

Regeringens proposition

2015/16:9

Genomförande av Solvens II-direktivet på
försäkringsområdet

Prop.
2015/16:9

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 september 2015

Stefan Löfven

Per Bolund
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag på hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet ska genomföras i svensk rätt. I det sammanhanget har även det s.k. ändringsdirektivet – ett direktiv som innehåller vissa ändringar av Solvens II-direktivet med avseende på grupp tillsyn – beaktats. Dessutom föreslås hur de mindre ändringar i prospektivdirektivet som framgår av omnibus II-direktivet ska genomföras.

Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Det utgör en del av ett samlat regelverk som också innehåller en omfattande kompletterande detaljreglering.

Solvens II-direktivet innehåller bl.a. förändrade kapitalkrav för försäkringsföretagen, tydligare krav på företagsstyrning (riskhantering), förändrade regler för tillsynsprocesserna samt mer omfattande krav på försäkringsföretagens rapportering och offentliggörande av information. Mer i detalj införs genom Solvens II-regelverket nya värderingsregler för solvensbalansräkningarna, riskkänsliga kapitalkrav och principbaserade regler kring företagens investeringar, mer sofistikerade kapitalkrav som är anpassade till det enskilda företags risknivå, tydligare krav på försäkringsföretagens system och processer för hantering av samtliga risker – men också krav på att företagen regelbundet ska göra egna bedömningar av kapitalbehovet på kort och lång sikt. Dessutom införs genom direktivet en mer harmoniserad och proaktiv tillsyn. Genom ökad

rapportering av olika slag kommer det att bli enklare för alla intressenter att bedöma ett försäkringsföretags verkliga situation.

När det gäller försäkringsföretag av viss mindre storlek och med viss verksamhet får de beviljas undantag från direktivets bestämmelser om solvens, offentliggörande av information och grupp tillsyn. Inom ramen för tillsynsprocessen kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även införa begränsningar och undantag från kraven på tillsynsrapportering, om rapporteringen skulle vara onödigt betungande i förhållande till arten, omfattningen och riskerna i försäkringsföretagets verksamhet.

Genom ändringar av prospektdirektivet och Solvens II-direktivet preciseras genom omnibus II-direktivet de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter, som ursprungligen faststälts i EU-förordningar om inrättande av dessa myndigheter. Detta krävs för att det europeiska systemet för finansiell tillsyn ska fungera effektivt. Sådana ändringar avser fastställandet av räckvidden för vissa befogenheter som de europeiska tillsynsmyndigheterna har, precisering av andra befogenheter som föreskrivs i unionsrätten samt ändringar som syftar till att uppnå att de europeiska tillsynsmyndigheternas verksamhet fungerar smidigt och effektivt inom ramen för det europeiska tillsynssystemet. Det är i huvudsak fråga om regler som säkerställer ett väl fungerande samarbete mellan de behöriga myndigheterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 med vissa övergångsregler.

1	Förslag till riksdagsbeslut	15
2	Lagtext	16
2.1	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)	16
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	144
2.3	Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)	147
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	148
2.5	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	150
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	151
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag	152
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige	154
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet.....	165
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	167
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	168
2.12	Förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104)	169
2.13	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	170
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat	171
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	174
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna	175
3	Ärendet och dess beredning	176
4	Bakgrund.....	177
4.1	Solvens I-regelverket.....	177
4.2	Solvens II-regelverket	178
4.3	För- och nackdelar med nuvarande solvensregler	178
4.4	Målet med regleringen.....	180
4.5	Principer bakom Solvens II-regelverket	180
4.6	Paralleller till bankregleringen	181
4.7	Närmare om innehållet i de tre pelarna	182
4.7.1	Pelare I.....	182

	4.7.2	Pelare II	183
	4.7.3	Pelare III	185
	4.7.4	Den nya tillsynsstrukturen	185
	4.8	Översiktligt om omnibus II-direktivet	186
5		Allmänna utgångspunkter	188
	5.1	EU-rättslig bakgrund	188
	5.1.1	Lamfallussymodellen	188
	5.1.2	Ny tillsynsordning	190
	5.1.3	Lissabonfördraget	190
	5.1.4	Omnibus II-direktivet och Eiopa- förordningen	192
	5.2	Överväganden och förslag	193
	5.2.1	Förhållandet mellan nationell reglering och unionsrätten	193
	5.2.2	Hur ska bestämmelserna i Solvens II- direktivet genomföras i svensk rätt?	195
	5.2.3	Regler som beslutas av kommissionen	197
	5.2.4	Riktlinjer och rekommendationer som beslutas av Eiopa	198
	5.2.5	Bestämmelser som överförs från äldre direktiv	199
	5.2.6	Beaktande av de ändringar i Solvens II- direktivet som gjorts i ändringsdirektivet och omnibus II-direktivet	200
	5.2.7	Försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet	201
6		Inledande bestämmelser	202
	6.1	Lagens tillämpningsområde	202
	6.2	Captivebolag	203
	6.2.1	Inga definitioner av captivebolag införs	203
	6.2.2	Ingen särskild reglering kring proportionalitets-principen och captivebolagen behövs	204
	6.3	Andra nya definitioner	205
	6.3.1	Externt kreditvärderingsinstitut	205
	6.3.2	Kvalificerad central motpart	205
	6.3.3	Definition av tillsynskollegium	206
	6.3.4	Definitioner av betydelse för grupp-tillsyn	206
	6.3.5	Definition av Solvens II-direktivet	207
	6.4	Undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek och verksamhet	207
7		Tillstånd för försäkringsföretag	214
	7.1	Lämplighetsprövning	214
8		Verksamhet i ett annat land inom EES	218
	8.1	Överföring av uppgifter m.m. vid sekundäretablering inom EES	218
	8.2	Anmälan från hemmedlemsstaten vid gränsöverskridande verksamhet	219

8.3	Ändrade uppgifter vid gränsöverskridande verksamhet	220
9	Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse.....	221
9.1	Stabilitetsprincipen och det nya solvensregelverket.....	221
9.2	God försäkringsstandard och information till försäkringstagarna	223
9.3	Proportionalitetsprincipen	226
9.3.1	Allmänt om proportionalitetsprincipen.....	226
9.3.2	Proportionalitetsprincipens tillämpningsområde	228
9.3.3	Proportionalitetsregeln ska ingå bland de grundläggande bestämmelserna om försäkringsrörelsen	231
9.3.4	Kollektiva försäkringar och proportionalitetsprincipen.....	232
10	Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar	233
10.1	Tillgångar och skulder.....	233
10.1.1	Värdering av tillgångar och skulder	233
10.2	Försäkringstekniska avsättningar	235
10.2.1	Hantering av gällande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar	235
10.2.2	Krav på försäkringstekniska avsättningar.....	236
10.2.3	Ansvarsfull beräkning	238
10.2.4	Beräkning av försäkringstekniska avsättningar	239
10.2.5	Extrapolering av den riskfria räntestrukturen.....	242
10.2.6	Matchningsjustering av den riskfria räntestrukturen.....	243
10.2.7	Matchningsjustering i relation till andra justeringar av den riskfria räntan	245
10.2.8	Beräkning av matchningsjusteringen.....	245
10.2.9	Volatilitetsjustering av den riskfria räntestrukturen.....	246
10.2.10	Nya regler om vad Europiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten ska fastställa i fråga om riskfri räntestruktur m.m. 247	
10.2.11	Överskottsmedel.....	248
10.2.12	Värdering av finansiella garantier och optioner.....	249
10.2.13	Uppdelning av försäkringsrisker vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar	250
10.2.14	Approximationer.....	250
10.2.15	Jämförelse med gjorda erfarenheter.....	251
11	Investeringar	252
11.1	Behandlingen av nuvarande bestämmelser.....	252

11.2	Grundläggande investeringsbestämmelser	253
11.3	Särskilda begränsningar för investeringar i vissa tillgångar	255
11.4	Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar	257
11.5	Investeringsfrihet.....	258
11.6	Tillgångarnas förvaring m.m.	258
11.7	Förmånsrättsregister	259
12	Kapitalbas	260
12.1	Krav på tillräcklig kapitalbas	260
12.2	Kapitalbasens sammansättning.....	261
12.3	Indelning och klassificering av kapitalbasen.....	263
12.4	Konsolideringsfonden och andra överskottsmedel	266
12.5	Säkerhetsreserven.....	267
12.6	Separata fonder.....	267
12.7	Täckande av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet	268
13	Kapitalkrav.....	269
13.1	Solvenskapitalkrav	269
13.1.1	Allmänna bestämmelser	269
13.1.2	Beräkning enligt standardformeln	271
13.1.3	Beräkning av det primära solvenskapitalkravet	272
13.1.4	Företagsspecifika parametrar.....	274
13.1.5	Durationsbaserad aktiekursrisk	275
13.1.6	Kapitalkrav för operativ risk	277
13.1.7	Justeringsbelopp	278
13.1.8	Underrättelse om bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet	279
13.1.9	Förenklingar av standardformeln	280
13.2	Minimikapitalkrav	281
13.2.1	Allmänna bestämmelser om minimikapitalkrav	281
13.2.2	Underrättelse om bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet.....	283
13.3	Garantibelopp.....	284
14	Interna modeller	285
14.1	Allmänna bestämmelser interna modeller	285
14.1.1	Krav på tillstånd	285
14.1.2	Förutsättningar för att använda en intern modell.....	286
14.2	Partiell intern modell.....	287
14.2.1	Särskilda bestämmelser för att använda en partiell intern modell	287
14.2.2	Övergångsplan för en utvidgad partiell intern modell	288
14.3	Särskilda förutsättningar för användning av en intern modell.....	290

14.3.1	Godkännande av styrdokument för ändring av en intern modell.....	290
14.3.2	Ändring av en intern modell och riktlinjer ...	291
14.3.3	Återgång till standardformeln.....	292
14.3.4	Krav på användning.....	293
14.3.5	Krav på statistiska kvalitetsnormer för en intern modell.....	294
14.3.6	Beaktande av samtliga förväntade utbetalningar.....	295
14.3.7	Kalibrering av en intern modell.....	296
14.3.8	Resultatanalys.....	297
14.3.9	Validering av en intern modell	298
14.3.10	Krav på dokumentation	299
14.3.11	Bemyndiganden.....	299
15	Företagsstyrning.....	301
15.1	Styrelsens ansvar	301
15.2	Företagsstyrningssystem.....	303
15.3	Styrdokument	305
15.4	Kontinuitet i ett försäkringsföretags verksamhet.....	309
15.5	System för riskhantering.....	309
15.5.1	Nya krav på riskhantering.....	311
15.5.2	Användande av externa kreditvärderingsinstitut.....	314
15.6	Funktion för riskhantering	315
15.7	En egen risk- och solvensbedömning	316
15.7.1	Särskilda krav på ett försäkringsföretags egna risk- och solvensbedömning.....	319
15.8	System för interkontroll.....	320
15.9	Funktionen för regelefterlevnad	320
15.10	Funktion för internrevision.....	322
15.11	Aktuariefunktion	323
15.12	Uppdragsavtal.....	325
15.12.1	Åtgärder som krävs av försäkringsföretag som ingår uppdragsavtal.....	327
16	Rapportering	328
16.1	Krav på rapportering till Finansinspektionen	328
16.1.1	Bakgrund	328
16.1.2	Rapporter från försäkringsföretag.....	329
16.2	Allmänt om krav på försäkringsföretag att offentliggöra vissa uppgifter.....	331
16.2.1	Bakgrund	331
16.2.2	Allmänt om Solvens II-direktivets bestämmelser om offentliggörande.....	331
16.3	Offentliggörande av solvens- och verksamhetsrapport	332
16.4	Innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten.....	332
16.5	Särskild information i solvens- och verksamhetsrapporten.....	334

16.6	Försäkringsföretags offentliggörande av kapitaltillägg och användning av företagsspecifika parametrar	335
16.7	Undantag från kravet på offentliggörande.....	336
16.8	Uppdateringar av lägesrapporten.....	337
16.8.1	Uppdatering om solvenskapitalet inte är uppfyllt	337
16.8.2	Uppdatering om minimikapitalet inte är uppfyllt	338
16.8.3	System och styrdokument.....	340
17	Tillsyn och ingripande	340
17.1	Bakgrund.....	340
17.2	Utgångspunkter	342
17.2.1	Allmän utgångspunkt	342
17.2.2	Tillsynsmyndigheterna – medel och resurser	343
17.2.3	Finansiell stabilitet och procyklikalitet.....	343
17.2.4	Allmänna principer för tillsynen.....	344
17.2.5	Tillsynsmyndigheter och tillsynens omfattning	346
17.2.6	Öppenhet och ansvar vid utförande av tillsynsuppgifter.....	348
17.3	Allmänna regler.....	349
17.3.1	Allmänna tillsynsbefogenheter	349
17.3.2	Syftet med tillsynsmyndighetens inhämtning av information	352
17.3.3	Möjlighet för Finansinspektionen att besluta om begränsningar i och undantag från kraven på tillsynsrapportering.....	352
17.3.4	Granskningsprocessen	355
17.3.5	Tillsyn över funktioner och verksamhet som omfattas av uppdragsavtal	357
17.3.6	Överlåtelse av försäkringsbestånd	358
17.3.7	Samarbete med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten	359
17.3.8	Information om tillstånd m.m.....	360
17.3.9	Information om behandling av svenska försäkringsföretag som bedriver verksamhet utanför EES	360
17.3.10	Konfidentiell information och informationsutbyte.....	361
17.3.11	Enhetlighet i tillsynen.....	363
17.4	Twistlösning.....	364
17.4.1	Tillsyn över filialer i en annan medlemsstat	364
17.4.2	Tillsyn över funktion och verksamhet som omfattas av uppdragsavtal	365
17.4.3	Försäkringsföretag som inte följer rättsregler.....	367

17.5	Skyldighet för revisorer att rapportera förhållanden som kan innebära att företaget brister i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet m.m.	367
17.6	Tillsynen över de försäkringstekniska avsättningarna... ..	369
17.6.1	Lämplig nivå på de försäkringstekniska avsättningarna.....	369
17.6.2	När förutsättningarna för en tillämpning av matchningsjustering inte längre är uppfyllda.....	370
17.6.3	Rapporteringskrav och översyner	371
17.7	Tillsynen över en intern modell.....	371
17.7.1	Kompletterande beräkning av solvenskapitalkravet	371
17.7.2	Bristande uppfyllande av kraven för att få använda en intern modell.....	372
17.8	Statistik kring verksamhet över gränserna.....	373
17.9	Ingripanden eller tillsynsåtgärder av korrigerande natur?	373
17.10	Tillsynsåtgärder av korrigerande natur.....	375
17.10.1	Beräkning enligt standardformeln vid bristande genomförande av plan.....	375
17.10.2	Krav på företagsspecifika parametrar vid beräkning av försäkringsrisk enligt solvenskapitalkravet	376
17.10.3	Beräkning enligt en fullständig eller partiell intern modell i stället för med standardformeln.....	377
17.10.4	Kapitaltillägg	378
17.11	Solvenskapitalkravet – ingripanden.....	382
17.11.1	Åtgärdsplan vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet	382
17.11.2	Krav på åtgärder när ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet	383
17.11.3	Förlängd tidsfrist för återställande av solvenskapitalkravet	384
17.12	Minimikapitalkravet – ingripanden	386
17.13	Inskränkningar i ett försäkringsföretags förfoganderätt över tillgångar	388
17.14	Återkallelse av tillstånd	390
17.15	Anmälan om tillstånd och återkallelse av tillstånd	393
17.16	Bemyndigande avseende innehållet i en åtgärdsplan och i en finansiell saneringsplan.....	393
18	Grupper	394
18.1	Gruppreglerna i Solvens II-direktivet.....	394
18.1.1	Nya regler om grupper och definitioner av betydelse för omfattningen av en grupp	395
18.1.2	Definitioner av betydelse för omfattningen av grupp-tillsynen	401
18.1.3	Fall då grupp-tillsyn ska utövas	404

	18.1.4	Nivån för grupp tillsynen.....	409
	18.1.5	Utseende av grupp tillsynsmyndighet.....	410
	18.1.6	Överenskommelse och beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet	413
	18.1.7	Hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.....	415
	18.1.8	Beslut om att inte beakta ett företag vid grupp tillsynen.....	416
	18.1.9	Parallella regelverk.....	417
	18.1.10	Gruppsolvans.....	419
	18.1.11	Återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå och rapportering av resultatet av beräkningarna	434
18.2		Åtgärder för att underlätta grupp tillsyn	436
	18.2.1	Internationellt samarbete och utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter.....	436
	18.2.2	Finansinspektionens rättigheter och skyldigheter i förhållande till andra tillsynsmyndigheter	439
	18.2.3	Kontroll av information.....	441
	18.2.4	Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp	443
	18.2.5	Undantag från kravet på tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp.....	446
	18.2.6	Tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet	447
	18.2.7	Företagsstyrningssystemet inom en grupp.....	448
	18.2.8	Tillgång till information	452
	18.2.9	Offentliggörande	454
	18.2.10	Offentliggörande av strukturen på en grupp 456	
	18.2.11	Förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.....	456
	18.2.12	Ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.....	457
	18.2.13	Åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad	459
	18.2.14	Moderföretag utanför EES	461
	18.2.15	Kontroll av likvärdighet – nivåer.....	463
	18.2.16	Om likvärdighet föreligger	464
	18.2.17	Om likvärdighet inte föreligger	465

18.2.18	Nationell undergrupp tillsyn och överenskommelser om samordnad grupp tillsyn över en undergrupp.....	467
18.3	Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning.....	473
18.3.1	Inledning.....	473
18.3.2	Ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning	474
18.3.3	Beslut om särskild tillsynsordning.....	475
18.3.4	Innebörden av särskild tillsynsordning	476
18.3.5	Åtgärder för det fall ett dotterföretags riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp.....	477
18.3.6	Åtgärder för det fall ett dotterföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln	478
18.3.7	Beslut efter överenskommelse inom tillsynskollegiet.....	479
18.3.8	Åtgärder om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt	479
18.3.9	Åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag	480
18.3.10	När en överenskommelse inte kan träffas.....	481
18.3.11	Åtgärder om minimikapitalkravet inte är uppfyllt	482
18.3.12	Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om ansökningar.....	483
18.3.13	Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om åtgärdsförslag.....	484
18.3.14	Finansinspektionen ska skjuta upp sitt beslut om hänskjutande skett.....	485
18.3.15	Upphörande av särskild tillsynsordning	486
18.3.16	Omedelbar underrättelse i de fall då den särskilda tillsynsordningen har upphört.....	487
18.3.17	Moderföretagets åtgärder vid bristande uppfyllelse av villkoren för särskild tillsynsordning	487
18.3.18	Finansinspektionens kontroll av villkoren för särskild tillsynsordning	488
18.3.19	Bristande villkorsuppfyllelse	488
18.3.20	Ny ansökan för det fall att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning upphört att gälla.....	489
18.3.21	Tillämplig lag vid prövningen av ansökningar	490
18.3.22	Beslut av behörig myndighet inom EES eller av tillsynskollegiet.....	490

Prop. 2015/16:9	19	Specialföretag	491
	19.1	Bakgrund	491
	19.2	Utgångspunkter för reglering av specialföretag i svensk rätt.....	495
	19.3	Tillstånd.....	496
	19.3.1	Tillståndsplikt.....	496
	19.3.2	Förutsättningar för tillstånd att driva verksamhet som specialföretag.....	497
	19.3.3	Prövning av ansökan om tillstånd.....	498
	19.4	Tillsyn över specialföretag	499
	19.4.1	Registeringsmyndighet.....	499
	19.4.2	Tillsynen och dess omfattning.....	500
	19.4.3	Upplysningar från ett specialföretag till Finansinspektionen	500
	19.4.4	Avgifter till Finansinspektionen	501
	19.5	Ingripande mot specialföretag	501
	19.5.1	När Finansinspektionen ska ingripa	501
	19.5.2	Hur Finansinspektionen ska ingripa	502
	19.5.3	När Finansinspektionen får avstå från ingripande.....	503
	19.5.4	Överträdelser av beslut om rättelser	504
	19.5.5	Återkallelse av tillstånd att bedriva verksamhet som specialföretag.....	504
	19.5.6	Straffavgift	505
	19.5.7	Förseningsavgift	506
	19.5.8	Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift	507
	19.5.9	Ingripande mot den som saknar tillstånd	507
	20	Återförsäkring.....	508
	20.1	Likvärdighetsbedömningar (ekvivalensbedömningar).....	508
	20.2	Förbud mot att vägra att godkänna återförsäkrings- och retrocessionsavtal	510
	20.3	Förbud mot pantsättning av tillgångar.....	511
	20.4	Finansiell återförsäkring.....	512
	20.5	Koassurans	513
	21	Försäkringsgivare från tredjeland	514
	22	Genomförande av ändringarna i prospektdirektivet med anledning av omnibus II-direktivet.....	517
	22.1	Prospektets utformning	517
	22.2	Övriga ändringar i prospektdirektivet	518
	23	Finansiella konglomerat – specialföretag.....	518
	24	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	520
	24.1	Ikraftträdande- och infasningsperiod.....	520
	24.2	Övergångsreglering	523
	24.2.1	Företag som har upphört med sin verksamhet (s.k. run off)	523
	24.2.2	Senaste tidpunkt för rapportering	525

24.2.3	Behandlingen av kapitalbasposter som har emitterats före lagens ikraftträdande	526
24.2.4	Tillämpliga bestämmelser för vissa typer av lån som har getts ut före 1 januari 2011 ...	527
24.2.5	Beräkningen av kapitalkravet för koncentrationsrisk och räntedifferensrisk enligt standardformeln	528
24.2.6	Ytterligare övergångsregler för beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisken enligt standardformeln.....	529
24.2.7	Efterlevnaden av solvenskapitalkravet	530
24.2.8	Övergångsregler för uppfyllelse av minimikapitalkravet.....	531
24.2.9	Beräkning av minimikapitalkravet	532
24.2.10	Försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar	533
24.2.11	Risikfria räntor.....	545
24.2.12	Försäkringstekniska avsättningar.....	546
24.2.13	Interna modeller för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet	548
24.2.14	Övergångsbestämmelser för grupp	549
24.2.15	Krav på plan för infasning m.m.....	551
25	Förslagets konsekvenser.....	552
25.1	Konsekvenser för försäkringsföretagen	553
25.2	Konsekvenser för försäkringsmarknaden	557
25.3	Konsekvenser för kapitalmarknaden	559
25.4	Konsekvenser för försäkringstagarna	562
25.5	Konsekvenser för myndigheter.....	563
25.6	Konsekvenser för domstolar	564
25.7	Samhällsekonomiska konsekvenser	564
26	Författningskommentar	565
26.1	Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).....	565
26.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.	644
26.3	Förslaget till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)	645
26.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	645
26.5	Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	645
26.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	645
26.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag	646
26.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige	646

26.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet	649
26.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag	650
26.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	651
26.12	Förslag till lag om ändring av försäkringsavtalslagen (2005:104)	651
26.13	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	651
26.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat	652
26.15	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	652
26.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna	652
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II)	653
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 med avseende på befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten)	808
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	869
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	953
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	954
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	1094
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 september 2015		1132
Rättsdatablad		1133

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
2. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
3. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
4. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
5. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
6. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
7. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
8. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
9. lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet,
10. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
11. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättshjälp i brottmål,
12. lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104),
13. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
14. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
15. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
16. lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (2010:2043)² dels att 5–9 kap., 1 kap. 8 §, 3 kap. 8–14 och 22 §§, 4 kap., 5, 6 och 8 §§, 14 kap. 8 och 17 §§, 16 kap. 4 och 5 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till 14 kap. och rubrikerna närmast före 1 kap. 8 §, 3 kap. 8–14 och 22 §§, 4 kap. 6 och 8 §§, 14 kap. 17 §, 16 kap. 4 och 5 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 10 kap. ska betecknas 14 kap., nuvarande 17 kap. ska betecknas 21 kap., nuvarande 14 kap. 1–7 §§ ska betecknas 17 kap. 1–8 §§, nuvarande 14 kap. 9–15 §§ ska betecknas 17 kap. 9–15 §§, nuvarande 14 kap. 16 § ska betecknas 17 kap. 29 §, nuvarande 14 kap. 18 § ska betecknas 17 kap. 30 §, nuvarande 16 kap. 1–3 §§ ska betecknas 18 kap. 1–3 §§, nuvarande 16 kap. 6–12 §§ ska betecknas 18 kap. 9–15 §§, nuvarande 16 kap. 14–26 §§ ska betecknas 18 kap. 16–28 §§,

dels att 1 kap. 1, 6, 7, 12, 13, 19, 20 och 23 §§, 2 kap. 2, 4, 10 och 19 §§, 3 kap. 2 och 17 §§, 4 kap. 2 §, 11 kap. 6 §, nya 17 kap. 2, 3, 7, 8, 12 och 30 §§, 18 kap. 1, 2, 10–13, 15 och 28 §§ och 21 kap. 1 och 5 §§ och att rubriken till 18 kap. och rubriken närmast före 1 kap. 13, 19 och 20 §§ och nya 17 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till nya 14 kap. ska lyda ”Överlåtelse av försäkringsbestånd” och rubriken till nya 17 kap. ska lyda ”Tillsyn”,

dels att rubriken närmast före nuvarande 4 kap. 5 § ska sättas närmast före nya 4 kap. 6 §, rubrikerna närmast före nuvarande 14 kap. 1–3 ska sättas närmast före nya 17 kap. 1–3 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 5 § ska sättas närmast före nya 17 kap. 5 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 6 ska sättas närmast före nya 17 kap. 7 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 7 ska sättas närmast före nya 17 kap. 8 §, rubrikerna närmast före nuvarande 14 kap. 10–15 §§ ska sättas närmast före nya 17 kap. 10–15 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 16 ska sättas närmast före nya 17 kap. 29 §, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 1–3 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 1–3 §§, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 6–8 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 9–11 §§, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 12 § ska

¹ Jfr. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse av

6 kap. 3 § 2013:583	17 kap. 6§ 2014:494
6 kap. 12 § 2013:583	17 kap. 29 § 2014:494
9 kap. 1 § 2013:672	18 kap. 15 § 2012:198
9 kap. 8 a § 2013:672	18 kap. 19 § 2011:887.
9 kap. 10 § 2013:672	

sättas närmast före nya 18 kap. 15 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 14 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 16 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 17 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 19 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 18 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 20 §, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 22 och 23 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 24 och 25 §§, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 25 och 26 §§ ska sättas närmast före 18 kap. 27 och 28 §§,

dels att det ska införas nio nya kapitel, 5–10, 16, 19 och 20 kap., 28 nya paragrafer, 1 kap. 16 a, 16 b, 19 a–19 c §§, 4 kap. 5, 6, 17 a och 17 b §§, 17 kap. 3 a, 7 a och 16–28 §§, 18 kap. 4–8 §§ närmast före 1 kap. 16 a §, 4 kap. 5 och 17 a §§, nya 17 kap. 7 a och 16–18, 22–24 §§ och 18 kap. 4, 5 och 8 §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om försäkringsrörelse som drivs av *svenska* försäkringsföretag. Lagen gäller inte försäkringsrörelse som drivs enligt andra författningar än denna lag.

Denna lag innehåller bestämmelser om försäkringsrörelse som drivs av försäkringsföretag *och om verksamhet som drivs av svenska specialföretag*. Lagen gäller inte försäkringsrörelse som drivs enligt andra författningar än denna lag.

6 §

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 7 kap. 12–14 och 18 §§*, får tillämpas på skadeförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 samt på avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 8 kap.*, får tillämpas på skadeförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 samt på avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 5 kap. 3–6 §§ samt 7 kap. 12–14 och 18 §§*, behöver inte tillämpas på sådana livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV, om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 5 och 8 kap.*, behöver inte tillämpas på sådana livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV, om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

7 §

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta utgör livförsäkring om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag ska den dock i detta företag utgöra livförsäkring.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta utgör livförsäkring om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag, ska den dock i detta företag utgöra livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 4–8 §§ *samt 10 kap. 16 och 17 §§*.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 14 kap. 16 och 17 §§.

I denna lag betyder

1. behörig myndighet: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över en utländsk försäkringsgivare,

2. blandat finansiellt holdingföretag: ett sådant företag som avses i 1 kap. 3 § 4 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

2. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. EES-försäkringsgivare: en utländsk försäkringsgivare vars hemland hör till EES och som omfattas av Solvens II-direktivet,

5. externt kreditvärderingsinstitut: ett kreditvärderingsinstitut som har fått tillstånd eller blivit certifierat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut eller en centralbank som utfärdar kreditvärderingar som inte omfattas av den förordningen,

3. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en utländsk försäkringsgivare eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 3 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller utländska försäkringsgivare, och

6. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsföretag från tredjeland eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare eller försäkringsgivare från tredjeland,

7. försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, en försäkringsgivare från tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett försäkringsholdingföretag och som

³ Senaste lydelse 2013:672.

har minst ett dotterföretag som är försäkringsföretag,

8. försäkringsgivare från tredje-land: en utländsk försäkringsgivare vars hemland inte hör till EES och som skulle omfattas av Solvens II-direktivet om dess hemland hörde till EES,

9. grupptillsynsmyndighet: den myndighet som enligt 19 kap. 6 § ansvarar för grupp tillsynen,

10. Solvens II-direktivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU,

4. specialföretag: ett utländskt företag som, utan att vara försäkringsgivare, övertar risker från ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare och som helt finansierar sin verksamhet genom emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldigheter enligt avtal om riskövertagande.

11. specialföretag: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som, utan att vara ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare, övertar försäkringsrisker från ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och som till fullo finansierar sin exponering för riskerna genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldigheter enligt avtal om riskövertagande, och

12. tillsynskollegium: en permanent men flexibel struktur för samarbete, samordning och beslutsfattande mellan Finansinspektionen och en eller flera behöriga myndigheter eller mellan flera behöriga myndigheter vid tillsynen över en grupp enligt 19 kap.

Intressföretag

Ägarintresse

13 §

Om ett företag äger andelar i en juridisk person som inte är dotterföretag och utövar ett bety-

Med ägarintresse avses att ett företag direkt eller indirekt innehar minst 20 procent av kapitalet

dande inflytande över den juridiska personens driftmässiga och finansiella styrning och om ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan företaget och den juridiska personen, är den juridiska personen intresseföretag till företaget.

Om ett företag innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i en annan juridisk person, ska det anses ha sådant inflytande över och sådan förbindelse med denna som avses i första stycket, om inte annat framgår av omständigheterna. Detsamma gäller om företagens dotterföretag eller företaget tillsammans med ett eller flera dotterföretag eller flera dotterföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen.

I de fall som avses i första och andra styckena ska sådana rättigheter som tillkommer någon som handlar i eget namn men för en annan fysisk eller juridisk persons räkning anses tillkomma den personen.

eller minst 20 procent av samtliga röster i ett annat företag.

Anknutet företag

16 a §

Ett anknutet företag är ett företag som är

1. ett dotterföretag,
2. ett företag som annars är föremål för ägarintresse, eller
3. ett företag som har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning enligt 16 b § med ett annat företag.

16 b §

Företag har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning om de

1. står under samma ledning på grund av ett avtal mellan före-

tagen eller en bestämmelse i företagens bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar, eller

2. har styrelser eller motsvarande organ i utländska företag som till större delen består av samma personer och som har fullgjort sitt uppdrag under räkenskapsåret och fram till dess att årsredovisningar har upprättats i de berörda företagen.

Undantag för direkt skadeförsäkringsrörelse

Undantag beroende på storlek

19 §

I fråga om direkt skadeförsäkringsrörelse får undantag från denna lag i ett enskilt fall beslutas helt eller till vissa delar för

1. ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar, om

a) verksamheten inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som enligt 2 kap. 11 § andra stycket behandlas som underordnad,

b) bolagsordningen eller stadgarna innehåller bestämmelser som tillåter uttaxering från delägare eller medlemmar,

c) den årliga premieinkomsten från skadeförsäkringsrörelsen inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro, och

d) minst hälften av premieinkomsten kommer från företagets delägare eller medlemmar, samt

2. lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar försäkring enligt 2 kap. 11 § första stycket klass 18 (assistans) i form av naturaförmåner och vilkas årliga premieinkomst inte överstiger ett belopp som motsvarar 200 000 euro.

Ett försäkringsföretag får beviljas undantag från 5–9, 16 och 19 kap. om

1. företagets årliga tecknade bruttopremieinkomster inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro,

2. företagets totala försäkringstekniska avsättningar brutto, inklusive belopp som kan återvinnas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte överstiger ett belopp som motsvarar tjugofem miljoner euro,

3. företaget ingår i en grupp, om gruppens totala försäkringstekniska avsättningar, inklusive belopp som kan återvinnas brutto enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte överstiger ett belopp som motsvarar tjugofem miljoner euro,

4. företagets verksamhet inte omfattar försäkrings- eller återförsäkringsrisker som täcker ansvars-, kredit- och borgensförbindelser, såvida de inte utgör underordnade risker,

5. företagets verksamhet inte omfattar mottagen återförsäkring

a) med premier som överstiger ett belopp som motsvarar en halv miljon euro eller tio procent av

bruttopremieinkomsterna, eller
 b) där de försäkringstekniska
 avsättningar brutto, för belopp
 som kan återvinnas enligt åter-
 försäkringsavtal och från special-
 företag, inte överstiger ett belopp
 som motsvarar två och en halv
 miljon euro eller tio procent av de
 försäkringstekniska
 avsättningarna, och

6. inte något av de belopp som
 anges i 1–3 och 5 har överskridits
 under de föregående tre på
 varandra följande åren och inte
 heller förväntas göra detta inom
 de följande fem åren.

Undantag enligt första stycket
 får inte beviljas för ett försäkrings-
 företag som driver gränsöverskri-
 dande verksamhet eller verksam-
 het som sekundäretablering.

19 a §

Om något av de belopp som
 anges i 19 § första stycket 1–3 och
 5 har överskridits under tre på
 varandra följande år, ska ett be-
 viljat undantag upphöra att gälla
 från och med det fjärde året. Ett
 försäkringsföretag ska snarast
 möjligt anmäla ett sådant över-
 skridande till Finansinspektionen.

19 b §

Ett företag får beviljas undantag
 från 5–9, 16 och 19 kap. i
 samband med att det får tillstånd
 att bedriva försäkringsrörelse, om
 företagets tecknade bruttopremie-
 inkomster eller försäkringstekniska
 avsättningar brutto, inklusive
 belopp som kan återvinnas enligt
 återförsäkringsavtal och från
 specialföretag, inte förväntas över-
 skrida något av de belopp som
 anges i 19 § första stycket 1–3 och
 5 inom de följande fem åren.

19 c §

Ett försäkringsföretag som
 beviljats undantag enligt 19 eller

19 b § ska åtminstone ha

1. tillgångar som uppgår till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,

2. ett särskilt anpassat, risk-baserat kapitalkrav,

3. särskilt anpassade garanti-belopp,

4. en tillräcklig kapitalbas, och

5. ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Undantag för direkt livförsäkringsrörelse

Undantag beroende på verksamhet

20 §

I fråga om direkt livförsäkringsrörelse får undantag från denna lag i ett enskilt fall beslutas helt eller till vissa delar för

Undantag från denna lag i ett enskilt fall får beslutas helt eller till vissa delar för

1. försäkringsföretag som bara tillhandahåller försäkringsförmåner vid dödsfall, om förmånerna inte överstiger den genomsnittliga begravningskostnaden för en avliden person eller utgår i annan form än pengar, och

2. försäkringsföreningar, om

a) stadgarna innehåller bestämmelser som tillåter uttaxering för medlemmar, och

b) den årliga premieinkomsten för livförsäkringsrörelse inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro under en treårsperiod.

2. lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar försäkring enligt 2 kap. 11 § första stycket klass 18 (assistans) i form av naturaförmåner och vilkas årliga premieinkomst inte överstiger ett belopp som motsvarar 200 000 euro.

23 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. drivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska unionen (EU) och Schweiz, och

1. drivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska unionen (EU) och Schweiz,

2. hur tillgångarna enligt 19 c § 1 ska definieras, placeras och värderas,

2. hur kapitalkravet enligt 19 c § 2 ska beräknas,

3. fastställande av garanti-belopp enligt 19 c § 3,

4. kapitalbasens nivå, samman-

sättning och beräkningen av denna enligt 19 c § 4,

5. hur ett företagsstyrningssystem enligt 19 c § 5 ska utformas, och

2. den genomsnittliga begravningskostnaden enligt 20 § 1.

6. den genomsnittliga begravningskostnaden enligt 20 § 1.

2 kap.

2 §

I fråga om europabolag och europakooperativ som driver försäkringsrörelse och som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar ska följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 4 § 4 om ledningsprövning,

4 kap. 9 § första stycket 1 om avtal med eller till förmån för styrelseledamot,

9 kap. 11 § om tystnadsplikt,

11 kap. 8 § och 13 kap. 17 § om uppgifter inför styrelseval,

11 kap. 10 § och 13 kap. 11 § om jäv för styrelseledamot,

13 kap. 13 § om överskridande av befogenhet och behörighet,

14 kap. 13 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde samt delta i överläggningarna, och

16 kap. 8 § om återkallelse av tillstånd.

I fråga om europabolag och europakooperativ som driver försäkringsrörelse och som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag⁴ eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar⁵ ska följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 4 § 4 om ledningsprövning,

4 kap. 9 § första stycket 1 om avtal med eller till förmån för styrelseledamot,

11 kap. 8 § och 13 kap. 17 § om uppgifter inför styrelseval,

11 kap. 10 § och 13 kap. 11 § om jäv för styrelseledamot,

13 kap. 13 § om överskridande av befogenhet och behörighet,

17 kap. 13 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde samt delta i överläggningarna,

18 kap. 11 § om återkallelse av tillstånd, och

19 kap. 45 § om tystnadsplikt.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter ska tillämpas också på ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Ett företag ska ges tillstånd att driva försäkringsrörelse, om

1. bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med denna lag och andra författningar som reglerar ett företags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i ett försäkringsaktiebolag bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av försäkringsaktiebolaget, och

4. de som avses ingå i styrelsen för företaget och vara verkställande direktör i det, eller *dennes ställföreträdare*, har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i *ledningen* av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

4. de som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller *vara ersättare för någon av dem, eller de som avses ansvara för en sådan central funktion som avses i 10 kap. 4 § första stycket* har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i *styrningen* av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 ska kriterierna i 15 kap. 5 § första stycket 1, 3 och 4 samt 6 § beaktas.

10 §

Ett försäkringsföretag ska när rörelsen påbörjas ha en kapitalbas som uppgår minst till garanti-beloppet enligt 7 kap. 17 eller 18 §.

Ett försäkringsföretag ska när rörelsen påbörjas ha en kapitalbas som uppgår minst till garanti-beloppet enligt 8 kap. 17 eller 18 §.

19 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som ska gälla för deltagande i *ledningen* av ett försäkringsföretag enligt 4 § första stycket 4,

1. de krav som ska gälla för deltagande i *styrningen* av ett försäkringsföretag enligt 4 § första stycket 4,

2. de risker som hänför sig till varje försäkringsklass enligt 11 och 12 §§ samt om beteckningar för grupper av försäkringsklasser enligt 11 §, och

3. vad en verksamhetsplan enligt 18 § ska innehålla.

3 kap.

2 §

Om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, ska Finansinspektionen inom tre

Om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, ska Finansinspektionen inom tre

månader från det att en underrättelse enligt 1 § togs emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen avses inrättas. Inspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *har en tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap.*

månader från det att en underrättelse enligt 1 § togs emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen avses inrättas. Inspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.*

Ett meddelande enligt första stycket ska lämnas om det inte finns skäl att ifrågasätta att

1. försäkringsföretagets organisation är ändamålsenlig,
2. försäkringsföretagets finansiella situation är tillfredsställande med hänsyn till den planerade verksamhetens omfattning och art, eller
3. företrädaren för sekundäretableringen har tillräcklig kompetens och erfarenhet och i övrigt är lämpad att leda verksamheten vid sekundäretableringen.

17 §

Finansinspektionen ska, inom en månad från det att en underrättelse enligt 15 § togs emot, lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten ska drivas. Finansinspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *har en tillräcklig kapitalbas enligt bestämmelserna i 7 kap.* och en upplysning om vilka försäkringsklasser företagets tillstånd för försäkringsrörelse omfattar.

Finansinspektionen ska, inom en månad från det att en underrättelse enligt 15 § togs emot, lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten ska drivas. Finansinspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.* och en upplysning om vilka försäkringsklasser företagets tillstånd för försäkringsrörelse omfattar.

4 kap.

2 §

Information till försäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en försäkring ska vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar ska ges den information de behöver.

I fråga om tjänstepensionsförsäkringar ska informationen innehålla uppgifter om försäkringsföretaget och dess verksamhet samt om de eventuella överenskommelser som ligger till grund för försäkringarna.

Ett försäkringsbrev ska innehålla uppgifter både om de allmänna försäkringsvillkoren och om de särskilda villkoren för den försäkring som avses i brevet.

Proportionalitetsprincip

5 §

Bestämmelserna i 5–10, 17 och 19 kap. ska tillämpas proportionellt i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i varje försäkringsföretags verksamhet.

6 §

Ett försäkringsföretag får ta upp eller ta över lån (upplåning) bara om det görs för att effektivisera kapitalförvaltningen eller om det övrigt är motiverat av försäkringsrörelsen.

Utöver första stycket krävs att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek.

Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta om undantag från kravet på att upplåningen ska vara av ringa betydelse.

Återköp och överföring

17 a §

Om en försäkringstagare har rätt till återköp eller överföring enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104), ska försäkringsföretaget se till att detta och de närmare villkoren för återköpet eller överföringen framgår av försäkringsavtalet.

17 b §

Om en försäkringstagare som har rätt till återköp eller överföring enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104) vill flytta försäkringens värde till ett annat försäkringsföretag, ska det försäkringsföretag från vilket värdet flyttas så snart som möjligt överföra värdet och de uppgifter

om försäkringen som behövs till Prop. 2015/16:9
det andra företaget.

5 kap. Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar

Solvensbalansräkning

1 §

Ett försäkringsföretag ska upp-
rätta en särskild balansräkning för
solvensändamål (solvensbalans-
räkning).

I solvensbalansräkningen ska
tillgångar och skulder värderas
enligt 2 § och försäkringstekniska
avsättningar beräknas enligt
3–16 §§.

Värdering av tillgångar och skulder

2 §

Tillgångar och skulder ska tas
upp till verkligt värde. Med verk-
ligt värde avses det belopp till
vilket en tillgång eller en skuld
skulle kunna överlätas eller regle-
ras i en transaktion mellan sins-
emellan oberoende parter som har
ett intresse av att transaktionen
genomförs.

Vid värderingen av skulder får
hänsyn inte tas till försäkrings-
företagets egen kreditvärdighet.

Försäkringstekniska avsättningar

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

3 §

Ett försäkringsföretag ska göra
försäkringstekniska avsättningar
för sina åtaganden med anledning
av ingångna försäkringsavtal.

De försäkringstekniska avsätt-
ningarna ska motsvara det belopp
som försäkringsföretaget skulle få
betala om det omedelbart skulle
föra över sina åtaganden till ett

annat försäkringsföretag, som är oberoende och som har intresse av att transaktionen genomförs.

Ansvarsfull beräkning

4 §

Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva.

Försäkringstekniska avsättningarnas sammansättning

5 §

De försäkringstekniska avsättningarna ska utgöras av summan av en bästa skattning av framtida kassaflöden enligt 6, 7 och 9–12 §§ samt en riskmarginal enligt 13 §.

Någon separat beräkning av riskmarginal ska inte göras, om de förväntade framtida kassaflödena till följd av ingångna försäkringsavtal har en motsvarighet i kassaflöden hos finansiella instrument för vilka det finns ett säkert marknadsvärde. I ett sådant fall ska värdet av de försäkringstekniska avsättningarna i stället motsvara marknadsvärdet för dessa finansiella instrument.

Beräkning av den bästa skattningen

6 §

Den bästa skattningen av framtida kassaflöden ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

7 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd enligt första stycket får inte återgå till att använda en riskfri räntestruktur utan matchningsjustering.

8 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering enligt 7 §. Av underrättelsen ska det framgå när villkoren inte längre var uppfyllda.

Ett försäkringsföretag som har fått ett föreläggande enligt 17 kap. 7 a § att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering, får inte beviljas tillstånd enligt 7 § första stycket inom två år från föreläggandet.

9 §

Ett försäkringsföretag får använda en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

10 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

11 §

Den bästa skattningen av framtida kassaflöden ska beräknas utan att avdrag görs för avgiven återförsäkring eller för belopp som kan återfås från specialföretag.

Ett försäkringsföretag ska göra

en separat beräkning av belopp som kan återfås på grund av avgiven återförsäkring eller från specialföretag. Sådana belopp ska tas upp på solvensbalansräkningens tillgångssida.

12 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Beräkning av riskmarginalen

13 §

Riskmarginalen ska motsvara det belopp som ett annat försäkringsföretag kan förväntas kräva, utöver den bästa skattningen av framtida kassaflöden, för att ta över och infria försäkringsföretagets åtaganden mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Garantier och optioner

14 §

Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska hänsyn tas till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal.

Separat beräkning för olika försäkringsrisker

15 §

Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska ett försäkringsföretag dela upp sina försäkringsåtaganden i försäkringsrisker av likartat slag eller åtminstone efter företagets olika affärsgrenar.

16 §

Om flera försäkringsföretag ansvarar solidariskt för en försäkring, ska bara den del av försäkringen som enligt avtal mellan företagen avser det enskilda företaget beaktas vid beräkningen av det företags försäkringstekniska avsättningar.

Bestämmande av premier för livförsäkringar och vissa skadeförsäkringar

17 §

Premier för livförsäkringar, och skadeförsäkringar som meddelas för längre tid än tio år ska bestämmas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva, om inte en avvikelse är försvarlig med hänsyn till försäkringsföretagets ekonomiska situation.

Bemyndiganden

18 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt 4, 6, 11 och 13–16 §§,

2. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda matchningsjustering enligt 7 §,

3. hur en volatilitetsjustering enligt 9 § ska beräknas,

4. villkoren för undantag enligt 10 § och beräkningen av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur, och

5. villkoren för undantag enligt 12 § och beräkningen av det tillfälliga avdraget.

6 kap. Investeringar

Inledande bestämmelser

Aktsamhet

1 §

Ett försäkringsföretags tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt enligt 2–10 §§.

Vid intressekonflikter mellan försäkringsföretaget och försäkringstagarna ska tillgångarna investeras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Riskkontroll

2 §

Investeringar får endast göras i sådana finansiella instrument och andra tillgångar vars risker försäkringsföretaget kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera samt på lämpligt sätt beakta i den egna risk- och solvensbedömningen enligt 10 kap. 11 § andra stycket 1.

Riskspridning

3 §

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar ska göras så att lämplig riskspridning uppnås.

Samtliga tillgångar ska, med beaktande av försäkringsföretagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

4 §

Ett försäkringsföretags tillgångar ska förvaras så att de är åtkomliga för företaget.

Särskilda begränsningar för investeringar i vissa tillgångar

Derivatinstrument

5 §

Derivatinstrument får användas för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar och skulder.

Onoterade tillgångar

6 §

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

Hänsyn till åtagandenas art och löptid

7 §

Tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar enligt 5 kap. 3–7 och 9–16 §§ ska, utöver vad som följer av 1–6 §§, investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandenas art och löptid. Investering av dessa tillgångar ska även göras på ett sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas intressen, mot bakgrund av de mål för investeringarna som har uppställts och offentliggjorts.

Tillgångar för vilka försäkrings-
tagaren bär placeringsrisken

8 §

Bestämmelserna i 3 § första stycket samt 5 och 6 §§ gäller inte för tillgångar som svarar mot avsättningar för vilka försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken. För sådana tillgångar ska 1 §, 2 §, 3 § andra stycket och 4 § tillämpas, och i förekommande fall även 9 och 10 §§.

När förmåner som är knutna till tillgångar enligt första stycket innefattar en garanterad avkastning på investeringar eller någon annan garanterad förmån, gäller 1–6 §§ för de tillgångar som motsvarar ytterligare avsättningar för den garanterade förmånen.

Särskilt om fondförsäkrings-
tillgångar

9 §

Premier för fondförsäkringar ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar andelar i sådana fonder som är knutna till försäkringen och som försäkringstagaren eller den försäkrade från tid till annan bestämmer. Försäkringsföretaget får begränsa antalet fonder i vilka premier får placeras.

Utdelning och ersättning vid inlösen av andelarna får bara användas för förvärv av nya andelar i anknutna fonder och för utbetalning eller betalning av kostnader enligt försäkringsavtalet.

Särskilt om tillgångar knutna till
annat referensvärde

10 §

Premier för försäkringsförmåner som är knutna till ett aktieindex eller till något annat referensvärde, ska investeras så att de så

nära som möjligt motsvarar de förmåner som referensvärdet baseras på. Prop. 2015/16:9

Register över tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

Krav på registerföring

11 §

Ett försäkringsföretag ska föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar, värderade enligt 5 kap. 2 §, som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna.

Om en tillgång som har antecknats i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för att täcka försäkringstekniska avsättningar, ska detta antecknas i registret.

Tillgångar som inte ska antecknas i registret

12 §

Följande tillgångar ska inte antecknas i registret:

1. fordringar på någon annan än försäkringstagare som understiger det belopp som gäldenären har att fordra av försäkringsföretaget, och
2. försäkringsaktiebolags egna aktier.

Förmånsrätt

13 §

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som

1. grundas på försäkringsavtal, eller
2. avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det

register som anges i 11 § när företaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter sådan fordran som anges i första stycket.

Bemyndigande

14 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med lämplig riskspridning enligt 3 § första stycket,

2. förvaring av tillgångar enligt 4 §,

3. användning av derivatinstrument enligt 5 §, och

4. förande av register enligt 11 §.

7 kap. Kapitalbas

Tillräcklig kapitalbas

1 §

Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1 § eller 17 kap. 26 §.

Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 13–15 och 17–21 §§.

Kapitalbasens sammansättning

2 §

Kapitalbasen består av primärkapital och av tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen enligt 6 §.

Primärkapital

3 §

I primärkapitalet ska följande poster ingå:

1. den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, och

2. efterställda skulder.

Tillgångar och skulder enligt första stycket ska värderas enligt 5 kap. 1–7 och 9–16 §§.

Den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt första stycket 1 ska minskas med värdet på innehav av egna aktier.

Tilläggskapital

4 §

Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

5 §

I tilläggskapitalet får följande poster ingå:

1. aktiekapital eller garantikapital som inte har betalats in och som inte heller har begärts in,
2. kreditutrymme hos bank,
3. garantier,
4. framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt, och
5. andra rättsligt bindande utfästelser till försäkringsföretaget.

För att få godkännas som tilläggskapital krävs att postens förlusttäckningsförmåga är tillräcklig. Posten ska värderas till ett belopp som återspeglar dess förmåga att täcka förluster.

6 §

Finansinspektionen ska fastställa det belopp som en post i tilläggskapitalet får tas upp till eller den metod som ska användas för att fastställa ett visst belopp.

Finansinspektionens beslut om att använda en metod enligt första stycket ska gälla för en viss tid.

Indelning av kapitalbasen

7 §

Posterna i kapitalbasen ska delas in i nivåer enligt följande.

Nivå 1: poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda.

Nivå 2: poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda.

Nivå 3: övriga poster.

En post ska anses kunna täcka förluster helt om den i sin helhet är tillgänglig eller kan infordras på begäran för att täcka förluster, både i den löpande verksamheten och vid likvidation eller konkurs.

En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

8 §

Vid bedömning av om en post ska anses kunna täcka förluster helt eller vara fullt efterställd enligt 7 §, ska det beaktas om posten är fri från

- 1. krav på eller incitament till att lösa in det nominella beloppet,*
- 2. obligatoriska fasta kostnader, och*
- 3. belastningar.*

Vid bedömningen enligt första stycket ska även postens löptid beaktas. Om en post är tidsbunden, ska hänsyn tas till om den genomsnittliga löptiden på posten är tillräcklig i förhållande till löptiden på åtagandena.

Klassificering av kapitalbasposter

9 §

En post ska klassificeras som nivå 1 eller 2 om den i väsentlig

grad uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§.

10 §

Akkumulerade vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade (överskottsmedel) får klassificeras som nivå 1, om posterna uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§.

En post i tilläggskapitalet får klassificeras som nivå 2 om den avser

1. kreditutrymme hos bank och garantier som förvaras som säkerhet för försäkringsgivares borgenärer av en oberoende förvaltare och är utfärdade av kreditinstitut som är auktoriserade enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, och

2. framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt under de kommande tolv månaderna som kan ställas på delägare eller medlemmar i ömsesidiga försäkringsföretag.

Täckande av solvenskapitalkravet

11 §

Primärkapital som har klassificerats som nivå 1 enligt 9 § eller 10 § första stycket ska uppgå till mer än en tredjedel av solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1 §.

Primärkapital eller tilläggskapital som har klassificerats som nivå 3 enligt 9 § ska vara mindre än en tredjedel av solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1 §.

Täckande av minimikapitalkravet

12 §

Den kapitalbas som ska täcka minimikapitalkravet enligt 8 kap. 13 § får bestå av primärkapital som har delats in i nivå 1 och 2 enligt 9 § och 10 § första stycket.

Primärkapital som har klassificerats som nivå 1 enligt 9 § och 10 § första stycket ska uppgå till mer än hälften av minimikapitalkravet.

Minimikapitalkravet får i övrigt täckas av primärkapital som har klassificerats som nivå 2 enligt 9 §.

Bemyndiganden

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som ska gälla för godkännande av poster som tilläggskapital och grunder för värdering av poster i tilläggskapitalet enligt 5 §,

2. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning i nivåer enligt 7 §,

3. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificeringen av kapitalbasposter enligt 9 §, och

4. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificering av poster i tilläggskapitalet enligt 10 § andra stycket.

8 kap. Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

Solvenskapitalkrav

Beräkning av solvenskapitalkrav

1 §

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det

medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar (skydds-nivå). Denna skydds-nivå ska även beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att försäkringsföretaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet.

2 §

Solvenskapitalkravet ska beräknas med beaktande av alla mätbara risker som företaget är utsatt för

Vid beräkningen ska minst följande risker beaktas:

1. försäkringsrisker,
2. marknadsrisker,
3. kreditrisker, och
4. operativa risker.

3 §

Vid beräkningen av solvenskapitalkravet ska försäkringsföretaget beakta effekterna av sådana tekniker som företaget använder för att reducera sina risker.

Beräkningsmetoder

4 §

Solvenskapitalkravet ska beräknas enligt en standardformel som anges i 5 §. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en intern modell enligt 9 kap. 1 § första stycket för att beräkna solvenskapitalkravet.

Beräkning enligt standardformeln

5 §

Solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln ska utgöra summan av

- ett primärt solvenskapitalkrav beräknat enligt 6–8 §§, och
- ett kapitalkrav för operativ risk beräknat enligt 9 §, minskat med
- ett justeringsbelopp beräknat enligt 10 §.

Primärt solvenskapitalkrav

6 §

Det primära solvenskapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för minst följande risker:

1. försäkringsrisker,
2. marknadsrisker, och
3. motpartsrisker.

7 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda lämpliga parametrar som är specifika för företaget vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker.

8 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag som meddelar sådana pensionsförsäkringar som anges i 58 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) får beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk, som ingår i kapitalkravet för marknadsrisk, enligt en särskild metod anpassad för denna verksamhet.

Kapitalkrav för operativ risk

9 §

Kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som för-

säkringsföretaget är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker, marknadsrisker eller motpartsrisker.

Justeringsbelopp

10 §

Justeringsbeloppet enligt 5 § ska motsvara den minskning av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på

1. att företagets åtaganden gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet,
2. att företagets uppskjutna skatt förändras, eller
3. en kombination av 1 och 2.

Förenklade beräkningar

11 §

Ett försäkringsföretag får göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk om

1. det är motiverat med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av de risker som företaget är utsatt för, och
2. det är oproportionerligt betungande att göra beräkningar enligt standardformeln.

Underrättelse om bristande solvenskapitalkrav

12 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna.

Ett försäkringsföretag som tillämpar 5 kap. 10 eller 12 § ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte skulle uppfylla solvenskapital-

kravet utan en tillämpning av dessa bestämmelser.

Minimikapitalkrav

Beräkning av minimikapitalkrav

13 §

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

14 §

Minimikapitalkravet ska beräknas med beaktande helt eller delvis av

1. försäkringstekniska avsättningar,
2. premieinkomst,
3. positiv risksumma,
4. uppskjutna skatter,
5. administrativa kostnader, och
6. avgiven återförsäkring.

Justering av beräknat minimikapitalkrav

15 §

Minimikapitalkravet beräknat enligt 13 och 14 §§ får varken understiga 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet, inklusive kapitaltillägg enligt 17 kap. 24 §. Minimikapitalkravet får aldrig vara lägre än garantibeloppet enligt 17–21 §§.

Underrättelse om bristande minimikapitalkrav

16 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finans-

inspektionen, om

1. företaget inte uppfyller minimikapitalkravet,

2. företaget inte uppfyller ett kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, eller

3. det finns risk för att någon av situationerna enligt 1 och 2 inträffar under de närmaste tre månaderna.

Garantibelopp

17 §

För skadeförsäkringsföretag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 2,5 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager. Om rörelsen omfattar försäkring eller risk som hänför sig till någon av klasserna 10–15 enligt 2 kap. 11 § första stycket ska dock garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,7 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

18 §

För livförsäkringsföretag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,7 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

19 §

För återförsäkringsbolag som inte är captivebolag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,6 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på

förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

20 §

För ett sådant captivebolag för återförsäkring som avses i artikel 13.5 i Solvens II-direktivet ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 1,2 miljon euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

21 §

För försäkringsföretag som bedriver både liv- och skadeförsäkring enligt 4 kap. 7 § andra stycket ska garantibeloppet uppgå till summan av de belopp som anges i 17 första meningen och 18 §§.

Bemyndiganden

22 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas enligt 6 §,*
- 2. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda företagsspecifika parametrar enligt 7 §,*
- 3. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk utifrån en särskild metod enligt 8 §,*
- 4. hur kapitalkravet för operativ risk ska beräknas enligt 9 §, och*
- 5. hur justeringsbeloppet ska beräknas enligt 10 §.*

Allmänna bestämmelser

Krav på tillstånd

1 §

Ett försäkringsföretag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda en intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd får avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell.

Bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ gäller även när solvenskapitalkravet beräknas med en intern modell.

Förutsättningar för att använda en intern modell

2 §

Tillstånd för ett försäkringsföretag att använda en intern modell ska ges, om

1. försäkringsföretaget har ett för ändamålet lämpligt utformat riskhanteringssystem som uppfyller kraven i 10 kap. 6 §, och

2. kraven i 6 och 9–18 §§ är uppfyllda.

Finansinspektionen ska fatta beslut i fråga om sådant tillstånd inom sex månader från det att en fullständig ansökan kom in till inspektionen.

Partiell intern modell

3 §

En partiell intern modell får användas för att beräkna

1. kapitalkravet för en eller flera av de risker eller undergrupper av risker som ingår i det primära solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 6 §,

2. kapitalkravet för operativ risk enligt 8 kap. 9 §,

3. justeringsbeloppet enligt

8 kap. 10 §, eller

4. kombinationer av 1, 2 eller 3.

En partiell intern modell får tillämpas på hela verksamheten eller på en eller flera av försäkringsföretagets större affärsenheter.

Tillstånd att använda en partiell intern modell

4 §

För att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda en partiell intern modell krävs, utöver det som anges i 2 §, att

1. det finns godtagbara skäl att avgränsa tillämpningsområdet för den interna modellen på det sätt som försäkringsföretaget har gjort,

2. solvenskapitalkravet kan beräknas mer rättvisande utifrån försäkringsföretagets riskprofil och bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ än utifrån standardformeln enligt 8 kap. 5–11 §§, och

3. den partiella interna modellen kan integreras helt med de beräkningar som ska ske enligt standardformeln.

Övergångsplan för utvidgning av en partiell intern modell

5 §

Finansinspektionen får i samband med handläggningen av en ansökan om användning av en partiell intern modell som är avgränsad till att avse endast en eller flera risker eller undergrupper av risker, eller en eller flera större affärsenheter, eller avgränsad i båda dessa avseenden, förelägga ett försäkringsföretag att ge in en övergångsplan för hur företaget avser att utvidga modellens tillämpningsområde.

6 §

När ett försäkringsföretag ansöker om tillstånd att använda en intern modell, ska företaget lämna in ett styrdokument för ändring av modellen. Styrdokumentet ska innehålla en förteckning eller specifikation över möjliga större och mindre ändringar av den interna modellen. När Finansinspektionen prövar ansökan, ska inspektionen också pröva om styrdokumentet kan godkännas.

Ändring av en intern modell och styrdokument

7 §

Ett försäkringsföretag som fått tillstånd att använda en intern modell får göra mindre ändringar av denna i enlighet med det styrdokument för ändring av den interna modellen som godkänts av Finansinspektionen enligt 6 §.

För större ändringar i den interna modellen krävs tillstånd från Finansinspektionen.

Samtliga ändringar av styrdokumentet ska godkännas av Finansinspektionen.

Kraven i 2 § ska tillämpas vid Finansinspektionens prövning av om tillstånd ska ges enligt andra stycket eller ändring godkännas enligt tredje stycket.

Återgång till standardformeln

8 §

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell får, efter tillstånd av Finansinspektionen, återgå till att helt eller delvis beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln i 8 kap 5–11 §§. Ett sådant tillstånd

får ges endast om försäkringsföretaget har visat att det finns godtagbara skäl för en återgång till standardformeln.

Krav på en intern modell och på användningen av den

Krav på användning

9 §

En intern modell ska användas i ett försäkringsföretags företagsstyrnings- och riskhanterings-system, i dess beslutsprocesser och i den egna risk- och solvensbedömningen.

Styrelsen ska ansvara för att säkerställa att utformningen och användningen av den interna modellen är ändamålsenlig och ger ett tillfredsställande uttryck för riskprofilen.

Statistisk kvalitet

10 §

Den beräkning av sannolikhetsfördelning som ligger till grund för en intern modell ska bygga på

1. relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker som stämmer överens med de metoder som används för beräkning av försäkringstekniska avsättningar, och

2. realistiska antaganden som ska kunna motiveras av försäkringsföretaget.

Uppgifter som används för den interna modellen ska vara lämpade för ändamålet. De ska vara korrekta, fullständiga och aktuella.

Försäkringsföretaget ska minst en gång per år uppdatera de uppgifter som används för beräkningen av sannolikhetsfördelningen.

11 §

Ett försäkringsföretag får i en intern modell ta hänsyn till inbördes beroenden inom och mellan olika risker (diversifieringseffekter), om de metoder som används är ändamålsenliga.

Riskreducerande tekniker

12 §

Ett försäkringsföretag får i en intern modell beakta effekterna av riskreduceringstekniker, om företaget även fullt ut inkluderar de risker som är förenade med dessa tekniker.

Beaktande av finansiella garantier och optioner

13 §

Ett försäkringsföretag ska i en intern modell ta hänsyn till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal.

Beaktande av samtliga förväntade utbetalningar

14 §

Ett försäkringsföretag ska i en intern modell beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Kalibrering av en intern modell

15 §

Ett försäkringsföretag ska kalibrera en intern modell på ett sätt som ger försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade en skyddsnivå som är likvärdig med den nivå som anges i 8 kap. 1 §.

Resultatanalys

16 §

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska minst en gång per år granska vad som gett upphov till vinster eller orsakat förluster inom de olika större affärsenheterna.

Analysen ska visa hur den kategorisering av risker som har valts i den interna modellen förklarar källor och orsaker till vinster och förluster. Riskkategoriseringen ska återspegla försäkringsföretagets riskprofil.

Validering av en intern modell

17 §

En intern modell ska regelbundet valideras. Valideringen ska innefatta en utvärdering av modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

Krav på dokumentation

18 §

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska dokumentera

- 1. hur den är utformad och fungerar,*
- 2. att den stämmer överens med de krav som gäller för interna modeller enligt 9–17 §§,*
- 3. vilka omständigheter som skulle kunna medföra att den inte fungerar effektivt, och*
- 4. vilka större ändringar som gjorts i den enligt 7 §.*

Bemyndiganden

19 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. förutsättningarna för tillstånd*

att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt 1–5 §§,

2. förutsättningarna för ändring av en intern modell och styrdokument enligt 6 och 7 §§,

3. krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt 9–14 §§,

4. kalibrering av en intern modell enligt 15 §,

5. validering av en intern modell enligt 17 §, och

6. krav på dokumentation enligt 18 §.

10 kap. Företagsstyrning

Företagsstyrningssystem

1 §

Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Systemet ska ses över regelbundet av företaget.

Styrdokument

2 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för

1. riskhantering,
2. internkontroll,
3. internrevision,
4. verksamhet som omfattas av uppdragsavtal enligt 19 §,
5. uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna, och
6. ändring av företagets interna modell, om en sådan modell används.

Styrdokumenterna ska fastställas av styrelsen. De ska utvärderas och ses över minst en gång per år.

Kontinuitet i verksamheten

3 §

Ett försäkringsföretag ska ha system, resurser och rutiner som är lämpliga för att verksamheten ska kunna bedrivas med kontinuitet och i enlighet med gällande regler.

Ett försäkringsföretag ska ha en beredskapsplan.

Centrala funktioner

4 §

Ett försäkringsföretag ska ha funktioner för riskhantering, regel- efterlevnad och internrevision samt en aktuariefunktion (centrala funktioner).

Lämplighetskrav

5 §

Ett försäkringsföretag ska säkerställa att den som ingår i styrelsen för företaget eller är verkställande direktör i det, eller är ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för eller utför arbete i en central funktion i företaget uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4.

Försäkringsföretaget ska snarast möjligt till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning enligt första stycket eller som ansvarar för en central funktion i företaget.

Försäkringsföretaget ska underätta inspektionen om någon av de personer som avses i första stycket har ersatts på grund av att han eller hon inte längre uppfyller lämplighetskraven.

System för riskhantering

6 §

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska

innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker.

Systemet ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur. Det ska vara utformat med lämplig hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Risker och krav på innehåll i styrdokumentet för riskhantering

7 §

Ett försäkringsföretags system för riskhantering ska avse såväl de risker som täcks av solvenskapitalkravet, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, som risker som inte, eller endast delvis, beaktas vid beräkningen av detta.

Systemet ska omfatta

1. försäkringsrisker,
2. matchningsrisker,
3. investeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden,
4. likviditets- och koncentrationsrisker,
5. operativa risker,
6. risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker, och
7. beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerade för.

Ett försäkringsföretags styrdokument för riskhantering enligt 2 § 1 ska omfatta de risker som avses i andra stycket 1–6.

I ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska styrdokument för riskhantering också innehålla

riktlinjer för volatilitetsjusteringen.

Krav på företag som använder matchningsjustering eller volatilitetsjustering

8 §

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 § eller volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska

1. upprätta en likviditetsplan, och
2. regelbundet utvärdera sin användning av justeringar.

Krav på regelbunden utvärdering

9 §

Ett försäkringsföretag ska regelbundet bedöma hur känsliga de försäkringstekniska avsättningarna och de medräkningsbara kapitalbasmedlen är för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den ränta som används vid beräkningen av den bästa skattningen av framtida kassaflöden.

Krav på analys av externa bedömningar

10 §

Ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningar av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska, när det är möjligt, göra en egen bedömning av de externa värderingarna.

En egen risk- och solvensbedömning

11 §

Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning.

I den egna risk- och solvensbedömningen ska försäkringsföretaget göra en bedömning av

1. företagets totala solvensbehov med hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi,

2. företagets fortlöpande efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, samt försäkringstekniska avsättningar, och

3. hur betydande skillnaderna är mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

För bedömningen enligt andra stycket 1 ska försäkringsföretaget ha processer som säkerställer att de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerade för, på såväl kort som lång sikt, identifieras och värderas. Företaget ska kunna redovisa de metoder som använts vid bedömningen.

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 §, en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna enligt 5 kap. 12 §, ska i den bedömning som avses i andra stycket 2 göra en bedömning av efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven, såväl med som utan användning av matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri räntestruktur eller tillfälligt

avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i ett försäkringsföretags affärsstrategier och ska beaktas vid företagets strategiska beslut.

Regelbundna bedömningar

12 §

Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning minst en gång per år. Om en väsentlig förändring skett av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, ska en ny sådan bedömning genomföras snarast möjligt.

Rapportering

13 §

Ett försäkringsföretag ska rapportera resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning till Finansinspektionen.

System för internkontroll

14 §

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll.

Systemet ska omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för internkontrollen, lämpliga rapporteringsrutiner och en funktion för regelefterlevnad.

Funktion för riskhantering

15 §

Funktionen för riskhantering ska ges en struktur som underlättar genomförande av riskhanteringsystemet.

16 §

Funktionen för regelefterlevnad ska

1. rapportera till styrelsen och den verkställande direktören i fråga om efterlevnaden av

a) bestämmelserna i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

b) bestämmelser som har meddelats av Europeiska kommissionen med anledning av Solvens II-direktivet, och

c) de riktlinjer och rekommendationer som har meddelats med anledning av det direktivet av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten,

Finansinspektionen och, om företaget har inrättat en sekundäretablering i ett land inom EES, den behöriga myndigheten i det landet,

2. lämna råd till företagets styrelse och den verkställande direktören om förebyggande av bristande efterlevnad av bestämmelser enligt 1,

3. bedöma konsekvenserna av förändringar i bestämmelser, riktlinjer och rekommendationer enligt 1, och

4. identifiera och bedöma risker för bristande efterlevnad av bestämmelser, riktlinjer och rekommendationer enligt 1.

Funktion för internrevision

17 §

Funktionen för internrevision ska

1. utvärdera systemet för internkontroll,

2. utvärdera andra delar av företagsstyrningssystemet, och

3. rapportera resultat och lämna rekommendationer efter utvärderingarna till företagets styrelse.

Funktionen för internrevision

ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som utvärderas.

Aktuariefunktion

18 §

Aktuariefunktionen ska

- 1. samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna,*
- 2. bistå styrelsen och den verkställande direktören och på eget initiativ rapportera till dem i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av
 - a) de försäkringstekniska avsättningarna,*
 - b) värderingen av försäkringsriskerna, och*
 - c) återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker, och**
- 3. bidra till företagets riskhanteringssystem.*

Den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen ska ha de kunskaper och erfarenheter av funktionens uppgifter som är tillräckliga med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i företagets verksamhet.

Finansinspektionen får för ett försäkringsföretag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b § besluta om undantag från villkoren för behörighet för den som ansvarar för eller utför uppgifter i aktuariefunktionen och från kravet att upprätta en aktuariefunktion.

Uppdragsavtal

19 §

Ett försäkringsföretag får, med de begränsningar som följer av 20 §, uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i företagets

försäkringsrörelse (uppdragsavtal). Ett sådant uppdrag inskränker dock inte företagets ansvar enligt denna lag.

Begränsningar i möjligheten att ingå uppdragsavtal

20 §

Ett uppdragsavtal får inte avse operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse, om det kan leda till att

1. kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt,
2. den operativa risken i företaget ökar väsentligt,
3. Finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn försämras, eller
4. försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställande och fortlöpande service inte kan upprätthållas.

Anmälan av uppdragsavtal

21 §

Ett försäkringsföretag som har ingått ett uppdragsavtal som avser sådan operativ verksamhet eller sådana funktioner som är av väsentlig betydelse ska innan avtalet börjar gälla anmäla detta till Finansinspektionen. Ett försäkringsföretag ska snarast möjligt anmäla till Finansinspektionen om det inträffar väsentliga förändringar inom den operativa verksamheten eller funktionerna.

Åtgärder som krävs av ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal

22 §

Ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att uppdragstagaren

1. samarbetar med Finansinspektionen när det gäller den

verksamhet eller de funktioner som omfattas av uppdragsavtalet,

2. ger försäkringsföretaget, dess revisorer och Finansinspektionen tillgång till uppgifter som rör den verksamhet eller de funktioner som omfattas av uppdragsavtalet, och

3. ger Finansinspektionen faktiskt tillträde till uppdragstagarens lokaler.

Kompletterande riktlinjer m.m.

23 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Riktlinjerna ska kompletteras med ett försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Försäkringstekniska riktlinjer för livförsäkring ska ges in till Finansinspektionen senast den dag de börjar användas eller ändras.

Tillsammans med riktlinjerna ska det lämnas en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för försäkringsföretaget samt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Om det med hänsyn till försäkringarnas beskaffenhet eller av något annat särskilt skäl saknas anledning att upprätta ett försäkringstekniskt beräkningsunderlag, får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta om undantag från skyldigheten att upprätta ett sådant underlag.

24 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter.

25 §

Styrelsen ska fastställa försäkringstekniska riktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekon-

Bemyndiganden

26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad ett system för riskhantering enligt 6 § ska innehålla när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell,

2. innehållet i de riktlinjer för volatilitetsjustering som avses i 7 § fjärde stycket,

3. innehållet i en sådan likviditetsplan som avses i 8 § 1,

4. kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering enligt 8 § 2,

5. kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag när det gäller företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den relevanta riskfria räntestrukturen enligt 9 §,

6. hur en sådan egen bedömning som avses i 10 § ska genomföras,

7. rapportering av resultat av den egna risk- och solvensbedömning enligt 13 §,

8. vad funktionen för riskhantering enligt 15 § ska ansvara för när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell,

9. villkor för behörighet för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen enligt 18 §,

10. innehållet i försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag som avses i 23 §, och

11. vilka uppgifter som riktlinjer för hantering av intressekonflikter enligt 24 § ska omfatta.

11 kap.

6 §

Utöver 7 kap. 50 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller för försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst, att talan får föras mot ett bolagsstämmbeslut som strider mot de försäkringstekniska riktlinjerna *eller* placeringsriktlinjerna.

Utöver 7 kap. 50 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller för försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst, att talan får föras mot ett bolagsstämmbeslut som strider mot de försäkringstekniska riktlinjerna.

16 kap. Offentliggörande

Offentliggörande av solvens- och verksamhetsrapport

1 §

Ett försäkringsföretag ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport en gång per år. Rapporten ska uppdateras i de fall som anges i 4 och 6 §§.

Innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten

2 §

Solvens- och verksamhetsrapporten ska innehålla en beskrivning av försäkringsföretagets

- 1. verksamhet och resultat,*
- 2. företagsstyrningssystem,*
- 3. riskprofil,*
- 4. värderingsmetoder för solvensändamål, och*
- 5. solvenssituation.*

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 § ska i rapporten beskriva denna och den portfölj av åtaganden och motsvarande tillgångar på vilka justeringen används samt kvantifiera effekterna av en slopad matchningsjustering på företagets finansiella ställning. Ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska i rapporten kvantifiera effekterna av en slopad volatilitetsjustering på företagets finans-

iella ställning.

Ett försäkringsföretag får helt eller delvis lämna de uppgifter som ska offentliggöras genom rapporten genom hänvisning till uppgifter som företaget offentliggjort för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav, om dessa uppgifter är likvärdiga till art och omfattning.

Undantag från kravet på offentliggörande

3 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag inte behöver offentliggöra uppgifter som anges i 2 § första stycket 1–4, om ett offentliggörande skulle innebära att

1. företagets konkurrenter otillbörligt gynnas, eller

2. företaget bryter mot tystnadsplikt avsedd att skydda försäkringstagare eller annan som företaget har en motpartsrelation till.

Ett försäkringsföretag som har beviljats undantag ska ange detta och skälen för undantaget i rapporten.

Uppdateringar av solvens- och verksamhetsrapporten

Uppdateringar om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt

4 §

Ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om

1. underskottet är betydande, och

2. Finansinspektionen inte har fått någon realistisk åtgärdsplan inom två månader räknat från det datum då företaget upptäckte att underskottet var betydande.

Om Finansinspektionen har ansett att åtgärdsplanen är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom sex månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

5 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet, samtidigt som underskottet är betydande och någon realistisk åtgärdsplan inte har överlämnats till inspektionen inom den tid som anges i 4 § första stycket 2, offentliggöra

- 1. hur stort underskottet är,*
- 2. en förklaring av orsakerna till underskottet,*
- 3. följderna av underskottet, och*
- 4. vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.*

Uppdateringar om minimikapitalkravet inte är uppfyllt

6 §

Ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om Finansinspektionen

- 1. bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk, kortsiktig finansiell saneringsplan, eller*
- 2. inte har fått någon sådan plan inom en månad från den dag då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt.*

Om Finansinspektionen har ansett att en finansiell saneringsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom tre månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget senast vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

7 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet, samtidigt som någon av de omständigheter som anges i 6 § första stycket föreligger, offentliggöra

- 1. hur stort underskottet är,*
- 2. en förklaring av orsakerna till underskottet,*
- 3. följderna av underskottet, och*
- 4. vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.*

System och styrdokument

8 §

Ett försäkringsföretag ska ha upprättat lämpliga informations- och rapporteringssystem för att kunna uppfylla bestämmelserna i 1–7 §§ och ha styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs fortlöpande är relevanta.

Solvens- och verksamhetsrapporter samt uppdateringar av dessa ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan de offentliggörs.

Bemyndiganden

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten enligt 2 §,

2. vilka uppgifter en ansökan om undantag från kravet på offentliggörande enligt 3 § ska innehålla, och

3. innehållet i informations- och rapporteringssystem och styrdokument enligt 8 §.

17 kap.

2 §

Finansinspektionen har tillsyn över försäkringsföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,

2. andra författningar som reglerar *försäkringsföretagets näringsverksamhet,*

3. företagets bolagsordning eller stadgar, *och*

4. företagets försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag *samt dess placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter.*

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare och *ledning* uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Samarbete med behöriga myndigheter

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning

2. andra författningar som reglerar *företagets verksamhet,*

3. företagets bolagsordning eller stadgar,

4. företagets försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter, *och*

5. styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare och *styrning* uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Samarbete och utbyte av information

3 §

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen *och Europeiska försäk-*

som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

rings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Prop. 2015/16:9

3 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 33, 38, 155 och 158 i Solvens II-direktivet.

7 §

Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett försäkringsföretag.

Styrelsen och den verkställande direktören ska vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer hålla försäkringsföretagets tillgångar, räkenskapsmaterial och andra handlingar tillgängliga för granskning av befattningshavare hos inspektionen eller av någon annan som inspektionen har förordnat.

Finansinspektionen får genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett försäkringsföretag att utföra viss verksamhet eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av försäkringsföretaget.

Matchningsjustering

7 a §

Om ett försäkringsföretag inte längre uppfyller villkoren för tillstånd att använda matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, ska Finansinspektionen förelägga företaget att åtgärda bristerna inom två månader från den dag då villkoren inte längre var uppfyllda.

Om bristerna inte har åtgärdats inom den tid som anges i första stycket, ska företaget föreläggas att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering.

Skyldigheten enligt 5 och 6 §§ att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning gäller även för

1. styrelsen och den verkställande direktören eller motsvarande organ i ett företag vars verksamhet uteslutande ska vara att biträda ett försäkringsföretag eller som ett försäkringsföretag har ett bestämmande inflytande i,

2. ordföranden och den verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare i en skaderegleringsnämnd, villkorsnämnd eller i annat liknande organ, som biträder ett försäkringsföretag, och

3. styrelsen och den verkställande direktören i ett aktiebolag, om Finansinspektionen med bolagets samtycke har fattat beslut om en sådan skyldighet.

12 §

En revisor eller en särskild granskare ska genast rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt, *eller*

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt,

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, *eller*

4. kan innebära att företaget brister eller har brustit i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet eller av ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn eller den särskilda granskaren har i försäkringsföretagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med försäkringsföretaget.

**Redogörelse för företagets
förmåga att hantera ändrade
ekonomiska förhållanden****16 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag upprätta och till inspektionen lämna en redogörelse avseende företagets förmåga att hantera händelser eller förändringar av ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka företagets finansiella ställning negativt.

Skyldigheten enligt första stycket gäller även för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal enligt 10 kap. 19 §.

**Rapport angående de försäkrings-
tekniska avsättningarna****17 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag lämna in en rapport som utvisar att nivån på de försäkringstekniska avsättningarna är lämplig och att beräkningen av dem utförs med relevanta metoder och med adekvata statistiska underlag.

Tillsyn av intern modell**18 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell lämna in en beräkning av solvenskapitalkravet med användning av standardformeln.

19 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell, men som inte längre uppfyller kraven för att få använda en sådan, lämna in en handlingsplan för hur företaget avser att inom skälig tid rätta till bristerna. En

sådan plan behöver inte upprättas, om företaget kan visa att överträdelsen är ringa.

20 §

Ett företag som inte upprättar och genomför den plan som anges i 19 § ska efter beslut av Finansinspektionen beräkna solvenskapitalkravet med användning av standardformeln.

21 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell verifiera kalibreringen av den interna modellen och kontrollera att dess specifikation stämmer överens med allmänt accepterad marknadspraxis. Detta ska ske genom användning av relevanta referensportföljer och antaganden som har sin grund i externa uppgifter.

Företagsspecifika parametrar

22 §

Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln och det därför är olämpligt att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna, får Finansinspektionen besluta att företaget, vid beräkningen av kapitalkravet för riskkategorier som avser försäkringsrisk, ska ersätta en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företagsspecifika parametrar.

Beräkning enligt en intern modell i stället för med standardformeln

23 §

Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund

för beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln och det därför är olämpligt för företaget att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna, får Finansinspektionen besluta att företaget ska använda en fullständig eller partiell intern modell för beräkning av solvenskapitalkravet.

Kapitaltillägg

24 §

Finansinspektionen får efter granskning besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet (kapitaltillägg) för ett försäkringsföretag, om

1. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln, och

a) ett beslut om användning av en intern modell enligt 23 § är olämpligt eller har visat sig sakna verkan, eller

b) en fullständig eller partiell intern modell håller på att utarbetas,

2. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt en fullständig eller partiell intern modell, till följd av att en eller flera kvantifierbara risker inte beaktats i tillräcklig utsträckning och företaget inte inom skälig tid har anpassat modellen till sin riskprofil,

3. företaget använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 §, en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkrings tekniska avsättningarna enligt 5 kap. 12 § och företagets riskprofil avviker väsentligt från

de antaganden som ligger till grund för justeringarna, eller

4. företagets företagsstyrningssystem avviker väsentligt från kraven i 10 kap. 1 §, samtidigt som avvikelserna medför att företaget inte kan garantera en korrekt identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering av de risker som företaget exponeras för eller kan komma att bli exponerat för och det är osannolikt att bristerna kan åtgärdas inom skälig tid.

25 §

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 1 och 2 ska beräknas så att det säkerställer att försäkringsföretaget uppfyller skyddsnivån enligt 8 kap. 1 §.

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 3 ska vara proportionellt till de väsentliga risker som uppstår till följd av de avvikelser som har föranlett kapitaltillägget.

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 4 ska vara proportionellt mot de risker som finns på grund av bristerna i företagsstyrningssystemet.

26 §

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets solvenskapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, i enlighet med denna. Ett kapitaltillägg som beslutas med stöd av 24 § 4 ska inte ingå i solvenskapitalkravet vid beräkning av riskmarginalen i ett företag som värderar bästa skattningen och riskmarginalen separat.

27 §

När kapitaltillägg beslutas enligt 24 § 2 eller 4, ska Finansinspektionen förelägga försäkringsföretaget att vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa de brister som har föranlett kapitaltillägget.

28 §

Ett beslut om kapitaltillägg ska omprövas minst en gång per år. Beslutet ska ändras när de förhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats.

14 kap. 18 §

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 16 § och 17 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 5 §, och

2. grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos interna modeller enligt 17 § första stycket.

30 §

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 29 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 5 § samt när och hur de ska lämnas.

18 kap. Ingripanden

16 kap. 1 §

Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets *näringsverksamhet*, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets försäkringstekniska riktlinjer, beräkningsunderlag, *placeringsriktlinjer* eller riktlinjer för hantering av intressekonflikter,

2. bolagsordningen, stadgarna, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, *placeringsriktlinjerna* eller riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte

1 §

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets *verksamhet*, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets försäkringstekniska riktlinjer, beräkningsunderlag, riktlinjer för hantering av intressekonflikter eller *sådana styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet*,

2. bolagsordningen, stadgarna, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, riktlinjerna för hantering av intressekonflikter eller *styrdokument* inte längre är

längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet, eller

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

16 kap. 2 §

Ingripande med stöd av 1 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 7 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige.

Om en överträdelse är allvarlig ska försäkringsföretagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

2 §

Ingripande med stöd av 1 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 10 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige.

Åtgärdsplan vid bristande solvenskapitalkrav

4 §

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen förelägga företaget att

1. inom två månader från dagen då bristerna konstaterades upprätta en åtgärdsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande, och

2. vidta nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från dagen då bristen konstaterades återuppfylla solvenskapitalkravet.

Om det är lämpligt, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen enligt första stycket 2 med tre månader.

Förlängd tidsfrist vid exceptionella förhållanden

5 §

Om den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten har meddelat att det föreligger exceptionella förhållanden och dessa förhållanden påverkar ett försäkringsföretag som är föremål

för åtgärder enligt 4 §, får Finansinspektionen förlänga den tidsfrist som avses i 4 § 2 med högst sju år.

Ett försäkringsföretag ska under en sådan tidsfrist var tredje månad ge in en lägesrapport om vilka åtgärder som har vidtagits och i vilken mån solvenskapitalkravet åter uppfyllts.

Om ett försäkringsföretags lägesrapport visar att det inte har skett några väsentliga framsteg med att åter uppfylla solvenskapitalkravet från det att bristen konstaterades fram till dess rapporten gavs in, ska Finansinspektionen besluta att den förlängda tidsfristen ska upphöra att gälla.

6 §

Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att företaget kan uppfylla solvenskapitalkravet utan tillämpning av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag enligt 5 kap. 12 § senast den 1 januari 2032 och att inom två månader från dagen då bristen konstaterades överlämna en plan för infasning till inspektionen.

Företaget ska lämna en lägesrapport till Finansinspektionen.

7 §

Finansinspektionen ska återkalla ett tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag enligt 5 kap. 12 §, om den lägesrapport som avses i 6 § andra stycket visar att företaget inte kommer att kunna uppfylla solvenskapitalkravet senast den 1 januari 2032.

8 §

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom en månad från dagen då bristen konstaterades upprätta en finansiell saneringsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande.

Den finansiella saneringsplanen ska innehålla åtgärder som företaget ska vidta för att inom tre månader från den dag då bristen konstaterades åter uppfylla minimikapitalkravet eller det kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

16 kap. 7 §

Finansinspektionen får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om försäkrings- tekniska avsättningar och skuld- täckning,

2. företagets kapitalbas under- stiger en tredjedel av solvens- marginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,

3. företagets kapitalbas under- stiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsföretag som avses i 9 kap. 1 § första stycket 1, den gruppbase- rade kapitalbasen under- stiger den gruppbase- rade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns sär- skilda skäl att anta att företagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

10 §

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om försäkrings- tekniska avsättningar,

2. företaget inte uppfyller sol- venskapitalkravet och det förelig- ger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att före- tagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare,

3. företaget inte uppfyller mini- mikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, eller

4. det vid beslut om återkallelse av företagets tillstånd bedöms vara nödvändigt för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar har.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten ska drivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

16 kap. 8 §

Om någon som ingår i ett försäkringsföretags styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsföretaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

11 §

Om någon som ingår i ett försäkringsföretags styrelse eller är dess verkställande direktör *eller ansvarar för en central funktion* inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör *eller ansvarar för en central funktion* och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör *eller som ansvarig för en central funktion*.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör *eller den som ansvarar för en central funktion* inte längre får kvarstå i sin befattning. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsföretaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör *eller ansvarig för en central funktion*.

16 kap. 9 §

Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om företaget

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. *inte inom ett år från det tillstånd gavs har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,*

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. *under en sammanhängande*

12 §

Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. har förklarat sig avstå från tillståndet,

tid av sex månader inte har drivit försäkringsrörelse, eller

5. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I de fall som avses i första stycket 2 och 4 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation,

4. *inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, och företagets finansiella saneringsplan är uppenbart otillräcklig, eller*

5. *inte inom tre månader från den tidpunkt då företaget inte längre uppfyllde minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, har vidtagit de åtgärder som finns angivna i en godkänd finansiell saneringsplan.*

16 kap. 10 §

Finansinspektionen får återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om företaget

1. inte längre uppfyller kraven för tillstånd,

2. *inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt 5 §, eller*

3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

13 §

2. *inte inom ett år från det tillstånd gavs har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,*

3. *under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit försäkringsrörelse,*

4. *inte inom de tidsfrister som anges i 4 och 5 §§ har vidtagit de åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet som finns angivna i en godkänd åtgärdsplan, eller*

5. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

I de fall som anges i första stycket får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

16 kap. 12 §

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut enligt 7 § till de behöriga

15 §⁴

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut enligt 10 § till de behö-

⁴ Senaste lydelse 2012:198.

myndigheterna i de EES-länder där företaget enligt underrättelse driver försäkringsverksamhet enligt 3 kap. 1 eller 15 §. Ett sådant beslut ska dessutom anmälas till behöriga myndigheter i de EES-länder där företaget har tillgångar samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *om försäkringsföretaget även bedriver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.*

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut om återkallelse av tillstånd för ett försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse till behöriga myndigheter i övriga länder inom EES samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *om försäkringsföretaget även bedriver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.*

Finansinspektionen får i samband med en anmälan enligt första eller andra stycket begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder. Om företagets tillstånd har återkallats, får begäran avse att den behöriga myndigheten även i övrigt vidtar de åtgärder som behövs för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar har.

16 kap. 26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en finansiell saneringsplan enligt 4 §.

riga myndigheterna i de EES-länder där företaget enligt underrättelse driver försäkringsverksamhet enligt 3 kap. 1 eller 8 §. Ett sådant beslut ska dessutom anmälas till behöriga myndigheter i de EES-länder där företaget har tillgångar samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut om återkallelse av tillstånd för ett försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse till behöriga myndigheter i övriga länder inom EES samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

28 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i en åtgärdsplan enligt 4 §,

2. innehållet i en plan för infasning och en lägesrapport enligt 6 §, och

3. innehållet i en finansiell saneringsplan enligt 8 §.

19 kap. Grupptillsyn

Företag som ingår i en grupp

1 §

I en grupp ingår ett företag, dess dotterföretag och andra anknutna företag samt de företag som

dotterföretaget har ett ägarintresse i.

I en grupp ingår även företag som förenas av starka och varaktiga finansiella förbindelser på grund av avtal eller på annat sätt, under förutsättning att ett av företagen genom att samordna beslutsfattandet i företagen utövar ett bestämmande inflytande över de övriga företagen. Det företag som utövar ett bestämmande inflytande ska betraktas som moderföretag och övriga företag som dotterföretag.

Andra stycket gäller endast om det för att upprätta och avsluta sådana finansiella förbindelser som avses där krävs tillstånd av grupp tillsynsmyndigheten.

Fall då grupp tillsyn ska utövas

2 §

Särskild tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp (grupp tillsyn) ska utövas enligt detta kapitel.

Grupp tillsyn enligt 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ ska utövas över

1. försäkringsföretag som är moderföretag till eller har ägarintresse i åtminstone ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland,

2. försäkringsföretag som har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med ett annat försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, och

3. försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES.

Grupp tillsyn enligt 65–73 §§ ska utövas över försäkringsföretag

vars moderföretag är en försäkringsgivare från tredjeland, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES.

Grupptillsyn enligt 41 § ska utövas över försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet.

3 §

I 4–10 §§ finns allmänna bestämmelser om grupptillsyn och i 11 och 12 §§ bestämmelser om beslut att, helt eller delvis, inte beakta ett företag som ingår i en grupp vid grupptillsynen.

Nivån för grupptillsyn

4 §

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, ska bestämmelserna om grupptillsyn i 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som i sin tur är moderföretag till ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 3, ska bestämmelserna om grupptillsyn i 5, 7–40,

42–64 och 74–103 §§ tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Fortsatt tillsyn över de enskilda försäkringsföretagen

5 §

Ett försäkringsföretag som ingår i en grupp som omfattas av grupp-tillsyn står även under tillsyn som enskilt försäkringsföretag enligt denna lag.

Grupptillsynsmyndigheten och dess ansvar

6 §

För försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1–3 ska det finnas en grupptillsynsmyndighet med ansvar för grupptillsynen. Om det finns flera berörda myndigheter, ska grupptillsynsmyndigheten utses bland dem.

När Finansinspektionen är grupptillsynsmyndighet

7 §

Finansinspektionen ska vara grupptillsynsmyndighet, om det i gruppen finns ett eller flera försäkringsföretag, men ingen EES-försäkringsgivare.

Finansinspektionen ska även vara grupptillsynsmyndighet

1. om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag,

2. om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är moderföretag till ett försäkringsföretag,

3. om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige är moderföretag till ett

försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare,

4. om det i gruppen finns fler än ett sådant försäkringsholdingföretag eller ett sådant blandat finansiellt holdingföretag som avses i artikel 247.2 b iii i Solvens II-direktivet, med huvudkontor i olika stater inom EES, däribland Sverige, och det dessutom i samma stater finns dotterföretag som är försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare varav det dotterföretag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag,

5. om ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag är moderföretag till ett eller flera försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare men inte har huvudkontor i något av de länder där dotterföretagen finns, och det dotterföretag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag,

6. i andra fall än de som anges i 1–5, när ett eller flera försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare ingår i en grupp och det företag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag, eller

7. om inspektionen tillsammans med berörda behöriga myndigheter kommer överens om det i enlighet med bestämmelserna i 8 § andra stycket.

Överenskommelse och beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet

8 §

När Finansinspektionen enligt 7 § ska vara grupp tillsynsmyndighet, får inspektionen tillsammans med berörda behöriga myndigheter komma överens om att en

annan myndighet inom EES än inspektionen ska utses till grupp tillsynsmyndighet. Finansinspektionen får träffa en sådan överenskommelse, om det är olämpligt att inspektionen utses till grupp tillsynsmyndighet med hänsyn till gruppens struktur och den relativa betydelsen av gruppens verksamhet i olika länder.

Om det i ett annat fall än det som avses i första stycket skulle vara olämpligt med hänsyn till en grupp s struktur och den relativa betydelsen av dess verksamhet i olika länder att grupp tillsynsmyndigheten utses enligt de grunder som anges i artikel 247.2 i Solvens II-direktivet, får Finansinspektionen träffa en överenskommelse om att inspektionen eller en behörig myndighet ska vara grupp tillsynsmyndighet för gruppen.

Om en överenskommelse enligt andra stycket innebär att Finansinspektionen utses till grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen fatta ett beslut om detta och överlämna beslutet till gruppen.

En överenskommelse enligt första eller andra stycket får träffas inom tre månader från den dag då frågan om en sådan överenskommelse väcktes av en berörd myndighet. Den berörda gruppen ska ges tillfälle att yttra sig.

Hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

9 §

Om Finansinspektionen eller någon av de berörda behöriga myndigheterna inom den tre-

månadersfrist som anges i 8 § har hänskjutit ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och begärt myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, ska inspektionen och de berörda behöriga myndigheterna invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett sådant beslut i sak. Om Finansinspektionen utsetts till grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen överlämna beslutet och skälen för det till försäkringsföretaget och tillsynskollegiet.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att tremånadersperioden löpt ut eller ett beslut har fattats.

10 §

Om ett beslut enligt 8 och 9 §§ inte kan fattas, ska uppgiften som grupp tillsynsmyndighet utföras av den myndighet som följer av artikel 247.2 i Solvens II-direktivet.

Beslut om att inte beakta ett företag i en grupp vid grupp tillsynen

11 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet får inspektionen i ett enskilt fall besluta att, helt eller delvis, inte beakta ett företag som ingår i en grupp vid grupp tillsynen om

1. företaget är beläget i ett land utanför EES och det finns rättsliga hinder mot överföring av nöd-

vändig information,

2. företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med grupp tillsynen, eller

3. det skulle vara olämpligt eller vilseledande med hänsyn till syftet med grupp tillsynen att låta företaget omfattas av den.

När bestämmelsen i första stycket 2 är tillämplig på flera företag, får ett sådant beslut inte fattas, utom om företagen tillsammans är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med grupp tillsynen.

Innan Finansinspektionen fattar ett beslut med stöd av första stycket 2 eller 3 att inte beakta ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare i en grupp ska inspektionen höra de behöriga myndigheter som berörs av beslutet.

12 §

Om Finansinspektionen med stöd av 11 § första stycket 2 eller 3 beslutar att inte beakta en EES-försäkringsgivare i en grupp ska det företag som finns i toppen av gruppen i Sverige, på begäran av Finansinspektionen, lämna de upplysningar som en behörig myndighet i EES-försäkringsgivarens hemland behöver för sin tillsyn av EES-försäkringsgivaren.

Parallella regelverk

13 §

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och tillsyn av konglomerat, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med berörda behöriga myndigheter, bevilja undantag från detta kapitel så att

det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

14 §

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och om gruppbaserad tillsyn enligt lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, efter samråd med den myndighet som ansvarar för den grupp-baserade tillsynen enligt den lagen, bevilja undantag från detta kapitel så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för den största sektorn enligt 2 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

15 §

Finansinspektionen ska underätta Europeiska bankmyndigheten och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten om sådana beslut som inspektionen fattar enligt 13 och 14 §§.

Gruppsolvens

Kapitalbas och kapitalkrav på grupp-nivå

16 §

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1, 2 eller 3 ska säkerställa att det inom gruppen sammantaget finns en grupp-baserad kapitalbas som alltid är minst lika med

1. ett gruppbaserat solvenskapitalkrav beräknat enligt 17–22 §§, eller

2. det högre belopp som Finansinspektionen har beslutat med stöd av 29 §.

Vid gruppsovensberäkningen ska tillgångarna och skulderna värderas enligt 5 kap. 2 §.

Metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav

17 §

För företag som ingår i en grupp där det finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 ska den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade solvenskapitalkravet beräknas enligt konsolideringsmetoden (metod 1 enligt artiklarna 230–232 i Solvens II-direktivet).

Om det är lämpligt får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, besluta att den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade solvenskapitalkravet i stället ska beräknas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden (metod 2 enligt artikel 233 i Solvens II-direktivet) eller enligt en kombination av de angivna metoderna.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut som avses i andra stycket, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter och med den grupp som beslutet rör. När konsolideringsmetoden används ska bestämmelserna i 7 kap. 2–11 §§ om kapitalbas gälla vid beräkningen av den gruppbaseade kapitalbasen.

18 §

Vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapitalkravet ska ett anknutet företag beaktas proportionellt efter det innehav som ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 har i det anknutna företaget. Om särskilda skäl talar för det, får innehav och ägarintressen beaktas till en annan andel.

19 §

När Finansinspektionen är grupptillsynsmyndighet, ska inspektionen besluta vilken proportionell andel enligt 18 § som ska beaktas i följande fall:

1. då det inte finns kapitalbindningar mellan vissa av företagen i en grupp,

2. då en berörd behörig myndighet har bedömt att ett direkt eller indirekt innehav av röster eller kapital i ett företag ska räknas som ägarintresse på grund av att ett betydande inflytande utövas över det företaget, eller

3. då en berörd behörig myndighet har bedömt att ett företag är ett moderföretag på grund av att det utövar ett dominerande inflytande över ett annat företag.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter och den grupp som beslutet rör.

Vissa avdrag vid beräkning av den gruppbase-
rade kapitalbasen

20 §

Vid beräkningen av den gruppbase-
rade kapitalbasen ska avdrag
göras så att inte dubbelräkning
sker av poster som ingår i kapital-
basen i flera företag i gruppen.
Vid beräkningen ska avdrag också
göras för värden som skapats
internt inom gruppen och som här-
rör från ömsesidig finansiering.

Standardformeln och interna
modeller på gruppnivå

21 §

Om det gruppbase-
rade solvens-
kapitalkravet beräknas enligt
konsolideringsmetoden, kan beräk-
ningen ske antingen med använd-
ning av standardformeln eller med
användning av en fullständig eller
partiell intern modell.

Bestämmelserna i 8 kap. 1–3
och 5–11 §§ ska gälla vid
beräkning av det gruppbase-
rade solvenskapitalkravet enligt stand-
ardformeln. Bestämmelserna i
9 kap. 1–18 §§ ska gälla för en
intern modell som används för att
beräkna det gruppbase-
rade sol-
venskapitalkravet.

Minsta värde av det grupp-
base-
rade solvenskapitalkravet om
konsolideringsmetoden används

22 §

Det gruppbase-
rade solvenskapi-
talkravet ska, om konsoliderings-
metoden används, uppgå till minst
summan av

1. minimikapitalkravet enligt
8 kap. 13–21 §§ för ett sådant
försäkringsföretag som avses i 2 §
andra stycket 1 eller 2, och

2. den proportionella andelen av
minimikapitalkravet för anknutna

Det minsta värdet av det grupp-
baserade solvenskapitalkravet
enligt första stycket ska täckas
genom medräkningsbara poster i
primärkapitalbasen enligt 7 kap.
12 §.

Tillstånd till användning av
interna modeller inom en grupp

23 §

En intern modell som används
för beräkning av det grupp-
baserade solvenskapitalkravet får
även användas för beräkning av
solvenskapitalkravet för ett enskilt
försäkringsföretag eller en enskild
EES-försäkringsgivare som ingår i
gruppen.

En ansökan om tillstånd att
använda en intern modell för
beräkning av det grupp-baserade
solvenskapitalkravet och solvens-
kapitalkravet för försäkringsföre-
tag eller EES-försäkringsgivare
som ingår i gruppen får lämnas in
till Finansinspektionen, när
inspektionen är grupp-tillsynsmynd-
ighet. En sådan ansökan får
göras av ett försäkringsföretag, en
EES-försäkringsgivare och dess
anknutna företag eller gemensamt
av företag som är anknutna till ett
försäkringsholdingföretag eller ett
blandat finansiellt holdingföretag.

När Finansinspektionen är
grupp-tillsynsmyndighet, ska
inspektionen också ta emot
ansökningar om tillstånd att
använda en intern modell för
beräkningen av solvenskapital-
kravet för de försäkringsföretag
och EES-försäkringsgivare som
ingår i gruppen, om en sådan
ansökan görs

1. gemensamt av ett sådant
försäkringsföretag som avses i 2 §
andra stycket 1 eller 2 och de
övriga försäkringsföretag och

EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, eller

2. gemensamt av sådana försäkringsföretag i en grupp som avses i 2 § andra stycket 3 och sådana EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen.

Om Finansinspektionen, utan att vara grupp tillsynsmyndighet, har tagit emot en sådan ansökan som avses i andra eller tredje stycket och som görs av försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen ska den lämnas över till grupp tillsynsmyndigheten.

Finansinspektionen ska snarast möjligt överlämna ansökningar enligt andra och tredje styckena till de berörda behöriga myndigheterna.

Tillämplig lag vid prövningen av en tillståndsansökan

24 §

När Finansinspektionen prövar en ansökan enligt 23 § andra stycket tillämpas denna lag. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan intern modell som avses i ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen, gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

Handläggningen av tillståndsansökningar

25 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen inom sex månader från det att en fullständig ansökan enligt 23 § har lämnats in, om möjligt, komma överens med de

berörda behöriga myndigheterna om vilket beslut som bör fattas med anledning av ansökan. Denna överenskommelse och skälen för den ska redovisas skriftligen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen och sända över det till sökandena.

Om en sådan överenskommelse som avses i första stycket inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen ensam fatta beslut med anledning av ansökan. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter som kommit till uttryck under sexmånadersperioden.

Tvistlösning

26 §

Om Finansinspektionen eller någon av de berörda behöriga myndigheterna inom den sexmånadersperiod som avses i 25 § första stycket har hänskjutit ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, ska inspektionen avvakta med ett beslut enligt 25 § andra stycket och invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Om ett ärende hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och det beslut som förelås av panelen

i enlighet med artiklarna 41.2, 41.3 och 44.1.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, avvisas, ska Finansinspektionen fatta det slutliga beslutet.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att den sexmånadersperiod som avses i första stycket har löpt ut eller ett beslut har fattats.

Beslut av en utländsk grupp tillsynsmyndighet

27 §

Ett beslut av en utländsk grupp tillsynsmyndighet gäller i Sverige om det har fattats

1. efter en överenskommelse med anledning av en ansökan enligt artiklarna 231 och 233.5 i Solvens II-direktivet, att använda en intern modell för att beräkna både det grupp baserade solvenskapitalkravet och solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare som ingår i en grupp eller solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, eller

2. på grund av att myndigheterna inte har kommit överens inom sex månader.

Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Åtgärder om ett försäkringsföretags riskprofil avviker från antaganden för den interna modellen på gruppnivå

28 §

När ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de

antaganden som ligger till grund för en intern modell som beslutats enligt 27 § som omfattar försäkringsföretaget och används för beräkning av ett gruppbaserat solvenskapitalkrav, får Finansinspektionen besluta om ett kapitaltillägg utöver det solvenskapitalkrav som gäller för försäkringsföretaget enligt den interna modellen, om företaget inte på ett korrekt sätt har vidtagit åtgärder med anledning av de synpunkter som myndigheten framfört. Bestämmelserna i 17 kap. 24–28 §§ ska gälla för ett sådant beslut om kapitaltillägg.

Om ett sådant kapitaltillägg som avses i första stycket på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen i stället förelägga försäkringsföretaget att beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln i 8 kap. 1–3 och 5–11 §§. Finansinspektionen får för ett sådant försäkringsföretag, i enlighet med 17 kap. 24 §, besluta om ett kapitaltillägg utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av standardformeln.

Kapitaltillägg på gruppnivå till det gruppbaserade solvenskapitalkravet

29 §

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupptillsynsmyndighet, besluta om ett kapitaltillägg utöver det gruppbaserade solvenskapitalkravet, om detta kapitalkrav inte stämmer överens med gruppens riskprofil eller om förutsättningarna enligt 17 kap. 24 § 4 är uppfyllda.

Vid bedömningen av om gruppens riskprofil stämmer överens med det gruppbaserade solvenskapitalkravet ska Finansinspekt-

ionen särskilt beakta om sådana omständigheter som avses i 17 kap. 24 § föreligger med avseende på gruppen.

Bestämmelserna i 17 kap. 25–28 §§ ska gälla för ett sådant beslut om kapitaltillägg som avses i första stycket.

Kontroll av likvärdighet avseende anknutna försäkringsgivare från tredjeland

30 §

I artikel 227.1 och 227.2 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om

1. beaktande av anknutna försäkringsgivare från tredjeland, när solvensen på gruppnivå beräknas, och

2. kontroll av likvärdighet.

Finansinspektionen ska, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet och inga bestämmelser om likvärdighet har antagits av Europeiska kommissionen, på eget initiativ eller på begäran av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 kontrollera om krav på solvensordning, solvenskapitalkrav och kapitalbasposter i ett tredjeland där en anknuten försäkringsgivare är belägen, är likvärdiga med kraven i denna lag.

Innan inspektionen, efter kontroll enligt första stycket, fattar ett beslut om likvärdighet ska den samråda med eventuella berörda behöriga tillsynsmyndigheter och med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Om en annan myndighet har fattat beslut om likvärdighet, får Finansinspektionen fatta ett beslut som avviker från det bara om det

skett väsentliga förändringar i tillsynsordningen i det tredjeledet. Prop. 2015/16:9

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om likvärdighet

31 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte samtycker till ett beslut i fråga om likvärdighet som fattats av en grupp tillsynsmyndighet enligt artikel 227.2 i Solvens II-direktivet. Ett ärende får hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten inom tre månader från det att grupp tillsynsmyndigheten meddelat sitt beslut.

Återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå

32 §

Den grupp baserade kapitalbas och det grupp baserade solvenskapitalkrav som gäller enligt detta kapitel ska beräknas minst en gång per år. Beräkningarna ska utföras av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller av ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3.

33 §

Om det i toppen av en grupp finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1

eller 2 ska det företaget rapportera resultatet av beräkningarna enligt 32 § och väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem till grupp tillsynsmyndigheten. Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES, ska i stället det moderföretaget ansvara för rapporteringen.

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter att ha hört berörda behöriga myndigheter och gruppen, bestämma att ett annat företag i gruppen ska ansvara för rapporteringen enligt första stycket.

34 §

Det företag som ska ansvara för rapporteringen enligt 33 § ska fortlöpande övervaka solvenskapitalkravet för gruppen. Om det finns grundad anledning att anta att gruppens riskprofil förändrats väsentligt sedan dagen för den senaste rapporteringen av solvenskapitalkravet på grupp nivå, ska företaget göra en ny beräkning av detta krav och snarast möjligt rapportera denna till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. Finansinspektionen får under samma förutsättningar begära en förnyad beräkning av solvenskapitalkravet.

Åtgärder vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet för gruppen

35 §

Om en grupp inte uppfyller det grupp baserade solvenskapitalkravet enligt 16 § eller om det finns risk för en sådan brist inom tre månader, ska ett sådant

försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 underrätta grupp tillsynsmyndigheten omgående. Grupp tillsynsmyndigheten ska informera berörda myndigheter. Gruppens situation ska analyseras inom tillsynskollegiet.

Bestämmelserna i 18 kap. 4–8 §§ om åtgärdsplan, förlängd tidsfrist, underrättelse och finansiell saneringsplan ska gälla i tillämpliga delar vid en sådan brist som avses i första stycket.

Gruppsolvans för försäkringsföretag som är dotterföretag till försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

36 §

När ett försäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES, ska beräkningen av gruppsolvans göras med hänsyn även till försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget. Beräkningen ska ske enligt 16 § andra stycket samt 17–22 och 29 §§.

Vid beräkningen enligt första stycket ska moderföretaget hanteras som ett försäkringsföretag som omfattas av

1. bestämmelserna om solvenskapitalkrav i 8 kap. 1–11 §§, 9 kap. 1–18 §§, och

2. villkor enligt 7 kap. 2–11 §§, för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka detta krav.

Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp

37 §

Väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av vissa slag inom en grupp ska minst en gång per år rapporteras till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. Vilka dessa slag av riskkoncentrationer och transaktioner är ska, tillsammans med lämpliga tröskelvärden, beslutas av Finansinspektionen för varje enskild grupp. Tröskelvärdena ska baseras på solvenskapitalkrav eller försäkringstekniska avsättningar eller båda dessa värden och hänsyn ska tas till gruppens struktur och riskhanteringssystem. Inspektionen ska, innan dessa beslut meddelas, ha hört berörda behöriga myndigheter och gruppen.

Vid bedömningen av riskkoncentrationer enligt första stycket ska Finansinspektionen beakta risker för spridning inom gruppen, intressekonflikter samt riskernas nivå och omfattning.

Även transaktioner som gjorts med fysiska personer som har nära förbindelser med något företag inom gruppen ska rapporteras.

Om en transaktion har en mycket betydande omfattning, ska den rapporteras snarast möjligt.

38 §

Rapporteringen enligt 37 § ska göras av det försäkringsföretag som finns i toppen av gruppen eller om det inte finns ett sådant företag, av det försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, bestämmer efter att ha hört

berörda behöriga myndigheter och gruppen. Prop. 2015/16:9

Skyldigheten att rapportera enligt första stycket gäller dock inte om Finansinspektionen enligt 39 § beslutat att inte tillämpa bestämmelserna i denna paragraf.

Undantag då tillsyn även ska utövas enligt lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

39 §

Om det i en grupp finns ett sådant moderföretag som avses i 4 § och det företaget i sin tur är dotterföretag till ett sådant företag som avses i 3 kap. 1 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, besluta att på nivån för detta dotterföretag inte tillämpa bestämmelserna om tillsyn enligt 37 och 38 §§ avseende riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut ska inspektionen samråda med de behöriga myndigheter som berörs av beslutet.

Undantag från kravet på tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp

40 §

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med berörda behöriga myndigheter besluta att tillsyn över sådana riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp som avses i 37 och 38 §§ inte ska utövas på nivån för ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, eller på nivån för det

försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 och som är ett anknutet företag till en reglerad enhet eller självt är en reglerad enhet eller ett blandat finansiellt holdingföretag som omfattas av lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet

41 §

När ett försäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet, ska försäkringsföretaget ha en god kontroll över transaktioner med försäkringsholdingföretaget med blandad verksamhet och dess andra anknutna företag.

Vid Finansinspektionens tillsyn över kraven i första stycket ska 37 § gälla i tillämpliga delar.

Företagsstyrningssystem inom en grupp

42 §

Bestämmelserna i 10 kap. om företagsstyrning ska gälla i tillämpliga delar på gruppnivå.

Ettdera av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska ansvara för att kraven i 10 kap. på företagsstyrning i tillämpliga delar följs på gruppnivå. Om det är lämpligt, får Finansinspektionen i

ett enskilt fall besluta att ett annat företag i gruppen ska ansvara för att kraven följs.

I en grupp där det finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska system för riskhantering, internkontroll och rapportering genomföras konsekvent i alla företag som omfattas av grupp tillsyn så att dessa system och rapporter kan kontrolleras på grupp nivå.

Systemet för internkontroll inom en grupp ska omfatta

1. rutiner avseende gruppsolvans för att identifiera och mäta alla betydande risker gruppen är utsatt för och på lämpligt sätt anpassa kapitalbasen till riskerna, och

2. sunda rapporterings- och redovisningsmetoder för att övervaka och hantera transaktioner inom gruppen och riskkoncentrationer.

43 §

En egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen ska genomföras i enlighet med 10 kap. 11–13 §§ av ett sådant

1. försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, eller

2. försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3.

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet får inspektionen, efter att ha rådfrågat medlemmarna i tillsynskollegiet, besluta att företag som avses i första stycket får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11–13 §§ på grupp nivå och på nivån för ett dotterföretag inom gruppen. En enda handling

ska omfatta samtliga bedömningar. En sådan handling ska överlämnas samtidigt till Finansinspektionen och till berörda behöriga myndigheter.

Ett beslut enligt andra stycket påverkar inte dotterföretagets skyldigheter enligt 10 kap. 11–13 §§.

Tillgång till information

44 §

Ett försäkringsföretag som avses i 2 §, ett företag som ingår i samma grupp som ett sådant försäkringsföretag och sådana fysiska personer som avses i 37 § tredje stycket ska på begäran lämna information till varandra som behövs för att uppfylla kraven i detta kapitel.

Tvstnadsplikt

45 §

En styrelseledamot eller annan befattningshavare hos ett företag som vid fullgörande av skyldigheter enligt detta kapitel får kunskap om affärsförhållanden i ett företag eller hos en person som enligt 44 § ska lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han eller hon fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med uppgiftslämnarens intresse.

Uppgiftsskyldighet

46 §

Ett företag som vid fullgörandet av skyldigheter enligt detta kapitel får sådan kunskap som avses i 45 §, är skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av en undersökningsledare

eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Meddelandeförbud

47 §

Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 46 § får besluta att företaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 46 § eller att det pågår en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som har ansökt om rättslig hjälp samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till dess syfte, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förordnandet ska upphöra.

Ansvar

48 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 47 § döms till böter.

Skyldighet att lämna upplysningar till Finansinspektionen

49 §

Ett försäkringsföretag som avses i 2 § ska på begäran av Finansinspektionen lämna de upplysningar som behövs för grupp tillsynen.

50 §

Om ett försäkringsföretag inte fullgör sin upplysningsskyldighet enligt 49 § inom skälig tid, får Finansinspektionen förelägga ett annat företag inom gruppen att lämna upplysningar som rör detta företag direkt till inspektionen, om upplysningarna behövs för grupp tillsynen.

Kontroll av information

51 §

Finansinspektionen får på plats kontrollera all information som behövs för grupp tillsynen hos

- 1. försäkringsföretag som omfattas av grupp tillsynen,*
- 2. företag som är anknutna till försäkringsföretaget,*
- 3. moderföretag till försäkringsföretaget, och*
- 4. företag som är anknutna till moderföretaget till försäkringsföretaget.*

52 §

Finansinspektionen ska, på begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, på plats kontrollera information som behövs för den myndighetens tillsyn. Inspektionen får utföra kontrollen själv eller uppdra åt en revisor eller annan sakkunnig att göra detta. Om den behöriga myndigheten begär det, får den närvara vid kontrollen. Grupp tillsynsmyndigheten ska underrättas om de vidtagna åtgärderna.

53 §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 248, 249, 255 och 260 i Solvens II-direktivet.

Offentliggörande

Offentliggörande av en solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå

54 §

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå. Rapporten ska offentliggöras minst en gång per år.

Bestämmelserna i 16 kap. 2–8 §§ om offentliggörande ska gälla i tillämpliga delar.

Offentliggörande av en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå och för enskilda företag i en grupp

55 §

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 får, efter tillstånd från Finansinspektionen, om inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, offentliggöra en gemensam solvens- och verksam-

hetsrapport såväl på gruppnivå som för de enskilda företagen i gruppen.

Innan Finansinspektionen ger sitt tillstånd till en gemensam rapport, ska den samråda med berörda behöriga myndigheter i tillsynskollegiet.

Innehållet i den gemensamma solvens- och verksamhetsrapporten

56 §

Den gemensamma rapporten enligt 55 § ska innehålla uppgifter om

1. gruppens samlade verksamhet och solvens enligt 54 §, och

2. varje enskilt dotterföretag inom gruppen som är ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och uppgifter om dess verksamhet och solvens enligt 16 kap. 2–8 §§.

Saknas sådana uppgifter som avses i första stycket 2 i rapporten, får Finansinspektionen förelägga dotterföretaget att offentliggöra dessa uppgifter, om

1. dotterföretaget är ett försäkringsföretag,

2. Finansinspektionen kräver att jämförbara försäkringsföretag ska offentliggöra dessa uppgifter, och

3. de utelämnade uppgifterna är av väsentlig betydelse.

Bestämmelserna i 16 kap. 2–8 §§ om offentliggörande ska gälla i tillämpliga delar.

Offentliggörande av strukturen på en grupp

57 §

Försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag ska årligen på gruppnivå offentliggöra

1. den juridiska strukturen på den grupp som företaget ingår i,

2. en beskrivning av alla dotterföretag, betydande filialer och väsentliga anknutna företag i gruppen, och

3. gruppens organisations- och beslutsstruktur.

Förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

58 §

Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige inte i tid rapporterar eller offentliggör information i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

59 §

Förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

60 §

Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 59 §.

61 §

Om förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 59 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

62 §

En beslutad förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

63 §

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska säkerställa att de som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4.

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska snarast möjligt till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning enligt första stycket.

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska underrätta inspektionen om någon av de personer som avses i första stycket har ersatts på grund av att han eller hon inte längre uppfyller lämplighetskraven.

Ingripande mot försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag och dess ledning

64 §

Om någon i ledningen i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, får Finansinspektionen förelägga företaget att rätta till förhållandet.

Finansinspektionen får förelägga ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt

holdingföretag att vidta åtgärder för att göra rättelse, om holdingföretaget inte uppfyller de krav som ställs på det enligt EU-förordningar som antagits med stöd av Solvens II-direktivet, detta kapitel eller föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel.

Moderföretag utanför EES

Kontroll av likvärdighet

65 §

När ett moderföretag till ett försäkringsföretag är en försäkringsgivare från tredjeland, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES enligt 2 § tredje stycket, gäller bestämmelserna i 66–73 §§, om Finansinspektionen skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet för det fall att kriterierna i artikel 247.2 i Solvens II-direktivet vore tillämpliga. Vid bedömningen av om inspektionen skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet ska det bortses från den del av toppen av gruppen som ligger utanför EES.

66 §

Finansinspektionen ska, om kommissionen inte antagit någon delegerad akt i frågan, kontrollera om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i tredjeland är likvärdig med den grupp tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet.

Finansinspektionen är skyldig att utföra en sådan kontroll på begäran av moderföretaget eller av en EES-försäkringsgivare inom gruppen.

67 §

Innan Finansinspektionen beslutar i frågan om likvärdighet, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter. Inspektionen ska också före ställningstagandet ha rådfrågat Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Om en annan myndighet har fattat beslut om likvärdighet, får Finansinspektionen fatta ett beslut som avviker från det bara om det har skett väsentliga förändringar i tillsynsordningen i det tredjeland som avses.

Om Europeiska kommissionen har bedömt att tillsynen inte är likvärdig, ska 71 och 72 §§ tillämpas.

68 §

Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland är moderföretag till ett sådant moderföretag som avses i 2 § tredje stycket, ska den kontroll av likvärdighet som avses i 66 § utföras på nivån för detta företag i stället för på nivån för det företag som avses i 2 § tredje stycket.

Om likvärdig tillsyn inte utövas av tillsynsmyndigheten i det tredje land som avses i första stycket, får Finansinspektionen besluta om en ny kontroll av likvärdighet på en lägre nivå, förutsatt att det där finns ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland som är moderföretag till ett försäkringsföretag.

69 §

Finansinspektionen ska förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten i tredjelandet utövar, om denna tillsyn bedöms vara likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet.

Om tillsynen bedöms vara likvärdig, får Finansinspektionen, efter samråd med berörda tillsynsmyndigheter och i ett enskilt fall, besluta att helt eller delvis inte utöva grupp-tillsyn på nivån för det företaget som finns i toppen av grupp inom EES. Ett sådant beslut får endast fattas om detta skulle leda till en effektivare tillsyn av gruppen.

Om tillsynen är tillfälligt likvärdig

70 §

Grupptillsynen ska utövas av Finansinspektionen i de fall Europeiska kommissionen har fattat ett beslut enligt artikel 260.5 i Solvens II-direktivet, om att den tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i tredjeland är tillfälligt likvärdig, samtidigt som det finns ett försäkringsföretag som är dotterföretag till ett moderföretag utanför EES och dotterföretaget har en balansomslutning som är större än balansomslutningen för moderföretaget.

Om tillsynen inte är likvärdig

71 §

Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen antingen besluta att bestämmelserna om grupp-tillsyn i 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–83 §§ ska tillämpas på gruppen på samma sätt som om företaget i toppen av gruppen hade haft sitt huvudkontor inom EES, eller besluta att en sådan metod

som avses i 72 § ska tillämpas på gruppen.

De allmänna principer och metoder som anges i 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ ska tillämpas på nivån för ett försäkringsholdingföretag från tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag från tredjeland eller en försäkringsgivare från tredjeland.

Vid beräkningen av gruppso-
lvens ska ett moderföretag i
tredjeland hanteras som ett
försäkringsföretag som omfattas
av samma villkor för att poster i
kapitalbasen ska få medräknas för
att täcka solvenskapitalkravet som
gäller enligt 7 kap. 2–11 §§.

72 §

Efter att ha hört berörda
behöriga myndigheter får Finans-
inspektionen besluta att använda
andra tillsynsmetoder än de som
följer av 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–
103 §§, om dessa metoder
säkerställer att tillsynen över
företagen i gruppen är tillräcklig.

Finansinspektionen ska under-
rätta de berörda behöriga myndig-
heterna, Europeiska kommissionen
och Europeiska försäkrings- och
tjänstepensionsmyndigheten när
sådana andra tillsynsmetoder
används.

73 §

Finansinspektionen får med stöd
av 72 § begära att en ägare som
har ett bestämmande inflytande
över försäkringsföretaget inrättar
ett försäkringsholdingföretag eller
ett blandat finansiellt
holdingföretag med huvudkontor
inom EES. Inspektionen får då
besluta att bestämmelserna i
denna lag ska tillämpas på de
företag i den grupp som leds av
detta holdingföretag.

Beslut om nationell undergrupptillsyn

74 §

Om det moderföretag som finns i toppen av en grupp enligt 4 § har huvudkontor i ett annat land inom EES än Sverige, får Finansinspektionen besluta att bestämmelserna om grupptillsyn ska tillämpas även på nivån för ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller på nivån för ett sådant försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige som avses i 2 § andra stycket 3.

75 §

Ett beslut enligt 74 § får begränsas så att det avser ett eller flera av följande områden för grupptillsyn:

1. gruppsolvans enligt 16–36 §§,
2. väsentliga riskkoncentrationer och interna transaktioner inom en grupp enligt 37 och 38 §§, och
3. riskhantering och internkontroll enligt 42 och 43 §§.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut som avses i 74 § ska inspektionen samråda med grupptillsynsmyndigheten och det moderföretag inom EES som finns i toppen av en grupp enligt 4 §.

Beslut om nationell undergrupptillsyn vid tillämpning av särskild tillsynsordning

76 §

Finansinspektionen får inte besluta om nationell undergrupptillsyn enligt 74 §, om det företag som finns i toppen av gruppen inom EES har fått ett sådant tillstånd som avses i artikel 237.1 första stycket i Solvens II-

direktivet att omfattas av en särskild tillsynsordning.

77 §

Om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupp-tillsyn och det företag som finns i toppen av gruppen inom EES får tillstånd enligt artikel 237.1 första stycket i Solvens II-direktivet att omfattas av en särskild tillsynsordning, ska inspektionen upphäva beslutet om undergrupp-tillsyn.

78 §

Om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupp-tillsyn avseende grupp-solvens, får det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige inte ges tillstånd att låta något dotter-företag omfattas av den särskilda tillsynsordning som avses i 85 §.

Beräkning av grupp-solvens efter beslut om nationell undergrupp-tillsyn

79 §

Den metod som grupp-tillsyns-myndigheten har fastställt för beräkning av grupp-solvens enligt artikel 220 i Solvens II-direktivet ska gälla även för företag som omfattas av ett beslut om nationell undergrupp-tillsyn avseende grupp-solvens.

Interna modeller och nationell undergrupp-tillsyn

80 §

Om det företag som enligt 4 § finns i toppen av en grupp inom EES har fått tillstånd enligt artikel 231.1 eller artikel 233.5 i Solvens II-direktivet att använda en intern modell för beräkningen av gruppens solvenskapitalkrav och solvenskapitalkravet för de försäkringsföretag och EES-

försäkringsgivare som ingår i gruppen, ska den interna modellen gälla även för företag i gruppen som omfattas av ett beslut om nationell undergrupptillsyn avseende gruppsovens.

81 §

Finansinspektionen får besluta om kapitaltillägg till gruppens solvenskapitalkrav för det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige i en sådan situation som avses i 80 §, om

1. riskprofilen hos det företag som finns i toppen i undergruppen avviker väsentligt från den riskprofil som den interna modellen är baserad på, och

2. företaget inte vidtar rättelse efter det att inspektionen har förelagt företaget att vidta åtgärder.

82 §

Om kapitaltillägg enligt 81 § på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen under de förutsättningar som anges i 81 § 1 och 2 i stället besluta att företaget som finns i toppen av undergruppen ska beräkna undergruppens solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

Överenskommelser om samordnad grupp-tillsyn över en undergrupp

83 §

Finansinspektionen får komma överens med behöriga myndigheter om samordning av grupp-tillsynen över en undergrupp som avses i 74 § och en motsvarande undergrupp i dessa behöriga myndigheters hemländer.

Om en överenskommelse enligt första stycket träffats, får nationell undergrupptillsyn enligt 74 § inte utövas.

Bestämmelserna i artikel 216.2–216.6 i Solvens II-direktivet om nationell undergrupptillsyn ska gälla i tillämpliga delar vid samordnad grupptillsyn över en undergrupp.

Om Finansinspektionen träffar en sådan överenskommelse som avses i första stycket, ska inspektionen informera såväl grupptillsynsmyndigheten som företaget som finns i toppen av gruppen inom EES om skälen för överenskommelsen.

Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning

Ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning

84 §

Ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsföretag får ansöka om tillstånd för dotterföretag att omfattas av bestämmelserna om särskild tillsynsordning i 88–95 §§. Ansökan ska ges in till Finansinspektionen.

När Finansinspektionen tagit emot en ansökan enligt första stycket, ska inspektionen utan dröjsmål överlämna den till övriga medlemmar i tillsynskollegiet.

Beslut om särskild tillsynsordning

85 §

Finansinspektionen ska inom tre månader från den dag då alla medlemmar i tillsynskollegiet fått del av en ansökan enligt artikel 237.1 i Solvens II-direktivet, om möjligt, komma överens med

övriga medlemmar i tillsynskollegiet om vilket beslut som bör fattas med anledning av ansökan. Inspektionen ska fatta beslut i enlighet med överenskommelsen. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och överlämnas till sökandena. Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Om en sådan överenskommelse som avses i första stycket inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ensam fatta beslut med anledning av ansökan. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter som kommit till uttryck under tremånadersperioden. Beslutet ska överlämnas till sökanden och till övriga berörda tillsynsmyndigheter. Även ett sådant beslut är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om ansökningar

86 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte inom tre månader kan komma överens med berörda behöriga myndigheter

enligt 85 § första stycket. Ett ärende får inte hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att tremånadersperioden löpt ut eller ett beslut har fattats.

Om ett ärende som avses i första stycket hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och det beslut som föreslås av panelen i enlighet med artiklarna 41.2, 41.3 samt 44.1.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, avvisas, ska grupptillsynsmyndigheten fatta det slutliga beslutet.

87 §

Tillstånd att omfattas av särskild tillsynsordning får meddelas endast om

1. Finansinspektionen utövar grupptillsyn över moderföretaget på gruppnivå och inte har beslutat att utelämna dotterföretaget med stöd av 11 §,

2. dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll samt de berörda myndigheterna har konstaterat att moderföretaget utövar en ansvarsfull ledning över dotterföretaget,

3. moderföretaget har fått ett godkännande enligt artikel 246.4 i Solvens II-direktivet att göra en egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen och på nivån för dotterföretaget, och

4. moderföretaget har fått ett godkännande enligt artikel 256.2 i Solvens II-direktivet att offentligöra en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på gruppnivå och på nivån för dotterföretaget.

88 §

Ett moderföretag som fått tillstånd enligt 85 § ska beräkna solvenskapitalkravet för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning även enligt 89–95 §§. Beräkningarna ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i 29 §.

Åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp

89 §

När solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag som är ett dotterföretag beräknas med en intern modell som beslutats enligt 25 §, får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot en ansökan enligt 84 §, i de fall som avses i 17 kap. 24 §, lämna ett förslag till övriga medlemmar i tillsynskollegiet om att det ska fastställas ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som följer av en tillämpning av den interna modellen. Finansinspektionen får föreslå ett sådant kapitaltillägg endast om

1. dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från den interna modellen, och

2. företaget inte inom skälig tid efter inspektionens underrättelse om avvikelsen har anpassat modellen till sin riskprofil.

Om ett sådant kapitaltillägg som avses i första stycket på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen i stället föreslå tillsynskollegiet att dotterföretaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln i 8 kap. 1–3 och 5–11 §§.

Åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln

90 §

När solvenskapitalkravet för dotterföretaget beräknas med standardformeln får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot en ansökan enligt 84 §, i undantagsfall föreslå att företaget ersätter en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företagspecifika parametrar när det beräknar teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring, i enlighet med 17 kap. 22 §. Finansinspektionen får lämna ett sådant förslag endast om

1. dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln, och

2. företaget inte inom skälig tid efter inspektionens underrättelse om avvikelsen har anpassat antagandena till sin riskprofil.

Finansinspektionen får under de förutsättningar som anges i första stycket, i de fall som avses i 17 kap. 24 §, föreslå tillsynskollegiet ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som en tillämpning av standardformeln medför.

Beslut efter överenskommelse inom tillsynskollegiet

91 §

Finansinspektionen ska redovisa skälen för de förslag som avses i 89 och 90 §§ för dotterföretaget och tillsynskollegiet. Finansinspektionen ska, om möjligt, komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket

beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna. Finansinspektionen ska även fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Åtgärder om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt

92 §

Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål överlämna den åtgärdsplan till tillsynskollegiet som dotterföretaget efter föreläggande enligt 18 kap. 4 § lämnat in till inspektionen för att inom sex månader från det att bristen konstaterades återupprätta nivån för kapitalbasmedlen eller reducera sin riskprofil för att åter uppfylla solvenskapitalkravet. Finansinspektionen ska även lämna ett förslag till godkännande av planen till tillsynskollegiet. Finansinspektionens skyldigheter enligt denna bestämmelse ska inte påverka motsvarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag.

Finansinspektionen ska, om möjligt, inom fyra månader från dagen då bristen konstaterades träffa en överenskommelse inom tillsynskollegiet om inspektionens förslag till godkännande av åtgärdsplanen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag

93 §

Om Finansinspektionen konstaterar försämringar av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag som omfattas av särskild

tillsynsordning, ska inspektionen utan dröjsmål underrätta tillsynskollegiet om de åtgärder som inspektionen föreslår. De föreslagna åtgärderna ska diskuteras i tillsynskollegiet, om det inte är en krissituation.

Finansinspektionen ska inom en månad från underrättelsen, om det är möjligt, komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna.

När en överenskommelse inte kan träffas

94 §

Om en sådan överenskommelse som avses i 92 § andra stycket eller 93 § andra stycket inte kan träffas inom den angivna tidsperioden, ska Finansinspektionen ensam fatta ett beslut. Beslutet ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från berörda behöriga myndigheter som kommit till uttryck under perioden.

Åtgärder om minimikapitalkravet inte är uppfyllt

95 §

Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller minimikapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål överlämna den finansiella saneringsplan till tillsynskollegiet som dotterföretaget enligt 18 kap. 8 § överlämnat till inspektionen. Finansinspektionen ska även informera tillsynskollegiet om varje åtgärd som dotterföretaget ska vidta för att åter uppfylla minimikapitalkravet. Finansinspektionens skyldigheter enligt denna bestämmelse ska inte påverka mot-

svarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om åtgärdsförslag

96 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte inom angiven tid kan komma överens med grupp tillsynsmyndigheten angående sådana förslag som avses i 89, 90, 92 och 93 §§.

Om Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet och inte kan komma överens med den behöriga myndighet som auktoriserat en EES-försäkringsgivare som är ett dotterföretag och som omfattas av särskild tillsynsordning, får inspektionen under de förutsättningar som anges i första stycket hänskjuta ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Gäller ett ärende ett förslag enligt 89 eller 90 § får det hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten inom en månad från inspektionens förslag.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende enligt 92 eller 93 § till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, om det är en krissituation och inte heller efter det att fyramånadersperioden i 92 § andra stycket eller en månadsperioden i 93 § andra stycket har löpt ut.

97 §

Om ett ärende hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten enligt 86 eller 96 §, ska Finansinspektionen skjuta upp sitt beslut och invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Inspektionen ska även fatta ett beslut i enlighet med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens beslut. Inspektionens beslut ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och överlämnas till dotterföretaget och tillsynskollegiet. Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Upphörande av särskild tillsynsordning

98 §

Finansinspektionen ska besluta att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning enligt 85 § ska upphöra att gälla om:

- 1. villkoren i 87 § 1, 3 eller 4 inte längre är uppfyllda, eller*
- 2. villkoret i 87 § 2 inte längre är uppfyllt och bristen inte åtgärdas inom rimlig tid.*

99 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen i de fall då den särskilda tillsynsordningen har upphört på grund av att villkoret i

87 § 1 inte längre är uppfyllt omedelbart underrätta den berörda behöriga myndigheten och moderföretaget om detta.

100 §

Moderföretaget för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning ansvarar för att villkoren i 87 § 2–4 är uppfyllda. Om villkoren inte är uppfyllda, ska moderföretaget utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen, om inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, och den berörda behöriga myndigheten för dotterföretaget. Moderföretaget ska även lägga fram en plan för att åtgärda bristerna inom rimlig tid.

101 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen minst en gång per år kontrollera att de villkor som avses i 87 § 2–4 är uppfyllda. Inspektionen ska även genomföra en sådan kontroll på begäran av en berörd behörig myndighet, om den myndigheten har skäl att befara att villkoret inte längre följs.

Om Finansinspektionen vid en kontroll enligt första stycket finner att villkoren inte är uppfyllda, ska inspektionen kräva att moderföretaget lägger fram en plan för att åtgärda bristerna inom rimlig tid.

Bristande villkorsuppfyllelse

102 §

Om Finansinspektionen efter att ha rådfrågat tillsynskollegiet bedömer att en plan som avses i 100 eller 101 § är otillräcklig eller om en sådan plan inte genomförs i rimlig tid, ska villkoren i 87 § 2–4 inte anses uppfyllda. Inspektionen ska omedelbart underrätta den

berörda behöriga myndigheten om detta.

Tillämplig lag vid prövningen av ansökningar

103 §

När Finansinspektionen prövar en ansökan om särskild tillsynsordning, ska denna lag tillämpas. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen, gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

Bemyndiganden

104 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§,

2. hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas när kraven är likvärdiga enligt 30 §,

3. innehållet i samt omfattningen och fullgörandet av rapporteringen enligt 33 §,

4. innehållet i en åtgärdsplan och en finansiell saneringsplan enligt 35 § andra stycket,

5. vilka upplysningar som ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt 37 och 49 §§,

6. företagstyrningssystem inom en grupp enligt 42 §,

7. innehållet i en egen risk- och solvensbedömning inom en grupp enligt 43 §, och

8. hur den gruppbaseade kapi-

talbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas enligt 71 § tredje stycket Prop. 2015/16:9

20 kap. Specialföretag

Tillstånd för specialföretag

Tillståndsplikt

1 §

Tillstånd krävs för att få driva verksamhet som specialföretag.

Förutsättningar för tillstånd

2 §

Ett specialföretag ska ges tillstånd att driva verksamhet, om 1. bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med denna lag och andra författningar som reglerar ett specialföretags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten, och

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet.

Prövning av bolagsordning och stadgar

3 §

Frågan om godkännande av bolagsordning eller stadgar för ett specialföretag ska prövas i samband med att frågan om företaget ska få tillstånd att driva verksamhet som specialföretag prövas.

Ett specialföretags beslut om att anta bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan bolagsordningen eller stadgarna har godkänts.

4 §

Ett specialföretag som har beslutat att ändra sin bolagsordning eller stadgar ska ansöka om godkännande av ändringen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med författningar som reglerar ett aktiebolags eller en ekonomisk förenings bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de olika bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Ett specialföretags beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan de har godkänts.

Prövning av ansökan

5 §

En ansökan om tillstånd att driva verksamhet som specialföretag, liksom frågor om godkännande av bolagsordning eller stadgar enligt 3 eller 4 §, prövas av Finansinspektionen.

EU-förordningar

6 §

Ytterligare bestämmelser om specialföretag finns i

1. kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II), och

2. kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 av den 19 mars 2015 om fastställande av tekniska standarder för genomförande avseende förfaranden för tillsynsmyndighetens godkännande av etablering av specialföretag,

för samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter när det gäller specialföretag samt för att fastställa format och mallar för de uppgifter som specialföretagen ska rapportera i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG

Bestämmelserna gäller

- 1. villkor för tillstånd,*
- 2. obligatoriska avtalsvillkor,*
- 3. företagsstyrningssystem,*
- 4. tillsynsrapportering,*
- 5. solvenskrav,*
- 6. återkallelse av tillstånd, och*
- 7. samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter.*

Tillsyn över specialföretag

Registreringsmyndighet

7 §

Bolagsverket är registreringsmyndighet för specialföretag. Ett specialföretag ska vara registrerat i aktiebolags- eller föreningsregistret med en särskild beteckning. I dessa register skrivs de uppgifter in som enligt författningar ska anmälas för registrering.

Tillsynen och dess omfattning

8 §

Finansinspektionen har tillsyn över specialföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

- 1. författningar som reglerar specialföretagets verksamhet,*
- 2. företagets bolagsordning eller stadgar, och*
- 3. styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.*

Uppllysningar från ett
specialföretag

9 §

Ett specialföretag ska lämna Finansinspektionen de uppllysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Avgifter till Finansinspektionen

10 §

Specialföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Ingripanden mot specialföretag

När Finansinspektionen ska
ingripa

11 §

Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett specialföretag har åsidosatt sina skyldigheter

a) enligt författningar som reglerar företagets verksamhet,

b) företagets bolagsordning eller stadgar, eller

c) företagets styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. bolagsordningen, stadgarna, eller styrdokumentet enligt 1 inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Hur inspektionen ska ingripa

12 §

Ingripande med stöd av 11 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom en viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig ska specialföretagets tillstånd

återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Prop. 2015/16:9

När Finansinspektionen får avstå från ingripande

13 §

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. specialföretaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Överträdelser av beslut om rättelser

14 §

Om ett specialföretag driver verksamhet i ett annat land inom EES och företaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller en behörig utländsk myndighets begäran om rättelse, ska inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen ska underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Vid återkallelse av tillstånd

15 §

Om ett specialföretags tillstånd återkallas, får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av verksamheten.

Straffavgift

16 §

Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning

eller varning mot ett specialföretag, får inspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift.

Avgiften tillfaller staten.

17 §

Straffavgiften ska fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av specialföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under specialföretagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att specialföretaget efter det att avgiften har påförts inte uppfyller kravet på full finansiering.

18 §

När straffavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

19 §

Om ett specialföretag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av 26 § första stycket får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

20 §

Straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar

efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

21 §

Finansinspektionens beslut att ta ut straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 20 §.

22 §

Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 20 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

23 §

En beslutad straffavgift eller förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

24 §

Om någon driver verksamhet som specialföretag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske. I föreläggandet ska Finansinspektionen upplysa om att rätten efter ansökan av inspektionen kan komma att besluta att företaget ska gå i likvidation om föreläggandet inte följs.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna

de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Den som är revisor i ett företag är skyldig att på begäran av inspektionen lämna sådana upplysningar om företagets verksamhet som revisorn har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag.

25 §

Om ett specialföretag inte följer ett föreläggande enligt 24 § första stycket att upphöra med verksamheten, ska rätten, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta att företaget ska gå i likvidation.

I dessa fall tillämpas 25 kap. 10, 25, 28–44, 46 och 47 §§ aktiebolagslagen (2005:551) och 11 kap. 5 och 7–16 §§ samt 17 § fjärde och femte styckena lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Beslut om likvidation ska inte meddelas om det under ärendets handläggning vid rätten visas att verksamheten har upphört.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Bemyndiganden

26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett specialföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 9 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 10 §.

21 kap.

17 kap. 1 §

Finansinspektionens beslut i

1 §⁵

Finansinspektionens beslut i

⁵ Senaste lydelse 2013:456.

ärenden enligt 14 kap. 13 §, 17 § första och andra styckena och 16 kap. 23 § andra stycket får inte överklagas.

ärenden enligt 17 kap. 13 § första stycket och 18 kap. 26 § andra stycket får inte överklagas.

17 kap. 5 §

Om beslut i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 § inte har meddelats inom sex månader från det att ansökan gavs in, eller i ett ärende enligt 3 kap. 2, 9, 13 eller 22 § inom tre månader eller i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 § inom en månad, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om en förklaring som avses i första stycket ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om rätten lämnar en förklaring ska ansökan anses ha avslagits av Finansinspektionen om beslut därefter inte har meddelats inom motsvarande tidsfrister som anges i första stycket för respektive ärende.

5 §⁶

Om beslut i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 § inte har meddelats inom sex månader från det att ansökan gavs in, eller i ett ärende enligt 3 kap. 2 § inom tre månader eller i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 § inom en månad, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar gäller för den delen av verksamheten, till och med den 31 december 2019, tillämpliga bestämmelser i 1–7, 14, 16 och 17 kap. i den äldre lydelsen samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För verksamheten som avser tjänstepensionsförsäkring gäller under angiven tid i övrigt tillämpliga bestämmelser i 10–15 och 19 kap. denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen enligt första stycket av bestämmelserna i 10 och 19 kap. denna lag på ett försäkringsföretags tjänstepensionsverksamhet.

För ett försäkringsföretag som avses i första stycket gäller bestämmelserna enligt det stycket även den del av försäkringsrörelsen som avser övrig livförsäkringsverksamhet, om denna är av endast ringa omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med ringa omfattning enligt tredje stycket.

Ett försäkringsföretag som avses i första stycket får, efter anmälan till Finansinspektionen, tillämpa denna lag även på verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring.

3. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag som senast den 1 januari 2016 upphört med att teckna nya

⁶ Senaste lydelse 2013:456.

försäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta sin verksamhet inte behöver tillämpa delar av denna lag.

För återförsäkringsbolag som senast den 10 december 2007 har upphört att teckna nya återförsäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta verksamheten gäller äldre bestämmelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkoren enligt första stycket för undantag och omfattningen av dem.

4. Ett försäkringsföretags kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före den 17 januari 2015 och som får ingå i kapitalbasen enligt beslut av Finansinspektionen med stöd av 7 kap. 3 § i den äldre lydelsen, men som den 31 december 2015 får utgöra högst 50 procent av kapitalbasen, ska till och med den 31 december 2025 klassificeras som nivå 1 enligt 7 kap. 7 § denna lag.

Ett försäkringsföretags kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före den 17 januari 2015 och som får ingå i kapitalbasen enligt beslut av Finansinspektionen med stöd av 7 kap. 3 § i den äldre lydelsen, men som den 31 december 2015 får utgöra högst 25 procent av kapitalbasen, ska till och med den 31 december 2025 klassificeras som nivå 2 enligt 7 kap. 7 § denna lag.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka typer av kapitalbasposter som ska omfattas av bestämmelserna i första och andra styckena.

5. För ett försäkringsföretag som ompaketerar lån till överlåtbara värdepapper eller andra finansiella instrument gäller, för lån som har emitterats före den 1 januari 2011, villkoren enligt artikel 135.2 i Solvens II-direktivet endast om den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter den 31 december 2014.

6. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § första stycket, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § i den äldre lydelsen, ska bestämmelserna i denna punkt tillämpas i stället för bestämmelserna i 18 kap. 5 § denna lag.

Finansinspektionen ska förelägga företaget att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla solvenskapitalkravet senast den 31 december 2017 och att var tredje månad överlämna en lägesrapport till Finansinspektionen som ska innehålla en beskrivning av vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortlöper med att uppfylla solvenskapitalkravet.

Om det är lämpligt, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen med tre månader.

Om lägesrapporten visar att det inte har skett några väsentliga framsteg när det gäller företagets möjlighet att uppfylla solvenskapitalkravet senast den 31 december 2017, ska bestämmelserna om ingripande i denna lag tillämpas.

7. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § andra stycket, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § i den äldre lydelsen, ska bestämmelserna i 18 kap. 8 § och 12 § 4 och 5 denna lag inte tillämpas under det första året efter lagens ikraftträdande.

8. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag vid justering av beräkningen av minimikapitalkravet enligt 8 kap. 14 § denna lag till och med den 31 december 2017 ska använda ett solvenskapitalkrav beräknat enligt standardformeln.

9. De övergångsbestämmelser som enligt 2, 4 och 5, och som enligt 5 kap. 10 §, 8 kap. 12 § och 18 kap. 7 § gäller för enskilda försäkringsföretag gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i 19 kap. 16 § denna lag, i tillämpliga delar även på gruppnivå.

10. De övergångsbestämmelser som enligt 6 gäller för enskilda försäkringsföretag gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i 19 kap. 16 och 35 §§ denna lag, i tillämpliga delar även på gruppnivå om försäkringsföretagen i en grupp uppfyller de gruppbaseade kapitalkraven enligt 9 kap. 4 § i den äldre lydelsen, men inte uppfyller kapitalkravet på gruppnivå.

11. Finansinspektionen får ta ut avgifter även före lagens ikraftträdande för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna om solvens, specialföretag, undantag beroende på storlek, grupptillsyn och fastställande av tillämpning av övergångsbestämmelser, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

12. Ett försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande har en utjämningsreserv för kreditförsäkring enligt 5 kap. 10 och 11 §§ i den äldre lydelsen ska, utöver nedsättningar för att täcka tekniska underskott i kreditförsäkringsrörelsen, årligen göra de nedsättningar som krävs för att avveckla utjämningsreserven senast den 31 december 2019.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 a och 35 §§ lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §¹

En pensionsstiftelses styrelse svarar för att förmögenheten är placerad på ett nöjaktigt sätt och för att stiftelsens medel inte används för annat än stiftelsens ändamål.

För en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § ska i fråga om placering av förmögenheten i stället för första stycket bestämmelserna i tredje–femte styckena gälla.

Pensionsstiftelsen ska placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

1. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser, om värdepapperen eller skuldförbindelserna getts ut av arbetsgivaren, och

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 6 kap. 15 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), vari arbetsgivaren ingår.

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning, vari arbetsgivaren ingår. Med en sådan grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att någon av dem har direkt eller indirekt ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen eller därför att de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Begränsningarna i tredje stycket 1 och 2 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Beträffande användande av optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument ska pensionsstiftelsen *Optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument får användas för att sänka den finansiella risken i en*

¹ Senaste lydelse 2010:2045.

tillämpa 6 kap. 32 § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 34 § 10 samma lag.

pensionsstiftelse eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av stiftelsens tillgångar. Pensionsstiftelsen ska tillämpa föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 14 § 3 försäkringsrörelselagen (2010:2043) om användning av derivatinstrument, utom när föreskrifterna gäller effektivisering av förvaltningen av skulderna.

Prop. 2015/16:9

35 §²

Finansinspektionen får meddela de anmärkningar i fråga om en pensionsstiftelses förvaltning som inspektionen anser behövs.

Finansinspektionen ska förelägga pensionsstiftelsen eller styrelsen att vidta rättelse, om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från någon av de bestämmelser som anges i 34 § första stycket,

2. placeringsriktlinjerna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av stiftelsens förvaltning, eller

3. stiftelsen använder olämpliga kreditvärderingsförfaranden eller hänvisningar i placeringsriktlinjerna till kreditbetyg som har utfärdats av ett kreditvärderingsinstitut.

Om Finansinspektionen bedömer att en stiftelse förvaltar medel som avsatts till stiftelsen för personer som anges i 9 a § första stycket på ett sådant sätt som innebär att dessa personers intressen hotas, får inspektionen besluta om att utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av stiftelsen.

Finansinspektionen får även begränsa pensionsstiftelsens förfoganderätt eller förbjuda stiftelsen att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om det bedöms vara nödvändigt för att skydda de personer som anges i tredje stycket. Finansinspektionen får besluta hur pensionsstiftelsen ska förvaltas efter ett sådant beslut.

I fråga om styrelsens skyldighet att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning och beträffande tillsynen i övrigt ska bestämmelserna i 14 kap. 5 §, 6 § andra stycket, 7 § 1, 13 § första stycket första meningen och andra stycket, 16 § samt 16 kap. 6, 12 och 25 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt föreskrifter som meddelats med stöd av 14 kap.

I fråga om styrelsens skyldighet att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning och beträffande tillsynen i övrigt ska bestämmelserna i 17 kap. 5 §, 7 § andra stycket, 8 § 1, 13 § första stycket första meningen och andra stycket, 29 § samt 18 kap. 9, 15 och 27 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt föreskrifter som meddelats med stöd av 17 kap.

² Senaste lydelse 2014:1016.

Prop. 2015/16:9

18 § samma lag tillämpas på
motsvarande sätt.

30 § samma lag tillämpas på
motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2.3 Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979) Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs att 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 6 kap. 31 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Föreslagen lydelse

4 a §¹

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 6 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2047.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter att 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Skatteplikt föreligger inte vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden för makarnas fasta egendom,

2) förvärv genom byte i den mån ersättningen utgörs av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering,

3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,

4) försäkringsföretags förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare företags hela försäkringsbestånd, som avses i 10 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

4) försäkringsföretags förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare företags hela försäkringsbestånd, som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

5) förvärv av järnväg som ska inskrivas i särskild ordning, eller av mark för sådan järnväg,

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark som enligt detaljplan eller områdesbestämmelser ska användas för allmän plats, begravningsplats eller för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) medför att byggnad för ändamålet ska anses som specialbyggnad,

7) förvärv av kronojord genom skatteköp eller annars på grund av skattebrev,

8) förvärv av ständig besittningsrätt till ett kronohemman eller ett kronony bygge, då på grund av förvärvet inrymning vinnis i sådan rätt,

9) upplåtelse av tomträtt i en nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i en fastighet som varit upplåten med tomträtt till samme tomträttshavare, och

10) förvärv som annan än den som avses under 6 gör av mark för allmän begravningsplats eller mark för sådan specialbyggnad enligt 2

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse 2011:71.

kap. 2 § fastighetstaxeringslagen som är bårhus, krematorium eller Prop. 2015/16:9 byggnad som används för skötsel av allmän begravningsplats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2.5 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §³

Försäljning av lös egendom som inte sker genom fortsättande av gäldenärens rörelse ska ske på auktion eller på annat sätt efter vad förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till konkursgäldenären eller någon denne sådan närstående person som anges i 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om särskilda skäl inte gör det obehövligt.

Lös egendom i vilken en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt får inte utan hans samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om hans rätt är beroende av försäljningen. Även om samtycke inte lämnas, får egendomen säljas på annat sätt än på auktion, om det är sannolikt att högre pris uppnås därigenom och om tillsynsmyndigheten medger det.

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer finansiella instrument, upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller valuta till gällande marknadspris eller när det är fråga om försäljning av lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse.

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 10 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 14 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

³ Senaste lydelse 2010:2052.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 17 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

17 §³

Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt

1. ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering,

2. underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES om villkoren, och

3. offentliggöra villkoren enligt 29 §.

De slutliga villkoren ska endast innehålla information som rör innehållet i värdepappersnoten.

Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering och offentliggöra *dessa* enligt 29 §.

Finansinspektionen ska så snart det är möjligt underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om villkoren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Lagen omtryckt 1992:558.

³ Senaste lydelse 2012:378.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag att 1 kap. 1 § och 6 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag är tillämplig på försäkringsföretag. Med försäkringsföretag avses försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. ska tillämpas på finansiella holdingföretag som uteslutande eller huvudsakligen förvaltar andelar i dotterföretag som är försäkringsföretag eller utländska företag av motsvarande slag. Med finansiellt holdingföretag avses ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ekonomisk förening vars verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i att i vinstsyfte förvärva och förvalta andelar i dotterföretag.

Från denna lag får medges undantag för sådana försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 19 och 20 §§ samma lag. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen.

Från denna lag får medges undantag för sådana försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 20 § samma lag. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen.

För sådana företag som medgivits undantag från denna lag ska i stället sådana föreskrifter som meddelats med stöd av 4 § andra stycket gälla.

6 kap.

1 §³

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket ska följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m. och

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde ska dock i stället avse nominellt belopp.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse 2013:452.

³ Senaste lydelse 2009:36.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, ska även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

Vid tillämpningen av nämnda paragraf ska det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktieföretagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, ska även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

Prop. 2015/16:9

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs⁴ i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige⁵

dels att 5 kap. 6, 8–9, 13, 14 och 19 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 5 kap. 19 § ska utgå,
dels att 1 kap. 3 och 6 §§, 5 kap. 5, 10, 12 och 16 §§, 6 kap. 8, 9 och 11 §§, 7 kap. 11 § samt 9 kap. 3, 5 och 8 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 4 b § och 6 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §⁶

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 14 §, får tillämpas för sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt för avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 5 § femte stycket och 14 §, behöver inte tillämpas för livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV försäkringsrörelselagen om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 12 §, får tillämpas för sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt för avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 5 och 12 §§, behöver inte tillämpas för livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV försäkringsrörelselagen om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

6 §⁷

Med *skadeförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

⁵ Senaste lydelse av

5 kap. 6 § 1999:602	5 kap. 13 § 2010:2060
5 kap. 8 § 2010:2060	5 kap. 14 § 2010:2060
5 kap. 8 a § 1999:602	5 kap. 19 § 2010:2060.
5 kap. 9 § 2010:2060	

⁶ Senaste lydelse 2010:2060.

⁷ Senaste lydelse 2010:2060.

Med *livförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i Prop. 2015/16:9 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepensionsförsäkring* förstås i denna lag sådan *försäkring som avses i 1 kap. 8 § försäkringsrörelselagen*.

Med *tjänstepensionsförsäkring* förstås i denna lag sådan *livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkring som meddelas som tillägg till sådana livförsäkringar*.

Med *återförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Med tjänstepension förstås i denna lag sådana avtal som ett utländskt tjänstepensionsinstitut ingår med arbetsgivare här i landet och som syftar till att trygga förmåner som har samband med yrkesutövning och som

1. betalas ut i form av engångsbelopp eller periodiska utbetalningar och beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder, eller

2. kompletterar förmåner enligt 1 och tillhandahålls sekundärt i form av utbetalningar vid dödsfall, invaliditet eller upphörande av anställning eller i form av bidrag eller tjänster vid sjukdom, medellöshet eller dödsfall.

Femte stycket gäller inte sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta tillhör livförsäkring, om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring, om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag, ska den dock i detta företag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 2, 5 och 11 §§ samt 7 kap. 4–12 §§.

5 kap.

4 b §

För försäkringsgivare från tredjeland som bedriver försäkringsrörelse i Sverige ska bestämmelserna om företagsstyrning i 10 kap. 1–25 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser gälla.

En försäkringsgivare från tredje land ska för sin försäkringsrörelse i Sverige redovisa försäkringstekniska avsättningar och utjämningsreserv för förlusttäckning enligt 5 kap. 10 och 11 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). En försäkringsgivares försäkringstekniska avsättningar ska motsvara de belopp som behövs för att försäkringsgivaren vid varje tidpunkt ska kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma på grund av ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara försäkringsgivarens ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),

2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador),

3. sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring) och som inte omfattas av 1 eller 2,

4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring), och

5. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placerings-

En försäkringsgivare från tredjeland ska för sin försäkringsrörelse i Sverige värdera tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, enligt 5 kap. 1–16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

⁸ Senaste lydelse 2010:2060. Ändringen innebär bl.a. att andra–femte styckena tas bort.

riskan för (fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken).

Ansvarar flera försäkringsgivare solidariskt för en försäkring, ska endast den del av försäkringen som enligt avtal mellan försäkringsgivarna belöper på en enskild försäkringsgivare beaktas vid beräkningen av den försäkringsgivarens försäkringstekniska avsättningar.

Avsättning för oreglerade skador ska beräknas särskilt för varje försäkringsfall. För skadeförsäkringsrörelse får statistiska metoder användas om de leder till en tillräcklig avsättning med beaktande av skadornas art.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker respektive livförsäkringsavsättning gäller 5 kap. 3–8 §§ försäkringsrörelselagen.

10 §

Företrädaren för en försäkringsgivare från tredje land skall föra ett register som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Om en tillgång som antecknas i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

Företrädaren för en försäkringsgivare från tredjeland ska föra ett register som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna.

Om en tillgång som antecknas i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för att täcka försäkringstekniska avsättningar, ska detta antecknas i registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad ett sådant register ska innehålla.

En försäkringsgivare från tredje land ska, utöver de tillgångar som innehåses för skuldtäckning enligt 8 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasens storlek ska fastställas på grundval av den försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige. Kapitalbasen ska när verksamheten bedrivs minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginal). Kapitalbasen får dock inte understiga ett minimibelopp (garantibelopp). Tillgångar som en försäkringsgivare deponerat i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 1–3 §§ ska beaktas vid bedömning av om kravet på garantibelopp är uppfyllt, dock högst till ett belopp som motsvarar hälften av det minsta beloppet för garantibeloppet.

De poster som ingår i kapitalbasen ska till ett belopp som minst motsvarar solvensmarginalen finnas i ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa poster ska till ett belopp som minst motsvarar en tredjedel av solvensmarginalen finnas i Sverige.

Bestämmelser om att Finansinspektionen i enskilda fall får besluta om undantag från bestämmelserna om beräkning av solvensmarginalen och lokalisering av tillgångar finns i 16–18 §§.

En försäkringsgivare från tredjeland ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–11 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). Kapitalbasen får dock inte vara mindre än minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 13–15 §§ samma lag.

Kapitalbasen ska beräknas enligt 7 kap. försäkringsrörelselagen.

Vid beräkningen av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet ska hänsyn tas endast till den försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige.

De tillgångar som motsvarar solvenskapitalkravet ska till minst ett belopp motsvarande minimikapitalkravet finnas i Sverige och överskjutande tillgångar inom ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Bestämmelserna i 9 kap. 1–18 §§ försäkringsrörelselagen om interna modeller ska gälla för försäkringsgivare från tredjeland.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kapitalbas, solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav samt interna modeller som avser den försäkringsrörelse som en försäkringsgivare från tredjeland bedriver i Sverige.

16 §

Om en försäkringsgivare från tredje land har ansökt om tillstånd att driva verksamhet genom agentur eller filial i ett eller flera länder som hör till Europeiska

Om en försäkringsgivare från tredjeland har ansökt om tillstånd att driva verksamhet genom agentur eller filial i ett eller flera länder som hör till EES, får

⁹ Senaste lydelse 2008:101.

ekonomiska samarbetsområdet, får Finansinspektionen efter ansökan *medge* försäkringsgivaren följande undantag, som endast kan *medges* samtidigt:

1. Den del av depositionen enligt 1 § som *skall* beaktas enligt 12 § *första stycket femte meningen* behöver försäkringsgivaren inte deponera i mer än ett av dessa EES-länder.

2. Vid beräkning av *solvensmarginalen skall* hänsyn tas till försäkringsgivarens verksamhet genom agenturer eller filialer i de andra EES-länderna.

3. De tillgångar som motsvarar *garantibeloppet* får finnas i ett annat av dessa EES-länder.

Finansinspektionen efter ansökan *bevilja* försäkringsgivaren följande undantag, som endast kan *beviljas* samtidigt:

1. Den del av depositionen enligt 1 § som *ska* beaktas enligt 12 § *fjärde stycket* behöver försäkringsgivaren inte deponera i mer än ett av dessa EES-länder.

2. Vid beräkning av *solvenskapitalkravet ska* hänsyn tas till försäkringsgivarens verksamhet genom agenturer eller filialer i de andra EES-länderna.

3. De tillgångar som motsvarar *minimikapitalkravet* får finnas i ett annat av dessa EES-länder.

6 kap.

2 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 155 och 158 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

8 §¹⁰

Finansinspektionen får i fråga om den verksamhet som en försäkringsgivare från *tredje land* bedriver här i landet meddela de erinringar som inspektionen anser är nödvändiga.

Finansinspektionen *skall* förelägga försäkringsgivaren eller

Finansinspektionen får i fråga om den verksamhet som en försäkringsgivare från *tredjeland* bedriver här i landet meddela de erinringar som inspektionen anser är nödvändiga.

Finansinspektionen *ska* förelägga försäkringsgivaren eller

¹⁰ Senaste lydelse 2004:436.

dennes företrädare att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsgivarens näringsverksamhet,

2. de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget och placeringsriktlinjerna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av försäkringsgivarens rörelse,

3. ett belopp som deponerats i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 5 kap. 1–3 §§ minskats genom att värdehandlingarna sjunkit avsevärt i värde eller av annan anledning, eller

4. försäkringsgivarens företrädare eller, om företrädaren är en juridisk person, försäkringsgivarens ombud inte uppfyller de krav som anges i 4 kap. 5 § första stycket 3.

9 §¹¹

Finansinspektionen ska förelägga en försäkringsgivare från tredje land att upprätta och för godkännande överlämna

1. en *finansiell saneringsplan om Finansinspektionen bedömer att rättigheterna för försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar hotas,*

2. en *saneringsplan* för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning, om försäkringsgivarens kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 7–16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

3. en *finansieringsplan* för att skyndsamt återställa kapitalbasen, om den understiger de nivåer som anges i 5 kap. 12–14 §§, eller om garantibeloppet för en livförsäkringsrörelse inte har sådan sammansättning som anges i 5 kap. 12 § andra stycket.

Skyldigheten att upprätta sane-

dennes företrädare att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som

2. de försäkringstekniska riktlinjerna och beräkningsunderlaget inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av försäkringsgivarens rörelse,

3. ett belopp som deponerats i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 5 kap. 1–3 §§ minskats genom att värdehandlingarna sjunkit avsevärt i värde eller av annan anledning, eller

4. försäkringsgivarens företrädare eller, om företrädaren är en juridisk person, försäkringsgivarens ombud inte uppfyller de krav som anges i 4 kap. 5 § första stycket 3.

Finansinspektionen ska förelägga en försäkringsgivare från tredje land att upprätta och för godkännande överlämna

1. en *åtgärdsplan enligt 18 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser* för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning, om försäkringsgivarens kapitalbas understiger solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1–11 §§ samma lag, eller

2. en *finansiell saneringsplan enligt 18 kap. 8 § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser* för att skyndsamt återställa kapitalbasen, om den understiger minimikapitalkravet enligt 8 kap. 13–15 §§ samma lag.

Skyldigheten att upprätta

¹¹ Senaste lydelse 2010:2060. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

ringsplan eller *finansieringsplan* enligt första stycket gäller inte om försäkringsgivaren *medgetts* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten. Om den utländska myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet förbjuder försäkringsgivaren att helt eller delvis förfoga över sina tillgångar ska på begäran av myndigheten, Finansinspektionen vidta samma åtgärder beträffande försäkringsgivarens tillgångar i Sverige. Finansinspektionen får besluta hur verksamheten ska drivas efter ett sådant beslut av den utländska myndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som anges i första stycket 1.

åtgärdsplan eller *finansiell saneringsplan* enligt första stycket gäller inte om försäkringsgivaren *beviljats* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten. Om den utländska myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet förbjuder försäkringsgivaren att helt eller delvis förfoga över sina tillgångar, ska på begäran av myndigheten, Finansinspektionen vidta samma åtgärder beträffande försäkringsgivarens tillgångar i Sverige. Finansinspektionen får besluta hur verksamheten ska drivas efter ett sådant beslut av den utländska myndigheten.

11 §

Finansinspektionen får förbjuda en försäkringsgivare från tredjeland att förfoga över sina tillgångar i Sverige eller begränsa dennes förfoganderätt över tillgångarna, om

1. försäkringsgivaren inte följer gällande bestämmelser om *skuld-täckning*,

2. försäkringsgivarens *kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garanti-belopp*,

3. försäkringsgivarens *kapitalbas understiger solvensmarginalen och det finns särskilda skäl att anta att försäkringsgivarens finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats*, eller

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid ett beslut om förverkande av försäkringsgivarens koncession.

Finansinspektionen får besluta hur verksamheten *skall* bedrivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

1. försäkringsgivaren inte följer gällande bestämmelser om *försäkringstekniska avsättningar*,

2. *företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet och det föreligger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare*,

3. *företaget inte uppfyller minimikapitalkravet*, eller

Finansinspektionen får besluta hur verksamheten *ska* bedrivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

Om försäkringsgivaren *medgetts* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten, *skall* inspektionen underrätta den behöriga myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet innan inspektionen vidtar åtgärder.

Om försäkringsgivaren driver verksamhet i ett annat land som tillhör *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* eller har tillgångar placerade där, *skall* Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om beslut som fattats i enlighet med första stycket och, om det behövs, begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

Om försäkringsgivaren *beviljats* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten, *ska* inspektionen underrätta den behöriga myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet innan inspektionen vidtar åtgärder.

Om försäkringsgivaren driver verksamhet i ett annat land som tillhör *EES* eller har tillgångar placerade där, *ska* Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om beslut som fattats i enlighet med första stycket och, om det behövs, begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

7 kap.

11 §

Om en försäkringsgivare från tredjeland i annat fall än enligt 4 § första stycket upphör att driva livförsäkringsrörelse i Sverige, är försäkringsgivaren ändå skyldig att på det sätt som anges i 5 kap. 8–10 §§ redovisa tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna för redan meddelade livförsäkringar. Ett ombud som har utsetts av försäkringsgivaren enligt 2 § är skyldig att fullgöra de uppgifter enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. 3–4 och 6 §§, som förut har varit företrädarens skyldighet. Om inte tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna redovisas eller om det av annat skäl finns anledning att anta att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, *skall* Finansinspektionen besluta om administration enligt 4 §. Om de tillgångar som avsatts till redovisning anses otillräckliga får dock beslut om

Om en försäkringsgivare från tredjeland i annat fall än enligt 4 § första stycket upphör att driva livförsäkringsrörelse i Sverige, är försäkringsgivaren ändå skyldig att på det sätt som anges i 5 kap. 10 § redovisa tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna för redan meddelade livförsäkringar. Ett ombud som har utsetts av försäkringsgivaren enligt 2 § är skyldig att fullgöra de uppgifter enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. 3–4 och 6 §§, som förut har varit företrädarens skyldighet. Om inte tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna redovisas eller om det av annat skäl finns anledning att anta att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, *ska* Finansinspektionen besluta om administration enligt 4 §. Om de tillgångar som avsatts till redovisning anses otillräckliga får dock beslut om administration

administration inte meddelas, förrän Finansinspektionen har förelagt försäkringsgivaren att fylla bristen och denna inte täckts inom fyra veckor efter ett sådant föreläggande. Om i ett sådant fall administration inträder, *skall* bestämmelserna i 4 § första stycket om upphörandet av försäkringsgivarens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i landet i stället avse meddelandet av beslut om administration.

inte meddelas, förrän Finansinspektionen har förelagt försäkringsgivaren att fylla bristen och denna inte täckts inom fyra veckor efter ett sådant föreläggande. Om i ett sådant fall administration inträder, *ska* bestämmelserna i 4 § första stycket om upphörandet av försäkringsgivarens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i landet i stället avse meddelandet av beslut om administration.

9 kap. 3 §¹²

Finansinspektionen ska innan den yttrar sig ge de berörda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar möjlighet att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. *Därvid* ska vad som föreskrivs om offentliggörande i 10 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) gälla i tillämpliga delar. Om överlåtelsen har offentliggjorts på motsvarande sätt i Sverige av en behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivarens hemland, *får inspektionen underlåta att offentliggöra ansökan.*

Finansinspektionen ska innan den yttrar sig ge de berörda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar möjlighet att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. *Då* ska vad som föreskrivs om offentliggörande i 14 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) gälla i tillämpliga delar. Om överlåtelsen har offentliggjorts på motsvarande sätt i Sverige av en behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivarens hemland, *behöver inspektionen inte offentliggöra ansökan.*

5 §¹³

Ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 4 § ska göras av såväl den överlåtande försäkringsgivaren som den övertagande försäkringsgivaren. Det avtal som träffats om överlåtelsen ska *fogas till* ansökningen. För ansökningen gäller 10 kap. 8 och 9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 4 § ska göras av såväl den överlåtande försäkringsgivaren som den övertagande försäkringsgivaren. Det avtal som träffats om överlåtelsen ska *lämnas in tillsammans med* ansökningen. För ansökningen gäller 14 kap. 8 och 9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

¹² Senaste lydelse 2010:2060.

¹³ Senaste lydelse 2010:2060.

Sedan Finansinspektionen bifal-
lit ansökan om tillstånd till över-
låtelse av försäkringsbestånd enligt
5 §, ska inspektionen utan dröjs-
mål kungöra beslutet enligt 10 kap.
1 § 12. När beslutet kungörs över-
går ansvaret för det överlåtna
försäkringsbeståndet på den över-
tagande försäkringsgivaren. De
försäkringstagare och andra ersätt-
ningsberättigade som berörs av
överlåtelsen ska underrättas om
den enligt 10 kap. 13 § försäk-
ringsrörelselagen (2010:2043).

Om det i ett bestånd av försäkring som överlåtits ingår risker som är
belägna i eller åtaganden som ska fullgöras i ett annat EES-land, ska
Finansinspektionen offentliggöra den beslutade överlåtelsen i det landet
enligt bestämmelserna där. Om överlåtelsebeslutet offentliggörs på mot-
svarande sätt i det berörda landet, behöver inspektionen inte offentlig-
göra beslutet där.

Sedan Finansinspektionen bifal-
lit ansökan om tillstånd till över-
låtelse av försäkringsbestånd enligt
5 §, ska inspektionen utan dröjs-
mål kungöra beslutet enligt 10 kap.
1 § 12. När beslutet kungörs över-
går ansvaret för det överlåtna
försäkringsbeståndet på den över-
tagande försäkringsgivaren. De
försäkringstagare och andra ersätt-
ningsberättigade som berörs av
överlåtelsen ska underrättas om
den enligt 14 kap. 13 § försäk-
ringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹⁴ Senaste lydelse 2010:2060.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs att 2, 8 och 10 §§ lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Följande bestämmelser i 5, 6 och 8 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska gälla för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

Följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043), i lydelsen den 31 december 2015, ska gälla för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

- 5 kap. 1, 2 och 9 §§ om försäkringstekniska avsättningar,
- 5 kap. 4–6 §§ om beräkning av livförsäkringsavsättningar,
- 6 kap. 1–20 och 27–30 §§ om placering av tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar,
- 6 kap. 32 § om användning av optioner och liknande finansiella instrument, och
- 8 kap. 1–3 §§ om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett livförsäkringsföretag. Vad som sägs om dotterföretag i 6 kap. 4 § försäkringsrörelselagen ska avse företag i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 4 § första, andra eller tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554), om myndigheten företräder staten som ägare.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett livförsäkringsföretag. Vad som sägs om dotterföretag i 6 kap. 4 § försäkringsrörelselagen, i lydelsen den 31 december 2015, ska avse företag i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 4 § första, andra eller tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554), om myndigheten företräder staten som ägare.

8 §²

Bestämmelserna i 5 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) om aktuarie i försäkringsföretag som meddelar livförsäkring, och föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap.

Bestämmelserna i 5 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), i lydelsen den 31 december 2015, om aktuarie i försäkringsföretag som meddelar livförsäkring, och föreskrifter som

¹ Senaste lydelse 2010:2061.

² Senaste lydelse 2010:2061.

17 § första stycket 2 *samma lag*, har meddelats med stöd av 5 kap. ska gälla för Pensionsmyndighetens 17 § första stycket 2, *i lydelsen den 31 december 2015*, ska gälla för premiepensionsverksamhet. Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet.

Vid tillämpningen av de bestämmelser och föreskrifter som anges i första stycket ska vad som sägs om verkställande direktören avse myndighetens chef.

10 §³

Följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska gälla för Finansinspektionens tillsyn över Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet: Följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043), *i lydelsen den 31 december 2015*, ska gälla för Finansinspektionens tillsyn över Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

- 14 kap. 5 § om skyldighet för styrelsen och vissa befattningshavare att lämna upplysningar till inspektionen,
- 14 kap. 6 § andra stycket om skyldighet för styrelsen och verkställande direktören att hålla försäkringsföretagets räkenskapsmaterial m.m. tillgängligt för granskning,
- 14 kap. 7 § om skyldighet för vissa andra personer att lämna upplysningar m.m. till inspektionen,
- 14 kap. 13 § om rätt för inspektionen att sammankalla ett försäkringsföretags styrelse,
- 14 kap. 16 § om avgifter för att bekosta inspektionens verksamhet,
- 16 kap. 1, 2 och 12 §§ om rätt för inspektionen att ingripa, och
- 17 kap. 1 och 3 §§ om överklagande av inspektionens beslut.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett försäkringsföretag. Vad som sägs om försäkringsföretagets verkställande direktör ska avse myndighetens chef.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

³ Senaste lydelse 2010:2061.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

- dels* att 8 § ska upphöra att gälla,
- dels* att rubriken närmast före 8 § ska utgå,
- dels* att 9 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad en redogörelse enligt 4 § ska innehålla och

2. beräkning av premieindex eller skadeindex i försäkringsföretag som har fått tillstånd enligt 8 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad en redogörelse enligt 4 § ska innehålla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2065.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §¹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2014:980.

2.12 Förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104)

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 1 § försäkringsavtalslagen (2005:104) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §¹

Försäkringsbolaget är skyldigt att lämna information enligt detta kapitel. Informationen ska, i den mån det är möjligt, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för mottagaren. Informationen ska vara klar och tydlig och avfattad på svenska. Den får lämnas på ett annat språk om mottagaren begär det.

Detta kapitel gäller inte i fråga om personförsäkring som tecknas av en näringsidkare till förmån för sitt företag, om det kan antas att näringsidkaren saknar behov av informationen. Kapitlet är inte heller tillämpligt på sådana försäkringsföreningar som har medgetts undantag enligt 1 kap. 19 § 1 eller 20 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Detta kapitel gäller inte i fråga om personförsäkring som tecknas av en näringsidkare till förmån för sitt företag, om det kan antas att näringsidkaren saknar behov av informationen. Kapitlet är inte heller tillämpligt på sådana försäkringsföreningar som har medgetts undantag enligt 1 kap. 19 och 19 b §§ eller 20 § 1 försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2069.

2.13 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

1 §¹

Bolagsverket ska föra ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag ska registreras i bankregistret. Av 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen

(2010:2043) framgår att försäkringsaktiebolag ska registreras i försäkringsregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, ska hänvisningen beträffande bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag avse bankregistret respektive försäkringsregistret.

I fråga om registrering i aktiebolagsregistret av redovisnings- och revisionshandlingar gäller bestämmelserna i tillämplig lag om årsredovisning i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag ska registreras i bankregistret. Av 17 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)

framgår att försäkringsaktiebolag ska registreras i försäkringsregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, ska hänvisningen beträffande bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag avse bankregistret respektive försäkringsregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2071.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 3 §²

I denna lag betyder

1. *AIF-förvaltare*: en svensk förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt 1 kap. 3 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet är att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datajänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

3. *behörig myndighet*: Finansinspektionen eller någon annan myndighet inom EES som utövar tillsyn, individuellt eller på gruppnivå, över ett reglerat företag med huvudkontor inom EES,

4. *blandat finansiellt holdingföretag*: ett moderföretag som inte är ett reglerat företag och som tillsammans med sina dotterföretag, varav minst ett är ett reglerat företag med huvudkontor inom EES, och andra företag utgör ett finansiellt konglomerat,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *finansiellt institut*: ett företag som inte är ett kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, eller AIF-förvaltare eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva aktier eller andelar,

b) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag, eller

c) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. *finansiell sektor*: ett eller flera av följande företag

a) kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare eller motsvarande utländska företag samt finansiella institut och anknutna företag (bank- och värdepapperssektorn),

b) försäkringsföretag eller mot-

7. *finansiell sektor*: ett eller flera av följande företag

a) kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare eller motsvarande utländska företag samt finansiella institut och anknutna företag (bank- och värdepapperssektorn),

b) försäkringsföretag eller mot-

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

² Senaste lydelse 2013:670.

svarande utländska företag och försäkringsholdingföretag (försäkringssektorn), och

c) blandade finansiella holdingföretag,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

9. försäkringsföretag: ett försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043),

10. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller motsvarande utländska företag,

11. institut: kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare,

12. konglomeratdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU,

13. kreditinstitut: en bank eller ett om bank- och finansieringsrörelse,

14. reglerat företag:

a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller

b) ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag,

15. relevant behörig myndighet:

a) en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen över en finansiell företagsgrupp, försäkringsgrupp eller en motsvarande utländsk grupp som ingår i ett finansiellt konglomerat, särskilt över det företag som är

svarande utländska företag, försäkringsholdingföretag och *specialföretag* (försäkringssektorn), och

c) blandade finansiella holdingföretag,

10. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller motsvarande utländska företag eller *specialföretag*,

12. konglomeratdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU,

kreditmarknadsföretag enligt lagen

14. reglerat företag:

a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller

b) ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett *specialföretag*,

det överordnade moderföretaget i bank- och värdepapperssektorn Prop. 2015/16:9
respektive försäkringssektorn,

b) någon annan behörig myndighet än som avses i a som utsetts till samordnare för ett finansiellt konglomerat, eller

c) någon annan behörig myndighet som de myndigheter som avses i a och b kommer överens om är relevant,

16. samordnare: den behöriga myndighet som enligt 4 kap. ansvarar för tillsynen över ett finansiellt konglomerat,

17. sektorsbestämmelser: de bestämmelser i lag och andra författningar som gäller för den rörelse som drivs av institut och försäkringsföretag, och

18. värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

4 §¹

Emittenten ska så snart som möjligt och senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår offentliggöra sin årsredovisning och, i förekommande fall, en koncernredovisning.

Års- och koncernredovisningar ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i 14 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 4 a kap. sparbankslagen (1987:619), 8 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 a kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker, revisionslagen (1999:1079) och 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

Års- och koncernredovisningar ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i 17 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 4 a kap. sparbankslagen (1987:619), 8 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 a kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker, revisionslagen (1999:1079) och 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2075.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Prop. 2015/16:9

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

I databasen får sådana uppgifter behandlas som har samlats in med stöd av

1. 6 kap. 9 § första och andra styckena lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,

2. 10 kap. 2 § första stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

3. 13 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

4. 7 kap. 4 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,

5. 5 kap. 10 och 11 §§ lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

6. 23 kap. 2 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. 8 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,

8. 14 kap. 5 § försäkringsrörelse- 8. 17 kap. 5 § försäkringsrörelse-
lagen (2010:2043), lagen (2010:2043),

9. 5 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

10. 13 kap. 6 § första stycket lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. 6 kap. 1 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, och

12. artiklarna 99–101, 394, 415, 416, 430 och 451 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Den äldre bestämmelsen gäller för försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande fortsätter att bedriva verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2015:000) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).

² Senaste lydelse 2014:992.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 18 februari 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) – nedan benämnt Solvens II-direktivet, se *bilaga 1* – ska genomföras i svensk rätt. Utredningen antog namnet Solvens II-utredningen.

Solvens II-utredningen har lämnat betänkandet Rörelse regler för försäkring och tjänstepensions (SOU 2011:68). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen beslutade den 21 mars 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till en ny rörelse reglering för tjänstepensionsinstitut. Utredningen antog namnet Tjänstepensionsföretagsutredningen. Den 12 december 2013 beslutade regeringen tilläggsdirektiv till utredningen. Uppdraget utvidgades bl.a. till att föreslå hur omnibus II-direktivet¹, se *bilaga 2*, ska genomföras.

Tjänstepensionsföretagsutredningen har lämnat delbetänkandet Genomförande av omnibus II-direktivet (SOU 2014:56). Omnibus II-direktivet innehåller ändringar i prospekt direktivet² och Solvens II-direktivet.

För att komplettera beredningsunderlaget har Finansdepartementet upprättat ett utkast till lagrådsremiss om genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet. Där lämnas förslag på hur Solvens II-direktivet i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet ska genomföras i svensk rätt. I detta sammanhang har även det s.k. ändringsdirektivet³ – ett direktiv som innehåller vissa ändringar av Solvens II-direktivet med avseende på grupp tillsyn – beaktats. Dessutom föreslås hur de mindre ändringar i prospekt direktivet som framgår av omnibus II-direktivet ska genomföras. Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss finns i *bilaga 3*.

Utkastet till lagrådsremiss har remissbehandlats. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Fi2014/3173).

För att komplettera beredningsunderlaget när det gäller de föreslagna ändringarna i lagen med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet har Finansdepartementet haft beredning i särskild ordning med Pensionsmyndigheten och Finansinspektionen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 med avseende på befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upptill handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU av den 16 november 2011 om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG och 2009/138/EG i fråga om extra tillsyn över finansiella enheter i ett finansiellt konglomerat.

Regeringen beslutade den 30 april 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*.

Regeringen har i stor utsträckning följt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Lagrådet synpunkter behandlas i allmänmotiveringen, avsnitt 5.1.3, 6.1, 6.2.1, 6.3.4, 6.3.5, 6.4, 7.1, 9.3.2, 10.1.1, 10.2.9, 14.3.2, 14.3.6, 15.2, 17.3.1, 18.1.1–18.1.3, 18.1.9, 18.1.10, 18.2.7, 18.2.12, 18.3.14, 18.3.20, 18.3.21, 18.3.22, 19.2, 19.4.2, 19.5.2, 19.5.6, 21.1, 24.1, 24.2.1, 24.2.3, 24.2.4 och 24.2.10 samt i författningskommentaren, avsnitt 26.

Utöver de lagförslag som finns i *bilaga 4* (och som varit föremål för Lagrådets granskning) lämnar regeringen förslag till ytterligare lagändringar i propositionen, se avsnitt 2.2–2.5, 2.7, 2.9–2.13 och 2.16. Regeringen bedömer att ändringarna, både författningstekniskt och även i övrigt, är av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats när det gäller dessa förslag.

4 Bakgrund

4.1 Solvens I-regelverket

Den nu gällande svenska solvensregleringen för försäkringsföretagen har sin grund i EG:s försäkringsdirektiv. De nuvarande reglerna om solvens återfinns i huvudsak i det första skadeförsäkringsdirektivet från 1973 och i det första livförsäkringsdirektivet från 1979. I direktiven föreskrivs att alla försäkringsföretag ska ha en tillräckligt stor kapitalbuffert i förhållande till sin verksamhet. Storleken på buffertkapitalet bestäms på olika sätt beroende på om det gäller livförsäkringsrörelse eller skadeförsäkringsrörelse.

Med den s.k. tredje generationens direktiv som antogs 1994 skapades den inre marknaden på försäkringsområdet. Den bygger på principerna om en enda auktorisation, hemlandstillsyn, minimiharmonisering av viktigare regler för försäkringsverksamhet och om ömsesidigt erkännande av nationella regler för denna verksamhet. Med regelharmonisering samt tillstånd och tillsyn från ett enda medlemsland fick företagen möjlighet att verka på hela den europeiska marknaden.

Ett arbete med en mer genomgripande översyn av solvensreglerna – det som skulle komma att bli Solvens II-regelverket – påbörjades 2001. För att snabbt åtgärda vissa av svagheter antogs emellertid 2003 de s.k. Solvens I-direktiven. De nya direktiven innebar vissa förtydliganden och skärpta regler i förhållande till de tidigare direktiven. Direktiven genomfördes i svensk rätt den 1 januari 2004 (med övergångsbestämmelser).

4.2 Solvens II-regelverket

Solvens II-direktivet antogs hösten 2009. Tidsfristen för införlivande och tillämpning av Solvens II-direktivet var ursprungligen den 31 oktober 2012 respektive den 1 november 2012. I avvaktan på resultatet av förhandlingar om omnibus II-direktivet (se avsnitt 4.9) flyttades nu nämnda datum dock fram till den 30 juni 2013 respektive den 1 januari 2014 (se direktiv 2012/23/EU). Dessa datum har sedan flyttats fram ytterligare – denna gång till den 31 januari 2015 respektive den 1 januari 2016.

Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Det utgör en del av ett samlat regelverk som också innehåller en omfattande kompletterande detaljreglering.

Solvens II-direktivet innehåller bl.a. förändrade kapitalkrav för försäkringsföretagen, tydligare krav på företagsstyrning (riskhantering), förändrade regler för tillsynsprocesserna samt mer omfattande krav på försäkringsföretagens rapportering och offentliggörande av information. Mer i detalj införs genom Solvens II-regelverket nya värderingsregler för solvensbalansräkningarna, riskkänsliga och mer sofistikerade kapitalkrav som är anpassade till det enskilda företags risknivå, principbaserade regler kring företagens investeringar, tydligare krav på försäkringsföretagens system och processer för hantering av samtliga risker – men också krav på att företagen regelbundet ska göra egna bedömningar av sitt kapitalbehov på kort och lång sikt. Dessutom införs genom direktivet en mer harmoniserad och proaktiv tillsyn. Genom ökad rapportering och offentliggöranden av olika slag kommer det att bli enklare för alla intressenter att bedöma ett försäkringsföretags verkliga situation.

Utöver en reformering av den EU-rättsliga solvensregleringen innehåller Solvens II-direktivet även en konsolidering av ett flertal befintliga direktiv inom skade-, liv- och återförsäkring. I konsolideringen av befintliga direktiv ska det inte ha gjorts några materiella ändringar i de nuvarande bestämmelserna.

Solvens II-direktivet är till stora delar, till skillnad mot tidigare försäkringsdirektiv, ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv. Detta innebär bl.a. att det på vissa områden inte längre kommer att vara tillåtet för de enskilda medlemsstaterna att införa en reglering som avviker från bestämmelserna i direktivet.

4.3 För- och nackdelar med nuvarande solvensregler

En *fördel* med dagens solvensregelverk är att det är relativt enkelt och robust. Det nuvarande solvensregelverket kan förenklat sägas bestå av tre delar som på olika sätt samspelar. *För det första* ska företagen göra tillräckliga s.k. försäkringstekniska avsättningar på balansräkningens skuldsida. Avsättningarna ska beräknas och värderas på ett sådant sätt att företagen i praktiken har en form av implicita kapitalbuffertar. *För det andra* ska företaget ha tillgångar som svarar mot de försäkringstekniska

avsättningarna. För dessa tillgångar gäller särskilda begränsningsregler som syftar till att minska risken på tillgångssidan. För det tredje ska företagen ha en kapitalbuffert som ställs i relation till de åtaganden som företaget har gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringsavtal. Baksidan av denna enkelhet är att kapitalkraven inte fullt ut reflekterar de verkliga riskerna i det enskilda försäkringsföretaget. Detta innebär att kapitalkraven ibland sätts för högt, ibland för lågt, i förhållande till vad som vore optimalt med hänsyn till kostnader för att hålla kapitalet och dess skyddseffekt.

Den första nackdelen med det nuvarande EU-rättsliga regelverket är att det inte finns några krav på att marknadsvärdera tillgångar och skulder. I Sverige marknadsvärderas tillgångarna, men i många andra länder värderas tillgångarna till bokfört värde. I dessa länder medför en förändring i tillgångarnas marknadsvärde ingen omedelbar effekt på solvensen, vilket exempelvis innebär att solvensmåten blir ointressanta under kriser på finansmarknaden.

I Sverige, där försäkringsföretagen marknadsvärderar tillgångssidan men inte skuldsidan, finns andra nackdelar. Exempelvis kan en ränteförändring innebära att solvensen påverkas i positiv eller negativ riktning, även i det fall skuld- och tillgångssidan är perfekt matchade och ingen effekt på solvensen borde uppkomma. Med en marknadsvärdering av tillgångar och skulder ökar värdet av solvensmåten som ett mått på bolagets ekonomiska ställning.

Den andra nackdelen med dagens regelverk är det inte tar hänsyn till riskerna på tillgångssidan vid beräkningen av kravet på buffertkapital. Riskerna på tillgångssidan hanteras i stället genom att begränsa möjligheten att investera i aktier och andra riskfyllda tillgångar. Det nuvarande regelverket tar ingen hänsyn till om investeringarna är välanpassade till skuldsidan. Inte heller tas hänsyn till eventuella diversifieringseffekter som uppkommer till följd av riskspridning i tillgångsportföljen.

En tredje nackdel är att riskreducerande åtgärder vad avser skuldsidan inte fullt ut innebär reducerat krav på kapital. Åtgärder som innebär att bolaget avhänder sig risk genom återförsäkring, derivatplaceringar eller utgivande av obligationer med försäkringsinnehåll, t.ex. katastrofobligationer eller s.k. livslängdsobligationer (på engelska longevity bonds) får inte fullt ut effekt på kapitalkravet.

En fjärde nackdel med dagens regelverk är att det är svårt att bedöma risken i ett försäkringsföretag. Dagens system innebär att en buffert, utöver kapitalkravet, byggs in i beräkningen av skuldsidan. Beräkningen av skuldsidan överskattar således åtagandena i förhållande till en ”bästa skattning”. Det innebär att det i dag är svårt för en utomstående, t.ex. en blivande försäkringstagare, att bilda sig en uppfattning om försäkringsbolagets ekonomiska ställning. Till detta kommer ofullständiga rapporteringskrav som begränsar utomståendes möjlighet att bedöma risker och ekonomisk situation i ett enskilt försäkringsföretag.

En femte nackdel är att det saknas tydliga regler kring styrning och riskhantering. Brister i styrning och riskhantering, och inte för låga kapitalkrav, har i många fall varit anledningen till att försäkringsföretag i Europa inte alltid lyckats infria sina åtaganden.

Avslutningsvis bör det noteras att Finansinspektionen sedan flera år använder ett särskilt tillsynsverktyg för att identifiera företag med låg solvens, det s.k. trafikljuset. Trafikljuset utgår från en marknadsvärderad balansräkning, där ett tänkt buffertkapital stresstestas på visst sätt. Det finns många likheter, men också flera skillnader, mellan trafikljuset och reglerna om kapitalkrav och kapitalbas i Solvens II-regelverket.

4.4 Målet med regleringen

Målet med ett solvensregelverk är att tillse att försäkringsföretag kan stå för sina förpliktelser och därmed ge försäkringstagarna ett gott skydd. Stabila försäkringsföretag kan också bidra till stabilitet i hela det finansiella systemet.

Motivet för en reglering på EU-nivå är att ge försäkringsföretag möjlighet att verka under samma regelverk, och med en enda auktorisation, inom hela den inre marknaden. En målsättning med Solvens II-direktivet är att undanröja de största kvarvarande skillnaderna mellan lagregler i olika länder.

4.5 Principer bakom Solvens II-regelverket

Till skillnad från dagens solvensregelverk, som i vart fall till stor del tar sin utgångspunkt i företagets årsredovisning, tar Solvens II-regelverket sin utgångspunkt i en solvensbalansräkning som bygger på marknadsvärderade skulder och tillgångar. Nya regler för värdering av såväl tillgångar som skulder införs. Värderingen av de försäkringstekniska skulderna ska, till skillnad mot i dag inte göras betryggande, dvs. den bufferten i beräkningen försvinner. Behovet av kapitalbuffert samlas i det som kallas solvenskapitalkrav. Kravet på betryggande antagande finns i dag inte för skadebolagen eller för livbolagens tjänstepensionsdelar. För dessa verksamheter innebär direktivet mindre förändringar.

Till skillnad från dagens regelverk, bestäms kapitalkravet i Solvens II-regelverket inte bara utifrån riskerna på skuldsidan utan hänsyn tas även till riskerna på tillgångssidan, och inte minst till hur tillgångs- och skuldsidan samverkar. Utöver de försäkringsrisker som utgör grunden för dagens solvenskapitalkrav kommer solvenskapitalkraven i Solvens II-regelverket alltså att täcka även marknadsrisker, kreditrisker och operativa risker. Kapitalkraven i Solvens II-regelverket är alltså mer sofistikerade och bättre anpassade till det enskilda företagets faktiska risknivå. I Solvens II-regelverket ges företagen bättre incitament att hantera sina risker, eftersom risknivån blir mer direkt kopplad till kapitalkraven och därmed till kapitalkostnaden för företagen. En viktig nyhet i förhållande till de nuvarande reglerna är att företagen inom ramen för Solvens II-regelverket ges utrymme att under vissa förutsättningar tillämpa egna modeller för att helt eller delvis bestämma kapitalkraven.

Dagens placeringsregler innefattar strikta regler för tillgångar som ska täcka de försäkringstekniska avsättningarna. Tillgångar som överstiger avsättningarna är inte föremål för samma strikta regler. Solvens II-

direktivet ersätter dessa kvantitativa regler med mer generella kvalitativa regler som gäller alla tillgångar.

Eftersom regler om tillräckligt buffertkapital inte är det enda – eller ens det bästa – sättet att skydda försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringsavtal, innehåller Solvens II-reglerna också mer kvalitativa krav på företagen. I Solvens II-direktivet ställs högre krav på företagen när det gäller deras system och processer för att identifiera, mäta och hantera alla sina risker. Företagen åläggs bl.a. att regelbundet göra en egen bedömning av företagets risker och behov av buffertkapital. Brister i styrning och riskhantering kan, som en sista utväg när andra tillsynsåtgärder visat sig verkningslösa, medföra att Finansinspektionen beslutar om höjningar av kapitalkraven och därmed ökar kapitalkostnaden för företagen.

Genom Solvens II-regelverket introduceras en delvis ny och mer harmoniserad tillsynsprocess för försäkringsföretagen inom EU. Syftet är att tillsynsmyndigheterna på ett bättre sätt, och framför allt på ett tidigare stadium, ska kunna identifiera problemföretag. Tillsynen kan förväntas bli mer proaktiv och inriktad på bedömningar av företagens interna system och regler för kapitalberäkning, styrning och riskhantering.

Genom Solvens II-regelverket förbättras även möjligheten att utöva en mer effektiv tillsyn över grupper som har verksamhet i flera olika medlemsländer.

I Solvens II-regelverket åläggs företagen en betydligt mer omfattande skyldighet att lämna rapporter av olika slag, såväl offentliga som icke-offentliga. Genom rapporterna ges tillsynen, långivare, investerare, försäkringstagare och andra intressenter bättre möjligheter att kunna bedöma företagets verkliga situation. Tanken är också att ökad öppenhet ska bidra till en ”marknadsdisciplin” där företagen får ytterligare incitament att hantera sina risker på bästa sätt.

Vid framtagandet av Solvens II-regelverket har det funnits en ambition att överge detaljstyrningen i regleringen till förmån för ett mer principbaserat regelverk. Det har även funnits en uttalad ambition att i möjligaste mån undvika onödig komplexitet. Vid utformningen av reglerna ska hänsyn tas till arten av, komplexiteten och omfattningen av riskerna i verksamheten. Små och medelstora företag samt företag med enkla produkter ska kunna följa regelverket utan att det ska vara alltför betungande. Mot bl.a. denna bakgrund innehåller Solvens II-direktivet en proportionalitetsprincip, som förenklat kan sägas innebära att såväl krav som tillsynsåtgärder ska vara proportionerliga i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i det enskilda försäkringsföretaget.

4.6 Paralleller till bankregleringen

Det nya solvensregelverket för försäkringsföretag har vissa likheter med motsvarande reglerna för banker och värdepappersföretag, de s.k. Basel-reglerna, men det finns också stora skillnader. Solvensregelverket kan i likhet med bankregleringen sägas bestå av tre pelare. Den första pelaren innehåller kvantitativa regler, den andra pelaren kvalitativa regler som

bl.a. inkluderar tillsynsreglerna och den tredje pelaren handlar om företagens rapportering.

En viktig skillnad mellan Solvens II och Basel II är att de har de olika mål. Baselreglerna fokuserar på finansiell stabilitet, medan Solvens II-reglerna främst handlar om att skydda försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringsavtal. För det andra fokuserar Baselreglerna på riskerna på tillgångssidan och har separata modeller för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. Solvens II-regelverket bygger däremot på en helhetssyn, där hänsyn tas till hela balansräkningen men även till beroenden mellan olika riskområden. Solvens II-regelverket ger därmed en uppfattning om den totala fallissemangsriskerna i bolaget. En annan viktig skillnad är att Solvens II-regelverket innehåller mer utförliga krav när det gäller företagets styrning och riskkontroll. Skillnader finns också när det gäller värderingsreglerna.

4.7 Närmare om innehållet i de tre pelarna

Reglerna om värdering av tillgångar och skulder inklusive de försäkringstekniska avsättningarna, om hur kapitalkravet ska beräknas samt om hur kapitalet får placeras brukar hänföras till *pelare I*. I *pelare II* finns kraven på företagets styrning och riskhantering samt en reglering av tillsynsprocessen. I *pelare III* finns reglerna om rapportering och offentliggörande. Nedan beskrivs översiktligt innehållet i Solvens II-direktivets tre pelare.

4.7.1 Pelare I

Beräkningarna av kapitalkraven bygger på en solvensbalansräkning där skulder och tillgångar som huvudregel ska marknadsvärderas. Det bör understrykas att solvensbalansräkningen på flera sätt skiljer sig från den balansräkning som ska upprättas enligt redovisningsreglerna. Bland skillnaderna kan nämnas att solvensbalansräkningen – till skillnad från balansräkningen enligt redovisningsreglerna – ska innehålla samtliga ekonomiska tillgångar och skulder. Vidare ska som huvudregel samtliga poster i solvensbalansräkningen värderas till verkligt värde, vilket inte gäller i den balansräkning som upprättas enligt redovisningsreglerna där vissa tillgångar får tas upp till anskaffningsvärdet. Värderingen av skulderna (åtagandena till följd av försäkringsavtalen) i solvensbalansräkningen ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget skulle få betala om det skulle föra över sina åtaganden till ett annat försäkringsföretag. Det betyder att de försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara summan av en bästa skattning med ett tillägg som motsvarar kapitalkostnaden för att ta över åtagandena.

I pelare I återfinns också reglerna om beräkning av de olika kapitalkraven, och reglerna om kvaliteten på det kapital och de finansiella resurser som företaget måste ha för att täcka kapitalkraven. Det finns två nivåer av kapitalkrav – ett solvenskapitalkrav som normalt ska vara uppfyllt och ett minimikapitalkrav som i princip alltid måste vara

uppfyllt. Därutöver måste kapitalnivån alltid uppgå till ett visst minimibelopp, de s.k. garantibeloppen.

Syftet med solvenskapitalkravet är att företaget ska ha tillräckligt med kapital för att kunna absorbera riskerna i hela verksamheten. Solvenskapitalkravet är kalibrerat så att sannolikheten för att företaget inte ska kunna uppfylla sina åtaganden⁴ under det närmaste året ska vara 1 på 200, dvs. att företaget ska kunna klara de fall som inträffar med 99,5 procent inom en 12-månadersperiod. Solvenskapitalkravet kan beräknas enligt en standardmodell som finns beskriven i Solvens II-direktivet, men företagen har också möjlighet att helt eller delvis i stället använda en egen intern modell, som dock måste godkännas av tillsynsmyndigheten. Försäkringsföretag och grupper ges möjlighet att tillgodoräkna sig diversifieringseffekter mellan olika delar inom företaget eller gruppen.

Minimikapitalkravet, som ska motsvara 25–45 % av solvenskapitalkravet, är en solvensnivå under vilken det anses oacceptabelt att driva rörelsen vidare. Minimikapitalkravet är tänkt motsvara en nivå där bolaget i 85 procent av alla tänkbara utfall under ett år kan svara för sina åtaganden. En tydlig ambition har varit att det ska vara enklare att beräkna minimikapitalkravet än att beräkna solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkraven ska uppfyllas med en s.k. kapitalbas, dvs. med kapital och finansiella resurser som är av viss kvalitet vad avser framför allt förmågan att täcka företagets förluster. Medel i kapitalbasen delas in i olika kvalitetsnivåer och det är endast medel av bästa kvalitet som får användas fullt ut för att täcka kapitalkraven. En mindre del får vara av lägre kvalitet.

När Solvens II-direktivet träder i kraft kommer de kvantitativa begränsningar som i dag gäller för s.k. skuldtäckningstillgångar att försvinna. Enligt det nya regelverket får försäkringsföretagen i princip investera i de tillgångar de önskar, men företaget måste kunna visa att de förstår de aktuella riskerna och att de har adekvata system och kontroller för att ta hand om dessa risker. I Solvens II-direktivet uttrycks detta genom ett krav på att investeringarna ska ske i enlighet med den s.k. aktsamhetsprincipen.

4.7.2 Pelare II

Bland de kvalitativa reglerna som hänförs till Pelare II bör särskilt uppmärksammas kravet på att varje försäkringsföretag regelbundet ska göra en bedömning av den egna risken och solvensen. Bedömningen ska dokumenteras. Genom kravet på en egen bedömning skapas en koppling mellan å ena sidan de regelmässiga kraven på buffertkapital och riskhantering och å den andra sidan företagens egna bedömning i dessa frågor. Genom bedömningen av den egna risken och solvensen ges företaget också vissa möjligheter att bedöma för- och nackdelar med att ta fram en intern modell för beräkningen av kapitalkraven. Bedömningen

⁴ Tillgångarna ska vara större än skulderna vid årets slut.

kan slutligen sägas utgöra en sammanfattning av riskhanteringssystemet och startpunkten för den nya tillsynsprocessen.

Till Pelare II hänförs även reglerna om styrning och riskhantering. I Solvens II-regelverket ställs det bl.a. krav på att företaget ska ha olika system och funktioner. Kravet på ledning och styrelse tydliggörs. Företagen ska ha adekvata företagsstyrningssystem som garanterar en sund och ansvarsfull företagsledning. Det ställs även krav på effektiva, välintegrerade riskhanteringssystem som fortlöpande ska kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som företaget är, eller kan komma att bli, exponerade för och det inbördes förhållandet mellan dessa risker. I varje företag ska det finnas funktioner för riskhantering, regelefterlevnad och internrevision samt en aktuariefunktion. Direktivet innehåller krav på att företagen ska ha interna regelverk för bl.a. riskhantering, intern kontroll, reserveringar, placeringar (inklusive derivat), likviditetshantering samt återförsäkrings- och riskhanteringsteknik. Någon exakt föreskrift för vilken modell som ska användas i företagsstyrningsarbetet eller hur företaget ska vara organiserat finns inte. Regelverket är i detta avseende flexibelt och möjliggör olika lösningar. Slutligen bör nämnas att direktivet även innehåller regler om särskild lämplighetsprövning av nyckelpersonal och regler om vilka krav som ställs vid utläggning av verksamhet (outsourcing).

Bland de kvalitativa reglerna i Pelare II ingår också de nya tillsynsreglerna. Den nya tillsynen ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod. Tillsynsmyndighetens huvuduppgift kan sägas vara att bedöma om företagens förmåga att identifiera, bedöma och hantera sina risker är tillräcklig med hänsyn till de krav som ställs i regleringen. Ett naturligt inslag i tillsynen är en granskning av företagens interna regelverk och hur detta regelverk efterlevs. Tillsynsmyndigheten kommer att kunna tvinga företaget att ändra sina system och processer för styrning och riskhantering, om dessa inte lever upp till de krav som följer av Solvens II-regelverket. Inom ramen för Pelare II finns möjligheten för tillsynsmyndigheten att kvalitativt hantera risker som inte fångats upp av reglerna i Pelare I, och på basis av detta bl.a. besluta om högre och bättre individuellt anpassade kapitalkrav.

I det fall företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet ska tillsynsåtgärder vidtas, i syfte att återställa den föreskrivna solvensnivån. Tillsynsåtgärderna är tänkta att bli alltmer ingripande ju sämre solvenssituationen är – den s.k. tillsynstrappan – och i det fall företaget inte uppfyller minimikapitalkravet ska tillståndet att bedriva försäkringsrörelse återkallas, efter det att företaget getts möjlighet att omedelbart åtgärda bristerna.

I Solvens II-regelverket finns ambitionen att förbättra den s.k. grupp-tillsynen. Det gäller såväl grupper som verkar nationellt som grupper vilka bedriver gränsöverskridande verksamhet. När det gäller tillsynen över försäkringsgrupper kommer det att finnas en utpekad huvudansvarig tillsynsmyndighet som ska leda tillsynsarbetet i samverkan med berörda tillsynsmyndigheter i de övriga länder där gruppen bedriver sin verksamhet. Detta innebär att grupp-tillsynsarbetet för flera stora grupper i Sverige kommer att ledas av utländska tillsynsmyndigheter

4.7.3 Pelare III

Inom pelare III finns regler om företagens rapportering till såväl tillsynsmyndigheten som marknaden. Tanken är att en mer omfattande rapportering av olika uppgifter ska bidra till ökad disciplin hos försäkringsföretagen. Genom att tillsynsmyndigheter och externa aktörer såsom försäkringstagare och finansiärer ges möjlighet att få en mer samlad bild av företagets ekonomiska ställning och hanteringen av de risker som är förenade med verksamheten kommer det att finnas starka incitament för företaget att bedriva rörelsen på ett finansiellt sunt sätt.

4.7.4 Den nya tillsynsstrukturen

Bakgrund

I spåren av finanskrisen 2007 och 2008 blev det tydligt att det förekom brister i den finansiella tillsynen inom EU. Den främsta anledningen till detta var att tillsynsmodellerna fortfarande till stora delar var nationellt inriktade, trots en fortlöpande integrering av de europeiska finansmarknaderna med en mängd finansinstitut som bedriver gränsöverskridande verksamhet. Samarbete och samordning mellan de nationella tillsynsmyndigheterna uppvisade också stora brister.

För att komma tillrätta med dessa problem beslutade Europaparlamentet och rådet den 24 november 2010 – genom förordningar (EU nr 1093–1095/2010 – ESA-förordningarna) – ett europeiskt system för finansiell tillsyn (ESFS). Systemet består av tre europeiska tillsynsmyndigheter; Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). De europeiska tillsynsmyndigheterna ska intimt samarbeta med de nationella tillsynsmyndigheterna i avsikt att förbättra den inre marknads funktionssätt. De ska utveckla bindande tekniska standarder, verka för en enhetlig tillämpning av det gemenskapsrättsliga regelverket på finansmarknadsområdet, kunna fatta bindande medlingsbeslut vid tvister mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, övervaka att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter följer antagna EU-regler och vid behov utfärda rekommendationer.

Vidare inrättades en europeisk systemrisknämnd (ESRB; se Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 1092/2010). Nämnden har till uppgift att ansvara för makrotillsynen inom EU genom att identifiera risker för den finansiella stabiliteten och vid behov utfärda riskvarningar och rekommendationer till åtgärder för att hantera sådana risker. Även nämnden ingår i ESFS.

Den 24 november 2010 beslutade Europaparlamentet och rådet även *omnibus I-direktivet*.⁵ Genom ändring av en rad sektorsdirektiv

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU av den 24 november 2010 om ändring av direktiven 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2009/65/EG vad gäller befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten)

preciseras genom detta direktiv de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter. Omnibus I-direktivet har genomförts genom propositionen om europeiskt tillsynssamarbete på finansmarknadsområdet (prop. 2011/12:70). Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 1 maj 2012.

Närmare om de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter

För att kunna fullgöra sina uppgifter har de europeiska tillsynsmyndigheterna utrustats med ett antal befogenheter som fastställts genom ESA-förordningarna. Förordningarna har direkt effekt, dvs. är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Dessa befogenheter är i huvudsak följande (se artikel 8.2 i förordningarna)

- utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn (artikel 10)
- utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande (artikel 15)
- utfärda riktlinjer och rekommendationer (artikel 16)
- utfärda rekommendationer när det gäller överträdelse av unionsrätten (se artikel 17.3)
- fatta enskilda beslut riktade till behöriga myndigheter om krav på åtgärder i krissituationer och om lösning av tvister mellan behöriga myndigheter i gränsöverskridande situationer (artiklarna 18.3 och 19.3)
- fatta enskilda beslut riktade till finansinstitut när det gäller direkt tillämpning av unionsrätten (artiklarna 17.6, 18.4 och 19.4)
- avge yttranden till Europaparlamentet, rådet eller kommissionen om alla frågor som har samband med dess behörighetsområde (artikel 34)
- samla in nödvändiga uppgifter om finansinstitut så att de europeiska tillsynsmyndigheterna kan fullgöra sina verksamhetsuppgifter (artikel 35)
- utveckla gemensamma metoder för att utvärdera hur produktens särdrag och distributionsprocesserna inverkar på institutens finansiella ställning och konsumentskyddet
- tillhandahålla en centralt tillgänglig databas med registrerade finansinstitut inom sitt behörighetsområde (om detta följer av rättsakterna i artikel 1.2).

4.8 Översiktligt om omnibus II-direktivet

Inledning

Den 16 april 2014 beslutade Europaparlamentet och rådet det s.k. omnibus II-direktivet,⁶ se *bilaga 2*.

och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten).

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 med avseende på befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten).

Genom ändring av prospektdirektivet⁷ och Solvens II-direktivet preciseras genom omnibus II-direktivet de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter som ursprungligen fastställdes i ESA-förordningarna. Detta krävs för att det europeiska systemet för finansiell tillsyn ska fungera effektivt. Sådana ändringar avser fastställandet av räckvidden för vissa befogenheter som de europeiska tillsynsmyndigheterna har, precisering av andra befogenheter som föreskrivs i unionsrätten samt ändringar som syftar till att uppnå att de europeiska tillsynsmyndigheternas verksamhet fungerar smidigt och effektivt inom ramen för det europeiska tillsynssystemet. Det är i huvudsak fråga om regler som säkerställer ett väl fungerande samarbete mellan de behöriga myndigheterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna (jfr omnibus I-direktivet).

Mer i detalj innehåller omnibus II-direktivet en delegering av befogenheter till kommissionen att anta genomförandeåtgärder, dvs. anta delegerade akter och genomförandeakter i enlighet med artikel 290 och 291 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Direktivet innehåller även bestämmelser om att skjuta fram datumen för införlivande, upphävande och tillämpning i Solvens II-direktivet.

Ändringar i Solvens II-direktivet av annan art

Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Det utgör en del av ett samlat regelverk som också innehåller en omfattande kompletterande detaljreglering.

Solvens II-direktivet innehåller som nämnts bl.a. förändrade kapitalkrav för försäkringsföretagen, tydligare krav på företagsstyrning (riskhantering), förändrade regler för tillsynsprocesserna samt mer omfattande krav på försäkringsföretagens rapportering och offentliggörande av information.

Det s.k. ändringsdirektiv⁸ innehåller vissa ändringar av Solvens II-direktivet med avseende på grupp-tillsyn. Dessa ändringar hanteras i samband med genomförandet av Solvens II-direktivet (se prop. 2012/13:160 s. 39).

Kommissionens förslag till omnibus II-direktiv beslutades i februari 2011. Det innehöll de förslag som framgår av föregående avsnitt. Förhandlingarna mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen ledde dock inte till att någon politisk överenskommelse kunde träffas. Den mest komplicerade frågan i dessa förhandlingar var införandet av åtgärder som rör behandling av försäkringsprodukter med långfristiga garantier enligt det nya Solvens II-regelverket (Long-term guarantee package eller LTG-paketet).

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU av den 16 november 2011 om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG och 2009/138/EG i fråga om extra tillsyn över finansiella enheter i ett finansiellt konglomerat.

Efter en längre tids resultatlösa förhandlingar kring tillkommande regleringen av försäkringsprodukter med långfristiga garantier, lämnades ett uppdrag till Eiopa att göra en teknisk bedömning av åtgärderna, för att på så sätt få en ny utgångspunkt för en politisk överenskommelse om omnibus II-direktivet.

Den 14 juni 2013 offentliggjorde Eiopa sin bedömning av hur produkter med långfristiga garantier lämpligen bör behandlas i Solvens II-regelverket. Dessa slutsatser bekräftar hur viktigt det är med långfristiga garantiåtgärder för många medlemsstater under perioder av finansiella påfrestningar, men även att det finns ett behov av olika åtgärder för att kunna hantera de skilda försäkringsprodukter som erbjuds i medlemsstaterna. Eiopa föreslog således i sina slutsatser ett antal åtgärder som syftar till att underlätta tillhandahållandet av försäkringsprodukter med långfristiga garantier – detta för att skydda mot att det uppstår artificiell volatilitet på finansmarknaderna. Dessa resultat och de förändringar i omnibus II-direktivet som Eiopas bedömning har lett till, utgjorde sedan grunden för en politisk överenskommelse om omnibus II-direktivet.

5 Allmänna utgångspunkter

5.1 EU-rättslig bakgrund

5.1.1 Lamfallussymodellen

I maj 1999 presenterade kommissionen en handlingsplan för finansiella tjänster⁹, som syftade till att skapa en integrerad marknad för finansiella tjänster i EU. Handlingsplanen innehöll 42 förslag till åtgärder som skulle vara genomförda senast år 2005. Mot bakgrund av de korta tidsfristerna som gällde för att genomföra handlingsplanen togs en ny modell för lagstiftning fram. Den nya modellen har kommit att kallas för Lamfallussymodellen.¹⁰ Modellen syftar till att möjliggöra ett snabbare lagstiftningsförfarande och en mer flexibel lagstiftning. Den särskilda lagstiftningsmodellen tillämpades ursprungligen på värdepappersområdet, men 2006 utvidgades tillämpningsområdet till att omfatta även lagstiftning inom bank-, försäkrings- och fondområdena.

Lamfallussymodellen delar in regelgivningen och uppföljningen i fyra nivåer. På nivå 1 fastställs allmänna principer enligt det normala lagstiftningsförfarandet inom EU-rätten, dvs. genom direktiv eller förordningar som föreslås av kommissionen och antas av rådet och Europaparlamentet. I dessa rättsakter ges kommissionen mandat att utfärda ytterligare föreskrifter, tidigare kallade genomförandebestämmel-

⁹ Kommissionens meddelande Att genomföra handlingsplanen för finansmarknaderna: En handlingsplan, KOM (1999) 232.

¹⁰ Efter namnet på ordföranden i den s.k. visemannakommittén, Alexandre Lamfalussy. En översiktlig beskrivning av Lamfallussymodellen på försäkringsområdet finns i kommissionens Impact assessment Report SEC(2007)871, Annex A.3.

ser (på engelska implementing measures) i vissa hänseenden. På nivå 2 antar kommissionen sedan ytterligare föreskrifter för att fylla ut eller anpassa de allmänna principer som beslutats på nivå 1. Dessa föreskrifter kan meddelas i form av såväl direktiv som förordningar. Nivå 3 omfattar ett utökat samarbete mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter. På nivå 3 kan det också utfärdas rekommendationer, riktlinjer (på engelska guidelines) och standarder. Slutligen ska kommissionen på nivå 4 ta ett ökat ansvar för att säkerställa att gemenskapslagstiftningen genomförs i medlemsstaterna på ett likartat sätt.

Lamfallussymodellen bygger på särskilda s.k. kommittologiregler.¹¹ Enligt dessa finns det dels s.k. föreskrivande kommittéer på nivå 2, dels s.k. rådgivande kommittéer på nivå 3. Nivå 3-kommittéerna har nu ombildats till tre Europeiska tillsynsmyndigheter (se avsnitt 5.1.2): den europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa, den europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esm samt den europeiska bankmyndigheten, Eba. På försäkringsområdet utgörs nivå 2-kommittén av European Insurance and Occupational Pensions Committee (EIOPC). I EIOPC arbete deltar bl.a. företrädare för det svenska finansdepartementet. Nivå 3-kommittén utgjordes tidigare av Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS)¹². I CEIOPS arbete deltog bl.a. företrädare för Finansinspektionen. Som nämnts har CEIOPS nu ersatts av den nya försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa.

Solvens II-direktivet har tagits fram med utgångspunkt i Lamfallussymodellen. Detta innebär bl.a. att Solvens II-direktivet endast innehåller s.k. nivå 1-reglering, som förutsätts bli kompletterad genom såväl nivå 2- som nivå 3-reglering. När det gäller nivå 2-regleringen innehåller Solvens II-direktivet uttryckliga bestämmelser om att kommissionen på vissa särskilt angivna områden ska respektive får meddela ytterligare föreskrifter, och i enlighet med kommittologiförfarandet har CEIOPS under år 2009 och 2010 på kommissionens uppdrag tagit fram ett stort antal s.k. tekniska råd rörande regleringen på nivå 2. Med utgångspunkt i dessa tekniska råd har kommissionen och EIOPC sedan arbetat fram utkast till en nivå 2-reglering. Denna ordning har dock ändrats genom att Lissabonfördraget trätt i kraft (se avsnitt 5.1.3).

Arbetet med att ta fram nivå 3-regleringen påbörjades av CEIOPS under 2009. Detta arbete har nu tagits över av Eiopa. Nivå 3-reglering kommer att meddelas i form av riktlinjer och rekommendationer (se avsnitt 5.1.2).

Som framgått är tanken i Lamfallussymodellen att nivå 1-regleringen endast ska innehålla de allmänna principerna i regleringen (på engelska key framework principles). Detta brukar ibland beskrivas på det sättet att

¹¹ 2006/512/EC och Rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter, EGT L 184, 17.7.1999, s. 23 (Celex 31999D0468).

¹² Till följd av den nya tillsynsordningen har CEIOPS upphört med sin verksamhet. Verksamheten kan sägas ha övertagits av den nybildade Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (eng. European Insurance and Occupational Pensions Authority [Eiopa]).

Solvens II-direktivet endast är ett ramdirektiv, eller att Solvens II-direktivet endast innehåller de övergripande principerna. Det kan dock konstateras att många av bestämmelserna i Solvens II-direktivet är mycket detaljerade. När det gäller sådana bestämmelser är det tveksamt om man kan tala om en principbaserad reglering. Dessutom kommer regleringen på lägre nivåer att bli omfattande. Den samlade EU-regleringen kommer således att bli mycket omfattande.

5.1.2 Ny tillsynsordning

Med anledning av den finanskris som drabbade världen under 2007 och 2008 fick en expertgrupp under ledning av Jacques de Larosière i uppdrag att lämna förslag som skulle stärka den europeiska tillsynsordningen på det finansiella området. I februari 2009 lämnade gruppen sina förslag i en särskild rapport.¹³ Baserat på denna rapport presenterade kommissionen i mars 2009 sina förslag kring innehållet i en ny tillsynsordning i en s.k. kommunikation. I maj samma år presenterades mer detaljerade förslag, och i juni samma år ställde sig rådet bakom kommissionens förslag.

Den nya ordningen föreslogs bestå av två delar. I den ena delen skulle de dåvarande s.k. nivå 3-kommitteerna (CEIOPS på försäkringsområdet) ombildas till nya självständiga myndigheter (Eiopa på försäkringsområdet) som skulle samverka med de nationella tillsynsmyndigheterna i ett europeiskt nätverk – European System of Financial Supervisors (ESFS). I den andra delen skulle det etableras en European Systemic Risk Board (ESRB) med uppgift att övervaka och bedöma potentiella hot mot den finansiella stabiliteten som har sin grund i den makroekonomiska utvecklingen eller utvecklingen i det finansiella systemet som helhet. För att ESFS skulle kunna fungera effektivt ansågs det bl.a. att de nya myndigheterna skulle ges rätt att ta fram förslag på s.k. *tekniska standarder*, detaljföreskrifter på finansmarknadsregleringens olika områden, i syfte att säkerställa en mer harmoniserad reglering.

Kommissionens formella förslag till ny lagstiftning på området lämnades i september 2009, och Europaparlamentets och rådets beslut fattades genom bl.a. Europaparlamentets och rådets förordning 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av Eiopa (Eiopa-förordningen).

5.1.3 Lissabonfördraget

Parallellt med framtagandet av en ny tillsynsordning på det finansiella området har det s.k. Lissabonfördraget trätt i kraft. Lissabonfördraget innebär bl.a. att EU:s institutioner genom artiklarna 290 och 291 i fördraget getts rätt att utfärda s.k. *delegerade akter* (på engelska *delegated acts*) respektive *genomförandeakter* (på engelska *implementing acts*).

¹³ The high-level group on financial supervision in the EU, chaired by Jacques de Larosière, Report, Brussels 25 februari 2009.

Enligt artikel 290 kan det genom en lagstiftningsakt till kommissionen delegeras befogenhet att anta akter med allmän räckvidd som inte är lagstiftningsakter och som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av lagstiftningsakten. Enligt artikeln ska mål, innehåll, omfattning och varaktighet för delegeringen av befogenhet uttryckligen framgå av lagstiftningsakten. De väsentliga delarna av ett område ska förbehållas lagstiftningsakterna och får inte bli föremål för delegering av befogenhet, och de villkor som ska gälla för delegeringen ska fastställas i lagstiftningsakterna. De akter som kommissionen kan anta med stöd av sådan delegation är delegerade akter. Av artikel 290 framgår det inte i vilken juridisk form en sådan delegerad akt ska meddelas. Av artikel 296 framgår det dock att institutionerna i ett sådant fall kan välja typ av akt, med beaktande av tillämpliga förfaranden och proportionalitetsprincipen. En delegerad akt kan alltså meddelas i form av förordning eller ett direktiv.

Om enhetliga villkor för genomförande av unionens rättsligt bindande akter krävs framgår det av artikel 291 att kommissionen – eller i vissa fall rådet – ska tilldelas genomförandebefogenheter genom dessa akter. Vid sådan tilldelning av genomförandebefogenheter ska Europaparlamentet och rådet, genom förordningar i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, i förväg fastställa allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter. De akter som kommissionen antar med stöd av dessa genomförandebefogenheter är genomförandeaakter. Av artikel 291 framgår det inte i vilken juridisk form en sådan genomförandeaakt ska meddelas. I likhet med vad som anförts ovan torde detta innebära att en genomförandeaakt t.ex. kan meddelas i form av förordning eller direktiv.

Lagrådet har anförts följande. De föreslagna reglerna om grupp tillsyn innebär att för de försäkringsföretag som omfattas av reglerna ska det för varje grupp (ett försäkringsföretag synes kunna ingå i flera olika grupper, SOU 2011:58 s. 401) finnas en enda tillsynsmyndighet som ska ansvara för samordningen och utförandet av grupp tillsynen. Myndigheten ska utses bland tillsynsmyndigheterna i berörda medlemsländer (artikel 247.1 i direktivet). Inom regelverket för grupp tillsyn kommer myndighetsutövning avseende svenska företag att i vissa fall utföras av andra myndigheter i EES. Som exempel ska vissa beslut av en behörig myndighet inom EES gälla i Sverige (19 kap. 38 §) och en behörig myndighet från ett annat land kan på plats i Sverige få utföra kontroll (19 kap. 80 §). Under föredragningen har upplysts att, även om Solvens II-direktivet beslutades 2009, förslagen ryms inom den överlåtelse av beslutanderätt enligt 10 kap. 6 § regeringsformen som skett i samband med antagandet av Lissabonfördraget. Regeringens ställningstagande i denna fråga, och skälen för detta, bör redovisas i den kommande propositionen.

Med anledning av vad *Lagrådet* anförts noterar regeringen att fördragen före Lissabonfördraget var godkända med stöd av en tidigare lydelse av nuvarande 10 kap. 6 § RF som endast möjliggjorde överlåtelse av beslutanderätt till institutioner och organ inom EU. Det var därför inte möjligt att med stöd av den bestämmelsen överlåta beslutanderätt till t.ex. en annan medlemsstat inom EU. Efter antagandet av Lissabonfördraget är det dock möjligt.

De exempel på bestämmelser som Lagrådet tar upp har sin grund i artiklar i Solvens II-direktivet som har ändrats genom omnibus II-direktivet. Det sistnämnda direktivet antogs efter Lissabonfördraget och innebär en "Lissabonifiering" av Solvens II-direktivet. I och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget har överlåtelse av beslutanderätt som Solvens II-direktivet förutsätter redan skett (se prop. 2007/08:168 s. 41 ff.). Någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte (jfr prop. 2009/10:217 s. 29). Detta ställningstagande har regeringen också gjort i propositionen om blankning (se prop. 2011/12:175 s. 33.).

När det gäller möjligheten att låta en behörig myndighet från ett annat land på plats i Sverige (se artikel 255.2 i Solvens II-direktivet) få utföra kontroll (nu föreslagna 19 kap. 52 §) anser regeringen, efter förnyade överväganden att det inte finns behov av en sådan möjlighet. Det bör vara tillräckligt att den utländska myndigheten får närvara vid kontroll som utförs av Finansinspektionen. En liknande bestämmelse finns i 13 kap. 11 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Den bör tjäna som förebild vid genomförandet av nu aktuell artikel i Solvens II-direktivet (se även avsnitt 18.2.3).

5.1.4 Omnibus II-direktivet och Eiopa-förordningen

Eftersom Solvens II-direktivet antogs år 2009 måste direktivet anpassas till såväl den nya tillsynsordningen som till Lissabonfördraget. I januari 2011 lämnade kommissionen därför förslag till ett direktiv med bl.a. sådana ändringar, omnibus II-direktivet. Direktivet antogs den 16 april 2014 (se även avsnitt 4.8).

En del av direktivet handlar om utrymmet för tekniska standarder som ett ytterligare verktyg för harmonisering av tillsynen och skapandet av en mer harmoniserad reglering. I sammanhanget bör noteras när det gäller tekniska standarder att Eiopa, enligt Eiopa-förordningen¹⁴ har rätt att bl.a. ta fram förslag till tekniska standarder för tillsyn (på engelska regulatory technical standards) och förslag till tekniska standarder för genomförande (på engelska implementing technical standards, se artiklarna 10 och 15 i Eiopa-förordningen).

Eiopa har även rätt att utfärda riktlinjer och rekommendationer (på engelska guidelines and recommendations, se artikel 16 i Eiopa-förordningen). Riktlinjer och rekommendationer ska vara riktade till behöriga myndigheter (t.ex. Finansinspektionen) eller till finansiella företag. Riktlinjer och rekommendationer är inte rättsligt bindande i traditionell mening, men nationella tillsynsmyndigheter och försäkringsföretag som träffas av dessa riktlinjer och rekommendationer "ska med alla tillgängliga medel söka följa dessa riktlinjer och rekommendationer" (på engelska make every effort to comply). Myndigheter, och i vissa fall företag, kommer att vara skyldiga att bekräfta

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG. EUT L 331, 15.12.2010 s. 1–11 Celex 32010R1094.

efterlevnaden eller förklara varför riktlinjer och rekommendationer inte följs. Denna typ av bestämmelser kallas ibland för ”följ eller förklara-regler” (på engelska comply or explain). Eiopa övervakar och förfogar även över vissa åtgärder för att se till att utfärdade rekommendationer och riktlinjer följs.

Eiopas rätt att föreslå tekniska standarder, som ska beslutas av kommissionen, är kopplad till kommissionens befogenheter enligt artiklarna 290 och 291. Enligt dessa artiklar måste kommissionens befogenheter framgå uttryckligen av lagstiftningsakten, dvs. Solvens II-direktivet. I omnibus II-direktivet definieras indirekt på vilka områden Eiopa ska ha rätt att ta fram förslag till olika former av tekniska standarder. Av förordningen framgår även att dessa standarder – båda typerna – ska ges form av EU-förordning eller EU-beslut. Regleringen i form av tekniska standarder kommer alltså att vara direkt tillämplig i Sverige. Ofta benämns den normgivning som kommissionen företar i form av tekniska standarder på förslag från någon av de nya europeiska tillsynsmyndigheterna som nivå 2 respektive 2,5-reglering. De skiljer sig från regleringen på nivå 3 på så sätt att den är juridiskt bindande i traditionell bemärkelse.

Av skäl 11 i till omnibus II-direktivet framgår att det som ska regleras genom tekniska standarder ska vara av ”genuint teknisk karaktär”, och att framtagandet av standarden ska kräva tillsynsexpertis. Tekniska standarder i form av delegerade akter ska utveckla, precisera och bestämma villkoren för en enhetlig harmonisering av reglerna i den grundläggande lagstiftningsakten, och kan därigenom, i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget komplettera eller ändra icke-väsentliga delar av lagstiftningsakten. Tekniska standarder i form av genomförandakter ska i enlighet med artikel 291 i fördraget bestämma villkoren för en enhetlig tillämpning av rättsligt bindande unionsakter. Tekniska standarder får inte innebära policyval eller strategiska beslut, vilket anges i artiklarna 10 och 15 i Eiopa-förordningen.

En annan del av omnibus II-direktivet rör regler om tvistelösning mellan nationella tillsynsmyndigheter. Kommissionen ges också mandat att meddela övergångsbestämmelser på en rad olika områden. Dessa ska meddelas genom delegerade akter. De mandat som ges är begränsade vad avser såväl områdena som den maximala perioden för övergångsbestämmelser på respektive område. Bestämmelserna i dessa delar behandlas närmare i avsnittet om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser, se avsnitt 24.

5.2 Överväganden och förslag

5.2.1 Förhållandet mellan nationell reglering och unionsrätten

Regeringens bedömning: De nya bestämmelser som införs till följd av Solvens II-direktivet bör – som utgångspunkt – inte gå längre än vad som krävs enligt direktivet. De svenska bestämmelserna bör inte heller vara mer detaljerade än bestämmelserna i direktivet. Vissa

nationella rörelseregler som inte följer av Solvens II-direktivet bör behållas.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som kommenterar bedömningen instämmer i den. *Sveriges Advokatsamfund* menar dock att utredningens förslag i vissa delar går längre än vad Solvens II-direktivet kräver.

Bedömningen i utkast till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Svensk Försäkring* konstaterar att det är fråga om fullharmonisering och betonar därför särskilt vikten av återhållsamhet när det gäller att införa nationella regler som innebär tillägg till den lagstiftning som följer av genomförandet av Solvens II-direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: Ett viktigt syfte med Solvens II-direktivet är att uppnå en ökad harmonisering av regelverk och tillsyn inom EU. Ett mer harmoniserat regelverk bidrar till effektiviteten i den finansiella sektorn genom att det dels undanröjer det bestämmelser som annars skulle fungera som direkta eller indirekta hinder mot konkurrens över gränserna, dels minskar det gränsöverskridande instituts administrativa börda av att hantera flera sinsemellan olikartade regelverk för en och samma verksamhet när denna bedrivs i flera länder.

En viktig förutsättning för att uppnå ett mer harmoniserat EU-regelverk är att medlemsstaternas nationella regelverk inte, utöver det gemensamma regelverket, lägger på ytterligare bestämmelser som i praktiken fungerar som konkurrenshinder. Det nationella regelverket bör naturligtvis inte heller sakna bestämmelser som ska finnas enligt det gemensamma regelverket. Utgångspunkten vid utformningen av de nationella bestämmelserna bör därför vara att förslagen till nya regler på lagnivå ska ansluta sig till utformningen av bestämmelserna i Solvens II-direktivet. Särskilt viktigt blir detta i de fall direktivbestämmelserna har karaktär av fullharmonisering.

I syfte att uppnå ökad harmonisering bör man, som *Svensk Försäkring* har påpekat, även vara försiktig med att förtydliga eller komplettera bestämmelserna i direktivet på ett sätt som i praktiken skapar en form av nationella särbestämmelser. Detta är särskilt viktigt när det gäller Solvens II-direktivet, eftersom det i vart fall i grunden bygger på ett principbaserat förhållningssätt. Med ett sådant förhållningssätt måste det finnas utrymme för alternativa lösningar att nå de krav som lagts fast i direktivet. Genom onödigt nationell detaljreglering kan fördelarna med en mer principbaserad reglering inte uppnås. För denna bedömning talar också förekomsten av reglering på lägre nivåer i Lamfallussy-strukturen och risken för överlappande eller t.o.m. motstridiga regler.

Även mot den angivna bakgrunden finns det dock kvar ett utrymme för nationell reglering på det rörelserättsliga området. Det handlar då framför allt om grundläggande rörelseregler, men också om bl.a. förmånsrätt för försäkringstagarna i vissa av ett försäkringsföretags tillgångar. De aktuella reglerna och deras förhållande till den EU-rättsliga regleringen behandlas under respektive avsnitt.

5.2.2 Hur ska bestämmelserna i Solvens II-direktivet genomföras i svensk rätt?

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet ska i huvudsak genomföras genom bestämmelser i försäkringsrörelselagen. Bestämmelser som inte förs in i lag genomförs med stöd av bemyndigande i lag genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

De svenska bestämmelserna på lagnivå ska utformas så att de både i struktur och språklig utformning ligger så nära direktivet som möjligt. Vid utformningen ska dock sådana språkliga och strukturella justeringar göras som bidrar till att skapa en enkel, tydlig och begriplig lagtext, under förutsättning att sådana justeringar inte ändrar det sakliga innehållet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att de föreskrifter som inte genomförs genom bestämmelser i lag som huvudregel ska genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen med stöd av bemyndigande i lag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som berör ämnet tillstyrker utredningens förslag att direktivbestämmelser i första hand bör genomföras genom bestämmelser i lag. *Finansinspektionen* och *Livförsäkringsutredningen* invänder mot utredningens förslag till ändrad struktur för föreskriftsbemyndiganden och menar att regeringen även fortsättningsvis bör få generell möjlighet att delegera sin föreskriftsrätt till den myndighet som regeringen bestämmer.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet ska som huvudregel genomföras genom lag men även genom myndighetsföreskrifter

Ett EU-direktiv ska genomföras genom nationellt bindande regler på lämplig normnivå på det sätt som bäst överensstämmer med medlemsstatens lagstiftningstradition och lagstiftning i övrigt. Bestämmelserna i Solvens II-direktivet kan genomföras i svensk rätt genom att motsvarande bestämmelser tas in i svensk lag. Merparten av bestämmelserna i direktivet är, i likhet med motsvarande bestämmelser på bank- och värdepappersområdena, av offentlighetsrättslig karaktär och avser näringsverksamhet. Detta innebär att bestämmelserna i direktivet också kan genomföras genom att riksdagen delegerar normgivningsmakten till regeringen alternativt till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, dvs. i praktiken till Finansinspektionen (se 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 § regeringsformen). Vid genomförandet av direktiv på finansmarknadsområdet har lagstiftaren ofta valt en regleringsteknik som bygger på en kombination av lagbestämmelser och myndighetsföreskrifter.

Utredningen anser att de direktivbestämmelser som inte genomförs i lag i stället bör genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen i form av förordning. Därför har utredningen föreslagit att endast regeringen, inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska ges bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter till försäkringsrörelselagen (2010:2043, förkortad FRL) och på så sätt genomföra de direktivbestämmelser som inte genomförs genom bestämmelser i försäkringsrörelselagen. Som skäl för detta ställningstagande har utredningen angett att den svenska normgivningsstrukturen bör återspegla den normgivningsstruktur som gäller på EU-nivån. Eftersom de föreskrifter som meddelas av kommissionen som delegerade akter eller genomförandeakter eller som tekniska standarder, med stöd av bemyndiganden i Solvens II-direktivet, torde ges formen av EU-förordningar, som blir direkt gällande i Sverige, bör enligt utredningens uppfattning de direktivbestämmelser som genomförs på lägre normhierarkisk nivå än i lag genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen i förordning. På så sätt skulle det undvikas att föreskrifter som hör hemma på direktivnivå i den EU-rättsliga normhierarkin hamnar på en lägre nivå i normhierarkin nationellt än föreskrifter som hör hemma på nivå 2 och 2,5 i EU-strukturen och som kommer att gälla direkt i Sverige.

Regeringen anser emellertid, i likhet med *Livförsäkringsutredningen*, att frågan om hur Solvens II-direktivets bestämmelser ska införas i Sverige inte ska vara beroende av hur olika regler har kommit att införas på EU-nivå. Det förekommer inte sällan i solvensregelverket att regler av mera principiellt innehåll återfinns bland de föreskrifter som ska meddelas av kommissionen och regler av detaljkaraktär återfinns i själva direktivet. Att en viss bestämmelse hamnat i själva direktivet behöver således inte betyda att den kan anses ha principiell betydelse eller är resultatet av ett särskilt politiskt ställningstagande.

Styrande vid det svenska genomförandet av Solvens II-direktivets bestämmelser bör i stället vara hur ett klart och tydligt (lättöverskådligt och lättillämpat) regelverk bäst kan åstadkommas. För att uppnå det syftet är det lämpligt att vissa direktivbestämmelser av högre detaljeringsgrad genomförs genom föreskrifter som meddelas av Finansinspektionen, som har resurser och kompetens att utarbeta detaljföreskrifter på försäkringsrörelsregleringens olika områden. Meddelandet av sådana detaljföreskrifter kräver inte heller, som *Livförsäkringsutredningen* angett, något ställningstagande av regeringen som politiskt organ. Även det förhållandet talar för att de bestämmelser i Solvens II-direktivet som har karaktär av detaljbestämmelser bör kunna meddelas av Finansinspektionen som förvaltningsmyndighet.

Solvens II-direktivets bestämmelser är, som utredningen påpekat, den grundläggande delen av ett nytt samlat EU-regelverk för försäkringsrörelse. Av det skälet bör huvudregeln vara att direktivets bestämmelser ska genomföras genom bestämmelser i lag, även om det alltså är både möjligt och lämpligt att vissa direktivbestämmelser genomförs genom myndighetsföreskrifter. En lämplig utgångspunkt vid valet av normgivningsnivå kan, som *Livförsäkringsutredningen* anført, vara vilka ämnesområden som i dag regleras i FRL. Samma principer bör också vara vägledande när det gäller meddelandet av föreskrifter i försäkringsrörelsregleringen som inte är föranledda av EU-regler. När det finns

utrymme för kompletterande normgivning på nationell nivå, vid sidan av EU-regelverket, bör den alltså ske genom en kombination av lag och myndighetsföreskrifter, beroende på vad som i det enskilda fallet bedöms lämpligt. Som utredningen funnit har reglerna i Solvens II-direktivet en naturlig hemvist i FRL och det är inte lämpligt att stifta en särskild lag som innehåller de rörelserättsliga delarna av försäkringsregleringen.

Begrepp och termer i den svenska lagtexten

När det gäller de begrepp och termer som används i Solvens II-direktivet bör utgångspunkten vara att den svenska regleringen så nära som möjligt ska överensstämma med de begrepp och termer som används i direktivet. Med en sådan utgångspunkt skapas bättre förutsättningar för att uppnå ökad harmonisering, vilket är ett av syftena med direktivet. Genom användande av direktivets begrepp och termer minskar också risken för att de svenska reglerna tolkas på ett sätt som inte är förenligt med direktivet. Ytterligare ett skäl för att använda direktivets terminologi är att bestämmelserna som kommer att meddelas av kommissionen torde komma att innehålla i vart fall delvis samma termer och begrepp som direktivet. Avvikelser från direktivets terminologi kan därför skapa oklara kopplingar mellan lagen och de i Sverige direkt tillämpliga bestämmelserna på nivå 2 och 2,5. Den valda utgångspunkten kan emellanåt medföra att vissa termer och begrepp upplevs som främmande, eftersom direktivet innehåller en rad facktermer och begrepp som inte tidigare förekommit i svensk lagstiftning.

Vad som nyss sagts bör dock inte förhindra språkliga avvikelser från den svenska direktivtexten när sådana språkliga avvikelser är nödvändiga. Detta kan vara fallet vid uppenbart felaktiga översättningar eller på grund av att direktivtexten är skriven för att kunna ”fungera” i alla medlemsstater oavsett de nationella särdrag som kan finnas. I andra fall kan språkliga justeringar krävas för att skapa en mer lättläst och begriplig reglering, eller för att skapa en reglering som är mer förenlig med svensk lagstiftningstradition. Denna form av språkliga justeringar får naturligtvis inte ändra på det sakliga innehållet i bestämmelserna. Slutligen bör det här nämnas att det också krävs språkliga justeringar när ett engelskt ord har översatts på olika sätt i olika bestämmelser.

5.2.3 Regler som beslutas av kommissionen

Regeringens bedömning: Regler som har beslutats eller kommer att beslutas av kommissionen med stöd av bemyndiganden i Solvens II-direktivet har getts eller kommer att ges formen av EU-förordningar och kräver i huvudsak inga ytterligare lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som berör ämnet instämmer i utredningens bedömning. *Sveriges Advokatsamfund* anser dock att frågan om hur nivå 2-reglerna ska implementeras i svensk rätt bör övervägas närmare när de är färdigställda på EU-nivå.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Kommissionen har nu genom förordning beslutat kompletterande reglering på nivå 2.¹⁵ Även den reglering på nivå 2,5 som beslutats har haft form av EU-förordning. Det finns inte något skäl att anta att återstående reglering kommer att meddelas i form av direktiv. Det innebär att den blir direkt tillämplig i Sverige. Kompletterande nationella genomförande bestämmelser är endast tillåtna om det krävs för att EU-förordningen ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt.

Den regleringen på lägre nivåer som har meddelats och som ska meddelas av kommissionen har beaktats i regeringens lagförslag på det sättet att lagförslagen utformats på ett sådant sätt att de är förenliga med den. Det innebär i vissa fall att en förutsättning för att EU-förordningen ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt är att det införs vissa kompletterande bestämmelser i försäkringsrörelselagstiftningen (se här särskilt regleringen av specialföretag). Som *Sveriges Advokatsamfund* påpekar bör således samspelet mellan direktivregler och EU-förordningar på lägre nivå övervägas särskilt.

5.2.4 Riktlinjer och rekommendationer som beslutas av Eiopa

Regeringens bedömning: Inom ramen för de bemyndiganden som ges i försäkringsrörelselagen att meddela föreskrifter kan vissa riktlinjer och rekommendationer som beslutas av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten ”omvandlas” till myndighetsföreskrifter.

Utredningen berör inte frågan.

Remissinstanserna tar inte upp frågan.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den. *Finansinspektionen* betonar att inspektionens tillsyn får anses omfatta även riktlinjer och rekommendationer från Eiopa, eftersom dessa får anses utgöra råd om hur författningar som styr verksamheten kan tillämpas. *Svensk Försäkring* ifrågasätter det lämpliga i att Finansinspektionen utnyttjar bemyndigandena på detta sätt.

Skälen för regeringens bedömning: Som nämnts finns på nivå 3 i Lamfallussy-strukturen riktlinjer och rekommendationer som meddelas av Eiopa. Mandatet för detta finns i artikel 16 i Eiopa-förordningen.

¹⁵ Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

Syftet med de riktlinjer och rekommendationer som utfärdas ska vara att skapa en konsekvent, ändamålsenlig och effektiv tillsynspraxis. Detta ska säkerställa en gemensam, enhetlig och konsekvent tillämpning av unionsrätten. Riktlinjerna kan rikta sig såväl till behöriga myndigheter som till försäkringsföretag. Om en riktlinje eller en rekommendation riktar sig till behöriga myndigheter, ska dessa antingen följa riktlinjen eller rekommendationen eller förklara varför den inte gör det. Samma princip gäller om riktlinjen eller rekommendationen riktar sig till försäkringsföretagen. Eiopa övervakar och förfogar även över vissa åtgärder för att se till att utfärdade rekommendationer och riktlinjer följs. Eiopaförordningen innehåller emellertid i övrigt inga bestämmelser om sanktioner för försäkringsföretag som inte följer de riktlinjer och rekommendationer som utfärdas av Eiopa.

Det kan förekomma att föreskrifter av betydelse meddelas genom riktlinjer och rekommendationer från Eiopa. Även om de, som *Finansinspektionen* påpekar, till sitt innehåll inte är rättsligt bindande, utgör de rekommendationer till stöd för hur författningar som styr verksamheten kan tillämpas. På så sätt omfattas de normalt av inspektionens tillsyn. Samtidigt torde Finansinspektionen inte kunna lägga en överträdelse av dessa riktlinjer och rekommendationer direkt till grund för ett ingripande mot ett försäkringsföretag, eftersom dessa inte är att anse som ”författningar som reglerar företagets näringsverksamhet” (se 16 kap. 1 § FRL). Det är inte en fullt godtagbar ordning att Finansinspektionen ges begränsade möjligheter att ingripa mot överträdelser av viktiga regler. Det blir också tydligt för försäkringsföretagen vad konsekvensen kan bli av sådana överträdelser, om bestämmelserna i fråga finns i en föreskrift som har meddelats av Finansinspektionen.

Grunden för detta bör ges i bemyndiganden som ska utformas på sedvanligt sätt och avse vissa i lag särskilt angivna ämnesområden. Bemyndigandenas omfattning bör dock inte styras av vilka riktlinjer och rekommendationer som Eiopa antar och innehållet i dessa. Det bör i stället var fråga om bemyndiganden som följer av metodiken för hur bestämmelserna i Solvens II-direktivet genomförs i svensk rätt (se avsnitt 5.2.2). Inom dessa områden kan således Finansinspektionen ”omvandla” vissa av de riktlinjer och rekommendationer som meddelas av Eiopa till myndighetsföreskrifter, så att överträdelser av dessa kan sanktioneras med stöd av FRL. Regeringen anser, i motsats till *Svensk Försäkring*, detta vara en lämplig ordning som ger möjlighet till effektiva sanktioner vid överträdelser av regler av väsentlig art.

5.2.5 Bestämmelser som överförs från äldre direktiv

Regeringens bedömning: Bestämmelser i Solvens II-direktivet som överförs från tidigare direktiv på försäkringsområdet behöver inte analyseras på nytt i detta lagstiftningsärende.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Solvens II-direktivet innehåller ett stort antal bestämmelser som överförs från sammanlagt 14 direktiv (den s.k. konsolideringen). Konsolideringen ska inte i sak innebära några nya eller ändrade regler utan ska endast åstadkomma att reglerna, tillsammans med den nya solvensregleringen, samlas i ett enda direktiv för försäkringsrörelse.

De artiklar som ingår i konsolideringen ska redan vara införlivade i medlemsstaternas nationella regelsystem, och det finns därför inte heller något särskilt krav i Solvens II-direktivet på att dessa artiklar ska genomföras i nationell rätt. Mot denna bakgrund finner regeringen att de bestämmelser som överförs från äldre direktiv till Solvens II-direktivet inte behöver analyseras på nytt inom ramen för detta lagstiftningsärende.

5.2.6 Beaktande av de ändringar i Solvens II-direktivet som gjorts i ändringsdirektivet och omnibus II-direktivet

Regeringens bedömning: De lagändringar som föreslås innebär ett genomförande av Solvens II-direktivets regler – i förekommande fall ändrade genom ändringsdirektivet – där omnibus II-direktivets ändringar i Solvens II-direktiv också har beaktats fullt ut.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genomförandet av omnibus II-direktivet medför behov av lagändringar i svensk rätt. Detta direktiv innehåller ändringar i Solvens II-direktivet och prospektdirektivet. Ändringarna är en konsekvens bl.a. av att en europeisk försäkrings- och tjänstepensionsmyndighet (Eiopa) och en europeisk värdepappers- och marknadsmyndighet (Esma) har inrättats. När det gäller ändringarna i Solvens II-direktivet är de även en konsekvens av Lissabonfördraget.

Ändringarna i prospektdirektivet avser i huvudsak att definiera lämplig räckvidd för tekniska standarder och lämpliga kanaler för informationsutbyte.

Ändringarna i Solvens II-direktivet är dock av mer omfattande art. Utöver de ovan nämnda ändringarna – som avser regler på de områden där kommissionen ges befogenheter att meddela tekniska standarder och lämpliga kanaler för informationsutbyte – innehåller direktivet regler om tvistlösning mellan de nationella tillsynsmyndigheterna, regler om hur försäkringsföretag ska hantera och beräkna sina långa försäkringsåtaganden och möjligheter för kommissionen att meddela övergångsbestämmelser.

Solvens II-direktivet ska tillämpas fr.o.m. 1 januari 2016. Detsamma gäller det s.k. ändringsdirektivet (se avsnitt 4.8) som innehåller vissa ändringar av Solvens II-direktivet med avseende på grupp tillsyn. De lagändringar som nu föreslås innebär ett genomförande av Solvens II-direktivets regler – i förekommande fall ändrat genom ändringsdirektivet – där omnibus II-direktivets ändringar i förstnämnt direktiv har beaktats fullt ut.

5.2.7 Försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet

Regeringens förslag: De särbestämmelser i försäkringsrörelselagen som bygger på regler i tjänstepensionsdirektivet som Sverige tillämpar på försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet ska upphöra att gälla vid utgången av 2019.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 4 i *tjänstepensionsdirektivet* får medlemsstaterna välja att tillämpa vissa av bestämmelserna i tjänstepensionsdirektivet på tjänstepensionsverksamheten hos försäkringsföretag som omfattas av det *konsoliderade livförsäkringsdirektivet*. De bestämmelser i tjänstepensionsdirektivet som får tillämpas på tjänstepensionsverksamheten hos försäkringsföretag är bestämmelserna om villkoren för att bedriva verksamhet (artikel 9), årsbokslut och förvaltningsberättelser (artikel 10), information som ska lämnas till medlemmar och förmånstagare (artikel 11), riktlinjer för placeringsverksamheten (artikel 12), uppgifter som ska lämnas till de behöriga myndigheterna (artikel 13), de behöriga myndigheternas befogenheter att ingripa samt deras förpliktelser (artikel 14), tekniska avsättningar (artikel 15), skuldäckning av tekniska avsättningar (artikel 16), investeringsregler (artikel 18) och om förvaltning och förvaring (artikel 19). I sådana fall, och endast när det gäller tjänstepensionsverksamheten, ska försäkringsföretaget inte omfattas av vissa bestämmelser i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. De bestämmelser i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet som inte ska tillämpas när det gäller tjänstepensionsverksamheten är bestämmelserna om tekniska avsättningar och om tillgångar som ska motsvara dessa (artiklarna 20–26), om tillgångar som inte används för att täcka tekniska avsättningar (artikel 31) och om information till försäkringstagare (artikel 36).

Sverige har valt att utnyttja möjligheten enligt artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. De nu aktuella direktivbestämmelserna har genomförts i svensk rätt genom att det i FRL har införts vissa särskilda bestämmelser för verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring. Särskilda bestämmelser finns bl.a. när det gäller regleringen kring sekundäretablering och (annan) gränsöverskridande verksamhet, information till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, upplåning, ställande av säkerhet för tredje man, separation av tjänstepensionsförsäkring,

beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna, bestämmande av premier, placering av tillgångar och placeringsriktlinjer.

Det svenska genomförandet av tjänstepensionsdirektivet kan sägas innebära att hela den nuvarande FRL utgör den samlade regleringen för försäkringsföretag som helt eller delvis bedriver tjänstepensionsverksamhet.

I skäl 30 till omnibus II-direktivet anges att det är nödvändigt att fastställa en övergångsordning för tjänstepensionsverksamhet som drivs av försäkringsföretag med stöd av artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet under den tid som kommissionen utför sin översyn av det direktivet, och att övergångsperioden bör löpa ut så snart som ändringarna av tjänstepensionsdirektivet träder i kraft.

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* (artikel 308 b.15 i Solvens II-direktivet) införs det en särskild övergångsreglering för de medlemsländer som vid lagens ikraftträdande tillämpar artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. Enligt övergångsregleringen får dessa medlemsländer – som längst t.o.m. 31 december 2019 – fortsätta att tillämpa den nationella normgivning som gäller den 31 december 2015 och som har antagits för att uppfylla ett antal uppräknade artiklar i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. I uppräknningen återfinns samtliga artiklar i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet, *utom* artiklarna 20–26 (bestämmelserna om tekniska avsättningar och om tillgångar som ska motsvara dessa), artikel 31 (tillgångar som inte används för att täcka tekniska avsättningar), artikel 36 (information till försäkringstagare) och artiklarna 68–74 (vissa av de s.k. slutbestämmelserna).

Enligt artikel 308 b.15 andra stycket i Solvens II-direktivet får kommissionen anta delegerade akter som justerar övergångsperioden, om ändringar av de artiklar som reglerar kapitalkraven i tjänstepensionsdirektivet har blivit antagna innan 31 december 2019.

Det föreslås nu utförliga övergångsbestämmelser (se avsnitt 24.2.10).

Medlemsstatsoptionen i artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet ska således – efter en längre övergångsperiod – upphöra att gälla. De särbestämmelser i FRL som bygger på regler i tjänstepensionsdirektivet som Sverige tillämpar på försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet med stöd av denna medlemsstatsoption ska därför utmönstras.

6 Inledande bestämmelser

6.1 Lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: I försäkringsrörelselagen införs bestämmelser om verksamhet som drivs av svenska specialföretag.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna lämnar inga synpunkter i aktuell del.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Prop. 2015/16:9

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivet innehåller en reglering av verksamhet i försäkringsföretag och specialföretag. I direktivet finns även vissa bestämmelser om försäkringsholdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet. Dessa regler genomförs i FRL. I den lagens inledande bestämmelse bör preciseras vilka institut som har tillstånd att bedriva verksamhet enligt denna, dvs. försäkringsföretag och specialföretag. I övrigt bör ett smärre förtydligande göras när det gäller lagens tillämpningsområde, se författningskommentaren till 1 kap. 1 §.

6.2 Captivebolag

6.2.1 Inga definitioner av captivebolag införs

Regeringens bedömning: Det saknas skäl att införa definitioner av captivebolag för försäkring och captivebolag för återförsäkring.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att definitioner av captivebolag för försäkring och captivebolag för återförsäkring ska föras in i lagen.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. I utkastet till lagrådsremiss föreslås även att det i lagen införs en särskild definition av captivebolag för återförsäkring.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Ett captivebolag för försäkring är ett bolag som syftar till att erbjuda försäkringsskydd uteslutande för risker i det företag eller den företagsgrupp som captivebolaget tillhör, eller i ett eller flera företag i den grupp som captivebolaget är en del av. Detta gäller under den förutsättning att captivebolaget inte ägs av ett försäkringsföretag eller av ett företag som ingår i en grupp. Ett captivebolag för återförsäkring är ett bolag som syftar till att erbjuda återförsäkringsskydd på ett motsvarande sätt. I nuvarande svensk rätt betraktas captivebolagens verksamhet i princip som försäkringsrörelse.

I skäl 10 i Solvens II-direktivet anges det att hänvisningar i direktivet till försäkrings- eller återförsäkringsföretag bör inbegripa captivebolagen, förutom då särskilda bestämmelser inrättats för dessa. Av skäl 21 framgår det att direktivet bör beakta de särskilda särdrag som captivebolagen uppvisar och att lämpliga metoder bör inrättas i enlighet med proportionalitetsprincipen för att återspegla deras affärsverksamhets art, omfattning och komplexitet. Detta motiveras av att captivebolagen endast täcker risker som är förknippade med den industri- eller handelsgrupp som de tillhör. Att särskilda bestämmelser i vissa fall gäller, eller kan komma att gälla, för captivebolag framgår av artiklarna 13, 86, 111 och 129. Det finns dock endast en bestämmelse i Solvens II-

direktivet (artikel 129.1 d) som utgör en materiell regel direkt tillämplig på captivebolag. Bestämmelsen rör garantibeloppet. Sistnämnd bestämmelse omfattar captivebolag för återförsäkring. Övriga artiklar som nämner captivebolag (både för direkt och återförsäkring) slår fast att kommissionen ska anta genomförandeåtgärder i olika avseenden och är således inga regler som ska genomföras i lag. I artikel 13.2 i Solvens II-direktivet finns definitioner av captivebolag för försäkring och i artikel 13.5 en definition av captivebolag för återförsäkring.

I nu gällande rätt har förekomsten av captivebolag inte framgått uttryckligen av FRL, men lagen har varit tillämplig på captivebolagen och deras verksamhet. Captivebolagen uppvisar vissa likheter med mer traditionella försäkringsbolag, men det finns också viktiga skillnader. Genom Solvens II-direktivet är det nu klarlagt att captivebolag ska omfattas av bestämmelserna i Solvens II-direktivet, och därmed också av bestämmelserna i FRL. Det är också klart att captivebolag omfattas av viss särreglering i direktivet. Den materiella särreglering som framgår direkt av bestämmelser i Solvens II-direktivet och som därmed bör införas i FRL avser dock endast captivebolag för återförsäkring. Förekomsten av annan särreglering framgår av bestämmelser som anger att kommissionen får anta genomförandeåtgärder i vissa avseenden som rör captivebolagens verksamhet. Mot denna bakgrund finns det endast anledning att överväga en särskild definition av captivebolag för återförsäkring i FRL.

Lagrådet anser att eftersom definitionen av ”captivebolag för återförsäkring” endast används i en paragraf i FRL skulle regleringen bli mer lättillgänglig om den inarbetades i den paragrafen. Definitionen bör även enligt Lagrådet ses över språkligt och preciseras i något avseende.

Regeringen delar Lagrådets bedömning om att nu aktuell definition lämpligen inarbetas i den enda paragraf i FRL som reglerar captivebolag för återförsäkring. Det finns även anledning att instämma i Lagrådets synpunkt på det lämpliga i att justera ordalydelsen något. För klarhetens skull bör definitionen nu justeras så att den helt överensstämmer med den definition som finns i direktivet.

6.2.2 Ingen särskild reglering kring proportionalitetsprincipen och captivebolagen behövs

Regeringens bedömning: Någon särskild reglering kring den närmare tillämpningen av proportionalitetsprincipen på captivebolag behöver inte införas.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna har inga synpunkter på bedömningen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen föreslår en allmän proportionalitetsprincip i FRL, se avsnitt 9.3.3. Den allmänna proportio-

nalitetsprincipen gäller för alla försäkringsföretag som omfattas av FRL, och således även captivebolagen. Någon särskild bestämmelse som rör proportionalitet utöver nu nämnd allmän bestämmelse behöver inte införas, utan de särdrag som finns när det gäller captivebolagens verksamhet bör kunna beaktas inom ramen för en tillämpning av denna proportionalitetsbestämmelse.

6.3 Andra nya definitioner

6.3.1 Externt kreditvärderingsinstitut

Regeringens förslag: I försäkringsrörelselagen införs en definition av vad som avses med ett externt kreditvärderingsinstitut.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 2.1 b i omnibus II-direktivet* kompletteras den s.k. definitions katalogen i artikel 13 i Solvens II-direktivet med en definition av vad som ska avses med ett externt kreditvärderingsinstitut. Definitionen knyter an till den terminologi som används i EU-förordningen 1060/2009. Med ett externt kreditvärderingsinstitut avses ett kreditvärderingsinstitut som har fått tillstånd eller blivit certifierat enligt EU-förordningen 1060/2009, eller en centralbank som utfärdar kreditvärderingar, men som är undantagen från tillämpningsområdet för EU-förordningen 1060/2009.

Definition av externt kreditvärderingsinstitut som nu införs i Solvens II-direktivet genom omnibus II-direktivet bör tas in i FRL.

Begreppet används i bestämmelserna om företagsstyrning, se avsnitt 15.5.2.

6.3.2 Kvalificerad central motpart

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon definition av vad som avses med en kvalificerad central motpart i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.1 a i omnibus II-direktivet* kompletteras den s.k. definitions katalogen i artikel 13 i Solvens II-direktivet med en definition av vad som ska avses med en kvalificerad central motpart (artikel 32 a). Definitionen knyter an till den terminologi som används i EU-förordningen 648/2012. Med en

kvalificerad central motpart avses en central motpart som har fått tillstånd enligt artikel 14 i nyss nämnda EU-förordning, eller som är godkänd i enlighet med artikel 25 i samma förordning.

Definitionen av kvalificerad central motpart som nu införs i Solvens II-direktivet genom omnibus II-direktivet används endast i artikel 111.1 fa i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet). Denna bestämmelse behandlar kommissionens rätt att anta delegerade akter och ska inte genomföras i nationell lagstiftning. Det bör därför inte införas någon definition av vad som avses med kvalificerad central motpart i FRL.

6.3.3 Definition av tillsynskollegium

Regeringens förslag: En definition av tillsynskollegium införs i försäkringsrörelselagen.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 212.1 e i Solvens II-direktivet definieras tillsynskollegium som en permanent men flexibel struktur för samarbete och samordning mellan tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

Genom *artikel 2.47 i omnibus II-direktivet* ändras definitionen av tillsynskollegium till ”en permanent men flexibel struktur för samarbete, samordning och underlättande av beslutsfattande avseende tillsynen över en grupp”.

Definitionen av tillsynskollegium enligt Solvens II-direktivet – i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet – bör införas i lag.

6.3.4 Definitioner av betydelse för grupp tillsyn

Med avseende på reglerna om grupp tillsyn behöver ett antal begrepp definieras i lag. Detta gäller ägarintresse, anknutet företag, försäkringsholdingföretag, försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet, EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland. Till detta kommer en av *Lagrådet* efterlyst definition av ”blandat finansiellt holdingföretag”. Regeringen lämnar i avsnitten 18.1.1 och 18.1.2 förslag om detta och utvecklar där närmare skälen för förslagen.

Lagrådet har anfört i huvudsak följande om definitionen av ”behörig myndighet”. I definitionen anges att med detta avses en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över en utländsk försäkringsgivare. Definitionen föreslås vara oförändrad. I vissa paragrafer används dock uttrycket behörig myndighet för att beteckna såväl utländska myndigheter som Finansinspektionen. I andra paragrafer verkar termen behörig myndighet däremot användas i enlighet med definitionen, dvs. som beteckning enbart på utländska myndigheter.

Såväl definitionen som dess användning i olika paragrafer måste ses över. Prop. 2015/16:9

Regeringen vill med anledning av vad Lagrådet anført förtydliga att definitionen endast ska avse utländska myndigheter och att den därför inte bör ändras. Detta ställningstagande har föranlett ett par justeringar i lagförslaget om grupptillsyn.

6.3.5 Definition av Solvens II-direktivet

I lagrådsremissen finns en definition av ”Solvens II-direktivet” där direktivets fullständiga benämning åtföljs av preciseringen ”senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU”. Hänvisningen till direktivet på detta statiska sätt görs i en rad av de föreslagna bestämmelserna i FRL och även i en bestämmelse i förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Lagrådet har efterlyst de överväganden som ligger bakom den valda hänvisningstekniken och vilka konsekvenser vid tillämpningen som följer av att hänvisningarna till direktivet genomgående gjorts statiska. I de fall hänvisningen ska vara statisk bör den enligt Lagrådet utformas på så sätt att hänvisningen avser direktivet ”i lydelse enligt” Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

Enligt regeringens mening är det en naturlig och praktisk ordning att göra hänvisningen till direktivet statisk i samtliga fall. Detta förklaras av att alla kommande EU-direktiv som ändrar Solvens II-direktivet kräver överväganden om genomförandeåtgärder på lagnivå i svensk rätt. I samband därmed kommer preciseringen ovan att – vid behov – uppdateras. Motsvarande lagstiftningsteknik har använts regelmässigt i lagstiftningen på finansmarknadsområdet (se exempelvis 1 kap. 5 § 7 och 29 lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden, 1 kap. 5 § lagen [2004:46] om värdepappersfonder, 17 § lagen [2005:377] om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument och 1 kap. 3 § 12 lagen [2006:531] om särskild tillsyn över finansiella konglomerat). Regeringen delar däremot Lagrådets åsikt om lydelsen av den statiska hänvisningen.

6.4 Undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek och verksamhet

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med visst slag av verksamhet får beviljas undantag från försäkringsrörelselagens bestämmelser om solvens, offentliggörande och grupptillsyn. En ansökan om undantag ska prövas av Finansinspektionen.

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med ett visst slag av verksamhet som har beviljats undantag ska åtminstone ha tillgångar som uppgår till ett belopp som motsvarar

försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, ett särskilt anpassat riskbaserat kapitalkrav, särskilt anpassade garantibelopp, en tillräcklig kapitalbas och ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur tillgångarna ska definieras, placeras och värderas, hur kapitalkravet ska beräknas, fastställande av garantibelopp, kapitalbasens nivå, sammansättning och beräkningen av denna samt hur företagsstyrningssystemet ska utformas.

Regeringens bedömning: De nuvarande bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om möjlighet att i vissa situationer meddela undantag från lagens tillämpningsområde för företag som tillhandahåller assistansförmåner eller förmåner vid dödsfall som inte överstiger den genomsnittliga begravningskostnaden bör behållas.

Utredningens förslag avviker från regeringens förslag. Utredningen föreslår en särreglering i FRL för vissa av de försäkringsföretag som är undantagna enligt artikel 4 i Solvens II-direktivet och att lagen inte ska gälla för s.k. mikroförsäkringsföretag. Vidare föreslår utredningen att de nuvarande bestämmelserna i 1 kap. 19 och 20 §§ FRL om möjlighet att i vissa situationer meddela undantag från lagens tillämpningsområde ska upphävas.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket* framhåller risken att införandet av särregler för mindre försäkringsföretag kan ge upphov till en gränsdragningsproblematik som kan påverka konkurrensförutsättningarna, samt att dessa risker på ett tydligare sätt bör analyseras inom ramen för förslaget konsekvensanalys.

Livförsäkringsutredningen anser att undantaget för mikroförsäkringsföretag inte bör genomföras och anför till skäl för detta bl.a. följande. Lokala skadeförsäkringsföretag och andra mikroförsäkringsföretag omfattas av de associationsrättsliga reglerna för ömsesidiga försäkringsföretag i nuvarande 12 eller 13 kap. FRL. Ett generellt undantag från FRL för vissa mindre företag kan således få som konsekvens bl.a. att företagen inte längre omfattas av någon associationsrättslig reglering, vilket bl.a. innebär att de inte längre omfattas av reglerna om förhållandet mellan delägarna inbördes. Som utredningen påpekar i annat sammanhang är ömsesidiga försäkringsbolag och tjänstepensionskassor särskilda försäkringsrättsliga associationer och till skillnad från försäkringsaktiebolagen kan dessa båda företagsformer sägas vara beroende av ett försäkringstillstånd för sin existens. Det är heller inte lämpligt att lösa problemet genom regler om att angivna företag ska tillämpa de associationsrättsliga reglerna i FL. Berörda företag tvingas då genomgå ett ombildningsförfarande för att anpassa sig till ny associationsrättslig lagstiftning från grunden, vilket är komplicerat. Det kan rent av ifrågasättas om detta är möjligt, eftersom bl.a. överskottsfonder och överskottshanteringen förändras, andra regler gäller för styrningen och bolagsordningen, firmanamn måste ändras och registrering omprövas, etc. Förslaget om ett generellt undantag från FRL för mindre företag får också konsekvenser i redovisningshänseende, eftersom företaget då inte längre är ett försäkringsföretag som ska tillämpa FRL och därför inte heller omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkrings-

företag (ÅRFL). Finansinspektionen har dessutom ett särskilt bemyndigande att meddela förenklade redovisningsföreskrifter för denna typ av företag. Bemyndigandet har också utnyttjats varför denna typ av företag i dag omfattas av mycket förenklade redovisningsföreskrifter i nivå med vad som gäller för mindre ekonomiska föreningar, men anpassade till försäkringsverksamhet och ÅRFL. Om lokala försäkringsföretag inte längre omfattas av FRL, utan enbart skulle omfattas av FL, tvingas företaget ändra sin redovisning och framdeles upprätta denna enligt helt nya redovisningsregler i bokföringslagen (1999:1078) och årsredovisningslagen (1995:1554, ÅRL) som inte är anpassade till försäkringsverksamhet. Även andra civilrättsliga konsekvenser kan uppstå om aktuella företag exkluderas från FRL. Det kan exempelvis ifrågasättas om det är möjligt att vid en avveckling överlåta försäkringsbestånd enligt reglerna om beståndsoverlåtelse i FRL. Det kan också ifrågasättas om företaget kan avvecklas genom frivillig eller tvångsvis likvidation. Vidare torde Finansinspektionen helt sakna möjligheter att hindra fortsatt verksamhet även om verksamheten bedöms som direkt skadlig för försäkringstagarna, eftersom det inte finns något tillstånd att återkalla. Det kan dessutom uppstå oklarheter och konsekvenser vid beskattning om företaget inte längre är ett försäkringsföretag enligt FRL. Mikroförsäkringsföretag måste därför omfattas av en liknande förenklad reglering som föreslagits för övriga mindre försäkringsföretag eller av en dispensordning på samma sätt som idag. Det bör också övervägas om inte alla mindre försäkringsföretag borde kunna klara av att tillämpa de förenklade rörelse regler som Solvens II-utredningen föreslår.

Svensk Försäkring tillstyrker att försäkringsföretag, som inte omfattas av Solvens II-direktivet, regleras genom särskilda anpassade regler. Svensk Försäkring avstyrker dock utredningens förslag till särregleringen avseende skuldtäckning och kapitalkrav. Svensk Försäkring och *Finansinspektionen* lämnar också en mängd synpunkter på hur särregleringen i övrigt har utformats. Svensk Försäkring tillstyrker att de allra minsta försäkringsföretagen inte regleras alls och att de inte ska stå under tillsyn.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss innehåller dock inte någon precisering av undantagets omfattning och inte heller något bemyndigande för regeringen eller den myndigheten som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för försäkringsföretag som beviljats undantag beroende på den storlek och det slag av verksamhet som bedrivs. Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss är att nuvarande bestämmelserna i 1 kap. 19 och 20 §§ FRL om möjlighet att i vissa situationer meddela undantag från lagens tillämpningsområde ska behållas i sin helhet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att det i lag bör preciseras vilka bestämmelser som kan bli aktuella för undantag och vilka alternativa regler som ska gälla för det fall ett undantag medges. Om så inte blir fallet bör inspektionen ges en föreskriftsrätt i dessa delar, alternativt bör äldre regler gälla under en övergångsperiod. Finansinspektionen önskar även att myndigheten ges vidare möjligheter än de som direkt följer av direktivet att upphäva ett medgivet undantag. *Svensk*

Försäkring menar – vad gäller undantag beroende på storlek – att de grundläggande bestämmelserna som anses lämpliga för dessa företag på sikt bör anges i lag. I avvaktan på att ett sådant regelkomplex arbetas fram bör äldre regler gälla under en övergångsperiod. *Försäkringsjuridiska föreningen* anser att ett särskilt anmälningsförfarande, eventuellt kompletterat med en viss rapporteringsskyldighet, ger tillräcklig kontroll över dessa mindre försäkringsföretag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I artiklarna 3 och 5–12 i Solvens II-direktivet undantas vissa särskilt angivna typer av verksamheter, tjänster och organisationer från direktivets tillämpningsområde. Artiklarna 3, 5–9, 11 och 12 ingår i den s.k. konsolideringen och dessa artiklar är därför redan genomförda i svensk rätt. När det gäller artikel 10.1 i Solvens II-direktivet finns en motsvarande bestämmelse i 1 kap. 20 § 1 FRL som bör behållas. Genom artikel 4 i Solvens II-direktivet ändras artikel 3.1 i första skadeförsäkringsdirektivet och artikel 3.6 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet som tidigare har genomförts i 19 § 1 och 20 § 2 FRL.

Av artikel 4 i Solvens II-direktivet framgår kriterierna för att ett försäkringsföretag ska vara undantaget från direktivet. Undantaget gäller för företag som har en verksamhet som inte överstiger en viss storlek och under förutsättning att företaget inte bedriver viss typ av försäkringsverksamhet. Enkelt uttryckt får enligt artikel 4.1 företagets bruttopremieinkomster inte överstiga fem miljoner euro och de försäkringstekniska avsättningarna, såväl på solo- som gruppnivå, får inte överstiga 25 miljoner euro. Vidare får företaget inte erbjuda ansvarsförsäkring, kredit- och borgensförsäkring eller ha en verksamhet som överstiger en viss nivå. Samtliga villkor måste vara uppfyllda för att företaget ska vara undantaget.

Om något av de belopp som finns i kraven överskrids under tre på varandra följande år, ska direktivets bestämmelser tillämpas fr.o.m. det fjärde året (artikel 4.2). Om ett företag som ansöker om auktorisation förväntas överskrida de i artikeln angivna beloppen någon gång inom de följande fem åren ska direktivet tillämpas, vilket framgår av artikel 4.3. Direktivet ska upphöra att gälla för försäkringsföretag för vilka tillsynsmyndigheten har fastslagit att de angivna tröskelbeloppen inte överskrids (artikel 4.4). Undantaget gäller inte för företag som driver gränsöverskridande verksamhet eller verksamhet som sekundär-etablering. Artikel 4.1–4.4 ska inte hindra något försäkringsföretag från att ansöka om att få, eller att fortsätta att ha, auktorisation enligt direktivet (artikel 4.5).

Enligt nu gällande regler kan ett försäkringsföretag ansöka om att, helt eller delvis, undantas från enskilda bestämmelser i FRL. Prövningen görs från fall till fall och utförs av Finansinspektionen. Ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar vars verksamhet omfattar direkt skadeförsäkringsrörelse kan få undantag om verksamheten inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som är underordnad. Undantag kan fås om det finns möjlighet till uttaxering från delägare eller medlemmar, om den årliga premieinkomsten från rörelsen inte överstiger fem miljoner euro och om minst hälften av premieinkomsten kommer från företagets delägare eller medlemmar. Lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar assistans-

försäkring i form av naturaförmåner och vars premieinkomst inte överstiger 200 000 euro kan också få undantag.

Försäkringsföretag som driver direkt livförsäkringsrörelse kan söka och få undantag om företaget bara erbjuder dödsfallsförsäkring och förmånerna inte överstiger den genomsnittliga begravningskostnaden för en avliden person eller utgår i annan form än pengar. Undantag kan också medges för försäkringsföreningar som uppfyller krav på uttaxeringsrätt för medlemmar och vars årliga premieinkomster inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro under en treårsperiod.

Utöver dessa generella bestämmelser om undantag kan ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening få nedsättning av det lagstadgade kravet på garantibelopp med högst en fjärdedel.

Bakgrunden till det nuvarande svenska systemet med tillstånds- eller registreringsplikt och individuella dispenser återges på flera ställen i tidigare utredningar. I Sverige finns flera mindre s.k. sockenbolag, vilka är lokala ömsesidigt bedrivna försäkringsföretag som försäkrar egendom. När 1982 års försäkringsrörelselag infördes, fördes samtliga dessa bolag in under lagen. Samtidigt medgav dåvarande Försäkringsinspektionen samtliga husdjurssockenbolag i princip generell befrielse från bestämmelserna i lagen. När Sverige blev medlem i EU ändrades bestämmelserna för att anpassas till det europeiska regelsystemet och dispensmöjligheterna anpassades till EU:s direktiv på skadeförsäkringsområdet, vilket medförde vissa förändringar av hur dispens kunde medges. Någon särskild övergångsregel infördes inte och frågan om hur de tidigare generella dispensererna förhöll sig till de nya reglerna klarades inte. Finansinspektionen begärde 1995 hos regeringen att lokala ömsesidiga skadeförsäkringsbolag som uteslutande meddelar husdjursförsäkringar skulle undantas från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde och därmed också från inspektionens tillsyn. Framställningen har inte lett till lagstiftning.

Av propositionen Ändrade försäkringsrörelseregler (prop. 1998/99:87 s. 154 f.) framgår bl.a. att det kan ifrågasättas om skälen för en särreglering är tillräckligt starka i fråga om mindre ömsesidiga bolag. Regeringen ansåg sig inte beredd att föreslå att olika mindre bolag helt skulle undantas från särregleringen, men att en översyn borde inledas. Vidare bedömdes att en näringsrättslig reglering är befogad med hänsyn till de allvarliga konsekvenser som kan uppkomma för direktförsäkringstagarna och andra ersättningsberättigade som kollektivt om försäkringsbolag inte kan fullgöra sina åtaganden och de särskilda förhållanden som hör samman med försäkring. Någon skillnad på grund av storleken på rörelsen gjordes inte, även om det ifrågasattes att det kunde finnas behov av en särskild reglering för mindre ömsesidiga bolag.

Hanteringen av små försäkringsföretag behandlades senast i propositionen En ny försäkringsrörelselag (prop. 2009/10:246 s. 403 f.) Regeringen valde då att fortsätta att utnyttja EU-direktivens möjligheter till särbehandling av små försäkringsföretag och behöll ett dispensförfarande för dessa försäkringsföretag. Dessa företag omfattas således fullt ut av FRL om dispens inte beviljas. Som skäl för särbehandling anförde regeringen att en sådan behandling kan anses vara uttryck för en proportionalitetsprincip innebärande att kraven på mindre ömsesidiga

försäkringsbolag och försäkringsföreningar bör stå i rimlig proportion till riskerna i verksamheten samt att de mindre försäkringsföretagens överlevnad kraftigt kan försvåras av en för dem onödig och betungande reglering.

När det gäller dispensförfarandet anförde regeringen bl.a. följande som skäl för ett sådant förfarande. ”Ett sätt att särbehandla små försäkringsföretag är att införa ett generellt undantag från lagens tillämpningsområde, knutet till vissa beloppsgränser för premier, försäkringstekniska avsättningar eller något liknande. Ett annat sätt är att från fall till fall pröva lämpligheten av undantag efter ett dispensförfarande. Eftersom det rör sig om en mycket heterogen grupp av företag anser regeringen att det finns starka skäl för en lösning som innehåller ett dispensförfarande som möjliggör en individualiserad särbehandling av både ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar. Inom ramen för en individuell dispensprövning kan tillsynsmyndigheten beakta de speciella förhållanden som finns i det enskilda företaget”. Regeringen hänvisade också till att en översyn av undantagen för mindre försäkringsföretag kommer att ske i samband med införandet av Solvens II-direktivet. Mot denna bakgrund föreslogs inte något generellt undantag från lagen beträffande mindre ömsesidiga försäkringsföretag och försäkringsföreningar.

Enligt regeringens mening äger de skäl för ett individuellt dispensförfarande för små försäkringsföretag som anges i propositionen till nu gällande FRL fortfarande giltighet. Att uppmärksamma i det sammanhanget är att undantagen beträffande storlek och verksamhet i nu gällande direktiv – genomförda i 1 kap. 19 § 1 och 20 § 2 i nuvarande FRL – ersätts av bestämmelserna i artikel 4 i Solvens II-direktivet. Till detta ska läggas den stora mängd problem med utredningens förslag som remissinstanserna har pekat på, såväl när det gäller specialregleringen för mindre försäkringsföretag som att kategoriskt, helt undanta s.k. mikroföretag från reglering. Det kan helt enkelt konstateras att det är mycket svårt att skapa ett solvensregelverk i vid bemärkelse som passar för denna heterogena skara av små försäkringsföretag. En skara som dessutom endast omfattar ett tjugotal företag som grovt kan indelas i tre kategorier (mindre lokala bolag, större lokala bolag och mindre riksbolag). Dessa grupper innefattar såväl livförsäkringsföretag (inklusive sådana företag som enbart bedriver tjänstepensionsverksamhet) som skadeförsäkringsföretag (inklusive captivebolag). Övervägande skäl får därför anses tala för ett i huvudsak individuellt dispensförfarande i stället för genomförande av utredningens förslag i nu aktuella delar. Möjligheterna till särbehandling av små försäkringsföretag bör således även fortsättningsvis ges via ett sådant förfarande. Enligt regeringens mening är det inte tillräckligt med endast ett anmälningsförfarande som *Försäkringsjuridiska föreningen* föreslår.

Detta ställningstagande omfattar även fortsättningsvis dispens på grund av ett försäkringsföretags storlek och det slag av verksamhet som bedrivs (se artikel 4.1, 4.3 och 4.4. i Solvens II-direktivet). I dessa fall är det emellertid lämpligt att, som *Finansinspektionen* påtalar, i lag preciseras vilka bestämmelser som kan bli aktuella för undantag. Det bör endast vara fråga om bestämmelserna om solvens, offentliggörande och grupp tillsyn, dvs. förslagna bestämmelser i 5–9, 16 och 19 kap. FRL. Ett försäkringsföretag av en viss, mindre storlek och med visst slag av

verksamhet bör därför kunna beviljas undantag från vissa av bestämmelserna i FRL. En ansökan om undantag på grund av ett försäkringsföretags storlek och verksamhet bör, i likhet med ansökningar om dispens med stöd av nuvarande 1 kap. 19 och 20 §§, prövas av Finansinspektionen.

En sådan dispensregel får även anses genomföra bestämmelsen i direktivet om att alla försäkringsföretag har rätt att bedriva verksamhet helt enligt direktivets regler (se artikel 4.5).

För förutsägbarhetens skull bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för försäkringsföretag som beviljas undantag beroende på storlek och verksamhet som bedrivs. Ett sådant bemyndigande ger möjlighet för regeringen eller annan myndighet att skapa flexibla regler om solvens och offentlighetsregler, anpassade bl.a. för de olika kategorierna av mindre försäkringsföretag. Om det visar sig att en sådan kommande reglering inte uppfyller kraven på tydlighet och förutsägbarhet bör, i enlighet med synpunkter från Finansinspektionen och *Svensk Försäkring*, en ny alternativ lagreglering för mindre försäkringsföretag arbetas fram.

Lagrådet anser att föreslaget bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för försäkringsföretag som beviljats undantag beroende på storlek bör begränsas och att åtminstone grunddragen i det regelsystem som ska gälla för dessa företag bör anges i lag. Bemyndigande ger möjligheter för regeringen att bemyndiga Finansinspektionen att utarbeta det alternativa regelverket i sin helhet. Lagrådets menar att en sådan ordning starkt kan ifrågasättas, särskilt eftersom det i andra bestämmelser i lagen förutsätts att ett kapitalkrav ska gälla även för dessa företag.

Regeringen delar Lagrådets bedömning att grunddragen i det kompletterande regelsystemet bör anges i lag.

Artikel 4.2. i Solvens II-direktivet innebär att Solvens II-direktivet ska tillämpas om ett överskridande av tröskelvärdena (beloppen) skett under tre på varandra följande år. En motsvarande bestämmelse bör föras in i FRL. För att Finansinspektionen ska få vetskap om ett sådant överskridande bör det även införas en skyldighet för ett försäkringsföretag att snarast anmäla ett sådant överskridande till inspektionen.

Det saknas anledning att, såsom *Finansinspektionen* önskar, ge myndigheten vidare möjligheter än de som direkt följer av direktivet att upphäva ett medgivet undantag. Däremot bör bestämmelserna om tillsyn och ingripanden ändras för att fullt ut beakta de särregler för mindre försäkringsföretag som kan fastställas av Finansinspektionen (se avsnitt 17).

Nuvarande bestämmelser i 1 kap. 19 § 2 och i 1 kap. 20 § 1 FRL bör behållas oförändrade eftersom de genomför artiklarna 6 och 10.1 i Solvens II-direktivet.

7 Tillstånd för försäkringsföretag

7.1 Lämplighetsprövning

Regeringens förslag: Gällande bestämmelser om Finansinspektionens lämplighetsprövning av ledande befattningshavare (ledningsprövning) kvarstår. Kretsen av personer som ska omfattas av prövningen utvidgas till att omfatta även personer som ansvarar för centrala funktioner i försäkringsföretaget.

Inom ramen för företagsstyrningsreglerna ska ett försäkringsföretag säkerställa att styrelsen, verkställande direktören, de som ska vara ersättare för någon av dem och alla de som ansvarar för centrala funktioner i företaget uppfyller samma krav på lämplighet. Sanktionsbestämmelserna mot de försäkringsföretag som inte uppfyller lämplighetskravet för ledande befattningshavare utvidgas till att även omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att försäkringsföretaget ska se till att den utpekade personkretsen och deras ersättare uppfyller lämplighetskraven samt att även ersättare till sådana personer som ansvarar för en central funktion ska omfattas av anmälningsskyldigheten till Finansinspektionen. Utredningen föreslår även att företaget ska anmäla när personer har ersatts på grund av att dessa inte längre uppfyller lämplighetskraven och att det gällande lämplighetskravet ska ersättas med ett krav på gott anseende och en god integritet.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att Finansinspektionens granskning bör avse företagets processer eller åtminstone inte mer än de lämplighetskrav som respektive företag ställer upp. Dessutom bör inspektionen ta emot information om de berörda. Om inspektionen ska pröva lämpligheten hos samtliga berörda, kan detta medföra praktiska och juridiska problem, t.ex. i samband med rekryteringar. *Försäkringsjuridiska föreningen* anser att det är något oklart i vad mån företaget ska lämplighetspröva och redovisa till inspektionen, eller om det alltså är inspektionen som ska lämplighetspröva. Föreningen menar att det är ytterst angeläget att klarlägga vem som ska pröva lämpligheten, inte minst ur ett arbetsrättsligt perspektiv. Även *Sveriges Advokatsamfund* anser att det är oklart vilken roll Finansinspektionen har i lämplighetsprövningen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att det dessutom bör införas en bestämmelse om lämplighetsprövning av styrelsen i dess helhet. *Svensk Försäkring* anför att det får anses oproportionerligt att sanktionsbestämmelserna mot de försäkringsföretag som inte uppfyller lämplighetskravet för ledande befattningshavare utvidgas till att även omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner. *Försäkringsjuridiska föreningen* anser att kretsen för lämplighetsprövning inte bör utvidgas till att även omfatta personer som ansvarar för centrala

funktioner. *Sveriges Advokatsamfund* efterfrågar ett förtydligande av hur Finansinspektionens lämplighetsprövning förhåller sig till försäkringsföretagens prövning inom ramen för företagsstyrningsreglerna.

Bakgrund: I artikel 42.1 i Solvens II-direktivet anges att ett försäkringsföretag ska se till att alla personer som leder företagets verksamhet eller utför andra centrala funktioner vid varje tidpunkt uppfyller följande krav:

1. Deras kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter inom verksamhetsområdet är tillräckliga för att kunna utöva en sund och ansvarsfull företagsledning.
2. Deras anseende och integritet motsvarar högt ställda krav.

Av artikel 42.2 framgår att ett försäkringsföretag ska meddela tillsynsmyndigheten varje förändring av den personkrets som leder verksamheten eller har ansvaret för andra centrala funktioner och därvid lämna alla uppgifter som är nödvändiga för att man ska kunna bedöma om nytillkomna medlemmar av företagsledningen har den lämplighet som krävs.

Av artikel 42.3 framgår att försäkringsföretag ska underrätta sina tillsynsmyndigheter om någon av de personer som avses i artikel 42.1 och 42.2 har ersatts på grund av att personen inte längre uppfyller lämplighetskraven.

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35¹⁶ föreskrivs i artikel 258.1 c försäkringsföretaget ska säkerställa att medlemmarna i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganet tillsammans har nödvändiga kvalifikationer, kompetenser och yrkeserfarenheter på de relevanta verksamhetsområdena så att de effektivt och professionellt kan leda och övervaka försäkringsföretaget.

Enligt FRL ska den som ska ingå i styrelsen för ett försäkringsföretag och vara verkställande direktör, eller dennes ställföreträdande, ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i ledningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt vara lämplig för uppgiften (2 kap. 4 § 4).

Av FRL framgår att Finansinspektionen ska återkalla företagets tillstånd om någon som ingår i företagets styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller lämplighetskraven (16 kap. 8 §). Detta får dock bara ske om inspektionen först har beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör.

Skälen för regeringens förslag

Personkretsen

Av Solvens II-direktivet följer att försäkringsföretaget ska se till att alla som leder verksamheten eller utför andra centrala funktioner ska uppfylla lämplighetskraven. Anmälningsskyldigheten till tillsynsmyndigheten begränsas dock till personer som leder verksamheten eller har ansvaret för en central funktion. Personkretsen som ska uppfylla lämplighets-

¹⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II).

kraven är således vidare än den som omfattas av anmälningsskyldigheten till tillsynsmyndigheten.

I artikel 42 preciseras inte vilka centrala funktioner som avses. Viss vägledning kan dock hämtas av skäl 33 i direktivet som anger att de funktioner som ingår i företagsstyrningssystemet anses vara nyckelfunktioner. Funktionerna som ingår i systemet är funktionerna för riskhantering, regelefterlevnad, internrevision och aktuarie. Vidare anges i skäl 34 att alla som utför arbete i nyckelfunktioner ska vara lämpliga för sin uppgift, men att anmälningsskyldigheten till tillsynsmyndigheten begränsas till de personer som innehar nyckelfunktioner. För att skapa en tydlig reglering kring avgränsningen av de lagstadgade lämplighetskraven, bör en bestämmelse införas i lagen som preciserar vilka de centrala funktionerna är. I lag bör således fastställas att ett försäkringsföretag ska ha funktioner för riskhantering, regelefterlevnad och internrevision samt en aktuariefunktion.

Såväl skyddsbehov som samhällsintresse talar, enligt regeringens mening, för att behålla gällande bestämmelser om lämplighetsprövning (s.k. ledningsprövning) för att garantera samhällets insyn och påverkan i vem som ingår i ledningen för ett försäkringsföretag (jfr prop. 1995/96:173 s. 64 f.). Det förhållandet att motsvarande ledningsprövning företas inom andra delar av finansmarknadsområdet talar också för en bibehållen ordning.

Försäkringsjuridiska föreningen anser att kretsen för lämplighetsprövning inte bör utvidgas till att även omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner. Enligt föreningen är det missvisande att säga att dessa personer deltar i styrningen av ett försäkringsföretag. Enligt regeringens mening finns emellertid övervägande skäl för att utvidga Finansinspektionens lämplighetsprövning till samtliga personer som ansvarar för en central funktion. Den som ansvarar för en central funktion har enligt direktivet ansetts ha en viktig och betydelsefull ställning och kraven på dessa personer ska därför vara höga. Att sådana personer uppfyller lämplighetskraven bör prövas redan i samband med tillståndsgivningen. Inspektionen bör likaså ha befogenhet att ingripa mot företaget för det fall att lämplighetskraven i ett senare skede av verksamheten inte är uppfyllda.

I sammanhanget bör uppmärksammas att det i EU-förordningen på nivå 2 föreskrivs att försäkringsföretaget ska säkerställa att styrelsens samlade kompetens är tillräcklig. Finansinspektionen måste således, i samband med prövningen av enskilda styrelseledamöter, också kunna säkerställa detta krav. Som *Lagrådet* påpekar får någon svensk lagreglering emellertid inte ske av styrelsens samlade kompetens, eftersom en motsvarande bestämmelse finns i en direkt tillämplig EU-förordning. Föreslagen reglering om detta bör således slopas. Det kan dock konstateras att ett försäkringsföretag ska lämna de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär (se nu gällande 14 kap. 5 § FRL). Finansinspektionen har även bemyndigats att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen (14 kap. 18 § 1 FRL och 7 kap. 2 § 35 FRF). Detta innebär således att Finansinspektionen har möjlighet att begära in de uppgifter som krävs för att inspektionen ska kunna bedöma om styrelsen i sin helhet uppfyller lämplighetskraven enligt solvesregelverket.

För att genomföra artikel 42 måste emellertid Finansinspektionens prövning kompletteras med en lämplighetsprövning som försäkringsföretaget ska göra inom ramen för företagsstyrningssystemet (se avsnitt 15.2). Försäkringsföretag ska således säkerställa att styrelsen, verkställande direktören, de som ska vara ersättare för någon av dem och alla de som ansvarar för centrala funktioner i företaget uppfyller samma krav på lämplighet.

Av 10 § i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning följer att ett försäkringsföretag ska informera Finansinspektionen i samband med att företaget utser styrelseordförande, styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller dennes ställföreträdare. Den nu gällande, allmänna anmälningsskyldigheten enligt tidigare direktiv har således genomförts i svensk rätt genom myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i 2 kap. 19 § 1 FRL. En möjlighet vore således att låta den utvidgade personkretsen återspeglas i bemyndigandet, dvs. att bemyndigandet skulle utvidgas till personer som avses ansvara för en central funktion. Även direktivets krav på att företaget ska anmäla personer som inte längre uppfyller kompetenskraven skulle kunna genomföras genom föreskrifter inom ramen för det befintliga bemyndigandet.

Regeringen anser dock det vara lämpligt att direkt i lag – inom ramen för företagsstyrningssystemet – ålägga försäkringsföretaget att snarast till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning eller som ansvarar för en central funktion i företaget. Försäkringsföretaget bör även åläggas att underrätta inspektionen om någon av de personer som har ersatts inte längre har ansetts uppfylla lämplighetskraven.

På detta sätt skapas en tydlig och klar reglering kring dessa ledningsprövningsfrågor – en tydlighet som efterfrågas av *Försäkringsjuridiska föreningen* och *Advokatsamfundet*. Uppdelningen har sin grund i att det företagsstyrningssystem som blir följden av ett genomförande i nationell rätt av direktivbestämmelserna på detta område – kompletterat med bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 – ska utgöra en detaljerad ram inom vilken varje försäkringsföretag ska utforma sitt system. I denna ram ingår som framgått även lämplighetsprövning av vissa befattningshavare. Detta system ska fastställas och fortlöpande omprövas av styrelsen. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att systemet för företagsstyrning följs. Ett system således på beskrivet sätt skiljt från bl.a. den lämplighetsprövning som Finansinspektionen föreslås ansvara för. Den uppdelning av lämplighetsprövningen som föreslås torde därför innebära att företagen inte kommer att drabbas av de av *Svensk Försäkring* och *Advokatsamfundet* befarade juridiska och praktiska svårigheter.

Därtill anser regeringen att Finansinspektionen ska ges möjlighet att ingripa om personer som ansvarar för en central funktion inte uppfyller lämplighetskraven. Dessa personer har mycket viktiga funktioner inom försäkringsföretaget och bör även i detta sammanhang jämföras med ledande befattningshavare i företaget, Personkretsen i nu gällande 16 kap. 8 § FRL bör därför utvidgas till att även omfatta sådana personer. En sådan utvidgning kan inte befaras leda till oproportionerliga

ingripandemöjligheter för Finansinspektionen, något som *Svensk Försäkring* emellertid anser.

Kompetenskraven

Av direktivet följer att den utpekade personkretsen ska uppfylla angivna lämplighetskrav. De angivna kraven som i den engelska språkversionen benämns ”fit and proper” har i den svenska språkversionen översatts till krav på kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter samt anseende och integritet.

Dessa kompetenskrav får anses redan i huvudsak omfattas av nu gällande lydelse av 2 kap. 4 § 4 FRL. I och med att den personkretsen som ska prövas av Finansinspektionen utökas till att även omfatta de som ansvarar för en central funktion i företaget, bör dock bestämmelsen ändras till att dessa personer ska ha de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i styrningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

I sammanhanget kan noteras att dagens regler innebär en djupgående lämplighetsprövning från Finansinspektionens sida. Den innefattar inhämtande av uppgifter från t.ex. Rikspolisstyrelsen, Bolagsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och företag som erbjuder kreditupplysningar. Härutöver tas underlag in från försäkringsföretaget för bedömning av bl.a. intressekonflikter.

Styrkande av gott anseende

Det bör särskilt uppmärksammas att artikel 43 i Solvens II-direktivet under vissa förhållanden kräver att visst underlag från en annan medlemsstat godtas till styrkande av gott anseende. Eftersom någon reglering av frågan om vilka dokument som ska godtas som bevis på en persons lämplighet inte kommer att införas i lag, saknas skäl för införande av bestämmelser om godtagande av motsvarande dokument från en annan medlemsstat på denna författningsnivå.

8 Verksamhet i ett annat land inom EES

8.1 Överföring av uppgifter m.m. vid sekundäretablering inom EES

Regeringens förslag: Kravet på innehållet i det intyg som Finansinspektionen ska lämna till tillsynsmyndigheten i värdlandet i samband med ett försäkringsföretags etablering av filial eller generalagentur (sekundäretablering) i ett annat land inom EES utvidgas till att omfatta om företaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet.

Utredningens bedömning: Utredningen bedömer att artikel 146 i Solvens II-direktivet inte föranleder några genomförandeåtgärder.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte några invändningar mot utredningens bedömning.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 146 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om bl.a. överföring av uppgifter mellan tillsynsmyndigheter vid etablering av filial. Enligt artikel 13.11 avses med filial en agentur eller en filial till ett försäkringsföretag. Bestämmelserna har sin motsvarighet i de äldre direktiven (se artikel 10 i första skadeförsäkringsdirektivet, artikel 32 i tredje skadeförsäkringsdirektivet och artikel 40 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet). Dessa äldre bestämmelser har genomförts genom 3 kap. 2–5 §§ FRL.

Bestämmelserna i artikel 146 kräver inga ändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna utöver att det intyg som Finansinspektionen ska lämna enligt 3 kap. 2 § första stycket FRL – om förutsättningar för detta är uppfyllda – ska avse om försäkringsföretaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet, och inte som i gällande rätt, om företaget har en tillräcklig kapitalbas.

8.2 Anmälan från hemmedlemsstaten vid gränsöverskridande verksamhet

Regeringens förslag: Kravet på innehållet i det intyg som Finansinspektionen ska lämna till tillsynsmyndigheten i värdlandet när ett försäkringsföretag avser att bedriva gränsöverskridande verksamhet i ett annat land inom EES utvidgas till att omfatta om företaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet.

Utredningens bedömning: Utredningen bedömer att artikel 148 i Solvens II-direktivet inte föranleder några genomförandeåtgärder.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte några invändningar mot utredningens bedömning.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 148 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om den anmälan som tillsynsmyndigheten i hemlandet ska göra till tillsynsmyndigheten i värdlandet när ett försäkringsföretag i hemlandet avser att bedriva gränsöverskridande verksamhet i andra länder inom EES. Bestämmelserna har sin motsvarighet i de äldre direktiven (se artikel 16 i andra skadeförsäkringsdirektivet, artikel 35 i tredje skadeförsäkringsdirektivet och artikel 42 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet). Dessa äldre bestämmelser har genomförts genom 3 kap. 17–20 §§ FRL.

Bestämmelserna i artikel 148 kräver inga ändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna utöver att det intyg som Finansinspektionen ska

lämna enligt 3 kap. 17 § FRL – om förutsättningar för detta är uppfyllda – ska avse om försäkringsföretaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet, och inte som i gällande rätt, om företaget har en tillräcklig kapitalbas.

8.3 Ändrade uppgifter vid gränsöverskridande verksamhet

Regeringens bedömning: Den ändring i Solvens II-direktivets bestämmelser om friheten att tillhandahålla tjänster som görs genom omnibus II-direktivet kräver ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 145 och 146 i Solvens II-direktivet finns som nämnts bestämmelser om *sekundäretablering*. Enligt artikel 145.1 ska ett försäkringsföretag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium underrätta tillsynsmyndigheten i hemlandet om detta, och i artikel 145.2 och 145.3 finns närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas i samband med en sådan underrättelse. I artikel 145.4 finns bestämmelser om vad som ska gälla om de uppgifter som har lämnats i underrättelsen ändras. Enligt artikel 146 ska tillsynsmyndigheten i hemlandet – efter prövning – överföra uppgifterna till tillsynsmyndigheten i värdlandet.

I artiklarna 147 och 148 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om *gränsöverskridande verksamhet* (utan sekundäretablering). Enligt artikel 147 ska försäkringsföretag som har för avsikt att börja bedriva gränsöverskridande verksamhet anmäla detta till tillsynsmyndigheten i hemlandet, som sedan i sin tur ska lämna en anmälan till tillsynsmyndigheten i värdlandet. Enligt artikel 148 ska tillsynsmyndigheten i hemlandet – efter prövning – överföra vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten i värdlandet.

Enligt artikel 149 i Solvens II-direktivet ska ändringar i de uppgifter som har lämnats vid *sekundäretablering* enligt artikel 145 omfattas av det system med förhandsanmälan och anmälan som finns för *gränsöverskridande verksamhet utan sekundäretablering* i artikel 147 och 148. Hänvisningen till artikel 145 i artikel 149 synes vara en uppenbar felskrivning.

Genom *artikel 2.38 i omnibus II-direktivet* ersätts hänvisningen i artikel 149 till artikel 145 med en hänvisning till artikel 147. Eftersom det svenska genomförandet av de nu aktuella bestämmelserna har grundats på de ”riktiga” bestämmelserna i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet och det tredje skadeförsäkringsdirektivet, och alltså inte på den felaktiga konsolideringen i Solvens II-direktivet finns det inget

9 Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse

9.1 Stabilitetsprincipen och det nya solvensregelverket

Regeringens förslag: Stabilitetsprincipen behålls i sin nuvarande lydelse som en allmän portalparagraf i försäkringsrörelselagen.

Utredningens förslag avviker från regeringens förslag. Utredningens förslag innebär att de nya bestämmelserna om solvenskapitalkrav, kapitalbas, företagsstyrning och tillsyn som införs till följd av Solvens II-direktivet ersätter den nuvarande stabilitetsprincipen.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* avstyrker utredningens förslag att slopa stabilitetsprincipen och föreslår att bestämmelsen behålls i sin nuvarande lydelse som en allmän portalparagraf i FRL. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* menar att det kan finnas behov av en regel liknande den nuvarande stabilitetsprincipen och att det bör analyseras vidare huruvida en stabilitetsprincip liknande den nuvarande verkligen står i strid med en ändamålstolkning av bestämmelserna i Solvens II-direktivet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring och Försäkringsjuridiska förening* avstyrker att stabilitetsprincipen behålls och hävdar att det inte finns något utrymme i förhållande till EU-reglerna för att behålla den principen. Även *Sveriges Advokatsamfund* ställer sig tveksamt till att behålla principen.

Skälen för regeringens förslag: Den allmänna stabilitetsprincipen i 4 kap. 1 § FRL innebär att en försäkringsrörelse ska drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkring kan fullgöras. *Finansinspektionen* får meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet, likviditet och riskhantering som avses i nu nämnd bestämmelse (se 4 kap. 18 § 1 FRL och 7 kap. 2 § 7 försäkringsrörelseförordningen [2011:257]).

Denna allmänna stabilitetsprincip utgör således en övergripande förklaring av det grundläggande syftet med försäkringsrörelseregleringen, nämligen att försäkringsrörelse alltid ska bedrivas på ett sådant sätt att försäkringsföretagen kan infria sina åtaganden gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Detta syfte bär även

upp Solvens II-direktivet, vilket framgår bl.a. av skäl 16 till direktivet. Detta har *Finansinspektionen* också uppmärksammat i sitt remissvar över utredningens förslag. Dagens stabilitetsregel ligger alltså i linje med ändamålen med Solvens II-direktivet.

Den allmänna stabilitetsprincipen fungerar som en direkt handlingsregel för försäkringsföretagen och som en vägledande regel för *Finansinspektionen* i tillsynsarbetet. Den kompletterar således övriga rörelse-regler genom att den är en utgångspunkt vid tolkningen av andra rörelse-regler, men även som stöd för reglering av företeser som ännu saknar tydlig reglering i FRL.

Svensk Försäkring och *Försäkringsjuridiska föreningen* avstyrker att stabilitetsprincipen behålls och hävdar att det inte finns något utrymme i förhållande till EU-reglerna för att behålla den principen. Även *Sveriges Advokatsamfund* ställer sig tveksamt till att behålla principen.

Jämfört med de nu gällande försäkringsdirektiven innehåller Solvens II-direktivet mer utförliga regler i många avseenden. Dessutom omfattar det samlade Solvens II-regelverket detaljregler i EU-förordningar på nivå 2. Detta regelverk kommer även att innehålla detaljerade regler på nivå 2,5 och vägledande riktlinjer och rekommendationer från Eiopa. Detta till trots, bedöms den allmänna stabilitetsprincipen ändå ha fortsatt praktisk betydelse för tolkningen och tillämpningen av försäkringsrörelse-reglerna. Någon fullständig detaljreglering är det ändå inte fråga om. En stor del av regelverket kommer att vara principbaserat och dessutom följa proportionalitets-principen, vilket ger ytterligare utrymme för flexibilitet i tolkning och tillämpning så att hänsyn kan tas till verksamhetens omfattning och art (se avsnitt 9.3.3 om föreslagen proportionalitetsregel).

Det bör även i sammanhanget uppmärksammas att försäkrings-branschen kännetecknas av en snabb utveckling av både produkter och affärsmodeller. Utvecklingstakten är ofta betydligt snabbare än lagstift-ningsprocessen, såväl på EU-nivå som på nationell nivå. Det innebär att det med stor sannolikhet kommer att förekomma företeser inom försäkringsområdet som saknar direkt reglering. I dessa fall är det av värde att lagstiftningen innehåller en allmän princip som kan styra utvecklingen i en riktning som är förenlig med det övergripande stabilitetssyftet.

Till detta kommer att det i annan lagstiftning på det finansiella området har ansetts möjligt att behålla allmänna rörelsekrav som liknar stabilitetsprincipen även när lagstiftningen till största delen vilar på EU-rättslig grund. Såväl lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse som lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden innehåller övergripande principer om soliditet, likviditet och riskhantering (se 6 kap. 1 och 2 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 8 kap. 3 och 4 §§ lagen om värdepappersmarknaden). Dessa regler föreskriver att verksamheten i instituten ska drivas på ett sådant sätt att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. Dessutom uppställs allmänna principer om riskhantering. Både till lydelse och till funktion liknar de alltså stabilitetsprincipen i FRL. Soliditets-, likviditets- och riskhanterings-reglerna i lagen om bank- och finansieringsrörelse och i lagen om värdepappersmarknaden vilar på nationell grund och är inte föranledda av någon direktivbestämmelse med motsvarande innehåll (se prop. 2002/03:139 s. 273–276 samt 529 och 530). Avslutningsvis bör nämnas

att Finansinspektionen i nu nämnda fall har bemyndigats att meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet, likviditet och riskhantering som avses i nyss nämnda bestämmelser.

I likhet med Finansinspektionen och *Juridiska Fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* anser regeringen således att det även i den nya försäkringsrörelseregleringen – som bygger på Solvens II-regelverket – finns behov av en portalparagraf av samma art som den nu gällande stabilitetsprincipen. Av skäl som anförts ovan bedöms en sådan princip inte strida mot en ändamålstolkning av Solvens II-direktivet. Stabilitetsprincipen bör således behållas i sin nuvarande lydelse.

9.2 God försäkringsstandard och information till försäkringstagarna

Regeringens förslag: Kravet på god försäkringsstandard behålls som en grundläggande bestämmelse för ett försäkringsföretags rörelse. Även kravet på information till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar behålls. Vidare behålls bemyndigandena för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla lagens krav på god försäkringsstandard och om vilken information som ett försäkringsföretag ska lämna till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Enligt utredningens förslag begränsas dock tillämpningsområdet för principen om god försäkringsstandard uttryckligen till att avse ett försäkringsföretags anskaffning av försäkringar, skadereglering samt företaget övriga behandling av försäkringstagare, försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar. Vidare föreslår utredningen ett slopande av bemyndigandet för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla kravet på god försäkringsstandard.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* tillstyrker utredningens förslag till utformning av regeln om god försäkringsstandard. *Svensk Försäkring* anmärker att omfattningen av kravet på god försäkringsstandard är oklar samt att bestämmelsen reser frågan om räckvidden av Finansinspektionens tillsyn, särskilt i förhållande till relevant civilrättslig lagstiftning. *Juridiska Fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* pekar på att den hittillsvarande standardprincipen (bestämmelsen om god försäkringsstandard) inte varit begränsad till enbart den egentliga försäkringsrörelsen utan har gällt verksamheten i dess helhet. Fakultetsnämnden menar att det även framdeles föreligger ett behov av en mer allmänt hållen regel som kan förhindra kringgåenden av bestämmelser om hur ett försäkringsföretags rörelse ska bedrivas, samt att en sådan regel inte bör strida mot Solvens II-direktivets ändamål. *Sveriges Advokatsamfund* och *Livförsäkringsutredningen* tillstyrker utredningens förslag rörande

lagbestämmelsen om god försäkringsstandard. Advokatsamfundet menar dock att en risk finns att begreppet god försäkringsstandard blir innehållslöst om Finansinspektionen fråntas sitt bemyndigande att meddela föreskrifter i ämnet och att denna risk gör sig desto starkare gällande mot bakgrund av att det inte finns någon branschorganisation eller liknande som har rätt att kodifiera branschpraxis. Livförsäkringsutredningen menar att det inte finns något motsatsförhållande mellan bemyndigandet och definitionen av god försäkringsstandard, eftersom Finansinspektionen även utan bemyndigandet skulle ha en roll som normgivare, men då genom meddelandet av allmänna råd i stället för av föreskrifter.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* avstyrker att kravet på god försäkringsstandard kvarstår i dess nuvarande lydelse och omfattning. För att inte strida mot Solvens II-regleringen, bör den i stället begränsas till att tydligt gälla behandling av försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande bestämmelsen om god försäkringsstandard infördes, som utredningen angett, som en del i den s.k. försäkringsrörelseren (se prop. 1998/99:87). Innebörden av uttrycket god försäkringsstandard är att det ska vara fråga om en kvalitativt tillfredsställande standard hos en representativ krets av försäkringsgivare. Kravet på god försäkringsstandard är inte begränsat till själva försäkringsrörelsen utan gäller företagets verksamhet i dess helhet. Det är främst skyddet för konsumenter och mindre företag som kravet tar sikte på (se prop. 1997/98:87 s. 392).

Svensk Försäkring avstyrker att kravet på god försäkringsstandard kvarstår i dess nuvarande lydelse och omfattning. För att inte strida mot Solvens II-regleringen – särskilt med beaktande av nivå 2-regleringen – bör den i stället begränsas till att tydligt gälla behandling av försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

Vid bestämmelsens införande angavs att dess räckvidd innefattar ett försäkringsföretags handlande vid anskaffning av försäkringar och vid skaderegleringen (se a. prop. s. 181). I dessa delar, och i övrigt när det gäller ett försäkringsföretags behandling av försäkringstagare och andra som har rätt till ersättning på grund av försäkringar, innehåller Solvens II-direktivet inte någon närmare reglering. Det finns därför behov av att i nämnda delar bevara dagens allmänna bestämmelse rörande god försäkringsstandard, som också utredningen och flera remissinstanser anser.

Räckvidden för principen om god försäkringsstandard har också ansetts innefatta att organisationen och rutinerna i den övriga administrativa förvaltningen sker på ett tillfredsställande sätt för den ersättningsberättigade kretsen (se a. prop. s. 181). Vidare bör ett försäkringsföretag ha interna föreskrifter och rutiner för att främja en tillbörlig behandling av denna krets. Däremot har principen om god försäkringsstandard inte ansetts ta sikte på ägarfrågor eller ledningsfrågor (se a. prop. s. 182).

Som utredningen anmärker innehåller Solvens II-direktivet en rad regler om företagsstyrning som ska säkerställa att ledningen för ett försäkringsföretag har rätt kompetens och erfarenhet. De reglerna finns

givetvis ytterst till för att försäkringsföretagen ska kunna infria sina åtaganden gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade. Direktivets regler om företagsstyrning tar dock sikte på de övergripande ledningsfrågorna och inte direkt på den delen av ett försäkringsföretags förvaltning som rör det direkta omhändertagandet av försäkringstagarna och övriga ersättningsberättigade. Vidare har ledningsfrågorna som nämnts ansetts inte vara omfattade av bestämmelsen om god försäkringsstandard. Regeringen kan därför inte ansluta sig till utredningens bedömning att direktivreglerna om företagsstyrning skulle omöjliggöra att principen om god försäkringsstandard behålls även i den del som avser den administrativa förvaltningen hos ett försäkringsföretag. Att denna gränsdragning, som *Svensk Försäkring* anmärker, med beaktande även av nivå 2-reglerna kan anses vara något mer oskarp får beaktas vid tillämpningen av standardregeln.

Eftersom dagens regel om god försäkringsstandard sålunda inte kan anses strida mot Solvens II-regelverket bör den bevaras. Den fyller en viktig funktion när det gäller att tillvarata de intressen som ska skyddas av rörelseregleringen under de föränderliga förhållanden som råder på försäkringsområdet.

Även bemyndigandet för Finansinspektionen att meddela föreskrifter i fråga om kravet på god försäkringsstandard bör behållas. Det finns, som *Advokatsamfundet* anför en risk för att begreppet inte fylls med innehåll om Finansinspektionen fräntas rätten att genom föreskrifter närmare ange vad som avses med god försäkringsstandard. De föreskrifter som kan komma att meddelas av inspektionen med stöd av bemyndigandet torde närmast innebära att den kvalitativt tillfredsställande branschpraxis som redan existerar på marknaden ges form av bindande författning. Regeringen kan därför inte dela utredningens syn att det föreligger ett motsatsförhållande mellan själva begreppet god försäkringsstandard och en föreskriftsrätt för Finansinspektionen. I sammanhanget bör även poängteras att det vid utformningen av föreskrifter om vilka åtgärder ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla kravet på god försäkringsstandard givetvis måste tas full hänsyn till gränsdragningen mot Solvens II-regelverket.

Även bestämmelserna i 4 kap. 2 § FRL om ett försäkringsföretags skyldighet att lämna information till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade (den s.k. genomlysningprincipen) bör behållas, liksom bemyndigandet för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om vilken information som ska lämnas. Dessa regler fyller en mycket viktig funktion i fråga om konsumentskydd och Solvens II-direktivet innehåller inga motsvarande bestämmelser som kan ersätta dem. Reglerna kompletterar de civilrättsliga reglerna om information i försäkringsavtalslagen (2005:104).

9.3 Proportionalitetsprincipen

9.3.1 Allmänt om proportionalitetsprincipen

Inledning

Proportionalitetsprincipen är en av de grundläggande principerna inom EU-rätten, fastställd i artikel 5 i Fördraget om upprättande av den Europeiska gemenskapen (EUF-fördraget). Där anges att gemenskapen inte ska vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i fördraget. Principen utvecklas i protokoll (nr 30) om tillämning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna från 1997. Principen kan generellt sägas vara ett uttryck för att ett agerande ska stå i proportion till målet som ska uppnås. Detta gäller vid införande av reglering på nationell nivå samt vid tillämpningen och tillsyn.

Proportionalitetsprincipen i svensk finansmarknadsrätt

I flera författningar på finansmarknadsområdet finns en proportionalitetsregel, antingen på grund av uttryckliga lagregler eller som en princip som bär upp bestämmelser i de författningarna.

Av 4 kap. 1 § FRL framgår att försäkringsrörelse ska bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna kan fullgöras. I förarbetena till bestämmelsen uttalas bl.a. att det är befogat att ställa helt skilda krav på system för riskhanteringen beroende på om verksamheten är komplex, t.ex. avser flera försäkringsgrenar med omfattande internationell verksamhet, eller om den exempelvis avser husdjursförsäkringar med begränsad omfattning (prop. 1998/99:87 s. 392 f.). Hänsyn måste också tas till bl.a. vilka slags försäkringar som meddelas. I förarbetena till den nya försäkringsrörelselagen hänvisas till en proportionalitetsprincip i samband med att regler för mindre företag behandlas (prop. 2009:10:246 s. 408–411). Där anges att kraven på mindre företag bör stå i rimlig proportion till riskerna i verksamheten.

För banker är proportionalitetsprincipen uttryckligen lagfäst. Av 6 kap. 4 a § bank- och finansieringsrörelselagen framgår att bestämmelserna om soliditet, likviditet, riskhantering och genomlysning ska tillämpas i proportion till arten och omfattningen av kreditinstitutets verksamheter och till deras komplexitetsgrad. Motsvarande reglering finns i 8 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden. I förarbetena till dessa bestämmelser anges att de nämnda kraven på instituten kan variera i förhållande till den verksamhet som instituten ägnar sig åt och att detta bör komma till uttryck genom att en uttrycklig proportionalitetsregel införs (prop. 2006/07:5, s. 136 och 137). Det framgår också att principen bör beaktas av Finansinspektionen vid utfärdande av föreskrifter.

Proportionalitetsprincipen i Solvens II-direktivet

Proportionalitetsprincipen omnämns i flera av skälen och artiklarna i direktivet. Dels direkt genom att det anges att proportionalitetsprincipen ska tillämpas, dels indirekt genom att det anges att ”åtgärder ska stå i

proportion till arten, omfattningen och komplexiteten hos de inneboende riskerna i verksamheten”.

Principen omnämns direkt i skäl 19 i Solvens II-direktivet avseende små och medelstora företag, i skäl 20 avseende specialiserade försäkringsföretag, i skäl 21 avseende captivebolag och i skäl 133 avseende målen med direktivet. I artikel 29 anges att kommissionen ska se till att genomförandeåtgärderna beaktar proportionalitetsprincipen, särskilt för mycket små försäkringsföretag.

Principen omnämns indirekt i skäl 18 avseende tillsyn, i skäl 21 avseende captivebolag (principen omnämns alltså både direkt och indirekt för denna typ av bolag), i skäl 31 avseende funktionerna i företagsstyrningen, i skäl 32 avseende företagsstyrning i mindre företag och i skäl 114 avseende tillsynskollegiernas arbete med försäkringsgrupper. Principen anges indirekt också i flera artiklar. Av artikel 29.3 framgår att en allmän princip för tillsynen i Solvens II-direktivet är att kraven ska tillämpas i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten av de inneboende riskerna i försäkringsföretagets verksamhet. Vidare framgår principen indirekt av artikel 35.4 a om uppgiftslämnande, artikel 36.6 om granskningsprocessen, artikel 41.2 om företagsstyrningssystem, artikel 45.2 om egen risk- och solvensbedömning, artikel 48.2 om aktuarien, artikel 86 h om genomförandeåtgärder för försäkringstekniska avsättningar, artikel 109 om förenklingar av standardformeln och av artikel 248.1 e om grupp-tillsynsmyndigheternas rättigheter och skyldigheter.

Slutligen bör det här också nämnas att proportionalitetsprincipen även finns omnämnd på flera ställen i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

CEIOPS (Eiopas) råd om proportionalitetsprincipen

Mot bakgrund av flera frågeställningar kring proportionalitetsprincipens betydelse publicerade CEIOPS (numer Eiopa) i maj 2008 ett s.k. råd om proportionalitetsprincipen. Av rådet framgår att CEIOPS ansåg att proportionalitetsprincipen är tillämplig på alla artiklar i direktivet, inklusive genomförandeåtgärderna. CEIOPS ansåg att principen är tillämplig när det kan anses oproportionerligt att tillämpa de generella reglerna med hänsyn till tre kriterier; riskens art, riskens komplexitet och riskens storlek. CEIOPS ansåg att det är den individuella riskprofilen som ska utgöra den huvudsakliga grunden vid bedömningen av om proportionalitetsprincipen är tillämplig.

CEIOPS ansåg att fokus bör ligga på en kombination av alla tre kriterier för att hitta en lösning som är lämplig med hänsyn till den risk som ett företag är exponerad för. CEIOPS ansåg att ett företag mycket väl kan vara litet, men ha en komplicerad riskprofil, och ett stort företag kan ha en enkel riskprofil. Även om det enligt CEIOPS var sannolikt att det framför allt är små och medelstora företag som kan få lättnader på grund av proportionalitetsprincipen, genom att medges enklare vägar att möta kraven, var det enligt CEIOPS fel att kalla proportionalitetsprincipen storleksbaserad.

Av rådet framgår vidare att CEIOPS ansåg bl.a. följande. Brist på resurser kan aldrig vara skäl för lättnader. Inte heller juridisk form – t.ex. ömsesidiga försäkringsföretag eller grupp-tillhörighet – kan i sig vara skäl

för lättnader. Proportionalitetsprincipen innebär inte i sig en automatisk förenkling för vissa företag och det är inte heller en princip där tillsynsmyndigheten kan pricka av tydliga punkter på en lista som gör att principen ska få genomslag. I stället måste alla faktorer beaktas och en helhetsbedömning göras. Det finns vidare två tydliga aspekter på proportionalitetsprincipen. Dels ska principen beaktas när kraven i direktivet genomförs, dels ska tillsynen utövas på ett sätt som är förenligt med principen.

När det gäller arten, komplexiteten och storleken anges det i CEIOPS dokument följande. Med arten avses framför allt de underliggande riskerna hänförliga till de försäkringsklasser som ett företag tecknar. De särdrag som gäller för captiveföretag respektive återförsäkringsföretag ska beaktas. Begreppet komplexitet är till viss del kopplat till art, eftersom en viss typ av verksamhet kan kräva mer avancerade metoder eller mer avancerad och sofistikerad styrning/hantering av risker. Komplexitet kan också uppstå på grund av ett företags val av investeringsstrategi eller på grund av svårigheter att utvärdera åtagandena. Storleken på verksamheten påverkar också bedömningen. Men det är hela tiden en kombination av de tre kriterierna som är avgörande.

9.3.2 Proportionalitetsprincipens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Den allmänna proportionalitetsprincip som finns i Solvens II-direktivet ska inte gälla de delar av försäkringsrörelselagen som inte grundar sig på Solvens II-direktivet. Principen gäller inte heller vid genomförandet av de krav i direktivet som på grund av sitt innehåll inte kan ändras genom proportionalitetsöverväganden.

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens bedömning. Utredningen anser att proportionalitetsprincipen gäller vid tolkningen av alla bestämmelser i FRL och även ska tillämpas vid den tillsyn som med stöd av lagen ska utövas av Finansinspektionen.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* och *Försäkringsjuridiska föreningen* instämmer i utredningens bedömning. *Livförsäkringsutredningen* menar att tillämpningsområdet för den föreslagna generella proportionalitetsregeln bör ses över och att den inte bör omfatta hela FRL.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag, utom såvitt avser kraven på stabilitet och god försäkringsstandard.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att proportionalitetsprincipens tillämpningsområde bör vara vidare än vad som föreslås i utkastet till lagrådsremiss.

Skälen för regeringens förslag: Det står klart att en allmän proportionalitetsprincip gäller enligt Solvens II-direktivet. Utredningen och *Svensk Försäkring* menar att principen bör tolkas vidsträckt. Principens tillämpningsområde kan dock inte anses vara så vidsträckt som utredningen och *Svensk Försäkring* gör gällande. Ett antal avgränsningar av

tillämpningsområdet måste göras, dels mot bakgrund av direktivets räckvidd i förhållande till nationell reglering, dels på grund av utformning och innehåll hos vissa direktivbestämmelser.

När det gäller Solvens II-direktivets räckvidd och innehåll i förhållande till FRL kan konstateras att en relativt stor del av reglerna i FRL inte är föranledda av EU:s försäkringsrörelsereglering. På nationell grund vilar en rad allmänna bestämmelser, exempelvis förbuden mot förespegling av återbäring och mot avtal om tjänster med en jävskrets (se 4 kap. 9 och 12 §§ FRL), liksom vidare den associationsrättsliga regleringen av de olika slagen av försäkringsföretag (se 11–13 kap. FRL). Proportionalitet ska enligt artikel 29.3 i Solvens II-direktivet gälla vid tillämpningen av alla direktivets krav. Det finns således inte något krav i Solvens II-direktivet på att principen även ska gälla vid tillämpningen av de regler i FRL som inte föranleds av direktivet. Tillämpning av proportionalitetsprincipen på alla bestämmelser i FRL, dvs. även utanför det direktivstyrda området, riskerar också att skapa oklarhet kring de associationsrättsliga reglerna i FRL. Som *Livförsäkringsutredningen* påpekar medför en sådan ordning att proportionalitetsprincipens tillämpningsområde vidgas till att även omfatta de regler i den allmänna associationsrätten – aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar – som det hänvisas till i FRL.

Mot den angivna bakgrunden finns det anledning att i huvudsak begränsa tillämpningsområdet för proportionalitetsprincipen till de bestämmelser i FRL som föranleds av Solvens II-direktivet, dvs. bestämmelserna om värdering av tillgångar och skulder, placeringar, kapitalbas, kapitalkrav, interna modeller, företagsstyrning, tillsynsrapportering och grupper.

Därutöver föreslogs i lagrådsremissen att principen skulle gälla även vid tillämpningen av de allmänna kraven i FRL på stabilitet och god försäkringsstandard (se 4 kap. 1 och 3 §§ FRL). *Lagrådet* ifrågasätter behovet av att införa en särskild proportionalitetsregel av föreslaget slag, även avseende den rent nationella regleringen. Lagrådet anser att det är svårt att bedöma om ett krav att driva rörelsen enligt god försäkringsstandard kan preciseras genom att stadga att kravet ska tillämpas proportionellt i förhållande till riskerna i försäkringsföretagets verksamhet. Regeringen delar Lagrådets bedömning att proportionalitetsprincipen inte bör tillämpas på stabilitetsprincipen och god försäkringsstandard. Som angetts ovan ska proportionalitetsöverväganden redan i dag göras vid tillämpningen av stabilitetsprincipen, eftersom hänsyn ska tas till rörelsens omfattning och art. Vad som är god försäkringsstandard får också bedömas med hänsyn till verksamhetens omfattning och art.

Däremot anser regeringen att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid tillämpningen av alla de bestämmelser som Solvens II-direktivet innefattar och därmed på alla de svenska bestämmelser som genomför direktivet (se artikel 29.3 i Solvens II-direktivet samt CEIOPS rådgivningsdokument om proportionalitetsprincipen, s. 5). Principen nämns, som angetts ovan, direkt och indirekt i ett antal direktivbestämmelser. Det ska inte tas till intäkt för att principen inte gäller där den inte nämns, vare sig direkt eller indirekt.

Att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid tillämpning av samtliga krav i Solvens II-direktivet och av de bestämmelser som genomför direktivet, betyder inte alla krav i Solvens II-direktivet kan ändra innebörd genom ett sådant beaktande. Än mindre kan det betyda att något krav i direktivet bortfaller. Vissa regler i direktivet har karaktär av absoluta krav med en viss bestämd innebörd. I sådana fall innebär beaktandet av proportionalitetsprincipen ingen egentlig förändring. Som exempel på ett sådant absolut krav kan nämnas regeln om att försäkringsföretagen årligen ska offentliggöra en lägesrapport om verksamhet och solvens. Till samma kategori kan bestämmelserna om konfidensnivåerna för solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet hänföras. Dessa nivåer ska vara 99,5 procent respektive 85 procent även med ett beaktande av proportionalitetsprincipen. På motsvarande sätt torde det också förhålla sig med kravet på att kapitalbasposter ska klassificeras som nivå 1, nivå 2 eller nivå 3.

Många andra bestämmelser i direktivet är däremot så utformade att det ter sig naturligt att vid tillämpningen göra proportionalitetsöverväganden. Detta gäller för de bestämmelser i direktivet som innehåller en kvalitativ angivelse av vad som ska gälla i ett visst avseende. Exempelvis talar artikel 121 om ”lämpliga, tillämpliga och relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker” som ska användas för att beräkna sannolikhetsfördelning i en intern modell. Direktivet innehåller också bl.a. krav på ett ”effektivt förestagsstyrningssystem” (se artikel 41) och ”lämplig” nivå på försäkringstekniska avsättningar (se artikel 84). När värderande uttryck av det angivna slaget förekommer bör deras närmare innehåll i det konkreta fallet bestämmas bl.a. genom ett beaktande av proportionalitetsprincipen. Det handlar då om att bedöma art, omfattning och komplexitet hos de risker som finns i ett visst försäkringsföretags verksamhet i förhållande till den skyddsnivå som direktivbestämmelserna ska ge. Proportionalitetsöverväganden kan exempelvis, som CEIOPS anmärkt, inte leda till att kraven på lämplighet hos ledande befattningshavare efterges.¹⁷ Däremot kan innebörden av kravet på lämplighet skifta från tid till annan och mellan olika företag.

Det får ankomma på rättstillämpningen att avgöra vilka av Solvens II-direktivets krav som ska kunna mildras eller skärpas med hänvisning till proportionalitetsprincipen, respektive vilka krav som inte bör kunna ändras genom ett beaktande av proportionalitetsprincipen. Den prövningen bör ta sin utgångspunkt i den konkreta utformningen av den bestämmelse som är aktuell och i det grundläggande intresset av skydd för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

Inom det område som täcks av proportionalitetsprincipen ska den beaktas vid regeltillämpning av företag och Finansinspektionen. Som regeringen tidigare uttalat bör den vidare beaktas vid utformningen av inspektionens föreskrifter (se prop. 2006/07:5 s. 137).

¹⁷ Se Advice to the European Commission on the Principle of Proportionality in the Solvency II Framework Directive Proposal, May 2008, s. 15.

9.3.3 Proportionalitetsregeln ska ingå bland de grundläggande bestämmelserna om försäkringsrörelsen

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: En uttrycklig proportionalitetsregel införs i försäkringsrörelselagen. Den ska gälla vid tillämpningen av de rörelserättsliga reglerna om tillgångar, skulder, försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas, kapitalkrav, interna modeller, företagsstyrning, tillsynsrapportering och grupper.

Utredningens förslag: Proportionalitetsprincipen utformas som en portalbestämelse och placeras bland de inledande bestämmelserna i FRL. Den ska gälla vid tillämpningen av alla FRL:s bestämmelser.

Remissinstanserna lämnar förslaget att proportionalitetsregeln ska ingå bland de grundläggande bestämmelserna om försäkringsrörelse utan erinran.

Förslaget till utkast till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Proportionalitetsprincipen är en grundläggande regel i Solvens II-direktivet och gäller redan som angetts generellt vid tillämpningen av direktivets krav. Som utredningen funnit bör detta göras tydligt i FRL för att undvika tolkningen att principen bara gäller när den uttryckligen nämns i vissa bestämmelser. Därför bör en generell proportionalitetsregel införas i FRL. Den bör placeras bland de grundläggande bestämmelserna om ett försäkringsföretags rörelse på grund av sitt sakliga samband till form och innehåll med de regler som i dag ingår i den kategorin. En proportionalitetsregel har getts motsvarande placering i lagen om bank- och finansieringsrörelse och i lagen om värdepappersmarknaden (se 6 kap. 4 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 8 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden). Genom den föreslagna proportionalitetsregeln genomförs den allmänna proportionalitetsregeln i artikel 29.3 i Solvens II-direktivet samt vidare de särskilda bestämmelserna om proportionalitet i bl.a. artiklarna 41.2 och 45.2.

I enlighet med vad som sagts om principens tillämpningsområde bör den inte, som utredningen föreslagit, gälla för alla bestämmelser i FRL. Den ska endast gälla vid tillämpning av de bestämmelser i lagen som ligger inom principens tillämpningsområde, dvs. de regler i FRL som motsvarar de rörelserättsliga reglerna i Solvens II-direktivet om tillgångar, skulder, försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas, kapitalkrav, interna modeller, företagsstyrning, tillsynsrapportering och grupper.

Den språkliga utformningen av bestämmelsen bör vara densamma som i motsvarande bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden. Det innebär att proportionalitet ska iaktas i förhållande till ett försäkringsföretags verksamhet. I artikel 29.3 i Solvens II-direktivet talas om proportionalitet i förhållande till de inneboende riskerna i ett försäkringsföretags verksamhet. Som utredningen påpekat hänvisar Solvens II-direktivet också vid några tillfällen

till verksamheten eller försäkringsföretaget i stället för till riskerna i verksamheten när proportionalitetsprincipen behandlas.

9.3.4 Kollektiva försäkringar och proportionalitetsprincipen

Regeringens bedömning: Någon särskild proportionalitetsprincip med avseende på gruppförsäkringar och kollektivavtalade försäkringar bör inte införas.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som berör frågan instämmer i utredningens bedömning. *LO* anser att en särskild reglering kring den närmare tillämpningen av proportionalitetsprincipen på kollektiva försäkringar måste införas, för det fall utredningens förslag om en portalbestämmelse inte blir verklighet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens bedömning: I Solvens II-direktivet finns det ingen specifik särreglering för tillhandahållandet av gruppförsäkringar eller kollektivavtalade försäkringar. Sådan verksamhet utgör försäkringsrörelse och regleras av Solvens II-direktivet precis som annan försäkringsrörelse. Någon nationell särreglering för tillhandahållandet av gruppförsäkringar eller kollektivavtalade försäkringar bör därför inte införas. Det sagda innebär att den proportionalitetsprincip som nu införs även kommer att gälla för de försäkringsföretag som tillhandahåller gruppförsäkringar och kollektivavtalade försäkringar.

Det kan inte uteslutas att proportionalitetsprincipen kan komma att spela en roll vid tillämpningen av försäkringsrörelsereglerna på sådan verksamhet som består i tillhandahållandet av gruppförsäkringar eller kollektivavtalade försäkringar. Den verksamhetens art är särpräglad bl.a. på grund av den nära kopplingen till arbetsrättsliga förhållanden. Liksom i övrigt när det gäller proportionalitetsprincipen får det dock ankomma på rättstillämpningen att klargöra om och i så fall vilket utrymme principen ger för särbehandling av verksamhet som består i tillhandahållandet av olika former av kollektiv försäkring.

10 Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar

10.1 Tillgångar och skulder

10.1.1 Värdering av tillgångar och skulder

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretags tillgångar och skulder ska tas upp till verkligt värde i en särskild balansräkning för solvensändamål (solvensbalansräkning).

Vid värdering av skulder ska hänsyn inte tas till företagets egen kreditvärdighet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen förslår även att det ska införas en upplysningsbestämmelse om att tilläggskapital i kapitalbasen ska värderas enligt särskilda värderingsregler.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* menar att uttrycket verkligt värde inte bör föras in i lag, eftersom det inte förekommer i direktivtexten. Dessutom anser inspektionen att uttrycket används i redovisningstekniska sammanhang och därmed kan få en annan innebörd i framtiden än den som avses i direktivet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: De nuvarande bestämmelserna om beräkning av kapitalbas och solvensmarginal utgår ifrån den redovisning som företaget ska göra enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning för försäkringsföretag (ÅRFL). Därigenom får värderingsreglerna som gäller för externredovisningen genomslag även i redovisningen för tillsynsändamål (se 4 kap. ÅRFL). Det finns dock en särskild värderingsregel i FRL för skuldtäckningstillgångar. Dessa ska, enligt 6 kap. 27 §, värderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses tillgångens marknadsvärde, enligt 2 kap. 2 § i *Finansinspektionens* föreskrifter och allmänna råd om skuldtäckning i svenska försäkringsföretag (FFFS 2011:20).

Den rådande ordningen förändras genom Solvens II-direktivet. Direktivet förutsätter att försäkringsföretagen upprättar en särskild redovisning för tillsynsändamål. Redovisningen ska omfatta hela balansräkningen, dvs. såväl tillgångar som skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar (se skäl 45 i direktivet). Redovisningen ska ligga till grund för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav. För att begränsa den administrativa bördan för försäkringsföretagen bör värderingsstandarderna som används för tillsynsredovisningen vara förenliga med den internationella utvecklingen på redovisningsområdet (se skäl 46). Det är lämpligt att benämna denna balansräkning som ska upprättas för tillsynsändamål för *solvensbalansräkning*. *Lagrådet* anser att det är lämpligare att välja ett ord som närmare ansluter till direktivet. Det kan emellertid konstateras att det inte finns någon särskild benämning i solvensregelverket på den särskilda redovisning som företagen förutsätts upprätta för

solvensändamål. Regeringen anser därför att benämningen solvensbalansräkning bör behållas, men att det i den bestämmelse i FRL som reglerar frågan tydliggörs att det rör sig om en särskild balansräkning för solvensändamål.

Enligt artikel 75.1 i Solvens II-direktivet ska försäkrings- och återförsäkringsföretag, om inte annat anges, värdera tillgångar till det belopp för vilket de skulle kunna utväxlas i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs. Skulder ska värderas till det belopp för vilket de skulle kunna överlåtas eller regleras i en transaktion mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Det kan konstateras att utformningen av denna värderingsprincip till största delen är samma som den som tidigare har används för att definiera begreppet verkligt värde i internationella redovisningsstandarder. Numera finns värderingsreglerna om värdering av verkligt värde samlade i IFRS 13 Värdering till verkligt värde. Närmare bestämt finns där samlat värderingsregler avseende verkligt värde för finansiella instrument (både tillgångar och skulder), fastigheter samt materiella och immateriella tillgångar. Definitionen av verkligt värde i IFRS 13 (punkt 9) har följande lydelse: ”det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelsen av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer”.

Vidare följer av artikel 75.1 andra stycket att ingen hänsyn får tas till försäkringsföretagets egen kreditvärdighet. I annat fall skulle ett företag med låg kreditvärdighet kunna redovisa en lägre skuld än ett företag med högre kreditvärdighet.

Direktivet innehåller inte uttrycket *verkligt värde*, något som väcker frågan om detta uttryck bör föras in i lag. I det sammanhanget bör betonas att uttrycket verkligt värde numera är en vedertagen svensk översättning av det engelska begreppet ”fair value” som används i IFRS-regelverket. Det förekommer också i nuvarande bestämmelse om värdering av skuldtäckningstillgångar (se 6 kap. 27 § FRL). Dessutom bör uppmärksammas att uttrycket verkligt värde i FRL tidigare har varit knutet till värderingsreglerna i redovisningslagstiftningen, men att det numera är frikopplat från den lagstiftningen (se prop. 2007/08:40 s. 89 f.).

Solvensbalansräkningen utgår i viss mån från redovisningen men är i huvudsak fristående från denna. Detta medför att förändringar i redovisningsregler inte kommer att gälla vid värderingen av tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen. Därmed uppstår inte någon risk, som *Finansinspektionen* befarar, att uttrycket kan få en annan innebörd än den som avses i direktivet. Det finns därför anledning att dela utredningens bedömning att direktivets bestämmelse bör tas in i lag på ett sätt som ansluter nära till direktivtexten, dock kompletterat med uttrycket verkligt värde.

Av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 framgår hur aktieinnehav i dotterbolag ska värderas. Därför slopas bestämmelsen i 6 kap. 28 § FRL om värdering av aktier i vissa dotterbolag – en bestämmelse som byggt på värderingsreglerna i tidigare försäkringsrörelsedirektiv. Av samma skäl finns det anledning att slopa

skyddsregeln i 6 kap. 29 § FRL som innebär att fordringar på någon annan än försäkringstagarna (tredje part) endast får godkännas för skuldteckning efter avdrag för kvittningsbara motfordringar som gäldenären har mot försäkringsföretaget.

Den allmänna värderingsregeln i artikel 75 i Solvens II-direktivet gäller endast för tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen. Poster i tilläggskapitalet tillhör inte någon av dessa två kategorier. Det får därför anses obehövt att – direkt i den lagtext som behandlar tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar – upplysa om att poster i tilläggskapitalet inte ska värderas till verkligt värde.

I EU-förordningen finns kompletterande bestämmelser som närmare anger hur det verkliga värdet ska beräknas. Det saknas därför anledning att bemyndiga Finansinspektionen att meddela föreskrifter om värdering till verkligt värde (jfr 6 kap. 34 § 9 FRL).

10.2 Försäkringstekniska avsättningar

10.2.1 Hantering av gällande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: Solvens II-direktivets bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar ersätter merparten av gällande bestämmelser om sådana avsättningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att bemyndigandet ska begränsas till föreskrifter om beräkning av riskmarginalen.

Remissinstanserna: *Aktuarieföreningen* menar att bestämmelserna om beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna bör flyttas till Finansinspektionens föreskrifter om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26). *Finansinspektionen* anser att det finns skäl att behålla ett allmänt hållet bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om försäkringstekniska avsättningar.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivets bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar ersätter motsvarande regler i de direktiv som upphävs till följd av Solvens II-direktivet, bl.a. det s.k. konsoliderade livförsäkringsdirektivet. De upphävda EU-rättsliga reglerna har legat till grund för flertalet av de befintliga bestämmelserna i FRL om försäkringstekniska avsättningar. Dessa bestämmelser måste således upphävas och ersättas av regler som genomför Solvens II-direktivets bestämmelser i FRL. Detta gäller bestämmelserna i 5 kap. 1 § andra stycket, 3–6 och 9–11 §§ FRL (se bl.a. artikel 20 i konsoliderade

livförsäkringsdirektivet och artikel 15 a första skadeförsäkringsdirektivet).

Bestämmelsen i 5 kap. 2 § FRL om beräkning vid solidarisk ansvarighet infördes i samband med tillkomsten av FRL (se prop. 1981/82:180 s. 194) och vilar inte på EU-rättslig grund. Den kan inte anses strida mot Solvens II-direktivets regler om koassurans inom gemenskapen (se artikel 190–196 i Solvens II-direktivet). Mot den bakgrunden – och med hänsyn till att bestämmelsen får anses vara relevant även i en framtida reglering – bör den kvarstå efter genomförandet av Solvens II-direktivet i svensk rätt.

Bestämmelserna i 5 kap. 7, 8 och 13 §§ om beräkning av avsättningar för tjänstepensionsförsäkring och om bestämmande av premier för tjänstepensionsförsäkringar bygger på regler i tjänstepensionsdirektivet om försäkringstekniska avsättningar som Sverige tillämpar på livförsäkringsföretag med stöd av medlemsstatsoptionen i artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. Denna option ska – efter en längre övergångsperiod – upphöra att gälla (se avsnitt 5.2.7). Till följd av detta utmönstras särbestämmelserna i 5 kap. FRL för verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.

Bestämmelsen i 5 kap. 12 § FRL om bestämmande av premier för livförsäkringar och vissa skadeförsäkringar har sin grund i artikel 21 i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet som har överförts utan sakliga ändringar till artikel 209 i Solvens II-direktivet. Bestämmelsen i nuvarande 5 kap. 12 § bör mot den bakgrunden behållas i sak. För att behålla sambandet mellan beräkningen av avsättningar och premierberäkningen ska dock premierna bestämmas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva. Tidigare skulle premierna för dessa försäkringar bestämmas på grundval av betryggande antaganden.

Bestämmelserna i 5 kap. 14 § FRL om aktuarie hanteras i företagsstyrningsavsnittet (se avsnitt 15).

Bestämmelserna i 5 kap. 15 och 16 §§ FRL om återköp och överföring av en försäkrings värde bör placeras i 4 kap. FRL om grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse.

Det gällande bemyndigandet i 5 kap. 17 § 1 för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning bör behållas med någon ändring. Som *Finansinspektionen* påtalar finns det ett behov av ett omfattande bemyndigande i fråga om teknisk detaljreglering och anpassning till förändrade förhållanden (se mer om detta i följande avsnitt).

10.2.2 Krav på försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: En uttrycklig skyldighet för ett försäkringsföretag att göra försäkringstekniska avsättningar tas in i lag.

Avsättningarna ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget skulle få betala om det omedelbart skulle föra över sina åtaganden med anledning av ingångna försäkringsavtal till ett annat försäkrings-

företag, som är oberoende och som har intresse av att transaktionen genomförs.

Prop. 2015/16:9

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att begreppet värdera ska användas för att bestämma de försäkringstekniska avsättningarnas omfattning. Vidare innehåller utredningens förslag inte någon uttrycklig skyldighet att göra försäkringstekniska avsättningar.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* menar att begreppet beräkna bör användas för bestämmandet av de försäkringstekniska avsättningarna i stället för begreppet värdera.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivets innehåller i artikel 76.1 och 76.2 allmänna föreskrifter om försäkringstekniska avsättningar. I artikel 76.1 åläggs medlemsstaterna att se till att försäkringsföretag gör försäkringstekniska avsättningar motsvarande sina åtaganden enligt ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara ett fiktivt marknadsvärde. Detta uttrycks i artikel 76.2 på så sätt att de försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget måste betala om det omedelbart vill föra över sina åtaganden till ett annat försäkringsföretag.

Av 5 kap. 1 § FRL framgår att försäkringstekniska avsättningar ska motsvara belopp som krävs för att ett försäkringsföretag vid varje tidpunkt ska kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma till följd av ingångna försäkringsavtal.

Det finns i dag, som utredningen påpekat, inte något uttryckligt krav i FRL på att ett försäkringsföretag ska göra försäkringstekniska avsättningar, trots att sådana krav förekommer i artikel 21 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet och i artikel 17 i första skadeförsäkringsdirektivet. Ett sådant krav följer dock indirekt av 5 kap. 1 § FRL. Regeringen anser emellertid att det bör explicit framgå av lag att ett försäkringsföretag är skyldigt att göra försäkringstekniska avsättningar (jfr Finansdepartementets promemoria Ett reformerat solvenssystem för försäkringsbolag s. 67).

Det finns även anledning att instämma i utredningens bedömning om att det bör införas en bestämmelse i lag som motsvarar direktivets krav om att avsättningarnas storlek ska motsvara en fiktiv marknadsvärdering.

Försäkringstekniska avsättningar bestäms genom en räkneoperation, baserad på löptider samt antaganden om bl.a. dödlighet, skadefrekvens och ränta. Det är därför mest ändamålsenligt att, som *Finansinspektionen* för fram, använda begreppet beräkna om bestämmandet av försäkringstekniska avsättningar. Det är också det begrepp som i dag används i FRL (se bl.a. 5 kap. 3–5 §§ FRL). Begreppet värdera bör förbehållas bestämmande av värde som sker genom en skönsmässig expertbedömning, såsom är fallet när tillgångars och skulders värde bestäms.

10.2.3 Ansvarsfull beräkning

Regeringens förslag: Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva (ansvarsfull beräkning). Detta ska gälla för all försäkringsverksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utöver detta föreslår utredningen en särskild bestämmelse om att beräkningen av försäkringstekniska avsättningar ska vara förenlig med information från finansmarknaderna och allmänt tillgänglig information om försäkringsrisker.

Remissinstanserna: *Aktuarieföreningen* anser att begreppet aktsamt bör ersättas av begreppet försiktigt eller annat motsvarande begrepp för att beskriva de kvalitativa krav som ställs på de antaganden som ska ligga till grund för de försäkringstekniska avsättningarna.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss talas det i stället om en aktsam beräkning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen*, *Svensk Försäkring* och *Aktuarieföreningen* anser att begreppet aktsam beräkning inte bör användas, eftersom det inte förekommer i Solvens II-regelverket. Finansinspektionen och Aktuarieföreningen föreslår att begreppet ansvarsfull beräkning används i stället.

Skälen för regeringens förslag: Artiklarna 76.3, 76.4 och 78 i Solvens II-direktivet innehåller kvalitativa krav på beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Av artikel 76.3 följer att beräkningen ska vara marknadsbaserad, dvs. bygga på information från de finansiella marknaderna och allmänt tillgängliga uppgifter om försäkringsrisker. Principen om aktsam eller ansvarsfull beräkning kommer till uttryck i artikel 76.4, där det stadgas att de försäkringstekniska avsättningarna ska beräknas på ett ansvarsfullt, tillförlitligt och objektivt sätt. I artikel 78 anges ett antal faktorer som ska beaktas vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar: kostnader för att uppfylla försäkringsåtagandena, inflationen samt de ersättningar som försäkringsföretaget förväntar sig att utbetala.

I samband med genomförandet av tjänstepensionsdirektivet i svensk rätt infördes ett krav på att avsättningarna för tjänstepensionsverksamhet ska beräknas på ett aktsamt sätt (se artikel 15 i tjänstepensionsdirektivet och 5 kap. 7 § FRL). Ett snarlikt krav kommer fortsättningsvis att gälla för all försäkringsverksamhet. I dessa fall krävs – förutom aktsamhet eller ansvarsfullhet – dessutom att antagandena som ligger till grund för avsättningarna ska vara tillförlitliga och objektiva.

Som *Svensk Försäkring* anmärker rimmar terminologin med aktsam beräkning illa med kraven i Solvens II-direktivet och kan medföra tillämpningsproblem, särskilt mot bakgrund av de ytterligare krav som ställs upp i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. I stället bör, som *Finansinspektionen* och *Aktuarieföreningen* föreslår, en princip om ansvarsfullhet användas.

Genom Solvens II-direktivet sker en övergång från ett system där försäkringstekniska avsättningar ska innehålla inbyggda säkerhetsmarginaler till följd av att betryggande antaganden ska göras (se 5 kap. 6 § FRL), till ett system där avsättningarna ska beräknas marknadsbaserat och mera direkt motsvara försäkringsåtagandenas ekonomiska värde.

Den kapitalbuffert som i dagens regelverk skapas genom kravet på betryggande antaganden ligger i det nya regelverket dels i kravet på en riskmarginal vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar, dels i den nya regleringen i fråga om kapitalkrav. Inom solvenskapitalkravet ska alla risker i företaget beaktas, således även de risker som är förenade med förändringar i försäkringsåtagandens storlek, t.ex. till följd av räntefall.

Det finns således anledning att i lag precisera att beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva samt att denna princip om ansvarsfull beräkning ska gälla för all försäkringsverksamhet.

Mot denna bakgrund torde det vara obehövt att införa en uttrycklig lagbestämmelse om att avsättningarna ska motsvara kraven i artikel 76.3, dvs. att avsättningarna ska vara förenliga med information från de finansiella marknaderna m.m. Detta får anses följa av att beräkningarna ska vara tillförlitliga och objektiva. Artikeln bör emellertid genomföras genom föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Av artikel 78 i Solvens II-direktivet framgår att kostnader för att uppfylla försäkringsförpliktelse, inflationen och förväntade utbetalningar till försäkringstagare ska beaktas vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Inte heller i detta fall torde någon särskild bestämmelse i lag vara nödvändig. Det får anses följa av nu föreslagen princip om ansvarsfullhet att dessa faktorer ska beaktas vid beräkningen. Artikeln bör emellertid genomföras genom föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

10.2.4 Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: De försäkringstekniska avsättningarna ska utgöras av summan av en bästa skattning av framtida kassaflöden och en riskmarginal.

Någon separat beräkning av riskmarginal ska inte göras om de förväntade framtida kassaflödena till följd av ingångna försäkringsavtal har en motsvarighet i kassaflöden hos finansiella instrument för vilka det finns ett säkert marknadsvärde. I ett sådant fall ska värdet av de försäkringstekniska avsättningarna i stället motsvara marknadsvärdet för dessa finansiella instrument.

Den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

Riskmarginalen ska motsvara det belopp som ett annat försäkringsföretag kan förväntas kräva, utöver den bästa skattningen, för att ta över och infria försäkringsföretagets åtaganden mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår mer detaljerade bestämmelser om de antaganden som ska göras vid beräkningen av bästa skattningen och om den ränta som ska användas vid beräkningen.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* menar att begreppet avgiven återförsäkring bör användas i stället för belopp som kan återfås på grund av återförsäkring. *Aktuarieföreningen* påpekar att den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden och inte nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i stora delar med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss regleras endast huvudmetoden för beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna reglerats. Där nämns inte heller att den bästa skattningen ska beräknas med en relevant räntestruktur.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anser att det i lag även bör preciseras att den bästa skattningen ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur. *Svensk Försäkring* anför också att den alternativa metoden i direktivet för beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna bör anges i lag. En sådan alternativ beräkning innebär att riskmarginalen inte beräknas separat.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 77 i Solvens II-direktivet innehåller de grundläggande reglerna om beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Av artikel 77.1 framgår att de försäkringstekniska avsättningarna ska utgöra summan av en bästa skattning och en riskmarginal.

Därefter meddelas i artikel 77.2 föreskrifter om hur den bästa skattningen ska beräknas. Det anges där att den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden, med tillämpning av riskfria räntesatser för relevanta löptider. Beräkningen av den bästa skattningen ska bygga på aktuell och trovärdig information och realistiska antaganden och utföras med lämpliga, tillämpliga och relevanta försäkringsmatematiska och statistiska metoder. Alla in- och utflöden av likvida medel som krävs för fullgörandet av försäkringsåtagandena ska beaktas. Beräkningen ska göras utan avdrag för belopp som kan återfås till följd av avgiven återförsäkring eller från specialföretag.

I artikel 77.3 föreskrivs att riskmarginalen ska vara tillräcklig för att de försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara det belopp som ett annat försäkringsföretag kan förväntas kräva för att ta över de aktuella försäkringsåtagandena.

Huvuddelen av de försäkringstekniska avsättningarna beräknas, som *Aktuarieföreningen* påpekar, utifrån ett förväntat nuvärde av försäkringsåtagandena. Denna del av avsättningarna utgörs av den bästa skattningen av framtida kassaflöden. Därutöver ska en riskmarginal läggas till den bästa skattningen för att säkerställa att de försäkringstekniska avsätt-

ningarna uppgår till ett belopp som motsvarar vad försäkringsföretaget skulle behöva betala för att överföra sina åtaganden till ett annat försäkringsföretag. Det är således lämpligt att i lag införa en regel som motsvarar direktivets grundläggande bestämmelse om avsättningarnas omfattning. I en sådan grundläggande regel bör, som *Svensk Försäkring* hävdar, preciseras att den bästa skattningen ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

Det får anses följa av principen om ansvarsfull beräkning att beräkningen av den bästa skattningen ska bygga på aktuell och trovärdig information. Detsamma gäller att beräkningen av den bästa skattningen ska bygga på realistiska antaganden. I det begreppet ligger en avgränsning mot det i dagens FRL använda begreppet betryggande antaganden, som innebär att avsättningarna ska innefatta inbyggda säkerhetsmarginaler (se 5 kap. 6 § FRL och prop. 2004/05:165 s. 159 f.). Vidare får det även anses följa av principen om ansvarsfull beräkning att företaget beaktar alla in- och utbetalningar som krävs för att reglera åtagandena under deras återstående ansvarstid (jfr artikel 77.2 första-tredje styckena). Artikel 77.2 bör på detaljnivå genomföras genom föreskrifter från regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

Av artikel 77.2 fjärde stycket i Solvens II-direktivet framgår att den bästa skattningen ska göras utan avdrag för belopp som kan återfås på grund av återförsäkringsavtal eller från specialföretag och att dessa belopp ska beräknas separat enligt artikel 81. En lagbestämmelse bör införas som motsvarar den direktivartikeln. Som *Finansinspektionen* anmärker, bör det etablerade begreppet avgiven återförsäkring användas om den återförsäkring som ett försäkringsföretag tecknar hos ett annat försäkringsföretag. Begreppet mottagen återförsäkring bör användas om den återförsäkring som ett försäkringsföretag meddelar åt andra försäkringsföretag. De belopp som ett försäkringsföretag kan återfå på grund av olika återförsäkringsarrangemang ska beräknas särskilt och tas upp på solvensbalansräkningens tillgångssida. Detta bör framgå av lag, medan bestämmelserna i artikel 81 om beräkning av de belopp som kan återkrävas bör tas in i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Av artikel 77.4 framgår att som huvudregel ska den bästa skattningen och riskmarginalen beräknas separat. Detta behöver dock inte ske då det finns ett finansiellt instrument på tillgångssidan som motsvarar försäkringsåtagandet. Detta är fallet bl.a. i fråga om fondförsäkring, då försäkringsföretagets åtagande i förhållande till försäkringstagaren motsvaras av ett innehav av andelar i investeringsfonder. Denna alternativa metod för beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna bör, som *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* påtalar, anges i lag.

Av artikel 77.5 följer att riskmarginalen ska beräknas genom att fastställa kostnaden för att ha en kapitalbas motsvarande solvenskapitalkravet under försäkringsåtagandenas återstående löptid.

De detaljerade bestämmelserna i artikel 77.5 om beräkningarna bör genomföras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Möjligheten för ett försäkringsföretag att få tillstånd att använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna behandlas i avsnitt 24.2.12.

Det ska avslutningsvis noteras att Europeiska kommissionen har meddelat föreskrifter om beräkning av riskmarginalen i delegerade akter på nivå 2. Även tekniska standarder för genomförande inom detta område kommer att beslutas.

10.2.5 Extrapolering av den riskfria räntestrukturen

Regeringens bedömning: De nya bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att den riskfria räntestrukturen ska bygga på information från relevanta finansiella instrument och att extrapolering av räntestrukturen ska ske för de löptider där marknaderna för de finansiella instrumenten eller för obligationer inte fungerar väl (dvs. är inte tillräckligt djup, likvid eller transparent) kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Bestämmelserna i direktivet om vilka uppgifter kring de riskfria räntesatserna som ska fastställas och offentliggöras av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 77.2 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att bästa skattningen av framtida kassaflöden ska fastställas med tillämpning av riskfria räntesatser för relevanta durationer (löptider). Nu föreslås att det i den grundläggande lagregeln preciseras att den bästa skattningen ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur, medan de mer detaljerade bestämmelserna kring bl.a. beräkningen av den bästa skattningen ska meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det bestämmelser i Solvens II-direktivet om principerna för hur den riskfria räntan närmare ska bestämmas, särskilt vid långa löptider. Enligt de nya bestämmelserna – artikel 77a första stycket i Solvens II-direktivet – ska förfarandet för fastställandet av den relevanta riskfria räntestrukturen utnyttja och vara förenlig med information som erhålls från relevanta finansiella instrument. Vid fastställandet ska hänsyn tas till relevanta finansiella instrument för aktuella löptider där marknaderna för såväl finansiella instrument som obligationer är djupa, likvida och transparenta. För löptider där marknaderna för de relevanta finansiella instrumenten eller för obligationer inte är djupa, likvida och transparenta ska de riskfria räntesatserna extrapoleras.

Enligt den nya artikel 77a andra stycket ska den extrapolerade delen av den riskfria räntestrukturen bygga på terminkurser som konvergerar smidigt från en eller flera räntesatser i förhållande till de längsta löptiderna för vilka de relevanta finansiella instrumenten och

obligationerna kan observeras på en djup och likvid marknad, till en slutlig terminskurs. Prop. 2015/16:9

Av artikel 2.23 i omnibus II-direktivet framgår att Eiopa kvartalsvis och för varje relevant valuta ska fastställa och offentliggöra riskfria räntesatser för relevanta löptider (jfr nya artikel 77e 1a i Solvens II-direktivet).

De nya bestämmelserna – som är riktade till såväl Eiopa som till försäkringsföretagen – kring fastställandet av de riskfria räntesatserna är av sådan teknisk karaktär att de inte behöver framgå av lag, utan i stället bör meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Mot bakgrund av att det nu föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning (se avsnitt 10.2.1), kräver de nya bestämmelserna i artikel 77a inga ytterligare lagstiftningsåtgärder.

I detta sammanhang kan göras en jämförelse med förslaget till genomförande av artikel 77.5 andra och tredje styckena i Solvens II-direktivet, som handlar om fastställandet av den räntesats som ska användas vid beräkningen av riskmarginalen. Det har nu förutsatts att dessa mer tekniska bestämmelser meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Bestämmelserna i den nya artikel 77e är riktade till Eiopa och kommissionen och kräver därför inga lagstiftningsåtgärder.

10.2.6 Matchningsjustering av den riskfria räntestrukturen

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i ett enskilt fall tillåta att ett försäkringsföretag använder en matchningsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur får inte återgå till att använda en riskfri räntestruktur utan matchningsjustering.

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen om företaget inte uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering.

Ett företag som har fått ett föreläggande att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering får inte beviljas nytt tillstånd inom två år från föreläggandet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda matchningsjustering.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 77.2 i Solvens II-direktivet framgår att beräkningen av bästa skattningen ska ske med tillämpning av riskfria räntesatser för relevanta durationer (löptider). Det föreslås att

artikel 77.2 genomförs genom en lagbestämmelse om att den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. I denna lagbestämmelse läggs nu till att den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur. Lagregeln kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Möjlighet att matchningsjustera de riskfria räntesatserna

Genom artikel 2.23 i omnibus II-direktivet införs det – genom en ny artikel 77b i Solvens II-direktivet – en möjlighet för försäkringsföretagen att, efter tillstånd från tillsynsmyndigheten, på vissa typer av åtaganden tillämpa en s.k. matchningsjusterad riskfri ränta. Bakgrunden till bestämmelserna om matchningsjustering behandlas i skäl 31 i omnibus II-direktivet, där det bl.a. framgår att bestämmelserna har sin grund i att obligationer och andra liknande tillgångar som ägs under hela dess löptid inte ger upphov till s.k. spreadrisk. För att undvika att denna spreadrisk – som uppstår till följd av kraven på värdering till verkligt värde – ”felaktigt” påverkar ett försäkringsföretags kapitalbas, ska företagen ha möjlighet att på visst sätt justera de riskfria räntesatserna som används vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Av skäl 31 framgår vidare att tillämpningen av matchningsjusteringen ska vara föremål för tillståndsprövning och att det ska ställas strikta krav i syfte att säkerställa att företaget kan behålla tillgångarna under hela dess löptid.

Förutsättningarna för tillstånd

I den nya artikel 77b.1 första stycket anges de närmare förutsättningar (kraven) som måste vara uppfyllda för att tillsynsmyndigheterna ska kunna tillåta att ett försäkringsföretag använder matchningsjusterade riskfria räntesatser. Kraven, som är relativt detaljerade, kan sammanfattningsvis och förenklat sägas handla om att ringa in vilka typer av ”portföljer” (tillgångar och åtaganden) som medför behov av justeringar i de riskfria räntesatser som ska användas vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Enligt regeringens bedömning bör möjligheten att få tillstånd till matchningsjustering framgå av lag, medan de närmare kraven för tillstånd kan tas in i föreskrifter på lägre nivå. En liknande lagstiftningsteknik har nu använts när det gäller t.ex. möjligheten att använda s.k. företagsspecifika parameterar.

Här bör särskilt nämnas att det av skäl 37 i omnibus II-direktivet framgår att matchningsjusteringen inte bör innebära krav på att medlemsländerna har något juridiskt begrepp för separerade fonder i den nationella regleringen.

Förbud mot att återgå till en räntestruktur utan matchningsjustering

Genom den nya artikeln 77b.2 första meningen i Solvens II-direktivet införs en bestämmelse om att ett försäkringsföretag som har fått tillstånd

att använda matchningsjustering inte får återgå till att använda riskfria räntesatser utan matchningsjustering.

Bestämmelsen bör tas in i lag, efter mönster från den lagstiftningsteknik som nu har valts när det gäller s.k. återgång till standardmodell.

Vidare anges i andra meningen i artikel 77b.2 att om försäkringsföretaget inte längre uppfyller villkoren för användning av justeringen ska det omedelbart informera tillsynsmyndigheten om detta. En motsvarande underrättelseskyldighet bör införas i lag.

I artikeln föreskrivs även att om företaget inte har möjlighet att inom två månader på nytt säkra efterlevnaden av villkoren ska det upphöra att tillämpa justeringen och får inte heller tillämpa justeringen under en period på ytterligare 24 månader.

Med anledning av detta bör det införas en bestämmelse om att ett företag som har fått ett föreläggande att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering enligt 17 kap. inte får beviljas nytt tillstånd inom två år från föreläggandet.

10.2.7 Matchningsjustering i relation till andra justeringar av den riskfria räntan

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om att matchningsjustering inte får användas på en riskfri räntestruktur som är volatilitetsjusterad enligt bestämmelserna om detta, eller som är justerad enligt de särskilda övergångsbestämmelserna om den riskfria räntestrukturen bör tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det – genom den nya artikel 77b.3 i Solvens II-direktivet – bestämmelser om att matchningsjustering inte får användas i kombination med volatilitetsjustering eller den justering av de riskfria räntestrukturen som kan ske enligt de särskilda övergångsreglerna.

Bestämmelserna är av teknisk karaktär och bör därför genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. De aktuella bestämmelserna bör meddelas med stöd av det förslag till bemyndigande som nu lämnas beträffande de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

10.2.8 Beräkning av matchningsjusteringen

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om de principer som ska gälla vid beräkningen av matchningsjusteringen bör tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det – genom den nya artikel 77c i Solvens II-direktivet – bestämmelser om de principer som ska gälla vid beräkningen av matchningsjusteringen.

Dessa principer, som är av teknisk karaktär, bör lämpligen genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. De aktuella bestämmelserna bör meddelas med stöd av det förslag till bemyndigande som nu lämnas beträffande de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

10.2.9 Volatilitetsjustering av den riskfria räntestrukturen

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag får använda en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur volatilitetsjusteringen ska beräknas.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 77.2 i Solvens II-direktivet framgår det att bästa skattningen ska beräknas med tillämpning av riskfria räntesatser för relevanta durationer (löptider). Det föreslås att artikel 77.2 införlivas genom en lagbestämmelse om att den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. I denna lagbestämmelse läggs nu till att den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur. Lagregeln kompletteras med och ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det en ny artikel 77.d i Solvens II-direktivet som innehåller bestämmelser om möjligheten att använda s.k. volatilitetsjustering av den riskfria räntestrukturen. Av skäl 32 i omnibus II-direktivet framgår att syftet med bestämmelserna om volatilitetsjustering är att motverka s.k. procykliskt agerande i investeringsprocesserna. Genom volatilitetsjusteringen mildras effekterna av överdrivna eller mycket stora räntedifferenser eller spreadar för obligationer. Det framgår också att volatilitetsjusteringen ska bygga på olika referensportföljer, och att effekterna av volatilitetsjusteringar på företagens finansiella position bör offentliggöras. Av skäl 33 i omnibus II-direktivet framgår att det – med hänsyn till vikten av diskontering – bör

fastställas enhetliga villkor för företagens val av diskonteringsränta och att detta ska ske genom att ge kommissionen rätt att fastställa riskfria räntesatser och de grundläggande räntedifferenser som ska användas för beräkningen av matchnings- och volatilitetsjusteringarna.

Enligt den nya artikel 77d.1 får medlemsländerna kräva att volatilitetsjustering endast får användas efter tillstånd (förhandsgodkännande) från tillsynsmyndigheten. Det är svårt att se några skäl för att införa krav på särskilda tillstånd för volatilitetsjustering. Av lag bör i stället framgå att det finns en möjlighet för försäkringsföretaget att använda volatilitetsjustering. En sådan bestämmelse bör placeras i anslutning till bestämmelserna om matchningsjustering.

Bestämmelserna om hur volatilitetsjusteringen närmare ska fastställas – se artikel 77d.2–77d.4 – är av sådan teknisk karaktär att de lämpligen bör meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Här bör nämnas att fastställandet av volatilitetsjusteringen delvis kommer att bygga på uppgifter som ska fastställas av kommissionen och Eiopa (se artikel 77e).

Även bestämmelserna om hur en användning av volatilitetsjustering förhåller sig till användningen av matchningsjustering och solvenskapitalkravet – se artikel 77d.4a och 77d.4b – bör meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

De bestämmelser som nu föreslås bli genomförda genom föreskrifter på lägre nivå kräver lämpligen ett särskilt bemyndigande, som bör placeras i anslutning till de bemyndiganden som har föreslagits rörande matchningsjusteringen.

Regeringen delar *Lagrådets* bedömning att bemyndigandet ska medge att Finansinspektionen utfärdar regler för beräkning av justeringen. Bemyndigandet bör därför förtydligas på detta sätt.

Möjligheten för ett försäkringsföretag att få tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av bästa skattningen behandlas i avsnitt 24.2.11.

10.2.10 Nya regler om vad Europiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten ska fastställa i fråga om riskfri räntestruktur m.m.

Regeringens bedömning: Bestämmelser om vad Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten ska fastställa och offentliggöra i fråga om riskfria räntesatser, grundläggande räntedifferenser och volatilitetsjusteringar föranleder ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det genom en ny artikel 77e i Solvens II-direktivet bestämmelser om att Eiopa för varje relevant valuta ska lägga fast – och med vissa intervall offentliggöra – riskfria räntesatser, grundläggande

rantedifferenser som ska använda vid beräkningen av matchningsjusteringar och en volatilitetsjustering för respektive nationell marknad och löptid.

Bestämmelser som riktar sig till Eiopa behöver inte genomföras i nationell lagstiftning.

10.2.11 Överskottsmedel

Regeringens bedömning: Det saknas anledning att ta in en uttrycklig bestämmelse om att överskottsmedel som finns redovisade i konsolideringsfonden inte ska tas med vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen har föreslagit att en särskild bestämmelse som klargör att försäkringstekniska avsättningar inte behöver göras motsvarande förväntade framtida utbetalningar av överskottsmedel ur konsolideringsfonden hos ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst.

Remissinstanserna: *Livförsäkringsutredningen* menar att utredningens föreslagna lagbestämmelse är obehövlig.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Svensk Försäkring* och *Aktuarieföreningen* förespråkar att den av utredningen föreslagna lagregeln införs.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 78.3 i Solvens II-direktivet framgår att försäkringsföretagen vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska ta hänsyn till alla ersättningar till försäkringstagare och ersättningsberättigade. Artikel 78.3 omfattar bl.a. framtida återbäring som försäkringsföretaget förväntar sig att utbetala, oavsett om återbäringen är garanterad genom avtal eller inte. Detta gäller dock inte om ersättningarna omfattas av artikel 91.2. I den artikeln föreskrivs att nationell lagstiftning kan medge att vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare och ersättningsberättigade (överskottsmedel) inte ska betraktas som försäkrings- eller återförsäkringsskulder i den utsträckning de aktuella medlen uppfyller de egenskaper och kriterier som krävs för att klassificeras som nivå I. Det särskilda undantaget vad gäller överskottsmedel är tillämpligt beträffande konsolideringsfonden i ömsesidiga livförsäkringsföretag och livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst.

Att försäkringstekniska avsättningar inte behöver göras motsvarande förväntade betalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade av medel ur konsolideringsfonden är av mycket stor betydelse för den svenska försäkringsmarknaden. Av förslaget till 7 kap. 10 § FRL framgår att konsolideringsfonden inte ska betraktas som ett försäkringsåtagande utan som en del av kapitalbasen. Det behövs därför inte, såsom *Livförsäkringsutredningen* påpekar, men *Svensk Försäkring* och

10.2.12 Värdering av finansiella garantier och optioner

Regeringens förslag: Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska hänsyn tas till värdet av garantier och optioner i de ingångna försäkringsavtalen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas beräkning i detta avseende.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår även att en särskild bestämmelse ska införas om att värdet på en option ska grundas på sannolikheten för att optionen kommer att utnyttjas.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 79 i Solvens II-direktivet följer att värdet av finansiella garantier och optioner i försäkringsavtal ska beaktas vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Där anges också att de antaganden om utnyttjande av optioner som ett försäkringsföretag gör ska vara realistiska och bygga på aktuell och trovärdig information. Vidare sägs att antagande ska ta hänsyn till hur förändringar i finansiella och andra förhållanden kan påverka sannolikheten för att en avtalad option utnyttjas.

Som exempel på optioner nämns i direktivartikeln möjligheten för försäkringstagaren att välja att premiebetalningar ska upphöra under en viss period och möjlighet för en försäkringstagare att få en försäkring återköpt av försäkringsföretaget (jfr 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen [2005:104]). Ett ytterligare exempel är möjligheten för försäkringstagare att ändra mottagare av en efterlevandeförmån. Det bör särskilt noteras att bestämmelsen i direktivet också avser optioner som försäkringsföretaget kan ha gentemot försäkringstagaren. Med begreppet garanti avses bl.a. avtalsvillkor om garanterad avkastning på insatt kapital, s.k. garanterad återbäring.

Det finns skäl att instämma i utredningens bedömning att den grundläggande bestämmelsen om att hänsyn ska tas till garantier och optioner bör tas in i lag. Däremot behöver de antaganden som ska göras beträffande sannolikheten för att försäkringstagarna kommer att utnyttja avtalade optioner inte uttryckligen anges i lag. Inte heller det förhållande att antagandena ska vara realistiska och bygga på aktuell och trovärdig information behöver hanteras på denna författningshierarkiska nivå. Reglerna i artikel 79 andra stycket bör i stället genomföras i föreskrifter från regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

10.2.13 Uppdelning av försäkringsrisker vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: Vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar ska ett försäkringsföretag dela upp sina försäkringsåtaganden i försäkringsrisker av likartat slag eller åtminstone efter försäkringsföretagets olika affärgrenar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas beräkning i detta avseende.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår dock att uttrycket riskgrupper används för att beteckna den enhet vari fördelning ska ske. Utredningen föreslår inte att det närmare i lag ska anges hur fördelningen ska ske.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att bestämmelsen bör närmare knyta an till direktivets lydelse om begreppet homogena riskgrupper. Vidare menar inspektionen att det i lag bör anges att fördelningen ska ske i vart fall efter affärgrenar.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt den svenska språkversionen av artikel 80 i Solvens II-direktivet ska ett försäkringsföretags förpliktelser vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar fördelas på homogena riskgrupper, åtminstone efter klasser.

Den uppdelning som direktivet föreskriver bör framgå av FRL. Bestämmelsen måste, som utredningen funnit, förstås som att en separat beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna ska ske för olika typer av risker. Lagbestämmelsens avfattning bör närmare återspegla detta ändamål. Därför föreslås – i linje med vad *Finansinspektionen* anför – uttrycket ”försäkringsrisker av likartat slag” i stället för ”homogena riskgrupper”. Det förra uttrycket framstår dessutom som mer lättbegripligt.

Vidare bör begreppet klasser inte användas vid fördelningen av åtagandena, eftersom den nu aktuella fördelningen inte har någon koppling till bestämmelserna om försäkringsklasser i 2 kap. FRL. I stället bör, som *Finansinspektionen* förordar, begreppet affärgrenar användas.

Även beträffande nu aktuell lagbestämmelse bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ges möjlighet att meddela föreskrifter.

10.2.14 Approximationer

Regeringens förslag: Förutsättningarna för ett försäkringsföretags användande av lämpliga närmevärden (approximationer) vid beräkningen av den bästa skattningen av framtida kassaflöden och av belopp som kan återfås på grund av avgiven återförsäkring och från specialföretag, genomförs genom att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att ett krav ska uppställas på att approximationer endast ska få användas då ett försäkringsföretag kan visa att det är lämpligt.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 82 första stycket i Solvens II-direktivet följer att medlemsstaterna ska se till att försäkringsföretag har upprättat interna processer och metoder för att säkerställa att de uppgifter som används vid beräkningen av deras försäkringstekniska avsättningar är lämpliga, fullständiga och riktiga.

Av den föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 3 § FRL framgår att ett försäkringsföretag ska ha tillräckliga system, resurser och rutiner för att kunna bedriva verksamheten kontinuerligt och i enlighet med de regler som gäller för verksamheten (se avsnitt 15.4). Detta får anses inbegripa att företaget ska ha de interna processer och metoder som krävs för att säkerställa att de uppgifter som används vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna är lämpliga, fullständiga och riktiga.

Av artikel 82 andra stycket i direktivet framgår att företagen har viss möjlighet att använda approximationer vid brister i informationsunderlaget. En approximation är en beräkning av ett ungefärligt värde eller en metod att beräkna ett ungefärligt värde.

Artikeln innebär att ett försäkringsföretag får använda lämpliga närmevärden (approximationer) vid beräkningen av den bästa skattningen av framtida kassaflöden och av belopp som kan återfås på grund av avgiven återförsäkring och från specialföretag. Detta gäller under förutsättning att försäkringsföretagets informationsunderlag på grund av särskilda omständigheter inte är av tillräcklig mängd och kvalitet för att en försäkringsmatematiskt tillförlitlig beräkningsmetod ska kunna användas.

Detta får anses följa av principen om ansvarsfull beräkning (se förslaget till 5 kap. 4 §). Därför behövs ingen särskild lagbestämmelse motsvarande den direktivartikeln. Artikeln bör i stället genomföras genom föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

10.2.15 Jämförelse med gjorda erfarenheter

Regeringens förslag: Kraven på att ett försäkringsföretag ska göra lämpliga anpassningar av de försäkringsmatematiska metoder som används och de antaganden som görs vid beräkning av bästa skattningen av framtida kassaflöden efter jämförelser av gjorda erfarenheter, genomförs genom att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av den föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 3 § FRL framgår att ett försäkringsföretag ska ha tillräckliga system, resurser och rutiner för att kunna bedriva verksamheten kontinuerligt och i enlighet med de regler som gäller för verksamheten (se avsnitt 15.4). Detta får anses inbegripa att företaget ska ha de interna processer och metoder som krävs för att säkerställa att bästa skattningar av framtida kassaflöden och att de antaganden som bygger på dessa jämförs med gjorda erfarenheter. Därför krävs inte någon särskild lagbestämmelse motsvarande artikel 83 första stycket i Solvens II-direktivet.

Av bestämmelserna i artikel 83 andra stycket följer ett krav på anpassningar av metoder och antaganden vid konstaterad avvikelse från gjorda erfarenheter. Ett försäkringsföretag ska regelbundet jämföra den bästa skattningen av framtida kassaflöden och de antaganden som den bästa skattningen bygger på med de erfarenheter som man har gjort. Om en sådan jämförelse påvisar en systematisk avvikelse mellan de erfarenheter som ett försäkringsföretag har gjort och dess beräkning av den bästa skattningen av framtida kassaflöden, ska försäkringsföretaget göra lämpliga anpassningar av de försäkringsmatematiska metoder som används och de antaganden som görs.

En ansvarsfull beräkning av försäkringstekniska avsättningar får anses kräva sådana jämförelser och anpassningar som avses i nämnd artikel (se förslaget till 5 kap. 4 §). Därför behövs ingen särskild lagbestämmelse motsvarande den direktivartikeln. Artikeln bör i stället genomföras genom föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

11 Investeringar

11.1 Behandlingen av nuvarande bestämmelser

<p>Regeringens förslag: Solvens II-direktivets bestämmelser om försäkringsföretagens investeringar införs till övervägande del i lag och ersätter merparten av de nuvarande bestämmelserna om skuldtäckning och placering av tillgångar i försäkringsrörelselagen.</p>

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: De nuvarande reglerna om investeringar tar endast viss hänsyn till om tillgångarna har matchats med ett försäkringsföretags skuldsida, dvs. om tillgångarna har en löptid som är anpassad till de utbetalningar man förväntar sig och att räntekänsligheten i värdet av tillgångar och skulder kan vara ungefär lika. Nuvarande reglering tar inte heller hänsyn till diversifieringseffekter som uppkommer till följd av riskspridning i tillgångsportföljen. Ytterligare en nackdel med den nuvarande regleringsmodellen är att det finns en risk att tillsynen främst riktas in på att kontrollera att investeringarna ryms inom angivna gränser. Bland fördelarna med dagens modell kan nämnas att regleringen är relativt enkel och robust. Faktorer som innebär fördelar när det gäller tillämpning och tillsyn.

Solvens II-direktivets bestämmelser om investeringar ersätter nu motsvarande regler i de direktiv som upphävs av Solvens II-direktivet. De upphävda EU-rättsliga reglerna har legat till grund för flertalet av de befintliga bestämmelserna i FRL om skuldäckning och placeringar av tillgångar. Dessa bestämmelser måste således upphävas och ersättas av regler som genomför Solvens II-direktivets bestämmelser i FRL.

11.2 Grundläggande investeringsbestämmelser

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretags tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt.

Vid intressekonflikt mellan försäkringsföretaget och försäkringsstagarna, ska tillgångarna investeras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Investeringar får bara göras i finansiella instrument och andra tillgångar vars risker försäkringsföretaget kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera samt på lämpligt sätt beakta i den egna risk- och solvensbedömningen.

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar ska göras så att lämplig riskspridning uppnås.

Samtliga tillgångar ska, med beaktande av företagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

Tillgångarna ska förvaras så att de är åtkomliga för försäkringsföretaget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med lämplig riskspridning och förvaring av tillgångar.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag. Utredningen föreslår även att en investering både ska vara säker och lönsam.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att kravet på att investeringarna både ska vara säkra och lönsamma i praktiken är svårt att uppfylla. En sådan bedömning bör snarare utgå ifrån när investeringsriktlinjerna beslutades och när investeringen gjordes och dessutom ska bedömningen göras över en relevant tidsperiod. Angående investeringens

förvaring bör det tydliggöras att det handlar om var den geografiskt är lokaliserad. *Försäkringsjuridiska föreningen* anser att det bör förtydligas att investeringarnas tillgänglighet härrör till dess geografiska lokalisering. *AFA Försäkring* menar att den skyddsvärda kretsen vid intressekonflikter ska tydliggöras i lag så att det även innefattar andra ersättningsberättigade.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser – när det gäller investeringarnas förvaring – att det endast är fråga om var investeringen är geografiskt lokaliserad och att det därför saknas anledning att ha ett föreskriftsbemyndigande knutet till bestämmelsen.

Skälen för regeringens förslag: Inledningsvis bör den övergripande frågan om val av begreppet ”investeringar” eller ”placeringar” ventileras. För att tydliggöra skillnaden mot nuvarande regelverk – där den valda termen placeringsregler framför allt avser de tillgångar som redovisas under rubriken Placeringstillgångar i den publika balansräkningen – bör i stället termen investeringar användas framöver.

Enligt artikel 132.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna se till att försäkringsföretaget investerar sina tillgångar enligt *aktsamhetsprincipen* som preciseras i artikel 132.2–132.4. Denna grundläggande bestämmelse om ett försäkringsföretags investeringar bör införas i lag.

Uppkommer det intressekonflikter ska försäkringsföretagen eller de enheter som förvaltar företagens tillgångsportföljer se till att placeringarna görs i försäkringstagarnas bästa intresse (artikel 132.2 fjärde stycket). Det bör betonas att detta är en grundläggande utgångspunkt för investeringarna. Skyddskretsen bör dock, i enlighet med vad *AFA Försäkring* anmärker, utvidgas så att den omfattar även andra ersättningsberättigade än försäkringstagarna. En bestämmelse med ett sådant innehåll bör tas in i lag.

Enligt i artikel 132.2 första stycket ska ett försäkringsföretag investera hela sina tillgångsportföljer i tillgångar vars risker kan identifieras mätas, övervakas, hanteras, kontrolleras och rapporteras. En bestämmelse med detta innehåll bör tas in i lag som en sådan grundläggande princip om riskkontroll som gäller för alla investeringar. Enligt samma direktivbestämmelse ska ett försäkringsföretags investeringar också klara det övergripande solvensbehovet enligt den egna risk- och solvensbedömningen (ORSA), vilket också bör infogas i lag.

Enligt artikel 132.2 andra stycket ska alla tillgångar och särskilt de som täcker minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet investeras på ett sätt som tillförsäkrar säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet för portföljen som helhet. Dessutom ska tillgångarnas lokalisering vara sådan att deras åtkomst garanteras.

Regeringen håller med *Svensk Försäkring* om att det i praktiken kan vara svårt att uppfylla krav på att en investering både ska vara garanterat säker och lönsam. Det finns därför skäl att i stället mer allmänt stadga att försäkringsföretaget ska göra sina investeringar med en lämplig riskspridning för att inte riskera att tillgångar som ska täcka solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav urholkas. En allmän bestämmelse om riskspridning bör således tas in i lag.

Denna allmänna riskspridningsregel bör kompletteras med en bestämmelse om att samtliga tillgångar ska – med beaktande av försäkringsföretagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning – investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och förväntad avkastning tillräcklig. Kraven ska enligt förslaget gälla för samtliga tillgångar i försäkringsföretaget.

Det bör betonas att detta inte innebär att ett försäkringsföretag är förhindrat att placera i t.ex. illikvida tillgångar, så länge aktsamhetsprincipen iakttas. Följaktligen kan företaget ha enskilda investeringar som inte klarar samtliga kvalitetskrav så länge företagets investeringar totalt sett uppfyller kraven om aktsamma investeringar.

När det gäller tillgångarnas lokalisering menar *Svensk Försäkring och Försäkringsjuridiska Föreningen* att det bör tydliggöras att det här är fråga om var tillgångarna geografiskt är allokerade och att det därför saknas anledning att ha ett bemyndigande knutet till bestämmelsen. En sådan precisering är emellertid, enligt regeringens mening, obehövlig. Det får anses som en bättre ordning med en mer allmänt hållen regel som stadgar att ett försäkringsföretags tillgångar ska förvaras så att de är åtkomliga för företaget, kompletterat med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillgångarnas lokalisering.

Detta krav på lokalisering av tillgångar bör emellertid tolkas så att de dels ska vara geografiskt lokaliserade så att tillgänglighet garanteras, dels att de i övrigt ska vara åtkomliga för försäkringsföretaget så att de kan realiseras vid behov. Det ska även finnas möjlighet till kontroll av tillgångarnas existens och värde.

Även en regel om att tillgångarna ska förvaras så att de är åtkomliga för företaget bör tas in i lag. De mer detaljerade bestämmelserna kring hur riskspridningen ska utföras – enligt artikel 132.4 fjärde och femte stycket – och hur tillgångarna ska vara förvarade, bör däremot meddelas i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

11.3 Särskilda begränsningar för investeringar i vissa tillgångar

Regeringens förslag: Investeringar i derivatinstrument får göras för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltning av företagets tillgångar och skulder.

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om användningen av derivatinstrument.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte att derivatinstrument även ska få användas för att underlätta en effektiv förvaltning av försäkringsföretagets skulder. Utredningen föreslår däremot att det i lag anges vilka särskilda begränsningar som avses.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att derivatinstrument även ska få användas för att underlätta en effektiv förvaltning av försäkringsföretagets skulder.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 132.4 andra stycket i Solvens II-direktivet framgår att försäkringsföretag ska kunna använda sig av derivatinstrument för att reducera riskerna eller underlätta en effektiv portföljförvaltning.

Enligt 6 kap. 32 § FRL får ett försäkringsföretag använda optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument för att sänka den finansiella risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar. Enligt 2 kap. 2 § i Finansinspektionens föreskrift och allmänna råd om skuldtäckning i svenska försäkringsföretag (FFFS 2011:20) får derivat som påverkar värdet av skuldtäckningstillgångarna beaktas vid värderingen av tillgångar.

Derivatinstrument kan användas till att sänka risken i förvaltningen, vilket förbättrar möjligheterna för försäkringsföretagen att matcha tillgångarna mot skulderna och kan på så sätt bidra till en effektivare portföljförvaltning. En investering i ett derivatinstrument ska göras i enlighet med aktsamhetsprincipen vilket är i linje med övriga investeringar.

De nuvarande begreppen optioner och terminskontrakt bör ersättas med derivatinstrument för att närmare ansluta till bestämmelserna i artikeln. Även om derivatinstrument är ett något vidare begrepp än optioner och terminskontrakt bedömer regeringen att detta motsvarar gällande rätt. I tidigare lagtext fanns det också utrymme för försäkringsföretagen att använda liknande finansiella instrument och möjliggjorde således företagen kunde använda andra derivat. Ett bra exempel på när försäkringsföretagen minskar sin risk i portföljförvaltningen med hjälp av derivat är vid köp av utländska tillgångar då företaget kan använda valutaderivat för att säkra sig mot valutarisken.

Vidare anges i artikel 132.4 tredje stycket att investeringar som görs i tillgångar vilka inte handlas på en reglerad finansmarknad, ska hållas på aktsamma nivåer. Exempel på sådana tillgångar är finansiella instrument som aktier och derivatinstrument som handlas på oreglerade marknadsplatser. Dessa marknadsplatser lyder inte under samma omfattande regelverk som reglerade marknadsplatser, vilket kan bidra till att värderingen av tillgångarna blir betydligt osäkrare, svårare att omsätta och mindre transparenta.

Mot denna bakgrund bör det i lag införas en allmän regel som innebär att derivatinstrument får användas för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar och skulder. Det finns således anledning att instämma i *Finansinspektionens* bedömning att derivatinstrument även bör få användas för att effektivisera förvaltningen av försäkringsföretagets skulder. Detta innebär exempelvis att derivat kan användas för att anpassa kassaflöden för utbetalningar till försäkringstagarna.

De detaljerade villkoren för hur derivatinstrument får användas i förvaltningen samt hur tillgångarna ska vara diversifierade enligt artikel 132.4 fjärde och femte styckena, bör meddelas i föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

11.4 Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar ska, utöver vad som följer av övriga bestämmelser, investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandenas art och löptid. Investering av dessa tillgångar ska även göras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas intressen, med beaktande av de eventuella mål för investeringarna som ställts upp och offentliggjorts.

Särskilda regler ska gälla för tillgångar som svarar mot avsättningar för vilka försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken. Premier i fondförsäkringar ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar andelar i sådana fonder som är knutna till försäkringen och som försäkringstagaren eller den försäkrade från tid till annan bestämmer. Försäkringspremier som är knutna till ett aktieindex eller till något annat referensvärde än det som gäller fondförsäkringstillgångar, ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar de förmåner som referensvärdet baseras på.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* framför förslag på vissa tekniska justeringar av bestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 132.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet framgår att tillgångar som innehas för att täcka försäkringstekniska avsättningar ska investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till försäkrings- och återförsäkringsskulderens art och duration. Dessa tillgångar ska investeras i alla försäkrings- och förmånstagares bästa intresse, med hänsyn till eventuella uppställda mål för placeringarna. En bestämmelse som motsvarar nämnda krav bör tas in i lag.

Sådana tillgångar som försäkringstagaren bär placeringsrisken för ska placeras med utgångspunkt i vad som anges i artikel 132.3 andra–fjärde styckena. Av andra stycket i artikeln framgår att i de fall förmånerna enligt försäkringsavtal är direkt knutna till värdet av andelar i ett fondföretag eller till värdet av tillgångar som ingår i en intern fond som ägs av ett försäkringsföretag, ska de försäkringstekniska avsättningarna avseende förmånerna så nära som möjligt motsvaras av dessa andelar. Av tredje stycket i artikeln följer att i de fall förmånerna är direkt knutna till ett aktieindex eller annat referensvärde ska de försäkringstekniska

avsättningarna så nära som möjligt motsvaras av andelar motsvarande referensvärdet, eller om uppdelning på andelar inte skett, av tillgångar vilka så nära som möjligt motsvarar de tillgångar på vilket referensvärdet är baserat. Dessa särskilda regler för tillgångar som ska motsvara försäkringstekniska avsättningar och skydda försäkringstagarens avtalade förmåner bör tas in i lag.

Vidare följer av artikel 132.3 fjärde stycket att om förmånerna innefattar en garanterad avkastning på investeringen eller någon annan garanterad förmån, ska de tillgångar som motsvarar ytterligare försäkringstekniska avsättningar för den garanterade förmånen omfattas av bestämmelserna enligt andra och tredje stycket. Även denna bestämmelse bör tas in i lag.

11.5 Investeringsfrihet

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om investeringsfrihet och förbud mot förhandsgodkännande eller systematisk anmälningssplikt när det gäller försäkringsföretagens investeringsbeslut föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna har inga synpunkter på bedömningen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 133.1 i Solvens II-direktivet framgår att medlemsstaterna inte får föreskriva att försäkringsföretag ska investera i vissa tillgångsslag. Vidare följer av artikel 132.2 att medlemsstaterna inte får kräva förhandsgodkännande eller systematisk anmälningssplikt när det gäller placeringsbeslut angående tillgångar i ett försäkringsföretag. De nu aktuella bestämmelserna riktar sig till medlemsstaterna och ska beaktas när medlemsstaterna inför investeringsregler för försäkringsföretag. Det föreligger därför inte något behov av lagstiftningsåtgärder med anledning av bestämmelserna i artiklarna.

11.6 Tillgångarnas förvaring m.m.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet som rör förbud mot regler om vissa tillgångars förvaring och viss pantsättning av tillgångar föranleder ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna har inga synpunkter på bedömningen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 134.1 första stycket i Solvens II-direktivet följer att medlemsstaterna, när det gäller försäkringsrisker som är belägna inom EES, inte får kräva att tillgångar som innehas för att motsvara de försäkringstekniska avsättningar som hänför sig till dessa risker är placerade inom gemenskapen eller i någon viss medlemsstat.

Av artikel 134.1 andra stycket framgår att medlemsstaterna inte, i fråga om fordringar enligt återförsäkringsavtal på företag som är auktoriserade enligt Solvens II-direktivet eller har sitt huvudkontor i ett tredjeländ vars solvensordning på visst sätt bedöms vara likvärdig, ska kräva att tillgångar som motsvarar dessa fordringar placeras inom EES.

Av artikel 134.2 framgår att medlemsstaterna inte får behålla eller införa ett system med bruttoreserver som kräver att tillgångar ställs som säkerhet för att täcka ej intjänade premier och oreglerade skador för upprättande av försäkringstekniska avsättningar, i de fall då återförsäkraren är ett försäkringsföretag som är auktoriserat enligt direktivet.

Bestämmelserna i artikel 134 är, i likhet med artikel 133, av förbudskaraktär för medlemsstaterna och föranleder därför inte några lagstiftningsåtgärder.

11.7 Förmånsrättsregister

Regeringens förslag: Nuvarande regler om förmånsrätt och registerföring behålls med några preciseringar och tillägg.

Fordringar på någon annan än försäkringstagare, om de understiger det belopp som gäldenären har att fordra av försäkringsföretaget, och försäkringsaktiebologs egna aktier ska inte antecknas i registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förande av förmånsrättsregistret.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inte några synpunkter på förslaget.

Förslaget till utkast till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* önskar att det förtydligas hur värderingen av tillgångarna i förmånsrättsregistret ska göras.

Skälen för regeringens förslag: Enligt gällande rätt ska ett försäkringsföretag föra ett register (förmånsrättsregister) som vid varje tidpunkt utvisar vilka tillgångar som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna och dessa tillgångars värde. Vidare gäller förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) för dessa tillgångar.

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet kring förmånsrätt och register ingår i den del av direktivet som endast innebär en konsolidering av nu gällande försäkringsdirektiv. Det finns inte skäl att föreslå att artiklar som ingår i konsolideringen ska ändras i sak, eftersom konsolideringen inte är avsedd att innehålla några materiella ändringar av nu gällande

regler. Systemet med särskild förmånsrätt och därmed tillhörande krav på särskilt register ska alltså behållas i sak. Förmånsrätten bör således även i framtiden vara kopplad till tillgångar som svarar mot de försäkrings-tekniska avsättningarna, eftersom dessa är en beloppsmässig värdering av de underliggande åtagandena.

Genom Solvens II-direktivet ändras dock beräkningsmetoden från att avsättningarna ska vara beräknade på ett betryggande sätt till att de ska beräknas till verkligt värde. Det skulle kunna hävdas att borttagandet av dagens implicita buffertar innebär en försämring, eftersom den särskilda förmånsrätten skulle kunna omfatta en mindre mängd av tillgångar. Mot detta ska dock ställas att regleringen som helhet sedd är avsedd att stärka försäkringstagares och andra ersättningsberättigades ställning, t.ex. genom att sannolikheten för ett fallissemang minskar, och att värdet av de försäkringstekniska avsättningarna ska vara lika med summan av bästa skattningen och en riskmarginal. Det finns således anledning att låta de nya beräkningsmetoderna för försäkringstekniska avsättningar i Solvens II-direktivet slå igenom vid fastställandet av krav på registerföring av skuldtäckningstillgångar. I linje med detta finns det skäl att, såsom *Finansinspektionen* föreslår, förtydliga att värderingen av dessa tillgångar ska göras till verkligt värde.

Trots vad som nu angetts finns det såväl möjligheter som skäl för att inte tillåta att vissa tillgångar antecknas i registret. Denna begränsning bör omfatta fordringar på någon annan än försäkringstagare som understiger det belopp som gäldenären har att fordra av försäkringsföretaget (en s.k. motfordran). För försäkringsaktiebolagens del bör inte heller värdet av försäkringsaktiebolagets egna aktier åsättas något värde.

De mer detaljerade bestämmelserna om hur förändret av förmånsregistret ska ske bör regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

12 Kapitalbas

12.1 Krav på tillräcklig kapitalbas

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet eller det högre belopp som Finansinspektionen har beslutat.

Kapitalbasen får dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 100 första stycket i Solvens II-direktivet ska ett försäkringsföretag ha medräkningsbara

kapitalbasmedel som täcker solvenskapitalkravet. Enligt artikel 128 ska försäkringsföretaget inneha medräkningsbart primärkapital som täcker minimikapitalkravet. Vidare föreskriver artikel 129.1 d att kapitalbasen aldrig får understiga vissa fastställda belopp.

Kravet på tillräcklig kapitalbas avser att säkerställa att sådana tillgångar som motsvarar solvenskapitalkravet kan täcka oväntade förluster i verksamheten. De poster som ingår i kapitalbasen måste därför ha förmåga att täcka förluster. Eftersom förlusttäckningsförmågan varierar mellan olika poster i kapitalbasen, innehåller Solvens II-direktivet principer för hur dessa poster ska delas in i tre nivåer, utifrån bl.a. en sådan förmåga.

Under vissa förutsättningar får Finansinspektionen besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet (kapitaltillägg) för ett försäkringsföretag. Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets kapitalbas utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat i enlighet med standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en intern modell, i enlighet med denna (se avsnitt 17.10.4).

Kapitalbasen får dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet. Dessa övergripande regler om tillräcklig kapitalbas i artiklarna 100, 128 och 129.1 d i Solvens II-direktivet bör framgå av lag.

12.2 Kapitalbasens sammansättning

Regeringens förslag: Kapitalbasen består av primärkapital och av Finansinspektionen godkänt tilläggskapital.

Primärkapitalet består av tillgångar efter avdrag för skulder samt efterställda skulder.

Tilläggskapitalet får bestå av aktiekapital eller garantikapital som inte har betalats in och som inte heller har infordrats, kreditutrymme hos bank, garantier, framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt och andra rättsligt bindande utfästelser till försäkringsföretaget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav som ska gälla för godkännande av poster som tilläggskapital och grunder för värdering av poster i tilläggskapitalet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att begreppet primärkapital kan skapa missförstånd, eftersom detta används med en delvis annan innebörd i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Vidare anser Svensk Försäkring att uttrycket ”för att täcka förluster” är olyckligt för att bestämma posterna i tilläggskapitalet. Huvudsaken är att posten kan krävas in för att täcka förluster. *Livförsäkringsutredningen* efterfrågar ett klargörande beträffande avstämningsreservens syfte och funktion.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag*Kapitalbasens sammansättning*

Enligt artikel 87 i Solvens II-direktivet ska kapitalbasen bestå av summan av primärkapitalet enligt artikel 88 och tilläggskapitalet enligt artikel 89.

Enligt regeringens mening bör kravet på kapitalbas uttryckas som att kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital i stället för summan av primärkapital och tilläggskapital. Detta motiveras med att beräkningen av kapitalbasens storlek inte alltid är en enkel summering av primärkapital och tilläggskapital, eftersom tilläggskapitalet består av poster utanför solvensbalansräkningen som kan krävas in och täcka förluster. Vidare ska posterna i tilläggskapitalet godkännas av Finansinspektionen. Med stor sannolikhet kommer dock kapitalbasen i de allra flesta företagen att bestå av endast primärkapital.

Mot bakgrund av vad som nu sagts bör direktivets krav på tillräcklig kapitalbas för tydlighetens skull uttryckas som att kapitalbasen ska bestå av primärkapital och av Finansinspektionen godkänt tilläggskapital.

Primärkapital

Enligt artikel 88 består primärkapitalet av summan av den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder samt efterställda skulder. Tillgångarna och skulderna ska värderas enligt artikel 75 (se avsnitt 10.1.1). Den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder ska minskas med värdet på innehav av egna aktier. Bestämmelserna i artikel 88 bör föras in i lag.

Livförsäkringsutredningen efterfrågar ett klagörande av avstämningsreservens syfte och funktion. Inledningsvis kan noteras att de poster som får ingå i primärkapitalet är i stort sett desamma som ingår i externredovisningens balansräkning under rubrikerna eget kapital och efterställda skulder samt till detta en avstämningsreserv.

Avstämningsreserven består av de poster i eget kapital som inte redovisas på egen rad i kapitalbasen, obeskattade reserver och en omvärderingspost. Reserven ska också minskas med förutsebara utdelningar, överskott från separata fonder, poster som inte finns med i företackningen i EU-förordningen och innehav i ägarintressen i kreditinstitut och värdepappersföretag. Omvärderingsposten uppkommer till följd av att värderingen av tillgångar och skulder kan skilja mellan solvensbalansräkningen och externredovisningen samt att vissa poster som finns med i externredovisningen inte får räknas med i solvensbalansräkningen.

Efterställda skulder betalas vid likvidation eller konkurs till innehavaren först när företaget har uppfyllt sina åtaganden gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Sådana skulder får därför ingå i kapitalbasens primärkapital.

Svensk Försäkring anser att begreppet primärkapital inte bör användas i samband med kapitalbasens sammansättning då detta kan sammanblandas med kreditinstitutens kapitaltäckningsregler. Det kan dock konstateras att primärkapital är ett vedertaget begrepp för den del av kapitalbasen som motsvarar kapital av högsta kvalitet och som används för att täcka kapitalkrav i finansiella företag. Detta består i huvudsak av eget kapital, dvs. kapital av högsta kvalitet, samt eventuellt hybridkapital

såsom efterställda skulder. Det förhållandet att samma begrepp används för att kategorisera kapital, av bäst kvalitet, för både försäkringsföretag och kreditinstitut borde inte ge upphov till några oklarheter om vilket kapital som avses. Snarare torde detta i stället underlätta för externa bedömare att förstå vilket kapital som avses. Begreppet primärkapital bör således användas även i rörelseregleringen för försäkringsföretag.

Tilläggskapital

Av artikel 89 framgår vilka poster som får ingå i tilläggskapitalet om vissa förutsättningar är uppfyllda. Enligt artikel 89.1 får tilläggskapitalet bestå av poster som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster. Tilläggskapitalet får omfatta aktie- eller garantikapital som inte har betalats in och som inte heller har infodrats, kreditutrymme i bank och garantier samt andra rättsliga bindande åtaganden som har gjorts till försäkringsföretaget. Dessutom omfattas framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt. Det är lämpligt att bestämmelserna i artikel 89.1 tas in i lag med vissa språkliga justeringar.

Enligt artikel 89.2 ska en post i tilläggskapitalet som har betalats in eller infodrats behandlas som en tillgång och inte längre som tilläggskapital. Detta är en naturlig följd av att en tilläggskapitalpost som har betalats in ökar tillgångssidan i solvensbalansräkningen. Detta behöver emellertid inte förtydligas i lag, eftersom en post är antingen primärkapital eller tilläggskapital.

I likhet med *Svensk Försäkring* anser regeringen att tilläggskapitalet ska ha den egenskapen att det ska kunna krävas in och då användas för att täcka förluster.

Finansinspektionens godkännande av tilläggskapital

I artikel 90.1 i Solvens II-direktivet framgår att tillsynsmyndigheten ska förhandsgodkänna tilläggskapitalet som ska kunna ingå i kapitalbasen.

I artikel 90.3 behandlas tillsynsmyndighetens godkännande av tilläggskapital. Förutsättningarna för ett sådant beslut utvecklas i artiklarna 90.2 och 90.4. För svensk del är det Finansinspektionen som ska godkänna tilläggskapital. Utgångspunkterna för inspektionens prövning bör framgå av lag. Därutöver bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om de krav som ska gälla för godkännande av poster som tilläggskapital och för värdering av poster i tilläggskapitalet.

I lag bör även tas in en bestämmelse om att Finansinspektionen kan antingen godkänna ett belopp som en post i tilläggskapitalet får tas upp till eller den metod som ska användas för att fastställa ett sådant belopp samt att inspektionens godkännande ska vara tidsbegränsat.

12.3 Indelning och klassificering av kapitalbasen

Regeringens förslag: Posterna i kapitalbasen ska delas in och klassificeras i tre kvalitetsnivåer beroende av om dessa är primärkapital eller tilläggskapital och i vilken omfattning posterna har full förlusttäckningsförmåga och full efterstäldhet. Indelningen och klassificeringen

av dessa poster ska också påverkas av om de har vissa särdrag som löptider, belastningar, incitament att lösa in det nominella beloppet och obligatoriska fasta kostnader.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning i nivåer samt vid klassificeringen av kapitalbasposter och poster i tilläggskapitalet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att specifika kapitalbasposter ska klassificeras i lag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Egenskaper och kriterier

I artiklarna 93–99 i Solvens II-direktivet finns bestämmelserna om indelning och klassificering av kapitalbasposterna.

Av artikel 93.1 framgår att posterna i kapitalbasen ska delas in i tre olika nivåer. Indelningen är beroende av om en post utgör primärkapital eller tilläggskapital och i vilken omfattning posten har full förlusttäckningsförmåga och full efterställdhet.

Med full förlusttäckningsförmåga avses enligt artikel 93.1 a att posten i sin helhet kan täcka förluster genom att den är tillgänglig, eller kan infordras på begäran, för att täcka förluster, både i den löpande verksamheten och vid likvidation.

Med full efterställdhet avses enligt artikel 93.1 b att posten i sin helhet inte får återbetalas till innehavaren vid likvidation eller konkurs förrän försäkringsföretagets förpliktelser gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade har uppfyllts.

Vid bedömningen av i vilken omfattning en post uppfyller dessa egenskaper vid beräkningstillfället och i framtiden, ska hänsyn tas till postens löptid. Om en post är tidsbunden, ska hänsyn tas till om den genomsnittliga löptiden på posten är tillräcklig i förhållande till löptiden på åtagandena.

Vid bedömningen enligt ovan ska hänsyn också tas till om posten är fri från krav eller incitament till att lösa in det nominella beloppet, posten är fri från obligatoriska fasta kostnader och posten är fri från belastningar. Dessa särdrag som ska beaktas kommer framför allt att beröra förlagslån och olika typer av kapitaltillskott vid bedömning av om dessa kan räknas med i kapitalbasen.

I artikel 95 i Solvens II-direktivet finns krav på att försäkringsföretag ska klassificera sina kapitalbasposter enligt kriterierna i artikel 94 dvs. som nivå 1, nivå 2 eller nivå 3 utifrån de egenskaper och kriterier som anges i artikel 93. Dessutom finns en bestämmelse om att försäkringsföretagen ska referera till den förteckning över kapitalbasposter som avses i artikel 97.1 a och att om en post i kapitalbasen inte finns upptagen

i denna förteckning ska försäkringsföretagen bedöma och klassificera den i enlighet med kriterierna. Sådana klassificeringar ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Utredningen anser att kravet på att klassificera kapitalbasposterna framgår indirekt av bestämmelserna om klassificering. Förteckningen över kapitalbasposter och de mer detaljerade bestämmelserna om hur försäkringsföretaget ska gå till väga om en post inte finns med i förteckningen framgår i stor utsträckning av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och behöver därför inte tas in i lag. Som komplement till dessa bestämmelser i EU-förordningen bör emellertid regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificering av primärkapitalbasposter.

Direktivets definition av förlusttäckningsförmåga och efterställdhet bör framgå av lag. Även vad som ska beaktas vid bedömning av om en post ska anses ha full förlusttäckningsförmåga eller full efterställdhet bör framgå av lag. Dessa bestämmelser bör kompletteras med en rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelningen i nivåer av poster i kapitalbasen enligt nedan (jfr artikel 93).

Klassificering av kapitalbasposter

Enligt artikel 94.1 ska primärkapital som i allt väsentligt är förlusttäckande och efterställt klassificeras som nivå 1. Poster i primärkapitalet som inte i allt väsentligt är förlusttäckande, men i allt väsentligt är efterställt ska klassificeras som nivå 2 enligt artikel 94.2. Poster i tilläggskapitalet som i allt väsentligt är förlusttäckande och efterställda ska klassificeras som nivå 2. En post i primärkapitalet eller tilläggskapitalet som inte har klassificerats som nivå 1 eller nivå 2 ska klassificeras som nivå 3.

Enligt artikel 94 görs klassificering på nivå 1 och nivå 2 utifrån om posten i *väsentlig grad* har de egenskaper som krävs. Det framgår inte hur detta krav på väsentlighet ska tillämpas. Det normala är att en kapitalbaspost antingen kan täcka förluster eller inte och att en kapitalbaspost antingen är efterställd eller inte. Det finns dock vissa poster som enligt gällande rätt endast delvis är förlusttäckande.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning om att klassificeringen av posterna i primärkapitalet bör tas in i lag. Eftersom direktivet är klar på denna punkt – samtidigt som det inte kan uteslutas att någon kapitalbaspost framöver, endast i väsentlig grad kan anses ha de egenskaper som krävs – bör klassificeringen ske utifrån ett väsentlighetsrekvisit.

Klassificering av vissa särskilda poster i tilläggskapitalet

I artikel 96 föreskrivs en klassificering av särskilda poster. Exempelvis ska bankkreditiv och garantier som har utfärdats av ett auktoriserat kreditinstitut klassificeras som nivå 2. Detsamma gäller framtida fordringar grundade på utaxeringsrätt, om vissa förutsättningar är uppfyllda. Även andra rättsligt bindande utfästelser som kan vara till förmån för försäkringsföretaget och som inte ingår i nämnda poster kan klassificeras

som nivå 2. I lag bör fastställas att dessa poster i tilläggskapitalet får klassificeras som nivå 2. Däremot bör den nödvändiga preciseringen av vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificeringen av de specifika kapitalbasposter i artikel 96.2 och 96.3, tas in i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

12.4 Konsolideringsfonden och andra överskottsmedel

Regeringens förslag: Ackumulerade vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare får klassificeras som nivå 1-poster i kapitalbasen, om de uppfyller kraven på förlusttäckningsförmåga och efterställldhet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anför att för många svenska livförsäkringsföretag är klassificeringen av konsolideringsfonden avgörande för om företagen kommer att klara de nya solvenskraven med befintliga resurser. *Svensk Försäkring*, *Folksam*, *LO* m.fl. instämmer i utredningens bedömning att konsolideringsfonden är sådana medel som avses i artikel 91 och att den uppfyller kraven för att klassificeras som nivå 1.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att lagtexten bör förtydligas för att säkerställa överskottsmedlens ställning.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 96 i Solvens II-direktivet anges att överskottsmedel enligt 91.2 ska klassificeras som nivå 1. Om nationell lagstiftning medger detta, ska överskottsmedlen inte betraktas som försäkringsskulder i den utsträckning de uppfyller kraven på förlusttäckningsförmåga och efterställldhet.

Livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och livförsäkringsföreningar ska enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § och 13 kap. 22 § FRL inrätta en konsolideringsfond. Den får endast sättas ned för att täcka förluster eller för att användas för annat ändamål som framgår av bolagsordningen eller stadgarna. Bolagsordningen i ett icke vinstutdelande livförsäkringsföretag innehåller normalt bestämmelser om att konsolideringsfonden får användas för återbäring till försäkringstagarna. Beslut om nedsättning fattas av bolagsstämman eller föreningsstämman.

Regeringen instämmer i utredningens och remissinstansernas bedömning att konsolideringsfonden uppfyller kraven i artikeln 94.1 och därför bör klassificeras som nivå 1. En särskild bestämmelse om klassificeringen av konsolideringsfonden och andra överskottsmedel bör föras in i lag. Den bör utformas i nära anslutning till direktivets lydelse så att ackumulerade vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare får klassificeras som nivå 1, om posterna uppfyller kraven på förlusttäckningsförmåga och efterställldhet. Något ytterligare

förtydligande, som *Svensk Försäkring* efterfrågar, bedöms inte som Prop. 2015/16:9
nödvändigt.

12.5 Säkerhetsreserven

Regeringens bedömning: Klassificering av säkerhetsreserven kräver ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* betonar att klassificeringen av säkerhetsreserven kommer att avgöra om många av de svenska sakförsäkringsföretagen kommer att klara de nya solvenskraven med befintliga resurser. *Folksam* och *LO* tillstyrker att säkerhetsreserven ska kunna räknas in i kapitalbasen som kapital av högsta kvalitet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att det i lagtext bör anges att säkerhetsreserven i sin helhet ska klassificeras som nivå 1.

Skälen för regeringens bedömning: Svenska skadeförsäkringsbolag får göra avsättning till en säkerhetsreserv för att täcka sådana förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömda faktorer. Avsättningen till säkerhetsreserv är alltså inte en reservering som uteslutande görs på grund av skattemässiga överväganden.

Säkerhetsreserven ska klassificeras enligt klassificeringsreglerna i 7 kap. FRL dvs. utifrån efterställdhet och förlusttäckningsförmåga. Reglerna för avsättning och upplösning av säkerhetsreserven finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv (FFFS 2013:8). Föreskriften avses ändrad så att säkerhetsreserven kan anses som helt förlusttäckande.

Mot denna bakgrund ska säkerhetsreserven, såsom den avses reglerad i nämnd föreskrift, klassificeras som nivå 1 i kapitalbassammanhang. Det saknas därför skäl att, som *Svensk Försäkring* efterlyser, ytterligare tydliggöra säkerhetsreservens ställning.

12.6 Separata fonder

Regeringens bedömning: Det föreslås inga särskilda lagbestämmelser om s.k. separata fonder.

Utredningen föreslår att kapitalbasen ska justeras för sådana poster som enbart kan användas för att täcka förluster från ett särskilt skuldsegment eller särskilda risker (separata fonder).

Remissinstanserna: *Folksam* anser att det måste tydliggöras i bl.a. EU-förordningen hur justeringarna ska gå till när det gäller försäkringsgrupper.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt skäl 49 i Solvens II-direktivet kan det finnas tillgångar i ett företag som ska hållas åtskilda från andra tillgångar. Den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder som avser dessa separata fonder ingår i det totala primärkapitalet, men kan inte användas för att täcka risker utanför den åtskilda verksamheten. Därför ska beräkningen av kapitalbasen justeras för den bristande förlusttäckningsförmågan för dessa tillgångar och solvenskapitalkravet justeras för de minskade poolnings- och diversifieringseffekter som beror på den åtskilda verksamheten.

Hur dessa justeringar ska beräknas framgår inte av direktivet utan har bestämts i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. Det finns därför ingen anledning att genomföra någon lagstiftningsåtgärd när det gäller denna fråga.

12.7 Täckande av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet

Regeringens förslag: Kapitalbasen som ska täcka solvenskapitalkravet får bestå av primärkapital och tilläggskapital. Kapitalbasposter som klassificerats som nivå 1 ska dock uppgå till minst en tredjedel av solvenskapitalkravet. Poster som klassificerats som nivå 3 ska vara mindre än en tredjedel av solvenskapitalkravet.

Kapitalbasen som ska täcka minimikapitalkravet får bestå av primärkapital som har klassificerats som nivå 1 eller 2. Mer än hälften av minimikapitalkravet ska täckas av primärkapital som klassificerats som nivå 1 och i övrigt av primärkapital som klassificerats som nivå 2.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker i allt väsentligt förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 98 i Solvens II-direktivet behandlas hur den medräkningsbara kapitalbasen ska beräknas. Kapitalbasen som ska täcka solvenskapitalkravet får bestå av primärkapital och tilläggskapital. Kapitalbasposter som klassificerats som nivå 1 ska dock uppgå till minst en tredjedel av solvenskapitalkravet. Poster som har klassificerats som nivå 3 ska vara mindre än en tredjedel av solvenskapitalkravet.

Kapitalbasen som ska täcka minimikapitalkravet får bestå av primärkapital som har klassificerats som nivå 1 eller 2. Mer än hälften av

minimikapitalkravet ska täckas av primärkapital som har klassificerats som nivå 1 och övrigt av primärkapital som har klassificerats som nivå 2.

Prop. 2015/16:9

Bestämmelserna i artikel 98 bör tas in i lag med vissa språkliga justeringar. I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 fastställs det högre gränsvärden än vad som föreskrivs i direktivet.

13 Kapitalkrav

13.1 Solvenskapitalkrav

13.1.1 Allmänna bestämmelser

Regeringens förslag: Solvenskapitalkravet ska beräknas så att försäkringsföretaget kan infria sina åtaganden med 99,5 procent sannolikhet under de kommande tolv månaderna.

Beräkningen ska ske under antagandet att företaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet.

Beräkningen av solvenskapitalkravet ska beakta alla mätbara risker som företaget är utsatt för. Den ska även beakta effekterna av sådana riskreducerande tekniker som företaget använder.

Solvenskapitalkravet ska beräknas enligt en standardformel eller med en av Finansinspektionen godkänd intern modell.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen förslår att solvenskapitalkravet ska beräknas så att företaget ska kunna infria sina åtaganden om tolv månader. Vidare föreslår utredningen bestämmelser om när solvenskapitalkravet ska beräknas.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* anser att bestämmelsen om skyddsnivån bör omformuleras så att den bättre uttrycker det krav som anges i direktivet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att det bör införas en särskild rapporteringsskyldighet beträffande ett försäkringsföretags beräkning av solvenskapitalkravet.

Skälen för regeringens förslag

Beräkning av solvenskapitalkrav

Av artikel 101.2 i Solvens II-direktivet framgår att solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att företaget kommer att fortsätta att bedriva sin verksamhet (fortlevnadsprincipen). I artikel 101.3 anges att solvenskapitalkravet ska täcka pågående verksamhet samt sådana nya åtaganden som förväntas tecknas inom de följande tolv månaderna. Det ska dock enbart täcka oväntade förluster i den löpande verksamheten. Solvenskapitalkravet ska motsvara att försäkringsföretaget med 99,5%

sannolikhet, baserat på Value-at-Risk, kan infria sina åtaganden under den kommande ettårsperioden.

Bestämmelserna i ovan nämnda artiklar bör föras in i lag. Utredningen föreslår att skyddsnivån bör uttryckas som att företaget ska kunna infria sina framtida åtaganden *om* tolv månader. Det finns emellertid anledning att instämma i *Svensk Försäkrings* bedömning om att ordet *under* bättre uttrycker det krav som anges i direktivet, dvs. att företaget ska kunna infria sina åtaganden under den kommande tolv månadersperioden och inte om tolv månader.

Riskbaserad beräkning

Enligt artikel 101.3 ska solvenskapitalkravet beräknas så att det säkerställs att alla kvantifierbara risker som företaget är exponerat mot beaktas.

Av artikel 101.4 framgår att solvenskapitalkravet ska täcka minst följande risker:

- Teckningsrisk vid skadeförsäkring
- Teckningsrisk vid livförsäkring
- Teckningsrisk vid sjukförsäkring
- Marknadsrisk
- Kreditrisk
- Operativ risk

Vidare följer av artikel 101.5 att företaget ska beakta effekterna av riskreduceringstekniker under förutsättning att företaget tar hänsyn till kreditrisker och andra risker till följd av sådana tekniker.

Som nämnts innehåller direktivet en bestämmelse om att solvenskapitalkravet ska beräknas så att alla risker beaktas (artikel 101.3). Det finns inte anledning att ersätta ordet beakta med formuleringen ”med utgångspunkt i” som utredningen anser, eftersom de uppräknade riskerna ska ingå vid beräkningen av solvenskapitalkravet. Däremot finns det anledning att instämma i utredningens bedömning att uppräknningen i artikel 101.4 av vilka risker som ska täckas av solvenskapitalkravet bör föras in i lag, dock med undantag för de olika varianterna av försäkringsrisk (teckningsrisk) (se närmare i författningskommentaren till 8 kap. 2 § FRL).

Det bör vidare framgå av lag att beräkningen ska beakta effekterna av sådana tekniker som företaget använder för att reducera risker. På så sätt uttrycks att solvenskapitalkravet ska motsvara den samlade *nettorisken* som försäkringsföretaget har gentemot sina försäkringstagare.

Alternativa beräkningsmetoder

Av artikel 100 andra stycket i Solvens II-direktivet framgår att solvenskapitalkravet ska beräknas med en standardformel eller intern modell. En bestämmelse med motsvarande innehåll bör föras in i lag.

Försäkringsföretagens möjligheter att använda sig av interna modeller syftar till att skapa incitament för företagen att utveckla sin riskhantering och företagsstyrning. Det bör dock understrykas att företagen ska uppfylla samma skyddsnivå oavsett beräkningsmetod.

Interna modeller behandlas i avsnitt 14.

Enligt artikel 102.1 första stycket ska solvenskapitalkravet beräknas minst en gång per år och rapporteras till tillsynsmyndigheten. Vidare anges i tredje stycket att försäkringsföretaget ska fortlöpande övervaka beloppet av de medräkningsbara kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet. Därtill ska företaget enligt fjärde stycket göra en förnyad beräkning vid ändrad riskprofil och rapportera detta till tillsynsmyndigheten.

Vidare har tillsynsmyndigheten möjlighet att kräva förnyad beräkning av solvenskapitalkravet, om det finns grundad anledning att anta att riskprofilen har förändrats väsentligt sedan den senaste rapporteringen av solvenskapitalkravet (artikel 102.2).

Finansinspektionen anser att det bör införas en särskild rapporteringsskyldighet beträffande ett försäkringsföretags beräkning av solvenskapitalkravet. I avsnittet om rapporter från försäkringsföretag gör regeringen emellertid bedömningen att bestämmelserna i Solvens II-direktivet om försäkringsföretags skyldighet att lämna såväl sådana uppgifter som är nödvändiga för tillsynen som övriga uppgifter till Finansinspektionen tillgodoses redan av bestämmelser i FRL (se avsnitt 16.1.2). I det avsnittet lämnas även förslag på att det nuvarande bemyndigandet i FRL för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen, bör utökas till att även avse när och hur de ska lämnas.

I nämnt avsnitt sägs vidare att det i detta sammanhang kan konstateras att försäkringsföretaget löpande ska ha kontroll över sin riskprofil och hur denna förhåller sig till solvenskapitalkravet. Rapporteringen av solvenskapitalkravet omfattas av den periodiska tillsynsrapporteringen vars detaljer framgår av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och av kommande förordning på nivå 2,5 samt Eiopas riktlinjer. Att införa en särskild rapporteringsskyldighet för att genomföra artikel 102 skulle – mot denna bakgrund – snarast vara förvirrande. Det saknas således skäl att införa en sådan särskild rapporteringsskyldighet.

13.1.2 Beräkning enligt standardformeln

Regeringens förslag: Solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln ska utgöra summan av ett primärt solvenskapitalkrav och ett kapitalkrav för operativ risk, minskat med ett justeringsbelopp för förlustabsorberande poster.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 103 i Solvens II-direktivet framgår att solvenskapitalkravet ska vara lika med summan av

- det primära solvenskapitalkravet enligt artikel 104,
- kapitalkravet för operativ risk enligt artikel 107, och

- ett justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet hos försäkrings- tekniska avsättningar och uppskjutna skatter enligt artikel 108.

Beräkning enligt standardformeln kan förenklat beskrivas i följande steg. I det första steget bestäms för varje risk ett scenario som kan inträffa med 0,5 procent sannolikhet under den följande tolv månadersperioden. Ett exempel på ett sådant standardiserat scenario är att aktiekurserna skulle sjunka med 39 procent under ett år.

Nästa steg i beräkningen är att bestämma den beloppsmässiga effekten av ett sådant scenario på företagets tillgångar och skulder. Detta belopp motsvarar *kapitalkravet för den aktuella risken*.

När kapitalkraven för de olika riskerna har bestämts ska dessa sättas samman till ett primärt solvenskapitalkrav. Vid sammanläggningen av riskerna ska det beaktas om och i vilken grad riskerna samvarierar.

Till det primära solvenskapitalkravet ska sedan adderas ett särskilt kapitalkrav för operativa risker.

Slutligen ska summan av det primära solvenskapitalkravet och kapitalkravet för operativa risker justeras med hänsyn till förlustabsorberande poster. En sådan justering kan exempelvis användas av företag som meddelar försäkringar med villkorad återbäring.

Det bör i sammanhanget betonas att resultatet av steg 1 och 3 enligt beskrivningen ovan fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

Bestämmelserna i artikel 103 bör tas in i lag.

Utredningen befarar att uttrycket ”det primära solvenskapitalkravet” kan skapa begreppsförvirring, eftersom begreppet primärkapital används i bestämmelserna om kapitalbas och föreslår därför att begreppet ”baskapitalkrav” ska användas i stället för det uttrycket. Även ett sådant nytt begrepp kan emellertid skapa begreppsförvirring, eftersom EU-förordningen innehåller samma terminologi som direktivet. Det saknas därför skäl att frångå direktivets uttryck ”det primära solvenskapitalkravet”. Hur detta ska beräknas framgår av avsnitt 13.1.3.

13.1.3 Beräkning av det primära solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Det primära solvenskapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för minst försäkringsrisker, marknadsrisker och motpartsrisker.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av det primära solvenskapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår även att det i lag ska tas in bestämmelser om beräkningar av kapitalkrav för skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, sjuk- och olycksfallsförsäkringsrisk, marknadsrisk och motpartsrisk.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 104.1 första stycket i Solvens II-direktivet ska det grundläggande solvenskapitalkravet omfatta enskilda riskmoduler som ska aggregeras enligt en matematisk formel och en korrelationsmatris som finns i bilaga IV till direktivet.

Formeln och korrelationsmatrisen bör inte tas in i lag utan i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid genomförande av bestämmelsen i artikel 104.1 första stycket bör den svenska lagbestämmelsen uttryckas på det sättet att det primära solvenskapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av de aktuella riskkategorierna. Med ordet justerad markeras att det inte endast handlar om en enkel summering av kapitalkraven för varje riskkategori.

I artikel 104.1 andra stycket anges vilka *riskmoduler* som minst ska ingå i det grundläggande solvenskapitalkravet. Dessa är teckningsrisk för skadeförsäkring, teckningsrisk för livförsäkring, teckningsrisk för sjukförsäkring, marknadsrisk och motpartsrisk. Dessa riskkategorier bör tas in i lag på så sätt att vid beräkningen av solvenskapitalkravet ska försäkringsrisker (teckningsrisker), marknadsrisker och motpartsrisker beaktas.

I artikel 104.2 anges att försäkringstransaktioner ska tilldelas den riskkategori som bäst motsvarar de underliggande tekniska riskerna. Utredningen anser att bestämmelsen i artikeln inte behöver framgå av lag med motiveringen att fördelningen av riskerna mellan olika riskkategorier kommer att framgå av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. Det finns anledning att delvis instämma i detta konstaterande. I sammanhanget bör uppmärksammas att bestämmelsen bör genomföras genom att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur det primära solvenskapitalet ska beräknas. Sådana föreskrifter måste givetvis utformas med beaktande av innehållet i den nämnda EU-förordningen.

Vidare anges i artikel 104.3 och 104.4 att den närmare beräkningen av kapitalkravet för varje riskkategori måste vara förenlig med den skyddsnivå som gäller för solvenskapitalkravet och uppfylla de allmänna bestämmelserna i artikel 101. En bestämmelse med motsvarande innehåll införs i en allmän lagregel om hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas.

Bestämmelserna i artikel 104.6 om att geografiska specifikationer i tillämpliga fall får användas beträffande katastrofrisker vid beräkning av livförsäkrings-, skadeförsäkrings- samt sjuk- och olycksfallsförsäkringsrisk är av sådan detaljkaraktär att de inte behöver framgå av lag. Även denna bestämmelse bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå och med beaktande av EU-förordningen.

I artikel 105 finns de mycket detaljerade bestämmelserna om hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas. I artikeln anges även vilka undergrupper av risker som ska beaktas vid beräkningen av kapitalkraven för skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, sjuk- och olycksfallsrisk, marknadsrisk och motpartsrisk. Dessa bestämmelser är av sådan detaljnivå och omfattning att de inte bör tas in i lag utan genomföras genom föreskrifter på lägre nivå.

Det finns inte heller behov av att ta in några allmänt hållna bestämmelser om beräkning av kapitalkrav för skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, sjuk- och olycksfallsförsäkringsrisk, marknadsrisk och motpartsrisk. Utredningen föreslår exempelvis att kapitalkravet för skadeförsäkringsrisk ska beräknas med utgångspunkt i de risker som företaget är utsatt för till följd av den skadeförsäkringsverksamhet som företaget bedriver. Att företaget ska beakta sådana risker får anses följa av den föreslagna bestämmelsen om att solvenskapitalkravet ska beräknas med beaktande av alla mätbara risker som företaget är utsatt för, däribland försäkringsrisker (se författningskommentaren till 8 kap. 2 §).

13.1.4 Företagsspecifika parametrar

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i ett enskilt fall tillåta att ett försäkringsföretag får använda lämpliga parametrar som är specifika för företaget vid beräkning av kapitalkravet för försäkringsrisker.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få använda företagsspecifika parametrar vid beräkning av kapitalkravet för försäkringsrisker.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen förslår att Finansinspektionen ska ge tillstånd att använda företagsspecifika parametrar endast om parametrarna är relevanta för beräkningen av företagets solvenskapitalkrav och om de data som avses användas är lämpliga.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 104.7 i Solvens II-direktivet framgår att ett försäkringsföretag får använda parametrar som är specifika för företaget vid beräkningen av teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring. De företagsspecifika parametrarna ska kalibreras med stöd av interna uppgifter eller av uppgifter som är omedelbart relevanta för den aktuella verksamheten. Tillsynsmyndigheten ska kontrollera att uppgifterna som ligger till grund för de företagsspecifika parametrarna är fullständiga, exakta och lämpliga.

Det bör i lag tas in en bestämmelse om att ett försäkringsföretag får använda företagsspecifika parametrar vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker (teckningsrisk för skade-, liv-, och sjukförsäkring) om Finansinspektionen, efter ansökan från företaget, beslutar att tillåta detta.

Däremot bör de närmare förutsättningarna enligt artikel 104.7 andra och tredje styckena för att ett företag ska få använda företagsspecifika parametrar tas in i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i ett enskilt fall tillåta att ett försäkringsföretag, som meddelar pensionsförsäkringar enligt inkomstskattelagen, får beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk, som ingår i kapitalkravet för marknadsrisk, utifrån den genomsnittliga innehavstiden för företagets placeringar i aktier (durationsbaserad metod).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kraven för att ett företag ska få använda en sådan metod.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att kraven för att ett försäkringsföretag ska få använda en durationsbaserad metod för beräkning för aktiekursrisk ska tas in i lag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser i första hand att kraven för att ett försäkringsföretag ska få använda en durationsbaserad metod för beräkning för aktiekursrisk ska tas in i lag. För det fall att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter i saken bör det, enligt inspektionen, tydliggöras hur separationskravet ska tolkas.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 304.1 b i Solvens II-direktivet finns det en särskild metod för beräkning av solvenskapitalkravet för aktiekursrisk som bl.a. kan användas av livförsäkringsföretag som erbjuder pensionsförmåner som är knutna till att någon går i pension och där premierna för dessa förmåner är skattemässigt avdragsgilla för försäkringstagaren enligt nationell lagstiftning i den medlemsstat som har auktoriserat företaget.

Metoden, som kallas durationsbaserad aktiekursrisk, innebär att företaget under vissa omständigheter tillåts basera delar av beräkningen av solvenskapitalkravet för aktier på andra antaganden än de som annars gäller. Företaget får basera riskberäkningen på en tidsperiod som överensstämmer med den typiska innehavsperioden för företagets placeringar i aktier, med en konfidensnivå som ger försäkringstagare och förmånstagare en skyddsnivå som är likvärdig med den som anges i Solvens II-direktivet (se 8 kap. 1 §). Enligt artikel 304.1 bi krävs att alla tillgångar och motsvarande skulder som hänför sig till denna verksamhet separeras samt förvaltas och organiseras skilt från försäkringsföretagets övriga verksamheter, utan möjlighet till överföring.

Enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 (skäl 37 och 39) är separata fonder överenskommelser där en fastställd uppsättning tillgångar och skulder hanteras som om de vore ett separat företag. Dessa arrangemang innebär att vissa kapitalbasposter inte kan täcka alla förluster i den löpande verksamheten. Enligt artikel 80 i EU-förordningen kan den bristande överförbarheten uppstå till följd av att posterna endast kan användas för att täcka förluster på vissa

försäkringsavtal, för vissa försäkringstagare eller endast kan användas för att täcka förluster som uppstår från särskilda risker eller skulder. Enligt artikel 70 i EU-förordningen ska överskott från en separat fond minska den totala kapitalbasen (avstämningsreserven) i företaget. Överskottet uppstår om den separata fondens kapitalbas överstiger den separata fondens teoretiska solvenskapitalkrav.

Av Eiopas riktlinjer (Eiopa Guidelines on Ring-fenced funds, GL 4, 1.14 e) framgår att företag bör identifiera om de har arrangemang som kan vara separata fonder genom att bl.a. jämföra arrangemang inom sin verksamhet med olika angivna typer av separata fonder. Enligt nämnd riktlinje är arrangemang som omfattas av artikel 304 ett exempel på en separat fond.

Finansinspektionen efterfrågar ett tydliggörande av hur nu aktuellt separationskrav ska tolkas.

Vad som nu sagts om kravet på separation i artikel 304.1 bi och förtydligandet i Eiopas riktlinjer – att den separerade verksamheten enligt artikel 304 ska betraktas som en separat fond – torde innebära att företaget ska separera alla tillgångar och skulder som hänför sig till pensionsverksamheten. Enligt Eiopas riktlinjer bör företaget då identifiera alla tillgångar, skulder och därmed sammanhängande kassaflöden som ger upphov till en separat fond. En närliggande slutsats är därför att en separation där tillgångar, skulder och därmed sammanhängande kassaflöden ska förvaltas och organiseras skilt från den övriga livförsäkringsverksamheten och hanteras som om de vore ett separat företag innebär att företaget även ska dela upp sin kapitalbas. Det innebär att eventuella överskott eller underskott inom en separat fond inte kan överföras till andra delar av verksamheten.

Enligt artikel 304.1 bii och 304.1 biii framgår att nu aktuell metod endast kan användas av livförsäkringsföretag som inte bedriver gränsöverskridande verksamhet samtidigt som den genomsnittliga durationen av skulderna som är kopplade till företagets affärsverksamhet överstiger 12 år. Av artikeln kan vidare utläsas en rad ytterligare villkor och förutsättningar.

Av artikel 304.1 b framgår att medlemsstaterna *får* auktorisera livförsäkringsföretag att tillämpa metoden, vilket torde innebära en valmöjlighet för medlemsstaterna. Regeringen anser att ett utnyttjande av möjligheten skulle bidra till konkurrensneutralitet mellan företag som erbjuder tjänstepensionsförmåner med stöd av tjänstepensionsdirektivet och företag som erbjuder tjänstepensionsförsäkringar med stöd av Solvens II-direktivet. Mot denna bakgrund finns det anledning för Sverige att utnyttja denna möjlighet. Finansinspektionen bör därför, efter ansökan från ett livförsäkringsföretag, få besluta att tillåta att företaget tillämpar en durationsbaserad metod för att beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk. Dock bör de detaljerade villkoren för att företaget ska få tillämpa metoden tas in i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringens förslag: Kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som försäkringsföretaget är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker, marknadsrisker eller motpartsrisker.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkningen av kapitalkravet för operativ risk.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 107.1 i Solvens II-direktivet framgår att kapitalkravet för operativ risk ska avspegla sådana operativa risker som inte redan har beaktats inom de riskmoduler som omfattas av det primära solvenskapitalkravet. Vidare ska kapitalkravet kalibreras i enlighet med den föreskrivna skyddsnivån i 101.3. Enligt artikel 101.4 andra stycket ska operativ risk i detta sammanhang omfatta rättsliga risker, men inte risker till följd av strategiska beslut och renommérisker. I fråga om livförsäkringsavtal där försäkringstagarna står för placeringsrisken ska, enligt artikel 107.2, beräkningen av kapitalkravet för operativ risk ta hänsyn till de årliga driftkostnaderna för denna försäkringsförpliktelse. När det gäller andra försäkringstransaktioner än de som avses i artikel 107.2 ska, enligt artikel 107.3, beräkningen av kapitalkravet för operativ risk ta hänsyn till transaktionernas volym, uttryckt i premieintäkter och försäkringstekniska avsättningar för dessa transaktioner. I sådana fall ska kapitalkravet för operativ risk inte överstiga 30 procent av det primära solvenskapitalkravet för försäkringsriskerna.

Begreppet operativ risk definieras i artikel 13.33 som risken för förlust till följd av att interna rutiner har visat sig otillräckliga eller fallerat, orsakad av personal eller system eller av externa händelser. Kapitalkravet för operativa risker ska alltså inte beräknas utifrån alla operativa risker, utan endast sådana operativa risker som inte redan har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för de övriga riskkategorierna.

I lag bör införas en övergripande bestämmelse om att kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som försäkringsföretaget är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker, marknadsrisker eller motpartsrisker.

Direktivbestämmelserna i övrigt på teknisk detaljnivå om hur kapitalkravet för operativ risk ska beräknas bör genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

13.1.7 Justeringsbelopp

Regeringens förslag: Justeringsbeloppet ska motsvara minskningen av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på att försäkringsföretagets åtaganden gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet, eller försäkringsföretagets uppskjutna skatt förändras eller en kombination av dessa två fall.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur justeringsbeloppet ska beräknas.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 108 första stycket i Solvens II-direktivet ska den justering för förlusttäckningskapacitet hos försäkringstekniska avsättningar och uppskjutna skatter visa den möjliga kompensationen för oförutsedda förluster genom en samtidig minskning av försäkringstekniska avsättningar eller uppskjutna skatter eller en kombination av båda.

Enligt andra stycket i artikeln ska justeringen ta hänsyn till den riskreducerande effekt som kan medräknas genom framtida diskretionära förmåner i försäkringsavtal, om dessa kan användas för att täcka oförutsedda förluster. Av direktivet framgår vidare att den riskreducering som kan uppnås genom framtida diskretionära förmåner inte får vara större än summan av de försäkringstekniska avsättningar och uppskjutna skatter som avser dessa framtida förmåner.

Vidare framgår av tredje stycket i nämnda artikel att värdet av framtida diskretionära förmåner under ogynnsamma omständigheter får jämföras med dessa förmånens värde enligt de underliggande antagandena för beräkningen av bästa skattning.

Bestämmelserna i artikel 108 om justering för förlusttäckningskapacitet hos försäkringstekniska avsättningar och uppskjutna skatter bör tas in i lag. Bestämmelserna om justeringsbelopp omfattar exempelvis s.k. villkorad återbäring i vinstutdelande livförsäkringsbolag och uppskjutna skatter i bl.a. skadeförsäkringsföretag. Bestämmelsen omfattar däremot inte garanterad återbäring i traditionell livförsäkring, eftersom sådan återbäring inte är diskretionär och inte heller kan minskas till följd av oförutsedda förluster. Vidare omfattas inte heller diskretionär återbäring utöver garanterad återbäring, eftersom sådan återbäring inte beaktas vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Den allmänna lagbestämmelsen om att justeringsbeloppet ska motsvara minskningen av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på att försäkringsföretagets åtaganden gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet, eller försäkringsföretagets uppskjutna skatt förändras eller en kombination av dessa två fall bör kompletteras med en föreskriftsrätt. Anledningen till detta är i huvudsak att det förekommer svenska särarter

som inverkar på justeringsbeloppet, men som inte regleras i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. Detta gäller den minskning i åtagandena som följer av försäkringens villkor, men även den minskning som beror på uppskjuten skatt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om hur justeringsbeloppet ska beräknas.

13.1.8 Underrättelse om bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen om företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk försäkring* anser att inte varje risk för att kapitalkraven inte kommer att uppfyllas ska behöva rapporteras.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Försäkringsföretag ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten så snart som de konstaterat att solvenskapitalkravet inte längre efterlevs eller att det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna (artikel 138.1 i Solvens II-direktivet).

Bestämmelsen saknar direkt motsvarighet i de äldre direktiven, men i nu gällande FRL finns i 16 kap. 5 § ett krav på att Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag som inte uppfyller de i lagen ställda kapitalkraven att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning. Bestämmelsen i 16 kap 5 § har sitt ursprung i första skadeförsäkringsdirektivet och första livförsäkringsdirektivet och kom att införlivas med svensk rätt när EES-avtalet ingicks (se prop. 1992/93:257 s. 202). Härutöver har Finansinspektionen i allmänna råd angett att försäkringsföretagen bör rapportera in sådana händelser som kan medföra att de ekonomiska förutsättningarna ändras, så att företaget inte kan uppfylla sina åtaganden mot kunder (FFFS 2005:12).

Genom de nya bestämmelserna avseende olika åtgärder i samband med att ett försäkringsföretag inte uppfyller de i lag uppställda kraven på solvenskapital införs ett regelverk som delvis får anses motsvara de tidigare bestämmelserna och som ger tillsynsmyndigheten befogenheter att följa försäkringsföretagens finansiella ställning på nära håll. Solvens II-direktivets kapitalkrav får emellertid anses bestå av två trappsteg. Kravet på nogsam rapportering av solvenskapitalläget kan således snarare ses som en utvidgad kontroll av försäkringsföretagens finansiella situation.

Det utvidgade regelverket kring bristande uppfyllande av solvenskapitalkravet kan i detta avseende ses som ett nytt extra krav på försäkringsföretagen att redovisa sin finansiella ställning mer proaktivt till till-

synsmyndigheten. Det bereder samtidigt Finansinspektionen nya utvidgade möjligheter och skyldigheter att på närmre avstånd följa ett försäkringsföretags finansiella ställning. Om ett försäkringsföretag inte lever upp till solvenskapitalkravet, eller riskerar att inte leva upp till kravet under de kommande tre månaderna, ska tillsynsmyndigheten omedelbart underrättas.

Vad gäller kravet på underrättelse står det enligt regeringens mening klart att en sådan ovillkorligen bör ske omedelbart i samband med att en faktisk brist i uppfyllandet av kravet på solvenskapital kan konstateras.

Svensk Försäkring anför i det sammanhanget följande. Rörelser på de finansiella marknaderna kan vara snabba och stora och påverkar försäkringsföretagens ställning genom marknadsvärderingen av tillgångar, skulder och åtaganden. Inte minst är livförsäkringsföretagen känsliga för rörelser i räntekurvan. Mot den bakgrunden är tre månader en relativt lång period. Svensk Försäkring menar därför att det för en underrättelseskyldighet måste krävas en mer påtaglig risk för att kapitalkraven inte kommer att uppfyllas och att det måste framgå av lagtexten.

Det finns en uppenbar risk att frågan om ett försäkringsföretag har uppfyllt sin underrättelseskyldighet kommer att bedömas av Finansinspektionen i efterhand, när ett företag inte uppfyller kapitalkraven. En sådan bedömning måste självklart ta sin utgångspunkt i den information som fanns tillgänglig för företaget innan kapitalkravet underskreds och beakta vilka bedömningar som var rimliga för ett företag att göra vid det tillfället.

Som Svensk försäkring påpekar kan en viss grad av osäkerhet anses föreligga i de fall ett försäkringsföretag gör en bedömning framåt i tiden, dvs. för det fall att ett försäkringsföretag gör bedömningen att man inte kommer att uppfylla solvenskapitalkravet inom tremånadersperioden. Icke desto mindre ska försäkringsföretaget underrätta tillsynsmyndigheten i de fall då försäkringsföretaget kan konstatera att det finns risk för att företaget inte kommer att kunna uppfylla solvenskapitalkravet inom de närmaste tre månaderna. Det får anses följa av att det just är när en *risk* bedöms finnas som försäkringsföretaget har en skyldighet att underrätta om att detta innefattar ett osäkerhetsmoment. Det blir med därtill beaktande av proportionalitetsprincipen ett krav på underrättelse som måste ställas i relation till den prognostiserade bristens infallande i tid, omfattning och inte minst förutsägbarhet.

Frågan om underrättelseskyldighet till Finansinspektionen för ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna behandlas i avsnitt 24.2.15.

13.1.9 Förenklingar av standardformeln

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag får göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk, om det är motiverat med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av de risker som företaget är utsatt för och det är oproportionerligt betungande att göra beräkningar enligt standardformeln.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 109 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att ett försäkringsföretag får använda en förenklad beräkning för en specifik riskmodul eller undergrupp av en riskmodul, om det är motiverat med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av de risker som företaget står inför och det vore oproportionerligt att kräva att företaget ska tillämpa standardformeln.

Under vissa speciella omständigheter får ett försäkringsföretag använda sig av beräkningsmetoder som medför en mindre administrativ börda än standardformeln. Eftersom möjligheten att använda förenklade beräkningar är kopplad till arten, omfattningen och komplexitet av risken, bör förenklade beräkningar kunna användas av alla försäkringsföretag oavsett storlek. Det bör dock noteras att förenklade beräkningar inte kan användas för beräkning av justeringsbeloppet, eftersom bestämmelsen är begränsad till riskkategorier och underkategorier av risker. I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 anges vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få använda förenklade beräkningar och även vilka dessa förenklade beräkningar är.

Ett försäkringsföretag bör få göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk, om det är motiverat med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av de risker som företaget är utsatt för och det är oproportionerligt betungande att göra beräkningar enligt standardformeln. En sådan bestämmelse bör föras in i lag.

Det bör understrykas att möjligheten till förenklade beräkningar inte ska blandas samman med möjligheten att använda en partiell intern modell. En partiell intern modell får användas om den ger ett kapitalkrav som bättre återspeglar den faktiska risken i en viss riskkategori eller underkategori av risker (se avsnitt 14 om interna modeller).

13.2 Minimikapitalkrav

13.2.1 Allmänna bestämmelser om minimikapitalkrav

Regeringens förslag: Minimikapitalkravet utgör den minsta storleken på kapitalbasen som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procent sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Minimikapitalkravet ska beräknas med beaktande helt eller delvis av försäkringstekniska avsättningar, premieinkomst, positiv risksumma, uppskjutna skatter, administrativa kostnader och avgiven återförsäkring.

Minimikapitalkravet får inte underskrida 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* påtalar att direktivet endast anger att minimikapitalkravet inte får understiga 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet, men att det inte anger hur justeringen av minimikapitalkravet ska ske om angivna gränsvärdet under- eller överskrids. Detta anges i stället i den föreslagna EU-förordningen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 129.1 a i Solvens II-direktivet följer att minimikapitalkravet ska beräknas på ett klart och enkelt sätt och på ett sådant sätt som gör det möjligt att kontrollera beräkningen. Vidare anges i artikel 129.1 b att minimikapitalkravet ska motsvara primärkapital till det belopp under vilket försäkringstagarna skulle exponeras för en oacceptabel grad av risk om det berörda försäkrings- eller återförsäkringsföretaget tillåts fortsätta sin verksamhet. Av artikel 129.1 c framgår att minimikapitalkravet ska beräknas till ett värde för Value-at-Risk med en konfidensnivå på 85 procent för en ettårsperiod.

Enligt artikel 129.2 ska minimikapitalkravet beräknas som en linjär funktion av följande variabler eller en delmängd av dem:

- företagets försäkringstekniska avsättningar,
- tecknade premier,
- risksumma,
- uppskjutna skatter,
- administrativa omkostnader, och
- avgiven återförsäkring.

Vidare anges i artikel 129.3 att minimikapitalkravet inte får underskrida 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet inklusive påfört kapitaltillägg.

Minimikapitalkravet har i grunden samma syfte som solvenskapitalkravet. För minimikapitalkravet gäller dock en skyddsnivå om 85 procent i stället för 99,5 procent.

Bestämmelserna i artikel 129.1 och 129.2 bör tas in i lag. Bestämmelserna om minimikapitalkrav bör tolkas som bestämmelser som reglerar vilka risker som ska beaktas vid beräkningen av minimikapitalkravet. Detta kapitalkrav ska således beräknas med beaktande av ett antal olika variabler eller en delmängd av dem. Enligt direktivet är en av variablerna ”risksumma”. Med risksumma avses skillnaden mellan försäkringens värde omedelbart efter inträffat dödsfall och försäkringens värde omedelbart före inträffat dödsfall. Risksumman är positiv om företaget får skjuta till belopp, utöver de försäkringstekniska avsättningarna, vid utbetalning på grund av ett dödsfall. I annat fall är risksumman negativ.

Minimikapitalkravet måste dessutom alltid hålla sig inom fastställda övre och undre gränser i förhållande till solvenskapitalkravet. Denna ”korridor” motsvarar 25 till 45 procent av solvenskapitalkravet. Bestämmelser om detta bör föras in i lag.

Såsom *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* har påtalat anger direktivet inte hur justeringen av minimikapitalkravet ska ske om angivna gränsvärden under- eller överskrids, utan detta anges i stället i EU-förordningen på nivå 2. Det saknas därför anledning att reglera detta i lag.

13.2.2 Underrättelse om bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek, eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag innehåller inte krav på underrättelse om brister i uppfyllandet av kapitalkravet i ett mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att inte varje risk för att kapitalkraven inte kommer att uppfyllas ska behöva rapporteras.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss innehåller inte något krav på underrättelse om brister i uppfyllandet av kapitalkravet i ett mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten så snart som det har konstaterat att minimikapitalkravet inte längre efterlevs eller att det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna (artikel 139.1 i Solvens II-direktivet).

Bestämmelsen saknar direkt motsvarighet i de äldre direktiven, men i nu gällande FRL finns i 16 kap. 5 § ett krav på att Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag som inte uppfyller de i lagen ställda kapitalkraven att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning.

Direktivbestämmelsen bör genomföras i lag. Ett försäkringsföretag ska således omedelbart underrätta Finansinspektionen om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna. Beträffande *Svensk Försäkrings* invändning om att inte varje risk för att kapitalkravet inte kommer att uppfyllas ska behöva rapporteras, se avsnitt 13.9.1.

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek får beviljas undantag från FRL:s bestämmelser om solvens och offentliggörande (se avsnitt 6.4). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för dessa

mindre försäkringsföretag. Det är lämpligt att nu aktuell under-
rättelseskyldighet även omfattar brister i uppfyllandet av ett kapitalkrav
som enligt dessa regler ska uppfyllas av ett mindre försäkringsföretag.

13.3 Garantibelopp

Regeringens förslag: Minimikapitalkravet får aldrig vara lägre än fastställda garantibelopp.

Dispensregeln att Finansinspektionen, om det finns särskilda skäl, får besluta att garantibeloppet för ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening ska sättas ned med högst en fjärdedel slopas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslagen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 129.1 d i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt *artikel 2.32 a i omnibus II-direktivet*) föreskrivs att minimikapitalkravet under inga omständigheter får understiga de angivna beloppen som gäller för olika typer av försäkringsföretag, exempelvis 2,5 miljoner euro (ca 24 miljoner kronor) för skadeförsäkringsföretag och 3,7 miljoner euro (ca 35 miljoner kronor) för livförsäkringsföretag. Om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet, kan tillsynsmyndigheten återkalla tillståndet (se avsnitt 17 om tillsyn och ingripande).

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det lägsta minimikapitalkravet bör benämnas garantibelopp. I 7 kap. 17–19 §§ FRL finns motsvarande bestämmelser om garantibelopp.

Enligt gällande bestämmelser om garantibelopp bestäms beloppets storlek utifrån den drivna rörelsen (direkt skadeförsäkringsrörelse, direkt livförsäkringsrörelse eller återförsäkringsrörelse). Det är nu i stället lämpligt att, i enlighet med direktivet, bestämma garantibeloppets storlek utifrån företagsform (skadeförsäkringsföretag, livförsäkringsföretag, återförsäkringsbolag, captivebolag för återförsäkring eller försäkringsföretag som bedriver både liv- och skadeförsäkring, om sådan verksamhet samtidigt drevs vid tidpunkten för undertecknande av avtalet om EES). De olika företagsformerna definieras i 1 kap. FRL.

Vidare ska garantibeloppets storlek justeras utifrån förändringar i det europeiska konsumentprisindexet som EU-kommissionen årligen tillkännager. Bestämmelsen har sin grund i artikel 300 första stycket som föreskriver att omprövning ska ske av de belopp som uttrycks i euro. Även gällande garantibelopp ska justeras med hänsyn till det europeiska konsumentprisindexet.

Enligt 7 kap. 20 § FRL får Finansinspektionen, om det finns särskilda skäl, besluta att garantibeloppet för ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening ska sättas ned med högst en fjärdedel. En motsvarande möjlighet till nedsättning av garantibeloppet saknas i direk-

14 Interna modeller

14.1 Allmänna bestämmelser interna modeller

14.1.1 Krav på tillstånd

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag får efter tillstånd av Finansinspektionen använda en intern modell för sin beräkning av solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd kan avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell.

De allmänna bestämmelserna om solvenskapitalkrav gäller även när solvenskapitalkravet beräknas med en intern modell.

Nuvarande regler om interna modeller utmönstras.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att gällande bestämmelser om förhandsgranskning av tillförlitligheten hos interna modeller ska behållas.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anser att gällande bestämmelser om förhandsgranskning av tillförlitligheten hos interna modeller bör behållas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 112.1 får ett försäkringsföretag beräkna solvenskapitalkravet med en fullständig intern modell eller med en partiell intern modell, förutsatt att den har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Direktivets grundläggande bestämmelser, om att ett försäkringsföretag kan ges tillstånd till användning av en intern modell eller en partiell sådan för beräkning av sitt solvenskapitalkrav, bör föras in i lag. Sådana tillstånd får, efter ansökan av försäkringsföretaget, ges av Finansinspektionen. Bestämmelserna har en motsvarighet i rörelseregleringen för kreditinstitut, där det ges möjlighet att beräkna kapitalkrav för kreditrisker med en internmetod och kapitalkrav för operativa risker med en internmätningmetod.

Även direktivets uppdelning mellan fullständiga och partiella interna modeller bör framgå av lag. Med en fullständig intern modell ska solvenskapitalkravet beräknas på hela verksamheten i ett försäkringsföretag, medan en partiell intern modell är begränsad till sitt tillämpningsområde. Det bör även i lag tydligt framgå vilka bestämmelser om beräkning av solvenskapitalkrav i 8 kap. som gäller när ett företag använder en intern modell.

Finansinspektionen och *Svensk Försäkring* menar att gällande bestämmelser om förhandsgranskning av tillförlitligheten hos interna modeller

bör behållas. Dagens bestämmelser om förhandsgranskning av interna modeller (se 14 kap. 17 § FRL) har tillkommit för att underlätta försäkringsföretagens och Finansinspektionens förberedelser inför införandet av det nya solvensregelverk som Solvens II-direktivet innehåller. Reglerna om granskning motsvaras inte av några bestämmelser i direktivet. I direktivet finns i stället regler om ansökningar om tillstånd att använda en intern modell, som genom de lagförslag som nu läggs fram avses bli genomförda i svensk rätt.

I sammanhanget bör särskilt uppmärksammas att Eiopa kommer att besluta om riktlinjer för förhandsgranskning av en intern modell. Syftet med dessa riktlinjer är att skapa en konsekvent, ändamålsenlig och effektiv tillsynspraxis. Detta ska säkerställa en gemensam, enhetlig och konsekvent tillämpning av unionsrätten. Det saknas således behov av att ha kvar *nationella lagregler* om förhandsgranskning av interna modeller efter genomförandet av Solvens II-direktivet. Dagens bestämmelser om granskning av interna modeller bör därför utmönstras.

Av artikel 126 framgår att kraven på en intern modell gäller oavsett om försäkringsföretaget självt har tagit fram en modell eller information som används i en intern modell eller om företaget har hämtat modellerna eller informationen externt. Detta får anses gälla utan att det uttryckligen framgår av lag.

14.1.2 Förutsättningar för att använda en intern modell

Regeringens förslag: Tillstånd för ett försäkringsföretag att använda en intern modell ska ges om kraven på en intern modell är uppfyllda, och om försäkringsföretaget har ett för ändamålet lämpligt utformat riskhanteringssystem. Dessa krav gäller även vid större ändringar av en intern modell.

För att ett försäkringsföretag ska ges tillstånd att använda en partiell intern modell ska företaget därutöver uppfylla särskilda krav.

Finansinspektionen ska fatta beslut rörande en ansökan om att använda en intern modell inom sex månader från det att en fullständig ansökan kommit in till inspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Försäkringsjuridiska föreningen* och *Svensk Försäkring* menar att det inte ska ske någon allmän lämplighetsprövning i samband med att ett försäkringsföretag ansöker om tillstånd att använda en intern modell utan att det endast ska prövas om kraven för tillstånd är uppfyllda.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 112.5 i Solvens II-direktivet ska tillsynsmyndigheten ge sitt godkännande till användande av en intern modell om den har förvissat sig om att försäkringsföretaget som använder sig av en sådan modell har lämpliga system för att identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera risker. Enligt artikeln krävs

även för godkännande att de grundläggande kraven i artiklarna 120–125 är uppfyllda. Prop. 2015/16:9

Finansinspektionen bör således förvissa sig om att de grundläggande kraven på en intern modell är uppfyllda. Vidare ska inspektionen göra en prövning av om försäkringsföretagets riskhanteringssystem (se 10 kap. 6 § FRL) uppfyller lagstiftningens krav. En intern modell och användningen av den hänger nära samman med företagsstyrningen, där riskhanteringssystemet ingår som en viktig komponent. Därför är det naturligt att en prövning av riskhanteringssystemet utifrån användningen av den interna modellen ingår vid bedömningen av en ansökan om tillstånd att använda en intern modell. Så är även fallet när kreditinstitut och värdepappersbolag ansöker om tillstånd att använda internmetod och internmätningmetod.

De krav som Solvens II-direktivet ställer upp för att bevilja tillstånd att använda en intern modell bör komma till tydligt uttryck i lag. Vid tillståndsprövningen ankommer det inte på Finansinspektionen som tillsynsmyndighet att göra någon skönsmässig, allmän lämplighetsprövning av huruvida tillstånd att använda en intern modell ska lämnas – något som *Försäkringsjuridiska föreningen* och *Svensk Försäkring* befarar kommer att ske.

I artikel 112.4 stadgas att en ansökan om tillstånd att använda en intern modell ska prövas av tillsynsmyndigheten inom sex månader. Detta krav bör framgå av lag.

I artikel 112.6 i Solvens II-direktivet ställs krav på att ett beslut varigenom en ansökan om tillstånd att använda en intern modell avslås ska innehålla skälen till beslutet. Ett sådant krav följer redan av 20 § första stycket förvaltningslagen (1986:223). Artikel 112.6 får således anses vara genomförd i svensk rätt och kräver därför ingen lagstiftningsåtgärd.

14.2 Partiell intern modell

14.2.1 Särskilda bestämmelser för att använda en partiell intern modell

Regeringens förslag: En partiell intern modell får användas för att beräkna kapitalkravet för en eller flera risker eller undergrupper av risker som ingår i det primära solvenskapitalkravet, kapitalkravet för operativ risk och ett justeringsbelopp, eller en kombination av dessa.

En partiell intern modell får tillämpas på hela verksamheten eller på en eller flera av försäkringsföretagets större affärsenheter.

För att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda en partiell intern modell ska det krävas att det finns godtagbara skäl för avgränsningen av tillämpningsområdet för modellen, att solvenskapitalkravet kan beräknas mer rättvisande utifrån försäkringsföretagets riskprofil än om standardformeln används och att den interna modellen kan integreras helt med de beräkningar som ska ske enligt standardformeln.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag. Utredningen har dock föreslagit att uttrycket ”en avgränsad del av verksamheten” ska användas i stället för uttrycket ”större affärsenhet”.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att begreppet ”större affärsenhet” bör användas, så att lagtexten närmare återger direktivets lydelse.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anser att det bör göras tydligt att en partiell intern modell även kan användas för att beräkna solvenskapitalkravet för var och en eller flera av undergrupperna av risker.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 112.2 i Solvens II-direktivet följer att en partiell intern modell kan användas av ett försäkringsföretag för att beräkna kapitalkravet för en eller flera av de risker eller undergrupper av risker som ingår i det primära solvenskapitalkravet på hela verksamheten eller på en eller flera större affärsenheter. Den får även användas för att beräkna kapitalkravet för operativ risk samt ett justeringsbelopp för förlustabsorberande poster (eller kombinationer av allt detta). Av artikel 113.1 följer vidare att en förutsättning för tillstånd att använda en partiell intern modell är att det finns godtagbara skäl till att avgränsa tillämpningsområdet för den interna modellen på det sätt som företaget gjort. Det kan vara fråga om en av de övergripande riskkategorierna inom solvenskapitalkravet (t.ex. livförsäkringsrisker) eller en del av en sådan riskkategori (t.ex. dödsfallsrisk). Solvenskapitalkravet som erhålls ska bättre spegla företagets riskprofil. Den partiella interna modellen ska också fullt ut kunna integreras med standardformeln för solvenskapitalkravet.

Dessa särskilda bestämmelser för att använda en partiell intern modell bör framgå av lag. Som *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* framhåller bör det tydliggöras att en partiell intern modell även kan användas för att beräkna solvenskapitalkravet för var och en eller flera av undergrupperna av risker.

En partiell intern modell kan också vara avgränsad till en viss del av verksamheten i ett försäkringsföretag. Utredningen föreslår att uttrycket ”en avgränsad del av verksamheten” ska användas i stället för ”större affärsenhet” som föreskrivs i direktivet. För att undvika språklig förvirring när även regler på lägre nivå ska tillämpas är det viktigt att nära återge direktivets lydelse vid genomförandet. I överensstämmelse med vad *Finansinspektionen* förespråkar får det därför anses lämpligare att använda begreppet större affärsenhet för att beteckna de delar som ett försäkringsföretags verksamhet kan delas in i.

14.2.2 Övergångsplan för en utvidgad partiell intern modell

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i samband med handläggningen av en ansökan om en sådan partiell intern modell som är

avgränsad till att avse endast en eller flera risker eller undergrupper av risker, eller en eller flera större affärsenheter eller delar av den verksamheten eller på detta sätt avgränsad i båda dessa avseenden, förelägga ett försäkringsföretag att ge in en realistisk övergångsplan för hur företaget avser att utvidga modellens tillämpningsområde.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslagen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anser att det bör göras tydligt att tillsynsmyndigheten även får begära en övergångsplan om en partiell intern modell endast täcker vissa undergrupper av risker eller en specifik risk men endast delar av företaget eller delar av båda.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 113.2 i Solvens II-direktivet anges att tillsynsmyndigheten får kräva in en realistisk övergångsplan från försäkringsföretaget för att utvidga tillämpningsområdet för den partiella interna modellen. I övergångsplanen ska det anges på vilket sätt företaget planerar att utvidga tillämpningsområdet.

I princip är det tillåtet för ett försäkringsföretag att avgränsa tillämpningsområdet för en intern modell till att endast avse en undergrupp av risker inom en riskkategori eller en enskild större affärsenhet. Det är också tillåtet att avgränsa tillämpningsområdet på båda dessa sätt. En intern modell kan alltså vara konstruerad för endast en typ av risk inom en viss större affärsenhet.

Direktivet ger dock Finansinspektionen möjlighet att i vissa fall kräva in en övergångsplan för utvidgning av den interna modellen. Det kan ske när en ansökan handläggs om tillstånd att använda en intern modell som är avgränsad till att avse endast en eller flera risker eller undergrupper av risker eller endast en eller flera större affärsenheter eller delar av den verksamheten. Detsamma gäller om det sökta tillståndet avser en intern modell som är avgränsad både med avseende på risker och med avseende på affärsenheter. Innebörden av att ett försäkringsföretag avkrävs en övergångsplan är att företaget kan bli skyldigt att gå över till en intern modell vars tillämpningsområde är större än det som angetts i ansökan.

Dessa bestämmelser om övergångsplan för en utvidgad partiell modell bör framgå av lag. Som *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anför bör det göras tydligt att tillsynsmyndigheten även får begära en övergångsplan om en partiell intern modell endast täcker vissa undergrupper av risker eller en specifik risk men endast delar av företaget eller delar av båda.

Om Finansinspektionen bedömer att en övergångsplan behöver krävas in, ska inspektionen förklara skälet till beslutet. Inspektionen bör även i det sammanhanget ange ett minsta godtagbart tillämpningsområde för modellen efter att övergångsplanen verkställts. Det åvilar sedan försäkringsföretaget att ta fram en lämplig övergångsplan. När detta har skett kan Finansinspektionen avgöra ärendet på så sätt att försäkringsföretaget ges tillstånd att använda den interna modellen under förutsättning att

företaget följer övergångsplanen, vilken bör framgå av Finansinspektionens beslut.

14.3 Särskilda förutsättningar för användning av en intern modell

14.3.1 Godkännande av styrdokument för ändring av en intern modell

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som ansöker om tillstånd att använda en intern modell ska lämna in ett styrdokument för ändring av modellen till Finansinspektionen. Styrdokumentet ska innehålla en förteckning eller specifikation över möjliga större och mindre ändringar av den interna modellen. När Finansinspektionen prövar försäkringsföretagets ansökan, ska inspektionen också pröva om företagets styrdokument kan godkännas.

Utredningens förslag: överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen anser att bestämmelsen bör placeras bland reglerna om företagsstyrning.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* menar att direktivets regler om riktlinjer för en intern modell utgör en viktig begränsning av ett försäkringsföretags förfoganderätt över en intern modell och bör därför införas i lag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anför att det i enlighet med ordalydelsen av direktivet endast bör krävas att styrdokumentet ska innehålla en specifikation av större eller mindre ändringar av de interna modellerna.

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivet innehåller detaljerade bestämmelser om hur ändringar får ske i en intern modell. I artikel 115 i direktivet anges att tillsynsmyndigheten som ett led i det inledande godkännandeförfarandet för en intern modell ska godkänna ett styrdokument för ändring av den interna modellen. Dokumentet ska innehålla en specifikation av mindre och större ändringar av de interna modellerna och styra hur ändringar i den interna modellen får ske.

De angivna bestämmelserna utgör, som *Finansinspektionen* påpekar, viktiga delar av regleringen av interna modeller i direktivet. De bör därför framgå av lag. Eftersom fastställande av styrdokument är en central del av regleringen bör regeln placeras tillsammans med övriga bestämmelser som rör interna modeller.

Det får inte anses rimligt att alltid kräva att styrdokumentet ska innehålla en förteckning över möjliga större eller mindre ändringar av den interna modellen. Som *Svensk Försäkring* anför bör det i stället krävas att styrdokumentet ska innehålla en specifikation över sådana ändringar. En specifikation kan göras på ett annat sätt än genom en förteckning över större eller mindre ändringar av modellen. Försäkrings-

företaget kan exempelvis kategorisera ändringarna genom vilken effekt de kan ha på beräknade kapitalkrav, totalt eller per riskkategori. Ändringar kan också klassificeras med mer generella termer, vilket gör att en förteckning inte alltid är möjlig att upprätta. När så är möjligt bör dock en förteckning upprättas.

I det förvaltningsbeslut genom vilket Finansinspektionen prövar en ansökan om tillstånd till användning av en intern modell ska inspektionen även pröva frågan om godkännande av styrdokument för ändring av en intern modell.

14.3.2 Ändring av en intern modell och riktlinjer

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en intern modell får göra mindre ändringar av den interna modellen i enlighet med det styrdokument för ändring av den interna modellen som godkänts av Finansinspektionen. För större ändringar av den interna modellen krävs tillstånd av Finansinspektionen.

Ändring av styrdokument för ändring av den interna modellen ska godkännas av Finansinspektionen.

Utredningen berör inte frågan.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att Solvens II-direktivets bestämmelser om ändring av en intern modell och ändring i riktlinjerna för intern modell bör införas i lag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 115 i Solvens II-direktivet framgår att det krävs ett förhandsgodkännande av Finansinspektionen för att ett försäkringsföretag ska få göra större ändringar i en intern modell. En intern modell som ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda för beräkningen av solvenskapitalkravet får endast ändras i enlighet med direktivets särskilda bestämmelser om sådana ändringar.

Direktivbestämmelserna om ändring av en intern modell är centrala för regleringen av sådana modeller och bör därför, som *Finansinspektionen* anför, framgå av lag. Som exempel på ändringar som kan ske av en intern modell kan nämnas ändringar i antaganden eller beräkningsmetoder. Likaså omfattas ändringar av den interna modellen bestående i att dess tillämpningsområde utvidgas (se kommissionens delegerade förordning [EU] 2015/35). Ett försäkringsföretag som har tillstånd att använda en partiell intern modell och som vill att fler risker eller affärsheter ska omfattas av modellen, kan ansöka om en ändring i enlighet med bestämmelserna om ändring av en intern modell. Detta gäller även om företaget vill övergå från en partiell intern modell till att använda en fullständig sådan modell.

Ett försäkringsföretag som fått tillstånd att använda en intern modell får göra mindre ändringar av den interna modellen i enlighet med det styrdokument för ändring av den interna modellen som godkänts av

Finansinspektionen. För större ändringar av den interna modellen krävs tillstånd av Finansinspektionen.

I likhet med vad som gäller i fråga om ansökningar om tillstånd att använda en intern modell, ska ansökningar om ändringar av en intern modell beslutas av försäkringsföretagets styrelse. Även i fråga om möjlighet till delegering av beslutskompetens från styrelsen bör samma ordning råda som för beslut att ansöka om tillstånd att använda en intern modell.

Även Solvens II-direktivets krav på godkännande för ändring av styrdokument för ändring av en intern modell bör, som *Finansinspektionen* anför, framgå av lag. *Lagrådet* anser att det bör klargöras vad som gäller i det fall företaget avser att göra en mindre ändring utan att ändringen sker i enlighet med det styrdokument som har godkänts. Styrdokumentet sätter ramarna för hur ändringar av själva modellen får ske. Sådana ändringar av modellen som inte framgår av styrdokumentet kan inte göras utan att detta först ändras. Detta gäller dock inte det fallet att en partiell intern modell utvidgas till att omfatta fler risker eller affärsenheter, eller byggs ut till en fullständig intern modell. Sådana ändringar behöver inte framgå av styrdokumentet. De kan ske efter att tillstånd till ändring av den interna modellen har lämnats och behöver inte föregås av en ändring av styrdokumentet (se kommande EU-förordning på nivå 2,5).

14.3.3 Återgång till standardformeln

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder en intern modell får efter tillstånd av Finansinspektionen återgå till att helt eller delvis beräkna solvenskapitalkravet enligt bestämmelserna om standardformeln. Ett sådant tillstånd ska endast ges om försäkringsföretaget har visat att det finns godtagbara skäl för en återgång till standardformeln.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslagen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 117 i Solvens II-direktivet följer att i likhet med bytet från standardformeln till en intern modell är det motsatta bytet, från en intern modell till standardformeln, reglerat i Solvens II-direktivet. Tillstånd från tillsynsmyndigheten krävs för en sådan återgång.

Reglerna om byte till standardformeln är tillämpliga om ett försäkringsföretag helt eller delvis överger en intern modell för att i stället gå över till att tillämpa standardformeln. De ska också tillämpas om ett försäkringsföretag inskränker tillämpningsområdet för en intern modell, genom att övergå från en fullständig till partiell intern modell, eller genom att minska användningsområdet för en partiell intern modell med avseende på viss risk eller viss affärsenhet. Dessa förändringar innebär

en partiell återgång till standardformeln och kräver Finansinspektionens godkännande. Innebörden av bestämmelsen är att tillstånd krävs för återgång till standardformeln. Det är därför lämpligt att utforma den som en tillståndsbestämmelse.

14.3.4 Krav på användning

Regeringens förslag: En intern modell ska användas i ett försäkringsföretags företagsstyrnings- och riskhanteringssystem, i dess beslutsprocesser samt i den egna risk- och solvensbedömningen.

Styrelsen ska ansvara för att säkerställa att utformningen och användningen av den interna modellen är ändamålsenlig och ger ett tillfredsställande uttryck för riskprofilen.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att direktivets krav på att en intern modell ska användas bör uttryckas i lag på så sätt att den interna modellen ska vara tillräckligt integrerad i försäkringsföretagets verksamhet.

Remissinstanserna har inga synpunkter förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anför att ansvaret för användningen av en intern modell är en uppgift för den verkställande direktören snarare än för styrelsen – i vart fall bör det kunna delegeras.

Skälen för regeringens förslag: Som berörts i inledningen har många försäkringsföretag redan i dag interna modeller som de använder för sin riskmätning och riskhantering. Det nya är att den interna modellen ska godkännas för beräkning av solvenskapitalkravet. För att det ska kunna ske fordras enligt artikel 120 i Solvens II-direktivet att den interna modellen redan används i stor utsträckning och har en viktig uppgift att fylla när det gäller försäkringsföretagets företagsstyrningssystem.

Det aktuella kravet bör framgå av lagtexten. Det grundläggande kravet på användning bör uttryckas på ett sätt som ligger nära direktivtexten.

Bestämmelserna i artikel 120 andra stycket är av sådan teknisk detaljkaraktär att de lämpligen genomförs genom myndighetsföreskrifter. Detta bör möjliggöras genom ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på användning av en intern modell (se avsnitt 14.3.11).

Det är av vikt att styrelsens ansvar för den interna modellen framgår av lag. Det bör således införas en bestämmelse som uttrycker att styrelsen ska ansvara för att säkerställa att utformningen och användningen av den interna modellen är ändamålsenlig och ger ett tillfredsställande uttryck för riskprofilen (jfr artikel 120 tredje stycket). Däremot bör, som *Svensk Försäkring* anför, styrelsen kunna delegera ansvaret för användningen av en intern modell till den verkställande direktören. Uppgiften bör således inte anses vara av så stor och principiell betydelse för företaget att den inte kan delegeras på sätt som nu anges.

14.3.5 Krav på statistiska kvalitetsnormer för en intern modell

Regeringens förslag: Den beräkning av sannolikhetsfördelning som ligger till grund för en intern modell ska bygga på relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker som stämmer överens med de metoder som används för beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Denna beräkning ska även bygga på realistiska antaganden som ska kunna motiveras av försäkringsföretaget.

Uppgifter som används för den interna modellen ska vara lämpade för ändamålet. De ska vara korrekta, fullständiga och aktuella.

Försäkringsföretaget ska minst en gång per år uppdatera de uppgifter som används för beräkningen av sannolikhetsfördelningen.

Ett försäkringsföretag får i en intern modell ta hänsyn till inbördes beroenden inom och mellan olika risker (diversifieringseffekter), om det metoder som används är ändamålsenliga. Företaget får också i en sådan modell beakta effekterna av riskreduceringstekniker, om företaget även fullt ut inkluderar de risker som är förenade med dessa tekniker.

Ett försäkringsföretag ska i en intern modell ta hänsyn till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att bestämmelsen om finansiella garantier och optioner inte ska genomföras i lag. Vidare föreslår utredningen särskilda lagbestämmelser om framtida åtgärder av företagsledningen som ska motsvara artikel 121.8 i Solvens II-direktivet.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att direktivets bestämmelse om beaktande av finansiella garantier och optioner bör framgå av lag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 121.1–121.8 i Solvens II-direktivet reglerar den statistiska kvaliteten hos det informationsunderlag och de beräkningstekniker som nyttjas i en intern modell. Direktivartikeln är delvis mycket detaljerad. Huvudbestämmelserna bör införas i lag, medan flera andra delar bör genomföras genom myndighetsföreskrifter.

I lag bör anges bestämmelser om statistisk kvalitet (artikel 121.2 och 121.3). Diversifieringseffekter och riskreducerande tekniker (se artikel 121.5 och 121.6) är viktiga komponenter i beräkningen av sannolikhetsfördelningen. För att ett försäkringsföretag på bästa sätt ska kunna redovisa sina statistiska beräkningar enligt Value at Risk, behöver de visa att de har beaktat alla risker, exempelvis marknadsrisker och försäkringsrisker. Dessutom måste företaget kunna visa de strategier de använder för att minska risken – något som i sin tur minskar kapitalkravet. Det kan vara fråga om att sprida sina risker för att på så sätt få en väldiversifierad portfölj och att ingå avtal med andra parter om återförsäkring eller finan-

siella derivat. Mot denna bakgrund bör diversifiering och riskreducerande tekniker anges i lag.

För att överensstämmelse ska uppnås med bestämmelserna om försäkringstekniska avsättningar bör det, som *Finansinspektionen* föreslår, dessutom införas en lagbestämmelse som motsvarar direktivets regel om beaktande av finansiella garantier och optioner (se artikel 121.7). Som utredningen finner är det bättre att använda begreppet option, som är en etablerad finansiell term, än begreppet valmöjlighet, som används i den svenska direktivöversättningen.

Bestämmelserna i artikel 121.4 och 121.8 är däremot av en sådan teknisk detaljkaraktär att de lämpligen genomförs genom myndighetsföreskrifter. Även de övriga nu aktuella artiklarna innehåller vissa detaljbestämmelser som även de lämpligen genomförs genom myndighetsföreskrifter. Detta bör möjliggöras genom ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om att meddela föreskrifter om statistiska kvalitetsnormer för en intern modell (se avsnitt 14.3.11).

14.3.6 Beaktande av samtliga förväntade utbetalningar

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska i en intern modell beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte någon särbestämmelse avseende överskottsmedel.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* påpekar att artikel 91.2 i Solvens II-direktivet, där det anges att överskottsmedel inte ska utgöra försäkringsskulder om nationell rätt medger detta, är tillämplig oavsett om ett försäkringsföretag beräknar solvenskapitalkravet enligt standardformeln eller med en intern modell. Därför kan försäkringsföretagen, hur de än beräknar sitt solvenskapitalkrav, räkna med konsolideringsfonden i sin kapitalbas.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer inte med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss föreslås att ett försäkringsföretag ska i en intern modell beakta alla utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som följer av avtal, oavsett om betalningarna är garanterade eller inte.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: *Lagrådet* har efterlyst ett mer direktivnära genomförande av aktuell artikel, dvs. att ett försäkringsföretag i en intern modell ska beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Regeringen delar Lagrådets bedömning. Förväntade utbetalningar är en viktig faktor vid beräkningen av solvenskapitalkravet och ska enligt

artikel 121.9 i Solvens II-direktivet beaktas i en intern modell. Det gäller oavsett om en utbetalning följer av en avtalsförpliktelse eller inte.

Den aktuella direktivbestämmelsen måste emellertid ses i ljuset av regleringen av överskottsmedel och beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. För att bli rättvisande behöver beräkningen av ett försäkringsföretags kapitalkrav grunda sig på samma kassaflöden som beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna, oavsett om kapitalkravet beräknas med standardformeln eller en intern modell. Bestämmelsen i artikel 121.9 avseende interna modeller har en motsvarighet i artikel 78.3 gällande de försäkringstekniska avsättningarna. Hänvisningen till artikel 91.2 saknas dock i bestämmelsen för interna modeller. Detta skapar en inkonsekvens mellan de två beräkningarna. Som *Svensk Försäkring* anför ger Solvens II-direktivets artikel 91.2 medlemsstaterna en möjlighet att nationellt föreskriva att vissa överskottsmedel inte ska anses utgöra försäkringsåtaganden utan i stället kan ingå i ett försäkringsföretags kapitalbas. Det föreslås att detta, för svenskt vidkommande, ska gälla konsolideringsfonden i ömsesidiga livförsäkringsbolag, livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst och livförsäkringsföreningar (se 7 kap. 10 § FRL). Konsolideringsfonden kommer således att ingå i kapitalbasen och inte bland försäkringsåtagandena.

Något solvenskapitalkrav ska därmed inte beräknas för de medel som ingår i konsolideringsfonden och som ett försäkringsföretag förväntar sig att utbetala. Det kan t.ex. röra sig om allokerad återbäring, återbäring som är preliminärt fördelad på en försäkringstagare. Sådana utbetalningar kan dock beaktas på annat sätt i den interna modellen. Utbetalningar ur konsolideringsfonden leder till att försäkringsföretaget, allt annat lika, får en lägre kapitalbas. En sådan utbetalning motsvaras inte av en minskning av försäkringsföretagets åtaganden gentemot någon försäkringstagare eller annan ersättningsberättigad. Sådana effekter på företagets balansräkning av förväntade utbetalningar bör den interna modellen beakta. Det ska också ske enligt den direktivbestämmelse som nu är aktuell.

14.3.7 Kalibrering av en intern modell

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska kalibrera en intern modell på ett sätt som ger försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade en skyddsnivå som är likvärdig med den grundläggande skyddsnivån för solvenskapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår att bestämmelsen ska utformas som ett krav på att en intern modell ska kalibreras så att försäkringstagarna bereds ett skydd som är likvärdigt med det skydd som följer av de allmänna bestämmelserna om solvenskapitalkravet.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* kommenterar det normgivningsbemyndigande som i utredningens förslag ansluter till lagförslaget. Detta berörs i avsnitt 14.3.11.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 122.1 i Solvens II-direktivet anges att ett försäkringsföretag får använda en annan tidsperiod eller ett annat riskmått än vad som anges i artikel 101.3. Direktivbestämmelsen reglerar således de anpassningar som ett försäkringsföretag får göra i en intern modell av den grundläggande skyddsbestämmelsen. Ett försäkringsföretag får i en intern modell använda en annan tidsperiod än tolv månader och ett annat riskmått än 99,5 procents sannolikhet. Det krävs dock att skyddet för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade inte försämras. I artikel 122.2 och 122.3 ställs krav på försäkringsföretaget ska härleda solvenskapitalkravet från den sannolikhetsfördelning som genereras av den interna modellen. Även i dessa fall ska kalibreringen ske utifrån denna grundläggande skyddsnivå.

Det är lämpligt att genomföra bestämmelserna i artikel 122.1–122.3 genom en bestämmelse där det anges att ett försäkringsföretag ska kalibrera en intern modell på ett sätt som ger försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade en skyddsnivå som är likvärdig med den grundläggande skyddsnivån för solvenskapitalkravet. Bestämmelsen bör kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kalibrering av en intern modell (se avsnitt 14.3.11).

Bestämmelsen i artikel 122.4, som ger tillsynsmyndigheten vissa befogenheter i fråga om tillämpningen av interna modeller, bör lämpligen genomföras genom de regler i det avsnitt som behandlar Finansinspektionens tillsynsbefogenheter (se avsnitt 17).

14.3.8 Resultatanalys

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska minst en gång per år granska vad som gett upphov till vinster eller orsakat förluster inom de olika större affärsenheterna.

Analysen ska visa hur vald kategorisering av risker som har gjorts i den interna modellen förklarar källor och orsaker till vinster och förluster. Riskkategoriseringen ska återspegla försäkringsföretagets riskprofil.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska kunna visa hur den kategorisering av riskerna som valts för den interna modellen förklarar orsakerna och källorna till de vinster och förluster som uppkommit (artikel 123 första stycket i Solvens II-direktivet). Denna granskning ska ske minst en gång per år. Artikel 123 bör genomföras i lag.

Artikel 123 andra stycket bör genomföras genom en bestämmelse i vilken det anges att analysen ska visa hur vald kategorisering av risker

som har gjorts i den interna modellen förklarar orsaker och källor till vinster och förluster. I sammanhanget bör även uppmärksammas den allmänna proportionalitetsprincipen som nu införs i 4 kap. 5 § FRL.

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 kan utläsas att kraven på riskkategorisering bl.a. består i att indelningen i kategorier inte får göras så att kategorierna blir alltför vida, samt att riskkategoriseringen ska främja användningen av den interna modellen i riskhanteringssystemet och i den egna risk- och solvensbedömningen.

14.3.9 Validering av en intern modell

Regeringens förslag: En intern modell ska regelbundet valideras. Valideringen ska innefatta en utvärdering av modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår ett allmänt krav på att en intern modell regelbundet ska valideras och att regeringen bemyndigas att meddela ytterligare föreskrifter om valideringen.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser lämnar allmänna synpunkter på förslaget att endast ge normgivningsdelegation åt regeringen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska regelbundet validera de interna modellerna och övervaka hur de fungerar och testa resultaten mot de faktiska utfallen (artikel 124 första stycket i Solvens II-direktivet). Kravet på regelbunden validering av en intern modell bör införas i lag. I begreppet validering ingår mer än enbart kontroll och utvärdering. Validering är också ett vedertaget begrepp på området. Det finns därför övervägande skäl för att använda detta begrepp i stället för ”kontroll och utvärdering”. Den regelbundna valideringen är av stor betydelse för att säkerställa en riktig användning av interna modeller. Artikelns huvudbestämmelse bör därför tas in i lag.

Artikel 124 andra stycket bör genomföras genom en bestämmelse i vilken det anges att valideringen ska innefatta en utvärdering av modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

Utöver huvudbestämmelsen innehåller direktivartikeln en rad bestämmelser av teknisk detaljkaraktär (se andra och tredje stycket) som lämpligen genomförs genom myndighetsföreskrifter. Detta bör möjliggöras genom ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om att meddela föreskrifter om validering av en intern modell (se avsnitt 14.3.11).

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska dokumentera hur den interna modellen är utformad och fungerar, att den överensstämmer med de krav på användning, statistisk kvalitet, beaktande av finansiella garantier och optioner, beaktande av utbetalningar, m.m. som gäller för interna modeller samt vilka omständigheter som skulle kunna medföra att den interna modellen inte fungerar effektivt och vilka större ändringar som gjorts i den interna modellen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock inte något lagkrav på dokumentation av vilka större ändringar som gjorts i den interna modellen. Utredningen föreslår vidare att det i lag ska införas krav på dokumentation av teorier och antaganden som ligger till grund för den interna modellen.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslagen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 125 i Solvens II-direktivet innehåller krav på dokumentation rörande en intern modell. Artikeln bör genomföras i lag. Eftersom det lämnas förslag till lagbestämmelser om större ändringar av den interna modellen (se avsnitt 15.3.) bör bestämmelsen i artikel 125 femte stycket om dokumentation av ändringar av en intern modell även införas i lag.

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska således dokumentera hur den interna modellen är utformad och fungerar, att den interna modellen överensstämmer med de krav på användning, statistisk kvalitet, beaktande av finansiella garantier och optioner, beaktande av utbetalningar, m.m. som gäller för interna modeller samt vilka omständigheter som skulle kunna medföra att den interna modellen inte fungerar effektivt och vilka större ändringar som gjorts i den interna modellen.

Däremot får föreskrifterna i direktivartikelns tredje stycke, om dokumentation om bl.a. teori och antaganden som ligger till grund för en intern modell, anses vara av sådan detaljkaraktär att de lämpligen genomförs i myndighetsföreskrift. Det kan ske med stöd av det normgivningsbemyndigande som föreslås (se avsnitt 14.3.11).

14.3.11 Bemyndiganden

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, förutsättningarna för ändring av en intern modell och styrdokument, krav på användning och statistiska kvalitetsnormer för en intern modell, kalibrering av en intern modell, validering av en intern modell samt krav på dokumentation.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter i fråga om de närmare förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, om kalibrering och om validering.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser lämnar allmänna synpunkter på förslaget att endast ge normgivningsdelegation åt regeringen. *Svensk Försäkring* anmärker att det bemyndigande som utredningen föreslår i fråga om kalibrering har getts en för vid utformning, och pekar på vikten av att bemyndiganden inte utnyttjas till reglering som går utöver vad som krävs för att genomföra direktivet. Svensk Försäkring anger också att möjligheten att utforma en intern modell på ett lämpligt sätt inte bör begränsas genom föreskrifter.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna om interna modeller i direktivet är relativt detaljerade. Utöver de bestämmelserna som finns i Solvens II-direktivet finns det i EU-förordning på nivå 2 ett minst lika stort antal ytterligare bestämmelser om interna modeller. Dessutom kommer Eiopa att meddela rekommendationer och riktlinjer på området (nivå 3-regler).

Redan omfattningen av EU-regelverket skapar ett behov av anpassning på detaljnivå, såväl när det gäller tillstånd att använda en intern modell och att ändra den som de materiella kraven på en intern modell och användningen av den. Behov av sådana anpassningar kan exempelvis uppkomma om föreskrifter på nivå 2 eller 3 inom EU-strukturen ändras, eller om det finns skäl att omvandla en rekommendation eller riktlinje från Eiopa till myndighetsföreskrift. Därtill kommer att dynamiken i försäkringsbranschen är stor. Nya företeelser uppkommer löpande vilket kan behöva föranleda nya föreskrifter. För att behovet av anpassningar ska kunna tillgodoses krävs relativt omfattande bemyndiganden, vilket också föreslås.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får således meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, förutsättningarna för ändring av en intern modell och styrdokument, krav på användning och statistiska kvalitetsnormer för en intern modell, kalibrering av en intern modell, validering av en intern modell samt krav på dokumentation.

Bemyndigandena ska dock inte, som *Svensk Försäkring* påpekar, utnyttjas för att skapa en reglering som på ett onödigt sätt försvårar anpassning av en intern modell till de behov som kan finnas hos ett enskilt försäkringsföretag.

Skälen och avgränsningarna av varje enskilt bemyndigande har utvecklats under respektive avsnitt ovan.

15.1 Styrelsens ansvar

Regeringens förslag: Begreppet förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet i Solvens II-direktivet ska i vissa fall anses omfatta styrelsen i ett försäkringsföretag och i andra fall styrelsen och den verkställande direktören.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Livförsäkringsutredningen* anser att regleringen av företagsstyrning i FRL ska vara förenliga med bestämmelserna i aktiebolagslagen (2005:551), ABL respektive lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, FL. *Finansinspektionen* hävdar att begreppet förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan i vissa fall kan omfatta både styrelsen och den verkställande direktören och att en lämplig lagstiftningsmetod för att åstadkomma detta vore att ange i lag vilka uppgifter som ankommer exklusivt på styrelsen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att begreppet förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet i Solvens II-direktivet i vissa fall även kan avse endast den verkställande direktören.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 40 i Solvens II-direktivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att försäkringsföretagets förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan har det yttersta ansvaret för att företaget följer nationella bestämmelser som antas enligt direktivet.

I flera artiklar i direktivet används begreppet förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan för att tillgodose såväl dualistiska som monistiska bolagsstyrningssystem (se utredningens betänkande, SOU 2011:68, s. 283–286).

Den svenska bolagsrätten ger i grunden uttryck för ett monistiskt system, men har även inslag av ett traditionellt dualistiskt system.

Enligt 8 kap. 50 § ABL ska det alltid utses en verkställande direktör i svenska publika aktiebolag. För försäkringsföretag gäller att styrelsen ska utse den verkställande direktören (11 kap. 9 § FRL). Detta innebär att ledningen av ett försäkringsföretag delas mellan dess styrelse och den verkställande direktören. Styrelsen har det primära ansvaret för företagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter, medan den verkställande direktören svarar för den löpande förvaltningen. Med löpande förvaltning avses alla åtgärder som inte med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet är av ovanligt slag eller av stor betydelse. Den verkställande direktören är ett självständigt bolagsorgan med ett eget förvaltningsområde.

Enligt 16 § lagen om europabolag (2004:575) ska, som exempel, om inte annat följer av SE-förordningen¹⁸, bestämmelserna i ABL och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Enligt propositionen om europabolag kan förvaltningsorganet sägas motsvara styrelsen i ett svenskt aktiebolag (prop. 2003/04:112 s. 47).

I delningsdirektivet¹⁹ åläggs förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganet särskilda uppgifter i samband med delningen. För svenskt vidkommande avses styrelsen²⁰. Även i 2006 års revisorsdirektiv²¹ förekommer begreppet förvaltnings- och ledningsorganet. Överfört på svenska förhållanden får detta gälla företagets styrelse men inte dess verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare eller prokurist (prop. 2008/09:135 s. 68).

Vid genomförandet av tidigare direktiv i svensk rätt har således förvaltningsorganet likställts med företagets styrelse. Detta bör vara utgångspunkten även fortsättningsvis. När det gäller Solvens II-direktivet finns det emellertid anledning att göra en i viss mån annan bedömning beträffande det i direktivet använda begreppet ”förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan”. Vissa av de frågor som detta organ ska involveras i enligt direktivet får nämligen närmast anses falla inom den löpande förvaltningen, som den verkställande direktören ansvarar för. Det skulle dock leda för långt att, såsom *Svensk Försäkring* hävdar, anse att med organet avses i vissa fall endast den verkställande direktören.

I svensk bolagsrätt lämnas en relativt stor frihet för en styrelse att organisera sin verksamhet och delegera uppgifter till en eller flera av styrelsens ledamöter, eller till andra. Möjligheten härtill är av stor betydelse för tillförsäkrandet av en ändamålsenlig företagsstyrning och ett rimligt resursutnyttjande i företagen. I 8 kap. 4 § fjärde stycket ABL anges att om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och förtlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas. Av det ovan sagda följer att det yttersta ansvaret ligger kvar på styrelsen även om en delegation kommer till stånd.

Sammanfattningsvis instämmer regeringen i *Finansinspektionens* bedömning att begreppet förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan i vissa fall bör omfatta både styrelsen och den verkställande direktören. En lämplig lagstiftningsmetod är att ange i lagen vilka uppgifter som ankommer enbart på styrelsen (t.ex. fastställande av styrdokument) och

¹⁸ Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag, Celex 32001R2157, senast ändrad genom Rådets förordning (EG) nr 1791/2006 av den 20 november 2006, (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1–80 Celex 32006R1791).

¹⁹ Rådets sjätte direktiv 82/891/EEG av den 17 december 1982 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om delning av aktiebolag (EGT L 378, 31.12.1982, s. 47, Celex 31982L0891).

²⁰ Ds 2010:32 s 54.

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87, Celex 32006L0043) senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/30/EG av den 11 mars 2008, (EUT L 81, 20.3.2008, s. 53–56 Celex 32008L0030).

vilka andra uppgifter som ankommer på både styrelsen och den verkställande direktören (t.ex. att funktionen för regelefterlevnad ska rapportera till styrelsen och den verkställande direktören i fråga om efterlevnaden av reglerna i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen).

Enbart det förhållandet att lagen föreskriver att styrelsen ska utföra eller svara för en viss uppgift utesluter inte delegation (se prop. 2004/05:85 s. 617 f.). Det finns dock i sammanhanget anledning att uppmärksamma *Livförsäkringsutredningens* påpekande att ansvarsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören i grunden ska följa allmänna associationsrättsliga principer. Det medför bl.a. att styrelsen inte kan delegera uppgifter av större och principiell betydelse för företaget.

15.2 Företagsstyrningssystem

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Systemet ska ses över regelbundet av företaget. Inom ramen för företagsstyrningssystemet ska försäkringsföretaget säkerställa att den som ingår i styrelsen för företaget och är verkställande direktör i det, eller är ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för eller innehar central funktion i företaget är lämplig.

Med centrala funktioner ska avses riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad, funktionen för internrevision och aktuariefunktionen.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I utredningens förslag finns även bestämmelser om bl.a. vilken organisationsstruktur som ett försäkringsföretag ska ha. Förslaget saknar däremot krav på att systemet ska ses över regelbundet av företaget.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det bör framgå av lagen att företagsstyrningssystemet ska vara utformat så att det uppfyller vissa av bestämmelserna som har sin grund i Solvens II-direktivet. Inspektionen pekar vidare på att kravet i Solvens II-direktivet, att företagsstyrningssystemet ska ses över regelbundet, saknar motsvarighet i lagförslaget. Inspektionen föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla kraven på företagsstyrning. *Livförsäkringsutredningen* framhåller att förslaget i den del som rör företagsstyrningssystemet i viss mån torde överlappa de krav på styrning och intern kontroll som kan anses följa av den allmänna associationsrättsliga lagstiftningen i ABL och FL.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett effektivt företagsstyrningssystem som garanterar en sund och ansvarsfull företagsledning (artikel 41.1 första stycket Solvens II-direktivet). Vidare

framgår av andra stycket i artikeln att systemet minst ska innefatta en tillfredsställande och överblickbar organisationsstruktur med en tydlig ansvarsfördelning och en lämplig uppdelning av uppgifterna. Systemet ska vara utformat så att det uppfyller kraven i artiklarna 42–49. Enligt tredje stycket i artikeln ska systemet även regelbundet ses över internt.

Kravet på att försäkringsföretag ska ha ett effektivt företagsstyrningssystem som garanterar en sund och ansvarsfull företagsledning bör förstås så att det är tillgodosett om försäkringsföretaget dels har ett system som uppfyller bestämmelserna i artiklarna 42–49, dels ser över systemet regelbundet.

Någon bestämmelse som motsvarar artikel 41.1 finns inte i svensk rätt. För att genomföra direktivet bör det införas en bestämmelse i FRL om att ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt samt att systemet ska ses över regelbundet av företaget. En sådan bestämmelse – eller egentligen alla regler sammantaget i FRL om företagsstyrning – får anses innefatta direktivets krav på att systemet minst ska omfatta en tillfredsställande och överblickbar organisationsstruktur och ett effektivt system för att säkerställa att information förs vidare. Någon särskild hänvisning i detta fall till Solvens II-direktivet, som *Finansinspektionen* efterfrågar, är däremot inte nödvändig. *Lagrådet* anser att den i lagrådsremisen föreslagna bestämmelsen om att företaget ska utforma systemet så att det uppfyller vissa bestämmelser i lagen som genomför artiklarna 42–49 är onödig. Dessutom ger bestämmelsen enligt *Lagrådets* mening intryck av att de nämnda bestämmelserna är den enda reglering som ett företag ska följa vid utformningen av företagsstyrningssystemet. Regeringen delar *Lagrådets* bedömning och den föreslagna bestämmelsen bör således utgå.

I artikel 41.2 anges att företagsstyrningssystemet ska stå i proportion till försäkringsföretagets art, storlek och komplexitet. Detta följer redan av den föreslagna allmänna proportionalitetsprincipen och behöver därför inte regleras särskilt. Däremot bör, som *Finansinspektionen* har påtalat, det uttryckligen i lag anges att företagsstyrningssystemet regelbundet ska ses över av försäkringsföretaget.

Livförsäkringsutredningen väcker frågan om inte utredningens förslag i den del som rör företagsstyrningssystemet i viss mån torde överlappa de krav på styrning och intern kontroll som kan anses följa av aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Bestämmelserna om företagsstyrning får dock anses som en kompletterande särreglering i förhållande till det gällande allmänna associationsrättsliga regelverket. Någon ”överlappning” som *Livförsäkringsutredningen* befävar torde därför inte uppstå.

Med anledning av hur direktivregleringen om företagsstyrning är utformad saknas behov av ett sådant allmänt bemyndigande som *Finansinspektionen* föreslår. Det företagsstyrningssystem som blir följden av ett genomförande i nationell rätt av i huvudsak artiklarna 41–50 – dvs. inklusive kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 – ska nämligen utgöra en i viss utsträckning detaljerad, men ändå ram inom vilken varje försäkringsföretag ska utforma sitt system. Detta system ska fastställas och fortlöpande omprövas av styrelsen. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att systemet för företagsstyrning följs. Någon

ytterligare detaljreglering från Finansinspektionens sida – som har sin grund i ett generellt föreskriftsbemyndigande – är mot denna bakgrund inte nödvändig. I vissa mer specificerade- och avgränsade delar får det dock anses lämpligt av olika skäl att lämna föreskriftsbemyndiganden.

I sammanhanget ska erinras om att den personkrets som ska ledningsprövas av Finansinspektionen har utvidgas till att även omfatta sådana personer som ansvarar för en central funktion (jfr artikel 42.2). Frågan om ledningsprövning behandlas i avsnitt 7.1.

I artikel 42.1 i Solvens II-direktivet anges att ett försäkringsföretag ska se till att *alla* personer som leder företagets verksamhet eller utför andra centrala funktioner vid varje tidpunkt uppfyller följande krav:

- Deras kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter inom verksamhetsområdet är tillräckliga för att kunna utöva en sund och ansvarsfull företagsledning.
- Deras anseende och integritet motsvarar högt ställda krav.

För att genomföra artikel 42.1. bör en motsvarande bestämmelse föras in i FRL om den lämplighetsprövning som försäkringsföretaget ska göra inom ramen för företagsstyrningssystemet. Dock bör det i lagtexten anges att prövningen avser personer som ansvarar för eller innehar centrala funktioner (i den svenska översättningen av artikeln talas om den som utför centrala funktioner) då detta får anses vara avsikten (jfr den engelska och tyska översättningen av artikeln). Det är även lämpligt att ålägga försäkringsföretaget att snarast till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning eller som ansvarar för en central funktion. Försäkringsföretaget bör dessutom åläggas att underätta inspektionen om någon av de personer som har prövats av företaget har ersatts för att de inte längre har ansetts uppfylla lämplighetskraven.

Vad som avses med en *central funktion* är inte definierat i någon bestämmelse i direktivet men det finns tydlig vägledning i skälen i direktivet. Av skäl 33 framgår att de funktioner som ingår i företagsstyrningssystemen anses vara nyckelfunktioner och därför också viktiga och kritiska funktioner. För att skapa en tydlig reglering kring vem de lagstadgade lämplighetskraven ska omfattas bör en bestämmelse om vilka de centrala funktionerna är införas i lagen. Med centrala funktioner ska således avses riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad, funktionen för internrevision och aktuariefunktionen.

15.3 Styrdokument

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för riskhantering, internkontroll, internrevision, verksamhet som omfattas av uppdragsavtal, uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna samt ändring av företagets interna modell, om en sådan modell används.

Styrdokumenten ska fastställas av styrelsen. De ska utvärderas och ses över minst en gång per år.

Bestämmelserna om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter i nuvarande

försäkringsrörelselag ska i huvudsak behållas. Styrelsen ska fastställa dessa riktlinjer, som ska utvärderas och ses över minst en gång per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag och vilka uppgifter som riktlinjer för hantering av intressekonflikter ska omfatta.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen gör emellertid bedömningen att nuvarande krav i FRL om försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag samt riktlinjer för intressekonflikter bör ersättas med de krav på styrdokument som ett försäkringsföretag ska ha enligt artikel 41.3 och artikel 44.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att nuvarande krav på riktlinjer för hantering av intressekonflikter bör behållas. *Svenska Aktuarieföreningen* menar att de krav på styrande dokument som föreslås för försäkringsföretagen inte motsvarar innehållet i gällande krav på innehåll i försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag. Föreningen anser därför att det är av största vikt att det även efter lagförslagets genomförande finns krav på försäkringsföretagen att hålla en samlad dokumentation med motsvarande innehåll som försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag. Föreningen framhåller också att de styrande dokument som ska finnas enligt direktivet snarare tenderar att betona beräkningen av försäkringstekniska avsättningar för solvensändamål samt företagets riskhantering. Genom detta kommer, enligt föreningen, kravet på de delar av försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag som behandlar hur värden mot försäkrad och försäkringstagare bestäms att komma i skymundan. *Livförsäkringsutredningen* pekar på att riktlinjernas nuvarande roll i återbärings- och överskottshanteringen måste tillgodoses och att försäkringstekniska riktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter i dag fyller en funktion i återbärings- och överskottshantering vid sidan av att vara ett internt styrinstrument för att hantera företagets risker. *Livförsäkringsutredningen* anför vidare att bestämmelserna om hantering av intressekonflikter bör behållas i de delar som inte säkert ersätts av styrdokument enligt Solvens II-direktivet. Slutligen pekar *Livförsäkringsutredningen* på att riktlinjernas roll som medel för genomlysning bör tillgodoses även framdeles och att även bemyndigandet som är kopplat till dagens riktlinjer bör behållas för att kunna användas för att ge en sådan genomlysning.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svenska Aktuarieföreningen* välkomnar emellertid att de nuvarande bestämmelserna om försäkringstekniska riktlinjer och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget behålls, eftersom dessa är värdefulla för såväl försäkringsföretaget som i tillsynen och revisionen. Vidare anser föreningen att utformningen av kraven på riktlinjerna på lagnivå har utformats som en rambestämmelse till följd av genomförandet av artiklarna 41.3 och 44.2 tredje stycket i Solvens II-

direktivet. Det saknas emellertid viktig information för försäkringsstagarna om premiebestämning och överskottshantering. Det är därför angeläget att föreskriftsbemyndigandet utformas så att de försäkringstekniska riktlinjerna blir tydliga och berör de delar som inte regleras av solvensregelverket.

Svensk Försäkring ifrågasätter behovet av att behålla nationella krav på försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag. Svensk Försäkring anför bl.a. följande. Nuvarande försäkringstekniska riktlinjer syftar till att vara interna regler för beräkning, styrning och kontroll. Samtliga krav som uppställs i nuvarande 8 kap. 1 § FRL, med undantag för den fjärde punkten, ligger inom ramen för Solvens II-direktivets krav på interna styrdokument. Att kräva ytterligare riktlinjer i dessa frågor innebär inte endast ett avsteg från Solvens II-direktivet utan även betydande administration för företagen och riskerar dessutom skapa otydlighet i de interna styrdokument.

När det gäller riktlinjer för hur återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade ska fördelas är det en fråga som delvis täcks av Solvens II-direktivet. Svensk Försäkring föreslår att en viss del av återbäringshanteringen regleras i ett nationellt tillägg till de styrdokument som krävs enligt Solvens II-direktivet. Det är emellertid väsentligt att kravet på de kompletterande riktlinjerna begränsas till denna del.

Svensk Försäkring ifrågasätter också behovet av att behålla kravet på riktlinjer om hantering av intressekonflikter mellan företagens intressenter. I EU-förordningen på nivå 2 anges att ett försäkringsföretag ska ha effektiva system för att förhindra intressekonflikter, att potentiella källor till intressekonflikter ska identifieras samt att företaget ska fastställa rutiner så att de som medverkar i genomförandet av företagens strategier och styrdokument vet var intressekonflikter kan uppstå och hur de hanteras. De nuvarande bestämmelserna om riktlinjer för intressekonflikter bör därför slopas.

Skälen för regeringens förslag: I försäkringsföretag ska det finnas styrdokument för åtminstone riskhantering, internkontroll, internrevision och, i tillämpliga fall, för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal (artikel 41.3 i Solvens II-direktivet). I artikel 35.5 ställs även upp krav på styrdokument samt lämpliga system och rutiner för lämnande av upplysningar till tillsynsmyndigheten och för säkerställande av riktigheten i redan lämnade upplysningar. Av artikel 115 följer krav på förekomsten av ett styrdokument för ändring av företagens interna modell, om en sådan används. Dessa styrdokument ska förhandsgodkännas av företagens styrelse, ses över minst årligen och ska anpassas när väsentliga förändringar av det berörda systemet eller området inträffar. Av artikel 41.3 framgår att de berörda företagen ska se till att styrdokumentet följs.

För att genomföra artiklarna bör det införas bestämmelser i FRL om att ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för riskhantering, internkontroll, internrevision, verksamhet som omfattas av uppdragsavtal, uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna samt ändring av företagens interna modell, om en sådan modell används. För att säkerställa att styrdokumentet är ändamålsenliga bör det införas bestämmelser i lagen om att dessa ska fastställas av styrelsen samt utvärderas och ses över minst en gång per år.

I nuvarande 8 kap. FRL finns bestämmelser om riktlinjer och beräkningsunderlag. Av bestämmelserna framgår bl.a. att försäkringsföretag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter och vad riktlinjerna ska innehålla. Vidare framgår bl.a. att det är styrelsen som ska fastställa riktlinjerna.

Finansinspektionen har i en promemoria remitterad den 21 januari 2015 föreslagit nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd med anledning av Solvens II-direktivet. I promemorian anför inspektionen bl.a. följande. För att de försäkringstekniska riktlinjerna ska vara ändamålsenliga ur ett tillsynsperspektiv måste riktlinjerna vara ett självständigt dokument i företaget. Riktlinjerna tillsammans med det försäkringstekniska underlaget ska därför innehålla information som ger en fullständig bild av den försäkringstekniska hanteringen av företaget. För att riktlinjerna ska vara ett eget komplett dokument behöver de i vissa delar innehålla information som företaget även ska lämna enligt de föreslagna kraven i FRL, EU-förordningen eller på annat sätt. I dessa delar föreslår inspektionen att företaget – i stället för att upprepa informationen – får hänvisa till var den efterfrågade informationen finns. Härigenom uppstår inte något omfattande merarbete för företagen. Mot bakgrund av konstaterade brister i tillsynen föreslår inspektionen även nya bestämmelser om det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. Underlaget ska innehålla den dokumentation som behövs för att en av Finansinspektionen förordnad aktuarie ska kunna förstå och konstruera de försäkringstekniska avsättningarna. Redan i dag ska företagen ta fram komponenter som ingår i den föreslagna regleringen.

Utredningen anser att riktlinjerna i 8 kap. FRL bör ersättas med de krav på styrdokument och riktlinjer som ett försäkringsföretag ska ha enligt Solvens II-direktivet. Regeringen anser däremot, i likhet med *Finansinspektionen* och *Svenska Aktuarieföreningen* och på de skäl de anför²², att de nuvarande bestämmelserna i 8 kap. FRL om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter i huvudsak bör behållas då de fyller andra och viktiga funktioner vid sidan av att vara ett internt styrinstrument för försäkringsföretagen.

Det måste dock särskilt uppmärksammas att det är fråga om kompletterande riktlinjer, dvs. riktlinjer som berör de delar som inte omfattas av Solvens II-regelverket. Vissa justeringar behöver därför göras i nu gällande regler om dessa riktlinjer, som en följd av genomförandet av artiklarna 41.3 och 44.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet och nu aktuella bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. För att möjliggöra angivet syfte är det lämpligt att utforma kraven på riktlinjerna mer som *ramregler på lagnivå*, kompletterat med bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt vilka uppgifter som riktlinjer för hantering av intressekonflikter ska omfatta.

²² De skäl som Finansinspektionen anför framgår av den i januari 2015 remitterade promemorian som det hänvisas till ovan.

Sammanfattningsvis görs således bedömningen att bestämmelserna om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter i nuvarande lagstiftning i huvudsak bör behållas. Styrelsen bör fastställa dessa riktlinjer. De bör utvärderas och ses över minst en gång per år.

15.4 Kontinuitet i ett försäkringsföretags verksamhet

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha system, resurser och rutiner som är lämpliga för att verksamheten ska kunna bedrivas med kontinuitet och i enlighet med gällande regler.
Ett försäkringsföretag ska ha en beredskapsplan.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska vidta rimliga åtgärder för att garantera att verksamheten bedrivs med kontinuitet och på ett korrekt sätt, inklusive utvecklingen av beredskapsplaner (artikel 41.4 i Solvens II-direktivet). Företaget ska i detta syfte använda lämpliga och proportionella system, resurser och förfaranden.

Någon bestämmelse som motsvarar artikel 41.4 finns inte i FRL. Det bör därför införas en bestämmelse i den lagen som motsvarar direktivet krav på att ett försäkringsföretags verksamhet ska bedrivas med kontinuitet och i enlighet med gällande regler. Det är viktigt att det av lagen framgår att företaget ska ha system, resurser och rutiner som är lämpliga för att säkerställa en kontinuerlig verksamhet. Ett motsvarande krav finns i 8 kap. 10 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. För att uppfylla det lagstadgade kontinuitetskravet bör företaget upprätta en beredskapsplan. Detta bör uttryckligen framgå av FRL.

15.5 System för riskhantering

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska innehålla bl.a. de strategier som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker.

Systemet ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur och vara utformat med hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Systemet ska omfatta försäkringsrisker, matchningsrisker, investeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden, likviditets- och koncentrationsrisker, operativa risker, risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker samt

beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för.

Ett försäkringsföretags styrdokument för riskhantering ska omfatta angivna slag av risker.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det bör framgå uttryckligen av FRL att bl.a. hanteringen av risker ska göras på företags- och grupp-nivå. *Svensk Försäkring* å sin sida menar att man i stället bör följa den engelska versionen av direktivet och tydliggöra i lagtexten att kraven ska kunna hanteras på individuell och aggregerad (eller sammanställd) nivå. *Finansinspektionen* anser vidare att riskhanteringssystemet även ska omfatta risker för intressekonflikter och att ett försäkringsföretag ska dokumentera att det uppfyller kraven avseende placeringsriktlinjer. *Finansinspektionen* föreslår ett bemyndigande i FRL om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om systemet för riskhantering.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering

Försäkringsföretag ska upprätta effektiva riskhanteringssystem som innefattar de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att på företags- och grupp-nivå fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som företaget är, eller kan komma att bli, exponerade för och det inbördes beroendet mellan riskerna (artikel 44.1 första stycket i Solvens II-direktivet).

Vidare föreskrivs i artikel 44.1 andra stycket att riskhanteringssystemet ska vara effektivt och väl integrerat med försäkrings- eller återförsäkringsföretagets organisationsstruktur och beslutsprocesser, med lämplig hänsyn till vilka personer som faktiskt leder företaget eller innehar andra nyckelpositioner. Enligt artikel 210.1 ställs motsvarande krav avseende risker som uppstår genom avtal eller verksamheter om återförsäkring.

Några föreskrifter som motsvarar artikel 44.1, om att ett försäkringsföretag ska ha ett riskhanteringssystem med ett visst innehåll och utformning finns inte i svensk rätt. Visserligen finns de bestämmelser i 4 kap. 1 och 3 §§ FRL (stabilitetsprincipen och bestämmelsen om god försäkringsstandard) men de är allmänt hållna och motsvaras inte av det precisa och detaljrika innehållet i artikel 44.1. Vidare finns allmänna råd – *Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag* – som bl.a. omfattar försäkringsföretag.

För att genomföra direktivet bör en bestämmelse som motsvarar artikel 44.1 föras in i FRL. Det bör därför föreslås att ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska innehålla bl.a. de strategier som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker. Systemet ska vara integrerat i företagets organisations- och

beslutsstruktur och vara utformat med hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion. Det ska omfatta försäkringsrisker, matchningsrisker, investeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden, likviditets- och koncentrationsrisker, operativa risker, risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker samt beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för. Ett försäkringsföretags styrdokument för riskhantering ska omfatta angivna slag av risker.

Risker och krav på innehåll i riktlinjerna för riskhantering

I artikel 44.2 i Solvens II-direktivet anges vilka risker som riskhanteringssystemet ska avse och vilka områden som det minst ska omfatta, bl.a. teckningar av försäkringar och avsättningar. Vidare anges i artikeln att de styrdokument för riskhantering som avses i artikel 41.3 ska innehålla riktlinjer avseende de områden som nämns i artikel 44.2 andra stycket a–f.

En bestämmelse som motsvarar artikel 44.2 bör införas i FRL. *Finansinspektionen* menar att riskhanteringssystemet även ska omfatta risker för intressekonflikter. Så bör givetvis vara fallet. Däremot bör styrdokumentet för riskhantering inte omfatta dessa risker. Som nämnts i avsnitt 15.3 är det mer lämpligt att intressekonflikter mellan företagets intressenter omfattas av de kompletterande riktlinjerna för hantering av intressekonflikter.

Finansinspektionen anser att försäkringsföretag ska dokumentera att det uppfyller kraven avseende placeringsriktlinjer. Grunden för detta är att det av artikel 44.3 framgår att ett försäkringsföretag ska styrka att de uppfyller vissa krav i Solvens II-direktivet i fråga om placeringsrisker. Eftersom gällande rätt ger Finansinspektionen möjlighet att begära dessa uppgifter för tillsynsändamål – och då denna möjlighet bör behållas – saknas skäl att införa en uttrycklig bestämmelse om detta.

Frågor kring kraven på gruppnivå, som lyfts fram av Finansinspektionen och *Svensk försäkring* behandlas i avsnitt 18.

Finansinspektionen föreslår ett bemyndigande i FRL om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om systemet för riskhantering. Regeringen anser emellertid att de bestämmelser i FRL som blir följden av genomförandet av direktivbestämmelserna om riskhantering – kompletterat med kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 – utgör en lämplig ram för varje försäkringsföretag att utforma sitt system för riskhantering. Någon ytterligare detaljreglering från Finansinspektionens sida – som har sin grund i ett på riskhanteringsområdet, generellt bemyndigande – är mot denna bakgrund inte nödvändig (se även den övergripande bedömningen i avsnitt 15.2). I vissa mer specificerade- och avgränsade delar får det dock anses lämpligt av olika skäl att lämna föreskriftsbemyndiganden.

15.5.1 Nya krav på riskhantering

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska regelbundet utvärdera företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för

fastställandet av den ränta som används vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering ska upprätta en särskild likviditetsplan och ska regelbundet utvärdera användningen av justeringar.

I ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjusteringen ska styrdokument för riskhantering innehålla riktlinjer för volatilitetsjusteringen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i riktlinjerna för volatilitetsjustering, innehållet i en särskild likviditetsplan och kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem och ett riskhanteringssystem (artikel 41.1 respektive artikel 44.1 i Solvens II-direktivet). Ett försäkringsföretag ska vidare bl.a. ha styrdokument för riskhantering och detta ska innehålla riktlinjer för ett antal olika ”områden”, bl.a. matchningsrisker (artikel 41.3 respektive artikel 44.2 tredje stycket). Dessa bestämmelser föreslås nu genomföras i lag (se avsnitt 15.2 och 15.3).

Likviditetsplan vid användning av volatilitets- eller matchningsjustering

Genom *artikel 2.10 a i omnibus II-direktivet* införs det genom ett nytt stycke efter tredje stycket i artikel 44.2 i Solvens II-direktivet, krav på att försäkringsföretag som använder volatilitets- eller matchningsjustering ska upprätta en likviditetsplan. Likviditetsplanen ska innehålla prognoser över ingående och utgående kassaflöden i relation till de tillgångar och åtaganden som omfattas av justeringarna.

Kravet på likviditetsplan vid användning av volatilitets- eller matchningsjustering får anses vara av samma art som kraven på vissa styrdokument och riktlinjer, och den nya bestämmelsen bör därför tas in i lag och placeras tillsammans med övriga bestämmelser om styrdokument. Av lagen behöver dock inte framgå att likviditetsplanen ska innehålla en prognos över ingående och utgående kassaflöden i relation till de tillgångar och åtaganden som omfattas av justeringarna. Detta kan med fördel regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utvärdering av känslighet för antaganden bakom den s.k. extrapoleringen

Genom *artikel 2.10 b i omnibus II-direktivet* införs det i en ny artikel 44.2a a) i Solvens II-direktivet krav på att alla försäkringsföretag inom ramen för deras riskhanteringsarbete på det s.k. ALM-området, regelbundet ska utvärdera känsligheten hos de försäkringstekniska avsättningsarna och medräkningsbara kapitalbasmedel för de antaganden som

ligger till grund för extrapoleringen av den relevanta riskfria räntestrukturen.

Bestämmelserna utgör i praktiken en detaljreglering kring vissa av de åtgärder som ska genomföras inom ramen för ett av flera riskhanteringsområden, vilket talar för att bestämmelserna ska genomföras genom en övergripande bestämmelse i lag i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter (jfr den uppräknade av ”policies” inom ALM-området som finns i EU-förordningen på nivå 2).

Utvärdering vid användning av matchningsjustering

Genom *artikel 2.10 b i omnibus II-direktivet* införs det i en ny artikel 44.2a b) i Solvens II-direktivet krav på att försäkringsföretag som använder matchningsjustering – inom ramen för sitt riskhanteringsarbete på det s.k. ALM-området – regelbundet ska utvärdera

- i) känsligheten hos de försäkringstekniska avsättningarna och medräkningsbara kapitalbasmedel för de antaganden som ligger till grund för matchningsjusteringen, inkluderande beräkningen av den grundläggande räntedifferensen (spreaden) och de möjliga effekterna på medräkningsbara kapitalbasmedel av en framtvingad försäljning av tillgångar,
- ii) känsligheten hos de försäkringstekniska avsättningarna och medräkningsbara kapitalbasmedel för ändringar i sammansättningen av portföljer med avsatta tillgångar, och
- iii) effekten av minskningen av matchningsjusteringen till noll.

I likhet med vad som anförts ovan kan det konstateras att bestämmelserna i praktiken utgör en detaljreglering kring vissa av de åtgärder som ska genomföras inom ramen för ett av flera riskhanteringsområden. Därför bör bestämmelserna genomföras genom en övergripande bestämmelse i lag, i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela kompletterande föreskrifter.

Utvärdering vid användning av volatilitetsjustering

Genom *artikel 2.10 c i omnibus II-direktivet* införs det krav i artikel 44.2a c) i Solvens II-direktivet på att försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering – inom ramen för sitt riskhanteringsarbete på det s.k. ALM-området – regelbundet ska utvärdera

- i) känsligheten hos de försäkringstekniska avsättningarna och medräkningsbara kapitalbasmedel för de antaganden som ligger till grund för volatilitetsjusteringen och de möjliga effekterna på medräkningsbara kapitalbasmedel av en framtvingad försäljning av tillgångar,
- ii) hur en reduktion av matchningsjusteringen till noll skulle påverka företaget.

I likhet med vad som anförts ovan kan det konstateras att bestämmelserna i praktiken utgör en detaljreglering kring vissa av de åtgärder som ska genomföras inom ramen för ett av flera riskhanteringsområden. Därför bör bestämmelserna genomföras genom en övergripande bestämmelse i lag i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den

myndighet regeringen bestämmer att meddela kompletterande föreskrifter.

Rapportering

Av artikel 2.10 b andra stycket i omnibus II-direktivet införs nya bestämmelser i artikel 44.2a c) andra stycket i Solvens II-direktivet om att försäkringsföretagen – inom ramen för den s.k. tillsynsrapporteringen – årligen till tillsynsmyndigheten ska rapportera de olika typer av utvärderingar som behandlats ovan. Om en reducering av matchnings- eller volatilitetsjusteringen skulle medföra att företaget inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet, ska försäkringsföretaget också lämna in en analys av de åtgärder företaget kan vidta i en sådan situation för att återställa nivån på medräkningsbara kapitalbasmedel till täckande av solvenskapitalkravet eller för att minska riskprofilen, i syfte att återigen uppfylla kraven på efterlevnad av solvenskapitalkravet.

De nya bestämmelserna om rapportering kräver inga lagstiftningsåtgärder, utan bör i stället tas in i föreskrifter på lägre nivå (se förslag till 17 kap. 5 och 30 §§ FRL).

Riktlinjer för volatilitetsjustering

Av artikel 2.10 b tredje stycket i omnibus II-direktivet framgår att det styrdokument för riskhantering som avses i artikel 41.3 i Solvens II-direktivet i ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering även ska innehålla riktlinjer med de kriterier som används för tillämpningen av volatilitetsjusteringen.

Enligt regeringens bedömning är kravet på riktlinjer vid användning av volatilitetsjustering av samma art som kraven på riktlinjer för olika riskområden. Därför bör den nya bestämmelsen tas in i lag och placeras bland övriga bestämmelser om styrdokument. Av lagen behöver dock inte framgå att riktlinjerna ska innehålla de kriterier som används för tillämpningen av volatilitetsjusteringen. Detta kan med fördel regleras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

15.5.2 Användande av externa kreditvärderingsinstitut

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska, när det är möjligt, göra en egen bedömning av de externa värderingarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur ett försäkringsföretag ska göra en sådan egen bedömning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att föreslagen bestämmelse i FRL bör justeras så att den bättre överensstämmer med direktivtexten.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 44 i Solvens II-direktivet finns grundläggande bestämmelser kring riskhanteringen i ett försäkringsföretag. Dessa bestämmelser föreslås nu genomföras i lag, se 10 kap. 6 och 7 §§ FRL.

Genom artikel 2.10 c i omnibus II-direktivet införs en ny bestämmelse genom artikel 44.4a i Solvens II-direktivet om att ett försäkringsföretag som använder information från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna eller vid beräkningen av solvenskapitalkravet – inom ramen för sitt riskhanteringsarbete och närhelst det är praktiskt möjligt – ska bedöma lämpligheten i de externa bedömningarna genom att göra ytterligare bedömningar i syfte att undvika olämpligt (automatiskt) beroende av externa bedömningar (första stycket). Detta ska ske när det är möjligt. Av artikel 44.4a andra stycket framgår det att Eiopa ska ta fram förslag till tekniska standarder för genomförande när det gäller krav på processer vid bedömning av externa värderingarna.

Den nya bestämmelsen i artikel 44.4a första stycket bör tas in i lag, men bör lämpligen formuleras som ett mer övergripande krav på att ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska göra en egen bedömning av de externavärderingarna. Som *Finansinspektionen* påpekar bör föreslagen nationell bestämmelse justeras så att den närmare överensstämmer med direktivets lydelse i denna del. Hur den egna bedömningen ska ske i praktiken torde till stor del komma att regleras genom tekniska standarder för genomförande, men det kan också komma att finnas behov av kompletterande föreskrifter från *Finansinspektionen*. Mot denna bakgrund föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ges bemyndigande att meddela föreskrifter om hur ett försäkringsföretag ska göra en sådan egen bedömning.

15.6 Funktion för riskhantering

Regeringens förslag: Funktionen för riskhantering ska ges en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad funktionen för riskhantering ska svara för när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att direktivets krav om det särskilda ansvar som funktionen för riskhantering ska ha i försäkringsföretag som använder en godkänd partiell eller fullständig intern modell ska föras in i lag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det bör tydliggöras i lag att funktionen ska ha en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Försäkringsföretag ska inrätta en funktion för riskhantering som ska ges en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet (artikel 44.4 i Solvens II-direktivet). Någon bestämmelse som motsvarar denna artikel finns inte i FRL. En bestämmelse som överensstämmer med direktivet bör föras in i den lagen. Det bör, som *Finansinspektionen* föreslår, i lag tydliggöras att funktionen ska en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet.

I artikel 44.5 finns regler om det särskilda ansvar som funktionen för riskhantering ska ha i försäkringsföretag som använder en godkänd partiell eller fullständig intern modell. Utredningen har föreslagit att denna artikel ska genomföras i lag. Regeringen anser emellertid att det är lämpligare att dessa regler på detaljnivå genomförs i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Ett sådant föreskriftsbemyndigande bör därför tas in i FRL.

15.7 En egen risk- och solvensbedömning

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning.

I den egna risk- och solvensbedömningen ska försäkringsföretaget göra en bedömning av företagets solvensbehov med hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi, företagets fortlöpande efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven samt försäkringstekniska avsättningar och dessutom hur betydande skillnaderna är mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet.

För bedömningen av solvensbehovet ska företaget ha processer som säkerställer att de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för, på såväl kort som lång sikt, identifieras och värderas. Företaget ska kunna redovisa de metoder som använts vid bedömningen.

Den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i försäkringsföretagets affärsstrategier och ska beaktas vid företagets strategiska beslut.

En egen risk- och solvensbedömning ska genomföras minst årligen, och, om någon väsentlig förändring skett av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, utan dröjsmål.

Ett försäkringsföretag ska rapportera resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning till *Finansinspektionen*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om rapportering av resultat av den egna risk- och solvensbedömningen.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* föreslår ett bemyndigande om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om dels de egna risk- och solvensbedömningar som ett försäkringsföretag ska genomföra, dels om rapportering av resultatet av bedömningarna. *Svensk Försäkring* anser att lagförslaget bör knyta an mer till Solvens II-direktivets krav. *Svensk Försäkring* uppfattar nämligen bestämmelsen i artikel 45.1 c som en bedömning av storleken på avvikelserna, medan utredningen valt att uttrycka det som att företaget ska göra en bedömning av skillnaderna mellan företagets riskprofil och de antaganden som legat till grund för beräkning av solvenskapitalkravet. Vidare anser *Svensk Försäkring* att rapporteringsskyldigheten lämpligen kan uttryckas som att den gäller varje fullständig och fastställd egen risk- och solvensbedömning.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* vidhåller sin uppfattning från remissvaret över Solvens II-utredningen beträffande rapporteringsskyldigheten. *Försäkringsjuridiska föreningen* anser att rapporteringsskyldigheten beträffande den egna risk- och solvensbedömningen kan inskränkas till när beslut fattats som lett till en väsentlig förändring av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, dock minst en gång per år.

Skälen för regeringens förslag

Den egna risk- och solvensbedömningen – syfte och omfattning

I den egna risk- och solvensbedömningen ska försäkringsföretaget utifrån sin riskprofil, risktolerans och affärsstrategi beräkna hur mycket kapital som krävs för att bedriva verksamheten på såväl kort som lång sikt. Den egna risk- och solvensbedömningen ska bl.a. ge företagets ledning förståelse för verksamhetens risker, och bedömningen ska därför ingå som en integrerad del i affärsstrategin och beaktas vid strategiska beslut. Av bestämmelserna i direktivet framgår att den egna risk- och solvensbedömningen är en del av företagets riskhanteringssystem. En väl fungerande riskhantering förutsätter således att företaget gör en egen risk- och solvensbedömning så att ledningen har kunskap om riskerna och kan fatta välgrundade strategiska beslut.

I artikel 45.1 första stycket i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att försäkringsföretag, som en del av sitt riskhanteringssystem, ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning. Enligt artikel 45.1 andra stycket ska bedömningen minst omfatta följande:

- det totala solvensbehovet med beaktande av företagets specifika riskprofil, godkända risktoleransgränser och affärsstrategi,
- fortlöpande uppfyllelse av kapitalkraven och av kraven på försäkringstekniska avsättningar, och
- hur betydande avvikelserna är mellan det berörda företagets riskprofil och de antaganden som legat till grund för solvenskapitalkravet enligt standardformeln eller en intern modell.

Svensk rätt innehåller inte några motsvarande bestämmelser som i artikel 45.1. För att genomföra direktivet bör det införas bestämmelser i

FRL om att ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömningar samt vad bedömningen ska omfatta. Regeringen delar den uppfattning om hur artikel 45.1 c i Solvens II-direktivet ska tolkas som *Svensk försäkring* framför, nämligen att det är storleken på avvikelserna som ska bedömas. Detta bör tydliggöras i bestämmelsen.

Processer och metoder för att bedöma kapitalbehovet

I artikel 45.2 anges att försäkringsföretag för bedömningen av det totala solvensbehovet ska ha ”infört processer som står i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten av de inneboende riskerna i dess verksamhet, och som gör det möjligt att korrekt kunna påvisa och värdera de risker som det står inför på kort och lång sikt och som det är, eller kan

komma att bli, exponerat för.” I artikeln anges även att företagen ska redovisa de metoder som använts i denna bedömning.

En bestämmelse som motsvarar artikel 45.2 bör införas i FRL.

Om en intern modell används

Av artikel 45.3 framgår att den egna risk- och solvensbedömningen, om en intern modell används, även ska omfatta den omkalibrering som omvandlar interna risktal till det riskmått och den kalibrering som gäller vid beräkningen av solvenskapitalkravet. I likhet med utredningen anser regeringen att denna artikel inte behöver genomföras särskilt, eftersom kravet i artikeln tillgodoses genom den bestämmelse som genomförs artikel 45.1 c i svensk rätt.

En integrerad del i ett försäkringsföretags affärsstrategi, regelbundna bedömningar och rapportering

Enligt artikel 45.4 ska den egna risk- och solvensbedömningen ingå som en integrerad del i affärsstrategin och beaktas konsekvent vid företagets strategiska beslut. Av artikel 45.5 framgår att försäkringsföretaget ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning regelbundet och, utan dröjsmål, vid förändrad riskprofil. Dessutom ska försäkringsföretaget underrätta tillsynsmyndigheterna om resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning (artikel 45.6).

Artikel 45.4–45.6 saknar motsvarighet i svensk rätt och bör genomföras genom bestämmelser i FRL.

Det bör således införas bestämmelser i lagen om att den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i ett försäkringsföretags affärsstrategier och ska beaktas vid företagets strategiska beslut. I lagen bör det även föras in bestämmelser om att ett försäkringsföretag ska genomföra den egna risk- och solvensbedömning minst årligen och, om någon väsentlig förändring skett av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, utan dröjsmål.

Det bör även föras in bestämmelser i lag som motsvarar artikel 45.6 om rapportering. *Svensk Försäkring* anser att denna skyldighet lämpligen kan uttryckas som att den gäller varje ”fullständig och fastställd” egen risk- och solvensbedömning. Det saknas emellertid enligt regeringen stöd i direktivet för att föreskriva om detta tillägg. Inte heller av *Försäkringsjuridiska föreningen* föreslagen precisering av rapporteringsskyldigheten

till när beslut fattats, som lett till en väsentlig förändring av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, följer av direktivet. Det är således inte lämpligt att införa en sådan precisering.

Av praktiska skäl bör – i enlighet med *Finansinspektionens* önskemål – regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om rapportering av resultat av den egna risk- och solvensbedömningen. Någon ytterligare detaljreglering från Finansinspektionens sida bedöms det inte finnas behov av (jfr bedömningen i avsnitt 15.2 och 15.5).

Slutligen bör betonas att regeln i artikel 45.7 om att den egna risk- och solvensbedömningen inte ska användas för att beräkna kapitalkrav endast får anses utgöra ett förtydligande och därför inte behöver genomföras i lag.

15.7.1 Särskilda krav på ett försäkringsföretags egna risk- och solvensbedömning

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri räntestruktur eller tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska inom ramen för sin egna risk- och solvensbedömning göra en bedömning av om företaget lever upp till solvenskapitalkravet såväl med som utan tillämpning av dessa justeringsregler.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 45 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att ett försäkringsföretag ska göra en egen risk- och solvensbedömning. Inom ramen för den egna bedömningen ska bl.a. göras en jämförelse mellan förstalets solvensbehov och solvenskapitalkravet enligt standardformeln eller en intern modell. Dessa bestämmelser i artikel 45 föreslås nu genomföras i lag (se förslag till 10 kap. 11 § FRL).

Enligt *artikel 2.11 i omnibus II-direktivet* införs det i artikel 45.2a i Solvens II-direktivet en bestämmelse om att ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering, volatilitetsjustering eller de särskilda övergångsreglerna för den riskfria räntestrukturen i sin egna risk- och solvensbedömning ska göra en bedömning av om företaget lever upp till solvenskapitalkravet respektive bestämmelserna om de försäkringstekniska avsättningarna såväl med som utan tillämpning av matchningsjustering, volatilitetsjustering eller de särskilda övergångsreglerna i artikel 308 c och 308 d.

Bestämmelsen bör tas in i lag och placeras bland övriga bestämmelser om den egna risk- och solvensbedömningen.

15.8 System för interkontroll

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll.

Systemet ska omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för internkontrollen, lämpliga rapporteringsrutiner och en funktion för regelefterlevnad.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningens förslag innehåller inte någon bestämmelse om att systemet för interkontroll även ska omfatta en funktion för regelefterlevnad.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att det bör framgå av lag att systemet för internkontroll även ska omfatta funktionen för regelefterlevnad och att kravet på lämpliga rapporteringsrutiner ska gälla på alla nivåer i företaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha ett effektivt system för intern kontroll (artikel 46.1 i Solvens II-direktivet). Vidare anges att systemet för intern kontroll minst ska omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för kontrollen, lämpliga rapporteringsrutiner på alla nivåer av företaget och en funktion för regelefterlevnad.

Någon bestämmelse som motsvarar artikel 46.1, om att ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll och vad systemet ska omfatta finns inte i FRL. Det finns endast Finansinspektionens allmänna råd (2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag som bl.a. omfattar försäkringsföretag. En bestämmelse som överensstämmer med direktivet bör föras in i FRL. Av tydlighetsskäl bör det, såsom *Finansinspektionen* förespråkar, framgå av lagen att systemet för interkontroll även ska omfatta en funktion för regelefterlevnad. Däremot får det anses saknas behov av att i lag fastställa att rapporteringsrutinerna ska gälla på alla nivåer i företaget.

15.9 Funktionen för regelefterlevnad

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha en funktion för regelefterlevnad. I lag preciseras vilka uppgifter som funktionen ska ha.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring* välkomnar och tillstyrker förslaget som innebär att regleringen inte styr hur enskilda försäkringsföretag ska organisera sin verksamhet. *Svensk Försäkring och Försäkringsjuridiska föreningen* påpekar att gränsdragningen mellan de fyra olika funktionernas ansvarsområden är långt ifrån given och inte är tydlig i direktivet. Av den anledningen är inte heller utredningens förslag i alla

delar tydligt enligt Svensk Försäkring. Frågan om vilken funktion som ska ansvara för vilken uppgift bör dock enligt Svensk Försäkring kunna överlåtas till de enskilda försäkringsföretagen att bestämma utan att man gör avkall på de allmänna kraven på styrning och kontroll. Svensk Försäkring och *Folksam* anser vidare att det bör förtydligas om identifieringen och bedömningen av bristande regelefterlevnad ska ske i förhållande till Solvens II-regelverket.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* påtalar att funktionen för regelefterlevnad har fått ett bredare ansvarsområde än vad som följer av Solvens II-direktivet och anser att bestämmelsen närmare bör ansluta till direktivets krav. *Finansinspektionen* anser å sin sida att bestämmelsen är för snäv och inte omfattar alla de regelverk som bör omfattas, t.ex. olika EU-förordningar som är direkt tillämpliga på försäkringsföretag.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 46.1 i Solvens II-direktivet framgår att ett system för internkontroll bl.a. ska omfatta en funktion för regelefterlevnad. Av artikel 46.2 framgår att denna funktion ska innefatta rådgivning till styrelsen i fråga om efterlevnaden av lagar och andra författningar som antas till följd av direktivet. Enligt artikeln ska funktionen också bedöma de möjliga konsekvenserna av förändringar av de rättsliga ramarna för det berörda företags verksamheter och påvisande och bedömning av risker för bristande regelefterlevnad.

Det finns i dag inga uttryckliga krav i lag på att försäkringsföretag ska ha en funktion för regelefterlevnad, jfr dock Finansinspektionens allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag (FFFS 2005:1). För att genomföra direktivet bör det införas bestämmelser i FRL som innebär att ett försäkringsföretag ska ha en funktion för regelefterlevnad och vilka uppgifter som funktionen ska ha.

Det bör – med anledning av vad vissa av remissinstanserna anför om ansvarsområdet för funktionen för regelefterlevnad – framhållas att funktionen bl.a. har till uppgift att rapportera om reglerna i FRL har följts. Funktionen behöver däremot inte, som exempel, utföra faktiska beräkningar som utvisar att försäkringsföretaget har en tillräcklig kapitalbas. Den uppföljning som ska göras av funktionen för regelefterlevnad ersätter naturligtvis inte den uppföljning som ska göras av andra funktioner. Det får förutsättas att funktionerna stödjer och informerar varandra så att respektive funktion kan lösa sina uppgifter.

Som *Svensk Försäkring* påpekar är gränsdragningen mellan funktionernas ansvarsområden inte helt klar. Detta är en följd av hur Solvens II-direktivet är utformat. I likhet med Svensk Försäkring anser regeringen emellertid att försäkringsföretagen själva bör vara kapabla att lösa eventuella gränsdragningsproblem mellan funktionernas ansvarsområden på ett sätt som passar respektive företag.

Det finns även anledning att instämma i synpunkterna från Svensk Försäkring och *Folksam* om att det bör förtydligas att identifieringen och bedömningen av bristande regelefterlevnad ska ske i förhållande till Solvens II-regelverket. Detta bör tydliggöras i lagen.

Svensk Försäkring påtalar dessutom att funktionen för regelefterlevnad har fått ett bredare ansvarsområde än vad som följer av Solvens II-

direktivet och anser att bestämmelsen närmare bör ansluta till direktivets krav. *Finansinspektionen* anser å sin sida att bestämmelsen är för snäv och inte omfattar alla de regelverk som bör omfattas, t.ex. olika EU-förordningar som är direkt tillämpliga på försäkringsföretag. Enligt regeringens mening ansluter föreslagna bestämmelser nära till direktivets krav. Det finns däremot inte anledning, såsom *Finansinspektionen* anser, att gå längre än vad som krävs enligt direktivet (jfr ställningstagandet i avsnitt 5.2.1).

15.10 Funktion för internrevision

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha en funktion för internrevision.

Funktionen ska utvärdera systemet för internkontroll, utvärdera andra delar av företagsstyrningssystemet och rapportera resultat och lämna rekommendationer efter dessa utvärderingar till företagets styrelse.

Funktionen för internrevision ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamheten som utvärderas.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att lagen bör utformas så att det anges att funktionen för internrevision ska vara effektiv, att funktionen ska utvärdera hur lämpligt systemet för internkontrollen är samt utvärdera andra aspekter av företagsstyrningssystemet, att funktionen ska verka objektivt och oberoende i förhållande till de operativa funktionerna i företaget och att styrelsen ska besluta om vilka åtgärder som ska vidtas med hänsyn till de resultat och rekommendationer som funktionen har lämnat till styrelsen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss föreslås dock att det är styrelsen som ska utse den som ska ansvara för företagets funktion för internrevision.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* och *Försäkringsjuridiska föreningen* avstyrker förslaget att det är styrelsen som ska utse den som ska ansvara för företagets funktion för internrevision.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 47.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att försäkringsföretag ska inrätta en effektiv internrevisionsfunktion. Denna funktion ska enligt artikel 47.1 andra stycket också utvärdera hur lämpligt och effektivt systemet för internkontroll är samt andra aspekter av företagsstyrningssystemet. Enligt artikel 47.2 ska internrevisionen verka objektivt och oberoende i förhållande till de operativa funktionerna. Av artikel 47.3 framgår att funktionen ska rapportera resultat och rekommendationer till styrelsen, som i sin tur ska besluta om vilka åtgärder som ska vidtas, och se till att åtgärderna genomförs.

Någon bestämmelse som motsvarar artikel 47 finns inte i svensk rätt. En bestämmelse som överensstämmer med direktivets bör därför införas i FRL.

Finansinspektionen har ett antal synpunkter på utredningens förslag till lagtext.

Kravet i artikel 47 på att den nu aktuella funktionen ska vara effektiv är ett självklart krav som inte uttryckligen behöver framgå av lagtexten.

I likhet med utredningen anser regeringen att kravet i artikeln på att funktionen ska verka ”objektivt” i svensk rätt bör uttryckas som ett krav på opartiskhet, jfr 9 kap. 6 b § aktiebolagslagen.

Det behöver inte heller uttryckligen framgå av lagtexten att den utvärdering av systemen för internkontroll och andra aspekter av företagsstyrning som funktionen har att utföra ska innefatta en bedömning av dess lämplighet och effektivitet.

Det får vidare anses ingå i styrelsens ansvar att dels fatta beslut om nödvändiga åtgärder, dels se till att dessa åtgärder kommer till utförande, utan att detta uttryckligen behöver framgå av bestämmelsen om funktionen för internrevision.

Det finns avslutningsvis anledning att instämma i *Svensk Försäkrings* och *Försäkringsjuridiska föreningens* ställningstagande att det inte bör uppställas krav på att det är styrelsen som ska utse den som ska ansvara för företagets funktion för internrevision. Det är rimligt att frågan om vem som ska utse den ansvariga personen lämnas till respektive företag att bestämma.

15.11 Aktuariefunktion

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha en aktuariefunktion.

I lag preciseras vilka uppgifter som aktuariefunktionen ska ha.

Den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen ska ha tillräcklig kunskap och erfarenhet av funktionens uppgifter med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i företagets verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för behörighet för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen.

När det gäller mindre försäkringsföretag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens bestämmelser får *Finansinspektionen* besluta om undantag från villkoren för behörighet för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen och från kravet på att upprätta en aktuariefunktion.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* påpekar att utredningens förslag innebär att den nu gällande skyldigheten att registrera aktuarier hos Bolagetsverket avskaffas. Inspektionen anser att det finns fortsatt behov av en sådan registrering. Som ett alternativ kan *Finansinspektionen* tänka sig en ordning där försäkringsföretagen i stället anmäler

aktuarier till inspektionen. *Svenska Aktuarieföreningen* betonar vikten av ett utbildningskrav på en eller flera ytterst ansvariga aktuarier. Föreningen anser att det krav som finns formaliserat i dag i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:19) är eftersträvansvärt även i en framtida reglering. Utan ett formellt utbildningskrav, som i dag, föreligger enligt föreningen en uppenbar risk att bedömningen av vad som avses med ”tillräckliga insikter och erfarenheter av funktionens uppgifter” blir godtyckligt. Föreningen anser vidare att den eller de personer som bör beröras av kompetenskravet inte bör vara den som ska utföra uppgifter i aktuariefunktionen utan kompetenskravet bör begränsas till den eller de som är ytterst ansvariga för aktuariefunktionen varför utredningens förslag till bemyndigande i denna del bör justeras. *Svensk Försäkring* instämmer i utredningens förslag att det inte längre är lämpligt att ställa upp krav på ansvarig aktuarie mot bakgrund av att det införs krav på att ett försäkringsföretag ska ha en aktuariefunktion. *Svensk Försäkring* avstyrker bemyndigandet att meddela kompetenskrav för aktuarier. Det finns enligt *Svensk Försäkring* inte någon anledning att ställa upp krav utöver de lämplighetskrav som utredningen föreslår. I dessa krav ingår bl.a. att personerna ska ha de kvalifikationer, kunskaper och erfarenheter som är tillräckliga.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss saknar förslag om ett särskilt bemyndigande som avser mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* vidhåller att det finns fortsatt behov av att registrera aktuarier. *Svensk Försäkring* anser att det inte finns anledning att införa ett föreskriftsbemyndigande om kompetenskrav för aktuarier. *Svenska Aktuarieföreningen* anser att kompetenskraven bör begränsas till den eller de som är ytterst ansvariga för aktuariefunktionen.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 48.1 i Solvens II-direktivet framgår att ett försäkringsföretag ska ha en effektiv aktuariefunktion, och vilka uppgifter som denna funktion ska utföra. Av artikel 48.2 framgår vilka krav som ställs på personer i aktuariefunktionen.

Enligt den nuvarande regleringen i 5 kap. 14 § första stycket FRL ska de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna utföras under överinseende av en eller flera aktuarier med den insikt och erfarenhet i dessa frågor som fordras med hänsyn till omfattningen och arten av försäkringsföretagets verksamhet. Av andra stycket samma paragraf framgår att när en aktuarie har utsetts eller frånträtt sin befattning, ska styrelsen eller den verkställande direktören genast anmäla detta för registrering. En sådan anmälan får också göras av aktuarien.

Bestämmelserna i artikel 48 är mer långtgående än de nuvarande bestämmelserna. För att genomföra direktivet bör därför bestämmelser med motsvarande innebörd som artikeln införas i FRL och de nuvarande bestämmelserna i 5 kap. 14 § FRL utmönstras.

Regeringen anser i likhet med *Svenska Aktuarieföreningen*, och i motsats till *Svensk försäkring*, att det finns behov av ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om villkor för behörighet för den som ska ansvara för och

utföra uppgifter i aktuariefunktionen. Att som Svenska Aktuarieföreningen förespråkar, begränsa utbildningskraven till endast ansvariga aktuarier, skulle emellertid inte vara förenligt med direktivet som ställer krav på kunskap och erfarenhet för alla som utför uppgifter i funktionen.

Som nämnts ska aktuariefunktionen enligt Solvens II-regleringen vara en del av varje försäkringsföretags företagsstyrningssystem. Detta system ska fastställas av styrelsen och dess effektivitet ska regelbundet omprövas av detta organ. Mot denna bakgrund anser regeringen, i motsats till *Finansinspektionen*, att det inte finns behov av en fortsatt registrering av aktuarierna. Det finns – mot bakgrund av innehållet i artikel 48.1 – anledning att i lag precisera aktuariefunktionens uppgifter.

Enligt nu föreslagna bestämmelser i 1 kap. 19 och 19 b §§ kan ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med visst slag av verksamhet beviljas undantag från försäkringsrörelselagens bestämmelser om solvens, företagsstyrning offentliggörande och grupp tillsyn. En ansökan om undantag ska prövas av *Finansinspektionen*. Dessa mindre företag får, när de har beviljats undantag från de nu aktuella delarna av rörelse regleringen, inte anses tillämpa Solvens II-regleringen.

I dag har dessa mindre företag undantag från att ha aktuarie – ett beslut som grundar sig på nu gällande 5 kap. 17 § andra stycket FRL. Det finns anledning att nu införa en liknande möjlighet för *Finansinspektionen* att besluta om undantag. *Finansinspektionen* bör således – när det gäller dessa mindre försäkringsföretag – i ett enskilt fall kunna besluta om undantag från villkoren för behörighet för den som ska ansvara för och utföra uppgifter i aktuariefunktionen och från kravet på att upprätta en aktuariefunktion.

15.12 Uppdragsavtal

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i företagets försäkringsrörelse (uppdragsavtal). Ett sådant uppdrag inskränker dock inte företagets ansvar enligt försäkringsrörelselagen.

Ett uppdrag får dock inte avse operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse, om det kan leda till att kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt, den operativa risken i företaget ökar väsentligt, *Finansinspektionen* möjlighet att utöva tillsyn försämras eller försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställelse och fortlöpande service inte kan upprätthållas.

Ett försäkringsföretag som avser att ingå ett uppdragsavtal som avser operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse ska innan avtalet har börjat gälla anmäla detta till *Finansinspektionen*.

Ett försäkringsföretag ska också snarast anmäla till *Finansinspektionen* om det inträffar väsentliga förändringar inom den operativa verksamheten eller funktionerna.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anför att utredningen har föreslagit att ett uppdragsavtal inte ska få ingås om den operativa risken i försäkringsföretaget ökar ”väsentligt”. Inspektionen menar att ordet väsentligt kan uppfattas som ett lägre krav jämfört med ordet ”otillbörligt” som anges i artikel 49.2. *Svensk Försäkring* anser att enbart det förhållandet att det sker en begränsning i möjligheten till tillfredsställande service inte kan vara ett hinder för att lägga ut verksamheten utan det bör som i den engelska versionen av direktivet krävas att en fortlöpande och tillfredsställande service till försäkringstagarna inte kan upprätthållas (”undermine continuous and satisfactory service to policy holders”). *Försäkringsjuridiska föreningen* och *Svensk Försäkring* påpekar att det i praktiken blir mycket svårt att anmäla i god tid innan ett uppdragsavtal ingås.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* betonar att definitionen av uppdragsavtal inte bör innehålla något väsentlighetsrekvisit. *Finansinspektionen* anser att anmälan av ett uppdragsavtal som avser operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse bör ske i god tid innan avtalet ingås.

Skälen för regeringens förslag

Ett försäkringsföretag får ingå uppdragsavtal

Av artikel 49.1 i Solvens II-direktivet framgår att ett försäkringsföretag får ingå uppdragsavtal avseende alla funktioner och försäkringsverksamheter, men att företaget alltjämt, trots avtalet, har det fulla ansvaret för att företaget uppfyller sina förpliktelser enligt direktivet.

Det finns i dag inte någon reglering i lag om uppdragsavtal för försäkringsföretag. Exempel på detta finns dock i lagar på det finansiella området i övrigt, t.ex. i lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Bestämmelserna i den lagen är emellertid mer långtgående än bestämmelserna i direktivet, och bör därför inte tjäna som förebild för den nu aktuella regleringen på försäkringsområdet. Det finns även allmänna råd från *Finansinspektionen* om uppdragsavtal (se FFFS 2005:1). I detta anges bl.a. att styrelsen och den verkställande direktören har ansvar för den verksamhet som har lagts ut. Vidare anges att företag som har för avsikt att lägga ut verksamhet ska anmäla detta i förväg.

En allmän bestämmelse om uppdragsavtal (definition) som genomför artikel 49.1 bör föras in i FRL. Den bör, som *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* framhåller, inte innehålla något väsentlighetsrekvisit.

Inskränkningar i möjligheten att ingå uppdragsavtal

Av artikel 49.2 framgår att möjligheten att ingå uppdragsavtal är begränsad när det är fråga om ”kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter”. Sådana uppdragsavtal får inte ingås om det leder till väsentliga försämringar av kvaliteten i företagsstyrningssystemet, en otillbörlig ökning av den operativa risken, försämringar av tillsynsmyndigheternas möjligheter att utöva tillsyn eller om hinder

skapas för att fortlöpande ge försäkringstagarna en tillfredsställande service. Dessa inskränkningar i möjligheten att ingå uppdragsavtal bör genomföras genom en bestämmelse i FRL.

Utredningen har föreslagit att ett uppdragsavtal inte ska få ingås om den operativa risken i försäkringsföretaget ökar ”väsentligt”. *Finansinspektionen* menar att ordet väsentligt kan uppfattas som ett lägre krav jämfört med ordet ”otillbörligt” som anges i artikel 49.2. Regeringen delar dock utredningens förslag i denna del och anser att det är förenligt med direktivet.

Det finns också anledning att dela *Svensk Försäkrings* uppfattning att det bör krävas att försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställande och fortlöpande service inte kan upprätthållas, dvs. inte enbart den begränsning som utredningen har föreslagit, för att uppdragsavtal inte ska få ingås. Lagtexten bör utformas i enlighet med detta.

Anmälan av uppdragsavtal

I artikel 49.3 finns vissa bestämmelser om anmälningsskyldighet avseende vissa typer av uppdragsavtal.

Utredningen föreslår att ett försäkringsföretag som har för avsikt att ingå uppdragsavtal ska anmäla detta till *Finansinspektionen* i god tid innan avtalet ingås. *Finansinspektionen* delar utredningens bedömning. *Svensk Försäkring* och *Försäkringsjuridiska föreningen* anmärker däremot att en sådan anmälningsskyldighet kommer att medföra praktiska problem och att det inte heller är ändamålsenligt att ställa krav på att en anmälan måste ske i god tid innan avtalets ingående. Enligt regeringens mening bör det i sammanhanget uppmärksammas att anmälan enligt den engelska versionen av direktivtexten ska ske ”in a timely manner” och att denna ska ske innan ”the outsourcing”. Detta talar för att anmälan ska ske innan avtalet har börjat gälla.

En bestämmelse som motsvarar artikel 49.3 bör således införas i FRL om att ett försäkringsföretag som avser att ingå ett uppdragsavtal som avser operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse ska innan avtalet har börjat gälla anmäla detta till *Finansinspektionen*. Ett försäkringsföretag ska också snarast anmäla till *Finansinspektionen* om det inträffar väsentliga förändringar i sådan verksamhet eller sådana funktioner.

15.12.1 Åtgärder som krävs av försäkringsföretag som ingår uppdragsavtal

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att uppdragsstagaren samarbetar med *Finansinspektionen* när det gäller de funktioner eller arbeten som omfattas av uppdragsavtalet, ger försäkringsföretaget, dess revisorer och *Finansinspektionen* tillgång till uppgifter som rör de funktioner eller arbeten som omfattas av uppdragsavtalet och dessutom ger *Finansinspektionen* faktiskt tillträde till uppdragsstagarens lokaler.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga invändningar mot utredningens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som har uppdragit åt annan (en tjänsteleverantör) att svara för en funktion eller utföra viss verksamhet ska garantera ett antal närmare angivna villkor (artikel 38 i Solvens II-direktivet).

Av artikel 38.1 a framgår att tjänsteleverantören ska samarbeta med försäkringsföretagets tillsynsmyndigheter avseende de funktioner och verksamheter som omfattas av ett uppdragsavtal.

Av artikel 38.1 b framgår att försäkringsföretaget, dess revisor och tillsynsmyndigheterna ska ha faktisk tillgång till uppgifter som rör de funktioner eller verksamheter som omfattas av uppdragsavtalet.

Enligt artikel 38.1 c ska tillsynsmyndigheterna därutöver ha faktiskt tillträde till tjänsteleverantörens lokaler och kunna utöva denna rättighet.

Bestämmelserna i artikel 38.1 om åtgärder som ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta har ingen motsvarighet i svensk rätt och bör därför införas i FRL.

16 Rapportering

16.1 Krav på rapportering till Finansinspektionen

16.1.1 Bakgrund

Krav på rapportering till en tillsynsmyndighet är ett naturligt inslag för företag som är verksamma på finansmarknaden. Med uppgifterna som underlag kan tillsynsmyndigheten bl.a. bedöma det ekonomiska läget i enskilda företag och på den finansiella marknaden i stort.

För försäkringsföretagens del finns ett fåtal bestämmelser om lämnande av upplysningar (rapportering) till Finansinspektionen i nuvarande 14 kap. FRL, medan merparten av de bestämmelser som rör företagens rapportering i stället finns i föreskrifter på lägre nivå.

Den regelbundna tillsynsrapporteringen består av en kvalitativ årsrapport som benämns ”Redogörelse för verksamheten” (RSR) samt kvalitativa mallar för års- och kvartalsrapporter (QRT). Den publika ”Solvens- och verksamhetsrapporten” (SFCR) består också av en kvalitativ och en kvantitativ del. Denna publika rapport ska även rapporteras in till Finansinspektionen när företaget publicerar den på sin hemsida.

Solvens II-direktivet innehåller endast mer generella bestämmelser om tillsynsmyndigheternas befogenheter att kräva uppgiftslämnade från försäkringsföretag och om företagens övriga rapportering till tillsynsmyndigheterna. I det sammanhanget bör även nämnas att mer detaljerade regler om rapporteringen och rapporterna finns i kommissionens

16.1.2 Rapporter från försäkringsföretag

Regeringens förslag: Bemyndigandet i nuvarande försäkringsrörelselagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen, utökas till att även avse när och hur upplysningarna ska lämnas.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om försäkringsföretags skyldighet att lämna såväl sådana uppgifter som är nödvändiga för tillsynen som övriga uppgifter till Finansinspektionen tillgodoses redan av bestämmelser i försäkringsrörelselagen och möjligheten att med stöd av bemyndiganden meddela föreskrifter som kompletterar lagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår en bestämmelse om att ett försäkringsföretag ska lämna rapporter om sin verksamhet till Finansinspektionen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det bör införas en särskild bestämmelse som ger inspektionen rätt att begära in upplysningar från tredje part, såsom revisorer eller andra experter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Av bestämmelserna i artikel 35.1–35.4 i Solvens II-direktivet framgår i huvudsak att medlemsstaterna ska kräva att försäkringsföretagen ska lämna de uppgifter till tillsynsmyndigheterna som är nödvändiga för tillsynen och vilka närmare uppgifter som minst avses.

Artikel 35 har stora likheter med bestämmelserna i de äldre direktiven, och är redan införda i svensk rätt genom bestämmelserna i nuvarande 14 kap. 5 och 6 §§ FRL. I dessa bestämmelser saknas dock en närmare beskrivning av vilka uppgifter som kan krävas in av Finansinspektionen. Genom det särskilda bemyndigandet i 14 kap. 18 § andra stycket 1 FRL har dock frågan om vilka närmare upplysningar som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen lämnats för reglering genom föreskrifter på lägre nivå. Enligt regeringen finns det således inget behov av lagändringar med anledning av bestämmelserna i direktivet om försäkringsföretags skyldighet att lämna sådana uppgifter som är nödvändiga för tillsynen till Finansinspektionen.

När det sedan gäller de övriga preciseringarna som nu görs genom bestämmelserna i artikel 35.2 gör regeringen följande bedömningar.

Av artikel 35.2 a följer att Finansinspektionen ska ha de befogenheter som krävs för att fastställa art, omfattning och format för de uppgifter som kan krävas in. Av artikel 35.2 b följer att Finansinspektionen ska

kunna kräva in alla uppgifter om avtal som innehåller av förmedlare eller ingåtts med tredje man. Av artikel 35.2 c följer att Finansinspektionen ska kunna begära information från externa experter, t.ex. revisorer och aktuarier. Av artikel 35.3 framgår vad uppgifterna ska omfatta och av artikel 35.4 vilka principer uppgifterna ska stå i överensstämmelse med. Av artikel 35.5 följer att försäkringsföretaget ska upprätta lämpliga system och strukturer för att uppfylla kraven i punkterna 1–4 och ett styrdokument som godkänts av försäkringsföretagets förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan och som säkerställer att de lämnade uppgifterna hela tiden motsvarar kraven.

Finansinspektionen anser att det bör införas en särskild bestämmelse som ger inspektionen rätt att begära in upplysningar från tredje part, såsom revisorer eller andra experter. Enligt regeringens mening får emellertid bestämmelserna i artikel 35 i deras helhet avse uppgifter som ska lämnas från eller via försäkringsföretaget till tillsynsmyndigheten. Det bör i det sammanhanget uppmärksammas att vissa upplysningar från tredje part regleras särskilt. Det gäller exempelvis revisors och särskild granskares rapporteringsskyldighet (se nuvarande 14 kap. 12 § FRL).

Bestämmelserna i artikel 35.2 a har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven och är av sådan art att de bör tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag. I denna del föreslås ett till del förtydligt bemyndigande att meddela föreskrifter om när och hur upplysningar ska lämnas (se förslaget till 17 kap. 30 § andra stycket).

Bestämmelserna i artikel 35.2 b har stora likheter med bestämmelserna i de äldre direktiven, möjligheten för Finansinspektionen att kräva in de nu aktuella uppgifterna följer enligt regeringens mening av bestämmelserna i nuvarande 14 kap. 5 § FRL.

Bestämmelserna i artikel 35.2 c saknar direkt motsvarighet i de äldre direktiven, men en möjlighet att begära den aktuella informationen får anses följa av redan nu gällande bestämmelser i 14 kap. 5 och 6 §§ FRL.

Bestämmelserna i artiklarna 35.3 och 35.4 bör av naturliga skäl genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Beträffande genomförandet av artikel 35.5, se avsnitt 15.3 om företagsstyrning.

Enligt artikel 102 ska ett försäkringsföretag beräkna solvenskapitalkravet minst en gång per år och rapportera detta till tillsynsmyndigheten. Om försäkringsföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som låg till grund för det senaste rapporterade solvenskapitalkravet, ska företaget utan dröjsmål beräkna ett nytt solvenskapitalkrav och rapportera detta till tillsynsmyndigheten.

Det kan i det sammanhanget konstateras att försäkringsföretaget ska löpande ha kontroll över sin riskprofil och hur denna förhåller sig till solvenskapitalkravet. Rapporteringen av solvenskapitalkravet omfattas av den periodiska tillsynsrapporteringen vars detaljer framgår av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och kommer att framgå av EU-förordningen på 2,5 samt Eiopas riktlinjer. Att införa en särskild rapporteringsskyldighet för att genomföra artikel 102 skulle mot denna bakgrund snarast vara förvirrande. Det saknas således skäl att införa en sådan särskild rapporteringsskyldighet.

16.2 Allmänt om krav på försäkringsföretag att offentliggöra vissa uppgifter

16.2.1 Bakgrund

Enligt nuvarande solvensregelverk (Solvens I) finns det inga krav på offentliggörande av uppgifter om verksamhet och solvens. Det finns dock bestämmelser – i ÅRFL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd – om krav på vissa tilläggsupplysningar avseende verksamhet, risker och solvens i den finansiella rapporteringen (årsredovisningen). Dessa upplysningskrav är dock inte lika omfattande som Solvens II-direktivets bestämmelser.

16.2.2 Allmänt om Solvens II-direktivets bestämmelser om offentliggörande

Transparens är en av grundstenarna i Solvens II-direktivet och syftar till att underlätta jämförbarheten mellan olika försäkringsföretag. Detta krav uppnås framför allt genom försäkringsföretagens offentliggörande av en rapport (lägesrapport) om verksamhet och solvens, som ska lämnas av alla försäkringsföretag och försäkringsgrupper.

För att säkerställa transparens bör försäkringsföretag, enligt skäl 38 i Solvens II-direktivet, minst en gång per år offentliggöra – dvs. utan kostnad göra tillgänglig antingen i tryckt eller i elektronisk form – väsentliga uppgifter om sin verksamhet och solvens. Företagen får dessutom offentliggöra kompletterande uppgifter på frivillig basis.

”Lägesrapport om solvens och finansiell ställning” är en publik rapport i vilken ett försäkringsföretag ska offentliggöra uppgifter till externa intressenter (se artikel 51). Syftet med detta offentliggörande är bl.a. att ge en extern intressent ett underlag som denne kan förlita sig på för en bedömning av företagets verksamhet och solvenssituation. Rapporten underlättar också jämförelsen mellan olika försäkringsföretag. De uppgifter som ska offentliggöras ska vara tillräckliga för att en extern intressent ska kunna göra en bedömning av företagets verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil, värderingsmetodik för solvensändamål och dispositionen av det egna kapitalet. Företaget är skyldigt att sammanställa och publicera denna rapport årligen.

Det finns enligt artikel 53 en möjlighet till undantag från kravet på offentliggörandet om ett företags konkurrenter skulle gynnas otillbörligt eller om företaget bryter mot tystnadsplikt. Denna undantagsmöjlighet gäller dock inte uppgifter som avser dispositionen av det egna kapitalet. Enligt artikel 54 ska försäkringsföretaget uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter så fort en betydande förändring inträffat.

16.3 Offentliggörande av solvens- och verksamhetsrapport

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport en gång per år. Om vissa förhållanden ändras ska den uppdateras och offentliggöras.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska kräva att varje försäkrings- och återförsäkringsföretag årligen offentliggör en lägesrapport beträffande sin solvenssituation och finansiella ställning (artikel 51.1 första stycket i Solvens II-direktivet).

Av direktivet följer att lägesrapporten ska innehålla uppgifter om verksamhet och resultat, företagsstyrning och riskprofil, värderingsmetodik för solvensändamål och solvenssituation. Mot denna bakgrund finns det anledning att kalla rapporten för *solvens- och verksamhetsrapport*. Regeringen anser att begreppet verksamhet bättre kan sammanfatta de områden som behandlar verksamhet, resultat, företagsstyrning och riskprofil samt att solvens kan sammanfatta de områden som behandlar värderingsmetoder för solvensändamål och disposition av det egna kapitalet. En bestämmelse som motsvarar artikel 51.1 första stycket bör föras in i lag.

Enligt skäl 38 i direktivet ska uppgifterna offentliggöras *minst* en gång per år, vilket dock inte framgår av artikel 51.1, som i stället kräver ett offentliggörande årligen.

För samtliga försäkringsföretag i Sverige är kalenderår räkenskapsår, men räkenskapsåret kan vara kortare eller längre beroende på när bokföringsskyldigheten inträder eller upphör. Solvens- och verksamhetsrapporten kommer därmed i normalfallet att innehålla årsuppgifter. Av artikel 54 framgår det att offentliggörande dessutom ska ske vid vissa ändrade förhållanden. Det innebär att rapporten kan komma att offentliggöras flera gånger per år i samband med uppdateringar, vilket bör framgå av den svenska lagbestämmelsen.

16.4 Innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten

Regeringens förslag: Solvens- och verksamhetsrapporten ska innehålla en beskrivning av försäkringsföretagets verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil, värderingsmetoder för solvensändamål och solvenssituation.

Ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering ska lämna särskild information om detta i rapporten.

Ett försäkringsföretag får helt eller delvis lämna de uppgifter som ska offentliggöras genom rapporten genom hänvisning till uppgifter som företaget offentliggjort för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav, om dessa uppgifter är likvärdiga både till art och till omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i rapporten.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att det behöver förtydligas i lagtexten vad som avses med kapitalhantering.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 51.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att uppgifterna som krävs enligt artikel 35.3 och principerna i artikel 35.4 ska beaktas vid offentliggörandet. Av artikel 51.1 andra stycket framgår det att rapporten om verksamhet och solvens ska innehålla uppgifter av olika slag. Uppgifterna kan offentliggöras i fullständig form eller genom hänvisning till likvärdiga uppgifter som offentliggjorts för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav. En förutsättning är att uppgifterna är likvärdiga både till art och till omfattning (se artikel 53.3).

Av artikel 51.1 andra stycket följer att försäkringsföretaget ska offentliggöra detaljerade beskrivningar av företagets verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, risker samt värderingsmetoder. Dessutom ska försäkringsföretaget offentliggöra uppgifter om dispositionen av det egna kapitalet. Om minimikapitalkravet eller solvenskapitalkravet underskridits under rapporteringsperioden ska försäkringsföretaget offentliggöra detta, även om dessa förhållanden senare rättats till, samt en förklaring av deras ursprung och följder och en redogörelse för korrigerande åtgärder som vidtagits. Beskrivningen av dispositionen av egna kapitalet inkluderar enligt artikel 51.1.e beskrivningar av kapitalbasens struktur, belopp och kvalitet samt beloppen för solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet. Utredningen har valt att använda uttrycket ”kapitalhantering” för att beskriva detta. Regeringen anser emellertid att uttrycket ”solvenssituation” bättre beskriver vad som avses. Genom det bemyndigande som regeringen föreslår kommer också ytterligare preciseringar att kunna ges. Därmed kommer också *Svensk Försäkrings* synpunkt – att det behöver förtydligas i lagtexten vad som avses med kapitalhantering – att tillgodoses.

Som nämnts ska tillsynsmyndigheten (enligt artikel 53.3) tillåta att ett försäkringsföretag utnyttjar eller hänvisar till andra offentliggjorda uppgifter om de redan offentliggjorda uppgifterna är likvärdiga till såväl art som till omfattning med de uppgifter som krävs enligt artikel 51.

Hänvisningarna i artikel 51.1 till artikel 35.3 och 35.4 får tolkats på det sättet att medlemsstaterna vid utformningen av kraven på offentliggörande ska ta hänsyn till de krav som finns på de uppgifter som ska

lämnas till tillsynsmyndigheten. Artikel 35.3 och 35.4 gäller alla uppgifter som lämnas för tillsynen, dvs. den periodiska rapporteringen och övriga uppgifter som begärs in i samband med tillsynen. Artikel 35.3 handlar om krav på innehållet i tillsynsrapporteringen (uppgifterna ska vara kvalitativa, kvantitativa, historiska, aktuella och/eller framåtblickande samt innehålla data från både interna källor och/eller externa källor). Artikel 35.4 innehåller kraven på proportionalitet, tillgänglighet, relevans, tillförlitlighet och begriplighet. Den hänvisning som finns i artikel 51.1 innebär således att de uppgifter som offentliggörs ska uppfylla samma krav som de uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen.

Det framgår vidare av artikel 54.2 att försäkrings- och återförsäkringsföretag frivilligt får offentliggöra varje uppgift eller förklaring som rör deras verksamhet och solvens för vilken offentliggörande inte krävs genom artiklarna 51 och 53 och punkt 1 i artikel 54. Regeringen bedömer i likhet med utredningen att bestämmelsen inte behöver införas särskilt, eftersom det inte finns några hinder för försäkringsföretagen att frivilligt offentliggöra uppgifter om sin verksamhet.

Vid genomförandet av bestämmelserna i direktivet om vad lägesrapporten om verksamhet och solvens ska innehålla enligt artikel 51.1 bör särskild hänsyn tas till att vissa delar av regleringen på nivå 2 och 3 är mycket utförliga. Regeringen anser därför att bestämmelserna i den svenska lagen endast bör innehålla centrala och övergripande bestämmelser om innehållet. Mot den bakgrunden finns det anledning att sammanfatta innehållet i rapporten under fem rubriker; verksamhet och resultat, företagsstyrning, riskprofil, värderingsmetoder för solvensändamål och solvenssituation. Även bestämmelserna i artikel 51.2 är detaljerade och innehåller bl.a. en övergångsbestämmelse för offentliggörande av kapitaltillägg och specifika parametrar, vilket inte införs i den svenska lagen. De bestämmelser som inte införs i den svenska lagen, vilket även inkluderar artikel 35.3 och 35.4 i Solvens II-direktivet, bör införas genom föreskrifter på lägre nivå.

I lag bör däremot tas in att ett försäkringsföretag får helt eller delvis lämna de uppgifter som ska offentliggöras genom hänvisning till andra offentliggjorda uppgifter, om de redan offentliggjorda uppgifterna är likvärdiga till såväl art som till omfattning med de uppgifter som krävs enligt artikel 51. På detta sätt genomförs artikel 53.3.

De lagregler som nu beskrivs bör kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten.

16.5 Särskild information i solvens- och verksamhetsrapporten

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering ska i sin solvens- och verksamhetsrapport beskriva matchningsjusteringen och den portfölj av åtaganden och motsvarande tillgångar på vilka justeringen används samt kvantifiera effekterna av en slopad matchningsjustering på företagets finansiella position.

Rapporten ska även innehålla information om huruvida företaget använder volatilitetsjustering och en kvantifiering av effekterna av en slopad volatilitetsjustering på företagets finansiella position.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom artikel 2.13 a i *omnibus II-direktivet* införs det genom en ny artikel 51.1a i Solvens II-direktivet krav på särskild information i solvens- och verksamhetsrapporten för ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering.

Enligt artikel 51.1a första stycket ska de aktuella företagen i sin beskrivning av tillgångar och försäkringstekniska avsättningar inkludera en beskrivning av matchningsjusteringen och den portfölj av åtaganden och motsvarande tillgångar på vilka justeringen används, samt en kvantifiering av effekterna på företagets finansiella position av en förändring av matchningsjusteringen till noll.

Av den nya artikel 51.1a andra stycket framgår det att rapporten även ska innehålla information om huruvida företaget använder volatilitetsjustering, och en kvantifiering av effekterna på företagets finansiella position av en förändring av volatilitetsjusteringen till noll.

Bestämmelsen bör tas in i lag. En förändring av matchnings- eller volatilitetsjusteringen till noll bör i stället uttryckas som en slopad matchnings- eller volatilitetsjustering.

16.6 Försäkringsföretags offentliggörande av kapitaltillägg och användning av företagsspecifika parametrar

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om övergångsvisa undantag från kraven på offentliggörande av eventuella kapitaltillägg och effekter av användningen av företagspecifika parametrar i Solvens II-direktivet kräver inga särskilda lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 51.1 andra stycket e i Solvens II-direktivet ska ett försäkringsföretags solvens- och verksamhetsrapport bl.a. innehålla en beskrivning av solvenskapitalkravet. Enligt artikel 51.2 andra stycket ska beskrivningen av solvenskapitalkravet innehålla en separat redovisning av eventuellt beslutat kapitaltillägg och en separat redovisning av effekten av användningen av s.k. företags-specifika parametrar. Nu föreslås att artiklarna genomförs genom en

kombination av bestämmelser i lag och ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten (se avsnitt 17.3 och 17.4).

Genom *artikel 2.13 b i omnibus II-direktivet* får medlemsländerna, genom ett nytt tredje stycke i artikel 51.2 i Solvens II-direktivet, möjlighet att under en övergångsperiod avstå från att införa krav på separat redovisning av kapitaltillägg och separat redovisning av effekten av användningen av företagsspecifika parametrar. Övergångsperioden får som längst pågå till den 31 december 2020. Det har inte framkommit några skäl som talar emot att Sverige ska utnyttja denna möjlighet. Bestämmelsen bör kunna genomföras inom ramen för det normgivningsbemyndigande beträffande innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten som nu har föreslagits (se avsnitt 16.4).

Här bör särskilt noteras att övergångsbestämmelsen endast innebär en lättnad i rapporteringskraven för försäkringsföretagen, och inte någon möjlighet att dölja eventuella beslut om kapitaltillägg eller användning av företagsspecifika parameterar för marknaden eller bolagets olika intressenter. Enligt svensk rätt blir eventuella beslut om kapitaltillägg och eventuella beslut om tillstånd att tillämpa företagsspecifika parametrar offentliga i samband med att beslut om detta fattas av Finansinspektionen.

16.7 Undantag från kravet på offentliggörande

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i ett enskilt fall tillåta att ett försäkringsföretag inte offentliggör uppgifter om verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil och värderingsmetoder för solvensändamål, om ett sådant offentliggörande skulle innebära att företagets konkurrenter otillbörligt gynnas eller företaget bryter mot tystnadsplikt avsedd att skydda försäkringstagare eller andra som företaget har en motpartsrelation till.

Ett försäkringsföretag som fått tillstånd att inte offentliggöra vissa uppgifter ska ange detta och skälen till beslutet i solvens- och verksamhetsrapporten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter en ansökan om undantag från kravet på offentliggörande ska innehålla.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av bestämmelsen i artikel 53.1 framgår att tillsynsmyndigheterna ska tillåta att försäkringsföretag inte offentliggör uppgifter, om företagets konkurrenter skulle gynnas i otillbörlig grad om uppgifterna offentliggjordes, eller om företaget är ålagt

tystnadsplikt eller sekretess genom sina förpliktelser mot försäkrings- tagarna eller andra relationer med motparter. Om tillsynsmyndigheten har tillåtits att uppgifter inte offentliggörs, ska företagen ange detta i rapporten om verksamhet och solvens samt vilka skäl som ligger till grund för beslutet.

Möjligheten att inte offentliggöra vissa uppgifter får inte användas när det gäller uppgifter som avser dispositionen av det egna kapitalet (artikel 51.1 e i Solvens II-direktivet) som nu uttrycks som ”försäkringsföretagets solvenssituation”. Det är lämpligt att de undantag som kan göras från offentliggörande tas in i lag. Av lagen bör också framgå att det är Finansinspektionen som prövar om undantag ska beviljas samt att undantag ska motiveras i rapporten. Det framgår inte av Solvens II-direktivet hur länge undantaget ska gälla. Detta framgår dock av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35, där det anges att ett medgivande endast ska gälla så länge skälen till medgivandet kvarstår och att försäkringsföretaget är skyldigt att meddela om skälen inte längre föreligger

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om vilka uppgifter ansökan om undantag från kravet på offentliggörande ska innehålla.

16.8 Uppdateringar av lägesrapporten

16.8.1 Uppdatering om solvenskapitalet inte är uppfyllt

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om underskottet är betydande och Finansinspektionen inte har fått någon realistisk åtgärdsplan inom två månader räknat från den dag då företaget upptäckte att underskottet var betydande.

Om Finansinspektionen har ansett att en åtgärdsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom sex månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring till orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet, samtidigt som underskottet är betydande och någon realistisk åtgärdsplan inte har överlämnats till inspektionen inom ovan angiven tid, offentliggöra hur stort underskottet är, en förklaring av orsakerna till underskottet, följderna av underskottet och vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt bestämmelserna i artikel 54 ska ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, om någon betydande förändring inträffat som i väsentlig grad minskat relevansen hos de uppgifter som offentliggjorts enligt artiklarna 51 och 53, offentliggöra lämplig information om arten och följderna av denna betydande förändring. I artikeln definieras vad som avses med betydande förändring. Dessutom definieras vilka åtgärder som ska vidtas och när de senast ska vidtas.

Ett försäkringsföretag ska således uppdatera sådana uppgifter som tidigare offentliggjorts så fort en betydande förändring som minskat relevansen i de uppgifter som tidigare offentliggjorts har inträffat. Vad som avses med en betydande förändring definieras i artikeln. När det gäller underskridande av solvenskapitalkravet är det fråga om situationen när underskottet är betydande (väsentligt underskridande) och Finansinspektionen inte har erhållit någon realistisk åtgärdsplan inom två månader räknat från det datum då företaget upptäckte att underskottet var betydande. Om Finansinspektionen har ansett att en åtgärdsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom sex månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade. Detta bör tas in i lag.

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet – samtidigt som underskottet är betydande och någon realistisk åtgärdsplan inte har överlämnats till inspektionen inom två månader räknat från det datum då företaget upptäckte att underskottet var betydande – offentliggöra vissa preciserade uppgifter. Det är fråga om offentliggörande av uppgifter om hur stort underskottet är, en förklaring av orsakerna till underskottet, följderna av underskottet och vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget. Även detta bör framgå av lag.

Det bör inte i lag anges att försäkringsföretaget ska anmäla uppdateringar av rapporten till Finansinspektionen. En sådan regel finns redan i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

16.8.2 Uppdatering om minimikapitalet inte är uppfyllt

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens och verksamhetsrapporten, om Finansinspektionen bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk, kortsiktig finansiell saneringsplan eller inspektionen inte har fått någon sådan plan inom en månad räknat från det datum då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt.

Om Finansinspektionen har ansett att en finansiell saneringsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom tre månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget senast vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring till orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet – samtidigt som Finansinspektionen bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk finansiell saneringsplan eller inte har erhållit någon sådan plan inom en månad räknat från det datum då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt – offentliggöra hur stort underskottet är, en förklaring av orsakerna till underskottet, följderna av underskottet och vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt bestämmelserna i artikel 54 ska försäkrings- och återförsäkringsföretaget, om någon betydande förändring inträffat som i väsentlig grad minskat relevansen hos de uppgifter som offentliggjorts enligt artiklarna 51 och 53, offentliggöra lämplig information om arten och följderna av denna betydande förändring. I artikeln definieras vad som avses med betydande förändringar. Dessutom definieras vilka åtgärder som ska vidtas och när de senast ska vidtas.

Ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet ska således omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om Finansinspektionen bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk, kortsiktig finansiell saneringsplan eller inte har erhållit någon sådan plan inom en månad räknat från det datum då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt. Om Finansinspektionen har ansett att en finansiell saneringsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom tre månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget senast vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade. Detta bör tas in i lag.

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet – under vissa förutsättningar – offentliggöra hur stort underskottet är, en förklaring av orsakerna till underskottet, följderna av underskottet och vilka korrigerande åtgärder som har

vidtagits av företaget. Detta förutsätter att Finansinspektionen bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk, kortsiktig finansiell saneringsplan eller att inspektionen inte har erhållit någon sådan plan inom en månad räknat från det datum då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt. Även detta bör framgå av lag.

Det bör inte i lag anges att försäkringsföretaget ska anmäla uppdateringar av rapporten till Finansinspektionen. En sådan regel finns redan i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

16.8.3 System och styrdokument

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska ha lämpliga informations- och rapporteringssystem för att kunna upprätta och offentliggöra solvens- och verksamhetsrapporten samt även ha styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs fortlöpande är relevanta.

Solvens- och verksamhetsrapporter samt uppdateringar av dessa ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan de offentliggörs.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 55 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna kräva att försäkringsföretag ska ha lämpliga system och strukturer för att uppfylla kraven i artiklarna 51 och 53 och artikel 54.1 samt ett styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs i enlighet med artiklarna 51, 53 och 54 fortlöpande är relevanta. Solvens- och verksamhetsrapporten ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse och får offentliggöras först efter detta godkännande.

En motsvarande bestämmelse bör föras in i FRL. Kravet på styrelsens godkännande före offentliggörande bör även innefatta uppdateringar av tidigare offentliggjord information.

17 Tillsyn och ingripande

17.1 Bakgrund

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att Finansinspektionen ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. Finansinspektionen ska enligt förordningen arbeta för ett stabilt och väl fungerande finansiellt system och verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet, samt överväga om de åtgärder som

myndigheten vidtar kan påverka stabiliteten i de finansiella systemen i andra länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Inspektionens uppgifter preciseras ytterligare i de regleringsbrev som regeringen årligen utfärdar för myndigheten med villkor för anvisade medel i syfte att styra och sätta upp mål för myndighetens verksamhet. Finansinspektionens tillsyn på försäkringsområdet utgår från den reglering som gäller för försäkringsföretag och understödsföreningar. De svenska försäkringsföretagens verksamhet regleras i försäkringsrörelselagen (2010:2043, FRL), medan den verksamhet som bedrivs av understödsföreningar under en övergångsperiod omfattas av den numera upphävda lagen (1972:262) om understödsföreningar (UFL). För utländska försäkringsgivare som verkar i Sverige finns bestämmelser i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige (LUFT). Finansinspektionens löpande tillsyn begränsas dock inte till efterlevnaden av bestämmelser i ovan nämnd reglering. Tillsynen avser således även tillämpningen av bestämmelser som ställts upp i vissa andra författningar för att skydda försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

I Solvens II-regelverkets s.k. andra pelare uppställs krav på bl.a. företagets styrning och interna kontroll. Dessa bestämmelser ska fungera som ett komplement till de kvantitativa reglerna i den första pelaren när det gäller att analysera kapitalbehovet. Ökad harmonisering av tillsynen generellt sett samt gemensamma standarder och metoder är centrala moment i andra pelaren. Tillsynen ska eftersträva att identifiera företag vars finansiella ställning, organisation, riskhantering m.m. är sådan att företagets riskprofil avviker från vad som får anses vara normalt. Om så bedöms vara fallet, ges tillsynsmyndigheterna befogenheter att kräva antingen höjt solvenskapitalkrav för företaget eller att åtgärder vidtas för att minska riskerna.

Solvens II-regelverket innebär generellt en övergång från en äldre regleringsansats som kännetecknades av kvantitativa regler, t.ex. i form av uttryckliga gränser för försäkringsföretagens placeringar, till en regleringsansats som är mer principbaserad och som i stället kännetecknas av principer och kvalitativa krav. I Solvens II-regelverket kombineras denna övergång till en mer kvalitativt inriktad och riskbaserad solvensreglering med en delvis ändrad inriktning av tillsynen.

Med en reglering byggd kring kvalitativa krav avses tillsynen bli mer processorienterad jämfört med tidigare. Tillsynen förväntas därför vara mer inriktad på kontroll av att företagen följer sina interna rutiner och beslutsprocesser samt kvaliteten på dessa, än på kontroll av att företagen följer vissa kvantitativa krav. Det nu angivna kan sägas förutsätta en mer flexibel tillsyn. Med en reglering där fokus ligger på effektiv hantering av risker hamnar fokus i tillsynen på den samlade risken i varje enskilt företag, vilket medför att tillsynen måste bygga på en mer kvalitativ och individualiserad bedömning av företagen, jämfört med vad som nu är fallet.

En målsättning med det nya regelverket är att skapa större flexibilitet när det gäller hur de olika kraven ska uppfyllas. Detta ställer större krav såväl på företagen som på tillsynsmyndigheterna. Företagen måste kunna motivera och bevisa hur de kvalitativa kraven i regelverket följs och tillsynsmyndigheterna måste ha möjlighet att göra resurskrävande indivi-

duella bedömningar. Den nya ordningen innebär bl.a. att kraven ökar på tydliga rutiner för den dialog som måste finnas mellan tillsynsmyndigheterna och företagen, t.ex. när det gäller synen på ansvarsfördelning och hanteringen av situationer då det finns olika uppfattningar i en viss fråga.

Den ökade flexibiliteten måste emellertid förenas med möjligheter för tillsynsmyndigheterna att kunna agera mer proaktivt, dvs. vara mer inriktade på förutsebara framtida situationer, för att kunna ingripa i ett tidigare skede och bidra till undvikande av en oönskad händelseutveckling.

I Solvens II-direktivet uttrycks vad som sagts ovan genom krav på att tillsynen ska utgå dels från en riskbaserad metod, dels att tillsynen ska vara proaktiv.

En annan viktig nyhet i direktivet är att tillsynen ska bli mer harmoniserad inom EU, och att det nu införs EU-baserade krav på transparens vad gäller tillsynsprocesserna. Därutöver införs regler om tillsynen över grupper, tillsynskollegier och det nya begreppet grupp-tillsynsmyndighet. Förändringarna avseende reglerna om tillsynen över grupper består i att tillsynen över dessa, i motsats till vad som gäller i dag om extra tillsyn av försäkringsföretagen i en grupp, i stället utövas över själva gruppen som sådan. Av direktivet framgår att tillsynsmodellen är ett nytänkande, med en grupp-tillsynsmyndighet som har en nyckelroll och fristående tillsynsmyndigheter som har viktiga roller som till del behålls vid grupp-tillsynen. Bestämmelserna om grupper behandlas närmare i avsnitt 18.

Även om direktivet innehåller en del nyheter kring tillsynen över enskilda försäkringsföretag kan det konstateras att flertalet av bestämmelserna i direktivet har en motsvarighet i de äldre direktiven. Bestämmelserna i de äldre direktiven är i huvudsak genomförda i svensk rätt genom bestämmelser i FRL (se särskilt dess nuvarande 14 och 16 kap) och bestämmelser i LUFT (se särskilt 3 kap.).

17.2 Utgångspunkter

17.2.1 Allmän utgångspunkt

Regeringens bedömning: De bestämmelser i Solvens II-direktivet som riktar sig till Finansinspektionen ska, som huvudregel, tas in i försäkringsrörelselagen när bestämmelsen rör enskilda, men tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag när bestämmelsen endast riktar sig till inspektionen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av 8 kap. 2 § 2 regeringsformen framgår att föreskrifter ska meddelas genom lag om de avser förhållandet

mellan enskilda och det allmänna under förutsättning att föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Mot denna bakgrund bör de bestämmelser i direktivet som riktar sig till Finansinspektionen tas in i FRL när bestämmelsen rör skyldighet för enskild, men som huvudregel och i enlighet med svensk lagstiftningstradition tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag när bestämmelsen endast riktar sig till inspektionen (regelmässigt försäkringsrörelseförordningen [2011:257] eller förordningen [2009:93] med instruktion för Finansinspektionen).

17.2.2 Tillsynsmyndigheterna – medel och resurser

Regeringens bedömning: Det behövs inga lagändringar för att genomföra bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att tillsynsmyndigheterna ska ha de medel och resurser som krävs för att kunna bedriva den tillsyn som krävs enligt direktivet.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstaterna ska ”säkerställa att tillsynsmyndigheterna har tillgång till de medel som krävs och att de har relevant expertkompetens, kapacitet och mandat för att uppnå tillsynens huvudsyfte, nämligen skyddet av försäkrings- och förmånstagare” (artikel 27 i Solvens II-direktivet).

Bestämmelsen har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven, men är inte av sådan art att den bör tas in i svensk lag. Kravet på att en tillsynsmyndighet ska ha de medel och resurser som krävs, riktar sig ytterst till riksdagen som enligt 9 kap. 1 § regeringsformen beslutar om statens budget och storleken på de anslag som respektive förvaltningsmyndighet ska erhålla, den s.k. finansmakten. Någon lagändring behövs således inte.

17.2.3 Finansiell stabilitet och procyklialitet

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att Finansinspektionen ska ta hänsyn till potentiella procykliska och andra effekter av sina åtgärder på stabiliteten i det finansiella systemet tillgodoses redan av bestämmelser i förordningen med instruktion för Finansinspektionen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den. *Svensk Försäkring* ifrågasätter om

utredningen gör en korrekt tolkning av direktivets artikel 28 och anför att det är helt klart att det krävs att en tillsynsmyndighet ska beakta eventuella effekter dess beslut kan ha på stabiliteten och i vissa fall att besluten kan ha procykliska effekter. Svensk försäkring påpekar vidare att genom beslut i ett enskilt fall riskera stabiliteten i finanssektorn eller att förorsaka procykliska effekter inte kan vara förenligt med direktivets krav samt att ett sådant hänsynstagande exempelvis kan tas i valet om ett ingripande ska göras och i så fall vilken form av ingripande som är lämpligt.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 28 i Solvens II-direktivet ska tillsynsmyndigheterna i sin tillsyn ta vederbörlig hänsyn till de potentiella effekter som dess beslut kan komma att få för de berörda finanssystemens stabilitet i Europeiska unionen, särskilt i krissituationer, med hänsyn till den information som finns tillgänglig vid tillfället i fråga. I tider av exceptionella rörelser på finansmarknaderna ska tillsynsmyndigheten dessutom ta hänsyn till de potentiellt s.k. procykliska effekterna av sina åtgärder. Bestämmelserna har inte någon motsvarighet i de äldre direktiven.

I 5 § 2 förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen anges att myndigheten ska överväga om åtgärder som myndigheten vidtar kan påverka stabiliteten i de finansiella systemen i andra länder inom EES. Att ta hänsyn till de procykliska effekterna av sina åtgärder får anses ingå i begreppet stabilitet i vid bemärkelse. Nu nämnd bestämmelse i förordningen får således, i motsats till vad *Svensk försäkring* tycks hävda, anses genomföra artikel 28 i Solvens II-direktivet. Något behov av kompletterande reglering föreligger således inte.

I sammanhanget kan anmärkas att den del av artikel 28 i direktivet som anger att myndighetens beslut ska utgå från den information som finns tillgänglig vid tidpunkten för beslutet inte uttryckligen behöver framgå, eftersom det får anses självklart. Det ska även anmärkas att innehållet i artikel 28 inte bör uppfattas ge stöd för att en tillsynsmyndighet i de aktuella fallen och med stöd i den bestämmelsen kan välja att generellt åsidosätta övriga bestämmelser i direktivet. Innehållet i artikel 28 bör i stället uppfattas som en skyldighet för medlemsstaterna att i föreskrift erinra dess tillsynsmyndighet om att den i utförande av allmänna uppgifter inom de ramar som bestäms genom direktivet även ska ta hänsyn till potentiella procykliska och andra effekter på den finansiella stabiliteten.

17.2.4 Allmänna principer för tillsynen

Regeringens förslag: Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod samt bl.a. omfatta att verksamheten drivs enligt riktlinjer som har upprättats av ett försäkringsföretag och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer till viss del med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att tillsynen när det gäller lämplighetsprövningen av ett försäkringsföretags ledning ska tas bort samt att tillsynen ska avse de riktlinjer som följer av FRL.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* påpekar att i den föreslagna EU-förordningen finns ytterligare krav på att försäkringsföretag ska ha styrdokument och riktlinjer och att det inte heller kan uteslutas att andra författningar kan komma att innehålla sådana krav. Därmed bör bestämmelserna om tillsyn och ingripande, enligt inspektionen, inte begränsas enbart till styrdokument och riktlinjer enligt FRL, utan även utvidgas till andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet. *Finansinspektionen* anser vidare att tillsynen även ska omfatta de riktlinjer som kan komma att meddelas på nivå 2 och 3. *Svensk Försäkring* anser att en mer ändamålsenlig utgångspunkt för tillsynen är att den bör vara framåtblickande, men att något ingripande inte ska kunna ske så länge alla regler följs. *Sveriges Advokatsamfund* anser att det finns ett principiellt problem med att den myndighet som utfärdar riktlinjer, vilka försäkringsföretagen har att följa, även utövar tillsyn över försäkringsföretagen och huruvida de uppställda riktlinjerna faktiskt följs.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 29.1 i Solvens II-direktivet ska tillsynen innefatta kontroll av att försäkringsföretagen fungerar korrekt samt att de följer gällande tillsynsregler. Enligt samma artikel ska tillsynen utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Enligt artikel 29.2 ska tillsynen innefatta en lämplig blandning av s.k. skrivbordsundersökningar och inspektioner på plats.

Av artikel 29.3 framgår att medlemsstaterna ska se till att kraven i direktivet tillämpas på ett sätt som står i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten av de inneboende riskerna i varje försäkrings- eller återförsäkringsföretags verksamhet.

Bestämmelserna i artikel 29.1, som inte har någon direkt motsvarighet i de äldre direktiven, får i huvudsak anses motsvaras av bestämmelserna i nuvarande 14 kap. 2 § FRL om att *Finansinspektionen* har tillsyn över försäkringsföretag.

Den nuvarande bestämmelsen i 14 kap. 2 § FRL bör kompletteras med krav på att tillsynen ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod samt justeras till följd av direktivets krav på styrdokument.

Solvens II-direktivet anger som en allmän princip att tillsynen ska utgå ifrån en proaktiv och riskbaserad metod. Ändamålet med direktivet är att skapa en mer framåtblickande och riskorienterad reglering som tar sin utgångspunkt i företagets verksamhet som helhet och som baseras på en förebyggande tillsyn. Det framstår därför som en förutsättning för att direktivets syfte ska få genomslag att tillsynsmyndigheten arbetar på motsvarande sätt. I princip torde detta, som utredningen konstaterar, kunna innebära mer individualiserade bedömningar och i vissa fall ingripanden i ett tidigare skede. Det torde också innebära en granskning som ser framåt eller som *Svensk Försäkring* uttrycker det, en framåt-

blickande granskning. En sådan granskning kan leda till tillsynsåtgärder (korrigerande åtgärder), men ett konkret ingripande från Finansinspektionen förutsätter självfallet att det aktuella försäkringsföretaget åsidosatt sina skyldigheter enligt lag.

Regeringen anser i likhet med *Advokatsamfundet* att Solvens II-regelverket, med de påfallande många krav som kommer att ställas på försäkringsföretagen och på Finansinspektionen, förutsätter en god rätts-säkerhet. När det gäller bestämmelser om tillsyn och ingripanden vilka ger tillsynsmyndigheterna befogenheter att granska, vidta tillsynsåtgärder samt även ingripa mot försäkringsföretagen är det således särskilt påkallat med en rättssäker process. Detta får emellertid anses vara garanterat genom att tillsynens räckvidd tydligt avgränsas i lag samt genom att tillsynsmyndighetens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Att tillsynen bör bedrivas genom en lämplig blandning av s.k. skrivbordsundersökningar och inspektioner på plats framstår som självklart (artikel 29.2). Bestämmelser som möjliggör s.k. platsundersökning finns i förslaget till 17 kap. 6 § FRL (nuvarande 14 kap. 6 §). Kravet på lämplig blandning av åtgärder bör dock inte genomföras i lag utan tas in i föreskrifter på lägre nivå. Med hänsyn till de överväganden som gjorts avseende lämplighetsprövning av ledningen i försäkringsföretag bör stadgandet i detta hänseende kvarstå oförändrat.

Finansinspektionen anser att tillsynen även ska omfatta de bestämmelser som kan komma att meddelas genom EU-förordning på nivå 2 eller genom riktlinjer från Eiopa. Regeringen anser att den nuvarande formuleringen i 14 kap. 2 § FRL väl täcker in det tillsynsbehov som uppkommer med anledning av nivå 2-regler genom att det anges i paragrafen att tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Även om riktlinjerna från Eiopa till sitt innehåll inte är rättsligt bindande, utgör de rekommendationer till stöd för hur författningar som styr verksamheten kan tillämpas. På så sätt omfattas de normalt av inspektionens tillsyn. Samtidigt torde inspektionen inte kunna lägga en överträdelse av dessa riktlinjer direkt till grund för ingripande mot ett försäkringsföretag. Företagen bör dock i så stor utsträckning som möjligt följa dessa riktlinjer och ange anledningen när så inte är fallet.

Bestämmelserna i artikel 29.3 genomförs genom den uttryckliga proportionalitetsregeln som införs i FRL och som placeras bland de grundläggande bestämmelserna om ett försäkringsföretags rörelse.

17.2.5 Tillsynsmyndigheter och tillsynens omfattning

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om hemlandstillsyn i Solvens II-direktivet tillgodoses redan av bestämmelser i försäkringsrörelselagen och i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att det bör förtydligas vad finansiell tillsyn innebär. *Sveriges Advokatsamfund* anser att det finns ett behov av att tydliggöra gränserna för hemlandsmyndighetens ansvar för den finansiella tillsynen av försäkringsföretagen respektive värdlandsmyndighetens ansvar. Det bör övervägas att förtydliga vad den finansiella tillsynen omfattar hos försäkringsföretagen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning..

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt Solvens II-direktivet är hemlandet ensamt ansvarigt för den finansiella tillsynen över försäkringsföretag inbegripet den del av verksamheten som företagen bedriver genom filial eller med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster (artikel 30.1). Denna finansiella tillsyn ska omfatta kontroll avseende försäkringsföretagets hela verksamhet, inbegripet dess solvens och upprättandet av försäkringstekniska avsättningar samt dess tillgångar och medräkningsbara kapitalbas, enligt de regler som hemlandet fastställt eller den praxis som tillämpas i hemlandet med iakttagande av de bestämmelser som har antagits på gemenskapsnivå (artikel 30.2 första stycket).

Artikel 30.2 andra stycket avser tillsyn av försäkringsföretag med auktorisation att försäkra risker som förs till försäkringsklass 18 s.k. assistansförsäkring.

Tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där risken är belägen, medlemsstaten för åtagandet eller, när det gäller återförsäkringsföretag, i värdmedlemsstaten ska informera tillsynsmyndigheterna i detta företags hemmedlemsstat, om det finns anledning att anta att verksamheten i ett försäkringsföretag kan påverka dess finansiella sundhet (artikel 30.3 första stycket).

Tillsynsmyndigheterna i hemlandet ska avgöra om företaget följer de stabilitetsprinciper som har fastställs genom direktivet (artikel 30.3 andra stycket).

När det gäller de svenska försäkringsföretagen finns principen om hemlandstillsyn i 14 kap. 2 § FRL. Vad beträffar EES-företag så återfinns principen om hemlandstillsyn i 3 kap. 1 § LUFT. De närmare bestämmelserna i direktivet kring vad den finansiella tillsynen ska omfatta följer således redan av nu gällande bestämmelser i 14 kap. 2 § FRL och 3 kap. 2 § LUFT om att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över att verksamheten drivs enligt bestämmelserna i FRL m.m. Någon tillkommande lagstiftningsåtgärd är således inte nödvändig med anledning av innehållet i artikel 30.1 och artikel 30.2 första stycket i Solvens II-direktivet.

Bestämmelserna i artikel 30.2 andra stycket om tillsyn över s.k. assistansförsäkring har sin motsvarighet i de äldre direktiven, men har inte införts i svensk lag, eftersom svensk lagstiftning inte föreskriver kontroll av de resurser i tekniskt avseende som försäkringsföretag (som har auktorisation för försäkringsklass 18) förfogar över för att kunna utföra den assistans det har åtagit sig att lämna. Det finns inte anledning att nu företa någon förändring eller komplettering av svensk rätt i detta avseende.

Bestämmelsen i artikel 30.3 har sin motsvarighet i de äldre direktiven, och är redan genomförd i svensk rätt genom de nuvarande bestämmelserna i 14 kap. 3 § FRL och 5 § förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen. Bestämmelsen i 30.3 andra stycket om att det är tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten som har att avgöra om ett företag följer de stabilitetsprinciper som har fastställts genom direktivet får närmast anses vara av upplysningskaraktär med anledning av den ansvarsfördelning som följer av bestämmelsen i artikel 30.1 och följer redan av principen om hemlandstillsyn i 3 kap. 1 § LUFT. Någon lagstiftningsåtgärd är därför inte nödvändig för bestämmelsens genomförande i svensk rätt. Genom befintligt regelverk föreligger således redan en tydlig vägledning i frågan.

17.2.6 Öppenhet och ansvar vid utförande av tillsynsuppgifter

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att tillsynsmyndigheterna ska utföra sina uppgifter på ett överblickbart sätt med tydlig ansvarsfördelning och vederbörlig hänsyn till skyddet av konfidentiell information samt ha transparenta rutiner för tillsättande och avskedande av ledamöter i tillsynsmyndigheternas styrelser och verkställande organ tillgodoses redan av befintligt regelverk.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den. *Sveriges Advokatsamfund* anser att delar av Finansinspektionens tillsyn – t.ex. rörande öppenhet och ansvar – ska tas in på lägre nivå i föreskrifter. Advokatsamfundet anser vidare att det ur rätts säkerhetssynpunkt är av yttersta vikt att Finansinspektionen inte självt sätter upp principerna för sitt eget ansvar och offentliggörande av information rörande tillsynen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt Solvens II-direktivet ska tillsynsmyndigheterna ”utföra sina uppgifter på ett överblickbart sätt med tydlig ansvarsfördelning och vederbörlig hänsyn till skyddet av konfidentiell information (artikel 31.1).

Enligt artikel 31.2 ska medlemsstaterna se till att följande information offentliggörs:

- Texter till lagar och andra författningar samt allmänna vägledningar på försäkringsrättens område.
- De allmänna kriterier och metoder, inklusive de verktyg som utvecklats i enlighet med artikel 34.4, som tillämpas vid den samlade tillsynsbedömningen enligt artikel 36.
- Aggregerade statistiska uppgifter om centrala aspekter av tillämpningen av stabilitetsregelverket.
- Hur de valmöjligheter som ges genom direktivet utnyttjas.

- Tillsynens syften och dess huvudsakliga funktioner och verksamhetsformer.

Av artikel 31.2 följer vidare att de uppgifter som offentliggörs ska vara tillräckliga som underlag för en jämförelse mellan de metoder som används av tillsynsmyndigheterna i olika medlemsstater och att offentliggörandet ska ha ett gemensamt format och uppdateras regelbundet. Denna information ska finnas tillgänglig i varje medlemsstat på en och samma webbplats.

Enligt artikel 31.3 i direktivet ska medlemsstaterna föreskriva överblickbara rutiner för tillsättande och avskedande av ledamöter i tillsynsmyndigheternas styrelser och verkställande organ. Av artikel 31.4 framgår att Europeiska kommissionen ska anta genomförandeåtgärder i fråga om kraven under artikel 31.2.

Krav på överblickbarhet och ansvarsfördelning i betydelsen tydlighet och förutsägbarhet följer redan av den mer övergripande regleringen av tillsynens utövande i nuvarande 14 kap. FRL och av kravet på Finansinspektionen att se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå och följa, se 2 § tredje stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen. När det sedan gäller kravet i artikeln på vederbörlig hänsyn till skyddet av konfidentiell information uppfylls detta genom bestämmelserna om tystnadsplikt i det allmänna verksamhet och om myndigheters övriga hantering av allmänna handlingar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Någon ytterligare lagstiftningsåtgärd är inte nödvändig för att bestämmelserna i artikel 31.1 ska anses vara genomförda i svensk rätt.

Bestämmelserna i artikel 31.2 har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven, och är av sådan art att de bör genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå med stöd av regeringens restkompetens, jfr *Sveriges Advokatsamfund*s synpunkter. Bestämmelsen i artikel 31.3 har ingen direkt motsvarighet i äldre direktiv, men nuvarande regler enligt vilka Finansinspektionens styrelse och generaldirektör utses av regeringen bedöms vara tillräckliga för att artikel 31.3 ska anses vara genomförd i svensk rätt.

17.3 Allmänna regler

17.3.1 Allmänna tillsynsbefogenheter

Regeringens förslag: På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag upprätta och till inspektionen lämna en redogörelse avseende företagets förmåga att hantera händelser eller förändringar av ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka företagets finansiella ställning negativt. Detta gäller även verksamheter som omfattas av uppdragsavtal.

Regeringens bedömning: I övrigt tillgodoses Solvens II-direktivets bestämmelser om tillsynsmyndigheternas befogenhet att vidta förebyggande eller korrigerande åtgärder, lämpliga åtgärder av administrativ eller finansiell natur, kräva in uppgifter, genomföra platsunder-

sökningar eller genomdriva dessa åtgärder på rättslig väg avseende försäkringsföretag redan av nuvarande bestämmelser i försäkringsrörelselagen.

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om krav på tillsynsmyndigheters möjlighet till utarbetande av kvantitativa redskap kräver ingen reglering i lag.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna berör inte den aktuella frågan.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Svensk Försäkring* avstyrker förslaget och anser att aktuell direktivbestämmelse bör genomföras på ett annat sätt än att Finansinspektionen ska kunna kräva upprättande av en beredskapsplan.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheterna har befogenheter att vidta förebyggande och korrigerande åtgärder för att säkerställa att försäkringsföretag följer lagar och andra författningar i varje medlemsstat (artikel 34.1 i Solvens II-direktivet). Tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att vidta alla åtgärder som krävs – när så är lämpligt, även av administrativ eller finansiell natur – som rör försäkringsföretag och medlemmar av deras förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan (artikel 34.2). Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att tillsynsmyndigheterna har befogenhet att kräva in alla uppgifter som är nödvändiga för att utöva tillsyn enligt artikel 35, som avser de uppgifter som ska lämnas in till tillsynsmyndigheten (artikel 34.3). Tillsynsmyndigheten ska dessutom ha befogenhet att göra undersökningar på plats i försäkringsföretagets lokaler (artikel 34.5).

Bestämmelserna får i huvudsak anses motsvara bestämmelser i de äldre direktiven, och är med ett fåtal undantag redan införda i svensk rätt genom bestämmelserna i nuvarande 14 och 16 kap. FRL (jfr prop. 1994/95:184 s. 222–231). Det övriga innehållet i artikel 34 i direktivet medför följande överväganden.

Bestämmelserna i artikel 34.4 innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna har befogenhet att utarbeta kvantitativa redskap för att analysera försäkringsföretags förmåga att hantera möjliga händelser eller framtida förändringar av de ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka deras samlade finansiella ställning negativt samt att tillsynsmyndigheterna även ska ha befogenhet att kräva att företagen genomför sådana bedömningar.

Svensk Försäkring anser att denna direktivbestämmelse ska genomföras på ett sätt som närmare ansluter till direktivet. Kravet på Finansinspektionens möjlighet till utarbetande av kvantitativa redskap bör inte genomgöras i lag utan regleras i föreskrifter på lägre nivå med stöd av den s.k. restkompetensen (föreskrifter från regeringen). Kravet på att företagen ska redovisa sådana bedömningar är emellertid av sådan art att det bör genomföras i lag. Enligt regeringens mening bör en sådan bestämmelse lämpligen utformas på så sätt att Finansinspektionen ska

kunna begära att ett försäkringsföretag upprättar och till inspektionen lämnar en redogörelse avseende företags förmåga att hantera händelser eller förändringar av ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka företags finansiella ställning negativt (redogörelse för ändrade ekonomiska förhållanden). Denna skyldighet bör även gälla kravet i artikel 34.7 beträffande visst arbete eller vissa funktioner i företag som omfattas av uppdragsavtal. Denna redogörelse för ändrade ekonomiska förhållanden ska inte sammanblandas med den obligatoriska beredskapsplanen som ska behandla det lagstadgade kravet på kontinuitet i försäkringsföretags verksamhet (se avsnitt 15.4).

Artikel 34.6 innehåller krav på att tillsynsmyndigheterna ska utöva sina befogenheter inom rimlig tid och på ett proportionerligt sätt. Som framgått av avsnitt 9.3 föreslås att det i FRL införs en portalbestämmelse om proportionalitetsprincipen. Den föreslagna bestämmelsen innefattar bl.a. krav på att Finansinspektionens tillsyn enligt FRL ska vara förenlig med proportionalitetsprincipen. Någon ytterligare bestämmelse om proportionalitetsprincipens beaktande vid utövning av befogenheter bedöms inte vara nödvändig för att kravet på proportionalitet enligt artikel 34.6 ska anses vara genomfört i svensk rätt. Även när det gäller kravet på utövande av befogenheter inom rimlig tid saknas enligt regeringen behov av tillkommande lagstiftningsåtgärder. Kravet på att Finansinspektionen ska utöva sina befogenheter inom rimlig tid tillgodoses redan av den allmänna regleringen om ingripande i nuvarande 16 kap. 1–3 §§ FRL.

Av artikel 34.8 följer avslutningsvis att de åtgärder som anges artikel 34.1–34.5 och 34.7 vid behov och när så är lämpligt ska kunna genomdrivas rättsligt. Bestämmelser med sådan innebörd är införda i svensk rätt genom regleringen av uppgifter och ingripande i nuvarande 14 och 16 kap. FRL.

Lagrådet anser att samtliga tillsynsbefogenheter som räknas upp i artikel 34.1–34.5 ska gälla även för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal. Lagrådet anser att det bör övervägas om det bör införas en mer generell bestämmelse om detta. I sammanhanget bör noteras att ett försäkringsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär (se nu gällande 14 kap. 5 §). Denna skyldighet får anses omfatta även verksamhet som omfattas av uppdragsavtal (se i det sammanhanget även den föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 19 §). Vidare framgår av den föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 22 § att ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att uppdragstagaren exempelvis ska samarbeta med Finansinspektionen när det gäller de funktioner eller arbeten som omfattas av avtalet. Därtill får Finansinspektionen genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag att utföra viss verksamhet eller vissa funktioner (se den föreslagna bestämmelsen i 17 kap. 7 § tredje stycket). Härigenom säkerställs således att Finansinspektionen kommer att kunna kräva in alla de uppgifter som är nödvändiga för att utöva tillsyn även för sådan verksamhet som omfattas av uppdragsavtal. Det saknas således skäl att införa någon mer generell bestämmelse av den art som diskuteras ovan.

17.3.2 Syftet med tillsynsmyndighetens inhämtning av information

Regeringens bedömning: Det förtydligande av syftet med Finansinspektionens inhämtning av information från försäkringsbolagen som införs genom omnibus II-direktivet kräver ingen ytterligare lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 35.1 i Solvens II-direktivet framgår att medlemsländerna ska kräva att försäkringsföretagen lämnar den information till tillsynsmyndigheterna som är nödvändig för tillsynen. Det görs nu bedömningen att artikel 35.1 inte kräver några lagstiftningsåtgärder, mot bakgrund av den bestämmelse som finns i 14 kap. 5 § FRL och som föreskriver att ett försäkringsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär (se avsnitt 16.1.2).

Genom *artikel 2.7 a i omnibus II-direktivet* kompletteras artikel 35.1 i Solvens II-direktivet med ett förtydligande om att den information som tillsynsmyndigheterna kräver in ska vara nödvändig med hänsyn till huvudsyftet med tillsynen (artikel 27 i Solvens II-direktivet) och behovet av finansiell stabilitet och procyklikalitet (artikel 28 i Solvens II-direktivet).

Det förtydligande av artikel 35.1 som införs genom omnibus II-direktivet är inte av sådan art att det behöver framgå av lag. Det får anses självklart att Finansinspektionen inom ramen för sin tillsyn endast begär sådan information av försäkringsföretagen som Finansinspektionen behöver för att utföra sin tillsyn. Det får anses vara lika självklart att detta behov ytterst styrs av huvudsyftet med tillsynen, dvs. skyddet av försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

Slutligen får det inte anses nödvändigt att i lag införa bestämmelser om att Finansinspektionen får kräva in uppgifter som myndigheten behöver för utförande av uppgifter som rör stabilitetsfrågor, eller att inspektionen även i sin verksamhet som rör informationsinhämtning ska ta nödvändig hänsyn till stabilitetsfrågor och eventuella procykliska effekter (se även 5 § 2 förordningen [2009:93] med instruktion för Finansinspektionen).

17.3.3 Möjlighet för Finansinspektionen att besluta om begränsningar i och undantag från kraven på tillsynsrapportering

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om möjlighet för tillsynsmyndigheterna att medge begränsningar i eller undantag från krav på viss rapportering kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 35.2–35.4 i Solvens II-direktivet finns bl.a. bestämmelser om att tillsynsmyndigheterna ska ha rätt att bestämma omfattning och periodicitet för den s.k. tillsynsrapportering som ska lämnas av försäkringsföretagen. De mer detaljerade kraven på tillsynsrapporteringen återfinns i allt väsentligt i detaljregleringen i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

Nu görs bedömningen att artiklarna 35.2–35.4 inte kräver några lagstiftningsåtgärder, mot bakgrund av bestämmelsen i 14 kap. 5 § om att ett försäkringsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär. Däremot utökas bemyndigandet i 14 kap. 18 § andra stycket 1 om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen till att även avse när och hur de ska lämnas (se avsnitt 16.1.2).

Genom *artikel 2.7 b i omnibus II-direktivet* införs det – genom nya artikel 35.6–35.8 i Solvens II-direktivet – helt nya bestämmelser om tillsynsmyndigheternas möjlighet att, under vissa närmare angivna förutsättningar, besluta om begränsningar i den rapportering som ska ske till tillsynsmyndigheterna. Enligt de nya bestämmelserna är möjligheterna att begränsa tillsynsrapporteringen något olika beroende på vilken typ av rapportering det är fråga om.

Möjlighet till begränsning av de krav på tillsynsrapportering som ska ske tätare än årligen

Genom den nya artikel 35.6 i Solvens II-direktivet införs möjlighet för de nationella tillsynsmyndigheterna att besluta om begränsningar i de krav på sådan tillsynsrapportering som ska ske med en tätare periodicitet än årligen, om kravet på rapporteringen skulle vara onödigt betungande med hänsyn till arten, storleken och komplexiteten hos riskerna i företagets verksamhet och informationen rapporteras minst årligen.

Sådana begränsningar får endast medges för företag vars marknadsandel understiger 20 procent av den nationella marknaden för liv-, skadepolis- respektive återförsäkring. Beräkningen av marknadsandel för skadeförsäkring ska ske genom användning av bruttopremier och för livförsäkring genom användning av försäkringstekniska avsättningar brutto. Eiopa ska ta fram riktlinjer som ytterligare preciserar de metoder som ska användas för att bestämma marknadsandelar (se artikel 35.11).

Begränsningar får inte medges från kravet på att ett försäkringsföretag varje kvartal ska rapportera uppgifter om sitt minimikapitalkrav till tillsynsmyndigheterna (artikel 35.6 första stycket). Begränsningar får inte heller medges för försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp av det slag som avses i artikel 212.1 c, såvida inte försäkringsföretaget kan visa att en tätare rapportering än ett år är onödig med hänsyn till art,

omfattning och komplexitet av riskerna i gruppen (artikel 35.6 andra stycket).

Av artikel 35.6 fjärde stycket framgår slutligen att tillsynsmyndigheterna vid sin prövning av om begränsningar ska medges ska prioritera de minsta försäkringsföretagen.

Möjlighet till begränsning av kraven på periodisk rapportering i andra fall och möjlighet till undantag från ”post för post”-rapportering

Genom den nya artikel 35.7 i Solvens II-direktivet införs möjlighet för tillsynsmyndigheterna att – även i andra fall än de fall som avses i 35.6²³ – begränsa kraven på regelbunden tillsynsrapportering, samt att också helt undanta försäkringsföretag från kraven på ”post för post”-rapportering. Begränsningar och undantag i nu aktuell rapportering får endast ske om

- rapporteringen skulle vara onödigt betungande i relation till arten, omfattningen och komplexiteten hos riskerna i försäkringsföretagets verksamhet,
- rapporteringen inte är nödvändig för en effektiv tillsyn,
- undantagen inte underminerar stabiliteten i de berörda finansiella systemen inom den europeiska unionen, och
- försäkringsföretaget har möjlighet att lämna informationen om det skulle begäras.

Undantag får endast medges för företag vars marknadsandel understiger 20 procent av den nationella marknaden för liv-, skade- respektive återförsäkring, och att beräkningen av marknadsandel för skadeförsäkring ska ske genom användning av bruttopremier, och för livförsäkring ska ske genom användning av försäkringstekniska avsättningar brutto (se artikel 35.7 tredje stycket). Eioa ska ta fram riktlinjer som ytterligare preciserar de metoder som ska användas för att bestämma marknadsandelar (se artikel 35.11).

Undantag från ”post för post”-rapportering får inte medges för försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp av det slag som avses i artikel 212.1 c, såvida inte försäkringsföretaget kan visa att en ”post för post”-rapportering är onödig med hänsyn till art, omfattning och komplexitet av riskerna i gruppen varvid hänsyn ska tas till behovet av finansiell stabilitet (se artikel 35.7 andra stycket).

Av artikel 35.7 fjärde stycket framgår slutligen att tillsynsmyndigheterna vid sin prövning av om undantag ska medges ska prioritera de minsta försäkringsföretagen.

Prövning ska ske inom ramen för den s.k. tillsynsprocessen

I artikel 35.8 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att tillsynsmyndigheterna inom ramen för den s.k. tillsynsprocessen (SRP) ska bedöma om tillsynsrapporteringen är onödigt betungande i relation till arten, omfattningen och komplexiteten hos riskerna i ett försäkringsföretags verksamhet. Bestämmelsen innehåller även en uppräknings

²³ I praktiken torde bestämmelserna i punkten 7 i första hand omfatta årsrapporteringen, medan bestämmelserna i punkten 6 i första hand omfattar kvartalsrapporteringen.

vad tillsynsmyndigheterna minst ska ta hänsyn till vid deras bedömningar. Bland de omständigheter som ska beaktas finns t.ex. verksamhetens omfattning, risker kopplade till verksamheten, företagets system och processer, tillgänglig kapitalbas och huruvida företaget är ett captiveföretag.

Utformningen av den nationella regleringen

De nya bestämmelserna om möjligheter till lättnader i tillsynsrapporteringen har en tydlig koppling till proportionalitetsprincipen. Mot bakgrund av att det nu föreslås att proportionalitetsprincipen ska genomföras genom en – visserligen preciserad till omfattning men ändå – portalparagraf, kan det möjligen hävdas att bestämmelserna i omnibus II-direktivet om möjligheterna till lättnader i tillsynsrapporteringen inte behöver – eller bör – tas in i vare sig lag eller föreskrifter på lägre nivå (se förslag till 4 kap. 5 § FRL), eftersom möjligheterna till lättnader kan sägas vara exempel på den praktiska tillämpningen av proportionalitetsprincipen.

Samtidigt kan det konstateras att möjligheterna till begränsningar och undantag från tillsynsrapporteringen är kringgärdade av mycket detaljerade förutsättningar och villkor och att det skulle kunna ifrågasättas om Sverige har genomfört omnibus II-direktivet på ett korrekt sätt om Sverige väljer att helt avstå från att i den nationella rätten ta in några uttryckliga bestämmelser om möjligheten till begränsningar och undantag från tillsynsrapporteringen. Detta talar för att bestämmelserna bör tas in i lag eller föreskrifter på lägre nivå.

Mot bakgrund av det förslag till genomförande av artikel 35 som nu lämnas – dvs. en allmän bestämmelse om försäkringsföretagens skyldighet att lämna Finansinspektionen de upplysningar som inspektionen begär i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ska lämnas samt när och hur de ska lämnas – kräver ändringarna i artikel 35 till följd av omnibus II-direktivet dock inte några ytterligare lagstiftningsåtgärder. I praktiken torde förutsättningarna för begränsningar och undantag från rapporteringskraven kunna tas in som generella undantag i Finansinspektionens föreskrifter om rapportering, eller ges formen av dispensförfarande i enskilda fall. Den omständligheten att det av bestämmelserna i omnibus II-direktivet framgår att prövningen av eventuella undantag från tillsynsrapporteringen ska göras inom ramen för tillsynsprocessen talar för att prövningen ska göras i enskilda fall, dvs. genom ett dispensförfarande.

17.3.4 Granskningsprocessen

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om tillsynsmyndighetens granskningsprocess kräver ingen ytterligare reglering i lag.

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om nödvändiga befogenheter för tillsynsmyndigheten att kräva att försäkringsföretag åtgärdar

svagheter eller brister som påvisats i den samlade tillsynsbedömningen tillgodoses redan av bestämmelser i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 36.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att tillsynsmyndigheterna ska granska och utvärdera de strategier, processer och rapporteringsrutiner som försäkringsföretagen har inrättat för att följa de lagar och andra författningar som antas enligt direktivet.

Av artikel 36.1 andra stycket och artikel 36.2 framgår att granskningen och utvärderingen ska omfatta bedömningar av de kvalitativa kraven, risker och företagens förutsättningar att kunna bedöma dessa risker. Tillsynsmyndigheterna ska särskilt granska och utvärdera efterlevnaden av bestämmelserna om

- företagsstyrningssystem, inklusive egen risk- och solvensbedömning,
- försäkringstekniska avsättningar,
- kapitalkrav,
- placeringsregler,
- kapitalbasens kvalitet och kvantitet, och
- fullständiga och partiella interna modeller.

Tillsynsmyndigheterna ska ha inrättat lämpliga kontrollredskap för att kunna påvisa försämringar av den finansiella ställningen för försäkringsföretag och följa upp insatserna för att åtgärda sådana försämringar (artikel 36.3).

Tillsynsmyndigheterna ska bedöma om försäkringsföretagen har utvecklat tillfredsställande metoder och arbetsrutiner för att påvisa möjliga händelser eller framtida förändringar av de ekonomiska förhållandena som skulle kunna påverka den samlade ekonomiska ställningen negativt i de företag som berörs samt bedöma företagets förmåga att stå emot sådana möjliga händelser eller framtida förändringar av de ekonomiska förhållandena (artikel 36.4).

Tillsynsmyndigheterna ska ha nödvändiga befogenheter för att kräva att försäkringsföretag åtgärdar svagheter eller brister som påvisats i den samlade tillsynsbedömningen (artikel 36.5).

Enligt artikel 36.6 ska de granskningar, utvärderingar och bedömningar som avses i artikel 36.1, 36.2 och 36.4 genomföras regelbundet. Tillsynsmyndigheterna ska vidare fastställa en minsta frekvens och omfattning för dessa granskningar, utvärderingar och bedömningar med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten av det berörda försäkringsföretagets verksamhet.

Bestämmelserna i artikel 36.5 om att tillsynsmyndigheterna ska ha nödvändiga befogenheter motsvaras av bestämmelser i nuvarande 14 och

16 kap. FRL. Något behov av tillkommande befogenheter bedöms inte finnas för att artikel 36.5 ska anses vara genomförd i svensk rätt. Prop. 2015/16:9

Bestämmelserna i nu nämnda artiklar har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven, men är – med undantag av vad som följer av artikel 36.5 – av sådan art att de bör tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag med stöd av den s.k. restkompetensen. En bestämmelse med motsvarande innehåll om vad Finansinspektionens tillsyn ska omfatta finns i 30 § förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Med beaktande av bl.a. detta torde det vara lämpligt att placera bestämmelserna i artikel 36.2 i försäkringsrörelseförordningen.

17.3.5 Tillsyn över funktioner och verksamhet som omfattas av uppdragsavtal

Regeringens förslag: Finansinspektionen får, utöver hos försäkringsföretag, genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett försäkringsföretag att utföra vissa funktioner eller verksamhet, om det behövs för tillsynen av försäkringsföretaget.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om tillsynsmyndigheters underrättelser till behöriga myndigheter i det land där en tjänsteleverantör är etablerad innan tillsyn genomförs hos denne och om en tillsynsmyndighets begäran om biträde av tillsynsmyndigheten i det land där tjänsteleverantören är etablerad för genomförande av en inspektion hos leverantören tillgodoses redan i gällande rätt.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår dock inte att det ska framgå av lag att Finansinspektionen ska få göra platsbesök hos uppdragstagare som försäkringsföretagen har lagt ut sin verksamhet till. Vidare föreslår inte utredningen att tillsynsmyndigheternas faktiska förmåga att kunna utöva sina tillträdesrättigheter hos tjänsteleverantören ska framgå av lag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem. *Finansinspektionen* anför att utredningen inte har föreslagit att Finansinspektionen ska få göra platsbesök hos uppdragstagare som försäkringsföretagen har lagt ut sin verksamhet till. Inspektionen konstaterar att en bestämmelse med denna innebörd emellertid finns i artikel 38.2 i Solvens II-direktivet och att den bör genomföras i FRL.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Av Solvens II-direktivet följer att tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att göra undersökningar på plats i försäkringsföretagets lokaler och att detta även ska gälla hos företag som omfattas av uppdragsavtal (artikel 34.5 och 34.7).

Artikel 38.2 första stycket i Solvens II-direktivet innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheters rätt att genomföra inspektioner på plats i

en tjänsteleverantörs lokaler, krav på underrättelse från en tillsynsmyndighet till de relevanta myndigheterna i en tjänsteleverantörs medlemsstat innan den genomför inspektionen samt en upplysning om att medlemsstatens tillsynsmyndighet ska anses vara den relevanta myndigheten om tjänsteleverantören inte är föremål för tillsyn. Artikel 38.2 andra stycket innehåller bestämmelser om möjligheten för en tillsynsmyndighet att delegera utförandet av sådana inspektioner som avses i första stycket till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad.

Artikel 38.1 c, som i övrigt behandlas i avsnitt 15 om företagsstyrning, innehåller en bestämmelse om tillsynsmyndigheters faktiska förmåga att kunna utöva sina tillträdesrättigheter hos en tjänsteleverantör.

Det kan konstateras att det är mycket vanligt förekommande att försäkringsföretag lägger ut delar av sin verksamhet till uppdragstagare inom eller utom koncernen. Den utlagda verksamheten avser ofta väsentliga delar av rörelsen, såsom kapitalförvaltning, administration, skadereglering eller it-drift. Många uppdragstagare är inte finansiella institut och står därmed inte under tillsyn. Om Finansinspektionen i framtiden skulle sakna en uttrycklig rätt att göra platsundersökningar hos uppdragstagare på motsvarande sätt som hos försäkringsföretagen, skulle inspektionens tillsyn försvåras avsevärt.

Bestämmelserna i artikel 38.2 har ingen motsvarighet i de äldre direktiven. Utredningen föreslår att bestämmelserna tas in i föreskrifter på lägre nivå. Regeringen anser däremot att det bör framgå av lag att Finansinspektionen får göra platsbesök hos uppdragstagare som försäkringsföretagen har lagt ut sin verksamhet till. En bestämmelse härom ska således införas i anslutning till stadgandet om platsundersökning i tillsynskapitlet i FRL.

Bestämmelserna i direktivet om tillsynsmyndigheters underrättelser till behöriga myndigheter i det land där en tjänsteleverantör är etablerad innan tillsyn genomförs hos denne och om en tillsynsmyndighets begäran av biträde av tillsynsmyndigheten i det land där tjänsteleverantören är etablerad för genomförande av en inspektion hos leverantören tillgodoses redan i gällande rätt, se 14 kap. 3 § FRL.

När det gäller bestämmelsen i artikel 38.1 c – i den del den avser en tillsynsmyndighets möjlighet att kunna utöva de angivna tillträdesrättigheterna – hanteras den frågan i avsnittet om företagsstyrning. Där föreslås att det i lag anges att ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att uppdragstagaren ger tillsynsmyndigheterna faktiskt tillträde till uppdragstagarens lokaler.

17.3.6 Överlåtelse av försäkringsbestånd

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om överlåtelse av försäkringsbestånd i Solvens II-direktivet tillgodoses redan av bestämmelser i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skäl för regeringens bedömning: Enligt Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna på de villkor som föreskrivs i nationell lag, ge försäkringsföretag med huvudkontor inom deras territorier tillstånd att, helt eller delvis, överlåta sådana egna bestånd av försäkringsavtal, som slutits med stöd av etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster, till ett acceptföretag som är etablerat inom gemenskapen (artikel 39). Tillstånd till sådan överlåtelse får endast ges om tillsynsmyndigheten i acceptföretagets hemmedlemsstat intygar att acceptföretaget har tillräcklig medräkningsbar kapitalbas för att täcka det solvenskapitalkrav som anges i artikel 100 första stycket sedan överlåtelsen beaktats. Artikel 39 innehåller vidare mer detaljerade bestämmelser om tillsynsmyndigheters hantering av en överlåtelse av försäkringsbestånd.

Bestämmelserna är enligt regeringens mening genomförda genom de nuvarande bestämmelserna i 10 kap. FRL.

17.3.7 Samarbete med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Regeringens förslag: Den allmänna bestämmelsen i försäkringsrörelselagen som innebär att Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet ska samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen utvidgas till att även omfatta Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 52 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att tillsynsmyndigheterna årligen till Eiopa ska lämna vissa uppgifter kring användningen av kapitaltillägg.

Genom *artikel 2.14 i omnibus II-direktivet* utvidgas informationskraven i artikel 52 i Solvens II-direktivet till att även omfatta uppgifter kopplade till eventuella lättnader i tillsynsrapporteringen till Eiopa.

Genom *artikel 2.17 i omnibus II-direktivet* införs en ny artikel 65 a i Solvens II-direktivet som innebär att medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheterna samarbetar med Eiopa vid tillämpningen av det direktivet och även ser till att tillsynsmyndigheterna förser Eiopa med uppgifter som den behöver för att utföra sina uppgifter enligt förordningen om inrättandet av Eiopa.

De nya bestämmelserna i Solvens II-direktivet bör medföra en ändring i 14 kap. 3 § FRL (som här föreslås ändra beteckning till 17 kap. 3 §).

Enligt gällande lydelse ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. I bestämmelsen bör nu infogas att samarbete och utbyte av information även ska ske med Eiopa i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Beträffande sekretess vid uppgiftslämnande mellan Finansinspektionen och Eiopa, se prop. 2011/12:70 s. 76 och 77.

17.3.8 Information om tillstånd m.m.

Regeringens bedömning: Ändringar i bestämmelserna om tillsynsmyndighetens informationsgivning i samband med att tillstånd ges till dotterföretag vars moderföretag har huvudkontor utanför EES enligt Solvens II-direktivet omfattas av den allmänna samarbetsbestämmelsen i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 176 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att medlemsländernas tillsynsmyndigheter ska lämna information till kommissionen och till andra länders tillsynsmyndigheter om de tillstånd som har lämnats till företag vars moderbolag är hemmahörande i ett land utanför EES. Regler av denna art – dvs. bestämmelser om samarbete och utbyte av information mellan behöriga myndigheter samt mellan dessa myndigheter och kommissionen – omfattas av nuvarande 14 kap. 3 § FRL (jfr avsnitt 17.3.7).

Genom *artikel 2.43 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 176 endast på det sättet att även Eiopa ska underrättas. I och med att den allmänna samarbetsbestämmelsen utvidgas till att även omfatta Eiopa genomförs ändringen i artikel 176 i Solvens II-direktivet (se föregående avsnitt).

17.3.9 Information om behandling av svenska försäkringsföretag som bedriver verksamhet utanför EES

Regeringens bedömning: Ändringarna i bestämmelserna om den information som ska lämnas till EU-institutioner rörande behandlingen av försäkringsföretag som bedriver verksamhet utanför EES kräver inga ytterligare lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 177.1 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att medlemsländerna ska underrätta kommissionen om alla svårigheter av allmän natur som deras försäkringsföretag mött vid etablering och utövande av verksamhet i ett tredjeland eller vid pågående verksamhet i ett tredjeland.

Genom *artikel 2.44 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 177.1 i Solvens II-direktivet på det sättet att medlemsländerna – förutom att underrätta kommissionen om eventuella svårigheter i tredjeland – även ska underrätta Eiopa. Ändringen kräver inga ytterligare lagstiftningsåtgärder (se avsnitt 17.3.7 och 17.3.8).

17.3.10 Konfidentiell information och informationsutbyte

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om konfidentiell information och informationsutbyte i Solvens II-direktivet tillgodoses redan av bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna har inga invändningar mot bedömningen.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Bestämmelser om att konfidentiell information endast får användas i tjänsten eller för vissa särskilt angivna ändamål

Enligt Solvens II-direktivet får tillsynsmyndigheter som erhåller konfidentiell information av visst slag endast använda informationen i tjänsten eller för vissa särskilt angivna ändamål (artikel 67).

Bestämmelsen har stora likheter med artikel 16.4 i konsoliderade livdirektivet, 16.4 i tredje skadedirektivet och artikel 27 i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar är genomförda i svensk rätt genom bestämmelser i sekretesslagstiftningen, numera 7–10 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL), se prop. 1994/95:184 s. 230. I sammanhanget bör även uppmärksammas bestämmelserna i 15 kap. 1 a § och 30 kap. 7 § OSL, som rör sekretess i det internationella samarbetet. Eftersom det inte är fråga om sakliga skillnader får bestämmelserna i artikel 67 anses vara genomförda genom gällande sekretesslagstiftning.

Informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter

Enligt artikel 68.1 i Solvens II-direktivet får de nationella bestämmelserna om konfidentiell information inte utgöra hinder för vissa former av informationsutbyte. Vad som avses är bl.a. informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna i de olika medlemsstaterna, informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna på försäkringsområdet och tillsynsmyndig-

heterna för andra aktörer på det finansiella området samt aktörer med uppgifter på konkurs-, likvidations- eller redovisningsområdet eller informationsgivning till organ som administrerar tvångslikvidationsförfaranden eller garantifonder. De nationella bestämmelserna får inte heller hindra vissa former av informationsutbyte mellan medlemsstaterna. Av artikeln framgår även att den information som tas emot ska omfattas av tystnadsplikt.

Bestämmelsen i artikel 68.1 har stora likheter med artikel 16.5 i konsoliderade livdirektivet, 16.4 och 16.5 i tredje skadedirektivet och artikel 28.1 i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har ansetts vara förenliga med bestämmelserna i sekretesslagstiftningen, numera offentlighets- och sekretesslagen (se prop. 1994/95:184 s. 230). Eftersom det inte är fråga om sakliga skillnader får bestämmelserna i artikel 68.1 anses vara genomförda genom gällande sekretesslagstiftning.

Informationsutbyte med vissa andra myndigheter m.m.

Enligt artikel 68.2 första stycket i Solvens II-direktivet ska de nationella bestämmelserna om konfidentiell information inte utgöra hinder för vissa andra former av informationsutbyte. Vad som här avses är informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna och myndigheter med tillsynsansvar på områdena för t.ex. likvidation och konkurs, myndigheter med tillsynsansvar på revisionsområdet samt oberoende aktuarier som utövar lagstadgad tillsyn eller organ som övervakar dessa aktuarier. Medlemsstaterna ska ställa upp ett antal särskilda villkor kring informationsutbytet, bl.a. när det gäller tystnadsplikt (artikel 68.2 andra stycket).

Bestämmelserna i artikel 68.2 första och andra styckena har stora likheter med artikel 16.6 i konsoliderade livdirektivet, 16.5 a i tredje skadedirektivet och artikel 28.2 i återförsäkringsdirektivet. Även när det gäller bestämmelserna i artikel 68.2 första och andra styckena gör regeringen den bedömningen att några lagändringar inte är nödvändiga, eftersom bestämmelserna i allt väsentligt överensstämmer med den äldre EU-regleringen som tidigare bedömts vara förenlig med den svenska regleringen. Bestämmelser som avser nu aktuellt informationsutbyte finns i offentlighets- och sekretesslagen, se särskilt 7, 8 och 11 kap. i den lagen.

Av artikel 68.2 tredje stycket följer att Sverige ska meddela kommissionen och andra medlemsstater vilka myndigheter, personer och organ som har tillåtelse att ta emot sådan information som avses i första stycket. Bestämmelsen är enligt regeringen inte av sådan art att den bör tas in i svensk lag utan bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå med stöd av den s.k. restkompetensen.

Bestämmelsen i artikel 68.3 har ingen direkt motsvarighet i den äldre regleringen. Enligt bestämmelsen ska bestämmelserna om konfidentiell information inte hindra medlemsstaterna från att tillåta informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna och organ som är ansvariga för att upptäcka och utreda överträdelser av bolagsrättslig lagstiftning. Medlemsstater som utnyttjar denna möjlighet måste enligt direktivet ställa upp ett antal särskilda villkor kring informationsutbytet, bl.a. när det gäller tystnadsplikt. Regeringen gör bedömningen att de nuvarande sekretessreglerna i och för sig medger informationsutbyte som har klara

likheter med vad som anges i artikel 68.3, men menar samtidigt att den nuvarande svenska regleringen och fördelningen av uppgifter mellan myndigheter inte medför att Sverige kan anses tillämpa den möjlighet som anges i första stycket i artikel 68.3. Regeringen föreslår följaktligen inte någon ändring av den nuvarande ordningen.

Det bör avslutningsvis särskilt noteras att Sverige enligt artikel 68.4 ska meddela kommissionen och de andra medlemsstaterna vilka myndigheter, personer och organ som har tillåtelse att ta emot information avsedd att användas för att upptäcka och utreda överträdelse av bolagsrättslig lagstiftning. Bestämmelsen är inte av sådan art att den bör tas in i svensk lag.

17.3.11 Enhetlighet i tillsynen

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att tillsynsmyndigheten i sin verksamhet ska beakta EU-dimensionen, beakta enhetligheten när det gäller tillsynsverktyg och tillsynsrutiner och ta vederbörlig hänsyn till Eiopas riktlinjer och rekommendationer tillgodoses redan av bestämmelser bl.a. i försäkringsrörelselagen och i förordningen med instruktion för Finansinspektionen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den. *Finansinspektionen* anser att bildandet av Eiopa innebär att Finansinspektionen i större utsträckning än tidigare måste samarbeta och utbyta information med denna europeiska myndighet, som inte är en nationell behörig myndighet. Till skillnad från utredningen anser Finansinspektionen att denna väsentliga förändring bör regleras i lag genom en utvidgning av 14 kap. 3 § FRL.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 71.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna se till att en EU-dimension beaktas på lämpligt sätt i tillsynsmyndigheternas mandat. Medlemsstaterna ska även se till att de behöriga myndigheterna vid fullgörandet av sina skyldigheter beaktar enhetligheten när det gäller tillsynsverktyg och tillsynsrutiner vid tillämpningen av det nya regelverket och att medlemsstaterna för detta ändamål ska se till att tillsynsmyndigheten på sätt som anges i beslut 2009/79/EG deltar i Eiopas verksamhet och tar vederbörlig hänsyn till riktlinjer och rekommendationer från Eiopa (artikel 71.2). Skyldigheten för Eiopa att, om så krävs, tillhandahålla icke rättsligt bindande riktlinjer och rekommendationer behandlas i artikel 71.3. I nämnda artikel behandlas även vissa andra skyldigheter för Eiopa.

Bestämmelsen i artikel 71.3 är en bestämmelse som är riktad till Eiopa och inte till medlemsländerna, och behöver därför inte genomföras i svensk rätt.

När det gäller bestämmelserna i artikel 71.1 och 71.2 anser regeringen att vissa av bestämmelserna i artiklarna är mindre lämpliga att ta in i svensk lagtext. Bestämmelserna har till stora delar sina motsvarigheter i 5 § förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen. Att Finansinspektionen ska samarbeta med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen följer även av 14 kap. 3 § FRL. När det särskilt gäller kravet på enhetlighet i tillsynen anser utredningen att ett sådant krav får anses följa redan av det krav på förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter att i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet som finns i 1 kap. 9 § regeringsformen. Kraven på förvaltningsmyndigheter och andra i regeringsformen begränsas inte heller av nationsgränser. Vid sidan av det nu angivna torde tillkomsten av Eiopa och bl.a. de bindande tekniska standarder för tillsyn som myndigheten ska ta fram förenkla enhetlighet i tillsynen avsevärt.

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att Finansinspektionen i sin verksamhet ska beakta EU-dimensionen, beakta enhetligheten när det gäller tillsynsverktyg och tillsynsrutiner samt ta vederbörlig hänsyn till Eiopas riktlinjer och rekommendationer får således anses tillgodosedda av gällande rätt.

17.4 Tvistlösning

17.4.1 Tillsyn över filialer i en annan medlemsstat

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning när det gäller tillsyn över ett försäkringsföretags filialer i en annan medlemsstat.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för förslaget: Genom *artikel 2.6 i omnibus II-direktivet* införs två nya stycken i artikel 33 i Solvens II-direktivet. I sistnämnd artikel finns sedan tidigare regler om tillsyn över filialer (platsundersökning) i en annan medlemsstat. Där anges att tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten får – efter att ha underrättat tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten – på plats kontrollera de uppgifter som är nödvändiga för den finansiella tillsynen över filialen. Vårdlandsmyndigheten får medverka i sådana kontroller.

I det första nya stycket stadgas att om tillsynsmyndigheten i värdlandet – efter en sådan begäran – inte kan eller vill medverka vid en sådan undersökning, kan tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten hänskjuta frågan till Eiopa som i enlighet med artikel 19 i förordningen om inrättandet av Eiopa kan ålägga den behöriga myndigheten att vidta en specifik åtgärd.

En bestämmelse motsvarande 14 kap. 6 § FRL om platsundersökning hos ett försäkringsföretag föreslås nu (se avsnitt 17.3.5). I FRL bör införas en bestämmelse om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Eiopa för tvistlösning, i det fall som framgår av artikel 33 i Solvens II-direktivet.

I det andra nya stycket hänvisas till artikel 21 i förordningen om inrättande av Eiopa när det gäller rätt för Eiopa att delta i behöriga myndigheters inspektioner på plats. Eftersom regeln följer redan av EU-förordningen, och för sin tillämpning inte tycks vara beroende av tillkommande regler, bör den inte genomföras nationellt. Stadgandet i Solvens II-direktivet är således endast av upplysningskaraktär (se prop. 2011/12:70 s. 56).

17.4.2 Tillsyn över funktion och verksamhet som omfattas av uppdragsavtal

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning när det gäller kontroll av information.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Kontroll av information efter begäran av annan tillsynsmyndighet

Artikel 38 i Solvens II-direktivet innehåller regler om tillsyn över funktion och verksamhet som omfattas av uppdragsavtal.

Av artikel 34.5 och 34.7 i Solvens II-direktivet följer att tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att göra undersökningar på plats i försäkringsföretagets lokaler och att detta även ska gälla hos företag som omfattas av uppdragsavtal.

Artikel 38.2 första stycket i Solvens II-direktivet innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheters rätt att genomföra inspektioner på plats i en tjänsteleverantörs lokaler, krav på underrättelse från en tillsynsmyndighet till de relevanta myndigheterna i en tjänsteleverantörs medlemsstat innan den genomför inspektionen samt en upplysning om att medlemsstatens tillsynsmyndighet ska anses vara den relevanta myndigheten om tjänsteleverantören inte är föremål för tillsyn. Andra stycket i artikel 38.2 innehåller bestämmelser om möjligheten för en tillsynsmyndighet att delegera utförandet av sådana inspektioner som avses i första stycket till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad.

Artikel 38.1 c innehåller en bestämmelse om tillsynsmyndigheters faktiska förmåga att kunna utöva sina tillträdesrättigheter hos en tjänsteleverantör.

Det kan konstateras att det är mycket vanligt förekommande att försäkringsföretag lägger ut delar av sin verksamhet till uppdragstagare inom eller utom koncernen. Den utlagda verksamheten avser ofta väsentliga delar av rörelsen, såsom kapitalförvaltning, administration, skadereglering eller it-drift. Många uppdragstagare är inte finansiella institut och står därmed inte under tillsyn. Om Finansinspektionen i framtiden skulle sakna en uttrycklig rätt att göra platsundersökningar hos uppdragstagare på motsvarande sätt som hos försäkringsföretagen, skulle inspektionens tillsyn försvåras avsevärt.

Bestämmelserna i artikel 38.2 har ingen motsvarighet i de äldre direktiven. Utredningen har förslagit att bestämmelserna bör tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag. Nu sägs däremot i avsnitt 17.3.5 att det bör framgå av lag att Finansinspektionen får göra platsbesök hos uppdragstagare som försäkringsföretagen har lagt ut sin verksamhet till och att en bestämmelse om detta således bör införas i anslutning till stadgandet om platsundersökning i tillsynskapitlet (se 14 kap. 6 § FRL).

Bestämmelserna i direktivet om tillsynsmyndigheters underrättelser till behöriga myndigheter i det land där en tjänsteleverantör är etablerad innan tillsyn genomförs hos denne och om en tillsynsmyndighets begäran av biträde av tillsynsmyndigheten i det land där tjänsteleverantören är etablerad för genomförande av en inspektion hos leverantören tillgodoses redan i gällande rätt (se 14 kap. 3 § FRL).

När det gäller bestämmelsen i artikel 38.1 c – i den del den avser en tillsynsmyndighets möjlighet att kunna utöva de angivna tillträdesrättigheterna – hanteras den frågan i avsnittet om företagsstyrning (avsnitt 15.12.1). Där föreslås att det i lag anges att ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att uppdragstagaren ger tillsynsmyndigheterna faktiskt tillträde till uppdragstagarens lokaler.

I *artikel 2.9 i omnibus II-direktivet* läggs nu till två stycken i artikel 38.2 i Solvens II-direktivet. Som nämnts får tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten – efter att ha underrättat tjänsteleverantörens tillsynsmyndighet – på plats utföra kontroller. Världlandsmyndigheten får medverka i sådana kontroller. I det första nya stycket stadgas att om tillsynsmyndigheten i världlandet – efter en sådan begäran – inte kan medverka vid en undersökning, kan tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten hänskjuta frågan till Eiopa som i enlighet med artikel 19 i förordningen om inrättandet av Eiopa kan ålägga den behöriga myndigheten att vidta en specifik åtgärd.

I FRL bör införas en bestämmelse om att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Eiopa för tvistlösning i det fall som framgår av artikel 38 i Solvens II-direktivet.

I det andra nya stycket hänvisas till artikel 21 i förordningen om inrättande av Eiopa när det gäller rätt för Eiopa att delta i behöriga myndigheters inspektioner på plats. Eftersom regeln följer redan av EU-förordningen, och för sin tillämpning inte tycks vara beroende av tillkommande regler, bör den – som nämnts i föregående avsnitt – inte

genomföras nationellt. Stadgandet i Solvens II-direktivet är således endast av upplysningskaraktär (se prop. 2011/12:70 s. 56). Prop. 2015/16:9

17.4.3 Försäkringsföretag som inte följer rättsregler

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning när det gäller överträdelse av beslut om rättelse.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 155 och 158 i Solvens II-direktivet finns regler om rättelse när ett försäkrings- respektive återförsäkringsföretag inte följer rättsregler i en värdmedlemsstat (företaget bedriver direkt gränsöverskridande verksamhet eller verksamhet i värdmedlemsstaten genom filial).

Genom *artikel 2.39* och *2.40* i *omnibus II-direktivet* införs tvistlösningsmöjligheter i artiklarna 155 och 158 i Solvens II-direktivet. Där sägs att tillsynsmyndigheten i hem- eller värdmedlemsstaten får hänskjuta det tvistiga ärendet till Eiopa.

I FRL och i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige bör införas en bestämmelse om att Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Eiopa för tvistlösning när det gäller överträdelse av beslut om rättelse.

17.5 Skyldighet för revisorer att rapportera förhållanden som kan innebära att företaget brister i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet m.m.

Regeringens förslag: De nu gällande reglerna om revisorers och särskilda granskares rapporteringsskyldighet kompletteras med skyldighet för dessa att genast rapportera till Finansinspektionen om de vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som kan innebära att företaget brister i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek.

Regeringens bedömning: I övrigt tillgodoser befintlig lagstiftning Solvens II-direktivets bestämmelser om rapporteringsskyldighet för externrevisorer.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag innehåller inte krav på rapportering av brister i uppfyllandet av kapitalkravet i ett mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem. *Finansinspektionen* anser att det bör tydliggöras i lagen att en revisor eller en särskild granskare för ett försäkringsföretag, även ska rapportera eventuella väsentliga regelöverträdelser som denne har fått kännedom om på annan väg än vid direkt utförande av uppdraget. Det väsentliga är att informationen förs vidare till Finansinspektionen, oavsett hur den ansvarige revisorn eller den särskilda granskaren har fått informationen. Vad gäller solvens är det också viktigt att upptäckt av tidigare brister rapporteras, eftersom det kan kräva tillsynsåtgärder för att säkerställa att försäkrings-tagarnas intressen inte är hotade.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Förslaget och bedömningen innehåller inte krav på rapportering av brister i uppfyllandet av kapitalkravet i ett mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna föreskriva en skyldighet för revisorer som utför lagstadgad revision att omgående till tillsynsmyndigheterna rapportera vissa uppgifter och beslut som de fått kännedom om vid utförandet av sitt uppdrag och som riskerar att få vissa särskilt angivna konsekvenser, t.ex. påtaglig överträdelse av lagar som särskilt reglerar bedrivandet av försäkringsverksamhet (artikel 72).

Ytterligare exempel anges i artikel 72.1 d och e. Revisorn ska enligt dessa bestämmelser rapportera bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet samt av minimikapitalkravet.

Bestämmelserna i artikel 72.1 a–c har stora likheter med bestämmelser i äldre direktiv som har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 14 kap. 12 § FRL. Regeringen anser därför att det inte finns något behov av lagändringar till följd av att innehållet i artikel 72.1 a–c. Av artikel 72.1 a samt 72.1 andra stycket framgår att en revisorer omgående ska rapportera uppgifter eller beslut till tillsynsmyndigheten som ”de har fått kännedom om vid utförandet av sitt uppdrag”.

När det däremot gäller artikel 72.1 d och e, som handlar om rapporteringsskyldighet för revisorer vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet eller minimikapitalkravet, saknas motsvarighet i den äldre regleringen. Den nya rapporteringsskyldigheten är central för skyddet av försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, och bestämmelsen bör tas in i den svenska lagen genom en utökning av den nuvarande rapporteringsskyldigheten enligt 14 kap. 12 § FRL. Regeringen anser till skillnad från *Finansinspektionen* att det inte är lämpligt att den rapporteringsskyldighet som åläggs revisorer ska utvidgas till att avse uppgifter som revisorn fått kännedom om även utanför utförandet av sitt uppdrag. Någon sådan utvidgad rapporteringsskyldighet följer inte heller av direktivet. Regeringen anser däremot att lagbestämmelsens krav lämpligen

även ska omfatta ett rapporteringskrav avseende tidigare brister i kapitalkravet. Prop. 2015/16:9

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek får beviljas undantag från bestämmelserna i FRL om solvens, företagsstyrning och offentliggörande (se avsnitt 6.4). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för dessa mindre försäkringsföretag. Bemyndigandet avser kompletterande, alternativa bestämmelser inom de ramar som anges i de bestämmelser som det hänvisas till, dvs. solvens, företagsstyrning och offentliggörande. Det är lämpligt att nu aktuell rapporteringsskyldighet även omfattar brister i uppfyllandet av ett kapitalkrav som enligt dessa regler ska uppfyllas av ett mindre försäkringsföretag.

17.6 Tillsynen över de försäkringstekniska avsättningarna

17.6.1 Lämplig nivå på de försäkringstekniska avsättningarna

Regeringens förslag: På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag lämna en rapport till inspektionen som utvisar att nivån på de försäkringstekniska avsättningarna är lämplig samt att beräkningen av dem utförs med relevanta metoder och med adekvata statistiska underlag.

Regeringens bedömning: Om ett försäkringsföretags beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna inte uppfyller kraven om detta i försäkringsrörelselagen eller i föreskrifter avseende detta, får Finansinspektionen enligt gällande rätt ingripa. Genom denna möjlighet till ingripande tillgodoses kravet i artikel 85 i Solvens II-direktivet om krav på ökning av de försäkringstekniska avsättningarna.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem.

Skäl för regeringens förslag och bedömning: Enligt Solvens II-direktivet ska ett försäkringsföretag, efter begäran från tillsynsmyndigheten, kunna visa att nivån på företagets försäkringstekniska avsättningar är lämplig och att de metoder som används är tillämpliga och relevanta samt att underliggande statistiska data är adekvata (artikel 84).

Av artikel 85 framgår att om ett försäkringsföretags beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna inte uppfyller kraven i artiklarna 76–83, får tillsynsmyndigheterna kräva att beloppen ska ökas så att det motsvarar en nivå som fastställts enligt dessa artiklar. I artiklarna 76–83 återfinns alla centrala bestämmelser kring beräkningen av de försäkrings-

tekniska avsättningarna. Av artikel 85 framgår även att ökningen inte får gå utöver den nivå som gäller enligt artiklarna 76–83.

Bestämmelsen i artikel 84 har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven och är av sådan art att den enligt regeringens mening bör införas i lag. Som utredningen konstaterar skulle Finansinspektionen eventuellt kunna infordra de relevanta uppgifterna inom ramen för sina allmänna tillsynsbefogenheter (se 14 kap. 5 § FRL). Eftersom de uppgifter som ska kunna efterfrågas av Finansinspektionen är preciserade och det nya regelverket även innefattar möjligheter för tillsynsmyndigheten att genomföra tillsynsåtgärder genom att kräva en ökning av de försäkringstekniska avsättningarna, får det emellertid anses lämpligt att införa en *specifik rapporteringsskyldighet* för försäkringsföretaget. En skyldighet som inte ska sammanblandas med annan obligatorisk rapportering.

Finansinspektionen har redan genom befintligt regelverk (nuvarande 16 kap. 1 § FRL) möjlighet att ingripa bl.a. om ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt FRL. Denna möjlighet bör givetvis kvarstå. Någon särskild lagstiftningsåtgärd för att genomföra artikel 85 när det gäller krav på ökning av de försäkringstekniska avsättningarna behövs därför inte.

17.6.2 När förutsättningarna för en tillämpning av matchningsjustering inte längre är uppfyllda

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag inte längre uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering, ska Finansinspektionen förelägga företaget att åtgärda bristerna inom två månader från dagen då villkoren inte längre var uppfyllda. Om bristerna inte åtgärdas inom två månader, ska företaget föreläggas att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det – genom den nya artikel 77b.2 andra och tredje meningarna i Solvens II-direktivet – bestämmelser om vad som ska gälla när ett försäkringsföretag inte längre uppfyller kraven för att få tillämpa matchningsjusteringen.

Eftersom de nya bestämmelserna har karaktär av tillsynsåtgärd av korrigerande natur bör de tas in i lag. Bestämmelserna bör utformas efter mönster från övriga sådana bestämmelser om tillsyn.

Om ett försäkringsföretag inte längre uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering, ska Finansinspektionen förelägga företaget att åtgärda bristerna inom två månader från dagen då villkoren inte längre var uppfyllda. Om bristerna inte åtgärdas inom två månader, ska företaget föreläggas att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering.

Regeringens bedömning: Bestämmelser om vilken rapportering som ska lämnas av de olika EU-institutionerna föranleder inga lagstiftningsåtgärder.

Skyldigheten för Finansinspektionen att rapportera vissa uppgifter till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten omfattas av den utvidgade samarbetsbestämmelsen i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.23 i omnibus II-direktivet* införs det genom en ny artikel 77f i Solvens II-direktivet bestämmelser om vissa översyner och krav på lämnande av rapporter med anledning av det s.k. LTGA-paketet (åtgärder som rör behandling av försäkringsprodukter med långfristiga garantier) som införs genom omnibus II-direktivet. Bestämmelserna är i huvudsak riktade till Eiopa och kommissionen, men det finns också krav som är riktade till de nationella tillsynsmyndigheterna.

Bestämmelser som riktar sig till Eiopa behöver inte genomföras i nationell lagstiftning.

Skyldigheten för Finansinspektionen att rapportera vissa uppgifter till Eiopa omfattas av den utvidgade samarbetsbestämmelsen i FRL (se avsnitt 17.3.7).

17.7 Tillsynen över en intern modell

17.7.1 Kompletterande beräkning av solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell till inspektionen lämna en beräkning av solvenskapitalkravet med användning av standardformeln samt en verifiering och kontroll av modellen.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att Finansinspektionen endast ska kunna kräva en uppskattning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln.

Skälen för regeringens förslag: Enligt Solvens II-direktivet får tillsynsmyndigheten, efter det att myndigheten gett ett försäkringsföretag sitt godkännande att tillämpa en intern modell, genom ett motiverat beslut ålägga företaget att till myndigheten överlämna en skattning av solvenskapitalkravet som utarbetats i enlighet med standardformeln (artikel 112.7).

Tillsynsmyndigheterna får kräva att försäkringsföretagen tillämpar sina respektive interna modeller på relevanta referensportföljer med antaganden som bygger på externa uppgifter för att verifiera kalibreringen av den interna modellen och kontrollera att dess specifikation överensstämmer med allmänt accepterad marknadspraxis (artikel 122.4).

Bestämmelserna i artiklarna 112.7 och 122.4 saknar motsvarighet i de äldre direktiven och bör tas in i svensk lag.

Svensk Försäkring anser att Finansinspektionen endast ska kunna kräva en uppskattning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln. Enligt regeringens mening bör det emellertid av tillsynsskäl stå Finansinspektionen fritt att fastställa omfattningen av beräkningen i varje enskilt fall. Detta behövs för att bättre kunna jämföra resultatet av beräkning enligt den interna modellen med resultatet av en beräkning enligt standardformeln.

Krav på att Finansinspektionens beslut ska vara motiverade framgår av bestämmelser i 20 § förvaltningslagen. Något behov av lagändring med anledning av kravet på ett motiverat beslut i artikel 112.7 föreligger således inte.

17.7.2 Bristande uppfyllande av kraven för att få använda en intern modell

Regeringens förslag: På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell, men som inte längre uppfyller kraven för att få använda en sådan, till inspektionen lämna en handlingsplan för hur företaget avser att inom skälig tid rätta till bristerna. En sådan plan behöver inte upprättas, om företaget kan visa att överträdelsen är ringa.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag, efter att ha fått tillsynsmyndighetens godkännande att använda en intern modell, inte längre uppfyller kraven enligt Solvens II-direktivet, ska företaget utan dröjsmål antingen förse tillsynsmyndigheterna med en plan för att på nytt uppnå överensstämmelse inom skälig tid eller visa att effekterna av den bristande överensstämmelsen är oväsentliga (artikel 118.1). Om planen inte genomförs, får tillsynsmyndigheterna kräva att företaget ska återgå

till att beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln (se artikel 118.2). Dessa krav bör införas i lag. Prop. 2015/16:9

17.8 Statistik kring verksamhet över gränserna

Regeringens bedömning: Förändringar i den närmare uppdelningen av den statistik som rör verksamhet över gränserna som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att försäkringsföretag som bedriver verksamhet över gränserna ska lämna viss statistik kring sin verksamhet till sin tillsynsmyndighet (artikel 159). Uppgifterna ska vara uppdelade efter de indelningar av olika slag som finns i bilagorna II och V till direktivet.

Bestämmelsen är genomförd i svensk rätt genom bestämmelserna 14 kap. 5 § FRL om att ett försäkringsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär. Nu föreslås dessutom att bemyndigandet i 14 kap. 18 § andra stycket 1 – om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt den bestämmelsen – utökas med föreskriftsrätt även beträffande när och hur de ska lämnas.

Genom *artikel 2.41 i omnibus II-direktivet* ersätts hänvisningar till bilagorna II och V i Solvens II-direktivet med hänvisningar till den indelning i affärgrenar som finns i bilaga I till kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

Som tidigare har nämnts framgår skyldigheten för försäkringsföretag att lämna statistiska uppgifter till Finansinspektionen av 14 kap. 5 § FRL i kombination med föreskrifter som meddelas av Finansinspektionen. De förändringar i uppdelningen av statistik som införs genom omnibus II-direktivet kräver ändringar i Finansinspektionens föreskrifter, men ingen lagstiftningsåtgärd.

17.9 Ingripanden eller tillsynsåtgärder av korrigerande natur?

Regeringens förslag: Bestämmelsen i den nuvarande försäkringsrörelselagen om när Finansinspektionen ska ingripa ändras på så sätt att inspektionen även ska ingripa vid åsidosättande av de styrdokument som försäkringsföretaget ska ha och som har sin grund i författningar som reglerar företagens verksamhet. Finansinspektionen

ska även ingripa om styrdokumentet inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Dessutom införs vissa möjligheter tillsynsåtgärder av korrigerande natur.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Enligt utredningens förslag skulle ingripanden avseende riktlinjer omfatta endast de riktlinjer som framgår av FRL.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* påpekar att det i den föreslagna EU-förordningen finns ytterligare krav på att försäkringsföretag ska ha styrdokument och riktlinjer och att det inte heller kan uteslutas att andra författningar kan komma att innehålla sådana krav. Därmed bör bestämmelserna om tillsyn och ingripande, enligt inspektionen, inte begränsas enbart till styrdokument och riktlinjer enligt FRL, utan även utvidgas till andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet. *Svensk Försäkring* anser att kapitaltillägg inte i alla delar kan anses som ett ingripande från tillsynsmyndigheten – exempelvis är kapitaltillägg på grund av att företagets riskprofil avviker från de antaganden som ligger till grund för standardformeln inte alls en reaktion från myndigheten på att företaget inte har följt en bestämmelse. *Svensk försäkring* hävdar vidare att kapitaltillägg vid brister i företagsstyrning däremot kan anses som ett ingripande, och att det därför kan anses som osäkert hur de typer av åtgärder som *Finansinspektionen* nu ges möjlighet att tillämpa är att betrakta som en ingripande- eller tillsynsåtgärder i FRL:s mening.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* anser att det bör preciseras att *Finansinspektionens* ingripande när det gäller åsidosättande av skyldigheter enligt företagets styrdokument ska begränsas till sådana styrdokument som omfattas av inspektionens tillsyn.

Skälen för regeringens förslag

Styrdokument

Finansinspektionen påpekar att det i den föreslagna EU-förordningen finns ytterligare krav på att försäkringsföretag ska ha styrdokument och riktlinjer. Det är därför lämpligt att – i likhet med vad som gäller för *Finansinspektionens* tillsyn – utvidga räckvidden för *Finansinspektionens* ingripandemöjligheter till att även avse företagets styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar dess verksamhet. Lagen ska således möjliggöra ingripanden när någon av dessa styrdokument antingen åsidosatts eller inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet. I enlighet med vad *Svensk Försäkring* framhåller bör möjligheten till ingripande begränsas till de styrdokument som omfattas av *Finansinspektionens* tillsyn.

Genom Solvens II-direktivet införs en rad bestämmelser som ger tillsynsmyndigheten befogenheter att i olika skeden följa upp och kontrollera att ett försäkringsföretag lever upp till solvenskapitalkravet. I olika bestämmelser i direktivet uttrycks att tillsynsmyndigheten får agera då ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkning av detta solvenskrav. Det handlar om möjligheter för tillsynsmyndigheten att besluta om kapitaltillägg, men även om att besluta om att ett försäkringsföretag ska tillämpa s.k. företagspecifika parametrar eller att företaget ska upphöra med att beräkna sitt solvenskapitalkrav med standardformeln och i stället tillämpa en intern modell eller vice versa. Kapitaltillägg får även beslutas om en tillsynsmyndighet har funnit att ett företags företagsstyrningssystem avviker från reglerna om företagstyrning i direktivet (se artiklarna 37, 110, 118 och 119).

Som utredningen diskuterar och *Svensk Försäkring* anför kan det anses som osäkert hur dessa typer av åtgärder som Finansinspektionen nu ges möjlighet att tillämpa är att betrakta som ingripande- eller tillsynsåtgärder i FRL:s mening.

Av skäl 26 och 27 i Solvens II-direktivet framgår emellertid att utgångspunkten för att ställa adekvata kvantitativa krav inom försäkringssektorn är solvenskapitalkravet, att standardformen för solvenskapitalkravet är avsedd att återspegla riskprofilen hos de flesta försäkringsföretagen samt att kapitaltillägg bör användas som en sista utväg när andra tillsynsåtgärder är verkninglösa eller olämpliga. Nu nämnda åtgärder är således att anse som tillsynsåtgärder av korrigerande natur, dvs. ska användas i tillsynen för att justera ett otillfredsställande solvenskapitalkrav. Sådana åtgärder är aktuella när försäkringsföretagets riskprofil väsentligt avviker från de antaganden som legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet. Ingripanden däremot bör vara förbehållet situationer när det har skett ett uttryckligt åsidosättande av försäkringsföretagets skyldigheter enligt författningar, bolagsordning eller stadgar eller styrdokument.

17.10 Tillsynsåtgärder av korrigerande natur

17.10.1 Beräkning enligt standardformeln vid bristande genomförande av plan

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som inte genomför en handlingsplan som avser åtgärdande av brister att uppfylla kraven att få använda en intern modell, ska efter beslut av Finansinspektionen beräkna solvenskapitalkravet med användning av standardformeln i stället för med en intern modell.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna berör inte den aktuella frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som inte längre uppfyller kraven i artiklarna 120–125 på att få använda en intern modell ska utan dröjsmål ge in en plan till tillsynsmyndigheten för att på nytt uppnå överensstämmelse inom skälig tid eller visa att effekterna av den bristande överensställningen är oväsentliga (artikel 118.1 i Solvens II-direktivet). Av bestämmelserna i artikel 118.2 följer att tillsynsmyndigheterna får kräva att ett försäkringsföretag som inte genomför den plan som avses i artikel 118.1 i stället ska beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln.

Bestämmelserna saknar motsvarighet i de äldre direktiven, och bör nu införas i FRL. Som framgår av avsnitt 17.7.2 ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell, men som inte längre uppfyller kraven för att få använda en sådan, till Finansinspektionen lämna en handlingsplan för hur företaget avser att inom skälig tid rätta till bristerna. En sådan plan behöver inte upprättas, om företaget kan visa att överträdelserna är ringa.

Genom bestämmelsen ges Finansinspektionen möjlighet att i sin granskning följa upp och genomföra korrigerande tillsynsåtgärder i de fall ett företag som använder en intern modell inte längre uppfyller kraven. När en plan som kommit inspektionen tillhanda inte genomförs av försäkringsföretaget, bör Finansinspektionen således ha möjlighet att besluta att företaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav med tillämpning av standardformeln i stället för en intern modell.

17.10.2 Krav på företagsspecifika parametrar vid beräkning av försäkringsrisk enligt solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet och det därför är olämpligt att beräkna detsamma enligt standardformeln, får Finansinspektionen besluta att försäkringsföretaget vid beräkningen av kapitalkravet för riskkategorier som avser försäkringsrisk ska ersätta en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företagsspecifika parametrar.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna berör inte den aktuella frågan.

Förslaget till utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: När det är olämpligt att beräkna solvenskapitalkravet i enlighet med standardformeln, på grund av att det berörda försäkringsföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen enligt standardformeln, får tillsynsmyndigheterna, genom ett motiverat beslut, kräva att det

berörda företaget ersätter en undergrupp av de parametrar som används i beräkningen enligt standardformeln med parametrar som är specifika för det företaget, när det beräknar teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring i enlighet med bestämmelserna om företagsspecifika parametrar i artikel 101.3 (artikel 110 första meningen i Solvens II-direktivet).

Bestämmelsen möjliggör för tillsynsmyndigheten att i vissa särskilda fall kräva användning av s.k. företagsspecifika parametrar. Detta skiljer sig från det fall då det enskilda försäkringsföretaget självt kan välja att ersätta en undergrupp av nämnda parametrar. Den situationen kräver även den Finansinspektionens godkännande, men är en valfri åtgärd för företaget, i motsats till förevarande bestämmelse som är en korrigerande tillsynsåtgärd från inspektionen.

Genom direktivets bestämmelser införs en rad tillsynsåtgärder som gör det möjligt för Finansinspektionen att noggrant bevaka och följa upp ett försäkringsföretags efterlevnad av solvenskapitalkravet. Bestämmelserna om företagsspecifika parametrar, krav på användning av intern modell samt i vissa delar kapitaltillägg förutsätter samtliga att företagets riskprofil avviker väsentligt ifrån de antaganden som legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet. Genom dessa bestämmelser kan Finansinspektionen genomföra korrigerande tillsynsåtgärder i ett tidigare skede än då en direkt påvisbar brist i solvenskapitalkravet föreligger.

Nu aktuell tillsynsåtgärd bör införas i lag. Att Finansinspektionens beslut ska vara motiverat följer redan av 20 § förvaltningslagen. Termerna ”teckningsrisk för skade-, liv- respektive sjukförsäkring” kan med fördel ersättas med ”riskkategorier som avser försäkringsrisk”. Bestämmelsen i artikel 110 andra meningen om att de företagsspecifika parametrarna ska beräknas på ett sådant sätt att företaget följer bestämmelserna i artikel 101.3 får anses som ett krav på att beräkningen av kapitalkravet enligt de nu aktuella bestämmelserna ska vara förenligt med den skyddsnivå som gäller för solvenskapitalkravet.

17.10.3 Beräkning enligt en fullständig eller partiell intern modell i stället för med standardformeln

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkning av standardformeln och det därför är olämpligt för företaget att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna, får Finansinspektionen besluta att försäkringsföretaget ska använda en fullständig eller partiell intern modell för beräkning av solvenskapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna berör inte den aktuella frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skäl för regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten får kräva att ett företag som beräknar sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln i

stället ska använda en intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet eller relevanta riskmoduler som ingår i det (artikel 119 i Solvens II-direktivet). En förutsättning för att ett sådant krav ska kunna ställas från tillsynsmyndighetens sida är dock att det är olämpligt att beräkna solvenskapitalkravet i enlighet med standardformeln, eftersom det berörda företags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen enligt standardformeln. En tillsynsmyndighets beslut ska enligt den aktuella bestämmelsen meddelas i form av ett s.k. motiverat beslut.

Bestämmelsen i artikel 119 saknar motsvarighet i de äldre direktiven och bör införas i lag.

Krav på att Finansinspektionens beslut ska vara motiverade framgår av 20 § förvaltningslagen.

För att bestämmelsen ska aktualiseras ska ett företag som använder standardformeln för att beräkna sitt solvenskapitalkrav ha kommit i en situation då det är olämpligt att fortsätta med detta då företags riskprofil kommit att avvika väsentligt från de antaganden som legat till grund för beräkningen. Bestämmelsen ger Finansinspektionen möjlighet att för det fall förutsättningarna är uppfyllda besluta om att ett försäkringsföretag upphör att beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln och i stället tillämpar en fullständig intern modell eller partiell sådan.

17.10.4 Kapitaltillägg

Regeringens förslag: Under vissa förutsättningar får Finansinspektionen efter granskning besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet (kapitaltillägg) för ett försäkringsföretag.

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets solvenskapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat i enlighet med standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en intern modell, i enlighet med denna.

Ett beslut om kapitaltillägg ska omprövas minst en gång per år och beslutet ska ändras när de förhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Kapitaltillägg enligt Solvens II-direktivet

Av skäl 26–28 i Solvens II-direktivet framgår att det är solvenskapitalkravet som är utgångspunkten för att ställa adekvata kvantitativa krav inom försäkringssektorn. Tillsynsmyndigheterna bör därför endast under

särskilda omständigheter och i de fall som nämns i direktivet ha befogenhet att fastställa kapitaltillägg utöver solvenskapitalkravet. Standardformeln för solvenskapitalkravet är avsedd att återspegla riskprofilen hos de flesta försäkringsföretagen, men det kan finnas vissa fall där standardformeln inte ger adekvat uttryck för en mycket speciell riskprofil hos ett företag. Att fastställa ett kapitaltillägg är en undantagsåtgärd och bör endast användas som en sista åtgärd när andra tillsynsåtgärder är verkningslösa eller olämpliga. Tillsynsmyndigheten bör se till att försäkringsföretaget avhjälpas de brister som föranlett ett beslut om kapitaltillägg.

Enligt artikel 37 i Solvens II-direktivet får tillsynsmyndigheterna i särskilda fall fastställa ett krav på kapitaltillägg för ett försäkringsföretag. Detta ska ske efter tillsynens granskningsprocess i följande fall:

- Om tillsynsmyndigheten har funnit att företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet beräknat i enlighet med standardformeln, och kravet på att använda en intern modell är olämpligt eller har visat sig ineffektivt eller en fullständig eller partiell intern modell håller på att utarbetas.
- Om tillsynsmyndigheten har funnit att ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet i enlighet med en fullständig eller partiell intern modell på grund av att vissa kvantifierbara risker inte beaktats i tillräcklig utsträckning och företaget inte inom skäligen tid har anpassat modellen till föreliggande riskprofil, eller
- Om tillsynsmyndigheten har funnit att ett försäkringsföretags företagsstyrningssystem avviker väsentligt från kraven i direktivet och att avvikelserna medför att företaget inte kan garantera en korrekt identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering av de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för, och det är osannolikt att bristerna kan korrigeras inom skäligen tid endast genom andra åtgärder.

I artikel 37.2 i direktivet anges att ett kapitaltillägg som avses i första stycket a och b ska beräknas så att det säkerställs att företaget uppfyller solvenskapitalkravet (artikel 101.3). Ett kapitaltillägg som avses i första stycket c ska vara proportionellt mot de betydande risker som föranledde tillsynsmyndigheten att besluta om kapitaltillägg.

Av artikel 37.3 i direktivet framgår att tillsynsmyndigheterna i de fall som avses i första stycket b och c ska se till att försäkringsföretaget vidtar alla ansträngningar för att avhjälpa de risker som ledde till ett beslut om kapitaltillägg.

I artikel 37.4 anges att tillsynsmyndigheterna ska granska ett beslutat krav på kapitaltillägg enligt artikel 37.1 minst en gång om året och upphäva det när företaget avhjälpit de brister som ledde till föreläggandet.

I artikel 37.5 anges att det icke-tillfredsställande solvenskapitalkravet ska ersättas med samma solvenskapitalkrav plus det kapitaltillägg som förelagts. I andra stycket anges att solvenskapitalkravet (trots punkt 1) inte ska innefatta det kapitaltillägg som förelagts i enlighet med punkt 1 c för beräkning av den riskmarginal som anges i artikel 77.5.

Av artikel 37.6 framgår avslutningsvis att Europeiska kommissionen ska anta genomförandeåtgärder för att ytterligare specificera de omständigheter som innebär att ett krav på kapitaltillägg kan föreläggas och metoderna för beräkningen av ett sådant krav.

Förutsättningarna för Finansinspektionens beslut om kapitaltillägg

Mot bakgrund av vad som anges i artikel 37 i Solvens II-direktivet anser regeringen att det finns anledning att föreslå att Finansinspektionen efter granskning får besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet (kapitaltillägg) för ett försäkringsföretag om

- företags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln, och ett beslut om användning av en intern modell är olämpligt eller har visat sig sakna verkan, eller en fullständig eller partiell intern modell håller på att utarbetas (punkt 1),
- företags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt en fullständig eller partiell intern modell, till följd av att vissa kvantifierbara risker inte har beaktats i tillräcklig utsträckning och företaget inte inom skälig tid har anpassat modellen till sin riskprofil (punkt 2),
- företaget använder volatilitetsjustering, matchningsjustering eller de särskilda övergångsreglerna för den riskfria räntestrukturen enligt övergångsbestämmelserna och företags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för justeringarna eller övergångsregleringen (punkt 3), eller
- företags företagsstyrningssystem avviker väsentligt från kraven i försäkringsrörelselagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, samtidigt som avvikelserna medför att företaget inte kan garantera en korrekt hantering och rapportering av de risker som företaget exponeras för och det är osannolikt att bristerna kan åtgärdas inom skälig tid (punkt 4).

Ett kapitaltillägg som avses i punkterna 1 och 2 ska beräknas så att det säkerställs att företaget uppfyller solvenskapitalkravet.

Ett kapitaltillägg som avses i punkt 3 ska vara proportionellt till de väsentliga risker som uppstår till följd av de avvikelser som har föranlett kapitaltillägget.

Ett kapitaltillägg som avses i punkt 4 ska beräknas så att det är proportionerligt mot de risker som föreligger på grund av bristerna i företagsstyrningssystemet.

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets solvenskapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat i enlighet med standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en intern modell, i enlighet med denna. Ett kapitaltillägg som beslutats med stöd av punkt 4 ska inte ingå i solvenskapitalkravet vid beräkning av riskmarginalen.

När kapitaltillägg beslutats enligt punkterna 2 eller 4 ska Finansinspektionen förelägga försäkringsföretaget att vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa bristerna.

Ett beslut om kapitaltillägg ska omprövas minst en gång per år och ska ändras när de förhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats.

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets solvenskapitalkrav som nämnts utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat i enlighet med standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, i enlighet med denna. Ett kapitaltillägg som beslutats med stöd av punkten 3 ovan ska inte ingå i solvenskapitalkravet vid beräkning av riskmarginalen. Skälet till att behandla de två typfallen olika är att i punkterna 1 och 2 ovan avses fall då riskprofilen avviker från det av företaget gjorda antagandena vid fastställandet av solvenskapitalkravet. Således handlar det om befarade brister i beräkningen av detsamma. I enlighet härmed ska också det kapitaltillägg som beslutas utformas så att det de facto återskapar ett korrekt värderat solvenskapitalkrav. När det å andra sidan handlar om att kapitaltillägg beslutats för ett företag som har avsevärda brister i sitt företagsstyrningssystem, ska kapitaltillägget ställas i proportion till bristerna i företagsstyrningen.

När kapitaltillägg beslutats enligt punkterna 2 eller 3 ovan ska Finansinspektionen förelägga försäkringsföretaget att vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa bristerna. Det som åsyftas är att i fallen då bristerna förekommer i en intern modell eller i ett företagsstyrningssystem så ankommer det på försäkringsföretaget att korrigera dessa så att bristen elimineras. Det omnämns i skälen till direktivet att för det fall standardformeln inte på ett korrekt sätt avspeglar ett företags specifika riskprofil kan kapitaltillägget vara kvar under följande år (skäl 27).

Ett beslut om kapitaltillägg ska omprövas minst en gång per år. Beslutet ska upphävas när företaget har avhjälpt bristerna som föranledde kapitaltillägget.

Den närmare innebörden av bestämmelserna om kapitaltillägg är att Finansinspektionen i vissa särskilt angivna situationer får möjlighet att använda en korrigerande tillsynsåtgärd. Detta bör avspeglas i kapitlet om tillsyn i FRL.

I skälen i direktivet anges att åtgärden att besluta om kapitaltillägg ska vara en sista utväg då andra tillsynsåtgärder har uttömts. Detta bör bedömas i kontexten av hur ingripande de olika åtgärderna är. Tillsynsmyndigheten bör emellertid primärt ha uttömt alla de andra tillsynsåtgärderna som får anses relevanta för att komma tillrätta med avvikelserna i riskprofilen eller ha bedömt dessa som uppenbart verkningslösa eller olämpliga, innan kapitaltillägg beslutas (jfr skäl 27).

Särskilt om kapitaltillägg när matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsregler används

Enligt artikel 37 i Solvens II-direktivet får tillsynsmyndigheten i vissa särskilt uppräknade fall besluta om krav på kapitaltillägg. Som framgått ovan föreslås att dessa bestämmelser tas in i lag.

Genom *artikel 2.8 a och b i omnibus II-direktivet* införs det genom nya bestämmelser i artiklarna 37.1 d och 37.2 i Solvens II-direktivet en möjlighet att besluta om kapitaltillägg också i de fall då ett försäkringsföretag tillämpar matchningsjustering, volatilitetsjustering eller den särskilda övergångsregleringen för den riskfria räntestrukturen (i artikel 37.1 b görs endast en mindre justering av lydelsen). Enligt de nya

bestämmelserna (37.1 d i Solvens II-direktivet) får kapitaltillägg beslutas om tillsynsmyndigheten gör bedömningen att företagets riskprofil väsentligt avviker från de antaganden som ligger till grund för justeringarna eller övergångsregleringen. Av de nya bestämmelserna (37.2 andra stycket) framgår att kapitaltillägget ska vara proportionellt till de väsentliga risker som uppstår till följd av de avvikelser som har föranlett kapitaltillägget.

Den nya grund för kapitaltillägg som införs genom omnibus II-direktivet bör tas in i lag, i likhet med vad som har föreslagits när det gäller de övriga grunderna för kapitaltillägg. Lagtekniskt bör detta lämpligen ske genom ett tillägg i den bestämmelse om kapitaltillägg som nu föreslås. Av tillägget bör tydligt framgå att kapitaltillägget är avsett att utgöra en form av justering av kapitalkravet på grund av att företagets riskprofil väsentligt avviker från de antaganden som ligger till grund för justeringarna eller övergångsregleringen, till skillnad från kapitaltillägg som är avsett att utgöra en form av justering av kapitalkravet på grund av att företagets riskprofil väsentligt avviker från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln.

17.11 Solvenskapitalkravet – ingripanden

17.11.1 Åtgärdsplan vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom två månader från dagen då bristerna konstaterades upprätta en åtgärdsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en åtgärdsplan.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska inom två månader från konstaterandet av den bristande efterlevnaden av solvenskapitalkravet överlämna en realistisk åtgärdsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande (artikel 138.2 i Solvens II-direktivet).

I nu gällande FRL finns i 16 kap. 5 § ett krav på att Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag som inte uppfyller de i lagen ställda kapitalkraven att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning. Föreläggandet kan riktas antingen mot försäkringsföretaget som sådant eller mot företagets styrelse och planen ska inlämnas till inspektionen för godkännande.

Om ett försäkringsföretag konstaterar att företaget inte lever upp till solvenskapitalkravet eller riskerar att inte leva upp till kravet under de kommande tre månaderna, ska tillsynsmyndigheten omedelbart underlättas. Företaget ska, inom två månader från konstaterandet att företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet, lägga fram en realistisk åtgärdsplan för godkännande av tillsynsmyndigheten. Inom sex månader ska nödvändiga åtgärder vidtas som innebär att solvenskapitalkrav åter uppfylls.

Utredningen föreslår att ett försäkringsföretag i nu beskriven situation ska komma in med en åtgärdsplan utan att detta förenas med ett föreläggande. Såsom motsvarande regelverk är utformat i dag ska Finansinspektionen förelägga det enskilda försäkringsföretaget att inkomma med en plan för att åtgärda kapitalbristen. För en sådan ordning talar också det nya regelverkets struktur. I artikel 142.2 anges att om en tillsynsmyndighet *krävt* en åtgärdsplan eller en finansiell saneringsplan så ska myndigheten inte utfärda ett visst intyg. Övervägande skäl talar således för en ordning där Finansinspektionen ska förelägga försäkringsföretaget att komma in med en åtgärdsplan.

Det föreslås således i en ny bestämmelse i FRL att om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom två månader från dagen då bristerna konstaterades upprätta en åtgärdsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om innehållet i en sådan åtgärdsplan.

17.11.2 Krav på åtgärder när ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen förelägga företaget att vidta nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från dagen då bristen konstaterades åter uppfylla detta. Om det är lämpligt, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen med tre månader.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska kräva att ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet vidtar nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från konstaterandet av att solvenskapitalkravet inte efterlevdes avhjälpa denna situation, antingen genom att återupprätta den tidigare nivån på den medräkningsbara kapitalbas som täcker solvenskapitalkravet eller genom reduceringar i sin riskprofil för att följa solvenskapitalkravet (artikel 138.3 i Solvens II-

direktivet). Av artikelns andra stycke framgår att tillsynsmyndigheten får förlänga tidsfristen med tre månader, om så är lämpligt.

Enligt nuvarande 16 kap. 5 § FRL ska Finansinspektionen förelägga ett försäkringsföretag som inte uppfyller de i lagen ställda kapitalkraven att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning. Föreläggandet kan riktas antingen mot försäkringsföretaget som sådant eller mot företagets styrelse och planen ska inlämnas till inspektionen för godkännande.

Genom de nya bestämmelserna i artikel 138.3 avseende olika åtgärder i samband med att ett försäkringsföretag inte uppfyller de uppställda kraven på solvenskapital, införs ett regelverk som får anses motsvara de tidigare bestämmelserna och som ger tillsynsmyndigheten befogenheter att följa försäkringsföretagets finansiella ställning på nära håll. Till skillnad från nu gällande regelverk kommer emellertid tillsynen och ingripandena att riktas mot de två olika kapitalkraven som uppställs i Solvens II-direktivet, dels minimikapitalkravet, dels solvenskapitalkravet. De aktuella direktivbestämmelserna bör tas in i lag. Finansinspektionen ska således, för det fall att solvenskapitalkravet inte uppfylls, förelägga ett företag att inom sex månader återställa företagets finansiella brist och åter uppfylla solvenskapitalkravet. Den angivna tidsrymden kan dock om det är lämpligt kunna förlängas med ytterligare tre månader.

17.11.3 Förlängd tidsfrist för återställande av solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: Om Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten har meddelat att det föreligger exceptionella förhållanden och dessa förhållanden påverkar ett försäkringsföretag som är föremål för åtgärder på grund av bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen för återställande av det kravet med högst sju år.

Ett försäkringsföretag ska under en sådan tidsfrist var tredje månad ge in en lägesrapport till Finansinspektionen. I lägesrapporten ska företaget redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortskrider med att åter uppfylla solvenskapitalkravet.

Om ett försäkringsföretags lägesrapport visar att det inte har skett några väsentliga framsteg med att åter uppfylla solvenskapitalkravet under tiden från det att bristen konstaterades fram till dess rapporten gavs in, ska den förlängda tidsfristen upphöra att gälla.

Utredningens förslag avviker från regeringens förslag. Utredningens förslag har sin grund i den bestämmelse i Solvens II-direktivet som senare har ändrats genom omnibus II-direktivet.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska kräva att ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet vidtar nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från konstaterandet av att solvenskapitalkravet inte efterlevdes avhjälpa denna situation, antingen genom att återupprätta den tidigare nivån på den medräkningsbara kapitalbas som täcker solvenskapitalkravet eller genom reduceringar i sin riskprofil för att följa solvenskapitalkravet (artikel 138.3 *första stycket* i Solvens II-direktivet). Av artikeln framgår att tillsynsmyndigheten får förlänga tidsfristen med tre månader, om så är lämpligt (se föregående avsnitt).

Enligt artikel 138.4 *första stycket* i Solvens II-direktivet får tillsynsmyndigheten vid ett exceptionellt kursfall på finansmarknaderna förlänga den tidsperiod som avses i artikel 138.3 *andra stycket* med en lämplig period. Vid en sådan förlängning ska alla relevanta faktorer beaktas.

Av artikel 138.4 *andra stycket* framgår att det berörda försäkringsföretaget var tredje månad ska lämna in en lägesrapport till sin tillsynsmyndighet. I lägesrapporten ska företaget redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortskrider med att återskapa nivån på den medräkningsbara kapitalbasen enligt solvenskapitalkravet eller med att reducera riskprofilen för att följa solvenskapitalkravet.

Enligt artikel 138.4 *tredje stycket* ska en förlängning av tidsfristen i första stycket inte längre gälla om en inlämnad lägesrapport visar att det inte har skett några väsentliga framsteg med att återskapa nivån på den medräkningsbara kapitalbasen enligt solvenskapitalkravet eller med att reducera riskprofilen för att följa solvenskapitalkravet, från det datum då bristen på efterlevnad av solvenskapitalkravet konstaterades till det datum då lägesrapporten inlämnades.

Genom *artikel 2.36 i omnibus II-direktivet* sker ett flertal ändringar av, och tillägg till, de bestämmelser som finns i artikel 138.4 i Solvens II-direktivet.

Genom ett *nytt första stycke* i artikel 138.4 sker fem olika förändringar. För det första ersätts hänvisningen till ”exceptionellt kursfall på finansmarknaderna” med en hänvisning till ”exceptionellt svåra förhållanden som påverkar försäkringsföretag som utgör en betydande del av marknaden eller berörds försäkringsklasser”. För det andra är det Eiopa (och inte de nationella tillsynsmyndigheterna) som – efter samråd med den Europeiska systemrisknämnden (ESRB) när så är lämpligt – ska fastställa när det föreligger exceptionellt svåra förhållanden. För det tredje klarläggs det att den förlängda tidsfristen endast ska gälla för de ”berörda företagen”. För det fjärde införs det ett klarläggande som innebär att tillsynsmyndigheten får förlänga den tidsperiod om tre månader som anges i artikel 148.3 *andra stycket* med en period på högst sju år. För det femte klargörs det att kravet på ”hänsyn till alla relevanta faktorer” inkluderar att hänsyn också tas till den genomsnittliga durationen i de försäkringstekniska avsättningarna.

Genom ett *nytt andra stycke* i artikel 138.4 klargörs det att Eiopa – efter begäran från en berörd nationell tillsynsmyndighet – ska fastställa om det föreligger ”exceptionellt svåra förhållanden”. I samma stycke finns även bestämmelser om under vilka förutsättningar en nationell tillsynsmyndighet får begära ett fasställande av att det föreligger

”exceptionellt svåra förhållanden”, nämligen om de försäkringsföretag som representerar en betydande del av marknaden eller berörda affärgrenar sannolikt inte kommer att kunna avhjälpa den bristande efterlevnaden av solvenskapitalkravet. I det nya andra stycket klargörs också när sådana förhållanden ska anses föreligga.

I ett *nytt tredje stycke* finns bestämmelser om att Eiopa och de nationella tillsynsmyndigheterna regelbundet ska analysera om det föreligger ”exceptionellt svåra förhållanden” och att Eiopa – i samarbete med berörda nationella tillsynsmyndigheter – ska fastställa när dessa förhållanden ska anses ha upphört.

Det *nya fjärde stycket* i artikel 138.4 motsvarar det tidigare andra stycket i samma artikel, och det nya femte stycket motsvarar det tidigare tredje stycket.

I de delar ändringarna i artikel 138 rör förutsättningarna för Finansinspektionens beslut om förlängning av tidsfristen bör ändringarna tas in i lag. Nyheterna i övrigt i denna artikel rör Eiopas samarbete med de berörda tillsynsmyndigheterna. För Finansinspektionens del regleras detta samarbete i den utvidgade samarbetsbestämmelsen (se 17 kap. 3 § FRL).

17.12 Minimikapitalkravet – ingripanden

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom en månad från dagen då bristen konstaterades upprätta en finansiell saneringsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande.

Den finansiella saneringsplanen ska innehålla åtgärder som företaget ska vidta för att inom tre månader från den dag då bristen konstaterades åter uppfylla minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek,

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag omfattar inte kapitalkrav för mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss omfattar inte kapitalkrav för mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att upprättandet av en finansiell saneringsplan vid bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet inte ska föregås av ett föreläggande från inspektionen.

Skälen för regeringens förslag: Ett försäkringsföretag ska, inom en månad från det att företaget konstaterats inte uppfylla minimikapitalkravet, överlämna en realistisk kortfristig finansiell saneringsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande (artikel 139.2 i Solvens II-

direktivet). Saneringsplanen ska visa hur företaget planerar att se till att minimikapitalkravet uppfylls inom tre månader från konstaterandet, vilket antingen kan ske genom att tillföra medräkningsbara egna medel till en nivå som minst motsvarar minimikapitalkravet eller genom reduceringar i företagens riskprofil.

Av artikel 143 följer att Europeiska kommissionen, när det är nödvändigt för att förbättra överensstämelsen, får besluta om genomförandeåtgärder för att ytterligare specificera finansiella saneringsplaner enligt artikel 139.2. Kommissionen ska därvid vara uppmärksam på att inte förorsaka s.k. procykliska effekter.

Bestämmelserna i artikel 139.2 får i högre grad än regleringen avseende bristande solvenskapitalkrav anses motsvara artikel 20a 1 första stycket första meningen i första skadedirektivet, artikel 38.1 första meningen i konsoliderade livförsäkringsdirektivet och artikel 43.1 i återförsäkringsdirektivet. Dessa bestämmelser reglerade hur brister i de dåvarande kapitalkraven skulle hanteras (solvensmarginalen). De nämnda artiklarna har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 5 § första stycket FRL. Bestämmelserna i artikel 139.2 bör därför lämpligen genomföras på så sätt att de ersätter nämnda bestämmelse i FRL.

Finansinspektionen anser att upprättandet av en finansiell saneringsplan vid bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet inte ska behöva föregås av ett föreläggande från inspektionen, utan att företaget i ett sådant läge ska upprätta en finansiell saneringsplan självmant. I sammanhanget måste konstateras att det åligger försäkringsföretaget att omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna. I likhet med vad som gäller för en åtgärdsplan vid bristande solvenskapitalkrav anser regeringen det därför lämpligt att Finansinspektionen ska förelägga försäkringsföretaget att ge in en finansiell saneringsplan. Eftersom det i förevarande fall avser brister i minimikapitalkravet är tidsfristerna kortare och tillsyns- och ingripandeåtgärderna skarpare än vad som är fallet vid bristande solvenskapitalkrav. Ett försäkringsföretag som brister i minimikapitalkravet kan således även bli föremål för förfoganderättsinskränkningar och återkallelse av tillstånd. När det gäller återkallelse av tillstånd till följd av bristande minimikapitalkrav har den finansiella saneringsplanen och efterlevnaden av densamma en central betydelse (se avsnitt 17.14).

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek får beviljas undantag från FRL:s bestämmelser om solvens och offentlighögörande (se avsnitt 6.4). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för dessa mindre försäkringsföretag. Det är lämpligt att nu aktuell bestämmelse även omfattar brister i uppfyllandet av ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett mindre försäkringsföretag.

17.13 Inskränkningar i ett försäkringsföretags förfoganderätt över tillgångar

Regeringens förslag: Finansinspektionen får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller helt förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om företaget inte uppfyller solvens- eller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek. I fråga om bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet krävs dessutom att det föreligger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare.

Regeringens bedömning: I övrigt tillgodoser befintlig lagstiftning Solvens II-direktivets bestämmelser om möjligheten för tillsynsmyndigheten att, efter begäran från ett försäkringsföretags hemmedlemsstat eller annars, besluta om inskränkningar i företagets förfoganderätt över dess tillgångar när det inte uppfyller solvens- eller minimikapitalkravet. Detsamma gäller bestämmelser i direktivet om möjligheten för tillsynsmyndigheten att besluta om inskränkningar i ett försäkringsföretags förfoganderätt över sina tillgångar till följd av bristande uppfyllelse av kravet på försäkringstekniska avsättningar.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår att Finansinspektionen även ska ges möjlighet att besluta förfoganderättsinskränkningar på egendom utanför svenskt territorium. Förslaget omfattar däremot inte ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss omfattar inte ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från FRL:s tillämpningsområde beroende på storlek.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Inskränkningar på Finansinspektionens initiativ

Tillsynsmyndigheten i försäkringsföretagets hemland får förbjuda företaget att fritt förfoga över sina tillgångar, om företaget inte följer direktivets bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar (artikel 137 i Solvens II-direktivet). Förbud får enligt artikeln endast meddelas efter det att tillsynsmyndigheten i hemlandet har underrättat tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaterna om sin avsikt. Enligt artikeln ska tillsynsmyndigheten i hemlandet också ange vilka tillgångar som ska omfattas av åtgärden.

Bestämmelserna i artikel 137 har stora likheter med artikel 20.1 i första skadedirektivet, artikel 37.1 i konsoliderade livdirektivet och artikel 42.1 i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har genomförts i svensk rätt genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 7 § FRL och 3 kap. 7 § LUFT och artikel 137 föranleder därför ingen ytterligare lagstiftningsåtgärd.

Av artikel 138.5 i direktivet framgår att tillsynsmyndigheten, i fall då företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet, helt eller delvis får begränsa ett företags rätt att fritt förfoga över sina tillgångar, om särskilda omständigheter föreligger och tillsynsmyndigheten bedömer att det berörda företagens finansiella ställning kommer att ytterligare försämrans. Den tillsynsmyndighet som beslutar om inskränkningar i företagets förfoganderätt ska underrätta tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaterna om alla åtgärder den har vidtagit. Dessa myndigheter ska, på begäran av tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten, vidta samma åtgärder. Tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten ska också ange vilka tillgångar som ska omfattas av inskränkningarna.

Bestämmelserna i artikel 138.5 har stora likheter med artikel 20.2 andra stycket och 20.5 i första skadedirektivet, artikel 13.2 i tredje skadedirektivet, artikel 37.2 andra och femte styckena i konsoliderade livdirektivet och artikel 42.2 andra och fjärde styckena i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 7 § FRL och 3 kap. 7 § LUFT. Det nuvarande regelverket bör kompletteras så att Finansinspektionen ges möjlighet att ingripa genom förfoganderättsinskränkningar, om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet och det föreligger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagens finansiella ställning kommer att försämrans ytterligare.

Av bestämmelserna i artikel 139.3 i direktivet framgår att tillsynsmyndigheten i hemlandet, i fall då företaget inte uppfyller minimikapitalkravet, helt eller delvis får inskränka ett försäkringsföretags rätt att fritt förfoga över sina tillgångar. Den tillsynsmyndighet som beslutar om inskränkningar i företagets förfoganderätt ska underrätta tillsynsmyndigheterna i eventuella värdländer om alla åtgärder den har vidtagit. Dessa myndigheter ska, på begäran av tillsynsmyndigheten i hemlandet, vidta samma åtgärder. Tillsynsmyndigheterna i hemlandet ska ange vilka tillgångar som ska omfattas av åtgärderna.

Bestämmelserna i artikel 139.3 har stora likheter med artikel 20.3 i första skadedirektivet, artikel 37.3 andra stycket i konsoliderade livdirektivet och artikel 42.3 andra stycket i återförsäkringsdirektivet. I dessa äldre direktiv utlöstes motsvarande ingripandeåtgärder när solvensmarginalen gick under garantibeloppet. Dessa artiklar har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 7 och 12 §§ FRL samt 3 kap. 7 § LUFT. De nuvarande reglerna i FRL bör kompletteras så att Finansinspektionen ges möjlighet att ingripa genom förfoganderättsinskränkningar om ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet.

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek får beviljas undantag från FRL:s bestämmelser om solvens och offentliggörande (se avsnitt 6.4). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för dessa mindre försäkringsföretag. Det är lämpligt att nu aktuell bestämmelse i

FRL även omfattar brister i uppfyllandet av ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett mindre försäkringsföretag.

Inskränkningar efter begäran från annan tillsynsmyndighet

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga i enlighet med nationell lagstiftning för att kunna förbjuda försäkringsföretag att fritt förfoga över tillgångar som är belägna inom deras territorier om företagens hemmedlemsstat begär det (artikel 140 i Solvens II-direktivet). En sådan förfogandeinskränkning kan ske i de fall som anges i artiklarna 137–139 och 144.2 samt kan omfatta de tillgångar som hemmedlemsstaten ska ange. I artiklarna 137–139 återfinns bestämmelser om möjligheten att använda förfogandeförbud vid bristande efterlevnad av kraven på försäkringstekniska avsättningar, solvenskapitalkravet respektive minimikapitalkravet, och i artikel 144.2 återfinns bestämmelser om möjligheten att använda förfogandeförbud i samband med återkallelse av tillstånd.

Sista ledet i artikel 140 måste rimligen förstås som en upplysning om den skyldighet som hemmedlemsstaten har enligt artiklarna 137–139 och 144.2, dvs. att ange vilka tillgångar som ska omfattas av förfogandeförbudet, och att den skyldigheten måste ha fullgjorts för att ett förbud ska kunna meddelas i Sverige.

Bestämmelserna i artikel 140 har stora likheter med artikel 20a.3 i första skadedirektivet, artikel 38.3 i konsoliderade livdirektivet och artikel 43.4 i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har genomförts genom bestämmelser i 3 kap. 7 § LUFT och artikel 140 föranleder därför ingen ytterligare lagstiftningsåtgärder.

17.14 Återkallelse av tillstånd

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde beroende på storlek och företagens finansiella saneringsplan är uppenbart otillräcklig eller om företaget inte inom tre månader från den tidpunkt då företaget inte längre uppfyllde minimikapitalkravet eller kapitalkravet för mindre försäkringsföretag, har vidtagit de åtgärder som finns angivna i en godkänd finansiell saneringsplan.

Ett försäkringsföretags tillstånd får återkallas, om företaget inte har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser inom ett år från det att tillståndet gavs eller om företaget inte har drivit försäkringsrörelse under en sammanhängande tid av sex månader. Företagets tillstånd får vidare återkallas, om företaget inte inom vissa tidsfrister har vidtagit de åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet som finns angivna i en godkänd åtgärdsplan eller i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Regeringens bedömning: Det krävs inga lagändringar med anledning av bestämmelserna i Solvens II-direktivet om skyldigheten för Finansinspektionen att underrätta tillsynsmyndigheterna i de

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Utredningens förslag beaktar inte särskilda kapitalkrav för mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Förslaget i utkastet till lagrådsremiss beaktar inte särskilda kapitalkrav för mindre försäkringsföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Bestämmelserna om när Finansinspektionen får återkalla ett tillstånd

Av bestämmelserna i artikel 144.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår när tillsynsmyndigheten i hemlandet *får* återkalla ett tillstånd. Återkallelse får ske när det berörda företaget

- inte utnyttjar tillståndet inom viss tid,
- avstår från att utnyttja tillståndet,
- inte längre bedriver verksamheten,
- inte längre uppfyller villkoren för tillståndet eller
- allvarligt åsidosätter sina skyldigheter enligt de bestämmelser som gäller för företaget.

Av bestämmelsen i artikel 144.1 andra stycket framgår när tillsynsmyndigheten i hemlandet *ska* återkalla ett tillstånd. Återkallelse ska ske när det berörda företaget har brustit i efterlevnaden av minimikapitalkravet och tillsynsmyndigheten har funnit att den finansiella saneringsplanen är uppenbart otillräcklig eller när det berörda företaget inte har lyckats genomföra planen inom tre månader från det att den bristande efterlevnaden av minimikapitalkravet konstaterades.

Bestämmelserna i artikel 144.1 första stycket a– c har stora likheter med artikel 22.1 första stycket led a, b och d i första skadedirektivet, artikel 14 i tredje skadedirektivet, artikel 39.1 första stycket led a, b och d i konsoliderade livdirektivet och artikel 44.1 första stycket led a, b och d i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 8–10 §§ FRL och i huvudsak är inte några ytterligare lagstiftningsåtgärder påkallade. Det finns dock anledning att i viss mån precisera återkallelsegrunden i artikel 144.1 c genom att i direkt i lag ange att Finansinspektionen får återkalla ett försäkringsföretags tillstånd om företaget inte inom viss angiven tidsfrist har vidtagit de åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet som finns angivna i en godkänd åtgärdsplan eller i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten. Grunden för detta ställningstagande är den nya bestämmelsen i artikel 141 i Solvens II-direktivet som stadgar att om ett företags solvenssituation fortsätter att försämrats ska tillsynsmyndigheterna ha befogenheter att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att garantera försäkringstagarnas intressen när det rör sig om försäkrings-

avtal. Detta gäller oberoende av åtgärder enligt artiklarna 138 och 139 om bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet respektive minimikapitalkravet.

Det finns vidare anledning att instämma i utredningens bedömning såvitt avser den nuvarande skyldigheten för Finansinspektionen i 16 kap. 9 § första stycket 2 och 4 FRL att återkalla ett företags tillstånd enbart av det skälet att företaget inte har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser inom ett år från det att tillståndet gavs, eller om företaget inte har drivit försäkringsrörelse under en sammanhängande tid av sex månader, att denna riskerar att vara onödigt begränsande. Av artikel 144.1 a i direktivet framgår dessutom att tillsynsmyndigheten *får* återkalla ett tillstånd i dessa fall. De nuvarande bestämmelserna i FRL bör därför justeras så att Finansinspektionen inte som utgångspunkt måste återkalla ett tillstånd i de nu angivna fallen.

Bestämmelserna om när Finansinspektionen ska återkalla ett tillstånd

Bestämmelserna i artikel 144.1 andra stycket om återkallelse av tillstånd när ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet har ingen direkt motsvarighet i de äldre direktiven, och ska därför införas i svensk lag. Bestämmelsen genomförs lämpligast genom ett tillägg i den nu gällande lagregeln i FRL om när Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd.

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek får beviljas undantag från FRL:s bestämmelser om solvens och offentliggörande (se avsnitt 6.4). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka bestämmelser som ska gälla för dessa mindre försäkringsföretag. Det är lämpligt att nu aktuell bestämmelse om återkallelse av tillstånd även omfattar brister i uppfyllandet av ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett mindre försäkringsföretag.

Anmälan till tillsynsmyndigheterna i övriga medlemsländer m.m.

När ett tillstånd återkallas eller upphör ska tillsynsmyndigheten i hemlandet, enligt bestämmelsen i artikel 144.2 första stycket, anmäla detta till tillsynsmyndigheterna i de övriga medlemsländerna. Dessa myndigheter ska enligt bestämmelsen vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att försäkringsföretaget inleder ny verksamhet inom deras territorier. Enligt artikel 144.2 andra stycket ska tillsynsmyndigheten i hemlandet, tillsammans med tillsynsmyndigheterna i de övriga medlemsländerna, vidta alla de åtgärder som behövs till skydd för de försäkrades intressen, och särskilt inskränka företagets rätt att fritt föfoga över dess tillgångar i enlighet med artikel 140 i direktivet.

Bestämmelserna i artikel 144.2 har stora likheter med artikel 22.1 i första skadedirektivet, artikel 39.1 i konsoliderade livdirektivet och artikel 44.1 i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har genomförts genom bestämmelser i nuvarande 16 kap. 7 och 12 §§ FRL samt 3 kap 7 § LUFT och ytterligare lagstiftningsåtgärder med anledning av artikel 144.2 är enligt regeringens mening inte påkallade.

Av bestämmelsen i artikel 144.3 framgår det att varje beslut att återkalla ett tillstånd ska innehålla en fullständig motivering och meddelas till det berörda försäkringsföretaget, vilket tillgodoses av 20 § förvaltningslagen.

17.15 Anmälan om tillstånd och återkallelse av tillstånd

Regeringens bedömning: Kravet enligt Solvens II-direktivet om att beviljande och återkallelse av tillstånd att bedriva försäkringsrörelse ska anmälas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kräver inte någon lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 2.3 i omnibus II-direktivet* införs en ny artikel 25 a i Solvens II-direktivet. Där anges att varje auktorisation eller återkallelse av auktorisation ska anmälas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) som sedan ska föra en förteckning över detta. Eiopa ska offentliggöra denna förteckning på sin webbplats och hålla den uppdaterad.

Solvens II-direktivet innehåller regler för beviljande respektive återkallelse av tillstånd. Beslut om detta fattas enligt FRL av Finansinspektionen. Den anmälningsskyldighet till Eiopa beträffande dessa beslut som införs genom Solvens II-direktivet föranleder ingen lagstiftningsåtgärd. En sådan regel bör i stället införas på förordningsnivå.

17.16 Bemyndigande avseende innehållet i en åtgärdsplan och i en finansiell saneringsplan

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en åtgärdsplan och i en finansiell saneringsplan.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skäl för regeringens förslag: Av artikel 142.1 i Solvens II-direktivet framgår vilka uppgifter eller bevis som en åtgärdsplan och en finansiell saneringsplan minst ska innehålla. Det handlar om uppgifter rörande

intäkter och kostnader, prognoser, medel som är avsedda att täcka avsättningar och kapitalkrav samt uppgifter om företagets riktlinjer för återförsäkring.

Bestämmelserna i artikel 142.1 har stora likheter med artikel 20a 1 första stycket i första skadedirektivet, artikel 38.1 andra meningen leden a–e i konsoliderade livdirektivet och artikel 43.2 leden a–e i återförsäkringsdirektivet. Dessa artiklar har, efter bemyndigande i nuvarande 16 kap. 26 § FRL, genomförts genom bestämmelser i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om finansiell saneringsplan (FFFS 2011:13). Bemyndigandet i nuvarande 16 kap. 26 § FRL bör dock utvidgas till att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om såväl innehållet i en finansiell saneringsplan som innehållet i en åtgärdsplan.

18 Grupper

18.1 Gruppreglerna i Solvens II-direktivet

Genom Solvens II-direktivet införs en ny och utbyggd reglering av tillsynen över försäkringsföretag som ingår i en grupp av företag. Dagens EU-rättsliga regler i det s.k. försäkringsgruppsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv nr 98/78/EG av den 27 oktober 1998 om extra tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp) upphävs och ersätts med nya regler i Solvens II-direktivet. Regleringen ändrar inriktning från att ta sikte på de enskilda försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp till att avse hela gruppen sedd som en helhet. I linje med den inriktningen innehåller direktivet bestämmelser om hur regleringen på de olika områdena ska tillämpas på gruppnivå, exempelvis i fråga om kapitalbas, kapitalkrav, rapportering och företagsstyrning.

Grupptillsynen utgör ett komplement till den tillsyn som ska ske med avseende på de enskilda försäkringsföretagen individuellt. Ett försäkringsföretag som ska underkastas grupptillsyn ska alltså även stå under tillsyn som enskilt institut.

För de grupper som är verksamma i flera medlemsstater i EU ska det – med något undantag – utses en grupptillsynsmyndighet, som ansvarar för grupptillsynen med avseende på en viss grupp. Grupptillsynsmyndigheten och de övriga behöriga myndigheterna i de länder där gruppen finns ska samarbeta inom ramen för ett s.k. tillsynskollegium. I Solvens II-direktivet finns regler dels om hur grupptillsynsmyndigheten ska utses, dels om hur samarbetet ska ske mellan denna och övriga tillsynsmyndigheter. Det finns också regler om hur de nationella behöriga myndigheterna, inbegripet grupptillsynsmyndigheten, ska samarbeta med den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, förkortad Eiopa.

Regleringen av grupper i Solvens II-direktivet samverkar med regleringen av tillsynen över finansiella konglomerat enligt konglomeratdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv

2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU). Ändamålet är att tillsynen ska bli effektiv och samordnad. Om särskild tillsyn sker av en grupp till följd av bestämmelserna i konglomeratdirektivet, påverkar det vilka resurser som ska läggas på grupptillsyn enligt Solvens II-direktivet.

Konglomeratdirektivet har genomförts i Sverige i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, kallad konglomeratlagen. Finansiella konglomerat är grupper av företag som innehåller företag som driver verksamhet av viss storlek inom både försäkringssektorn och bank- och värdepapperssektorn (se 2 kap. 1 § konglomeratlagen). Vissa bestämmelser i Solvens II-direktivet kan för sin tillämpning bli beroende av om konglomeratdirektivet är tillämpligt (se t.ex. artikel 213.3 i Solvens II-direktivet).

Den 16 november 2011 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG och 2009/138/EG vad gäller extra tillsyn över finansiella enheter i ett finansiellt konglomerat (här benämnt ändringsdirektivet) som bl.a. innehåller ändringar i Solvens II-direktivet. Regeringens förslag utgår därför från den lydelse av Solvens II-direktivet som direktivet fått genom ändringsdirektivet. Dessutom beaktas de ändringar av Solvens II-direktivet som framgår av det s.k. omnibus II-direktivet.

18.1.1 Nya regler om grupper och definitioner av betydelse för omfattningen av en grupp

Regeringens förslag: Solvens II-direktivets gruppregler införs för de försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen och i de delar direktivets gruppregler avser försäkringsholdingföretag, försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag. Definitionen av grupp i Solvens II-direktivet införs i lag i huvudsakliga delar. Begreppet ägarintresse definieras i lag och ersätter det nu använda begreppet intresseföretag. Begreppet anknutet företag definieras också i lag.

Regeringens bedömning: Nuvarande definitioner av moderföretag och dotterföretag behålls oförändrade. Finansinspektionen ska inte ges befogenhet att i ett visst fall betrakta ett företag som moder- eller dotterföretag, om det ena företaget utövar ett bestämmande inflytande över det andra. Begreppet företag med ägarintresse som förekommer i den svenska lydelsen av Solvens II-direktivet, införs inte.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att begreppet försäkringsgrupp ska användas i lagtext även fortsättningsvis, med möjlighet för Finansinspektionen att i ett visst fall betrakta ett företag som moder- eller dotterföretag. Utredningen föreslår vidare att begreppen företag med ägarintresse införs

i lag och att begreppet ägarintresse inte ska definieras särskilt samt att begreppet intresseföretag ska behållas.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inga invändningar mot dem. *Finansinspektionen* anser att utredningens förslag till gruppbestämmelser behöver bearbetas ytterligare och att förslaget fått en utformning som tycks avvika från strukturen och innehållet i motsvarande avsnitt i Solvens II-direktivet. Inspektionen och *Svensk Försäkring* menar vidare att begreppet ägarintresse är av stor vikt för förståelsen av gruppreglerna och bör definieras i lag på ett sätt som nära ansluter till den definition som finns i Solvens II-direktivet. *Folksam* pekar på att utredningens förslag att i ett visst fall låta Finansinspektionen behandla ett visst företag som moder- eller dotterföretag lämnar ett stort tolkningsutrymme till inspektionen och riskerar att leda till osäkerhet i rättstillämpningen. *Svensk Försäkring* framför liknande synpunkter.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att Solvens II-direktivets uttryck ”företag med ägarintresse” bör införas i gruppreglerna i FRL. Vidare anser inspektionen att man ska ges befogenhet att i ett visst fall betrakta ett företag som moder- eller dotterföretag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänna utgångspunkter

När det gäller Solvens II-direktivets bestämmelser om grupper av företag finns, som *Finansinspektionen* påpekar, särskilt starka skäl att vid utformningen av de svenska lagreglerna hålla sig nära Solvens II-direktivets lydelse. Försäkringsföretag ingår numera i stor omfattning i grupper av företag som har internationell karaktär. Den nya tillsynsordning som skapats inom EU förutsätter också, som redan berörts, ett nära samarbete som inbegriper de nationella tillsynsmyndigheterna sinsemellan och den nya europeiska tillsynsmyndigheten Eiopa. Om de bestämmelser som genomför Solvens II-direktivet avviker från direktivet och på grund av detta skiljer sig åt mellan EU:s medlemsstater, försvåras det nödvändigt tillsynssamarbete. Regelefterlevnaden för försäkringsföretagen försvåras likaså. Detta gäller särskilt som Solvens II-direktivets uppbyggnad och terminologi i stor utsträckning får genomslag i reglering även på andra nivåer (bl.a. i nivå-II reglerna). Som huvudregel bör de svenska gruppreglerna för försäkringsföretag därför nära ansluta till Solvens II-direktivet och de begrepp som används i direktivet. Vissa undantag från denna huvudregel är dock motiverade, vilket berörs i det följande.

Gruppdefinitionen

Genom Solvens II-direktivet har en definition av begreppet grupp införts på försäkringsområdet (se artikel 212.1 c i Solvens II-direktivet). Någon sådan definition har tidigare inte funnits. Dagens definition av försäk-

ringsgrupp i 9 kap. 1 § FRL bygger på en beskrivning i försäkringsgruppsdirektivet av de fall då särskild tillsyn ska utövas över de försäkringsföretag som ingår i en grupp (se prop. 1999/2000:99 s. 32 f. och även prop. 2005/06:45). Till största delen är omfattningen av en grupp oförändrad i Solvens II-direktivet i förhållande till försäkringsgruppsdirektivet, bl.a. är definitionerna av moder- och dotterföretag oförändrade. En utvidgning har dock skett på så sätt att en grupp enligt artikel 212.1 c ii även kan baseras på starka och varaktiga finansiella kopplingar mellan företagen. En förutsättning är att det ena företaget genom en centraliserad samordning har ett dominerande inflytande över de övriga. En ytterligare förutsättning för att en grupp ska innefatta dessa företag är att ingående och avbrytande av de finansiella kopplingarna kräver förhandsgodkännande av grupp-tillsynsmyndigheten.

Lagrådet anser att det bör klargöras vilken betydelse de svenska genomförandebestämmelserna om bl.a. tillstånd av grupp-tillsynsmyndigheten får vid tillämpningen av de svenska reglerna om grupp-tillsyn. Regeringen vill med anledning av detta peka på att i Sverige uppställs inga krav på sådant förhandsgodkännande eller tillstånd, som *Svensk Försäkring* framhåller. Det innebär att två svenska företag aldrig kan utgöra en grupp på grund av den nu aktuella direktivbestämmelsen. Däremot kan ett svenskt företag och ett utländskt företag förenas i en grupp till följd av den. Det blir fallet om ett svenskt företag ingår i en grupp där grupp-tillsynsmyndigheten finns i ett annat land inom EES, där det ställs krav på tillstånd för att ingå och avsluta sådana finansiella kopplingar som avses i direktivbestämmelsen. Det saknar då betydelse om det svenska företaget enligt direktivbestämmelsen utövar ett dominerande inflytande eller står under ett sådant inflytande från ett annat företag. Avgörande är att det enligt lagstiftningen i det land där grupp-tillsynsmyndigheten finns krävs tillstånd för att upprätta och avsluta sådana starka och varaktiga finansiella kopplingar som avses i direktivet.

Det är givetvis av stor betydelse att definitionen av en grupp av företag i FRL så nära som möjligt ansluter till Solvens II-direktivets, för att inte skapa oklarheter och asymmetrier för de grupper som verkar i flera EES-länder. En sådan ordning underlättar också Finansinspektionens samarbete med andra tillsynsmyndigheter och med Eiopa. Därför föreslås en gruppdefinition i FRL motsvarande direktivets definition.

Begreppet grupp bör användas i stället för försäkringsgrupp i enlighet med Solvens II-direktivet. Detta för att inte lagtexten ska få ett annat och snävare tillämpningsområde än den direktivartikel den genomför. En samtidig användning av både grupp och det snävare begreppet försäkringsgrupp är i och för sig tänkbar, men en sådan lösning skulle innebära en onödig avvikelse från direktivets begreppsapparat. Dessutom skulle det medföra en viss risk för att de näraliggande begreppen skulle förväxlas och därigenom försvåra tillämpningen. Ytterligare en fördel med att använda endast begreppet grupp är att man därigenom också uppnår så stor överensstämmelse som möjligt med gruppdefinitionen i konglomeratdirektivet och konglomeratlagen (se artikel 2.12 i konglomeratdirektivet och 1 kap. 7 § konglomeratlagen). Detta har ett särskilt värde med tanke på hur reglerna i konglomeratdirektivet och Solvens II-direktivet samspelar.

Gruppdefinitionen som har en viktig praktisk betydelse för tillämpningen av de materiella reglerna om grupp tillsyn bör placeras tillsammans med dessa regler och inte i 1 kap. FRL, tillsammans med övriga rena definitioner som berör koncernförhållanden (se t.ex. definitioner av anknutet företag, försäkringsholdingföretag, nära förbindelser och kvalificerat innehav).

Som *Svensk Försäkring* påtalar är direktivartikeln inte helt klar när det gäller vad som avses med uttrycken finansiella kopplingar och centraliserad samordning. I skälen till direktivet anges – med avseende på den aktuella direktivbestämmelsen – att försäkringsföretag ska kunna bilda grupper även på annat sätt än genom kapitalband om relationerna företagen emellan garanterar en finansiell solidaritet mellan dem (skäl 98). Enligt skälsatsen kan det i synnerhet röra ömsesidiga associationer men är inte begränsat till dem. Eftersom direktivartikeln bara ska tillämpas när det finns krav på tillstånd av grupp tillsynsmyndigheten för upprättande och avslutande av starka och varaktiga finansiella kopplingar, torde Finansinspektionen och de berörda försäkringsföretagen, i de fall där frågan blir aktuell, kunna få besked om den närmare innebörden av grupp tillsynsmyndigheten.

Moderföretag och dotterföretag

I artikel 13.15 och 13.16 i Solvens II-direktivet anges vad som i direktivet avses med moderföretag och dotterföretag. Därutöver finns bestämmelser i artikel 212.2 i direktivet om att vissa företag som i praktiken utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag ska betraktas som moderföretag och om att de företag över vilka ett dominerande inflytande utövas ska betraktas som dotterföretag.

Definitionerna av moder- och dotterföretag i Solvens II-direktivet överensstämmer i allt väsentligt med definitionerna i försäkringsgruppsdirektivet. Därför behöver ingen annan definition av moderföretag och dotterföretag införas än de som i dag gäller för försäkringsföretagen.

När det gäller den direktivbestämmelse (artikel 212.2) som ger tillsynsmyndigheterna möjlighet att betrakta vissa företag som moderrespektive dotterföretag om det ena företaget utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag, har bedömningen tidigare gjorts att motsvarande bestämmelser i försäkringsgruppsdirektivet och direktivet (92/30/EEG) om grupp baserad tillsyn över kreditinstitut, inte kräver att en motsvarande svensk lagbestämmelse införs (se prop. 1994/95:50 s. 248 och prop. 1999/2000:99 s. 29). Det framhölls då att det borde klart framgå av lagtext när det föreligger ett moder-och dotterföretagsförhållande. En annan sak är, enligt vad som då uttalades, att Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet har att bedöma om en koncern (grupp) föreligger enligt rekvisiten i lagen.

Det saknas anledning att nu frånga den bedömning som tidigare gjorts. Därför bör det inte införas någon bestämmelse i lag motsvarande artikel 212.2 i Solvens II-direktivet.

Intresseföretag eller ägarintresse?

I Solvens II-direktivet används begreppet ägarintresse, definierat som ett ägande, direkt genom annan fysisk eller juridisk person, av minst

20 procent av kapitalet eller av samtliga röster i ett annat företag (se artikel 13.20 i Solvens II-direktivet). Definitionen har ändrats och blivit snävare i förhållande till försäkringsgruppsdirektivet. Det direktivets definition av ägarintresse hänvisar delvis till artikel 17 första meningen i direktiv 78/660/EEG (fjärde bolagsdirektivet). Enligt försäkringsgruppsdirektivet föreligger ett ägarintresse dels om ett företag har en andel i ett annat företags kapital som genom att skapa en varaktig förbindelse mellan företagen är avsedd att främja den egna verksamheten, dels om det finns ett direkt eller indirekt innehav av minst tjugo procent av rösterna eller kapitalet i ett företag (se artikel 1 f i försäkringsgruppsdirektivet).

Dagens definition av intresseföretag i FRL (se 1 kap. 13 §) bygger på den angivna bestämmelsen i försäkringsgruppsdirektivet som definierar vad som utgör ett ägarintresse (se prop. 1999/2000:99 s. 29 f.). När den bestämmelsen ersätts av Solvens II-direktivets definition av ägarintresse måste bestämmelsen i FRL om intresseföretag också ändras.

Skälet till att begreppet intresseföretag kom att användas i FRL och inte begreppet ägarintresse var att begreppet intresseföretag redan användes i redovisningslagstiftningen (se bl.a. 1 kap. 3 § lagen [1995:1560] om årsredovisning i försäkringsföretag [ÅRFL] jämförd med 1 kap. 5 § årsredovisningslagen [1995:1554] samt prop. 1995/96:10, Del II, s. 113–117). I redovisningslagstiftningen genomförs bestämmelsen i artikel 17 i fjärde bolagsdirektivet, som försäkringsgruppsdirektivet hänvisar till. Eftersom försäkringsgruppsdirektivets regler i stor utsträckning utgick från reglerna om försäkringsbolagens redovisning valde man att använda samma begrepp i FRL som i ÅRFL (prop. 1999/2000:99 s. 30).

Det ter sig lämpligt att nu i FRL övergå från att använda begreppet intresseföretag till att använda uttrycket ägarintresse. Därför bör det införas en särskild definition av ägarintresse i FRL, i enlighet med vad *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* förordar.

I artikel 212.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet finns en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska betrakta ett företags innehav av röster eller kapital i ett annat företag som ett ägarintresse, om myndigheten finner att företaget som innehar röster eller kapital utövar ett betydande inflytande över det företag i vilket kapital eller röster innehas. På samma sätt som nyss anförts angående artikel 212.2 första och andra styckena och definitionen av moder- och dotterföretag, är det viktigt att även definitionen av begreppet ägarintresse klart framgår av lagtext och att dess innebörd inte blir beroende av en skönsässig bedömning. Eftersom övervägande skäl talar mot att införa en lagbestämmelse motsvarande artikel 212.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet, bör en sådan inte införas.

Företag med ägarintresse och anknutet företag

I Solvens II-direktivet används begreppen företag med ägarintresse och anknutet företag (se artikel 212.1 a och b i Solvens II-direktivet). Företag med ägarintresse är ett samlingsbegrepp för moderföretag, företag som har ett ägarintresse i ett annat företag och företag som helt eller delvis har en gemensam ledning med ett annat företag. Anknutet företag är ett samlingsbegrepp för dotterföretag, företag som ett annat företag har ett

ägarintresse i och företag som helt eller delvis har en gemensam ledning med ett annat företag.

Utredningen har föreslagit att båda dessa begrepp ska definieras i FRL. Det är enligt regeringens mening önskvärt att i FRL använda Solvens II-direktivets begreppsapparat i så stor utsträckning som möjligt. Det gäller särskilt då begreppen som i förevarande fall används i reglering på nivå II. När det gäller begreppet företag med ägarintresse blir det emellertid svårt att använda det begreppet samtidigt med begreppet ägarintresse. Begreppen är språkligt näraliggande men har inte samma innebörd. Begreppet ägarintresse kommer dessutom alltid att användas på det sättet att ett företag har ett ägarintesse i ett annat företag, vilket medför att risken för förväxling är stor. Dessutom ingår begreppet ägarintesse, enligt direktivets definition, som en delmängd i begreppet företag med ägarintesse. Att detta medför svårigheter framgår tydligt redan av den nämnda definitionen i artikel 212.1 i Solvens II-direktivet där företag med ägarintesse definieras som "ett företag som [...] har ett ägarintesse..." Den definition som föreslås av ägarintesse och de definitioner av moderföretag och dotterföretag som behålls, åstadkommer dessutom i sak samma ordning inom ramen för enskilda bestämmelser som direktivet åstadkommer med användning av begreppet företag med ägarintesse. Begreppet företag med ägarintesse bör därför undvikas i FRL. Samma bedömning gjordes vid genomförandet av försäkringsgruppsdirektivet.

Ibland anges i Solvens II-direktivet att en viss åtgärd ska utföras av ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag med ägarintesse, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. Som exempel kan nämnas artikel 246.4 första stycket i direktivet av vilken det följer att försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintesse, försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget på gruppnivå ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning. En rimlig utgångspunkt är att det är företaget i toppen av gruppen som ska utföra åtgärden. Det kan emellertid finnas fall där gruppens struktur är komplex och då det kan vara befogat att frångå denna utgångspunkt. Som exempel kan nämnas vissa grupper med ett yttersta ägande utanför EES. Det går med andra ord inte att i lagtexten peka ut ett specifikt företag som ansvarigt då det kan variera beroende på fallen av gruppillsyn. Av detta skäl krävs en viss flexibilitet i lagtexten, något som också direktivet får anses ge uttryck för. Däremot är det möjligt att i lagtexten ringa in vilka företag i gruppen som kan komma i fråga, nämligen ett visst försäkringsföretag, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. Frågan om ansvarigt företag måste avgöras med tillämpning av relevanta lagbestämmelser. Regeringen utgår från att eventuella praktiska problem i tillämpningen kan lösas i samråd med gruppillsynsmyndigheten. En utgångspunkt är naturligtvis alltså att det är moderföretag som enligt allmänna associationsrättsliga principer har det ansvar för hur dotterföretagen sköts som föreskrivs i t.ex. aktiebolagslagen.

När det gäller begreppet anknutet företag finns inte någon motsvarande risk för förväxling inom FRL. En nackdel uppkommer dock genom att begreppet anknutet företag används i en annan betydelse i näraliggande lagstiftning, se 1 kap. 3 § konglomeratlagen. Fördelarna med att använda

18.1.2 Definitioner av betydelse för omfattningen av grupp tillsynen

Regeringens förslag: Definitionen av försäkringsholdingföretag behålls i sak oförändrad i försäkringsrörelselagen, liksom definitionen av försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet. Definitioner av EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland införs. En definition av blandat finansiellt holdingföretag införs.

Regeringens bedömning: Definitioner av ledande försäkringsföretag eller ledande försäkringsholdingföretag bör inte införas.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår inte definitioner av EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland utan i stället användning av begreppet försäkringsgivare. Vidare föreslår utredningen att begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag ska införas.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att definitionerna av ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag inte underlättar tillämpningen av reglerna om grupper. *Finansinspektionen* konstaterar att begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag inte har någon motsvarighet i Solvens II-direktivet. Inspektionen är av uppfattningen att dessa begrepp, om de ska införas, endast ska avse de företag som i Solvens II-direktivet benämns företag med det yttersta ägarintresset.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Allmänt om grupp tillsynen

Reglerna i Solvens II-direktivet om grupp tillsyn är konstruerade med utgångspunkt i hur en grupp ser ut; vilken typ av företag som finns i gruppen och om företagen i gruppen finns inom eller utom EES. Olika regler gäller för grupper som är uppbyggda på olika sätt. För att ge de svenska lagreglerna en tydlig struktur behövs ett antal definitioner, så att tillämpningsområdet för de olika bestämmelserna om grupp tillsyn kan avgränsas på rätt sätt.

EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare i tredjeland

När det i Solvens II-direktivet talas om försäkringsföretag eller återförsäkringsföretag betyder det ett företag som har fått tillstånd enligt Solvens II-direktivet att driva försäkringsrörelse (se artikel 13.1 och 13.4 i Solvens II-direktivet). Det kan alltså röra sig om ett svenskt företag eller ett företag från något annat EES-land. För motsvarigheterna till

försäkringsföretag utanför EES har Solvens II-direktivet en definition av försäkringsföretag i tredjeland (se artikel 13.3 i Solvens II-direktivet). I FRL avses däremot alltid ett svenskt företag med begreppet försäkringsföretag. För de utländska motsvarigheterna använder FRL begreppet utländska försäkringsgivare (se bl.a. 1 kap. 2 § FRL) samt i något fall begreppet EES-försäkringsgivare (se 10 kap. 7 § andra stycket FRL).

Solvens II-direktivets gruppbestämmelser skiljer i vissa avseenden mellan försäkringsföretag och försäkringsföretag i tredjeland. Denna åtskillnad kan inte åstadkommas i FRL enbart genom användning av begreppet försäkringsföretag. Det behövs ett begrepp som kan särskilja de företag som har tillstånd enligt Solvens II-direktivet, men i något annat EES-land än Sverige, från de företag som är baserade utanför EES. Detta åstadkoms inte genom införande av begreppet försäkringsgivare, som utredningen föreslagit.

Det föreslås i stället att begreppet EES-försäkringsgivare ska definieras i FRL. En sådan definition finns redan i 1 kap. 5 § första stycket 1 lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, förkortad LUFT. Enligt definitionen är en EES-försäkringsgivare en utländsk försäkringsgivare vars hemland hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och vars verksamhet inom EES står under finansiell tillsyn endast av den behöriga myndigheten i hemlandet. Definitionen är skapad för att markera en gräns mellan de försäkringsgivare som omfattas av den europeiska försäkringsrörelseregleringen och de som inte gör det (se prop. 1997/98:141 s. 91).

Det föreslås att definitionen i FRL av begreppet EES-försäkringsgivare ska knyta an mer direkt till Solvens II-direktivet och uttryckligen innefatta de företag som omfattas av det direktivet. En nackdel är att definitionen då får en annorlunda utformning i förhållande till LUFT. Den nackdelen uppvägs emellertid av den föreslagna definitionens större tydlighet. Sakligt sett torde ingen skillnad uppstå.

Som motsvarighet till begreppet EES-försäkringsgivare föreslås införande av begreppet försäkringsgivare från tredjeland. Det begreppet ska innefatta de företag vars hemländer inte hör till EES men som skulle omfattas av Solvens II-direktivet om hemländerna hörde till EES. Det stämmer därmed överens med Solvens II-direktivets definition av försäkringsföretag i tredjeland. Även denna definition kommer att avvika från definitionen i LUFT (se 1 kap. 5 § första stycket 2) enligt vilken försäkringsgivare från tredjeland är; annan utländsk försäkringsgivare än EES-försäkringsgivare som enligt sitt hemlands lag är en juridisk person. Det är en nackdel att två så näralliggande lagar har olika definitioner av samma begrepp. Intresset av att definitionen i FRL ligger så nära Solvens II-direktivet som möjligt får dock anses väga tyngre.

Försäkringsholdingföretag, försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet och blandade finansiella holdingföretag

I artikel 212.1 f i Solvens II-direktivet definieras begreppet försäkringsholdingföretag. Det är något förenklat ett moderföretag som har som föremål för sin huvudsakliga verksamhet att förvärva och äga dotterföre-

tag som är försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare eller försäkringsföretag i tredjeland. Definitionen i Solvens II-direktivet är i sak oförändrad i förhållande till försäkringsgruppsdirektivet. Därför behöver någon saklig ändring inte göras i FRL:s definition. Däremot behöver en anpassning göras med anledning av att de nya begreppen EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland införs i FRL.

Begreppet försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet har nyligen införts i FRL (se prop. 2012/13:160 Nya regler för finansiella konglomerat och grupper). Begreppet har samma sakliga innehåll i Solvens II-direktivet som i försäkringsgruppsdirektivet. Därför ska ingen saklig ändring göras i FRL vid genomförandet av Solvens II-direktivet såvitt avser det begreppet.

Begreppet ingår emellertid i den nuvarande gruppdefinitionen i FRL, som enligt vad som föreslås i det föregående ska utmönstras och ersättas av en ny. Mot den bakgrunden behöver definitionen i FRL av försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet omarbetas, så att den passar in bland de övriga definitioner som införs för att ligga till grund för bestämmelserna om grupp tillsyn. Den omarbetade definitionen bör placeras i 1 kap. FRL, där bl.a. det näraliggande begreppet försäkringsholdingföretag återfinns. Där definieras det som ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, en försäkringsgivare från tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 4 lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat eller ett försäkringsholdingföretag och som har minst ett dotterföretag som är försäkringsföretag.

Lagrådet anser att en definition av termen ”blandat finansiellt holdingföretag” bör föras in i FRL. Regeringen instämmer i den bedömningen.

Ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag

Utredningen har föreslagit att begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag ska införas. Som *Finansinspektionen* anmärker avser utredningen med begreppen bl.a. vad som i direktivet benämns ”företag med det yttersta ägarintresset” (se bl.a. artikel 215.2 i Solvens II-direktivet). Varken begreppen som sådana eller utredningens användning av begreppen har dock någon direkt motsvarighet i direktivet. Försiktighet bör iaktas i fråga om införande av begrepp i FRL som inte har sin grund i direktivet. Detta är särskilt viktigt när det gäller bestämmelserna om grupper, som i stor utsträckning kommer att tillämpas över nationsgränserna. Enligt regeringens bedömning behövs inte heller begreppen för att klargöra vilket företag som ska underkastas grupp tillsyn respektive ansvara för att en grupp följer direktivets regler. Detta bör i stället följa av de regler som genomför direktivets bestämmelser om omfattningen av grupp tillsynen i olika fall (se artikel 213.2 i Solvens II-direktivet). I de enskilda materiella tillsynsbestämmelserna bör det vidare göras tydligt vilket företag som grupp tillsynen ska utgå från.

Begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag bör därför inte användas i FRL.

18.1.3 Fall då grupp tillsyn ska utövas

Regeringens förslag: Särskild tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp (grupptillsyn) med avseende på solvens, riskkoncentrationer, interna transaktioner, riskhantering och intern kontroll ska utövas över

1. försäkringsföretag som är moderföretag till eller har ägarintresse i åtminstone ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland,

2. försäkringsföretag som har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med ett annat försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, och

3. försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES.

Grupptillsyn enligt vissa bestämmelser i Solvens II-direktivet ska utövas över försäkringsföretag vars moderföretag finns utanför EES, om tillsynen i moderföretagets hemland inte kan anses likvärdig med den tillsyn som ska ske enligt Solvens II-direktivet inom EES.

Grupptillsyn över försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet ska endast utövas med avseende på transaktioner inom gruppen.

Ett försäkringsföretag som ingår i en grupp som omfattas av grupptillsyn står även under tillsyn som enskilt försäkringsföretag.

Utredningens förslag innehåller inte någon direkt motsvarighet till regeringens förslag i aktuell del. Utredningen föreslår en bestämmelse som ålägger ett ledande företag inom en grupp ansvaret för att tillämpa gruppreglerna.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* påpekar att Solvens II-direktivet ställer olika krav på olika typer av grupper och menar att utredningens författningsförslag behöver revideras för att återge detta. Även *Svensk Försäkring* efterlyser ett klagande av vilka regler som gäller för olika grupper och anser att det i inledningen av gruppkapitlet i FRL bör anges vilka regler som gäller för olika grupper.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utkastet till lagrådsremiss innehåller en bestämmelse som innebär att de försäkringsföretag som avses i artikel 213.2 i Solvens II-direktivet har ansvaret för att alla de företag som ingår i samma grupp som försäkringsföretaget sammantaget uppfyller kraven i bestämmelserna om grupptillsyn, om inte annat anges.

Remissinstanserna Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* noterar att bestämmelsen om ansvarigt försäkringsföretag går längre än relevanta artiklar i Solvens II-direktivet. Enligt inspektionen regleras i artikel 213.2. inte vilket företag som är ansvarigt i en grupp utan där anges endast när grupptillsyn ska tillämpas. *Svensk Försäkring* anför att det inte är förenligt med EU-kraven att det alltid ska vara ett svenskt försäkringsföretag som är ansvarigt för att hela gruppen sammantaget uppfyller kraven. *Länsförsäkringar AB (LFAB)* anför bl.a. följande. Bestämmelsen

i lagförslaget om ansvarigt försäkringsföretag bör utgå i sin helhet då den bl.a. är oförenlig med associationsrättsliga regler och bestämmelserna om ansvarigt företag i lagen (2014:968) om särskild tillsyn av kreditinstitut och värdepappersbolag samt ordningen enligt lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Förslaget till gruppbestämmelser på försäkringsområdet liksom motsvarande lagstiftning på bankområdet innehåller besvärande oklarheter och regelkonflikter som det är angeläget att rätta till. Det finns även en lagkonflikt mellan rörelsereglerna och aktiebolagslagen som det är angeläget att rätta till. Till stöd för att bestämmelse om ansvarigt försäkringsföretag bör utgå har LFAB gett in och åberopat ett yttrande från f.d. justitierådet Johan Munck. LFAB lämnar vidare förslag till följdändringar av bestämmelserna om grupp-tillsyn i lagförslaget som enligt bolaget behövs, om bestämmelsen om ansvarigt försäkringsföretag utgår. LFAB önskar ett förtydligande av bestämmelserna om ansvarigt företag i 3 kap. lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Även i denna del har bolaget gett in och åberopat ett yttrande från Johan Munck.

Skälen för regeringens förslag: De materiella reglerna om grupp-tillsyn i Solvens II-direktivet omfattar områdena grupp-solvens, riskkoncentrationer, interna transaktioner, riskhantering och intern kontroll (se artiklarna 218–246). I artikel 213 i Solvens II-direktivet anges i vilka fall grupp-tillsyn ska utövas över en grupp och vilka materiella bestämmelser om grupp-tillsyn som ska tillämpas på olika typer av grupper. Artikel-n ska läsas ihop med direktivets definition av grupp i artikel 212.1 c.

Artikel 214.1 innehåller ett klargörande av att utövande av grupp-tillsyn inte innebär att tillsyn ska utövas över vissa moderföretag som inte har huvudkontor inom EES samt vissa moderföretag som inte är försäkrings-företag. Så är fallet utan att det behöver anges särskilt i lag.

Grupp-tillsyn på alla de angivna områdena ska utövas över försäkrings-företag som ingår i samma grupp som en annan försäkrings-givare (försäkringsföretag, EES-försäkrings-givare eller försäkrings-givare från tredjeland), samt över försäkringsföretag vars moderföretag finns inom EES och hör till vissa särskilt utpekade kategorier (försäkringsholding-företag och blandade finansiella holdingföretag med huvudkontor inom EES). De försäkringsföretag vars moderföretag har huvudkontor utanför EES ska endast underkastas grupp-tillsyn, om den tillsyn som utövas i moderföretagets hemland inte kan anses likvärdig med tillsynen som ska ske inom EES. För de försäkringsföretag vars moderföretag är försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet (se definition av det begreppet i artikel 212.1 g i direktivet) ska grupp-tillsynen enligt artikel 213. 2 d jämförd med artikel 265 vara begränsad till att avse transaktioner inom grupper.

Som både *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* framhåller bör det klart anges i lag vilken grupp-tillsyn som ska utövas över olika typer av grupper. Därför bör en lagbestämmelse införas som motsvarar artikel 213.1 och 213.2 i Solvens II-direktivet.

Den bestämmelsen bör dock inte, som föreslås i utkastet till lagråds-remiss, kompletteras med en bestämmelse om att de försäkringsföretag som avses i artikel 213.2 har ansvaret för att alla de företag som ingår i samma grupp som försäkringsföretaget sammantaget uppfyller kraven i bestämmelserna om grupp-tillsyn, om inte annat anges. Skälet för detta är

att det inte behövs en sådan bestämmelse. Den riskerar också att, som LFAB anser, stå i strid med andra regelverk, som t.ex. aktiebolagslagen. Genom att inte lämna förslag till en sådan bestämmelse undviks att det uppstår en potentiell lagkonflikt. En bättre ordning är i stället att, i enlighet med direktivets uppbyggnad, ange explicit i de materiella bestämmelserna vilket eller vilka företag reglerna gäller för. Regeringen har övervägt de följdändringar i lagförslaget om grupp tillsyn i FRL som LFAB föreslagit med anledning av att bestämmelsen om ansvarigt försäkringsföretag utgått men inte funnit skäl att genomföra dessa. Vidare är det inte möjligt att inom ramen för detta lagstiftningsärende överväga om det finns behov av att förtydliga bestämmelserna i 3 kap. lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag.

Lagrådet anför att bestämmelserna om fall då grupp tillsyn ska utövas ger intryck av att tillsynen avser endast de svenska försäkringsföretag som nämns i paragrafen om fall då grupp tillsyn ska utövas. Samtidigt förefaller bestämmelserna om grupp tillsyn i någon mening innebära att tillsyn utövas över gruppen som helhet, dvs. även över eventuella utländska företag som ingår i gruppen. Om detta är rätt uppfattat bör paragrafen omformuleras exempelvis på så sätt att det anges att grupp tillsyn ”ska utövas över grupper där det ingår” sådana försäkringsföretag som nämns i paragrafen.

Lagrådet anför vidare bl.a. följande. De föreslagna svenska reglerna i 19 kap. om rapportering, tillsyn, företagsstyrningssystem, kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå, m.m., är närmast inriktade på de svenska försäkringsföretagen och på Finansinspektionens tillsyn. Eftersom grupp tillsynen är gränsöverskridande får emellertid också andra EES-länders lagstiftning och andra grupp tillsynsmyndigheters tillsynsåtgärder betydelse. Hur regleringen i detta avseende är tänkt att fungera framstår som oklart. Exempelvis finns ingen lagvalsregel som tydligt utvisar i vilka fall grupp tillsynen ska ske enligt bestämmelserna i försäkringsrörelselagen respektive enligt motsvarande regelverk i andra EES-stater. Av bestämmelsen om fall då grupp tillsyn ska utövas verkar i och för sig följa att frågan om grupp tillsyn ska ske enligt bestämmelserna i försäkringsrörelselagen avgörs av om det i gruppen finns ett svenskt försäkringsföretag och hur detta företag i så fall är placerat i gruppstrukturen. Samtidigt synes bestämmelserna om nivån för grupp tillsynen syfta till att åstadkomma att grupp tillsynen inte ska avgränsas så att varje ”delgrupp” i en större grupp ska betraktas för sig utan att tillsynen ska avse gruppen i dess helhet. Om dessa paragrafer utgör ett korrekt införlivande av direktivet, och man därmed kan utgå från att motsvarande reglering finns även i övriga EES-länder, så innebär detta att ett svenskt försäkringsföretag kan komma att omfattas av flera länders bestämmelser om grupp tillsyn. Huruvida detta verkligen är avsikten framstår dock som oklart. Trots att regleringen om fall då grupp tillsyn ska utövas tyder på att försäkringsrörelselagens regler ska tillämpas så snart det finns ett på visst sätt placerat svenskt försäkringsföretag i gruppen synes vidare de materiella bestämmelserna i lagen inte vara utformade efter det synsättet (se t.ex. bestämmelsen om metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav). Där verkar lagens tillämplighet i stället vara beroende av om Finansinspektionen utsetts till grupp tillsynsmyndighet, vilket som framgår av bestämmelsen om när

Finansinspektionen ska vara grupp tillsynsmyndighet inte alltid kommer att vara fallet i de situationer som omfattas av bestämmelsen om fall då grupp tillsyn ska utövas. I bestämmelserna om grupp solvens anges sålunda i de flesta fall att Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, får fatta beslut i olika avseenden och att företagen då ska rapportera m.m. till inspektionen. Däremot sägs ingenting om vad som ska gälla om grupp tillsynsmyndigheten finns utanför Sverige, vilket indikerar att bestämmelserna inte är tänkta att tillämpas i dessa fall. I stället skulle det då vara motsvarande regelverk i det land där grupp tillsynsmyndigheten finns som ska tillämpas. Det finns dock även exempel på bestämmelser där det anges att viss rapportering ska ske till grupp tillsynsmyndigheten eller att det är grupp tillsynsmyndigheten som ska fatta beslut utan att det där anges några begränsningar i fråga om myndighetens lokalisering (se t.ex. första stycket i bestämmelsen om rapportering av återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå). Av den föreslagna regleringen framgår vidare inte klart vad grupp tillsynen närmare bestämt innebär. Som nämnts tar lagstiftningen primärt sikte på att tillsyn ska ske över svenska försäkringsföretag som ingår i en grupp. I bestämmelsen om fall då grupp tillsyn ska utövas anges exempelvis att grupp tillsyn ska "utövas över" försäkringsföretag, inte över andra företag i gruppen eller över gruppen som sådan. Å andra sidan sägs i bestämmelsen om undantag från grupp tillsyn att Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, undanta vissa företag (däribland företag belägna utanför EES) från grupp tillsynen. Detta indikerar att tillsynen som utgångspunkt omfattar alla företag i gruppen. Att grupp tillsynen i någon mening ska avse gruppen som helhet är väl också en självklarhet. Det framstår dock som oklart om detta innebär att Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, kan rikta krav även mot utländska företag i gruppen eller om innebörden av bestämmelserna endast är att förhållandena i andra grupp företag ska beaktas vid grupp tillsynen av svenska försäkringsföretag.

Regeringen noterar att artikel 213.1 första stycket i Solvens II-direktivet anger att medlemsstaterna ska föreskriva grupp tillsyn över försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår i en grupp. Även i skälen till direktivet (se skäl 95) talas om tillsyn över försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp.

I skälen till direktivet (se skäl 96) anges vidare att grupp tillsynen över försäkrings- och återförsäkringsföretag i nödvändig utsträckning bör beakta bl.a. försäkringsholdingföretag. Någon egentlig grupp tillsyn över ett sådant företag utövas dock inte enligt regeringens mening utan sådan tillsyn ska enligt direktivet endast utövas över försäkrings- och återförsäkringsföretag. Däremot ska ett försäkringsholdingföretag beaktas i vissa hänseenden, bl.a. vid beräkningen av grupp solvensen. Hur detta ska ske framgår av Solvens II-direktivet. Det finns en artikel i direktivet, se artikel 235, som innebär att när ett försäkrings- och återförsäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES, ska beräkningen av grupp solvens göras med hänsyn även till försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget.

Även en anknuten EES-försäkringsgivare och en anknuten försäkringsgivare från tredjeland ska i vissa hänseenden beaktas vid grupp-solvensberäkningen. Detta framgår bl.a. av artikel 221 i Solvens II-direktivet som innebär att vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapitalkravet ska ett anknuten företag beaktas proportionellt efter det innehav som bl.a. ett försäkringsföretag har i det anknutna företaget. Det anknutna företaget kan vara t.ex. en EES-försäkringsgivare som är dotterföretag till ett svenskt försäkringsföretag.

För att åskådliggöra vad som sagt kan följande exempel ges. Om det exempelvis finns ett svenskt försäkringsföretag i toppen av en grupp som till fullo äger en dansk försäkringsgivare (EES-försäkringsgivare) som i sin tur till fullo äger en försäkringsgivare i USA ska det svenska försäkringsföretaget (moderbolaget) bl.a. upprätta en konsoliderad solvensbalansräkning. Denna ska inkludera det danska företaget samt det amerikanska. Man får då en bild av hela gruppen, som om verksamheterna i de tre länderna bedrevs i samma bolag i stället för i tre olika bolag. Inte heller mot det danska och amerikanska företaget bedrivs någon grupp-tillsyn i egentlig mening utan detta utövas mot det svenska försäkringsföretaget i gruppen.

Till saken hör även att t.ex. ett anknuten fastighetsföretag (till ett försäkringsföretag) som ingår i en grupp ska beaktas vid grupp-solvensberäkningen (se artikel 221). Med grupp avses själva företagsgruppen såsom den definieras i lagen.

Vidare finns det, med anledning av vad Lagrådet har anfört om att det inte finns någon lagvalsregel, anledning att framhålla att direktivet inte innehåller någon sådan regel, vilket är naturligt eftersom direktivet har ett EU-rättsligt perspektiv. De EU-rättsliga grupp- och konglomeratsreglerna på finansmarknadsområdet utgår emellertid ifrån att det i normalfallet är lagen i det land där grupp-tillsynsmyndigheten finns, som ska tillämpas. Detta är även utgångspunkten i svensk rätt. Det sagda innebär t.ex. att om Finansinspektionen med stöd av FRL har kommit överens med en berörd behörig myndighet inom EES om att inspektionen i stället, av lämplighetsskäl, ska vara grupp-tillsynsmyndighet ska i normalfallet den svenska lagen gälla och tillämpas. Inspektionen får dock tillämpa utländsk rätt i vissa fall, se bl.a. avsnitt 18.3.21. I realiteten torde dock lagvalsfrågan inte skapa några problem då Solvens II-direktivet i stora delar är ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv som kompletteras av EU-förordningar.

När det gäller utformningen av de materiella bestämmelserna om grupp-solvens som Lagrådet tar upp, exempelvis bestämmelsen om metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav, så är den inte enbart tillämplig i de fall som Finansinspektionen utsetts till grupp-tillsynsmyndighet. Bestämmelsens första stycke, om att konsolideringsmetoden ska användas, är en handlingsregel riktad mot berörda företag. Andra stycket däremot, som handlar om att sammanläggnings- och avräkningsmetoden får användas efter beslut av Finansinspektionen, är tillämplig om inspektionen utsetts till grupp-tillsynsmyndighet. Att det finns bestämmelser i den svenska lagen som anger att viss rapportering ska ske till grupp-tillsynsmyndigheten, se t.ex. bestämmelsen om rapportering av återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå,

utan att det anges någon begränsning i fråga om myndighetens lokalisering, är naturligt då vissa av bestämmelserna i Solvens II-direktivet rör rapportering till grupp tillsynsmyndigheten, som inte behöver vara belägen i Sverige.

I fråga om det som Lagrådet anför om huruvida Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, även kan rikta krav mot utländska företag i gruppen eller om innebörden av bestämmelserna endast är att förhållandena i andra grupp företag ska beaktas vid grupp tillsynen av svenska försäkringsföretag så finns det anledning att tydliggöra att det rör sig om det senare fallet.

Med dessa förtydliganden anser regeringen att Lagrådets påpekande om att regleringen, i detta hänseende, är oklar, har tillmötesgått.

Av artikel 213.1 andra stycket framgår att ett försäkringsföretag som ingår i en grupp även står under tillsyn som enskilt försäkringsföretag. En motsvarande bestämmelse bör tas in i FRL.

18.1.4 Nivån för grupp tillsynen

Regeringens förslag: Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett visst försäkringsföretag, ska bestämmelserna om grupp tillsyn tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som i sin tur är moderföretag till ett visst försäkringsföretag, ska bestämmelserna om grupp tillsyn tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Det införs en möjlighet att undanta företag i toppen av en grupp från grupp tillsyn med avseende på riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp, om detta företag i sin tur har ett moderföretag som omfattas, eller självt omfattas, av tillsyn enligt lagen om tillsyn över finansiella konglomerat.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag*Nivån för grupp tillsynen på en grupp inom EES*

Artikel 215.1 i Solvens II-direktivet reglerar på vilken nivå i en grupp som direktivets bestämmelser om grupp tillsyn ska tillämpas på i en situation då det, förenklat uttryckt, placerade över varandra i en grupp finns flera försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag.

Enligt artikel 215 ska bestämmelserna om grupp tillsyn bara tillämpas på nivån för det företag som finns högst upp i gruppstrukturen inom EES och inte samtidigt på någon annan nivå i gruppen. Om exempelvis ett försäkringsföretag är moderföretag till ett annat försäkringsföretag och samtidigt dotterföretag till en EES-försäkringsgivare, ska bestämmelserna om grupp tillsyn tillämpas på nivån för EES-försäkringsgivaren. Om det företag som finns i toppen av en grupp inom EES i sin tur är dotterföretag till ett företag som omfattas av reglerna i konglomeratlagen, kan grupp tillsynsmyndigheten göra vissa undantag från grupp tillsyn enligt artikel 215.2 i Solvens II-direktivet.

Bestämmelserna i artikel 215.1 om att grupp tillsyn i de ovan angivna situationerna enbart ska tillämpas på nivån för det företag som finns högst upp i gruppstrukturen inom EES bör införas i lag.

Utredningens lagförslag är uppbyggt kring begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag. Som konstaterats tidigare bör de begreppen inte användas i FRL. De svenska reglerna bör i stället utformas på ett sätt som närmare knyter an till direktivets lydelse.

För att genomföra direktivet bör det i lag införas bestämmelser som innebär följande. Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsföretag, bör bestämmelserna om grupp tillsyn tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som i sin tur är moderföretag till ett försäkringsföretag bör bestämmelserna om grupp tillsyn tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Det bör även införas en möjlighet att undanta företag i toppen av en grupp från grupp tillsyn med avseende på riskkoncentrationer och transaktioner, om detta företag i sin tur har ett moderföretag som omfattas, eller själv omfattas, av tillsyn enligt lagen om tillsyn över finansiella konglomerat.

18.1.5 Utseende av grupp tillsynsmyndighet

Regeringens förslag: För de grupper som omfattas av full grupp tillsyn ska det finnas en grupp tillsynsmyndighet med ansvar för grupp-

tillsynen. Om det finns flera berörda myndigheter, ska grupp-tillsynsmyndigheten utses bland dem.

Finansinspektionen ska vara grupp-tillsynsmyndighet, om det i gruppen finns ett eller flera försäkringsföretag men ingen EES-försäkringsgivare. Finansinspektionen ska därutöver vara grupp-tillsynsmyndighet bl.a. om det i toppen av gruppen finns ett försäkringsföretag eller om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsholdingföretag som är moderföretag till ett försäkringsföretag.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag i viss utsträckning ska användas för att avgöra när Finansinspektionen ska vara grupp-tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Begreppet grupp-tillsynsmyndighet definieras i artikel 212.1 d i Solvens II-direktivet som den tillsynsmyndighet som är ansvarig för grupp-tillsynen. Artikel 247 i direktivet ställer krav på att en tillsynsmyndighet (grupp-tillsynsmyndigheten) ska vara ansvarig för grupp-tillsynen. Artikeln innehåller regler för att bestämma vilken tillsynsmyndighet som ska anförtros den uppgiften. Den huvudsakliga innebörden av regleringen är att grupp-tillsynsmyndigheten ska vara den myndighet som har tillsyn över ett försäkringsföretag – enligt direktivets definition – som finns i toppen av en grupp eller som har den största balansomslutningen.

Det bör införas bestämmelser i lag som definierar begreppet grupp-tillsynsmyndighet och klargör i vilka fall Finansinspektionen ska vara grupp-tillsynsmyndighet. De bör utformas med förebild i konglomeratlagens bestämmelser om när Finansinspektionen ska vara samordnare enligt den lagen (se 4 kap. konglomeratlagen). Artikel 247.2 har ett unionsperspektiv och innehåller således regler om vilken nationell tillsynsmyndighet inom EES som ska ha ansvaret för grupp-tillsynen. Bestämmelsen som genomför artikeln ska ha ett nationellt perspektiv.

I artikel 247.2 första stycket i Solvens II-direktivet anges att en nationell myndighet ska vara grupp-tillsynsmyndighet, om den är behörig för alla försäkrings- och återförsäkringsföretag i en grupp. I den svenska lagtexten bör detta uttryckas på så vis att Finansinspektionen ska vara grupp-tillsynsmyndighet om det i gruppen finns ett eller flera försäkringsföretag men ingen EES-försäkringsgivare.

Artikel 247.2 andra stycket, behandlar de situationer då det finns minst ett försäkringsföretag och en EES-försäkringsgivare i en grupp. Det måste då avgöras vilken tillsynsmyndighet inom EES som ska vara grupp-tillsynsmyndighet.

Artikel 247.2 andra stycket a) stadgar att om det ledande företaget i en grupp är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, ska den tillsynsmyndighet som auktoriserat det företaget vara grupp-tillsynsmyndighet. I

den svenska versionen av direktivtexten talas det alltså om det ledande företaget i en grupp. Med detta avses det företag som inte har något moderföretag ovanför sig i gruppstrukturen. I den engelskspråkiga versionen av direktivet används uttrycket "a group is headed by". Det uttrycket har i svensk lagtext tidigare översatts med formuleringen att ett företag finns i toppen av grupp (se bl.a. den engelskspråkiga lydelsen av artikel 10.2 i konglomeratdirektivet jämförd med 4 kap. 2 § konglomeratlagen). Den formuleringen bör användas också i de nya gruppreglerna i FRL.

Artikel 247.2 andra stycket b) i) innebär för svenskt vidkommande att Finansinspektionen ska vara grupptillsynsmyndighet om ett försäkringsföretag har ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som moderföretag. Det bör noteras att punkten är tillämplig oavsett om försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget har huvudkontor i Sverige eller inte. Inte heller har det betydelse om försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget har huvudkontor inom EES eller inte.

Artikel 247.2 andra stycket b) ii) reglerar situationen att ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES har försäkringsgivare i flera EES-länder som dotterföretag och något av dessa dotterföretag har auktoriserats i det EES-land där moderföretaget har huvudkontor. Direktivbestämmelsen måste uppfattas på så sätt att den även gäller i den situationen att det aktuella försäkringsholdingföretaget eller blandade finansiella holdingföretaget som dotterföretag har fler än en försäkringsgivare i det land där dess huvudkontor finns. Punkten gäller även då flera försäkringsföretag, tillsammans med en eller flera EES-försäkringsgivare, är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige. Bestämmelsen bör utformas i enlighet härmed.

Artikel 247.2 andra stycket b) iii) behandlar fallet om gruppen har mer än ett ledande företag som är försäkringsholdingbolag eller blandade finansiella holdingföretag, dessa företag har säten i skilda medlemsstater och det i båda dessa stater finns ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag som ingår i gruppen. Då ska tillsynsmyndigheten för det av dessa försäkrings- eller återförsäkringsföretag som har den största totala balansomslutningen utses. Direktivbestämmelsens avser enligt sin ordalydelse situationen då det finns ett försäkringsföretag och en EES-försäkringsgivare som dotterföretag. Den måste dock uppfattas på så sätt att den gäller oavsett om kretsen av dotterföretag består av ett eller flera försäkringsföretag eller av en eller flera EES-försäkringsgivare i något annat EES-land. För att besvara frågan om vilken myndighet som ska vara tillsynsmyndighet räcker det att känna till vilket av de aktuella dotterföretagen som har den största balansomslutningen. Däremot saknar det betydelse om det finns andra försäkringsföretag respektive andra EES-försäkringsgivare i gruppen i samma EES-land. I artikel 247.2 andra stycket b) iv) behandlas fallet att mer än ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag med säte i unionen är dotterföretag till samma försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag och inget av dessa företag har auktoriserats i den medlemsstat där försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella

holdingföretaget har sitt säte. Då ska tillsynsmyndigheten för det försäkrings- eller återförsäkringsföretag som har den största balansomslutningen utses. Den delen av artikeln bör genomföras så att det stadgas att då ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag är moderföretag till ett eller flera försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare men inte har huvudkontor i något av de länder där dotterföretagen finns ska Finansinspektionen vara grupp-tillsynsmyndighet om det dotterföretag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag.

Artikel 247.2 andra stycket b) v) avser fallet att inget av företagen har ett moderföretag som ingår i samma grupp, och stadgar att i sådana fall som inte avses i leden i–iv ska den tillsynsmyndighet som auktoriserat det försäkrings- eller återförsäkringsföretag som har den största totala balansomslutningen utses. Artikeln bör genomföras så att Finansinspektionen utpekas som grupp-tillsynsmyndighet i de fall då både EES-försäkringsgivare och försäkringsföretag finns i en grupp, ingen av föregående punkter är tillämplig och det företag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag.

18.1.6 Överenskommelse och beslut om utseende av grupp-tillsynsmyndighet

Regeringens förslag: Finansinspektionen får komma överens med berörda behöriga myndigheter om att utse en annan myndighet inom EES till grupp-tillsynsmyndighet än den som annars ska utses enligt bestämmelserna i Solvens II-direktivet och i den nationella lagstiftning som genomför direktivet. Det gäller både om Finansinspektionen eller någon behörig myndighet annars ska utses till grupp-tillsynsmyndighet.

Om en överenskommelse innebär att Finansinspektionen utses till grupp-tillsynsmyndighet, ska inspektionen fatta ett beslut om detta och överlämna beslutet till gruppen.

En överenskommelse får träffas inom tre månader från den dag då frågan om en sådan överenskommelse väcktes av en berörd myndighet. Den berörda gruppen ska ges tillfälle att yttra sig.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt

Artikel 247.3 i Solvens II-direktivet ger berörda behöriga myndigheter möjlighet att fatta ett gemensamt beslut om att en annan behörig

myndighet än den som avses i artikel 247.2 ska utses till grupp tillsynsmyndighet. En förutsättning för att ett sådant beslut ska få fattas är att det inte är lämpligt att låta den myndighet som utpekats av artikel 247.2 att vara grupp tillsynsmyndighet. Lämpligheten ska bedömas med hänsyn till gruppens struktur och den relativa omfattningen av den försäkringsverksamhet som bedrivs i gruppen i olika länder.

Reglerna har sin motsvarighet i konglomeratlagen och det bakomliggande konglomeratdirektivet. Där finns möjlighet för inblandade myndigheter att genom en särskild överenskommelse utse en annan myndighet till samordnare av den särskilda tillsynen över finansiella konglomerat än den myndighet som utpekats av direktivets regler (se artikel 10.3 i konglomeratdirektivet och 4 kap. 3 § första stycket konglomeratlagen).

De bakomliggande direktivbestämmelserna i Solvens II-direktivet och konglomeratdirektivet ligger varandra nära både sakligt och i fråga om utformning. De aktuella reglerna i Solvens II-direktivet bör därför genomföras med förebild i de nämnda reglerna i konglomeratlagen.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Finansinspektionen får komma överens med berörda behöriga myndigheter om att utse en annan myndighet inom EES till grupp tillsynsmyndighet än den som annars ska utses enligt bestämmelserna i Solvens II-direktivet och i den nationella lagstiftning som genomför direktivet. Det gäller både om Finansinspektionen eller någon behörig myndighet annars ska utses till grupp tillsynsmyndighet. Om en överenskommelse innebär att Finansinspektionen utses till grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen fatta ett beslut om detta och överlämna beslutet till gruppen. En överenskommelse får träffas inom tre månader från den dag då frågan om en sådan överenskommelse väcktes av en berörd myndighet. Den berörda gruppen ska ges tillfälle att yttra sig

Internationell överenskommelse om vilken myndighet som ska vara grupp tillsynsmyndighet

En skillnad mellan artikel 247.3 i Solvens II-direktivet och motsvarande bestämmelse i konglomeratdirektivet är att konglomeratdirektivet talar om en överenskommelse mellan de berörda behöriga myndigheterna, medan Solvens II-direktivet i stället använder uttrycket gemensamt beslut. I realiteten bedöms någon skillnad inte föreligga. Det handlar om att de inblandade myndigheterna enas om vilken av dem som ska fungera som grupp tillsynsmyndighet, dvs. träffar en överenskommelse som utmynnar i ett gemensamt beslut.

De överenskommelser som nu är aktuella förutsätter inte lagändringar, eftersom gruppreglerna i FRL föreslås bli utformade så att de tar hänsyn till att Finansinspektionen i vissa fall är grupp tillsynsmyndighet och vissa fall inte är det. Därför kan Finansinspektionen ges i uppdrag att ingå sådana internationella överenskommelser som krävs. En bestämmelse motsvarande artikel 247.3 bör tas in i FRL men det uttryckliga bemyndigandet bör ges i förordning, på samma sätt som skett i 1 § förordningen (2006:627) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

18.1.7 Hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: Om Finansinspektionen eller någon av de berörda behöriga myndigheterna inom en tremånadersfrist har hänskjutit ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och begärt myndighetens hjälp, ska inspektionen och de berörda behöriga myndigheterna invänta det beslut som Eiopa kan komma att fatta. Finansinspektionen ska följa ett sådant beslut i sak. Om Finansinspektionen utsetts till grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen till gruppen och tillsynskollegiet överlämna beslutet som ska innehålla de skäl som bestämt utgången.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Eiopa efter att tremånadersperioden löpt ut eller ett beslut har fattats. Om ett beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet inte kan fattas, ska uppgiften som grupp tillsynsmyndighet utföras av den myndighet som fastställts enligt artikel 247.2 i Solvens II-direktivet.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något förslag i denna del.

Remissinstanserna lämnar inga synpunkter i aktuell del.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 247.4, i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet, följer att om någon av de berörda tillsynsmyndigheterna inom den tremånadersperiod som avses i punkt 3 har hänskjutit ärendet till Eiopa i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, ska de berörda tillsynsmyndigheterna skjuta upp sitt gemensamma beslut och invänta ett eventuellt beslut som kan fattas av Eiopa i enlighet med artikel 19.3 i den förordningen, och ska fatta sitt beslut i enlighet med Eiopas beslut. Det gemensamma beslutet ska anses avgörande och ska tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna. Denna tremånadersperiod ska anses utgöra förlikningsperiod i den mening som avses i artikel 19.2 i den förordningen.

Av artikel 247.5, i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet, följer att Eiopa ska fatta sitt beslut inom en månad efter ett hänskjutande av ärendet enligt artikel 247.4. Ärendet får inte hänskjutas till Eiopa efter det att tremånadersperioden har löpt ut eller efter det att ett gemensamt beslut har fattats. Den utsedda grupp tillsynsmyndigheten ska till gruppen och tillsynskollegiet överlämna det gemensamma beslutet tillsammans med en fullständig motivering.

Av artikel 247.6 i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet följer att om inget gemensamt beslut kunnat fattas ska uppgiften som grupp tillsynsmyndighet utföras av den tillsynsmyndighet som fastställts i enlighet med artikel 247.2.

Bestämmelser motsvarande artikel 247.4–247.6 bör genomföras i lag. De delar som uteslutande riktar sig till Eiopa ska dock inte ska genomföras i nationell lag.

18.1.8 Beslut om att inte beakta ett företag vid grupp tillsynen

Regeringens förslag: Det införs möjlighet för Finansinspektionen att i egenskap av grupp tillsynsmyndighet besluta att helt eller delvis inte beakta ett företag som ingår i en grupp vid grupp tillsynen. Förutsättningarna för detta ska vara att det finns rättsliga hinder mot överförande av information från tredjeland, att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen eller att det skulle vara olämpligt eller vilseledande att låta företaget omfattas av grupp tillsynen.

Finansinspektionen ska höra de berörda behöriga myndigheterna innan ett sådant beslut fattas. Om Finansinspektionen beslutar att inte beakta en EES-försäkringsgivare på grund av att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen eller att det skulle vara olämpligt eller vilseledande att låta företaget omfattas av grupp tillsynen, ska det företag som finns i toppen av gruppen i Sverige, på begäran av Finansinspektionen, lämna de upplysningar som en behörig myndighet i EES-försäkringsgivarens hemland behöver för sin tillsyn av EES-försäkringsgivaren.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 214.2 i Solvens II-direktivet ges grupp tillsynsmyndigheten möjlighet att inte låta ett företag omfattas av grupp tillsyn under särskilda förutsättningar: att företaget är beläget i ett tredjeland och det hindrar överförandet av nödvändig information, att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till grupp tillsynens syfte och att det vore olämpligt eller vilseledande med hänsyn till grupp tillsynens syfte att låta företaget omfattas av grupp tillsyn. Liknande redan införlivade bestämmelser finns i försäkringsgruppsdirektivet (se artikel 3.3 och 9 kap. 8 § FRL), konglomeratdirektivet (se artikel 6.5 och 5 kap. 6 § konglomeratlagen) och i kreditinstitutsdirektivet²⁴ (se artikel 73 och 9 kap. 14 § i den numera upphävda lagen [2006:1371] om kapitaltäckning och stora exponeringar).

Den aktuella artikeln i Solvens II-direktivet bör genomföras i lag och utformas med 9 kap. 8 § FRL som förebild.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Det införs en möjlighet för Finansinspektionen att i egenskap av grupp tillsynsmyndighet och i ett enskilt fall besluta att, vid

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/78/EU.

grupp tillsynen helt eller delvis, inte beakta ett företag som ingår i en grupp. Förutsättningarna för detta ska vara desamma som förutsättningarna enligt FRL i dag för att utelämnas ett företag från grupp baserad redovisning, dvs. att det finns rättsliga hinder mot överförande av information från tredjeland, att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen eller att det skulle vara olämpligt eller vilseledande att låta företaget omfattas av grupp tillsynen. Finansinspektionen ska höra de berörda behöriga myndigheterna innan ett beslut fattas. Om Finansinspektionen beslutar att inte beakta en EES-försäkringsgivare från grupp tillsyn på grund av att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen eller att det skulle vara olämpligt eller vilseledande att låta företaget omfattas av grupp tillsynen, ska det företag som finns i toppen av gruppen i Sverige, på begäran av Finansinspektionen, lämna de upplysningar som en behörig myndighet i EES-försäkringsgivarens hemland behöver för sin tillsyn av EES-försäkringsgivaren.

18.1.9 Parallella regelverk

Regeringens förslag: Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och tillsyn av konglomerat, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med övriga berörda behöriga myndigheter, medge undantag från bestämmelserna om grupp tillsyn i försäkringsrörelselagen så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och om tillsyn av finansiella företagsgrupper, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med den myndighet som ansvarar för tillsyn av den finansiella företagsgruppen, medge undantag från grupp tillsynen så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för den största sektorn enligt lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Finansinspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten om sådana beslut om undantag som inspektionen fattar.

Utredningen har inte något motsvarande förslag.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 213.4 och 213.5 i Solvens II-direktivet, i deras lydelse enligt ändringsdirektivet, anges under vilka förutsättningar som grupp tillsynsmyndigheten får besluta om

att ett blandat finansiellt holdingföretag bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

Av artikel 213.4 framgår att om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser i både detta direktiv och i konglomeratdirektivet, särskilt med avseende på tillsyn på grundval av riskbedömning, får grupp tillsynsmyndigheten efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter besluta att endast tillämpa de tillämpliga bestämmelserna i konglomeratdirektivet på det blandade finansiella holdingföretaget.

I artikel 213.5 anges att om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser i både detta direktiv och i direktiv 2006/48/EG (kreditinstitutsdirektivet), särskilt med avseende på tillsyn på grundval av riskbedömning, får grupp tillsynsmyndigheten, i samförstånd med den samordnande tillsynsmyndigheten i bank- eller värdepapperssektorn, besluta att endast tillämpa de tillämpliga bestämmelserna i direktivet för den mest betydande sektorn i enlighet med artikel 3.2 i konglomeratdirektivet.

Slutligen framgår av artikel 213.6 att grupp tillsynsmyndigheten ska underrätta Europeiska bankmyndigheten (Eba) och den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) om de beslut som fattas inom ramen för artikel 213.4 och 213.5. Av samma artikel framgår bl.a. att Eiopa, genom de europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté (den gemensamma kommittén) ska utarbeta riktlinjer som syftar till harmonisering av tillsynspraxisen och lägga fram förslag till tekniska standarder för tillsyn, vilka ska överlämnas till kommissionen inom tre år efter att dessa riktlinjer har antagits. Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta förslagen till tekniska standarder.

Artikel 213.4 och 213.5, som anger under vilka förutsättningar som grupp tillsynsmyndigheten får besluta om att ett blandat finansiellt holdingföretag bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat, bör införas genom nya bestämmelser i FRL som i sak motsvarar de som i dag finns i 9 kap. 8 a § FRL. Av de nya bestämmelserna ska framgå att Finansinspektionen får meddela sådana beslut, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet och om förutsättningar i övrigt är uppfyllda. Härutöver ges Finansinspektionen befogenhet att underrätta bl.a. Eiopa om sådana beslut (jfr artikel 213.6).

Lagrådet anser att det genom hänvisningar eller på annat sätt, bör tydliggöras vilka bestämmelser om konglomerat som avses i lagrådsremissen och att bestämmelserna bör omformuleras språkligt så att den avsedda innebörden framgår klart. Regeringen anser emellertid att det är svårt att göra en sådan precisering eftersom den kan begränsa tillämpningsområdet för undantagsreglerna på ett sätt som inte är avsett och riskera att stå i strid med bl.a. de tekniska standarder som kommissionen getts befogenhet att anta på området och som syftar till att harmonisera tillsynspraxisen inom detta område. Med hänsyn härtill och då bestämmelserna i lagrådsremissen i sak motsvaras av gällande rätt, se 9 kap. 8 a § FRL och 4 kap. 10 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, finner regeringen inte skäl att följa Lagrådets synpunkter i dessa delar.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och tillsyn av konglomerat, särskilt med avseende på tillsyn på grund av riskbedömning, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, efter samråd med övriga berörda behöriga myndigheter, medge undantag från detta kapitel så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat. Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och om tillsyn av finansiella företagsgrupper, särskilt med avseende på tillsyn på grund av riskbedömning, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, efter samråd med den myndighet som ansvarar för tillsyn av den finansiella företagsgruppen, medge undantag från grupp-tillsynen så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för den största sektorn enligt lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Finansinspektionen ska underrätta Eba och Eiopa om sådana beslut om undantag som inspektionen fattar.

18.1.10 Grupp-solvens

Regeringens förslag: Inom en grupp där det finns ett försäkringsföretag som har minst ett anknutet företag eller som är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska försäkringsföretaget säkerställa att det inom gruppen finns en grupp-baserad kapitalbas som alltid är minst lika med ett grupp-baserat solvenskapitalkrav eller det högre belopp som Finansinspektionen har beslutat om som ett kapitaltillägg.

Om en grupp inte uppfyller det grupp-baserade solvenskapitalkravet eller om det finns risk för en sådan brist inom tre månader, ska försäkringsföretaget eller försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget som finns i toppen av gruppen underrätta grupp-tillsynsmyndigheten omgående. Om Finansinspektionen är grupp-tillsynsmyndigheten, ska inspektionen informera berörda behöriga myndigheter. Gruppens situation ska analyseras inom tillsynskollegiet.

I försäkringsrörelselagen införs vissa allmänna principer för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav på grupp-nivå. För försäkringsföretag som finns i toppen av en grupp ska den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapitalkravet beräknas enligt en konsolideringsmetod eller, om det är lämpligt och Finansinspektionen när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet beslutat att så ska ske, enligt en sammanläggnings- och avräkningsmetod. Beräkningen får – efter medgivande av Finansinspektionen – också ske enligt en kombination av de angivna metoderna.

Det ska vara möjligt att beräkna det grupp-baserade solvenskapitalkravet med en intern modell, under förutsättning att konsolideringsmetoden används för beräkningen av grupp-solvens. Enskilda företag i en grupp ska kunna använda en intern modell för beräk-

ningen av sitt solvenskapitalkrav, oavsett vilken metod som används för beräkning av grupp-solvens.

Finansinspektionen får besluta om kapitaltillägg till det grupp-baserade solvenskapitalkravet under vissa förutsättningar. Kapital-tillägg kan också beslutas i fråga om solvenskapitalkravet för ett enskilt försäkringsföretag under särskilda förutsättningar, om en intern modell används för att beräkna det grupp-baserade solvenskapi-talkravet.

Om ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt hol-dingföretag finns i toppen av gruppen, ska beräkning av kapitalbas och solvenskapitalkrav ske i särskild ordning. Holdingföretaget ska då behandlas som ett försäkringsföretag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav.

Vid oenighet mellan grupp-tillsynsmyndigheten och Finansinspektionen i fråga om likvärdighet avseende anknutna försäkringsföretag i tredjeland, får inspektionen hänskjuta frågan till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningens förslag är dock delvis uppbyggt kring begreppen ledande försäkringsföretag och ledande försäkringsholdingföretag. Utredningen föreslår också att huvuddelen av direktivets bestämmelser om beräkning av den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapi-talkravet ska införas i lag, bl.a. gäller det direktivets bestämmelser om elimineringar i den grupp-baserade kapitalbasen för kapitalbasposter och behandling av olika typer av företag vid grupp-solvensberäkningen. I fråga om Solvens II-direktivets regler om interna modeller på grupp-nivå och kapitaltillägg på grupp-nivå föreslår utredningen genomförande i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* föreslår ett antal justeringar och förtydliganden av reglerna om grupp-solvens, bl.a. efterlyser inspektionen en definition av begreppet överskottsmedel i grupp-sammanhang samt bestämmelser i lag om kapitaltillägg på grupp-nivå. Även *Svensk Försäkring* föreslår ett antal justeringar i utredningens förslag. Bland annat önskas ett förtydligande i lag av hur den propor-tionella andelen i en grups kapitalbas ska fastställas när företagen i gruppen inte förbinds av en kapitalandel som ett företag innehar i ett annat företag, så att Finansinspektionens utrymme för skönsmässigt beslutsfattande minskas. Vidare efterfrågar *Svensk Försäkring* lagbe-stämmelser om interna modeller på grupp-nivå och kapitaltillägg på grupp-nivå.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* anser att artikel 230 i Solvens II-direktivet, i vissa delar, bör genomföras i lag i stället för myndighetsföreskrifter. *Svensk Försäkring* menar att artikel 228 i Solvens II-direktivet, som innehåller särskilda regler om metoder för att beräkna kreditinstitut i en grupp, bör genomföras i lag och inte i myndig-

hetsföreskrifter. *Länsförsäkringar AB (LFAB)* anser att det bör förtydligas i lagen eller åtminstone i förarbetena vad ett holdingföretag ska eller får göra enligt FRL:s gruppregler. Bestämmelserna i lagen får inte förhindra att ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ansvarar för tillämpningen av gruppreglerna. Den självklara utgångspunkten enligt LFAB är att det är den yttersta ägaren som ansvarar för hur helägda dotterföretag styrs. LFAB lämnar förslag till ändringar av bestämmelserna i lagförslaget om bl.a. gruppsoolvens som enligt bolaget innebär att Solvens II-direktivet införlivas i svensk rätt på ett mer fullständigt sätt.

Skälen för regeringens förslag

Genomförandet av Solvens II-direktivets regler om gruppsoolvens

De materiella reglerna om grupptillsyn i Solvens II-direktivet omfattar som redan omtalats tre områden: gruppsoolvens, riskkoncentrationer och interna transaktioner samt riskhantering och internkontroll. Av de tre är gruppsoolvens det mest omfattande. Det avsnittet täcker artiklarna 218–243 och innehåller ett relativt stort antal detaljerade bestämmelser om hur kapitalbas och kapitalkrav ska beräknas på gruppnivå. Där finns också föreskrifter om interna modeller och kapitaltillägg på gruppnivå. Ett antal artiklar (236–241) innehåller regler om en särskild tillsynsordning som grupper med försäkringsföretag kan ansöka om att få tillämpa.

De grundläggande reglerna om gruppsoolvens bör genomföras i lag, i likhet med vad som skett vid genomförandena av försäkringsgruppsdirektivet och konglomeratdirektivet (se prop. 1999/2000:99 s. 35–38 och prop. 2005/06:45:45 s. 125). I FRL bör därför införas en regel om att det inom en grupp ska finnas en kapitalbas som motsvarar ett särskilt gruppbaserat solvenskapitalkrav. Likaså ska FRL innehålla bestämmelser om val av metod för solvensberäkningen och vissa andra utgångspunkter för den beräkningen. I likhet med dagens lydelse av FRL (se 9 kap. 5 § andra stycket) bör det också finnas regler som förbjuder tillgodoräkande av samma kapitalbasposter i flera företag inom samma grupp. FRL bör vidare innehålla grundläggande regler om tillstånd att använda en intern modell på gruppnivå samt om kapitaltillägg på gruppnivå.

Reglerna om gruppsoolvens är delvis av detaljerad art. De delar av regelverket som utgörs av regler om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav bör med vissa undantag (se nedan) inte införas i lag. De lämpar sig i stället för genomförande genom myndighetsföreskrifter. För att ge utrymme för ett sådant genomförande bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ges bemyndigande att meddela föreskrifter om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå, efter mönster från 9 kap. 15 § 1 och 2 i nuvarande lydelse av FRL samt 9 kap. 1 § 3 konglomeratlagen.

Ett försäkringsföretag ska säkerställa att det inom gruppen sammantaget finns en tillräcklig gruppbaserat kapitalbas

Enligt artikel 218.2 i Solvens II-direktivet ska det försäkringsföretag som finns i toppen av en sådan grupp som avses i artikel 213.2 säkerställa att

det finns en tillräcklig gruppbaserad kapitalbas inom en grupp. För det fall det finns ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag i toppen av gruppen vilar ansvaret enligt artikel 218.3 på det försäkringsföretag som är dotterföretag till holdingföretaget.

Att ett försäkringsföretag, enligt direktivet, ska säkerställa att den inom gruppen sammantaget finns en gruppbaserad kapitalbas, är inte helt oproblematiskt ur ett svenskt aktiebolagsrättsligt perspektiv, om det finns ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag i toppen av gruppen. Regleringen innebär att försäkringsföretaget skulle kunna behöva ställa krav på sitt moderföretag inom ett område som moderbolagets styrelse ansvarar för enligt aktiebolagslagen. Det finns dock inget utrymme att i det här avseendet avvika från direktivet. För ett korrekt genomförande av direktivet krävs att det är försäkringsföretaget i gruppen som ska säkerställa att det sammantaget inom gruppen finns en gruppbaserad kapitalbas.

Det ska framgå tydligt av FRL vilket försäkringsföretag som ska säkerställa att det inom gruppen sammantaget finns en gruppbaserad kapitalbas som alltid är minst lika med ett särskilt gruppbaserat solvenskapitalkrav. Detta ska anges i den bestämmelse som innehåller kravet på viss gruppbaserad kapitalbas.

Bestämmelserna i 218.5 – om grupp tillsynsmyndighetens informationsskyldighet då en grups solvenskapitalkrav underskrids eller riskerar att underskridas – bör genomföras i FRL.

Metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav

Solvens II-direktivet anvisar två metoder för beräkning av grupp solvens. Huvudmetoden (metod 1, se artiklarna 230–232 i Solvens II-direktivet), som är den som ska användas om det inte fattats något särskilt beslut av annan innebörd, benämns i den svenska direktivöversättningen ”metod baserad på sammanställd redovisning”. Tillstånd får dock som alternativ ges till användning av avräknings- och sammanläggningsmetoden (metod 2) (se artiklarna 220.2, 230.1 och 233.1 i Solvens II-direktivet). De två metoderna får också användas i kombination med varandra om särskilt tillstånd ges till det. Det är grupp tillsynsmyndigheten som beslutar i tillståndsfrågan. Denna reglering avviker från försäkringsgruppsdirektivet, som gett medlemsstaterna möjlighet att själva välja vilken av tre angivna metoder som ska användas för gruppbaserad solvensberäkning (se punkten 1.A i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet).

Metod 1 utgår från koncernredovisningen, den sammanställda redovisningen. Grupp solvensen utgörs enligt den metoden av skillnaden mellan den gruppbaserade kapitalbasen och det gruppbaserade solvenskapitalkravet, beräknat med utgångspunkt i sammanställd data för gruppen i fråga.

Metod 2 utgår från den redovisning som upprättas av de enskilda företagen. Kapitalbas och kapitalkrav för gruppens företag läggs samman varvid en samlad kapitalbas och ett samlat solvenskapitalkrav för gruppen erhålls. Metod 2 benämns i dag i FRL och i konglomeratlagen sammanläggnings- och avräkningsmetoden (se prop. 2005/06:45 s. 127). Den benämningen bör användas även fortsättningsvis.

Valet av beräkningsmetod är en fråga av principiell natur, som regeringen uttalat vid genomförandena av försäkringsgrupps- och konglomeratdirektiven (prop. 1999/2000:99 s. 39 och prop. 2004/05:45 s. 126). Det ska därför som i dag framgå av FRL vilken metod som är huvudmetod och vilken metod som endast får användas efter särskilt tillstånd samt att tillstånd ska ges om det är lämpligt. Metoderna bör i likhet med gällande lydelse i FRL benämnas konsolideringsmetod respektive sammanläggnings- och avräkningsmetod. Det bör också framgå av lagen vilka bestämmelser om kapitalbas på ”solonivå” som ska gälla vid beräkningen av den gruppbaseade kapitalbasen när konsolideringsmetoden används. Vidare bör det av lag framgå vad det minsta värdet av det gruppbaseade solvenskapitalkravet ska uppgå till, om konsolideringsmetoden används, och hur detta minsta värde ska täckas (artikel 230.2 andra och tredje styckena). Dessa bestämmelser gäller även om man använder konsolideringsmetoden i kombination med sammanläggnings- och avräkningsmetoden.

Europeiska kommissionen har enligt artikel 234 i Solvens II-direktivet möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om valet mellan konsolideringsmetoden och sammanläggnings- och avräkningsmetoden eller en kombination av metoderna. I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 regleras det valet i viss utsträckning, bl.a. anges avsaknad av tillräcklig information om ett visst företag i grupp som skäl att inte använda konsolideringsmetoden (se artikel 328).

Befogenheten att besluta om användning av sammanläggnings- och avräkningsmetoden eller en kombination av denna och konsolideringsmetoden ska tillkomma Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet. Detta bör framgå av lagtexten. Av lag ska det också framgå att Finansinspektionen, innan den fattar ett beslut om byte av beräkningsmetod, ska samråda med de berörda behöriga myndigheterna och den aktuella gruppen.

Solvens II-direktivets artikel 228 innehåller särskilda regler om beräkning av grupp-solvens i fråga om anknutna kreditinstitut, värdepappersföretag och finansiella institut i den mening som avses i konglomeratdirektivet. I de fallen får grupp-solvensen avseende dessa företag beräknas enligt de metoder som anges i konglomeratdirektivet. Konglomeratdirektivets konsolideringsmetod får dock användas endast om grupp-tillsynsmyndigheten är förvissad om att företagets ledning och internkontroll är tillräckligt samordnad. Valet av metod ska vara konsekvent från tid till annan. Som ytterligare alternativ till användning av någon av metoderna i konglomeratlagen får medlemsstaterna låta sina tillsynsmyndigheter bestämma att innehav i kreditinstitut, värdepappersföretag eller finansiella institut får dras av från den gruppbaseade kapitalbasen.

Bestämmelserna i artikel 228 har delvis sin motsvarighet i nu gällande EU-rättsliga bestämmelser i försäkringsgruppsdirektivet, vilka tillkommit i samband med att konglomeratdirektivet antogs (se punkten 2.4a i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet, i den lydelse försäkringsgruppsdirektivet fått genom artikel 28 i konglomeratdirektivet, samt artikel 16.2 i första skadedirektivet [73/239/EEG] och artikel 18.2 i första livförsäkringsdirektivet [79/267/EEG] i den lydelse dessa artiklar fått genom artikel 22.2 respektive 23.2 i konglomeratdirektivet).

Vid genomförandet av konglomeratdirektivet i svensk rätt gjordes bedömningen att de särskilda reglerna om beräkning av gruppens solvens när kreditinstitut m.fl. typer av företag ingår i en grupp tillsammans med ett försäkringsföretag inte borde föranleda några nya lagbestämmelser, utan i stället genomföras genom myndighetsföreskrifter (prop. 2005/06:45 s. 197). Det finns inte skäl att göra någon annan bedömning nu. Därför bör bestämmelserna i artikel 228 i Solvens II-direktivet inte föranleda några nya bestämmelser i FRL utan i stället tillgodoses genom myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigande i lag.

Gruppsolvans för försäkringsföretag som är dotterföretag till försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Av artikel 235.1, i den lydelse artikeln fått genom ändringsdirektivet, framgår att när försäkrings- och återförsäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag eller till ett blandat finansiellt holdingföretag ska grupp tillsynsmyndigheten säkerställa att gruppens solvens beräknas på försäkringsholdingföretagsnivå eller på nivån för det blandade finansiella holdingföretaget med tillämpning av artiklarna 220.2–233. Av artikel 235.2, i den lydelse artikeln fått genom ändringsdirektivet, framgår att vid denna beräkning ska moderföretaget behandlas som om det vore ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag som omfattas av bestämmelserna om solvenskapitalkrav i avdelning I kapitel VI avsnitt 4 underavsnitten 1, 2 och 3 och av samma villkor för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka detta krav som de som fastställs genom avdelning I kapitel VI avsnitt 3 underavsnitten 1, 2 och 3.

Artikel 235 bör genomföras genom en ny bestämmelse i FRL.

Proportionellt beaktande av innehav

Av artikel 221.1 i Solvens II-direktivet framgår en princip som är central för beräkningen den grupp baserade kapitalbasen och det grupp baserade solvenskapitalkravet: vid beräkningen ska ett anknutet företag beaktas proportionellt efter det innehav som ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag har i det anknutna företaget. Det anges därefter närmare i artikeln hur den proportionella andelen ska beräknas beroende på vilken beräkningsmetod som används. Om konsolideringsmetoden används är den proportionella andelen de procentandelar som tillämpats vid upprättandet av koncernredovisningen. För det fall sammanläggning- och avräkningsmetoden tillämpas är den proportionella andelen den andel av kapitalet i ett företag som det överordnade företaget (moderföretag eller företag som har ett ägarintresse) innehar. Artikel 221.1 innehåller också regler om beaktande av solvensunderskott. Ett sådant underskott ska beaktas i sin helhet vid gruppens solvensberäkningen, oavsett ägarandelens storlek. Om det ansvar som följer med viss kapitalandel är strikt begränsat till den kapitalandelen, kan dock ett proportionellt beaktande av solvensunderskottet tillåtas.

I artikel 221.2 i Solvens II-direktivet ges grupp tillsynsmyndigheten i uppdrag att fastställa den proportionella andel som ska gälla i vissa fall. Det handlar om de situationer då det inte finns någon kapitalbindning

mellan vissa av företagen i en grupp och de situationer då en tillsynsmyndighet enligt artikel 212.2 i direktivet har fastställt att ett visst företag är dotterföretag eller att ett visst innehav utgör ett ägarintresse. Innan grupp tillsynsmyndigheten fattar beslut om vilken andel som ska beaktas, ska samråd ske med berörda behöriga myndigheter och med gruppen i fråga.

Principen om proportionellt beaktande av innehav är inte ny (se punkten 1.B i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet i den lydelse den punkten fått genom artikel 28.5 i konglomeratdirektivet). I den punkten uttrycks principen om proportionellt beaktande av kapitalandel. Vidare ges behöriga myndigheter mandat att fastställa den proportionella andel som ska beaktas när någon kapitalbindning mellan företagen i fråga inte förekommer.

Reglerna i punkten 1.B i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet återspeglas i 9 kap. 5 § andra stycket FRL. Där sägs att dotterföretag och intresseföretag som är försäkringsföretag ska beaktas proportionellt efter försäkringsföretagets innehav, om inte särskilda skäl talar för att de ska beaktas till en annan andel. Däremot har någon bestämmelse inte införts i lag motsvarande försäkringsgruppsdirektivets bestämmelse att den behöriga myndigheten i vissa fall får fastställa vilken andel som ska beaktas. Det ansågs vid genomförandet av konglomeratdirektivet i svensk rätt att den direktivbestämmelsen kunde tillgodoses genom myndighetsföreskrifter (prop. 2005/06:45 s. 197).

Principen om proportionellt beaktande av innehav är av grundläggande betydelse för beräkningen av den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade solvenskapitalkravet. Principen bör därför framgå av lag, i likhet med vad som sker i dagens lydelse av FRL. Lagbestämmelsen bör vara allmänt hållen och utformas med förebild i 9 kap. 5 § andra stycket FRL. I bestämmelsen ska anges att principen om proportionellt beaktande kan frångås, om det finns särskilda skäl. Som framgått ovan är principen inte undantagslös – bl.a. ska vissa solvensunderskott i ett anknutet företag beaktas i sin helhet – och detta bör komma till uttryck i lagtexten.

Övrigt innehåll i artikel 221.1 (andra–fjärde styckena) är av detaljkaraktär och bör genomföras genom myndighetsföreskrifter. Så har skett med motsvarande bestämmelser i försäkringsgruppsdirektivet (se andra–fjärde styckena i punkten B i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet samt 3, 5 och 11 §§ FFFS 2011:10 Gruppbasead kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp). Föreslagna bemyndiganden lämnar utrymme för sådant genomförande.

Artikel 221.2 i Solvens II-direktivet skiljer sig, som framgått ovan, från motsvande bestämmelse i försäkringsgruppsdirektivet på så sätt att det endast är grupp tillsynsmyndigheten, inte varje behörig myndighet, som har befogenhet att fastställa den andel som ska beaktas vid grupp-solvensberäkningen när det inte finns kapitalbindningar mellan vissa av företagen i en grupp. För svenskt vidkommande handlar det således nu om att i vissa situationer ge Finansinspektionen befogenhet att fastställa vilken andel som beräkningen ska utgå från.

Av lag bör framgå att Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska fastställa hur en andel i företag ska beaktas i gruppsammanhang då det inte finns kapitalbindningar mellan vissa av

företagen i en grupp. Det ska också framgå av lag att det krävs samråd med berörda behöriga myndigheter och med den aktuella gruppen innan beslut rörande storleken av den proportionella andelen fattas.

Den lagbestämmelsen är tillämplig även i en situation då någon annan tillsynsmyndighet än Finansinspektionen har fattat ett beslut med stöd av nationella bestämmelser som genomför artikel 212.2 i Solvens II-direktivet. I det enskilda fallet ska då ett visst företag betraktas som moderföretag eller dotterföretag eller ett visst innehav som ägarintresse, trots att förhållandena inte motsvarar Solvens II-direktivets definition av dessa begrepp.

För svensk del införs inte några bestämmelser motsvarande artikel 212.2 (se avsnitt 18.1.1). Därför kan det inte bli fråga om att enligt artikel 221.2 b eller c i Solvens II-direktivet fastställa den proportionella andelen som ska beaktas i fråga om förhållandet mellan två svenska företag. Däremot kan det uppkomma en situation då Finansinspektionen är grupp-tillsynsmyndighet och det i gruppen finns två företag i något annat EES-land, som enligt beslut av tillsynsmyndigheten i det landet ska betraktas som moder- eller dotterföretag, eller som förbundna genom ett innehav som ska betraktas som ett ägarintresse. I det läget åvilar det Finansinspektionen som grupp-tillsynsmyndighet att fastställa den proportionella andel som ska beaktas vid grupp-solvensberäkningen.

Vissa avdrag vid beräkning av den grupp-baserade kapitalbasen

I artikel 222 i Solvens II-direktivet finns ett förbud mot att beakta kapitalbasposter två gånger vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen. Denna princip är inte ny. Den förekommer sedan tidigare i försäkringsgruppsdirektivet (se punkten C i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet).

Direktivartikeln innehåller också en rad detaljerade bestämmelser om vilka avdrag som ska göras vid beräkningen av grupp-solvensen, bl.a. regleras hur överskottsmedel i dotterföretag, och företag som det överordnade försäkringsföretaget har ett ägarintresse i, ska hanteras. Dessa bestämmelser motsvaras i hög grad av bestämmelser i försäkringsgruppsdirektivet, bestämmelser som genomförts genom myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigande i FRL (se punkten C.1 andra och tredje styckena och punkterna C.2–C.4 i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet, prop. 1999/2000:99 s. 38 samt FFFS 2011:10 Kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp).

Som redan berörts bör en allmän regel finnas i lag om avdrag vid beräkningen av grupp-solvens för poster som får ingå i kapitalbasen hos ett annat försäkringsföretag eller hos en EES-försäkringsgivare i gruppen. Regeln bör utformas med förebild i nuvarande lydelse av 9 kap. 5 § tredje stycket FRL.

Övriga delar av Solvens II-direktivets artikel 222 (222.1 andra stycket samt 222.2–222.5) bör genomföras genom myndighetsföreskrifter, såsom skett med motsvarande bestämmelser i försäkringsgruppsdirektivet. Genom bemyndigande i lag ska utrymme för sådant genomförande skapas.

Artikel 223 i Solvens II-direktivet innehåller regler om hur ömsesidig finansiering inom en grupp ska beaktas vid beräkning av den grupp-baserade kapitalbasen. Kapitalbasposter som finansieras av ett annat företag ska inte räknas med i den grupp-baserade kapitalbasen. I artikel 223.1 och 223.2 anges mellan vilka företag ömsesidig finansiering ska beaktas. I artikel 223.3 beskrivs vad ömsesidig finansiering kan bestå i, huvudsakligen innehav av aktier eller lån som finansierar kapitalbasposter i ett annat företag i gruppen.

Reglerna om förbud mot beaktande av kapitalbasposter som har sin grund i ömsesidig finansiering är inte nya. I stort sett likalydande bestämmelser finns i punkten D i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet. De bestämmelserna har genomförts genom en föreskrift i 9 kap. 5 § tredje stycket FRL om avdrag för värden som skapats internt inom en grupp, samt genom föreskrifter av Finansinspektionen (se prop. 1999/2000:99 s. 66 samt 8 § FFFS 2011:10 Kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp).

Reglerna i artikel 223 i Solvens II-direktivet om att värden som skapats internt inom en grupp inte ska beaktas i gruppsolvenssammanhang bör genomföras på samma sätt som motsvarande regler i försäkringsgruppsdirektivet. Därför införs en allmän bestämmelse i FRL om att ett avdrag ska göras vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen för värden som skapats internt inom en grupp. Därtill skapas genom ett normgivningsbemyndigande utrymme för att genomföra övriga delar av artikel 223 genom myndighetsföreskrifter.

Allmänna bestämmelser om gruppsolvens som, med vissa undantag, inte bör införas i lag

I artiklarna 218–229 finns ett antal bestämmelser om gruppsolvens utöver de bestämmelser som redan berörts. I artikel 224 finns en bestämmelse om värdering av tillgångar och skulder vid gruppsolvensberäkningen. Artikel 225 beskriver hur anknutna företag ska beaktas i vissa situationer. Det finns i artikel 226 regler om hur hänsyn ska tas i gruppsolvenssammanhang till innehav av andelar i dotterföretag genom ett mellanliggande holdingföretag (försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag). Artikel 227 reglerar hur anknutna försäkringsföretag från tredjeland ska beaktas vid gruppsolvensberäkningen. Det beaktandet skiljer sig åt beroende på om solvensordningen i det tredjelandet kan anses likvärdig eller inte med den som gäller enligt den s.k. första pelaren i Solvens II-direktivet. Prövningen av likvärdighet avseende anknutna företag ska göras av Europeiska kommissionen eller om kommissionen inte antagit några delegerade akter om likvärdighet, av grupp-tillsynsmyndigheten. Slutligen finns i artikel 229 bestämmelser om hur gruppsolvensberäkningen ska utföras för det fall det saknas tillräcklig information om ett företag i gruppen. Detta företags bokförda värde ska då dras av vid gruppsolvensberäkningen.

Den värderingsbestämmelse som finns i artikel 224 i Solvens II-direktivet består av en hänvisning till den allmänna värderingsbestämmelse som finns i artikel 75 i direktivet. Den sistnämnda artikeln genomförs i förslaget till 5 kap. 1 § FRL. Det fordras även en

lagbestämmelse motsvarande artikel 224 i Solvens II-direktivet, dvs. hur tillgångar och skulder ska värderas vid grupp-solvensberäkningen.

Artiklarna 225–227 och 229 har sakliga motsvarigheter i försäkringsgruppsdirektivet (se punkterna 2.1–5 i bilaga I till försäkringsgruppsdirektivet), när det gäller artiklarna 226 och 227 dock endast delvis. Endast mindre ändringar har skett för att anpassa bestämmelserna till Solvens II-direktivets övriga bestämmelser. Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att de bestämmelserna kunde genomföras genom myndighetsföreskrifter (prop. 1999/2000:99 s. 36–38). Sådant genomförande har därefter skett (Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2011:10 Grupp-baserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag som ingår i en grupp). Det saknas skäl att frångå den bedömning som gjordes beträffande de aktuella bestämmelserna vid genomförandet av försäkringsgruppsdirektivet, med undantag för artikel 227.2 som bl.a. innehåller en bestämmelse om att kontrollen av att bl.a. solvensordningen avseende anknutna försäkringsgivare i tredjeland är likvärdig ska utföras av grupp-tillsynsmyndigheten, om EU-kommissionen inte har antagit några delegerade akter härom. Detta och vissa andra bestämmelser i artikeln bör framgå av lag.

Artikel 227.1 bör genomföras genom myndighetsföreskrifter. Artiklarna 227.3–227.7 riktar sig till kommissionen och behöver inte genomföras särskilt.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Av artikel 227.2 tredje stycket följer att om tillsynsmyndigheter inte samtycker till ett beslut i fråga om likvärdighet som fattats av grupp-tillsynsmyndigheten i enlighet med 227.2 andra stycket får de hänskjuta ärendet till Eiopa och begära myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010 inom tre månader efter det att grupp-tillsynsmyndigheten meddelat beslutet. Artikel 227.2 bör genomföras i lag.

Lagrådet pekar på att i den motsvarande direktivbestämmelsen (se artikel 227.2 tredje stycket) till hänskjutandebestämmelsen synes det vara övriga tillsynsmyndigheter som getts rätt att hänskjuta ärendet till Eiopa om de inte samtycker till det beslut som inspektionen fattat. Frågan bör klargöras i den fortsatta beredningen. Regeringen delar *Lagrådets* tolkning av artikeln och har förtydligt detta i lagen.

Interna modeller för en grupp

I likhet med vad som gäller för solvenskapitalkravet för enskilda försäkringsföretag finns möjlighet att beräkna det grupp-baserade solvenskapitalkravet med användning av en intern modell (en grupp-baserad intern modell). Det gäller dock endast om det grupp-baserade solvenskapitalkravet beräknas med konsolideringsmetoden. Detta framgår av att den bestämmelse – artikel 230.2 – som anvisar standardformeln och intern modell som två alternativa sätt att beräkna det grupp-baserade solvenskapitalkravet, endast gäller när konsolideringsmetoden används. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i artikel 233, som reglerar

beräkningen av gruppens solvens med sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Om sammanläggnings- och avräkningsmetoden används kan de försäkringsföretag som ingår i en grupp beräkna sina enskilda solvenskapitalkrav med användning av en intern modell, vilket berörs nedan.

Det framgår av skäl 102 till Solvens II-direktivet och av artikel 231.1 i direktivet att en gruppbasead intern modell även kan användas för beräkningen av solvenskapitalkravet för de enskilda försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen samt för beräkningen av det gruppbaseade solvenskapitalkravet. Vidare kan tillämpningsområdet för en intern modell på grupp-nivå avgränsas till att endast omfatta vissa av försäkringsföretagen och EES-försäkringsgivarna i en grupp, både såvitt avser det gruppbaseade solvenskapitalkravet och såvitt avser ett enskilt företags solvenskapitalkrav. Detta framgår bl.a. av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

Genom en hänvisning i artikel 230.2 i Solvens II-direktivet anges att reglerna för en intern modell som används för att beräkna solvenskapitalkravet för ett enskilt försäkringsföretag (på s.k. solo-nivå) även gäller för en intern modell som används för att beräkna det gruppbaseade solvenskapitalkravet. Av den hänvisningen följer att en gruppbasead intern modell kan vara fullständig eller partiell, dvs. antingen omfatta alla risker i alla verksamheter i de försäkringsföretag som modellen gäller för eller endast omfatta vissa risker eller vissa verksamheter (se artikel 230.2 jämförd med artikel 112.1 och 112.2 i Solvens II-direktivet). I likhet med en intern modell som används för beräkningen av ett enskilt försäkringsföretags solvenskapitalkrav kan en gruppbasead intern modell också vara avgränsad både med avseende på risker och med avseende på verksamheter. Till detta kommer att en gruppbasead intern modell, som angetts ovan, kan vara avgränsad till vissa företag inom en grupp. Sammantaget innebär det att en mängd olika tillämpningsområden är tänkbara för en gruppbasead intern modell.

Hänvisningen till reglerna för interna modeller för enskilda försäkringsföretag har också betydelse i fråga om ändringar av den interna modellen och för de materiella kraven på den. Även dessa regler för interna modeller för enskilda försäkringsföretag gäller för en gruppbasead intern modell (se artikel 230.2 jämförd med artiklarna 115 samt 120–125 i Solvens II-direktivet).

För ansökningar om tillstånd att använda en intern modell för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet och solvenskapitalkravet för försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, en gruppbasead intern modell, gäller särskilda regler enligt artikel 231 i Solvens II-direktivet. Om en intern modell enbart ska användas för att beräkna det gruppbaseade solvenskapitalkravet, gäller inte artikel 231.

En ansökan om tillstånd att använda en gruppbasead intern modell för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet och solvenskapitalkravet för försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen får göras av ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare och dess anknutna företag eller gemensamt av företag som är anknutna till ett försäkringsholdingbolag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. En snarlik reglering finns i kreditinstitutsdirektivet. Där finns i

artikel 129 regler om gruppbaseade ansökningar om att få använda enhetliga metoder för att beräkna kapitalkrav. De reglerna finns genomförda i den numera upphävda kapitaltäckningslagen, se 10 kap. 5 och 6 §§ (se även prop. 2006/07:5 s. 332–338).

En ansökan om tillstånd att använda en gruppbasead intern modell ska ges in till grupptillsynsmyndigheten (se artikel 231.1 andra stycket i Solvens II-direktivet). I detta avseende gäller alltså en annan ordning än om ansökan gäller en intern modell för ett försäkringsföretag som inte ingår i en grupp. I det fallet ska ansökan göras hos den tillsynsmyndighet som auktoriserat företaget i fråga (se skäl 86 till Solvens II-direktivet och dess artikel 112).

Det kan hända att ett enskilt försäkringsföretag som ingår i en grupp redan har fått tillstånd att använda en intern modell för beräkningen av sitt solvenskapitalkrav, när ansökan om tillstånd att använda en gruppbasead intern modell lämnas in. För det fall ansökan avser tillstånd att använda en gruppbasead intern modell för beräkningen av det gruppbaseade solvenskapitalkravet måste, enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35, ansökan innehålla en förklaring av hur den gruppbaseade interna modellen ska samordnas med den interna modell som finns på plats sedan tidigare.

När sammanläggnings- och avräkningsmetoden används kan det, som nämnts ovan, inte komma i fråga att beräkna det gruppbaseade solvenskapitalkravet med en intern modell. Däremot kan solvenskapitalkravet för de enskilda företag som ingår i gruppen beräknas med en intern modell, efter att tillstånd till det har getts. Om ansökan görs gemensamt av de försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i en grupp ska ansökan enligt artikel 233.5 handläggas i den ordning som följer av artikel 231, bl.a. ska ansökan ges in till grupptillsynsmyndigheten. Motsatsvis följer att en ansökan av ett enskilt företag inom en sådan grupp om tillstånd att använda en intern modell för beräkningen av det företagets solvenskapitalkrav ska handläggas enligt Solvens II-direktivets allmänna regler om interna modeller (se artikel 112 i Solvens II-direktivet).

Prövningen av de ansökningar som enligt artiklarna 231.1 och 233.5 ska göras hos grupptillsynsmyndigheten ska ske enligt en särskild ordning, som beskrivs i artikel 231.1–231.7. Processen har anpassats till den nya europeiska tillsynsordningen genom ändringar som gjorts i omnibus II-direktivet. Ändringarna innebär främst att Ciops roll har övertagits av Eiopa. En viktig skillnad är att Eiopa har möjlighet att fatta ett bindande beslut i fråga om tillstånd till användning av en intern modell, medan Ciops endast kunde avge rekommendationer.

När en ansökan om tillstånd kommer in, ska grupptillsynsmyndigheten omedelbart underrätta och överlämna den fullständiga ansökan till de övriga medlemmarna av tillsynskollegiet.

Enligt artikel 231.2 ska de behöriga myndigheter som berörs av en ansökan göra allt de kan för inom sex månader att nå fram till ett gemensamt beslut med anledning av ansökan. Om myndigheterna inte kan enas, åligger det enligt artikel 231.6 grupptillsynsmyndigheten att själv besluta om tillstånd ska ges eller inte. Alla de berörda behöriga myndigheterna har möjlighet att inom den angivna sexmånadersperioden hänskjuta ärendet till Eiopa för avgörande. Grupptillsynsmyndigheten

ska då skjuta upp sitt beslut och avvakta Eiopas avgörande. Ett sådant avgörande är bindande och ska följas av de berörda behöriga myndigheterna. En snarlik ordning gäller i dag i fråga om ansökningar om tillstånd till användning av vissa metoder för kapitalkravsberäkning i kreditinstitut (se bl.a. artikel 129.1 i kreditinstitutsdirektivet i den lydelse det fått genom artikel 9.15 a och 9.32 i det s.k. omnibus I-direktivet, prop. 2011/12:70 s. 66–68 och 10 kap. 6 § kapitaltäckningslagen).

Solvens II-direktivets regler om interna modeller i gruppssammanhang bör i huvudsak införas i lag. Liksom frågan om val av metod för gruppssolvensberäkningen är frågor om tillstånd att inom en grupp använda en intern modell av principiell natur. De förutsättningar som ska gälla för tillståndsprövningen är också av stor betydelse för försäkringsföretagens riskhantering. En intern modell utgör en betydande investering för ett försäkringsföretag. Regleringen av interna modeller för enskilda försäkringsföretag föreslås också ske i lag. Det framstår mot denna bakgrund som lämpligast med en lagreglering och inte, som utredningen föreslagit, en reglering i allt väsentligt på lägre nivå.

Av FRL ska därför framgå att det gruppbaseade solvenskapitalkravet kan beräknas antingen med standardformeln eller med en intern modell, när konsolideringsmetoden används för gruppssolvensberäkningen. Det ska också anges i lag att en gruppbasead intern modell även kan användas för beräkningen av solvenskapitalkravet för de enskilda försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen.

Med förebild i kapitaltäckningslagen (se framför allt 10 kap. 6 § kapitaltäckningslagen) bör det regleras i FRL hur förfarandet ska utformas för prövningen av ansökningar om tillstånd att använda en gruppbasead intern modell. Den regleringen ska även gälla då försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare som ingår i en grupp där sammanläggnings- och avräkningsmetoden används för gruppssolvensberäkningen, ansöker om tillstånd till användning av en intern modell för beräkningen av solvenskapitalkravet på företagsnivå (se artikel 233.5 i Solvens II-direktivet).

I FRL ska därför anges att Finansinspektionen, när inspektionen har uppdrag att vara grupp tillsynsmyndighet, ska ta emot nyss nämnda typer av tillståndsansökningar, vilket motsvarar artiklarna 231.1 och 233.5 i Solvens II-direktivet. I FRL ska vidare, efter mönster från 10 kap. 6 § kapitaltäckningslagen, tas in föreskrifter motsvarande artikel 231.2–231.7 i Solvens II-direktivet, som beskriver i vilken ordning grupp tillsynsmyndigheten, övriga berörda behöriga myndigheter samt Eiopa ska handlägga en tillståndsansökan avseende en intern modell i gruppssammanhang.

Det bör också anges särskilt i FRL att ett Finansinspektionen ska följa ett beslut av Eiopa med anledning av sådan ansökan, på samma sätt som detta i dag anges i kapitaltäckningslagen beträffande beslut av Europeiska bankmyndigheten (se 10 kap. 6 § tredje stycket kapitaltäckningslagen och prop. 2011/12:70 s. 67 f.). Det innebär att Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet och en tillståndsansökan har prövats genom ett beslut av Eiopa, är förpliktad att fatta ett särskilt beslut av samma innehåll som Eiopas beslut. Eiopas beslut kan överklagas enligt artikel 60 i Eiopa-förordningen. Finansinspektionens motsvarande beslut kan överklagas till domstol i vanlig ordning. Två

parallella processer rörande samma sak kan då föras. Om den situationen skulle uppstå, kan en rimlig ordning vara att den svenska domstolen förklarar målet vilande i avvaktan på att ett lagakraftvunnet avgörande föreligger med anledning av överklagandet av Eiopas beslut (a. prop. s. 68).

När Finansinspektionen, tillsammans med sina systemmyndigheter inom EES, deltar i prövningen av en ansökan om tillstånd till användning av en intern modell i grupsammanhang, uppkommer frågan om vilket lands lag som ska tillämpas vid tillståndsprövningen. De ansökande företagen kan vara såväl försäkringsföretag som EES-försäkringsgivare. Som regeringen uttalat i samband med genomförandet av kreditinstitutsdirektivet (prop. 2006/07:5 s. 335) står det klart att Finansinspektionen, när inspektionen tar emot ansökan, i avsaknad av särskilda lagstadgade undantag ska tillämpa svenska regler.

En förutsättning för att de behöriga myndigheterna gemensamt ska kunna komma överens om vilket beslut en ansökan ska föranleda – vilket krävs enligt artikel 231.2 i Solvens II-direktivet – är emellertid att de har flexibla ramar för sitt agerande. De måste kunna gå varandra till mötes när de nationella rättsreglerna ser olika ut. På samma sätt som skett i kapitaltäckningslagen (se prop. 2006/07:5 s. 336 och 337 och 10 kap. 5 § andra stycket kapitaltäckningslagen) bör därför Finansinspektionen kunna tillämpa utländsk rätt. Detta bör kunna ske fritt i de fall inspektionen inte har tagit emot ansökan och förhandlar om en ett gemensamt beslut med bl.a. grupp tillsynsmyndigheten, som i det fallet inte är Finansinspektionen. När emellertid Finansinspektionen i egenskap av grupp tillsynsmyndighet har tagit emot en ansökan bör samma begränsning för tillämpning av utländsk rätt gälla som enligt 10 kap. 5 § andra stycket kapitaltäckningslagen, dvs. att det krävs för en effektiv tillsyn över företagen i fråga.

Möjligheten för Finansinspektionen att i vissa fall tillämpa utländsk rätt och de begränsningar som gäller i sådana fall bör framgå av FRL. *Lagrådet* anser att behovet av en sådan bestämmelse kan ifrågasättas och förordar att den övervägs ytterligare. Detsamma gäller bestämmelsen om tillämplig lag vid prövningar av ansökningar om särskild tillsynsordning (se avsnitt 18.3.21). Som skäl för detta anför *Lagrådet* följande. Eftersom regleringen angående interna modeller är styrd av direktivet bör den rimligen se i princip likadan ut även i andra EES-länder. Det är vidare oklart om utländsk rätt ska tillämpas även vid Finansinspektionens efterföljande tillsyn av användningen av den interna modellen eller endast vid prövningen av ansökan. *Lagrådet* förordar att bestämmelsen övervägs ytterligare. Regeringen anser, mot bakgrund av vad som angetts ovan, att bestämmelserna fyller en funktion och att de bör tas in i lagen. Det finns dock anledning att understryka att avsikten är att bestämmelserna endast ska tillämpas vid prövning av ansökningarna. En överenskommelse mellan Finansinspektionen och de berörda behöriga myndigheterna om vilket beslut som föranleds av en ansökan om tillstånd att använda en intern modell inom en grupp, utgör en internationell överenskommelse. När det gäller överenskommelser om beslut med anledning av en ansökan om tillstånd att använda en intern modell, framgår det direkt av FRL att inspektionen får ingå dem.

Genom att ingå en överenskommelse om att en ansökan om tillstånd att använda en intern modell ska föranleda ett visst beslut, åtar sig inspektionen, när den är grupp tillsynsmyndighet, att fatta ett nationellt beslut vars innehåll motsvarar innehållet i överenskommelsen. Den internationella överenskommelsen är dock inte direkt bindande för de ansökande företagen utan det är först genom det nationella beslutet som rättsverkningar för företagen uppkommer. När Finansinspektionen har fattat ett beslut på grundval av en internationell överenskommelse, är beslutet på vanligt sätt bindande för den som det riktar sig till och ska kunna överklagas till domstol (se prop. 2005/06:45 s. 115 f., jfr bet. 2005/06FiU22 s. 12 f.)

Om det inte är Finansinspektionen som är grupp tillsynsmyndighet, kommer beslut med anledning av en ansökan om tillstånd att använda en intern modell inom en grupp att fattas av en behörig myndighet i ett annat land inom EES. Finansinspektionen kan då, om svenska företag ingår i den aktuella gruppen, delta vid tillståndsprövningen i form av samråd med grupp tillsynsmyndigheten och övriga berörda behöriga myndigheter. Det beslut som sedan fattas ska dock gälla i Sverige på samma sätt som om det fattats av Finansinspektionen. Detta förhållande bör framgå av FRL, i likhet med vad som redan i dag är fallet enligt kapitaltäckningslagen (se 10 kap. 6 § femte stycket nämnda lag och prop. 2006/07:5 s. 338).

Åtgärder om en intern modell på grupp nivå avviker från ett försäkringsföretags riskprofil

I artikel 231.7, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, anges vilka åtgärder (bl.a. fastställande av kapitaltillägg) som de berörda tillsynsmyndigheterna får vidta, om en intern modell på grupp nivå avviker från ett försäkringsföretags riskprofil.

Av artikelns första stycke framgår att om någon av de berörda tillsynsmyndigheterna finner att riskprofilen hos ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag som står under dess tillsyn avviker väsentligt från de antaganden som ligger bakom den interna modell som godkänts på grupp nivå, får den myndigheten i enlighet med artikel 37, så länge som företaget inte på ett korrekt sätt har vidtagit åtgärder med anledning av de synpunkter som myndigheten framfört, fastställa ett kapitaltillägg för försäkrings- eller återförsäkringsföretaget utöver det solvenskapitalkrav som blir resultatet med tillämpning av den interna modellen.

Av andra stycket i samma artikel framgår att om ett sådant kapitaltillägg under särskilda omständigheter inte skulle vara en lämplig lösning, får tillsynsmyndigheten kräva att företaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt den standardformel som anges i avdelning I kapitel VI avsnitt 4 underavsnitten 1 och 2. I enlighet med artikel 37.1 a och c får tillsynsmyndigheten för detta försäkrings- eller återförsäkringsföretag fastställa ett kapitaltillägg till solvenskapitalkravet utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av standardformeln.

Enligt tredje stycket ska tillsynsmyndigheten motivera sådana beslut som avses i första och andra styckena för såväl försäkringsföretaget som EES-försäkringsgivaren som för övriga medlemmar av tillsynskollegiet.

För att genomföra artikel 231.7 första och andra styckena bör det införas en bestämmelse i FRL om att Finansinspektionen får vidta de åtgärder som framgår av artikeln, om en intern modell på grupp nivå avviker från ett försäkringsföretags riskprofil. Däremot behöver artikel 231.7 tredje stycket – som innebär att åtgärderna ska motiveras för såväl försäkringsföretaget som medlemmarna i tillsynskollegiet – inte genomföras särskilt, eftersom det framgår av svensk rätt att en förvaltningsmyndighet är skyldig att motivera sina beslut, se 20 § förvaltningslagen (1986:223). I lagen finns visserligen undantag från motiveringsskyldigheten. Det får antas att artikeln, även om det inte uttryckligen sägs, lämnar utrymme för medlemsstaterna att avvika från motiveringsskyldigheten i fall där det är befogat. När det gäller motiveringsskyldigheten i förhållande till övriga medlemmar av tillsynskollegiet, följer detta redan av 14 kap. 3 § FRL.

Kapitaltillägg på grupp nivå till det grupp baserade solvenskapitalkravet

Av artikel 232 första stycket i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, framgår att vid avgörandet av om ett sammanställt solvenskapitalkrav på grupp nivå tillräckligt väl motsvarar gruppens riskprofil ska grupp tillsynsmyndigheten särskilt uppmärksamma de fall då sådana omständigheter som avses i artikel 37.1 a–d kan uppkomma på grupp nivå, särskilt i följande fall:

- En särskild risk som föreligger på grupp nivå och som inte skulle täckas i tillräcklig grad med standardformeln eller den interna modell som tillämpas på grund av att de är svåra att kvantifiera.
- Ett kapitaltillägg utöver solvenskapitalkravet som anknutna försäkrings- eller återförsäkringsföretag ålagts av sina tillsynsmyndigheter i enlighet med artiklarna 37 och 231.7.

Enligt artikel 232 andra stycket får, om det sammanställda solvenskapitalkravet på grupp nivå inte tillräckligt väl motsvarar gruppens riskprofil, ett kapitaltillägg på grupp nivå beslutas.

Av tredje stycket i samma artikel följer att artikel 37.1–37.5, tillsammans med de delegerade akter och tekniska standarder för genomförande som antagits i enlighet med artikel 37.6–37.8 ska gälla i tillämpliga delar.

För att genomföra artikel 232 bör det tas in en bestämmelse i FRL om att Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, får besluta om kapitaltillägg till det grupp baserade solvenskapitalkravet om detta kapitalkrav inte stämmer överens med gruppens riskprofil samt vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid denna bedömning.

18.1.11 Återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå och rapportering av resultatet av beräkningarna

Regeringens förslag: Den grupp baserade kapitalbasen och det grupp baserade solvenskapitalkravet ska beräknas minst en gång per år. Beräkningarna ska utföras av ett försäkringsföretag, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. Resultatet

av beräkningarna och väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem ska regelbundet rapporteras till grupp tillsynsmyndigheten.

Det ansvariga försäkringsföretaget eller försäkringsholdingföretaget eller blandade finansiella holdingföretaget ska fortlöpande övervaka solvenskapitalkravet för gruppen. Om det finns grundad anledning att anta att gruppens riskprofil förändrats väsentligt sedan dagen för den senaste rapporteringen av solvenskapitalkravet på grupp nivå, ska företaget göra en ny beräkning av detta krav och utan dröjsmål rapportera beräkningen till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. Finansinspektionen får under samma förutsättningar begära en förnyad beräkning av solvenskapitalkravet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i samt omfattningen och fullgörandet av rapporteringen om beräkningarna.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något lagförslag i denna del.

Remissinstanserna kommenterar inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 219.1 första stycket i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, framgår att grupp tillsynsmyndigheten ska se till att beräkningarna av den grupp baserade kapitalbasen och det grupp baserade solvenskapitalkravet utförs minst en gång per år, av försäkringsföretaget eller återförsäkringsföretaget, försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget med ägarintresse.

Enligt andra stycket i artikel 219.1 ska relevanta data för beräkningen och beräkningens resultat lämnas till grupp tillsynsmyndigheten av försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse eller, om det ledande företaget inte är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, av försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget med ägarintresse eller av det företag i gruppen som grupp tillsynsmyndigheten utsett efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och med gruppen själv.

Enligt artikel 219.2 första stycket ska försäkringsföretaget, återförsäkringsföretaget, försäkringsholdingföretaget och det blandade finansiella holdingföretaget fortlöpande övervaka solvenskapitalkravet för gruppen. Om gruppens riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som låg till grund för det senast rapporterade solvenskapitalkravet på grupp nivå, ska en förnyad beräkning av detta krav göras utan dröjsmål och rapporteras till grupp tillsynsmyndigheten.

Av andra stycket i artikel 219.2. följer att om det finns grundad anledning att anta att gruppens riskprofil förändrats väsentligt sedan dagen för den senaste rapporteringen av solvenskapitalkravet på grupp nivå, får grupp tillsynsmyndigheten kräva en förnyad beräkning av solvenskapitalkravet på grupp nivå.

Av artikel 218.4 i Solvens II-direktivet (solvenstillsyn på grupp nivå) följer att grupp tillsynsmyndigheten ska utföra tillsynens gransknings-

process enligt kapitel III av kraven i artikel 218.2 och 218.3 och att artiklarna 136 och 138.1–138.4 ska gälla i tillämpliga delar. I artikel 218.2 anges att i det fall som avses i artikel 213.2 a ska medlemsstaterna kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag med ägarintressen säkerställer att gruppen har tillgång till en medräkningsbar kapitalbas som alltid är minst lika med solvenskapitalkravet för gruppen, beräknat enligt underavsnitten 2, 3 och 4.

Enligt artikel 218.3 ska, i det fall som avses i artikel 213.2 b, medlemsstaterna kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår i en grupp säkerställer att gruppen har tillgång till en medräkningsbar kapitalbas som alltid är minst lika med solvenskapitalkravet för gruppen, beräknat enligt underavsnitt 5.

Enligt artikel 218.5 ska grupp tillsynsmyndigheten så snart som företaget med ägarintresse har konstaterat och informerat grupp tillsynsmyndigheten om att solvenskapitalkravet inte längre uppfylls eller att det finns risk för att det kommer att underskidas under de närmaste tre månaderna, informera övriga tillsynsmyndigheter inom tillsynskollegiet, vilket ska analysera gruppens situation.

För att genomföra artikel 219 samt artikel 218.4 och 218.5 bör det föras in en bestämmelse i FRL om återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå och rapportering av resultatet av beräkningarna som motsvarar artiklarna, med undantag för regeln i artikel 218.4 om att grupp tillsynsmyndigheten ska utföra tillsynens granskningsprocess, som inte bedöms föranleda något genomförande. Det bör även föras in bestämmelser i FRL om fortlöpande övervakning av solvenskapitalkravet för gruppen och ny beräkning om riskprofilen förändrats väsentligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i samt omfattningen och fullgörandet av den regelbundna rapporteringen om beräkningarna.

18.2 Åtgärder för att underlätta grupp tillsyn

18.2.1 Internationellt samarbete och utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter

Regeringens förslag: En definition av tillsynskollegium införs i försäkringsrörelselagen. Dessutom ska det i lag införas en bestämmelse som reglerar möjligheten för medlemmar av tillsynskollegiet att hänskjuta tvistiga frågor till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Motsvarande möjlighet att hänskjuta ska införas för den situationen att behörig myndighet inte har meddelat relevanta uppgifter eller en begäran om samarbete, särskilt för att utbyta relevanta uppgifter, har avslagits eller inte föranlett någon reaktion inom två veckor.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om skyldighet för tillsynsmyndigheter att samarbeta och utbyta information ryms inom befintlig lagreglering. Detsamma gäller direktivets bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt vid grupp tillsyn

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att Finansinspektionen i lag ska åläggas en skyldighet att inrätta ett tillsynskollegium när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet samt att det i lag ska regleras vilka myndigheter som ska ingå i tillsynskollegiet. Utredningen föreslår även en ny bestämmelse i FRL som ska ålägga Finansinspektionen att i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med övriga myndigheter i den utsträckning som följer av FRL. Vidare föreslår utredningen att de bestämmelser i Solvens II-direktivet som behandlar samarbetet inom tillsynskollegier, grupp-tillsynsmyndighetens arbetsuppgifter samt samarbetet med Eiopa och tredjeland ska regleras i föreskrifter från regeringen i de delar de riktar sig helt till tillsynsmyndigheter.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Samarbete och utbyte av information enligt gällande rätt

Enligt 14 kap. 3 § FRL är Finansinspektionen skyldig att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Det innebär att alla sådana skyldigheter avseende samarbete och informationsutbyte i direktiv på försäkringsområdet omfattas (se prop. 1992/93:257 s. 201). Finansinspektionen har således en skyldighet att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter enligt artiklarna därom i Solvens II-direktivet. I dessa delar kommer det därför generellt inte att krävas några särskilda lagstiftningsåtgärder.

Tillsynskollegier och hänskjutande till Eiopa

Begreppet tillsynskollegium definieras i artikel 212.1 e i Solvens II-direktivet som en permanent men flexibel struktur för samarbete och samordning mellan tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna. Definitionen får betydelse främst för delar av den tämligen ingående regleringen av hur samarbete ska ske mellan myndigheter i artiklarna 236–240, 247–253 och 260–263 i Solvens II-direktivet.

Enligt artikel 248.2 och 248.3 ska ett tillsynskollegium inrättas, under ordförandeskap av grupp-tillsynsmyndigheten, för att underlätta grupp-tillsynsuppgifterna. Syftet beskrivs vara att åstadkomma samstämmighet i processerna för samarbete, informationsutbyte och samråd bland tillsynsmyndigheterna. Av artikeln framgår även vilka myndigheter som har rätt att delta, hur arbetet ska fördelas och att verksamheten ska baseras på så kallade samordningsöverenskommelser.

Att Finansinspektionen har att beakta Solvens II-direktivets bestämmelser om tillsynskollegier följer som konstaterats ovan av 14 kap. 3 §

FRL. I förarbetena till kapitaltäckningslagen har, med hänvisning till bestämmelser motsvarande 14 kap. 3 § FRL, bedömningen gjorts att reglering av samarbete inom tillsynskollegier ryms inom befintlig lagreglering (prop. 2010/11:110 s. 84 och 85). Samarbetsskyldigheterna enligt artikel 248.2 och 248.3 i Solvens II-direktivet ryms inom befintlig reglering och bör inte, som utredningen föreslagit, regleras särskilt i FRL.

I artiklarna 248.2–248.5 regleras möjligheten för medlemmar av tillsynskollegiet att hänskjuta tvistiga frågor till Eiopa. Dessa bestämmelser bör genomföras i lag.

Av artikel 249.1 a, i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet, framgår att när en tillsynsmyndighet inte har meddelat relevanta uppgifter eller en begäran om samarbete, särskilt för att utbyta relevanta uppgifter, har avslagits eller inte föranlett någon reaktion inom två veckor, får tillsynsmyndigheterna hänskjuta ärendet till Eiopa. När ärendet hänskjuts dit får Eiopa, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 258 i EUF-fördraget, agera i enlighet med de befogenheter den tilldelats genom artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010.

En bestämmelse motsvarande artikel 249.1 a bör genomföras i lag.

För att underlätta utformningen av de relativt omfattande bestämmelserna i direktivet om samarbete mellan tillsynsmyndigheter bör även en definition av tillsynskollegium införas i FRL.

Särskilt samarbete och utbyte av information, artiklarna 249–252

Enligt Solvens II-direktivets artikel 249 ska tillsynsmyndigheterna och grupp-tillsynsmyndigheten för försäkringsföretag och återförsäkringsföretag i en grupp ha ett nära samarbete och utbyta information. Skyldigheterna gäller generellt men preciseras närmare för vissa situationer. Till exempel gäller vid närmare angivna överträdelser av solvenskapitalkravet att de ansvariga myndigheterna omedelbart ska kalla samtliga berörda tillsynsmyndigheter till ett möte.

Bestämmelsen i artikel 250 ålägger tillsynsmyndigheter en skyldighet att samråda med andra tillsynsmyndigheter i vissa frågor innan de fattar beslut som har betydelse för de andra myndigheternas tillsyn. Enligt artikel 251 får grupp-tillsynsmyndigheten uppmana tillsynsmyndigheter att inhämta viss information från företag och vidarebefordra den till grupp-tillsynsmyndigheten. Artikel 252 reglerar samarbete med tillsynsmyndigheter som ansvarar för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Även dessa närmare preciserade skyldigheter om samarbete och utbyte av information i Solvens II-direktivet är Finansinspektionen skyldig att beakta på grund av 14 kap. 3 § FRL. Artikel 249–252 ryms därför inom befintlig lagreglering. Motsvarande bedömningar har gjorts i tidigare lagstiftningsärende (prop. 2005/06:45 s. 153–156).

Det saknas även anledning att, som utredningen föreslagit, i en särskild bestämmelse i kapitlet om grupp-tillsyn i FRL erinra om skyldigheten för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med övriga myndigheter i den utsträckning som följer av FRL.

Skyldigheten enligt 14 kap. 3 § FRL för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information avser ”behöriga myndigheter”. Enligt definitionen i 1 kap. 12 § FRL avses därmed en ”utländsk” myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över en utländsk försäkringsgivare. Det innebär att skyldigheten enligt 14 kap. 3 § FRL inte är begränsad till myndigheter inom EES (se prop. 2009/10:246 s 431 och 511). Regleringen i FRL harmonierar därför redan med Solvens II-direktivets artikel 261.2 enligt vilken artiklarna 247–258 ska gälla i tillämpliga delar för samarbetet med tillsynsmyndigheter i tredje länder. Även den bestämmelsen ryms därför inom befintlig reglering.

Finansinspektionens möjlighet att ingå internationella överenskommelser

Solvens II-direktivet förutsätter att det är möjligt för Finansinspektionen att ingå internationella överenskommelser. Det är inte möjligt att förutse exakt när denna typ av internationella överenskommelser behöver ingås, och därför svårt att precisera situationerna i FRL. Finansinspektionen bör därför i förordning bemyndigas att ingå denna typ av avtal. Förordnandet bör kunna föras in i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen, på motsvarande sätt som gjorts för de avtal Finansinspektionen behöver ingå med anledning av reglerna om kreditvärderingsinstitut.

Sekretess och tystnadsplikt

Av artikel 253 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att medlemsstaterna ska tillåta utbyte av information mellan sina tillsynsmyndigheter samt mellan dessa och andra myndigheter enligt artiklarna 249–252. All information som tas emot inom ramen för grupp-tillsyn och särskilt mellan tillsynsmyndigheter och mellan tillsynsmyndigheter och andra myndigheter ska dessutom enligt andra stycket i samma artikel omfattas av reglerna om tystnadsplikt i artikel 295 i Solvens II-direktivet. I tidigare lagstiftningsärenden har det bedömts att svensk rätt medger det informationsutbyte som olika EU-rättsakter föreskriver samt att Finansinspektionen har de möjligheter som behövs för att kunna lämna ut sekretessbelagd information till behöriga myndigheter och att ta emot information med bibehållen sekretess (prop. 2006/07:5 s. 350 och där gjorda hänvisningar). Den bedömningen gör sig gällande även för artikel 253 första stycket. När det gäller tystnadsplikten krävs inte heller någon genomförandeåtgärd i svensk rätt.

18.2.2 Finansinspektionens rättigheter och skyldigheter i förhållande till andra tillsynsmyndigheter

Regeringens bedömning: Solvens II-direktivets bestämmelser om rättigheter och skyldigheter för grupp-tillsynsmyndigheten ryms inom befintlig lagreglering.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att det i en ny bestämmelse i lag ska stadgas

att Finansinspektionen ska samordna insamling och spridning av information inom tillsynskollegiet, ansvara för grupp tillsynen, bedöma om försäkringsgruppen uppfyller vissa krav, planera och samordna möten samt leda arbetet med prövning av interna modeller på gruppnivå.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 248.1 i Solvens II-direktivet framgår bl.a. att grupp tillsynsmyndighetens rättigheter och skyldigheter ska innefatta

1. koordinering av insamlandet och spridningen av information som är relevant eller nödvändig såväl under normala förhållanden som i nödsituationer, däribland uppgifter som är av betydelse för en tillsynsmyndighets tillsynsuppgift,
2. tillsynens granskningsprocess och bedömningen av gruppens finansiella situation,
3. bedöma om försäkringsgruppen uppfyller kraven när det gäller solvens, riskkoncentrationer och transaktioner inom en försäkringsgrupp enligt artiklarna 218–245,
4. bedöma försäkringsgruppens företagsstyrningssystem enligt artikel 246 och om ledamöterna i ledning och styrelse i anknutna företag uppfyller kraven i artikel 42 och 257,
5. på visst sätt planera och samordna möten i samarbete med berörda tillsynsmyndigheter, och
6. andra uppgifter, åtgärder och beslut som tillkommer grupp tillsynsmyndigheten enligt Solvens II-direktivet eller som följer av tillämpningen av direktivet, däribland att leda valideringsförfarandet av interna modeller på gruppnivå enligt artiklarna 231 och 233 och förfarandet för att tillåta att tillämpningen av ordningen i artikel 237–240.

Artikel 248.1 har såväl i den engelska versionen som i den svenska versionen fått en delvis otydlig utformning. Artikelns kan felaktigt ge intryck av att reglera mer än bara fördelning av ansvar och arbetsuppgifter mellan grupp tillsynsmyndigheten och övriga tillsynsmyndigheter i tillsynskollegiet. Den bör dock läsas mot bakgrund av att den fått rubriken ”grupp tillsynsmyndighetens och andra tillsynsmyndigheters rättigheter och skyldigheter Tillsynskollegiet” och att regleringen i artikel 248.1 omedelbart följs av reglering av tillsynskollegier i artikel 248.2. Det kan även noteras att det i artikel 247.1 finns en uttrycklig bestämmelse som stadgar att grupp tillsynsmyndigheten ansvarar för grupp tillsynen. Artikel 248.1 får sedd i det sammanhanget anses endast reglera fördelningen av ansvar och arbetsuppgifter mellan grupp tillsynsmyndigheten och övriga tillsynsmyndigheter.

I konglomeratlagen har lagstiftaren valt att inte reglera särskilt vilken roll den s.k. samordnaren ska ha i förhållande till övriga tillsynsmyndigheter. Samordnaren har enligt konglomeratlagen en motsvarande funktion som grupp tillsynsmyndigheten har enligt Solvens II-direktivet. Artikel 11.1 i konglomeratdirektivet reglerar samordnarens uppgifter och

förhållandet till andra tillsynsmyndigheter på motsvarande sätt som artikel 248.1 gör avseende grupp-tillsynsmyndigheten. Artikel 11.1 i konglomeratdirektivet bedömdes inte föranleda annan reglering i konglomeratlagen än en bestämmelse om skyldighet för Finansinspektionen att samarbeta och utbyta information med motsvarande utländska myndigheter (se prop. 2005/06:45 s. 153 och 154).

Som konstaterats är Finansinspektionen enligt 14 kap. 3 § FRL skyldig att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Finansinspektionen har således även i rollen som grupp-tillsynsmyndighet en skyldighet att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter enligt artiklarna om detta i Solvens II-direktivet. Artikel 248.1 behandlar, som nyss konstaterats, endast fördelning av ansvar och arbetsuppgifter i samarbetet mellan grupp-tillsynsmyndigheten och övriga tillsynsmyndigheter. Bestämmelsen ryms därför, i motsats till vad utredningen antagit, inom befintlig lagreglering.

18.2.3 Kontroll av information

Regeringens förslag: Finansinspektionen får på plats kontrollera all information som behövs för grupp-tillsynen hos

1. försäkringsföretag som omfattas av grupp-tillsynen,
2. företag som är anknutna till försäkringsföretaget,
3. moderföretag till försäkringsföretaget, och
4. företag som är anknutna till moderföretaget till försäkringsföretaget.

Finansinspektionen ska, på begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, på plats kontrollera information som behövs för den myndighetens tillsyn. Inspektionen får utföra kontrollen genom att uppdra åt en revisor eller annan sakkunnig att göra detta. Om den behöriga myndigheten begär det, får den närvara vid kontrollen. Grupp-tillsynsmyndigheten ska underrättas om de vidtagna åtgärderna.

När en begäran till en behörig myndighet om att en kontroll ska utföras inte föranlett någon reaktion inom två veckor, eller när Finansinspektionen i praktiken är förhindrad att utöva sin rätt att delta i enlighet i en kontroll som inspektionen begärt hos en behörig myndighet, får Finansinspektionen hänskjuta ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår en ny bestämmelse i lag som huvudsakligen motsvarar direktivets bestämmelse om kontroll av information men vars räckvidd är begränsad till information som ”lämnas av det ledande försäkringsföretaget”. Utredningen lämnar inte något förslag om hur den befintliga regleringen i FRL kan hanteras.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag

Kontroll av information på plats

Enligt artikel 255.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna se till att deras tillsynsmyndigheter, antingen direkt eller genom personer som de ger ett sådant uppdrag, inom sitt territorium får genomföra kontroll på plats av den information som avses i artikel 254 i lokaler som tillhör något av följande företag:

1. det försäkrings- eller återförsäkringsföretag som omfattas av grupp-tillsyn,
2. företag som är anknutna till detta försäkrings- eller återförsäkringsföretag,
3. moderföretag till detta försäkrings- eller återförsäkringsföretag,
4. företag som är anknutna till ett moderföretag till detta försäkrings- eller återförsäkringsföretag.

För att genomföra artikel 255.1 bör det föras in en bestämmelse i FRL av vilken det framgår att Finansinspektionen på plats får kontrollera information som behövs för grupp-tillsynen och hos vilka företag som kontrollen får ske.

Kontroll av information på plats efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES

Enligt artikel 255.2. första stycket ska tillsynsmyndigheterna, om de i särskilda fall vill kontrollera information beträffande ett företag, reglerat eller ej, som ingår i en grupp och är beläget i en annan medlemsstat, begära att tillsynsmyndigheterna i denna andra medlemsstat genomföra kontrollen.

Enligt andra stycket i samma artikel ska myndigheter som tar emot en sådan begäran inom ramen för sin behörighet tillmötesgå denna begäran genom att antingen utföra kontrollen direkt och då låta en revisor eller annan expert utföra den eller låta den myndighet som begärde kontrollen själv utföra den. Grupp-tillsynsmyndigheten ska underrättas om de vidtagna åtgärderna.

Enligt tredje stycket i samma artikel får den tillsynsmyndighet som framställde begäran, om den så önskar, delta i kontrollen, om den inte själv utför den.

Enligt femte stycket i samma artikel ska Eiopa i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) nr 1094/2010 ha rätt att delta i kontroller på plats, om dessa utförs gemensamt av två eller flera tillsynsmyndigheter.

Det bör föras in en bestämmelse i FRL om att Finansinspektionen, på begäran av en behörig myndighet i ett annat land inom EES, får samarbeta med den utländska myndigheten på det sätt som anges i artikel 255.2. Det saknas dock anledning att utnyttja valmöjligheten att låta den utländska myndigheten utföra kontroller på plats i Sverige, bl.a. mot bakgrund av att den ges rätt att närvara vid kontrollerna.

Regeln i femte stycket i artikel 255.2 om att Eiopa har rätt att delta i kontroller på plats, om dessa utförs gemensamt av två eller flera

tillsynsmyndigheter, följer redan av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och tycks för sin tillämpning inte vara beroende av tillkommande regler varför den inte bör genomföras nationellt. Stadgandet är således endast av upplysningskaraktär (jfr prop. 2011/12:70 s. 56).

Prop. 2015/16:9

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Enligt artikel 255.2 fjärde stycket, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, framgår att när en begäran till en annan tillsynsmyndighet om att en kontroll ska utföras i enlighet med denna artikel inte föranlett någon reaktion inom två veckor, eller när tillsynsmyndigheten i praktiken är förhindrad att utöva sin rätt att delta i enlighet med tredje stycket, får den myndighet som framställt begäran hänskjuta ärendet till Eiopa och begära myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010. I detta fall får Eiopa agera i enlighet med de befogenheter den tilldelats genom samma artikel.

Artikel 255.2 fjärde stycket bör genomföras i lag.

18.2.4 Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp

Regeringens förslag: Väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av ett visst slag inom en grupp ska regelbundet och minst en gång per år rapporteras till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet. Vilka dessa slag av riskkoncentrationer och transaktioner är ska, tillsammans med lämpliga tröskelvärden, beslutas av Finansinspektionen för varje enskild grupp. Tröskelvärdena ska baseras på solvenskapitalkrav eller försäkrings-tekniska avsättningar eller båda dessa värden och hänsyn ska tas till gruppens struktur och riskhanteringssystem. Inspektionen ska, innan dessa beslut fattas, ha hört övriga berörda behöriga myndigheter och gruppen.

Vid bedömningen av riskkoncentrationer ska Finansinspektionen beakta risker för spridning inom gruppen, intressekonflikter och riskernas nivå och omfattning.

Även transaktioner som gjorts med fysiska personer som har nära förbindelser med något företag inom gruppen ska rapporteras.

Om en transaktion har en mycket betydande omfattning, ska den rapporteras snarast möjligt.

Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av ett visst slag inom en grupp ska göras av det försäkringsföretag som finns i toppen av gruppen eller om det inte finns ett sådant företag, av det försäkringsföretag, försäkringsholdingbolag eller blandade finansiella holdingbolag som Finansinspektionen när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, bestämmer efter att ha hört berörda behöriga myndigheter och gruppen.

Skyldigheten att rapportera gäller dock inte om Finansinspektionen har beslutat om detta.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen när det gäller väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av visst slag inom en grupp.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anför att enligt utredningens förslag ska mycket betydande interna transaktioner rapporteras snarast möjligt och att det är otydligt hur det ska bedömas om en transaktion är betydande. Svensk Försäkring anser att det vore tydligare att i stället använda ett begrepp som knyter an till omfattning, exempelvis ”transaktioner som har en mycket betydande omfattning”.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Tillsyn över riskkoncentrationer

Av artikel 244.1 i Solvens II-direktivet framgår att tillsynen över riskkoncentrationer på grupp nivå ska utövas i enlighet med artikel 244.2 och 244.3 samt artikel 246 och kapitel III.

Enligt artikel 244.2 första stycket, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, ska medlemsstaterna kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag eller försäkringsholdingbolag eller blandade finansiella holdingföretag regelbundet, och minst en gång per år, till grupp tillsynsmyndigheten rapporterar varje väsentlig riskkoncentration på grupp nivå, om inte artikel 215.2 är tillämplig.

Enligt andra stycket i samma artikel ska de nödvändiga uppgifterna lämnas till grupp tillsynsmyndigheten av det försäkrings- eller återförsäkringsföretag som är det ledande företaget i gruppen eller, om det ledande företaget inte är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, av försäkringsholdingbolaget, det blandade finansiella holdingföretaget eller av det försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen som grupp tillsynsmyndigheten utsett efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och företagsgruppen.

Enligt tredje stycket i samma artikel ska riskkoncentrationer i den mening som avses i första stycket bli föremål för tillsynens granskningsprocess utförd av grupp tillsynsmyndigheten.

Enligt artikel 244.3 ska grupp tillsynsmyndigheten efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och företagsgruppen ange vilka slag av risker försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår i en viss grupp alltid ska rapportera.

Av andra stycket i samma artikel framgår att när grupp tillsynsmyndigheten och andra berörda tillsynsmyndigheter definierar eller yttrar sig om slagen av risk ska de beakta gruppens specifika grupp- och riskhanteringsstruktur.

Enligt tredje stycket i samma artikel ska, för att närmare ange vilka väsentliga riskkoncentrationer som ska rapporteras, grupp tillsynsmyndigheten efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och företagsgruppen föreskriva lämpliga tröskelvärden som baseras på solvenskapitalkrav, försäkringstekniska avsättningar eller båda dessa värden.

Enligt fjärde stycket i samma artikel ska grupp tillsynsmyndigheten vid bedömningen av riskkoncentrationer särskilt övervaka eventuella risker för spridning inom gruppen eller intressekonflikter samt riskernas nivå eller volym.

Enligt artikel 244.4, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, ska kommissionen anta delegerade akter med avseende på artikel 244.2 och 244.3 i fråga om definition av väsentliga riskkoncentrationer.

Tillsyn över transaktioner inom en grupp

Enligt artikel 245.1 i Solvens II-direktivet ska tillsynen över transaktioner inom en grupp utövas i enlighet med artikel 245.2 och 245.3 samt artikel 246 och kapitel III.

Enligt artikel 245.2 första stycket ska medlemsstaterna kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag, försäkringsholdingbolag och blandade finansiella holdingföretag regelbundet, och minst en gång per år, till grupp tillsynsmyndigheten rapporterar alla betydande interna transaktioner som försäkrings- och återförsäkringsföretag gjort inom en grupp, inklusive de som gjorts med fysiska personer som har en nära koppling till något företag inom gruppen, såvida inte artikel 215.2 är tillämplig.

Enligt andra stycket i samma artikel ska medlemsstaterna dessutom kräva att mycket betydande transaktioner inom en grupp rapporteras snarast möjligt.

Av tredje stycket i samma artikel framgår att de nödvändiga uppgifterna ska lämnas till grupp tillsynsmyndigheten av det försäkrings- eller återförsäkringsföretag som är det ledande företaget i gruppen eller, om det ledande företaget inte är ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, av försäkringsholdingbolaget, det blandade finansiella holdingföretaget eller det försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen som grupp tillsynsmyndigheten utser efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och företagsgruppen.

Enligt fjärde stycket samma artikel ska transaktioner inom grupper bli föremål för tillsynens granskningsprocess utförd av grupp tillsynsmyndigheten.

Enligt artikel 245.3 ska grupp tillsynsmyndigheten efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter och företagsgruppen ange vilka slag av transaktioner inom gruppen försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår i en viss grupp alltid ska rapportera. Artikel 244.3 ska gälla i tillämpliga delar.

Slutligen framgår av artikel 245.4, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet att kommissionen ska anta delegerade akter, enligt artikel 301a, med avseende på artikel 245.2 och 245.3 i fråga om definition av väsentliga transaktioner inom en grupp.

Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp

Av såväl artikel 244.1 som artikel 245.1 följer att tillsynen över väsentliga riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner inom en grupp dels ska utövas via rapportering av sådana företeelser till grupp tillsynsmyndigheten, dels i enlighet med artikel 246 (tillsyn över företagsstyrningssystem) och kapitel III (åtgärder för att underlätta grupp tillsynen).

Dessa artiklar är skrivna med utgångspunkt från vad utövande av tillsynen ska omfatta. För att stämma bättre överens med systematiken i FRL bör emellertid bestämmelserna i nyss nämnda artiklar utformas som handlingsregler för försäkringsföretagen. Detsamma gäller även i fråga om tillsyn av företagsstyrningssystemet. Att Finansinspektionen ska utöva grupp tillsyn, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, och att denna bl.a. omfattar väsentliga riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner framgår dessutom av andra paragrafer i FRL i dess föreslagna lydelse.

Bestämmelsen om att tillsynen ska utövas enligt artikel 246 och kapitel III får således betrakta som en upplysning som inte behöver genomföras.

Artiklarna om rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner inom grupp (artiklarna 244.2, 244.3, 245.2 och 245.3 bör genomföras i FRL med undantag för tredje stycket i artikel 244.2 och fjärde stycket i 245.2 (där sägs att riskkoncentrationer och transaktioner inom gruppen ska bli föremål för tillsynens granskningsprocess utförd av grupp tillsynsmyndigheten), vilket inte bedöms behöva föranleda någon genomförandeåtgärd.

Vad gäller *Svensk Försäkrings* synpunkt att det är otydligt hur det ska bedömas om en transaktion är betydande och att det är tydligare att i lagtexten stället använda ett begrepp som knyter an till omfattningen anser regeringen att det saknas skäl att avvika från direktivets ordalydelse i detta hänseende. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör dock få meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen när det gäller väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av visst slag inom en grupp.

18.2.5 Undantag från kravet på tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp

Regeringens förslag: Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med berörda tillsynsmyndigheter besluta att tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp inte ska utövas på nivån för det försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som omfattas av grupp tillsyn och som är ett anknutet företag till en reglerad enhet eller själv är en reglerad enhet eller ett blandat finansiellt holdingföretag som omfattas av lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 213.3 i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, innehåller bestämmelser om när grupp tillsynsmyndigheten får besluta om att tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp inte behöver utövas. Av artikeln framgår bl.a. att grupp tillsynsmyndigheten, om försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse eller försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget med säte inom unionen antingen är anknutet till eller själv är en reglerad enhet eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är underkastat extra tillsyn enligt artikel 5.2 i direktiv 2002/87/EG, efter samråd med övriga berörda tillsynsmyndigheter, får besluta att tillsyn över riskkoncentrationer som avses i artikel 244 i Solvens II-direktivet eller över transaktioner inom en grupp som avses i artikel 245 i Solvens II-direktivet eller båda dessa former av tillsyn inte ska utövas på nivån för det försäkrings- eller återförsäkringsföretaget eller försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget med ägarintresse.

Artikel 213.3 i Solvens II-direktivet bör genomföras genom en ny bestämmelse i FRL som ger Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, möjlighet att besluta om att tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp inte behöver utövas på nivån för det försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som omfattas av grupp tillsyn och som är ett anknutet företag eller själv är en reglerad enhet eller ett blandat finansiellt holdingföretag som omfattas av konglomeratlagen.

18.2.6 Tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet

Regeringens förslag: När ett försäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet, ska försäkringsföretaget ha en god kontroll över affärshändelser och avtal med andra företag inom gruppen.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I förslaget inskränks skyldigheten till att endast gälla rapportering av transaktioner som ska göras av det ledande försäkringsföretaget.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* påpekar att det enligt Solvens II-direktivet gäller olika krav på olika försäkringsgrupper. Som exempel anger inspektionen att en grupp där moderföretaget är ett försäkringsholdingbolag med blandad verksamhet endast omfattas av

tillsyn över interna transaktioner enligt artikel 265 och menar att detta inte är klart angivet i utredningens förslag, vilket skulle kunna leda till att sådana grupper skulle omfattas av mer långtgående tillsyn än vad direktivet föreskriver. Inspektionen noterar att utredningens betänkande anger vilka tillsynsregler som gäller för de olika grupperna men att författningsförslaget behöver revideras för att återge att det är de nationella tillsynsmyndigheterna som, enligt artikel 265 ska ansvara för tillsynen av interna transaktioner. *Svensk Försäkring* noterar att det som anges i motiven gällande artikel 265 och den begränsade tillsynen över försäkringsgrupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingbolag med blandad verksamhet inte tydligt anges i lagförslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 265 i Solvens II-direktivet framgår det att när det finns ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet som är moderföretag till ett försäkringsföretag ska tillsynsmyndigheterna som ansvarar för tillsynen över försäkringsföretaget utöva en allmän tillsyn över transaktionerna mellan företaget och moderföretaget och eventuella anknutna företag.

En regel om att Finansinspektionen ska utöva allmän tillsyn över transaktioner i denna typ av grupper bör genomföras i lag.

18.2.7 Företagsstyrningssystemet inom en grupp

Regeringens förslag: Bestämmelserna om företagsstyrning som gäller för ett enskilt försäkringsföretag ska gälla i tillämpliga delar på gruppnivå.

Antingen ett försäkringsföretag eller ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska ansvara för att bestämmelserna om företagsstyrning i försäkringsrörelselagen i tillämpliga delar följs på gruppnivå. Om det är lämpligt, får Finansinspektionen, i ett enskilt fall besluta att ett annat företag i gruppen ska ansvara för att kraven följs.

Inom en grupp ska system för riskhantering, internkontroll och rapportering dessutom genomföras konsekvent i alla företag som omfattas av grupp-tillsyn så att dessa system och rapporter kan kontrolleras på gruppnivå.

Systemet för internkontroll inom en grupp ska omfatta

1. rutiner avseende grupp-solvens för att identifiera och mäta alla betydande risker gruppen är utsatt för och på lämpligt sätt anpassa kapitalbasen till riskerna, och
2. sunda rapporterings- och redovisningsrutiner för att övervaka och hantera transaktioner inom gruppen och riskkoncentrationer.

En egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen ska genomföras.

När Finansinspektionen är grupp-tillsynsmyndighet får inspektionen, efter att ha rådfrågat medlemmarna i tillsynskollegiet, besluta att den egna risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen får göras

på gruppnivå och på nivån för ett dotterföretag inom gruppen. En enda handling ska omfatta samtliga bedömningar. En enda handling ska omfatta samtliga bedömningar. En sådan handling ska överlämnas samtidigt till alla berörda behöriga myndigheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om företagstyrningssystem inom en grupp.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att tillämpligheten för förslagen till bestämmelser om företagsstyrningssystem samt ansvar för gruppgemensam risk- och solvensbedömning bör skrivas tydligare.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer delvis med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss anges inte vilka företag inom gruppen som är ansvariga för att bestämmelserna om företagsstyrning i FRL i tillämpliga delar följs på gruppnivå

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* noterar att bestämmelsen inte anger vilket företag som ansvarar för företagssystemet inom en grupp. Med den lydelse som finns om ansvarigt företag blir det därmed alltid ett försäkringsföretag som ansvarar även i en grupp med ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag i toppen. Detta torde inte stämma med innebörden av artikel 246 i Solvens II-direktivet. Bestämmelsen bör justeras för att bättre överensstämma med innebörden i direktivbestämmelsen. *Svensk Försäkring* anför följande. Enligt förslaget ska bestämmelserna om företagsstyrning i 10 kap. FRL i tillämpliga delar gälla på gruppnivå. Motsvarande bestämmelse finns i Solvens II-direktivet. Innebörden av en sådan regel är långt ifrån tydlig. Det är åtminstone uppenbart att om det yttersta moderföretaget i en grupp inte är ett försäkringsföretag (utan exempelvis ett holdingföretag) så kan det inte krävas att moderföretaget inrättar egna centrala funktioner i företaget. Om exempelvis en bank är det yttersta ägarföretaget, kan det inte vara avsikten att det i banken ska finnas en aktuariefunktion. Det måste också vara möjligt att för banker i en grupp och för andra reglerade företag tillämpa de särskilda regler som gäller för dem enligt den relevanta sektorspecifika regleringen. *Länsförsäkringar AB (LFAB)* anför bl.a. följande. Det bör klargöras i motiven att lagen inte förhindrar att ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ansvarar för tillämpningen av gruppreglerna. Vilket företag som är lämpligt att fullgöra olika uppgifter av betydelse för grupp tillsynen kan emellertid variera beroende på bl.a. gruppens struktur och interna ansvarsfördelning. I de fall ett blandat finansiellt holdingföretag är ett renodlat ägarbolag kan det exempelvis vara befogat att ett dotterföretag fullgör funktioner som ansvarigt företag. I de fall bestämmelserna inte uttryckligen pekar ut något visst grupp företag att utföra en specifik uppgift i grupp tillsynen bör gruppen bestämma vilket företag som lämpligen ska fullgöra uppgiften. Vilket eller vilka företag inom gruppen som ska göra olika saker är också frågor som kan komma att preciseras i regler från EU-kommissionen eller andra EU-organ.

Vilket företag som ska göra en uppgift kan också komma att styras i praktiken genom förfrågningar från grupp tillsynsmyndigheten till ett visst grupp företag med stöd av mer allmänna regler.

Skälen för regeringens förslag

Företagsstyrningssystemet

Av artikel 246.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att kraven i avdelning I kapitel IV avsnitt 2 (företagsstyrningssystem) ska gälla i tillämpliga delar på grupp nivå.

Av andra stycket i samma artikel framgår att, utan att det påverkar tillämpningen av första stycket, ska system för riskhantering och internkontroll samt rapporteringsrutiner genomföras konsekvent i alla företag som omfattas av grupp tillsyn enligt artikel 213.2 a och 213.2 b, så att dessa system och rapporteringsrutiner kan kontrolleras på grupp nivå.

Enligt artikel 246.2 ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 246.1, mekanismerna för internkontroll inom en grupp minst omfatta följande:

1. Adekvata mekanismer i fråga om solvens på grupp nivå för att identifiera och mäta alla betydande risker gruppen är utsatt för och på lämpligt sätt korrelera den medräkningsbara kapitalbasen till riskerna.
2. Sunda rapporterings- och redovisningsrutiner för att övervaka och hantera transaktioner inom gruppen och riskkoncentrationer.

Enligt artikel 246.3 ska grupp tillsynsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i kapitel III utföra tillsynens granskningsprocess beträffande de system och rapporteringsrutiner som avses i artikel 246.1 och 246.2.

Enligt 246.4 första stycket, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, ska medlemsstaterna kräva att försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse, försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget på grupp nivå genomför den bedömning som krävs enligt artikel 45. Grupp tillsynsmyndigheten ska i enlighet med kapitel III genomföra tillsynens granskningsprocess beträffande den egna risk- och solvensbedömningen på grupp nivå.

Enligt andra stycket i samma artikel ska, om solvensberäkningen på grupp nivå görs i enlighet med metod 1 som avses i artikel 230, försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse eller försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget visa för grupp tillsynsmyndigheten att man verkligen förstår skillnaden mellan summan av solvenskapitalkraven för alla anknutna försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen och det sammanställda solvenskapitalkravet för gruppen.

Enligt tredje stycket i samma artikel får försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse, försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget, om grupp tillsynsmyndigheten godkänner detta, företa bedömningar som krävs enligt artikel 45 samtidigt på grupp nivå och på nivån för ett dotterföretag inom gruppen och ta fram en enda handling som omfattar samtliga bedömningar.

Enligt fjärde stycke i samma artikel ska grupp tillsynsmyndigheten innan den ger sitt godkännande enligt tredje stycket rådfråga medlem-

marna i tillsynskollegiet och vederbörligen beakta deras synpunkter och reservationer. Prop. 2015/16:9

Av femte stycket i samma artikel framgår att om en grupp utnyttjar den möjlighet som anges i tredje stycket ska den överlämna dokumentet samtidigt till alla berörda tillsynsmyndigheter. De berörda dotterföretagen ska inte befrias från sin skyldighet att se till att kraven i artikel 45 är uppfyllda på grund av att denna möjlighet utnyttjas.

Företagsstyrningssystem inom en grupp

Artikel 246 är, i likhet med artiklarna 244 och 245, skrivna med utgångspunkt från vad utövande av tillsynen ska omfatta. För att stämma bättre överens med systematiken i FRL bör även bestämmelserna i artikel 246 utformas som handlingsregler för försäkringsföretagen.

Artikel 246 om företagsstyrningssystem inom en grupp bör i stora delar införas genom nya bestämmelser i FRL med undantag för följande. Enligt artikel 246.3 ska grupp-tillsynsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i kapitel III utföra tillsynens granskningsprocess beträffande de system och rapporteringsrutiner som avses i artikel 246.1 och 246.2. Detta bör inte föranleda någon genomförandeåtgärd (se regeringens bedömning i avsnitt 18.2.7).

Av artikel 246.4 andra stycket följer att om solvensberäkningen på gruppnivå görs i enlighet med metod 1 som avses i artikel 230 ska försäkrings- eller återförsäkringsföretaget med ägarintresse eller försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget visa för grupp-tillsynsmyndigheten att man verkligen förstår skillnaden mellan summan av solvenskapitalkraven för alla anknutna försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen och det sammanställda solvenskapitalkravet för gruppen. Denna bestämmelse bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Lagrådet har anfört bl.a. följande. I bestämmelsen om företagsstyrning räknas de företag upp som ska ansvara för att kraven i 10 kap. på företagsstyrningssystem i tillämpliga delar följs på gruppnivå. Det finns dock ingen uttrycklig regel om att dessa krav faktiskt ska följas även på gruppnivå. En sådan bestämmelse bör införas. Vidare bör, i enlighet med vad som anges i remissen det i lagtexten klargöras att det ska pekas ut endast ett företag som är ansvarigt. Regeringen instämmer i *Lagrådets* bedömning. *Lagrådet* har även anfört att det bör klargöras vad som avses med ”nivån för ett dotterföretag” i bestämmelsen om den egna risk- och solvensbedömningen. Regeringen vill med anledning av detta förtydliga att i detta sammanhang avses dotterföretaget och de företag ”under dotterföretaget” som ingår i en grupp enligt definitionen av en grupp.

Av artikel 246.1 första stycket framgår inte vilket företag inom en grupp som ska ansvara för att kraven på företagsstyrning på gruppnivå – i tillämpliga delar – följs. En tolkning av artikeln ger vid handen att ansvarigt företag kan vara antingen, i enlighet med direktivets terminologi, ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag med ägarintresse, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag. Denna tolkning har också stöd i riktlinjer om företagsstyrning som har utfärdats av Eiopa. En utgångspunkt bör vara att det är företaget i toppen av gruppen som är ansvarigt för att det finns

ett företagsstyrningssystem inom gruppen. Det kan vara endera ett försäkringsföretag, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som finns i toppen av gruppen. Om det är lämpligt, bör Finansinspektionen, efter ansökan och i ett enskilt fall ges befogenhet att besluta att ett annat företag i gruppen, än det som finns i toppen, ska ansvara för att kraven följs. Detta för att inte i onödan hindra företag från att lägga ansvaret för företagstyrningen på ett annat företag än det som finns i toppen av gruppen. Även inom detta område är förhållandet till den svenska aktiebolagsrätten inte helt oproblematiskt (jfr avsnitt 18.1.10). Regeringen utgår i fråan att eventuella praktiska problem i tillämpningen kan lösas inom gruppen och i samråd med grupp tillsynsmyndigheten.

Av artikel 246.1 första stycket framgår sammanfattningsvis att företagsstyrningskraven på individuell nivå i tillämpliga delar ska gälla på gruppnivå. Kraven torde åtminstone omfatta områdena riskhantering, internkontroll och rapporteringsrutiner. Som exempel kan nämnas att ett ansvarigt företags riskhanteringssystem bör omfatta risker både på individuell nivå och på gruppnivå samt deras inbördes beroende. Artikeln torde emellertid inte förstås på så sätt att ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, måste ha egna funktioner för riskhantering eller regelefterlevnad eller någon annan central funktion som ett försäkringsföretag ska ha enligt 10 kap. 4 § i lagförslaget. Denna tolkning stöds också av Svensk Försäkring.

18.2.8 Tillgång till information

Regeringens förslag: Försäkringsföretag, företag som ingår i samma grupp som ett försäkringsföretag och fysiska personer som har nära förbindelser med något företag inom gruppen ska på begäran lämna information till varandra som behövs.

Ett försäkringsföretag ska på begäran av Finansinspektionen till inspektionen lämna de upplysningar som behövs för grupp tillsynen.

Om ett försäkringsföretag inte fullgör sin upplysningsskyldighet inom skälig tid, får Finansinspektionen förelägga ett annat företag inom gruppen att lämna upplysningarna om detta företag direkt till inspektionen, om upplysningarna behövs för grupp tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ska lämnas av ett försäkringsföretag.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen behandlar inte direktivets bestämmelse om att företag som omfattas av grupp tillsyn ska kunna utbyta information. Utredningen föreslår inte att ”skälig tid” ska ha förflutit för att Finansinspektionen ska få begära information från ett annat företag i gruppen. Utredningen lämnar inte något förslag på hur den befintliga regleringen i FRL kan anpassas till direktivets krav.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 254.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna se till att fysiska och juridiska personer som omfattas av grupp tillsyn och deras anknutna företag och företag med ägarintresse kan utbyta information som skulle kunna vara relevant för grupp tillsynen.

För att genomföra artikel 254.1 bör det föras in en bestämmelse i FRL. Bestämmelsen bör utformas som en skyldighet för ett försäkringsföretag, ett företag som ingår i samma grupp som ett försäkringsföretag och vissa fysiska personer att på begäran lämna information till varandra som behövs för att uppfylla kraven i 19 kap. .

Av artikel 254.2 första stycket första meningen, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, framgår att medlemsstaterna ska föreskriva att deras myndigheter med ansvar för utövande av grupp tillsyn ska ha tillgång till all information som är relevant för syftet med den tillsynen, oavsett vilken typ av företag informationen gäller. Av andra meningen i samma stycke framgår att artikel 35.1–35.5 ska gälla i tillämpliga delar.

Enligt andra stycket i artikel 254.2, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, får grupp tillsynsmyndigheten begränsa den regelbundna tillsynsrapporteringen till en frekvens som är kortare än ett år på gruppnivå om alla försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen omfattas av begränsningen i enlighet med artikel 35.6, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten i de inneboende riskerna i gruppens verksamhet.

Enligt tredje stycket i artikel 254.2, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, får grupp tillsynsmyndigheten bevilja undantag från kravet på rapportering där tillgångarna redovisas post för post på gruppnivå om alla försäkrings- eller återförsäkringsföretag inom gruppen omfattas av undantaget i enlighet med artikel 35.7, med beaktande av arten, omfattningen och komplexiteten i de inneboende riskerna i gruppens verksamhet och med beaktande av den finansiella stabiliteten.

Artikel 35 reglerar vilka uppgifter som försäkrings- och återförsäkringsföretag ska lämna till tillsynsmyndigheter som inte är grupp tillsynsmyndigheter.

Artikel 254.2 första stycket första meningen – som reglerar uppgiftsskyldigheten som sådan – bör genomföras i FRL i form av en bestämmelse som innebär att försäkringsföretag i en grupp på begäran av Finansinspektionen ska lämna de upplysningar till inspektionen som behövs för grupp tillsynen. Upplysningarna kan röra vilket företag som helst i gruppen.

Artikel 254.2. första stycket andra meningen (vad uppgifterna ska innehålla) samt andra och tredje styckena (som innebär att grupp tillsynsmyndigheten under vissa förutsättningar får begränsa den regelbundna tillsynsrapporteringen och bevilja undantag från kravet på rapportering) bör genomföras på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Det fjärde stycket i artikel 254.2 i Solvens II-direktivet anger att de berörda tillsynsmyndigheterna får vända sig direkt till företagen i gruppen för att erhålla nödvändig information endast om denna information har begärts från ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag som omfattas av grupp tillsyn men inte tillhandahållits inom rimlig tid. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i FRL. Enligt regeringens mening är det en lämplig ordning att Finansinspektionen i gruppssammanhang i första hand ska vända sig till försäkringsföretaget i gruppen och först om information inte erhålls inom skälig tid får vända sig till ett annat företag i gruppen. Den nya bestämmelsen i gruppkapitlet i FRL bör utformas på detta sätt. I motsats till vad utredningen föreslagit ska bestämmelsen dock ange att skälig tid ska ha förflutit för att begäran ska få ställas till annat företag i gruppen. Vad som är skälig tid måste avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Om ett försäkringsföretag inte fullgör sin uppgiftsskyldighet inom skälig tid, bör således Finansinspektionen få förelägga ett annat företag än det försäkringsföretag som är i toppen av gruppen att lämna uppgifterna direkt till inspektionen.

18.2.9 Offentliggörande

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som är moderföretag till eller har ägarintresse i åtminstone ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, eller som har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med ett annat försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå. Detsamma ska gälla för ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är moderföretag till ett försäkringsföretag.

Rapporten ska offentliggöras minst en gång per år.

Ett sådant företag som anges ovan får, efter tillstånd från Finansinspektionen, om inspektionen är grupp tillsynsmyndigheten, offentliggöra en gemensam solvens- och verksamhetsrapport såväl på grupp-nivå som för de enskilda företagen i gruppen.

Innan Finansinspektionen ger sitt tillstånd till en gemensam rapport ska samråd ske med berörda behöriga myndigheter i tillsynskollegiet.

Den gemensamma solvens- och verksamhetsrapporten ska innehålla uppgifter om

1. gruppens samlade verksamhet och solvens, och
2. varje enskilt dotterföretag inom gruppen.

Saknas uppgifter om varje enskilt dotterföretag inom gruppen i rapporten, får Finansinspektionen förelägga dotterföretaget att offentliggöra dessa uppgifter, om dotterföretaget är ett försäkringsföretag, inspektionen kräver att jämförbara försäkringsföretag ska offentliggöra dessa uppgifter och de utlämnade uppgifterna är av väsentlig betydelse.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att det som avses enligt artikel 215.1 i Solvens II-direktivet ska gälla för dotterföretag till försäkringsföretag eller försäkringsholdingbolag som har sitt huvudkontor inom EU. Således ska endast moderbolaget upprätta en grupp-solvensrapport om detta ligger inom EU. *Svensk Försäkring* anser vidare att rapportinnehållet för försäkringsgrupper bör förtydligas och följa vad de enskilda försäkringsföretagen är skyldiga att rapportera.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 256.1 i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, ska medlemsstaterna kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag med ägarintresse eller försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag årligen offentliggör en rapport om solvens och finansiell ställning på grupp-nivå. Artiklarna 51, 53, 54 och 55 ska gälla i tillämpliga delar.

Enligt artikel 256.2 får ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag med ägarintresse eller ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag, om grupp-tillsynsmyndigheten godkänner detta, lämna en enda rapport om solvens och finansiell ställning som ska innehålla följande:

1. de uppgifter på grupp-nivå som ska offentliggöras i enlighet med artikel 256.1, och
2. de uppgifter beträffande dotterföretag inom gruppen som ska vara identifierbara per företag och måste offentliggöras i enlighet med artiklarna 51, 53, 54 och 55.

Enligt andra stycket i samma artikel ska, innan grupp-tillsynsmyndigheten ger sitt godkännande enligt första stycket, denna rådfråga medlemmarna i tillsynskollegiet och vederbörligen beakta deras synpunkter och reservationer.

Enligt artikel 256.3 ska, om det i den rapport som avses i artikel 256.2 saknas information som den tillsynsmyndighet som auktoriserat ett dotterföretag inom gruppen kräver att jämförbara företag ska lämna och detta utelämnande är av väsentlig betydelse, ska den berörda tillsynsmyndigheten ha befogenhet att kräva att dotterföretaget i fråga offentliggör nödvändig ytterligare information.

Enligt artikel 256.4 ska kommissionen anta delegerade akter enligt artikel 301a för att ytterligare specificera vilka uppgifter som ska offentliggöras och fristerna för det årliga offentliggörandet av uppgifterna vad avser lägesrapporten om solvens och finansiell ställning i enlighet med artikel 256.2 och rapporten om solvens och finansiell ställning på grupp-nivå i enlighet med artikel 256.1.

Av artikel 256.5 framgår bl.a. att Eiopa ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande av förfaranden och mallar och sätten att offentliggöra gruppens lägesrapport om solvens och finansiell ställning enligt bestämmelserna i denna artikel och att kommissionen ska ges befogenhet att anta tekniska standarder för genomförande.

För att genomföra direktivet bör det införas bestämmelser i FRL om offentliggörande av en rapport om gruppens verksamhet och om grupp-

solvens (artikel 256.1 och 256.2). Vid utformningen av paragraferna har *Svensk Försäkrings* synpunkter beaktats.

Artiklarna 256.4 och 256.5 är riktade till kommissionen samt Eiopa och behöver därför inte genomföras i nationell rätt.

18.2.10 Offentliggörande av strukturen på en grupp

Regeringens förslag: Försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag ska årligen på gruppnivå offentliggöra den juridiska strukturen på den grupp som företaget ingår i, en beskrivning av alla dotterföretag, betydande filialer och väsentliga anknutna företag som tillhör gruppen samt gruppens organisations- och beslutsstruktur.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något lagförslag i denna del.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 256 a i Solvens II-direktivet, som har införts genom omnibus II-direktivet, framgår att medlemsstaterna ska kräva att försäkrings- och återförsäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag årligen på gruppnivå offentliggör gruppens juridiska struktur samt styr- och organisationsstruktur, inbegripet en beskrivning av alla dotterföretag, fysiska filialer och väsentliga anknutna företag som tillhör gruppen.

Artikel 256 a bör genomföras genom en ny bestämmelse i FRL.

18.2.11 Förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Regeringens förslag: Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige inte i tid rapporterar eller offentliggör information i enlighet med bestämmelserna om grupp tillsyn, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor. Avgiften tillfaller staten.

Förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i andra stycket.

Om förseningsavgiften inte betalas i tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

En beslutad förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något lagförslag i denna del. Prop. 2015/16:9

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 158.2 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av deras straffrättsliga bestämmelser, se till att sanktioner eller andra åtgärder kan åläggas försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag eller personer som i praktiken leder dessa bolag, om de överträder lagar och andra författningar som antagits för att genomföra denna avdelning. Tillsynsmyndigheterna ska ha ett nära samarbete för att säkerställa att sådana sanktioner eller åtgärder är effektiva, särskilt när den centrala förvaltningen eller det huvudsakliga etableringsstället för ett försäkringsholdingbolag eller blandat finansiellt holdingföretag inte finns i samma medlemsstat som dess säte.

För att genomföra artikel 158.2. bör det föras in en bestämmelse i FRL som innebär att om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige inte i tid rapporterar eller offentliggör information i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor. Avgiften tillfaller staten. Även bestämmelser om verkställighet av avgiften bör föras in i FRL.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige inte i tid rapporterar eller offentliggör information i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor. Avgiften tillfaller staten. Förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats i tid. Om förseningsavgiften inte betalas i tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. En beslutad förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

18.2.12 Ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Regeringens förslag: Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska säkerställa att den som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, uppfyller de lämplighetskrav som ställs på ledningen i ett försäkringsföretag.

Om någon i ledningen i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag inte uppfyller lämplighetskraven, får Finansinspektionen förelägga företaget att rätta till förhållandet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen förslår en bestämmelse som inte bara omfattar ledningen utan även ”den som i praktiken leder” ett försäkringsholdingföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* anser att kraven inte ska gälla för de som avses ansvara för en central funktion i företaget med hänsyn till att lämplighetskrav i holdingföretag enligt artikel 257 i Solvens II-direktivet avser uttryckligen de som leder företagets verksamhet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 257 i Solvens II-direktivet, i den lydelse den fått genom ändringsdirektivet, följer av första stycket att medlemsstaterna ska kräva att alla som i praktiken leder verksamheten i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag är lämpade att utföra sina uppdrag. Av andra stycket följer att artikel 42 ska gälla i tillämpliga delar.

I 9 kap. 10 § FRL finns redan en bestämmelse som i huvudsak motsvarar artikel 257 i Solvens II-direktivet. Bestämmelsen, som ursprungligen genomförde artikel 10 b i försäkringsgruppsdirektivet, har nyligen ändrats, (prop. 2012/13:160 s. 77). Genom ändringen motsvarar 9 kap. 10 § artikel 257 första stycket i Solvens II-direktivet i den lydelse artikeln fått genom ändringsdirektivet. I det sammanhanget genomfördes dock inte det andra stycket i artikel 257 av vilket det följer att artikel 42 ska gälla i tillämpliga delar.

Regeringen delar *Svensk Försäkrings* bedömning att någon utvidgning av kretsen av personer till att avse personer som ansvarar för en central funktion i företaget inte följer av artikel 257 i Solvens II-direktivet. Motsvarande bedömning har gjorts i andra lagstiftningsärenden (se t.ex. prop. 2005/06:45 s. 144 och 145). *Lagrådet* har i sitt yttrande berört frågan om inte ersättare för de personer som ingår i styrelsen också bör ingå i personkretsen. Regeringen anser att så bör vara fallet och har utformat bestämmelsen i enlighet med detta.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska säkerställa att den som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem uppfyller samma lämplighetskrav som de som ställs på ledningen i ett försäkringsföretag. Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till Finansinspektionen. I samband med en sådan anmälan ska företaget underrätta inspektionen, om någon av de personer som har ersatts inte längre har ansetts uppfylla lämplighetskraven. Bestämmelsen bör kompletteras med en lagfäst möjlighet för Finansinspektionen att förelägga ett företag att rätta till förhållandet om

18.2.13 Åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad

Regeringens förslag: Finansinspektionen får, under vissa förutsättningar, förelägga ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag att vidta åtgärder för att göra rättelse.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något lagförslag i denna del.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utkastet till lagrådsremiss innehåller en bestämmelse som ger Finansinspektionen möjlighet att rikta ett förläggande mot bl.a. ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Såväl *Finansinspektionen* som *Svensk Försäkring* anser att förslaget behöver förtydligas.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 258 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad.

Av artikel 258.1 i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, framgår att om ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag i en grupp inte följer kraven i artiklarna 218–246, eller om kraven är uppfyllda men solvensen ändå kan vara äventyrad eller om transaktioner inom gruppen eller riskkoncentrationer hotar försäkrings- eller återförsäkringsföretagets finansiella ställning, ska följande myndigheter kräva nödvändiga åtgärder för att snarast möjligt rätta till situationen:

1. grupp tillsynsmyndigheten i fråga om försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag, och
2. tillsynsmyndigheterna i fråga om försäkrings- och återförsäkringsföretag.

Av andra stycket i samma artikel framgår att om grupp tillsynsmyndigheten, i det fall som avses i led a i första stycket, inte är en av tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget har sitt säte, ska grupp tillsynsmyndigheten underrätta dessa tillsynsmyndigheter om vad den kommit fram till i syfte att göra det möjligt för dem att vidta nödvändiga åtgärder.

Enligt tredje stycket i samma artikel ska, om grupp tillsynsmyndigheten, i det fall som avses i led b i första stycket, inte är en av tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där försäkrings- eller återförsäkringsföretaget har sitt säte, grupp tillsynsmyndigheten underrätta dessa tillsynsmyndigheter om vad den kommit fram till i syfte att göra det möjligt för dem att vidta nödvändiga åtgärder.

Av fjärde stycket i samma artikel framgår att utan att det påverkar artikel 258.2 ska medlemsstaterna fastställa vilka åtgärder som deras

tillsynsmyndigheter får vidta i fråga om försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag.

I femte stycket anges att de berörda tillsynsmyndigheterna, däribland grupp-tillsynsmyndigheten, ska när så är lämpligt samordna sina åtgärder.

Enligt artikel 258.2 ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av deras straffrättsliga bestämmelser, se till att sanktioner eller andra åtgärder kan åläggas försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag eller personer som i praktiken leder dessa bolag, om de överträder lagar och andra författningar som antagits. Tillsynsmyndigheterna ska ha ett nära samarbete för att säkerställa att sådana sanktioner eller åtgärder är effektiva, särskilt när den centrala förvaltningen eller det huvudsakliga etableringsstället för ett försäkringsholdingbolag eller blandat finansiellt holdingföretag inte finns i samma medlemsstat som dess säte.

Enligt artikel 258.3, i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet, får kommissionen anta delegerade akter för samordningen av de åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad som avses i artikel 258.1 och 258.2.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås en bestämmelse som genomför artikel 258.1 med mellanrubriken Åtgärder för att säkerställa regelefterlevnad. Regeringen uppfattar emellertid innehållet i artikeln som att den avser ingripanden även om detta inte framgår helt tydligt av artikeln. I likhet med *Finansinspektionen* och *Svensk Försäkring* anser regeringen att bestämmelsen bör förtydligas och inte minst avgränsas då den i visst hänseende överlappar gällande rätt som föreslås äga fortsatt tillämpning. Regeringen gör härvidlag följande bedömning. Genom lagförslaget som behandlas i avsnitt 18.2.13 och som reglerar Finansinspektionens skyldighet att ingripa mot ett försäkringsföretag i vissa situationer tillgodoses kravet i artikel 258.1 första stycket på åtgärder mot ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, om kraven i artiklarna 218–246 inte följs eller om transaktioner inom gruppen eller riskkoncentrationer hotar försäkrings- eller återförsäkringsföretagets finansiella ställning.

Vad beträffar skyldigheten enligt artikel 258.1 första stycket att se till att tillsynsmyndigheterna kan ingripa mot ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag, om kraven är uppfyllda men solvensen ändå kan vara äventyrad så tillgodoses detta genom att Finansinspektionen enligt gällande rätt – som föreslås gälla fortfarande – har möjlighet att göra platsbesök samt kräva in upplysningar inom ramen för sin tillsyn. Härutöver föreslås att inspektionen på begäran ska få tillgång till all information av ett försäkringsföretag som behövs för grupp-tillsynen och kunna kontrollera sådan information på plats (se avsnitt 18.2.3 och 18.2.8).

Andra och tredje styckena i artikel 258.1, som reglerar utbyte av information mellan tillsynsmyndigheterna och grupp-tillsynsmyndigheten i vissa avseenden, behöver inte heller genomföras särskilt då detta faller inom ramen för befintlig lagreglering som även fortsättningsvis ska gälla (se avsnitt 18.2.1).

När det gäller artikel 258.2, så bör det emellertid – för att uppfylla direktivet – föras in en bestämmelse i lag om att Finansinspektionen får förelägga ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag att vidta åtgärder för att göra rättelse, om holdingföretaget

inte uppfyller de krav som ställs på det enligt EU-förordningar som antagits med stöd av Solvens II-direktivet, 19 kap eller föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel (se avsnitt 18.2.13). I fråga om genomförandet av artikel 258.2 i övrigt, se avsnitt 8.2.11 om förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Artikel 258.3 riktar sig till kommissionen. Någon genomförandeåtgärd är därför inte nödvändig i denna del.

18.2.14 Moderföretag utanför EES

Regeringens förslag: När ett moderföretag till ett försäkringsföretag är en försäkringsgivare från tredjeland, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES, ska Finansinspektionen kontrollera om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i tredjeland är likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet, förutsatt att Finansinspektionen skulle ha varit grupp-tillsynsmyndighet om kriterierna i Solvens II-direktivet för utseende av grupp-tillsynsmyndighet hade varit tillämpliga.

Vid bedömningen av om inspektionen skulle ha varit grupp-tillsynsmyndighet ska det bortses från den del av toppen av gruppen som ligger utanför EES.

Finansinspektionen är skyldig att utföra en sådan kontroll på begäran av moderföretaget eller av en EES-försäkringsgivare inom gruppen.

Innan Finansinspektionen tar ställning till om tillsynen är likvärdig, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter. Inspektionen ska också före ställningstagandet ha rådfrågat Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Om en annan behörig myndighet har fattat beslut om likvärdighet, får Finansinspektionen fatta ett beslut som avviker från det bara om det har skett väsentliga förändringar i tillsynsordningen i det tredjeland som avses. Om kommissionen har beslutat att tillsynen inte är likvärdig, ska Finansinspektionen besluta att tillämpa bestämmelserna om grupp-tillsyn analogt på gruppen.

I de fall Europeiska kommissionen har fattat ett beslut om att den tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i tredjeland är tillfälligt likvärdig, men det finns ett försäkringsföretag som är dotterföretag till ett moderföretag utanför EES och dotterföretaget har en balansomslutning som är större än balansomslutningen för moderföretaget, ska grupp-tillsyn utövas av Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen anser att artiklarna 260–264 i Solvens II-direktivet inte bör genomföras i FRL utan i föreskrifter som meddelas av regeringen.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* noterar att det tycks saknas ekvivalensregler för försäkringsgrupper när moderföretaget är beläget utanför EES. Inspektionen anger att krav på sådana regler

framgår av artiklarna 260 och 262 i Solvens II-direktivet och bör således införas i svensk lag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivet innehåller särskilda bestämmelser som syftar till att tillsynen över försäkringsföretag som har sitt moderföretag utanför EES ska bli tillfredsställande. Av artikel 260.1 första stycket i Solvens II-direktivet framgår det att de berörda tillsynsmyndigheterna ska kontrollera om ett moderföretag i tredjeland står under tillsyn som är likvärdig med den tillsyn över grupper som föreskrivs i Solvens II-direktivet.

Av artikel 260.1 andra stycket framgår att om ingen delegerad akt avseende likvärdighet av tillsynsordningen i ett visst land utanför EES har antagits av Europeiska kommissionen enligt artikel 260.2, 260.3 eller 260.5, ska kontrollen utföras av den tillsynsmyndighet som skulle ha varit tillsynsmyndighet om kriterierna i artikel 247.2 om utseende av grupp-tillsynsmyndighet i Solvens II-direktivet hade varit tillämpliga. Den behöriga myndigheten, som i detta sammanhang kallas för den ställföreträdande grupp-tillsynsmyndigheten, kan göra en sådan kontroll på eget initiativ och på begäran av moderföretaget eller någon av de EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen.

I tredje stycket uppställs krav på att den ställföreträdande grupp-tillsynsmyndigheten ska samråda med de övriga berörda behöriga myndigheterna och rådfråga Eiopa innan ett beslut om likvärdighet fattas. Bedömningen av tillsynens likvärdighet ska göras i enlighet med, kriterier som fastställs i delegerade akter antagna av kommissionen i enlighet med artikel 260.2.

Bestämmelserna om kontroll av likvärdighet är utformade på motsvarande sätt som i 8 kap. konglomeratlagen.

Om tillsynsmyndigheter inte samtycker till det beslut som fattats i enlighet med tredje stycket, får de enligt artikel 260.1 fjärde stycket hänskjuta ärendet till Eiopa och begära myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010 inom tre månader efter det att den ställföreträdande grupp-tillsynsmyndigheten meddelat beslutet.

Artikel 260.2 ger kommissionen möjlighet att anta delegerade akter som specificerar kriterierna för att bedöma om tillsynsordningen av grupper i ett tredjeland är likvärdig med den som föreskrivs i Solvens II-direktivet. Av 260.3 framgår att om de kriterier som antagits i enlighet med artikel 260.2 har uppfyllts av ett tredjeland får kommissionen, med bistånd av Eiopa, anta delegerade akter där det fastställs att tillsynsordningen i det tredjelandet är likvärdig med den som fastställs genom denna avdelning.

Kommissionen kan även anta delegerade akter enligt artikel 260.5 där det fastställs att den tillsynsordning som ett tredjeland tillämpar på företag vars moderföretag den 1 januari 2014 har sitt huvudkontor utanför unionen är tillfälligt likvärdig, om detta tredjeland uppfyller de i artikeln uppräknade kriterierna. Beslut om tillfällig likvärdighet kan, enligt direktivets utformning endast fattas av kommissionen och inte av de behöriga tillsynsmyndigheterna. Kriterierna för bedömning av

huruvida tillfällig likvärdighet föreligger är fastslagna i direktivet och således inte delegerade till kommissionen. Prop. 2015/16:9

I artikel 260.7 anges att när en delegerad akt antas i vilken det beslutas att tillsynsordningen i ett tredjeland är tillfälligt likvärdig i enlighet med artikel 260.5 ska medlemsstaterna tillämpa artikel 261, såvida det inte finns ett försäkringsföretag i en medlemsstat med en balansomslutning som överstiger balansomslutningen för sitt moderföretag som är beläget utanför unionen. I det fallet ska uppgiften som grupp-tillsynsmyndighet utföras av den ställföreträdande grupp-tillsynsmyndigheten.

Bestämmelser motsvarande artikel 260.1, 260.4 och 260.7 bör genomföras i lag.

Artikel 260.2, 260.3, 260.5 och 260.6 riktar sig till kommissionen. Någon genomförandeåtgärd är därför inte nödvändig såvitt avser dessa delar av artikel 260.

18.2.15 Kontroll av likvärdighet – nivåer

Regeringens förslag: Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland är moderföretag till ett moderföretag i tredjeland, ska kontrollen i stället utföras på nivån för detta företag.

Om likvärdig tillsyn inte utövas på nivån för det moderföretag som har det yttersta ägarintresset och som är ett försäkringsholdingföretag i tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag i tredjeland eller ett försäkringsföretag i tredjeland, får Finansinspektionen besluta om en ny kontroll av likvärdighet på en lägre nivå, om det där finns ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland som är moderföretag till ett försäkringsföretag.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen anser att artiklarna 260–264 i Solvens II-direktivet inte bör genomföras i FRL utan i föreskrifter som meddelas av regeringen.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 263 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att om det moderföretag som avses i artikel 260 i sin tur är ett dotterföretag till ett försäkringsholdingbolag eller blandat finansiellt holdingföretag med säte i ett tredjeland eller till ett försäkringsföretag i tredjeland eller återförsäkringsföretag i tredjeland, ska medlemsstaterna tillämpa den kontroll som föreskrivs i artikel 260 endast på nivån för det moderföretag som har det yttersta ägarintresset och som är ett försäkringsholdingbolag i tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag i tredjeland eller ett försäkringsföretag i tredjeland.

Enligt artikel 263 andra stycket får tillsynsmyndigheterna, om likvärdig tillsyn enligt artikel 260 saknas, besluta att utföra en ny kontroll på en lägre nivå där det finns ett moderföretag till ett försäkringsföretag, oavsett om det är på nivån för ett försäkringsholdingföretag i tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag i tredjeland eller ett försäkringsföretag i tredjeland.

Av artikel 263 tredje stycket framgår att den ställföreträdande grupp-tillsynsmyndigheten i sitt beslut att utföra en ny kontroll av likvärdighet på ett företag på en lägre nivå i gruppstrukturen måste ange skälen för ett sådant beslut.

Artikel 263 fjärde stycket anger att artikel 262 ska gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelser motsvarande artikel 263 första och andra styckena bör genomföras i lag. Att ett beslut som fattas av en svensk tillsynsmyndighet ska innehålla skälen för beslutet behöver inte regleras särskilt i FRL.

18.2.16 Om likvärdighet föreligger

Regeringens förslag: Om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i tredjeland bedöms vara likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet, ska Finansinspektionen förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten i tredjelandet utövar.

Om tillsynen bedöms vara likvärdig får Finansinspektionen, efter samråd med berörda tillsynsmyndigheter och i ett enskilt fall, besluta att helt eller delvis inte utöva grupp-tillsyn på nivån för det företaget som finns i toppen av grupp inom EES. Ett sådant beslut får endast fattas om detta skulle leda till en effektivare tillsyn av gruppen.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte något förslag i denna del.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer delvis med regeringens förslag. I remissen finns inte någon bestämmelse om följderna av att tillsynen bedöms vara likvärdig.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 261.1 i Solvens II-direktivet följer att om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i tredjeland konstaterats vara likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet, ska medlemsstaterna förlita sig på att tillsynsmyndigheterna i tredjelandet utövar en likvärdig tillsyn. För att genomföra artikeln bör en motsvarande bestämmelse, riktad till Finansinspektionen, föras in i FRL.

Lagrådet har pekat på att någon närmare förklaring till vad det konkret innebär, att Finansinspektionen ska förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten i det tredje landet utövar, om likvärdighet föreligger, vare sig finns i de föreslagna bestämmelserna eller i motiveringen till dessa i lagrådsremissen.

Regeringen noterar att det inte heller i direktivet finns någon förklaring till vad som avses med uttrycket ”förlita sig på” i artikel 261.1. Enligt

regeringen innebär en tolkning av Solvens II-direktivet att grupp tillsynen som huvudregel alltid ska tillämpas på nivån för det yttersta moderföretaget i EES (se artikel 215 och skäl 99). Om tillsynen bedöms som likvärdig, tolkar regeringen artikel 261.1 i Solvens II-direktivet som att uttrycket ”förlita sig på” innebär att den tillsynsmyndighet som skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet, om kriterierna i artikel 247.2 i direktivet vore tillämpliga, ska ges möjlighet att i ett enskilt fall besluta att grupp tillsyn, helt eller delvis, inte ska utövas på nivån för det företaget som finns i toppen av grupp inom EES. Ett sådant beslut bör endast fattas om det skulle leda till en effektivare tillsyn av gruppen. Regeringens tolkning ligger i linje med de riktlinjer som Eiopa har utfärdat (se Riktlinjer om solvensen på grupp nivå – Eiopa-BoS-14/181 Sv), även om dessa inte är bindande, och det som sägs i motiveringen till kommissionens förslag till delegerade beslut av den 5 juni 2015 om likvärdighet för den solvens- och tillsynsordning för försäkrings- och återförsäkringsföretag som gäller i Schweiz på grundval av artiklarna 172.2, 227.4 och 260.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG. Där anges bl.a. följande. ”Om en tillsynsordning i tredjeland bedöms som likvärdig enligt artikel 260 undantas dess försäkringsgrupp som har verksamhet inom EU från vissa aspekter av grupp tillsyn i EU”.

Med anledning av vad som nu har sagts bör det införas en bestämmelse i lagen som förtydligar vad det konkret innebär att Finansinspektionen ska förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten i tredjelandet utövar, med den innebörd som nu angetts.

18.2.17 Om likvärdighet inte föreligger

Regeringens förslag: Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen besluta att bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om grupp tillsyn avseende gruppsolvens, riskkoncentrationer, transaktioner inom en grupp, riskhantering och intern kontroll ska tillämpas på gruppen på samma sätt som om företaget i toppen av gruppen hade haft sitt huvudkontor inom EES.

Vid beräkningen av gruppsolvens ska moderföretaget i tredjeland hanteras som ett försäkringsföretag som omfattas av samma villkor för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka solvenskapitalkravet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur den grupp baserade kapitalbasen och det grupp baserade kapitalkravet ska beräknas i ett sådant fall.

Efter att ha hört berörda behöriga myndigheter får Finansinspektionen i stället besluta att använda sig av andra tillsynsmetoder som säkerställer att tillsynen över företagen i gruppen är föremål för tillräcklig tillsyn. Finansinspektionen ska underrätta de berörda behöriga myndigheterna, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten när sådana tillsynsmetoder används. Finansinspektionen får begära att en ägare som har ett bestämmande inflytande över försäkringsföretaget inrättar ett försäkringsholdingbolag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES. Inspektionen får då besluta att bestäm-

melserna i försäkringsrörelselagen ska tillämpas på de företag i den grupp som leds av detta holdingföretag.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen anser att artiklarna 260–264 i Solvens II-direktivet inte bör införas i FRL utan i stället genomföras i föreskrifter från regeringen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Om den tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i tredjeland inte är likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet, måste Finansinspektionen välja en lösning. Huvudregeln i artikel 262.1 i Solvens II-direktivet är att tillämpa de allmänna principer och metoder om grupp-tillsyn i artiklarna 218–235 och 244–258 på nivån för försäkringsholdingföretaget, det blandade finansiella holdingföretaget eller försäkringsföretag i tredjeland.

Artikel 262.1 tredje stycket innehåller regler om beräkning av grupp-solvens som är av detaljerad art. Dessa bör inte genomföras i lag utan lämpar sig för genomförande genom föreskrifter på lägre nivå.

Enligt artikel 262.2 får tillsynsmyndigheten, efter samråd med övriga berörda behöriga myndigheter välja andra metoder för att säkerställa en tillräcklig tillsyn över försäkringsföretagen i gruppen.

Som ett exempel på andra metoder för tillsynen än tillämpning av bestämmelserna om grupp-tillsyn på nivån för moderföretaget i tredjeland nämns specifikt i direktivet att tillsynen utövas över den inom EES hemmahörande undergruppen som leds av ett, för ändamålet särskilt bildat, försäkringsholdingbolag eller blandat finansiellt holdingbolag. Artikel 262.2 i Solvens II-direktivet är nästintill identisk med artikel 18.3 i konglomeratdirektivet. När bestämmelsen i konglomeratdirektivet genomfördes i svensk rätt anfördes att en uppmaning om att inrätta ett moderföretag inom EES bör rikta sig till den som äger försäkringsföretaget. I det sammanhanget anfördes även att, för att undanröja eventuella tveksamheter om att Finansinspektionen har möjligheten att kräva att det inrättas ett moderföretag inom EES, så infördes den möjligheten i lag (se prop. 2005/06:45 s. 167). Artikel 262.2 bör genomföras efter förebild i 8 kap. 4 andra stycket konglomeratlagen.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen besluta att bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om grupp-tillsyn avseende gruppsolvens, riskkoncentrationer, transaktioner inom en grupp, riskhantering och intern kontroll ska tillämpas på gruppen på samma sätt som om företaget i toppen av gruppen hade haft sitt huvudkontor inom EES. Vid beräkningen av gruppsolvens ska moderföretaget i tredjeland hanteras som ett försäkringsföretag som omfattas av samma villkor för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka solvenskapitalkravet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska

beräknas i ett sådant fall. Efter att ha hört övriga berörda behöriga myndigheter får Finansinspektionen i stället besluta att använda sig av andra tillsynsmetoder som säkerställer att tillsynen över företagen i gruppen är föremål för tillräcklig tillsyn. Finansinspektionen ska underrätta de berörda behöriga myndigheterna, Europeiska kommissionen och Eiopa när sådana tillsynsmetoder används. Finansinspektionen får begära att en ägare som har ett bestämmande inflytande över försäkringsföretaget inrättar ett försäkringsholdingbolag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES. Inspektionen får då besluta att bestämmelserna i försäkringsrörelselagen ska tillämpas på de företag i den grupp som leds av detta holdingföretag.

18.2.18 Nationell undergrupptillsyn och överenskommelser om samordnad grupptillsyn över en undergrupp

Regeringens förslag: Om ett moderföretag som finns i toppen av en grupp inom EES har huvudkontor i ett annat land inom EES än Sverige, får Finansinspektionen under vissa förutsättningar besluta att bestämmelserna om grupptillsyn ska tillämpas även på nivån för ett försäkringsföretag eller ett sådant försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller blandade finansiella holdingföretag med huvudkontor i Sverige som är moderföretag till ett försäkringsföretag. Beslutet får avse hela eller delar av grupptillsynen. Innan Finansinspektionen fattar ett beslut om undergrupptillsyn, ska samråd ske med grupptillsynsmyndigheten och det företag som finns högst upp i gruppstrukturen inom EES.

Finansinspektionen får inte besluta om nationell undergrupptillsyn, om det företag som finns i toppen av gruppen inom EES har fått tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning. Om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupptillsyn och det företag som finns i toppen av gruppen inom EES får tillstånd att omfattas av särskild tillsynsordning, ska inspektionen upphäva beslutet om undergrupptillsyn.

I lag förs in bestämmelser om beräkning av gruppsolvens efter beslut om nationell undergrupptillsyn samt bestämmelser om interna modeller och undergrupptillsyn.

Om Finansinspektionen fattar ett beslut att utöva undergrupptillsyn, får inspektionen under särskilda förutsättningar ingå en överenskommelse med en eller flera behöriga myndigheter inom EES om samlad grupptillsyn över en undergrupp och en motsvarande undergrupp i dessa behöriga myndigheters hemländer.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att det ska krävas synnerliga skäl för att Finansinspektionen ska få besluta om nationell undergrupptillsyn. Utredningen föreslår inte någon lagbestämmelse om att Finansinspektionen får ingå överenskommelser om samlad grupptillsyn över en undergrupp.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Svensk Försäkring* och *Försäkrings-*

juridiska föreningen avstyrker införande av en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om undergrupptillsyn. Svensk Försäkring anför bl.a. att nationell undergrupptillsyn motverkar syftet med förslaget till en ny tillsynsstruktur och grundtanken i Solvens II-direktivet om att en enda myndighet inom EES – grupptillsynsmyndigheten – ska ansvara för grupptillsynen. Vidare menar Svensk Försäkring att undergrupptillsyn kommer att leda till ökade kostnader för försäkringsföretagen. Om optionen ändå skulle utnyttjas är det enligt Svensk Försäkring ändå möjligt att begränsa den på det sätt som utredningen föreslår. Försäkringsjuridiska föreningen ser en risk i att den föreslagna utformningen kan komma att motverka ett effektivt tillsynsarbete. *Finansinspektionen* tillstyrker däremot införande av en sådan möjlighet och finner det alltför restriktivt att ställa upp krav på synnerliga skäl för beslut om undergrupptillsyn. Inspektionen menar att det inte ska uppställas ytterligare krav för att få fatta sådana beslut än de som följer av Solvens II-direktivet.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* och *Försäkringsjuridiska föreningen* vidhåller sina avstyrkanden av förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Nationell undergrupptillsyn

Artikel 216 i Solvens II-direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att införa regler om s.k. nationell undergrupptillsyn. Det innebär att medlemsstaten ger den nationella tillsynsmyndigheten rätt att besluta att reglerna om grupptillsyn ska tillämpas även på nivån för det försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som finns i toppen av en grupp i det egna landet. För att den rätten ska föreligga krävs att det moderföretag som finns i toppen av gruppen inom EES enligt artikel 215 finns i ett annat land än det anvariga försäkringsföretag som avses i artikel 213.

Artikel 216.1 ställer krav på samråd med grupptillsynsmyndigheten innan ett beslut om nationell undergrupptillsyn fattas. Samråd ska även ske med det företag som finns i toppen av gruppen inom EES, dvs. det moderföretag som avses i artikel 215. Dessutom ska såväl grupptillsynsmyndigheten som företaget som finns i toppen av gruppen inom EES informeras om skälen för ett sådant beslut.

Det följer av artikeln, utan att det sägs uttryckligen, att det endast är möjligt för den nationella tillsynsmyndigheten att besluta om nationell undergrupptillsyn då denna myndighet inte är grupptillsynsmyndighet. Dels skulle det saknas skäl att i direktivartikeln föreskriva om samråd med grupptillsynsmyndigheten om den beslutande tillsynsmyndigheten själv är grupptillsynsmyndighet, dels saknas behov av ett särskilt beslut om grupptillsyn på nationell nivå om den nationella tillsynsmyndigheten redan har ansvaret för grupptillsynen. Det bör noteras att tillsynen över de enskilda företagen – på s.k. solo-nivå – alltid åvilar tillsynsmyndigheten i det land auktorisationen meddelats (se artikel 213.1 andra stycket).

Enligt artikel 216.2 får tillsynsmyndigheten begränsa ett beslut om undergrupptillsyn till att avse endast en av grupptillsynens tre delar:

1. gruppsolvans,
2. riskkoncentrationer och interna transaktioner, och
3. riskhantering och internkontroll.

För den situationen att beslut om undergrupptillsyn fattats innehåller artikel 216.3 och 216.4 regler om hur gruppsolvansen ska beräknas under vissa förutsättningar.

Vidare regleras i artikeln hur ett beslut om nationell undergrupptillsyn ska förhålla sig till den särskilda tillsynsordning som anges i artiklarna 236–243 i Solvens II-direktivet (se artikel 216.5 och 216.6). Om en tillsynsmyndighet fattar ett beslut om att det ska ske nationell undergrupptillsyn med avseende på gruppsolvans, får det företag som finns i toppen av gruppen i det aktuella landet inte ansöka om att dess dotterföretag ska omfattas av den särskilda tillsynsordningen. Om det företag som finns i toppen av en grupp inom EES har fått tillstånd att tillämpa den särskilda tillsynsordningen på det dotterföretag som finns i toppen av en grupp inom en medlemsstat, får den medlemsstaten inte tillåta att beslut om nationell undergrupptillsyn fattas. Ett redan fattat beslut om undergrupptillsyn får inte kvarstå, om företaget i toppen av gruppen inom EES får tillstånd att tillämpa den särskilda tillsynsordningen på det dotterföretag som finns i toppen av en grupp i den aktuella medlemsstaten.

Om en medlemsstat väljer att ge den nationella tillsynsmyndigheten möjlighet att besluta om nationell undergrupptillsyn, framgår det av artikel 217 att medlemsstaten också måste ge tillsynsmyndigheten möjlighet att ingå vissa överenskommelser med behöriga myndigheter i andra EES-länder. Det handlar om situationen då det med stöd av artikel 216 i Solvens II-direktivet införts bestämmelser i nationell lag som möjliggör både för Finansinspektionen och någon behörig myndighet att besluta om nationell undergrupptillsyn. I ett sådant fall har inspektionen och en sådan behörig myndighet möjlighet att besluta om samordnad undergrupptillsyn med avseende på de nationella undergrupper som finns inom Sverige och en eller flera andra relevanta EES-länder.

Av artikel 358 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 följer att tillsynsmyndigheternas beslut enligt artikel 216 eller 217 i Solvens II-direktivet endast ska fattas under omständigheter som motiveras av objektiva specifika egenskaper i undergruppens verksamhet, organisation eller riskprofil jämfört med hela gruppens.

Möjlighet till nationell undergrupptillsyn

Solvens II-direktivets regler om grupptillsyn kommer att medföra att ett flertal svenska försäkringsföretag ingår i grupper för vilka Finansinspektionen inte är grupptillsynsmyndighet. Finansinspektionen kommer sannolikt i en sådan situation att ingå i det tillsynskollegium som ska bildas av de berörda tillsynsmyndigheterna. Likaså kvarstår Finansinspektionen som ansvarig för tillsynen över de enskilda försäkringsföretagen i en grupp, även om inspektionen inte är grupptillsynsmyndighet.

Svensk Försäkring motsätter sig införande av en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om undergrupptillsyn. Som skäl anför Svensk Försäkring bl.a. att nationell undergrupptillsyn motverkar syftet med förslaget till en ny tillsynsstruktur och grundtanken i Solvens II-direktivet om att en enda myndighet inom EES – grupptillsynsmyndigheten – ska ansvara för grupptillsynen. Vidare menar Svensk Försäkring att undergrupptillsyn kommer att leda till ökade kostnader för försäkringsföretagen. Det kan enligt regeringens mening inte uteslutas att ett beslut om nationell undergrupptillsyn leder till högre kostnader exempelvis till följd av ökade rapporteringskrav med avseende på riskkoncentrationer och interna transaktioner. Ett svenskt försäkringsföretag som inte i normalfallet behöver lämna några grupp rapporter på dessa områden, kan behöva göra det om det fattas ett beslut om nationell undergrupptillsyn. Samtidigt kan ett beslut om nationell undergrupptillsyn, som utredningen lyft fram, leda till kostnadsbesparingar för försäkringsföretagen, bl.a. genom att vissa poster tillgodoräknas som kapitalbasposter i en nationell undergrupp, men inte i gruppen som helhet.

Skyddet för försäkringstagarna bör givetvis tillmätas stor betydelse för frågan om Sverige bör ge Finansinspektionen möjlighet att besluta om nationell undergrupptillsyn. I den delen kan konstateras att det europeiska systemet för försäkringstillsyn än så länge är oprövat. Det kan inte i nuläget avgöras om grupptillsynen kan ge försäkringstagare i svenska försäkringsföretag samma skydd om Finansinspektionen inte är grupptillsynsmyndighet som om inspektionen har det uppdraget. Den praktiska tillämpningen av regelverket kommer med tiden att visa om Finansinspektionens deltagande i tillsynskollegier, och användande av de övriga påverkansmöjligheter som Solvens II-direktivet innehåller, kan ge försäkringstagarna tillräckligt skydd.

Nationell undergrupptillsyn kan visa sig användbar som tillsynsverktyg, t.ex. i den situation som *Finansinspektionen* lyft fram, då en större internationell grupp har ekonomiska problem och grupptillsynsmyndigheten inte kan ägna tillräckliga resurser åt den svenska undergruppen. Skyddet för försäkringstagarna kan bli lidande i en sådan situation, om Finansinspektionen inte har möjlighet att ingripa och ta över ansvaret för grupptillsynen. Även i övrigt kan det uppkomma situationer då inspektionen kan ha ett behov av ytterligare kontroll och information om en grupp.

En värdering av skälen för och emot ett utnyttjande av den möjlighet som Solvens II-direktivet ger till införande av regler om nationell undergrupptillsyn leder enligt regeringen sammantaget till att möjligheten bör utnyttjas. Regeringen delar inte *Svensk Försäkrings* bedömning att detta synsätt skulle vittna om misstro mot det europeiska tillsynssystemet. Det är snarare fråga om att inte beröva Finansinspektionen möjligheter att ingripa om det skulle visa sig nödvändigt vid tillämpningen av ett nytt regelverk. Om den fortsatta utvecklingen utvisar att behov av nationell undergrupptillsyn inte föreligger, får ställningstagandet omprövas.

Solvens II-direktivet uppställer inga särskilda materiella begränsningar för ett beslut om nationell undergrupptillsyn. I skäl 99 till direktivet anges att medlemsstaterna ska kunna besluta om grupptillsyn på lägre nivåer än i toppen av en grupp inom EES, om de anser det nödvändigt. Utredningen har föreslagit att ett sådant beslut bara får fattas om det finns synnerliga skäl.

Som *Finansinspektionen* framhållit torde kraven på samråd med det företag som finns i toppen av gruppen inom EES och med berörda tillsynsmyndigheter ha en begränsande effekt när det gäller beslut om nationell undergrupptillsyn. Dessutom framgår det, som nämnts tidigare, av artikel 358 i EU-förordningen att beslut om nationell undergrupptillsyn bara får fattas under omständigheter som motiveras av objektiva specifika egenskaper i undergruppens verksamhet, organisation eller riskprofil jämfört med hela gruppens. Det finns således begränsningar för när ett beslut om nationell grupptillsyn får fattas.

Någon möjlighet att som utredningen förslagit begränsa Finansinspektionens möjligheter att besluta om nationell undergrupptillsyn till fall då synnerliga skäl föreligger finns inte enligt direktivet. Det följer av artikel 216.7 i Solvens II-direktivet att kommissionen får anta delegerade akter för att precisera under vilka förhållanden som beslut om nationell undergrupptillsyn får meddelas, vilket har gjorts (se artikel 358 i kommissionens delegerade förordning [EU] 2015/35 och vad som har anförts ovan). Detta utesluter en nationell särreglering. Bestämmelsen om nationell undergrupptillsyn i FRL ska därför inte innehålla krav på synnerliga skäl. Däremot bör direktivets bestämmelser om samråd, med berörda behöriga myndigheter och med det företag som finns i toppen av en grupp inom EES, införas i lag. Härutöver bör direktivets bestämmelse att motiven för ett beslut om undergrupptillsyn ska anges för grupptillsynsmyndigheten och företaget som finns i toppen av gruppen inom EES införas i lag.

Innebörden av ett beslut om nationell undergrupptillsyn

Som *Svensk Försäkring* anmärker behöver det klargöras vad ett beslut om nationell undergrupptillsyn får för konsekvenser. Det måste också belysas hur tillsynen på nationell undergrupp-nivå ska förhålla sig till den grupptillsyn som utövas enligt Solvens II-direktivets allmänna regler.

Ett beslut om nationell undergrupptillsyn berör inte enbart den del av en grupp som finns i Sverige. Detta följer av definitionen av grupp. Det innebär att försäkringsgivare i andra länder än Sverige, som ingår i samma grupp som de svenska företagen i gruppen omfattas även av undergrupptillsynen.

Det bör i sammanhanget framhållas att ett beslut om undergrupptillsyn inte påverkar den grupptillsyn som sker på nivån för hela gruppen, dvs. på nivån för det moderföretag som avses i artikel 215. Den nationella undergrupptillsynen kan därför sägas dubblera den ordinära grupptillsynen.

Ett beslut om nationell undergrupptillsyn berör endast den del av grupptillsynen som omfattas av beslutet. Som redan berörts tillåter artikel 216.3 i Solvens II-direktivet att ett beslut om nationell undergrupptillsyn

begränsas till att omfatta en del av grupp tillsynen, exempelvis grupp solvens. De delar av grupp tillsynen som i ett sådant fall inte omfattas av ett beslut om nationell undergrupptillsyn ska alljämt omfattas av grupp tillsynen enligt direktivets allmänna regler.

Solvens II-direktivets materiella regler om grupp tillsyn och grupp tillsynsmyndighet ska ges motsvarande tillämpning på tillsynen över en nationell undergrupp och den nationella tillsynsmyndighet som fattat beslut om nationell undergrupptillsyn (se artikel 216.1 tredje stycket i Solvens II-direktivet). Därav följer bl.a. att en nationell undergrupp kan ansöka om att få använda en intern modell endast på undergruppen. Den ansökan ska i sådant fall ges in till den nationella tillsynsmyndigheten – Finansinspektionen i Sverige – som beslutat om nationell undergrupptillsyn. Likaså kan Finansinspektionen, när ett beslut om nationell undergrupptillsyn fattats, påföra ett kapitaltillägg på den nationella undergruppen.

Tillämpningen av reglerna om grupp tillsyn och grupp tillsynsmyndighet på den nationella undergrupptillsynen och Finansinspektionen som ansvarig myndighet för den tillsynen gäller med vissa begränsningar (se artikel 216.3–213.6 i Solvens II-direktivet). Den nationella myndigheten är bunden av grupp tillsynsmyndighetens beslut i fråga om metod för beräkning av gruppens solvenskapitalkrav (artikel 216.3) samt av redan fattade beslut om användning av en intern modell för hela gruppen (artikel 216.4). Den nationella tillsynsmyndigheten ges dock i det läget möjlighet att besluta om kapitaltillägg för undergruppen och i undantagsfall att kräva återgång till standardformeln för det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige. I så fall ska den nationella tillsynsmyndigheten informera såväl grupp tillsynsmyndigheten som företaget som finns i toppen av gruppen inom EES om skälen för besluten.

Beslut om nationell undergrupptillsyn kan inte förenas med tillämpning av den särskilda tillsynsordning som finns i artiklarna 238 och 239 i direktivet (se artikel 216.5 och 216.6).

De nämnda förutsättningarna och begränsningarna som gäller för beslut om nationell undergrupptillsyn bör framgå av lag. Emellertid bör skyldigheten för Finansinspektionen att informera andra tillsynsmyndigheter och företag om skälen för beslutet inte regleras särskilt i lag. När det gäller företagen följer detta av 20 § förvaltningslagen. I lagen finns visserligen undantag från motiveringsskyldigheten. Det får antas att artikeln, även om det inte uttryckligen sägs, lämnar utrymme för medlemsstaterna att avvika från motiveringsskyldigheten i fall där det är befogat. När det gäller förhållandet till andra tillsynsmyndigheter följer detta av 14 kap. 3 § FRL.

Överenskommelser om samordnad grupp tillsyn över en undergrupp

I och med att det införs möjlighet för Finansinspektionen att besluta om nationell undergrupptillsyn, är Sverige skyldigt att också ge inspektionen möjlighet att ingå internationella överenskommelser med andra behöriga myndigheter om samordning av grupp tillsynen över en undergrupp som spänner över flera medlemsstater. Det följer, som redan nämnts, av artikel 217.1 i Solvens II-direktivet. Av direktivet följer vidare att sådana

överenskommelser bara kan ingås mellan medlemsstater som valt att införa bestämmelser om nationell undergrupp-tillsyn.

Om en överenskommelse om samordning av tillsynen över en undergrupp med företag i flera länder ingås, upphör ett beslut om nationell undergrupp-tillsyn att gälla. Så länge överenskommelsen gäller får inte heller ett nytt beslut om nationell undergrupp-tillsyn meddelas.

Det föreslås att regler ska införas i lag som motsvarar artikel 217.1 i Solvens II-direktivet. I dem klargörs vilken möjlighet Finansinspektionen har att ingå särskilda överenskommelser om samordning av undergrupp-tillsyn. Om Finansinspektionen ingår en sådan överenskommelse som avses i första stycket, ska inspektionen informera såväl grupp-tillsynsmyndigheten som företaget som finns i toppen av gruppen inom EES om skälen för överenskommelsen.

Direktivet lämnar utrymme för de tillsynsmyndigheter som ingår överenskommelsen att reglera i vilken ordning grupp-tillsynen ska ske avseende den berörda undergruppen. Exempelvis kan de inblandade myndigheterna reglera vilken av dem som ska ansvara för grupp-tillsynen avseende undergruppen, som ”undergrupp-tillsynsmyndighet”.

I förordning bör Finansinspektionen ges i uppdrag att – ingå de internationella överenskommelser som kan bli aktuella i fråga om samordnad grupp-tillsyn över undergrupper som spänner över flera medlemsstater. Det kan ske efter mönster från 1 § förordningen (2006:627) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Europeiska kommissionen har enligt artikel 217.3 i Solvens II-direktivet möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att ingå överenskommelser om samordning av undergrupp-tillsyn. Artikel-n riktas sig inte till medlemsstaterna och föranleder därför ingen särskild lagbestämmelse.

18.3 Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning

18.3.1 Inledning

Vid förhandlingarna av Solvens II-direktivet fanns länge ett förslag om grupp-tillskott, vilket starkt förenklat innebar att dotterföretag i en grupp i sin kapitalbas kunde tillgodoräkna sig åtaganden om tillskott från moderföretaget, givet att kapitalkraven uppfylldes på gruppnivå. Detta förslag fullföljdes inte. Grunden i systemet finns kvar genom bestämmelser om att grupper som uppfyller särskilda krav på bl.a. centraliserad riskhantering ges möjlighet att ansöka om att omfattas av ett särskilt samrådsförfarande mellan tillsynsmyndigheter, en särskild tillsynsordning (se artiklarna 236–243 i Solvens II-direktivet). Det finns inte någon motsvarande reglering i FRL i dag.

Alla grupper måste som framgått ovan ha en enhetlig riskhantering inom gruppen. De grupper som samtidigt uppfyller vissa ytterligare villkor kan ansöka om att få omfattas av särskild tillsynsordning vilket innebär att ett särskilt samrådsförfarande ska tillämpas mellan tillsynsmyndigheterna inom tillsynskollegiet.

Särskild tillsynsordning innebär att den tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över ett enskilt försäkringsföretag som är dotterföretag och som omfattas av särskild tillsynsordning inte kan besluta självständigt i vissa frågor. En sådan tillsynsmyndighet ska i stället lämna förslag till tillsynskollegiet och beslut ska normalt fattas efter överenskommelse inom kollegiet.

Samrådsförfarandet ska tillämpas i vissa särskilt reglerade situationer. Det är till exempel frågan om vilka åtgärder som tillsynsmyndigheten ska vidta för det fall dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp eller då dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln samt åtgärder om solvenskapitalkravet inte uppfylls.

Flera villkor måste vara uppfyllda för att beslut om särskild tillsynsordning ska få fattas. Dotterföretaget får för det första inte vara undantaget från grupp-tillsynen. Vidare krävs att gruppen har fått ett godkännande att göra en grupp-gemensam egen risk- och solvens-bedömning, att gruppen fått godkännande att lämna en gemensam rapport om solvens och finansiell ställning samt även att dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll. Av artikel 243 i Solvens II-direktivet framgår att bestämmelserna om särskild tillsynsordning även är tillämpliga på försäkringsföretag som är dotterföretag till försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.

Det framgår inte närmare av Solvens II-direktivet vad som avses med att ett dotterföretag ska omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll för att gruppen ska få omfattas av det särskilda samrådsförfarandet. Utredningen har föreslagit att stora delar av artiklarna 236–238, 240 och 243 genomförs i lag, men bedömt att artikel 239 bör genomföras i förordning. Utredningen har inte lämnat några förslag avseende de delar av artiklarna 237 och 238 som innehåller bestämmelser om hänskjutande av frågan till Eiopa. Inte heller har utredningen lämnat förslag som anger de tidsramar inom vilka överenskommelser ska träffas eller hänskjutande ska ske.

18.3.2 Ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsföretag får ansöka om tillstånd för dotterföretag att omfattas av bestämmelser om särskild tillsynsordning. Ansökan ska ges in till Finansinspektionen. När Finansinspektionen har mottagit en sådan ansökan, ska inspektionen utan dröjsmål överlämna den till övriga medlemmar i tillsynskollegiet.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artiklarna 236, 237.1 andra stycket och 243 i Solvens II-direktivet framgår att försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är moderföretag till ett försäkringsföretag får ansöka om tillstånd för dotterföretag att omfattas av bestämmelserna i artiklarna 238 och 239. Ansökan ska ges in till den tillsynsmyndighet auktoriserat dotterföretaget som i sin tur utan dröjsmål ska överlämna den till övriga medlemmar i tillsynskollegiet.

Bestämmelser motsvarande artiklarna 236, 237.1 andra stycket och 243 bör genomföras i lag.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsföretag får ansöka om tillstånd för dotterföretag att omfattas av bestämmelser om särskild tillsynsordning. Ansökan ska ges in till Finansinspektionen. Då Finansinspektionen mottagit en sådan ansökan ska inspektionen utan dröjsmål överlämna den till övriga medlemmar i tillsynskollegiet.

18.3.3 Beslut om särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: Inspektionen ska inom tre månader från den dag då alla medlemmar i tillsynskollegiet fått del av en ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning, om möjligt, komma överens med övriga myndigheter i tillsynskollegiet om vilket beslut som ska fattas. Finansinspektionen ska fatta beslut i enlighet med överenskommelsen.

Ett beslut om tillstånd om särskild tillsynsordning får fattas endast under förutsättning att

1. Finansinspektionen utövar grupptillsyn över moderföretaget på gruppnivå och inte har beslutat att utelämna dotterföretaget från grupptillsyn,
2. dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll samt de berörda behöriga myndigheterna har konstaterat att moderföretaget utövar en ansvarsfull ledning över dotterföretaget,
3. moderföretaget har fått godkännande att göra en egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen och på nivån för dotterföretaget, och
4. moderföretaget har fått godkännande att offentliggöra en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på gruppnivå och på nivån för dotterföretaget.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 237.1 första stycket i Solvens II-direktivet, som liksom övriga delar av artikeln har fått en ny lydelse genom omnibus II-direktivet, framgår att de berörda tillsynsmyndigheterna inom tillsynskollegiet i fråga om ansökningar om tillstånd att omfattas av bestämmelserna i artiklarna 238 och 239²⁵ ska samarbeta fullt ut för att besluta om huruvida det tillstånd som söks ska meddelas eller ej samt för att fastställa eventuella särskilda villkor som ska gälla för det.

Av artikel 237.2 framgår att de berörda tillsynsmyndigheterna ska göra allt de kan för att nå fram till ett gemensamt beslut om ansökan inom tre månader från den dag då samtliga tillsynsmyndigheter i kollegiet mottog den fullständiga ansökan. Vidare framgår av artikel 237.5 att om de berörda tillsynsmyndigheterna har fattat ett gemensamt beslut ska den tillsynsmyndighet som har auktoriserat dotterföretaget tillhandahålla sökanden ett beslut där skälen till fullo anges. Detta gemensamma beslut ska betraktas som avgörande och tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna.

Av artikel 236 i Solvens II-direktivet framgår vilka villkor som ska vara uppfyllda för att ansökan om att omfattas av det särskilda samrådsförfarandet mellan tillsynsmyndigheterna i tillsynskollegiet ska kunna godkännas. Det första kravet är att grupp-tillsynsmyndigheten inte får ha beslutat att undanta dotterföretaget från grupp-tillsynen. Det andra är att dotterföretaget ska omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll och att de berörda tillsynsmyndigheterna ska ha förvärvat sig om att moderföretaget visar ansvarsfullhet i ledningen av dotterföretaget. Det tredje kravet är att moderföretaget måste ha fått godkännande från grupp-tillsynsmyndigheten att få göra en enda risk- och solvensbedömning på grupp-nivå och på nivån för dotterföretaget. Det fjärde kravet är att moderföretaget ska ha fått godkännande att offentliggöra en enda rapport om solvens och finansiell ställning på grupp-nivå och på nivån för dotterföretaget.

Bestämmelser motsvarande artiklarna 236, 237.1 första stycket och 237.2 samt artikel 237.5 bör genomföras i lag..

18.3.4 Innebörden av särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: Ett moderföretag som fått tillstånd för ett dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning ska beräkna solvenskapitalkravet för dotterföretaget enligt särskilda bestämmelser.

²⁵ Artiklarna behandlar dotterföretag till försäkrings- eller återförsäkringsföretag: fastställande av solvenskapitalkravet (artikel 238) och bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet (artikel 239).

Beräkningarna ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna om tillstånd till användning av interna modeller inom en grupp.

Prop. 2015/16:9

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 238.1 i Solvens II-direktivet framgår att solvenskapitalkravet för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning ska beräknas enligt artikel 238.2, 238.4 och 238.5 samt att beräkningarna inte ska påverka tillämpningen av artikel 231.

Bestämmelserna i artikel 238.2, 238.4 och 238.5 innehåller närmare reglering av åtgärder för det fallet att dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp och hur tillsynsmyndigheterna ska verka för att komma överens samt hur de kan hänskjuta vissa frågor till Eiopa. Artikel 231 innehåller reglering av användning av interna modeller inom en grupp.

Även om artikel 238 delvis är av rent upplysande karaktär bör en bestämmelse med motsvarande innehåll genomföras i lag.

18.3.5 Åtgärder för det fall ett dotterföretags riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp

Regeringens förslag: Om solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag som är ett dotterföretag beräknas med en intern modell, får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot ansökan, i vissa fall lämna ett förslag till övriga medlemmar i tillsynskollegiet om att det ska fastställas ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som följer av en tillämpning av den interna modellen.

Finansinspektionen får föreslå ett sådant kapitaltillägg endast under vissa förutsättningar.

Om ett kapitaltillägg på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen i stället föreslå att dotterföretaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 238.2 i Solvens II-direktivet följer att om solvenskapitalkravet för ett dotterföretag beräknas

med en intern modell som godkänts på gruppnivå i enlighet med artikel 231, och den tillsynsmyndighet som auktoriserat dotterföretaget finner att dess riskprofil avviker väsentligt från denna interna modell får denna myndighet, så länge som företaget inte på ett tillfredsställande sätt har vidtagit åtgärder med anledning av de synpunkter som den framfört, i sådana fall som avses i artikel 37 föreslå att det fastställs ett kapitaltillägg för detta dotterföretag utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av modellen. Om under särskilda omständigheter ett sådant kapitaltillägg inte skulle vara någon lämplig lösning, får det krävas att företaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln. Tillsynsmyndigheten ska diskutera sitt förslag i tillsynskollegiet och redovisa skälen till sina förslag för både dotterföretaget och tillsynskollegiet.

Bestämmelser motsvarande artikel 238.2 bör genomföras i lag.

18.3.6 Åtgärder för det fall ett dotterföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln

Regeringens förslag: Om solvenskapitalkravet för ett dotterföretag beräknas med en standardformel får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot ansökan, i undantagsfall föreslå att företaget ersätter en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företags-specifika parametrar när de beräknar teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring.

Finansinspektionen får lämna ett sådant förslag endast under vissa förutsättningar.

Finansinspektionen får under de förutsättningar som nu har angetts föreslå ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av standardformeln.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 238.3 i Solvens II-direktivet följer att om solvenskapitalkravet för ett dotterföretag beräknas med standardformeln, och den tillsynsmyndighet som auktoriserat dotterföretaget finner att dess riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln, får denna myndighet, så länge som företaget inte på ett tillfredsställande sätt har vidtagit åtgärder med anledning av de synpunkter som den framfört, i undantagsfall föreslå att företaget ersätter en undergrupp av parametrar som används vid beräkningen enligt standardformeln av parametrar som är specifika för dessa företag när de beräknar teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring, i enlighet med artikel 110 eller, i de

fall som nämns i artikel 37, fastställa ett kapitaltillägg utöver Prop. 2015/16:9 solvenskapitalkravet för detta dotterföretag.

Bestämmelser motsvarande artikel 238.3 bör genomföras i lag.

18.3.7 Beslut efter överenskommelse inom tillsynskollegiet

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska för dotterföretaget och tillsynskollegiet redovisa skälen för de förslag till åtgärder inspektionen lämnar i de fall dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp eller då dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln. Finansinspektionen ska, om möjligt, komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna. Finansinspektionen ska även fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 238.2 sista meningen och 238.3 andra stycket i Solvens II-direktivet följer att tillsynsmyndigheten ska diskutera sitt förslag enligt respektive artikel i tillsynskollegiet och redovisa skälen till sina förslag för både dotterföretaget och tillsynskollegiet. Av artikel 238.4, i den lydelse den fått genom omnibus II-direktivet, följer att tillsynskollegiet ska göra allt det kan för att nå en överenskommelse om ett förslag från den tillsynsmyndighet som har auktoriserat dotterföretaget eller om eventuella andra åtgärder. Vidare anges i artikeln att överenskommelsen ska betraktas som avgörande och ska tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna.

En bestämmelse motsvarande artikel 238.2 sista meningen och 238.3 andra stycket samt 238.4 bör genomföras i lag.

18.3.8 Åtgärder om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt

Regeringens förslag: Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål vidarebefordra den åtgärdsplan till tillsynskollegiet som dotterföretaget efter föreläggande överlämnat till inspektionen, för att inom sex månader från dagen för bristens konstaterande åter uppfylla solvenskapitalkravet. Finansinspektionen ska även lämna ett förslag till godkännande av planen till tillsynskollegiet.

Åtgärderna ska inte påverka tillämpningen motsvarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag.

Finansinspektionen ska, om möjligt, inom fyra månader från dagen då bristen konstaterades träffa en överenskommelse inom tillsynskollegiet om inspektionens förslag till godkännande av åtgärdsplanen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 239.1 första stycket i Solvens II-direktivet ska, i de fall där solvenskapitalkravet inte efterlevs och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 138, den tillsynsmyndighet som auktoriserat dotterföretaget utan dröjsmål till tillsynskollegiet vidarebefordra den åtgärdsplan som framlagts av dotterföretaget, för att inom sex månader efter konstaterandet av att solvenskapitalkravet inte efterlevts, återupprätta nivån på de medräkningsbara kapitalbasmedel eller reducera sin riskprofil så att solvenskapitalkravet uppfylls. Enligt artikel 239.1 andra stycket ska tillsynskollegiet göra allt det kan för att komma överens om tillsynsmyndighetens förslag till godkännande av åtgärdsplan inom fyra månader från det datum då den bristande efterlevnaden av solvenskapitalkravet konstaterades.

En bestämmelse motsvarande artikel 239.1 första och andra styckena bör genomföras i lag.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller solvenskapitalkravet ska Finansinspektionen utan dröjsmål till tillsynskollegiet vidarebefordra den åtgärdsplan som dotterföretaget efter föreläggande överlämnat till inspektionen, för att inom sex månader från dagen för bristens konstaterande åter uppfylla solvenskapitalkravet. Finansinspektionen ska även lämna ett förslag till godkännande av planen till tillsynskollegiet. Åtgärderna ska inte påverka tillämpningen motsvarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag. Finansinspektionen ska inom fyra månader från dagen då bristen konstaterades träffa en överenskommelse inom tillsynskollegiet om inspektionens förslag till godkännande av åtgärdsplanen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

18.3.9 Åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag

Regeringens förslag: Om Finansinspektionen konstaterar försämringar av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning, ska inspektionen utan dröjsmål under-

rätta tillsynskollegiet och lämna förslag på hur försämringarna kan åtgärdas. De föreslagna åtgärderna ska diskuteras i tillsynskollegiet, om det inte är en krissituation.

Finansinspektionen ska, om det är möjligt, inom en månad från underrättelsen komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Det följer av artikel 239.2 första stycket i Solvens II-direktivet att när den tillsynsmyndighet som har auktoriserat dotterföretaget konstaterar försämringar av de ekonomiska förhållandena ska myndigheten utan dröjsmål underrätta tillsynskollegiet om de åtgärder som föreslås. Med undantag av krissituationer, ska tillsynskollegiet diskutera vilka åtgärder som ska vidtas. Av artikel 239.2 andra stycket framgår att tillsynskollegiet ska göra allt det kan för att inom en månad från underrättelsen komma överens om tillsynsmyndighetens förslag om de åtgärder som ska vidtas.

En bestämmelse motsvarande artikel 239.2 första och andra styckena bör genomföras i lag.

18.3.10 När en överenskommelse inte kan träffas

Regeringens förslag: Om en överenskommelse om åtgärder, för det fall att solvenskapitalkravet inte uppfylls eller vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag, inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen ensam fatta ett beslut. Beslutet ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter inom tillsynskollegiet som kommit till uttryck under perioden.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Det följer av artikel 239.1 tredje stycket i Solvens II-direktivet att om inget beslut om åtgärdsplan fattats, enligt 239.1 andra stycket, i tillsynskollegiet ska den tillsynsmyndighet som auktoriserat dotterföretaget fatta ett eget beslut, med vederbörlig

hänsyn till synpunkter och reservationer från övriga tillsynsmyndigheter i tillsynskollegiet. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 239.2 tredje stycket i direktivet om vad som ska gälla om inget beslut om åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag fattas.

Bestämmelser motsvarande artiklarna 239.1 tredje stycket och 239.2 tredje stycket bör genomföras i lag.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. Om en överenskommelse om åtgärder för det fall att solvenskapitalkravet inte uppfylls eller vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretags inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen ensam fatta ett beslut. Beslutet ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter inom tillsynskollegiet som kommit till uttryck under perioden.

18.3.11 Åtgärder om minimikapitalkravet inte är uppfyllt

Regeringens förslag: Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller minimikapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål till tillsynskollegiet överlämna den finansiella saneringsplan som dotterföretaget överlämnat till inspektionen för godkännande. Finansinspektionen ska även informera tillsynskollegiet om varje åtgärd som dotterföretaget ska vidta för att åter uppfylla minimikapitalkravet.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av art 239.3 i Solvens II-direktivet följer att i de fall där minimikapitalkravet inte efterlevs ska den tillsynsmyndighet som auktoriserat dotterföretaget utan dröjsmål till tillsynskollegiet vidarebefordra den kortfristiga finansiella saneringsplan som framlagts av dotterföretaget för att, inom tre månader efter konstaterandet av att minimikapitalkravet inte efterlevts, återupprätta nivån på de medräkningsbara kapitalbasmedel som täcker minimikapitalkravet eller reducera sin riskprofil så att minimikapitalkravet uppfylls. Detta ska ske utan att det påverkar tillämpningen av artikel 139. Tillsynskollegiet ska även informeras om varje åtgärd som vidtas för att genomdriva minimikapitalkravet på dotterföretagsnivå.

En bestämmelse motsvarande artikel 239.3 bör genomföras i lag.

18.3.12 Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om ansökningar

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör ansökan om särskild tillsynsordning till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa), om inspektionen inte inom tre månader kan komma överens med berörda behöriga myndigheter i frågan. Frågan får inte hänskjutas till Eiopa efter det att tremånadersperioden löpt ut eller ett gemensamt beslut har fattats.

Om ett sådant ärende hänskjutits till Eiopa och det beslut som föreslås av en panel där avvisas, ska grupp tillsynsmyndigheten fatta det slutliga beslutet.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 237.3 i Solvens II-direktivet, i den lydelse den fått genom omnibus II-direktivet, följer av första stycket att om någon av de berörda tillsynsmyndigheterna inom den period på tre månader som avses i artikel 237.2 har hänskjutit ärendet till Eiopa i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, ska grupp tillsynsmyndigheten uppskjuta sitt beslut och invänta ett eventuellt beslut som får fattas av Eiopa i enlighet med artikel 19.3 i den förordningen, och ska fatta sitt beslut i enlighet med Eiopas beslut. Beslutet ska betraktas som avgörande och ska tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna. Eiopa ska enligt artikel 237.3 andra stycket fatta sitt beslut inom en månad. Ärendet får inte hänskjutas till Eiopa efter det att tremånadersperioden har löpt ut, eller efter det att ett gemensamt beslut har fattats. Enligt artikel 237.3 tredje stycket gäller att om det beslut som föreslås av panelen i enlighet med artiklarna 41.2 och 41.3 samt 44.1.3 i förordning (EU) nr 1094/2010 avvisas ska grupp tillsynsmyndigheten fatta det slutliga beslutet. Beslutet ska betraktas som avgörande och ska tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna. Denna tremånadersperiod ska anses utgöra förlikningsperiod i den mening som avses i artikel 19.2 i den förordningen.

En bestämmelse motsvarande artikel 237.3 bör genomföras i lag med undantag för den första meningen i direktivartikelns andra stycke som endast riktar sig till Eiopa och som därför inte ska genomföras i nationell rätt.

18.3.13 Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om åtgärdsförslag

Regeringens förslag: Finansinspektionen får hänskjuta ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa), om inspektionen inte i angiven tid kan komma överens med grupp tillsynsmyndigheten

1. om ett förslag om kapitaltillägg eller beräkning av solvenskapitalkrav enligt standardformeln,

2. om ett förslag att ersätta en undergrupp av parametrar eller att besluta om kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av standardformeln,

3. om godkännande eller förlängning av en åtgärdsplan då solvenskapitalkravet inte uppfylls, eller

4. om godkännande av föreslagna åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag.

Om Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet och inte i angiven tid kan komma överens om ett sådant åtgärdsförslag med den behöriga myndighet som auktoriserat en EES-försäkringsgivare som är ett dotterföretag och som omfattas av särskild tillsynsordning, får inspektionen hänskjuta ärendet till Eiopa.

Gäller ärendet ett förslag enligt 1 eller 2 ovan får det hänskjutas till Eiopa inom en månad från inspektionens förslag. Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende enligt 2 eller 3 ovan till Eiopa om det är en krissituation och inte heller efter det att fyramånadersperioden eller enmånadsperioden inom vilken överenskommelse ska träffas inom tillsynskollegiet löpt ut.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 238.5 i Solvens II-direktivet i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet framgår att om tillsynsmyndigheten och grupp tillsynsmyndigheten är av skiljaktig mening angående förslag som avses i artikel 238.2–238.4 får endera tillsynsmyndigheten inom en månad från tillsynsmyndighetens förslag hänskjuta ärendet till Eiopa och begära myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010. I det fallet får Eiopa agera i enlighet med de befogenheter den tilldelats i den artikeln, och ska fatta sitt beslut inom en månad från hänskjutandet. Denna period på en månad ska anses utgöra förlikningsperioden i den mening som avses i artikel 19.2 i den förordningen. Frågan får inte hänskjutas till Eiopa efter det att tidsfristen har löpt ut, eller efter det att en överenskommelse har uppnåtts inom tillsynskollegiet i enlighet med artikel 238.4. Den tillsynsmyndighet som har auktoriserat detta dotterföretag ska uppskjuta

sitt beslut och invänta ett eventuellt beslut som kan fattas av Eiopa i enlighet med artikel 19 i den förordningen, och ska fatta sitt beslut i enlighet med Eiopas beslut.

Det beslutet ska betraktas som avgörande och ska tillämpas av de berörda tillsynsmyndigheterna. Beslutet ska innehålla en fullständig motivering. Beslutet ska översändas till dotterföretaget och till tillsynskollegiet.

Av artikel 239.4 i Solvens II-direktivet i den lydelse artikeln fått genom omnibus II-direktivet, framgår att tillsynsmyndigheten eller grupp-tillsynsmyndigheten får hänskjuta ärendet till Eiopa och begära myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010 när de är av skiljaktiga meningar

1. om godkännandet av återhämtningsplanen, inklusive varje förlängning av denna, inom den fyramånadersperiod som avses i 239.1, eller
2. om godkännandet av de föreslagna åtgärderna inom den period på en månad som avses i 239.2.

I de fallen får Eiopa agera i enlighet med de befogenheter den tilldelats genom den artikeln, och ska fatta sitt beslut inom en månad från hänskjutandet.

Ärendet får inte hänskjutas till Eiopa

1. efter det att den period på fyra månader respektive en månad som avses i 239.4 första stycket har löpt ut,
2. efter det att en överenskommelse har nåtts inom tillsynskollegiet i enlighet med 239.1 andra stycket eller 239.2 andra stycket,
3. i krissituationer som avses i 239.2.

En gemensam bestämmelse motsvarande artiklarna 238.5 och 239.4 bör genomföras i lag bortsett från de delar som uteslutande riktar sig till Eiopa och som därför inte ska genomföras.

En särskild bestämmelse om Finansinspektionens skyldighet att skjuta upp sitt beslut om hänskjutande skett bör genomföras. Se följande avsnitt angående denna bestämmelse som motsvarar artiklarna 237.3, 238.5 andra och tredje styckena samt 239.4.

18.3.14 Finansinspektionen ska skjuta upp sitt beslut om hänskjutande skett

Regeringens förslag: Om ett ärende inom ramen för särskild tillsynsordning hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa), ska Finansinspektionen skjuta upp sitt beslut och invänta det beslut som Eiopa kan komma att fatta. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Eiopa.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artiklarna 237.3, 238.5 andra och tredje styckena och 239.4 femte stycket i Solvens II-direktivet, i den lydelse artiklarna fått genom omnibus II-direktivet, framgår på samma sätt i alla tre artiklarna att om hänskjutande skett till Eiopa ska grupp-tillsynsmyndigheten respektive den tillsynsmyndighet som har auktoriserat det berörda dotterföretaget uppskjuta sitt beslut och invänta ett eventuellt beslut som får fattas av Eiopa i enlighet med artikel 19.3 i den förordningen. Det framgår även att den myndigheten ska fatta sitt beslut i enlighet med Eiopas beslut.

En bestämmelse motsvarande artiklarna 237.3, 238.5 andra och tredje styckena samt 239.4 femte stycket bör genomföras i lag.

När det gäller artiklarna 238 och 239 finns även krav på att beslutet ska innehålla en fullständig motivering och att det ska översändas till dotterföretaget och till tillsynskollegiet. Detta och vissa andra bestämmelser i artiklarna bör, som *Lagrådet* har pekat på, framgå av lag.

18.3.15 Upphörande av särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska besluta att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning ska upphöra att gälla, om villkoret att dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll samt att de berörda behöriga myndigheterna har konstaterat att moderföretaget utövar en ansvarsfull ledning över dotterföretaget inte uppfylls och bristen inte åtgärdas inom rimlig tid eller någon annat av villkoren för beslutet inte längre är uppfyllda.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 240.1 första stycket i Solvens II-direktivet följer att det som föreskrivs i artiklarna 238 och 239 ska upphöra att gälla i följande fall:

1. om det villkor som avses i artikel 236 a inte längre uppfylls.
2. om det villkor som avses i artikel 236 b inte längre uppfylls och gruppen inte på nytt uppfyller villkoret inom rimlig tid, eller
3. om villkoren i artikel 236 c och d inte längre uppfylls.

En bestämmelse motsvarande artikel 240.1 första stycket bör genomföras i lag. Av denna bör det framgå att Finansinspektionen ska besluta att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning ska upphöra att gälla, om villkoret att dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll samt att de berörda behöriga myndigheterna har konstaterat att moderföretaget utövar en ansvarsfull ledning över dotterföretaget inte uppfylls och bristen inte åtgärdas inom rimlig tid eller någon annat av villkoren för beslutet inte längre är uppfyllda

18.3.16 Omedelbar underrättelse i de fall då den särskilda tillsynsordningen har upphört

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen omedelbart underrätta den berörda behöriga myndigheten och moderföretaget om den särskilda tillsynsordningen har upphört på grund av att ett visst angivet villkor inte längre är uppfyllt.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 240.1 andra stycket i Solvens II-direktivet följer att om det villkor som avses i artikel 236 a inte längre uppfylls ska grupp tillsynsmyndigheten om myndigheten, efter samråd med tillsynskollegiet, beslutar att inte längre låta dotterföretaget ingå i den grupp tillsyn den utför, omedelbart underrätta den berörda tillsynsmyndigheten och moderföretaget.

En bestämmelse motsvarande artikel 240.1 andra stycket bör genomföras i lag. Skyldigheten för Finansinspektionen att samråda innan ett sådant beslut följer även av artikel 214.2 som genomförs i annat sammanhang.

18.3.17 Moderföretagets åtgärder vid bristande uppfyllelse av villkoren för särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: Moderföretaget för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning i vissa angivna fall ska ansvara för att förutsättningarna för att omfattas av särskild tillsynsordning är uppfyllda. Om villkoren inte är uppfyllda, ska moderföretaget utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen, om inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, och den berörda behöriga myndigheten för dotterföretaget. Moderföretaget ska även lägga fram en plan för att åtgärda den bristande uppfyllelsen inom rimlig tid.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 240.1 tredje stycket i Solvens II-direktivet följer att i fall enligt artikel 236 b–d ska moderföretaget ansvara för att se till att villkoren uppfylls fortlöpande. Om villkoren inte efterlevs, ska moderföretaget utan dröjsmål underrätta grupp tillsynsmyndigheten och tillsynsmyndigheten för det berörda dotterföretaget. Moderföretaget ska lägga fram en plan för att återställa efterlevnaden inom rimlig tid.

En bestämmelse motsvarande artikel 240.1 tredje stycket bör genomföras i lag.

18.3.18 Finansinspektionens kontroll av villkoren för särskild tillsynsordning

Regeringens förslag: När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen minst en gång per år kontrollera att vissa villkor som gäller för en särskild tillsynsordning är uppfyllda. Inspektionen ska även kontrollera detta på begäran av en berörd behörig myndighet, om den myndigheten har skäl att befara att något av villkoren inte längre uppfylls. Om Finansinspektionen vid kontroll finner brister i uppfyllelsen, ska inspektionen kräva att moderföretaget lägger fram en plan för att åtgärda bristen inom rimlig tid.

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 240.1 fjärde och femte styckena i Solvens II-direktivet följer att grupp tillsynsmyndigheten utan att det påverkar tillämpningen av tredje stycket i samma artikel minst en gång per år på eget initiativ ska kontrollera att villkoren i artikel 236 b–d fortfarande efterlevs. Grupp tillsynsmyndigheten ska också genomföra sådan kontroll på begäran av den berörda tillsynsmyndigheten, om denna har betydande skäl att befara att något av villkoren inte längre efterlevs. Om brister påvisas under kontrollen, ska grupp tillsynsmyndigheten kräva att moderföretaget lägger fram en plan för att återställa efterlevnaden inom rimlig tid.

En bestämmelse motsvarande artikel 240.1 fjärde och femte styckena bör genomföras i lag.

18.3.19 Bristande villkorsuppfyllelse

Regeringens förslag: Om Finansinspektionen efter att ha rådfrågat tillsynskollegiet bedömer att en plan som lagts fram av ett moderföretag är otillräcklig eller om en sådan plan inte genomförs i rimlig tid, ska inspektionen betrakta detta som bristande uppfyllelse av

villkoren för särskild tillsynsordning och omedelbart underrätta den berörda behöriga myndigheten.

Prop. 2015/16:9

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 240.1 sjätte stycket i Solvens II-direktivet följer att om grupp-tillsynsmyndigheten, efter att ha rådfrågat tillsynskollegiet, bedömer att den plan som avses i artikel 240.1 tredje eller femte stycket är otillräcklig eller senare finner att den inte genomförs inom överenskommen tid, ska den dra slutsatsen att det villkor som avses i artikel 236 b–d inte längre efterlevs och omedelbart underrätta den berörda tillsynsmyndigheten om detta.

En bestämmelse motsvarande artikel 240.1 sjätte stycket bör genomföras i lag.

18.3.20 Ny ansökan för det fall att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning upphört att gälla

Regeringens bedömning: Bestämmelsen i artikel 240.2 i Solvens II-direktivet bör inte genomföras särskilt. Bestämmelsen innebär att om ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning upphört att gälla för att villkoren för beslutet inte längre är uppfyllda, får moderföretaget lämna in en ny ansökan om tillstånd till att dotterföretaget ska omfattas av särskild tillsynsordning.

Utredningens förslag: Utredning lämnar inte något lagförslag i denna del.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss avviker från regeringens bedömning, eftersom det innebär en särskild reglering av kravet på ny tillståndsansökan.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 240.2 i Solvens II-direktivet följer att den ordning som föreskrivs i artiklarna 238 och 239 ska tillämpas på nytt om moderföretaget lämnar in en ny ansökan och erhåller ett gynnsamt beslut enligt förfarandet i artikel 237.

Lagrådet menar att det som sägs i paragrafen i lagrådsremissen om ny ansökan för det fall att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning upphört att gälla är självklart. Lagrådet förordar att den utgår. Regeringen delar den bedömningen.

18.3.21 Tillämplig lag vid prövningen av ansökningar

Regeringens förslag: När Finansinspektionen prövar en ansökan om särskild tillsynsordning tillämpas svensk rätt. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

Utredningen har inte något motsvarande förslag.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det

Skälen för regeringens förslag: Frågan om tillämplig lag är inte reglerad i Solvens II-direktivet. Det bör dock i lag införas en bestämmelse som reglerar den frågan samt anger i vilken utsträckning utländsk lag får tillämpas.

Lagrådet anser att behovet av en sådan bestämmelse kan ifrågasättas och förordar att den övervägs ytterligare. I övrigt hänvisar Lagrådet till vad som anförts i yttrandet i anslutning till bestämmelsen om tillämplig lag vid prövningen av en tillståndsansökan (se avsnitt 18.1.10). Av samma skäl som anges där anser regeringen att bestämmelsen bör behållas.

Sammanfattningsvis bör det föras in bestämmelser i FRL som innebär följande. När Finansinspektionen prövar en ansökan om särskild tillsynsordning tillämpas svensk rätt. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

18.3.22 Beslut av behörig myndighet inom EES eller av tillsynskollegiet

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon generell bestämmelse om att ett beslut som fattats av en behörig myndighet inom EES efter en överenskommelse med anledning av en ansökan eller ett förslag inom ramen för den särskilda tillsynsordningen ska gälla i Sverige.

Utredningen gör inte någon motsvarande bedömning.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss avviker från regeringens bedömning, eftersom det föreslås en generell bestämmelse om att ett beslut som fattats av en behörig myndighet inom EES efter en överenskommelse med anledning av en ansökan eller ett förslag inom ramen för den särskilda tillsynsordningen ska gälla i Sverige.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det Prop. 2015/16:9

Skälen för regeringens bedömning: I Solvens II-direktivet finns bestämmelser om vilken verkan ett beslut av en behörig myndighet inom EES eller av tillsynskollegiet ska ha (se artiklarna 237.5, 237.6, 238.5 och 239.4). *Lagrådet* har anfört att dessa bestämmelser gäller såväl beslut av tillsynskollegiet som beslut som fattats av andra länders tillsynsmyndigheter. När det gäller beslut av andra länders myndigheter omfattas i vissa fall även beslut som fattats utan en föregående överenskommelse i kollegiet. De nämnda direktivbestämmelserna synes enligt *Lagrådet* inte vara fullt ut genomförda i det lämnade lagförslaget. Regeringen instämmer i *Lagrådets* uppfattning och anser att det är lämpligare att genomföra återstående delar av artiklarna i de materiella bestämmelserna (se avsnitt 18.3.12 och 18.3.13 samt författningskommentaren) i stället för att ha en generell reglering då den riskerar att skapa oklarheter.

19 Specialföretag

19.1 Bakgrund

Allmänt om värdepapperisering på kreditinstitutsområdet

Värdepapperisering på kreditinstitutsområdet är ett förfarande som innebär att relativt homogena tillgångar med förutsägbara betalningsflöden omvandlas till obligationer eller andra lätt omsättningsbara värdepapper. Genom att föra ihop ett stort antal homogena lån är det möjligt att med utgångspunkt i historiska data beräkna det betalningsflöde som lånestocken förväntas generera. Det förväntade betalningsflödet kan därefter prissättas och emitteras som obligationer, för vilka säkerheterna kan utgöras av betalningsflöden, kreditförstärkande åtgärder och pant-rätter. I stort sett alla fordringar går att värdepapperisera, men lån med panträtt i fastigheter är den mest förekommande typen.

Med värdepapperisering brukar närmare åsyftas en mer specialiserad verksamhet där ett företag (originatorn) säljer en lånestock till en juridisk person (specialföretaget) som ger ut värdepapper för att finansiera sitt förvärv. Specialföretaget har enbart till syfte att äga dessa fordringar samt förmedla betalningsflödena från kredittagarna till de som investerat i värdepapperen och företaget överlåter ofta sin administration till ett annat företag (serviceföretaget). Det är oftast originatorn som tar på sig denna uppgift, eftersom det möjliggör en bibehållen kundkontakt med kredittagarna. Investerarna kräver ofta att specialföretagets kreditvärdighet förstärks genom någon form av kreditförstärkande åtgärd, t.ex. att ett försäkringsbolag garanterar specialföretagets kreditvärdighet. Vanligen är ett ratinginstitut involverat i en värdepapperiseringstransaktion för att bedöma specialföretagets kreditvärdighet och de legala förutsättningarna för transaktionen. De obligationer som specialföretaget ger ut kan därmed åsättas en rating.

Något förenklat möjliggjorde de regler om kapitaltäckning som gällde före den 30 juni 2011 rörande värdepapperisering att en originator – som i samband med värdepapperiseringen har överfört en betydande kreditrisk till tredje part – från beräkningen av sina riskvägda exponeringsbelopp kunde undanta de exponeringar som har värdepapperiserats. Den finansiella kris som uppstod hösten 2008 visade på brister i denna reglering. Vid traditionell kreditgivning finns det ett uppenbart incitament för kreditgivaren att kontrollera och övervaka sina lämnade krediter, eftersom kreditgivaren behåller den risk som uppstår vid kreditgivningen. När krediter värdepapperiseras riskerar detta incitament att försvagas, eftersom kreditrisken i dessa fall kan överföras till en tredje part – den som investerar i värdepapperiseringen. En sådan försvagning av kreditgivarens incitament att kontrollera riskerna i sin kreditgivning riskerar att i förlängningen leda till en försämrad kreditkvalitet. Dessutom visade erfarenheterna från finanskrisen att investeringar i värdepapperiseringar har skett utan att det har funnits tillräcklig kunskap om de risker som varit förknippade med investeringen.

Från den 30 juni 2011 gällde i kapitaltäckningshänseende översiktligt följande. Ett kreditinstitut får exponera sig mot en värdepapperisering bara om originatorn, det medverkande institutet eller den ursprungliga långivaren meddelat kreditinstitutet att ett ekonomiskt intresse kommer att behållas i värdepapperiseringen. Beräkning av det ekonomiska intresset får i vissa fall göras på gruppnivå. Ett kreditinstitut ska innan det investerar i en värdepapperisering noggrant undersöka värdepapperiseringen och dess underliggande exponeringar. Därefter ska kreditinstitutet fortlöpande övervaka utvecklingen av värdepapperiseringspositionen. Medverkande institut och kreditinstitut som är originator ska tillämpa samma kriterier för kreditgivning på exponeringar som ska värdepapperiseras som de tillämpar på exponeringar som utgör egna positioner. Investerares och framtida investerares ska ges tillgång till all relevant information om en värdepapperisering (se prop. 2010/11:110).

Dessa regler har sedan ändrats genom genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet²⁶ och beslutet om tillsynsförordningen²⁷. I skälen i tillsynsförordningen sägs att för att säkerställa att kapitalkravet för institut i tillräcklig utsträckning beaktar risker och riskreducering i samband med institutens verksamheter och investeringar inom värdepapperisering är det nödvändigt att införa bestämmelser om en riskkänslig och stabilitetsmässigt sund behandling av sådana verksamheter och investeringar (se även i övrigt skäl 50 och exempelvis bestämmelserna i artikel 32 i förordningen). De lagändringar som syftar till att genomföra kapitaltäckningsdirektivet och som bedömts

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om särskild tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Allmänt om värdepapperisering på försäkringsområdet

Anledningen till att Solvens II-direktivet innehåller en särskild reglering för specialföretag på försäkringsområdet är att dessa företag bedriver en liknande, men ändå till viss del annan verksamhet än traditionella återförsäkringsföretag. Specialföretagens verksamhet är betydelsefull för försäkringsföretagen som ett alternativ till återförsäkring, eftersom den tillför ytterligare kapacitet när återförsäkring genom mer traditionella kanaler är begränsad. Dessa företag spelar således en väsentlig roll när det gäller att främja olika riskhanteringslösningar för försäkringsföretag, men även för återförsäkringsföretag. De risker som är förknippade med att använda ett specialföretags verksamhet för ett försäkringsföretag innebär dock att det behövs relevanta rörelse- och tillsynsregler för att skydda försäkringstagarna, men även för att undvika systemrisker.

På försäkringsområdet har värdepapperiseringslösningar i huvudsak använts för att omvandla försäkringsportföljer som innehåller katastrofrisker till värdepapper – oftast obligationer – vilka säljs till den traditionella kapitalmarknaden. Även andra finansieringsmekanismer förekommer dock. För investerarna på denna marknad har katastrofobligationen den fördelen att det inte föreligger något samband mellan naturkatastrofer (försäkringsrisk) och händelser på finansmarknaden (kreditrisk).

Tillvägagångssättet för hanteringen av dessa katastrofrisker är oftast att ett försäkringsföretag bildar ett specialföretag som i sin tur upprättar ett i huvudsak konventionellt återförsäkringskontrakt mellan specialföretaget och försäkringsföretaget. Avtalet innebär således att specialföretaget övertar försäkringsrisker från försäkringsföretaget. Specialföretaget får i enlighet med avtalet en premie av försäkringsföretaget och emitterar samtidigt en högriskobligation på kapitalmarknaden (eller använder någon annan finansieringsmekanism). Investerare är i dessa fall normalt stora institutionella köpare. Katastrofobligationerna löper normalt under ett till fyra år. Inkomsterna från emissionen placeras av specialföretaget i säkra kortfristiga värdepapper och avkastningen på denna placering – tillsammans med premien som försäkringsföretaget ursprungligen har betalat – används för att betala räntan till obligationsinnehavarna. Avkastningen på obligationerna är normalt hög.

Den slutliga betalningen till investeraren är normalt beroende av om en specificerad händelse inträffar eller hur värdet utvecklas på ett index av naturkatastrofrisker. Om ingen händelse inträffar som utlöser ett försäkringsfall, löser specialföretaget in obligationen till fullt värde tillsammans med den sista räntebetalningen. Om försäkringsfall inträffar, betalar specialföretaget till försäkringsföretaget i enlighet med återförsäkringsavtalet. Resterande belopp betalas till investeraren.

Sammanfattningsvis kan sägas att för ett försäkringsföretag ligger en stor fördel i att företaget – i motsats till vad som gäller vid traditionell återförsäkring – inte löper någon kreditrisk eftersom hela ”skadan”, dvs. beloppet från obligationsköparna betalas ut i förskott. Om försäkringsfall inträffar, minskar obligationens värde i motsvarande grad. Om å andra

sidan någon skada inte uppstår, har investeraren normalt haft en överavkastning motsvarande premien för det ursprungliga skyddet.

Nuvarande reglering av specialföretag på försäkringsområdet

I samband med genomförandet av återförsäkringsdirektivet – som innehöll en option för medlemsstaterna att tillåta specialföretag att etablera sig på deras territorium – gjordes bedömningen att det inte då borde införas några särbestämmelser för specialföretag (se prop. 2007/08:40 s. 122). Skälet till detta var att det inte bedömdes föreligga något starkt behov av sådana företag i Sverige, eftersom sådan verksamhet som är typisk för specialföretag kan bedrivas av ett återförsäkringsbolag inom ramen för gällande och då föreslagna regler i FRL. Det uteslöts dock inte att frågan kunde komma att omprövas i ett senare sammanhang. För att genomföra återförsäkringsdirektivets bestämmelser om användning av utestående belopp från specialföretag för skuldtäckning infördes dock en definition av specialföretag (se 1 kap. 12 § 4 samt 6 kap. 3 § 14 och 34 § 3 FRL).

Solvens II-direktivet

Av Solvens II-direktivet framgår att ett specialföretag är ett företag som, utan att vara ett befintligt försäkrings- eller återförsäkringsföretag, och oavsett om det är ett eget bolag eller ej, övertar risker från försäkrings- eller återförsäkringsföretag och till fullo finansierar sin exponering för sådana risker genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan finansieringsmekanism där återbetalningsrättigheterna för dem som tillhandahåller sådana lån eller en sådan finansieringsmekanism är efterställd ett sådant företags återförsäkringsskyldigheter (artikel 13.26). Ett specialföretag behöver således inte vara en juridisk person.

Enligt artikel 211.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna tillåta specialföretag att etablera sig inom deras territorier, förutsatt att tillsynsmyndigheterna ger sitt förhandsgodkännande (tillstånd). Kommissionen ska, i syfte att säkerställa en harmoniserad behandling av specialföretag, anta genomförandeåtgärder för att fastställa ett tillstånds omfattning, obligatoriska villkor som ska ingå i alla ingångna avtal, lämplighetskrav för ägare och ledning, krav på sunda rutiner för administration och redovisning, adekvata rutiner för intern kontroll, krav för riskhanteringen, informationskrav beträffande redovisning, uppgifter för stabilitetstillsyn och statistik samt solvenskrav (artikel 211.2). Enligt artikel 211.3 ska specialföretag som har fått tillstånd före den 31 oktober 2012 omfattas av lagen i den medlemsstat som gett tillståndet. All ny verksamhet som ett specialföretag startar efter det datumet ska emellertid omfattas av artikel 211.1 och 211.2. Genomförandeåtgärderna har antagits i form av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. Vidare har kommissionen beslutat om bindande tekniska standarder beträffande specialföretag i form av en EU-förordning på nivå 2,²⁸.

²⁸ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 av den 19 mars 2015 om fastställande av tekniska standarder för genomförande avseende förfarandena för tillsynsmyndighetens godkännande av etablering av specialföretag, för samarbete och

Regeringens bedömning: Specialföretag regleras i försäkringsrörelselagen.

Solvens II-direktivet innehåller endast ett fåtal bestämmelser om specialföretag. Resterande bestämmelser om specialföretag finns i EU-förordningarna som är direkt tillämpliga i Sverige. I fråga om bestämmelserna i förordningarna som rör tillstånd, tillsyn och ingripande bör kompletterande nationella bestämmelser införas i försäkringsrörelselagen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Som nämnts tidigare bedriver specialföretag en liknande verksamhet som traditionella återförsäkringsbolag, som per definition räknas som försäkringsföretag och därmed omfattas av regleringen i FRL. Med hänsyn härtill bör specialföretag regleras i den lagen.

Direktivet innehåller endast en artikel (artikel 211.1), som behöver genomföras i svensk rätt, nämligen att medlemsstaterna ska tillåta specialföretag att etablera sig inom deras territorier, förutsatt att tillsynsmyndigheterna ger sitt godkännande. Resterande bindande bestämmelser om specialföretag finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35, se artikel 211.2, och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462. Som *Lagrådet* har efterlyst bör en analys av bestämmelserna i dessa två EU-förordningar presenteras. Detta för att kunna bedöma vilka kompletterande bestämmelser i FRL som är nödvändiga.

Förutsättningarna för *tillstånd* att bedriva verksamhet som specialföretag framgår av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. I artikel 318 i den delegerade förordningen preciseras vilka villkor som ska vara uppfyllda för att ett specialföretag ska kunna få auktorisation. Där preciseras krav på avgränsning av företagets verksamhet (a), att likvidationsförfaranden i försäkringsföretag från vilka specialföretaget övertar risker inte får påverka sistnämnt företags solvens negativt (b), att de avtalsarrangemang som gäller överföring av risker från ett försäkringsföretag till specialföretaget och specialföretagets investeringar i tillgångar uppfyller vissa villkor, preciserade i artikel 319–321 i förordningen (c), att ledningen uppfyller kraven enligt artikel 322 i förordningen (d), att ägarna uppfyller kraven enligt artikel 323 i

informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter när det gäller specialföretag samt för att fastställa format och mallar för de uppgifter som specialföretagen ska rapportera i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG.

förordningen (e), att det finns ett effektivt system för företagsstyrning enligt artikel 324 i förordningen (f), att specialföretaget är i stånd att uppfylla kravet på tillsynsrapportering enligt artikel 325 i förordningen och att specialföretaget uppfyller solvenskraven i artikel 326 i förordningen. För att EU-förordningarna ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt behövs det emellertid kompletterande bestämmelser i FRL när det gäller prövning av bolagsordning och stadgar. Det bör även förtydligas att krav ställs på att den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet. I sammanhanget bör nämnas att kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 innehåller vilket förfarande som ska följa vid beviljande av tillsynsmyndighetens godkännande av etablering av specialföretag (se artikel 1–5 i genomförandeförordningen).

Frågor om *tillsyn* regleras endast i en artikel i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. I artikel 325.1 anges att medlemsstaterna får begära sådan information av specialföretaget som behövs för att kunna utöva tillsyn över företaget. I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 finns endast bestämmelser om tillsynsrapportering (se artiklarna 12–14). För att EU-förordningarna ska kunna tillämpas och få genomslag behöver det även i detta avseende införas kompletterande bestämmelser i FRL. Det gäller närmare bestämt regler om tillsynen och dess omfattning samt om registeringsmyndighet. Även frågan om avgifter till inspektionen bör regleras.

Bestämmelser om *ingripande* finns enbart i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462, och då endast i form av vad som kan eller ska utgöra grund för återkallelse (se artikel 6). Där preciseras att en auktorisation får återkallas om specialföretaget inte längre uppfyller de ursprungliga villkoren på vilka det godkändes att företaget inrättades och om specialföretaget allvarligt har åsidosatt sina förpliktelser enligt de bestämmelser det omfattas av (artikel 6.1). Vid sistnämnd bedömning ska tillsynsmyndigheten betrakta det som allvarligt åsidosättande av specialföretagets förpliktelser om företaget inte konstant har uppfyllt kravet att vara fullt finansierat, och enligt tillsynsmyndighetens bedömning inte heller förmår rätta till denna brist inom rimlig tid (artikel 6.2).

Det måste stå de enskilda medlemsstaterna fritt att härutöver besluta om andra typer av ingripanden. Det bör därför införas kompletterande bestämmelser om andra typer av ingripandeformer i FRL utöver nu beskrivna återkallelsegrunder i genomförandeförordningen (se närmare nedan i avsnitt 19.5.2)..

19.3 Tillstånd

19.3.1 Tillståndsplikt

Regeringens förslag: Tillstånd krävs för att få driva verksamhet som specialföretag.

Med specialföretag avses ett aktieföretag eller en ekonomisk förening som, utan att vara ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare, övertar försäkringsriskerna från ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och till fullo finansierar sin exponering för riskerna genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldigheter enligt avtal om riskövertagande.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen preciserar inte vilka associationsformer som ska ges tillstånd att bedrivas verksamhet som specialföretag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Som nämnts innehåller Solvens II-direktivet – i motsats till återförsäkringsdirektivet – en skyldighet för medlemsstaterna att införa uttryckliga bestämmelser om möjlighet för specialföretag att etablera sig inom deras territorier. Det bör således införas en bestämmelse som innebär att verksamhet som består i att överta försäkringsriskerna från ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare och som till fullo finansierar sin exponering för riskerna genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldighet enligt avtal om riskövertagande, får drivas bara efter tillstånd. Tillåtna associationsformer är aktieföretag och ekonomisk förening (se närmare nedan).

19.3.2 Förutsättningar för tillstånd att driva verksamhet som specialföretag

Regeringens förslag: Ett specialföretag ska ges tillstånd att driva verksamhet om bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar ett specialföretags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten. Dessutom krävs att den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i försäkringsrörelselagen och andra författningar som reglerar ett specialföretags verksamhet.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att regeringen ska få meddela närmare föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd och villkor för verksamheten.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Finansinspektionen* föreslår att lagtexten

justeras så att det framgår att endast juridiska personer kan få tillstånd som specialföretag. *Bolagsverket* anser att det av registreringstekniska skäl är viktigt för verket att det tydliggörs vilka associationsformer som kan bli aktuella för tillstånd som specialföretag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Solvens II-direktivet innehåller en skyldighet för medlemsstaterna att införa uttryckliga bestämmelser som möjliggör för specialföretag att etablera sig inom deras territorier (efter förhandsgodkännande). Direktivet får uppfattas så att det överlåter åt medlemsstaterna att bestämma vilka associationsformer som bör tillåtas när det gäller specialföretag. Regeringen delar *Finansinspektionens* bedömning att endast juridiska personer bör komma ifråga. Med tanke på verksamhetens art i ett specialföretag är det dessutom lämpligt att välja de huvudsakliga associationsformer som svensk lagstiftning erbjuder för att bedriva verksamhet utan personligt ansvar för associationens delägare, dvs. aktiebolag och ekonomisk förening (kapitalassociation respektive personassociation). Dessa företag ska, som *Bolagsverket* föreslår, omfattas av krav på registrering i register (se närmare nedan)

När det gäller förutsättningarna för tillstånd att bedriva verksamhet som specialföretag, vilka framgår av bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 (se artikel 318 med hänvisningar), finns det – som konstaterats tidigare i avsnitt 19.2 – behov av vissa kompletteringar i FRL för att EU-regleringen i denna del ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt. Härutöver måste naturligtvis även förutsättningarna för tillstånd enligt EU-förordningen vara uppfyllda. Detta bör i FRL komma till uttryck på så sätt att ett specialföretag ska ges tillstånd att bedriva verksamhet om, den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i FRL och andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet.

19.3.3 Prövning av ansökan om tillstånd

Regeringens förslag: En ansökan om tillstånd att driva verksamhet som specialföretag, liksom frågor om godkännande av bolagsordning eller stadgar, ska prövas av Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen föreslår att regeringen ska få meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd och villkor för verksamheten.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: För att kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 ska kunna tillämpas och få genomslag i svensk rätt behöver det pekas ut vilken myndighet som ska pröva en ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet som specialföretag. Det framstår som lämpligt att Finansinspektionen ges denna uppgift och att detta framgår av lag. Det är även lämpligt att det är inspektionen som får ansvar att pröva frågor om godkännande av bolagsordning eller stadgar för ett specialföretag. Även detta och vilka förutsättningar som gäller för godkännande bör framgå av FRL.

19.4 Tillsyn över specialföretag

19.4.1 Registeringsmyndighet

Regeringens förslag: Bolagsverket ska vara registreringsmyndighet för specialföretag. Ett specialföretag ska vara registrerat i aktiebolags- eller föreningsregistret med en särskild beteckning. I dessa register skrivs de uppgifter in som enligt försäkringsrörelselagen eller andra författningar ska anmälas för registrering.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen föreslår att regeringen ska få meddela närmare föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd och villkor för verksamheten.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det. *Bolagsverket* anför att det av registreringstekniska skäl är viktigt att det tydliggörs om det kommer att införas krav på registrering i försäkringsregistret för specialföretag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I utkastet till lagrådsremiss föreslås att det upprättas ett särskilt register för registrering av specialföretag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Bolagsverket* förespråkar att specialföretag ska vara registrerade i aktiebolags- eller föreningsregistret med en särskild beteckning.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med vad som gäller för försäkringsföretag bör Bolagsverket vara registreringsmyndighet för specialföretag.

Bolagsverket förespråkar av kostnads- och effektivitetsskäl att specialföretag ska vara registrerade i aktiebolags- eller föreningsregistret med en särskild beteckning. Regeringen delar Bolagsverkets bedömning av frågan om val av registreringsform. Specialföretag bör således vara registrerade under en särskild beteckning i redan existerande register för respektive associationsform. I dessa register ska det skrivas in uppgifter som enligt författningar ska anmälas för registrering. Även detta bör framgå av FRL.

19.4.2 Tillsynen och dess omfattning

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över specialföretag.

Tillsynen ska omfatta att verksamheten drivs enligt andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar, samt styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

Utredningen har inte något förslag i fråga om tillsynen och dess omfattning.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Frågor om *tillsyn* regleras endast i en artikel i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. I artikel 325.1 stadgas att medlemsstaterna får begära sådan information av specialföretaget som behövs för att kunna utöva tillsyn över företaget. I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 finns bestämmelser om tillsynssamarbete (se artiklarna 8–11) och tillsynsrapportering (se artiklarna 12–14).

Lagrådet har efterlyst en analys av behovet av att införa till EU-förordningarna kompletterande tillsynsbestämmelser.

För att EU-förordningarna ska kunna tillämpas och få genomslag behöver det även i detta avseende införas kompletterande bestämmelser i FRL. Enligt regeringens mening gäller det närmare bestämt regler om registreringsmyndighet (se ovan i avsnitt 19.4.2), tillsynen och dess omfattning samt ytterligare regler om tillsynsrapportering och avgifter. (se nedan i avsnitt 19.4.3 och 19.4.4).

19.4.3 Upplysningar från ett specialföretag till Finansinspektionen

Regeringens förslag: Ett specialföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Utredningen har inte något förslag i frågan om upplysningar från ett specialföretag till Finansinspektionen.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Som nämnts i föregående avsnitt finns det en artikel i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 om att medlemsstaterna får begära sådan information av specialföretaget som behövs för att kunna utöva tillsyn över företaget. I bestämmelsen

saknas emellertid den nödvändiga preciseringen att det är till Finansinspektionen – i egenskap av utpekad tillsynsmyndighet – som specialföretag ska lämna upplysningar om sin verksamhet. Finansinspektionen torde inte kunna inhämta dessa uppgifter enbart med stöd av denna bestämmelse i EU-förordningen. För att den ska kunna tillämpas och få genomslag behövs det därför en kompletterande bestämmelse i FRL.

19.4.4 Avgifter till Finansinspektionen

Regeringens förslag: Specialföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Utredningen har inte något förslag i frågan om avgifter till Finansinspektionen.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med vad som gäller för försäkringsföretag bör specialföretag med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet. Regeringen bör få meddela föreskrifter om sådana avgifter.

19.5 Ingripande mot specialföretag

19.5.1 När Finansinspektionen ska ingripa

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ingripa om ett specialföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet. Inspektionen ska även ingripa om bolagsordningen, stadgarna, eller styrdokumenten inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Utredningen har inte något förslag i frågan om när Finansinspektionen ska ingripa mot ett specialföretag.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 (artikel 6) anges under vilka förutsättningar som en nationell tillsynsmyndighet får eller ska ingripa mot ett specialföretag (i form av återkallelse av tillstånd). Där anges att den nationella

tillsynsmyndigeten får ingripa när ett specialföretag inte längre uppfyller de ursprungliga villkoren för tillståndet eller när företaget åsidosätter sina förpliktelser enligt de bestämmelser det omfattas av. Enligt regeringens mening bör det tydliggöras i FRL under vilka förutsättningar som Finansinspektionen ska ingripa mot ett specialföretag. Förslaget innebär bl.a. att Finansinspektionen ska ingripa mot bl.a. ett specialföretag som har åsidosatt sina skyldigheter enligt författningar som reglerar företagets verksamhet. För tydlighetens skull bör i sammanhanget nämnas att i begreppet författning inbegrips även EU-förordningar. Det kan således vara fråga om ett specialföretag som bryter mot EU-förordningar eller mot FRL, aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

19.5.2 Hur Finansinspektionen ska ingripa

Regeringens förslag: Ingripande ska ske genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om en överträdelse är allvarlig ska specialföretagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Utredningen har inte något förslag i frågan hur Finansinspektionen ska ingripa mot specialföretag.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelser om ingripande finns, som nämnts tidigare, i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 (artikel 6), och då endast i form av vad som kan eller ska utgöra grund för återkallelse. Där anges att återkallelsegrunderna är om specialföretaget inte längre uppfyller de ursprungliga villkor på vilka det godkändes att företaget inrättades (artikel 6.1 a) och om specialföretaget allvarligt åsidosatt sina förpliktelser enligt de bestämmelser det omfattas av (artikel 6.1 b). I artikel 6.2 anges att tillsynsmyndigheten – vid tillämpning av artikel 6.1 b – ska betrakta det som ett allvarligt åsidosättande av specialföretagets förpliktelser om företaget inte konstant har uppfyllt kravet att vara fullt finansierat, och enligt tillsynsmyndighetens bedömning inte heller förmår att rätta till denna brist inom rimlig tid. Det måste stå de enskilda medlemsstaterna fritt att härutöver besluta om andra typer av ingripanden. Det bör därför i FRL införas kompletterande bestämmelser om andra typer av ingripandeformer utöver återkallelse.

Det finns därför anledning att föreslå att ingripande ska ske genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Om en överträdelse är allvarlig bör specialföretagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Lagrådet har efterlyst en analys av behovet av att införa till EU-förordningarna kompletterande bestämmelser om ingripande. Det nuvarande sanktionssystemet för försäkringsföretag infördes 2004. Syftet var att införa ett flexibelt system som gav utrymme för en tillräckligt nyanserad bedömning av allvarliga överträdelse (se prop. 2003/04:109 s. 51–55). Dessa ingripandebestämmelser omfattar även återförsäkringsbolag. Som nämnts tidigare bedriver specialföretag en liknande verksamhet som traditionella återförsäkringsbolag, som per definition räknas som försäkringsföretag och bör därmed omfattas av regleringen i FRL. Det finns därför skäl att införa motsvarande sanktionsbestämmelser för specialföretag.

Detta gäller även i huvudsak övriga ingripandebestämmelser som nu föreslås gälla för försäkringsföretag. Ett undantag från den huvudprincipen bör gälla för de bestämmelser som förutsätter att företaget beräknar solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav, men även de ingripandebestämmelser som har sin grund i att företaget inte längre uppfyller kravet på tillstånd. De förstnämnda ingripandebestämmelserna blir inte aktuella för ett specialföretag eftersom denna kategori företag har särskilda solvenskrav (se artikel 211.2 g i Solvens II-direktivet och artikel 326 och 327 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35). Som framgått ovan finns det i stället i artikel 6 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 bestämmelser om återkallelse som hanterar överträdelse av dessa solvensregler. Motsvarande gäller för specialföretag som inte längre uppfyller kraven för tillstånd (se artikel 6.1 a i genomförandeförordningen). Enligt regeringens mening finns inte heller anledning att utvidga återkallelsegrunderna för specialföretag utöver vad som anges i artikel 6 i genomförandeförordningen.

19.5.3 När Finansinspektionen får avstå från ingripande

Regeringens förslag: Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, specialföretaget gör rättelse, eller någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Utredningen har inte något förslag i frågan om när Finansinspektionen får avstå från ingripande.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med vad som gäller för försäkringsföretag bör det framgå av FRL att Finansinspektionen under vissa förutsättningar får avstå från att ingripa mot ett specialföretag.

Det finns därför anledning att föreslå att Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, specialföretaget gör rättelse, eller någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

19.5.4 Överträdelse av beslut om rättelser

Regeringens förslag: Om ett specialföretag driver verksamhet i ett annat land inom EES och företaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets begäran om rättelse, ska inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelse. Inspektionen ska underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Utredningen har inte något förslag i frågan om överträdelse av beslut om rättelse.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Det bör införas en bestämmelse i lag som möjliggör för Finansinspektionen att vidta åtgärder om ett specialföretag driver verksamhet i ett annat land inom EES och företaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets begäran om rättelse.

Det finns därför anledning att föreslå att om ett specialföretag driver verksamhet i ett annat land inom EES och företaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets begäran om rättelse, ska inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelse. Inspektionen ska underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

19.5.5 Återkallelse av tillstånd att bedriva verksamhet som specialföretag

Regeringens förslag: I lagen ges en upplysningsbestämmelse om att det i kommissionens EU-förordning finns bestämmelser om när ett tillstånd ska respektive får återkallas.

Om ett specialföretags tillstånd återkallas, får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av verksamheten.

Utredningen har inte något förslag i frågan om återkallelse av tillstånd för ett specialföretag.

Remissinstanserna har inte berört frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: En upplysningsbestämmelse bör införas i lag om att det i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 finns bestämmelser om när ett tillstånd ska eller får återkallas. I avsnitt 19.5.2 lämnas förslag på hur Finansinspektionen ska ingripa. I

likhet med vad som gäller för försäkringsföretag bör Finansinspektionen få bestämma hur avvecklingen ska ske om ett specialföretags tillstånd har återkallats liksom att ett sådant beslut får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av verksamheten.

Prop. 2015/16:9

19.5.6 Straffavgift

Regeringens förslag: Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning eller varning mot ett specialföretag, får inspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift.

Avgiften tillfaller staten.

Straffavgiften ska fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av specialföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under specialföretagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att specialföretaget efter det att avgiften har påförts inte uppfyller kravet på full finansiering.

När straffavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Utredningen har inte något förslag i frågan om straffavgift.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I FRL finns bestämmelser om befogenhet för Finansinspektionen att besluta om straffavgift och dess storlek inom ett visst intervall. Inspektionen bör ges samma befogenhet gentemot ett specialföretag. *Lagrådet* har efterfrågat skäl för att införa denna befogenhet när det gäller specialföretag och även skälen för att bestämma avgifterna till angivna belopp.

Som tidigare har nämnts infördes det nuvarande sanktionssystemet för försäkringsföretag 2004. Syftet var att införa ett flexibelt system som gav utrymme för en tillräckligt nyanserad bedömning av allvarliga överträdelser. Som en naturlig del av dessa nyanserade sanktioner bör det finnas en möjlighet för Finansinspektionen att förena ett beslut om anmärkning eller varning med en straffavgift (se prop. 2003/04:109 s. 51–55). Dessa ingripandebestämmelser omfattar även återförsäkringsbolag. Som nämnts tidigare bedriver specialföretag en liknande verksamhet som traditionella återförsäkringsbolag som per definition räknas som försäkringsföretag. Enligt regeringens mening finns det anledning att införa motsvarande sanktionsbestämmelser för specialföretag som för försäkringsföretag. Dessa bör även i huvudsak utformas på samma sätt. Det innebär att eftersom intervallet inom vilket straffavgiften kan fastställas är relativt stort bör det införas en

begränsningsregel som främst får betydelse för mindre specialföretag. Det finns även – i likhet med regleringen av försäkringsföretagen – anledning att i lag fastställa utgångspunkterna för bedömningen av straffavgiftens storlek.

I nuvarande 16 kap. 15 § tredje stycket FRL anges att avgiften inte får vara så stor att försäkringsföretaget efter det att avgiften har påförts inte uppfyller kraven i stabilitetsprincipen (4 kap. 1 §), dvs. de grundläggande kraven på soliditet och likviditet. Syftet med denna regel är att förhindra att uttag av straffavgift får till följd att tillståndet återkallas (se prop. 2003/04:109 s. 64).

Någon motsvarande stabilitetsprincip gäller inte för specialföretag. För specialföretag gäller i stället solvenskrav som innebär att företaget alltid ska vara fullt finansierat (se artiklarna 318, 319, 326 och 327 i kommissionens delegerade förordning [EU] 2015/35). I artikel 6.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) preciseras att om specialföretaget inte konstant uppfyller kravet på full finansiering och inte heller förmår rätta till denna brist inom rimlig tid, utgör detta ett allvarligt åsidosättande av specialföretagets förpliktelser som kan föranleda återkallelse av auktorisationen. Mot denna bakgrund och för att uppfylla syftet med bestämmelsen i 16 kap. 15 § tredje stycket FRL, bör det för specialföretag införas en begränsningsregel om att avgiften inte får vara så stor att företaget efter det att straffavgiften har påförts inte uppfyller kravet på full finansiering.

19.5.7 Förseningsavgift

Regeringens förslag: Om ett specialföretag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av lag, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Utredningen har inte något förslag i frågan om förseningsavgift.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande FRL finns bestämmelser om befogenhet för Finansinspektionen att besluta om förseningsavgift. Inspektionen bör ges samma befogenhet gentemot ett specialföretag (se ovan).

Det finns därför anledning att föreslå att om ett specialföretag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av lag, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor. Avgiften tillfaller staten.

19.5.8 Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

Prop. 2015/16:9

Regeringens förslag: Straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Finansinspektionens beslut att ta ut straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom denna tid.

Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges ovan, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

En beslutad straffavgift eller förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Utredningen har inte något förslag i frågan om verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande FRL finns bestämmelser om när straffavgiften ska betalas, att Finansinspektionen beslut om straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, indrivning av straffavgift eller förseningsavgift eller bortfallande av dessa. Motsvarande bestämmelser bör gälla i fråga om specialföretag.

Det finns därför anledning att föreslå att straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Finansinspektionens beslut att ta ut straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom denna tid. Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges ovan, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. En beslutad straffavgift eller förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

19.5.9 Ingripande mot den som saknar tillstånd

Regeringens förslag: Om någon driver verksamhet som specialföretag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om försäkringsrörelselagen är tillämplig på viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Den som är revisor i ett

företag är skyldig att på begäran av inspektionen lämna sådana upplysningar om företagets verksamhet som revisorn har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag.

Om ett specialföretag inte följer ett föreläggande att upphöra med verksamheten, ska rätten, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta att företaget ska gå i likvidation. Beslut om likvidation ska inte meddelas om det under ärendets handläggning vid rätten visas att verksamheten har upphört.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Utredningen har inte något förslag i frågan om ingripande mot den som saknar tillstånd.

Remissinstanserna berör inte frågan.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I nuvarande FRL finns bestämmelser om befogenhet för Finansinspektionen att bl.a. ingripa mot den som saknar tillstånd. Inspektionen bör ges samma befogenhet gentemot ett specialföretag. Även i övrigt bör bestämmelserna utformas i enlighet med FRL.

Det finns därför anledning att föreslå att om någon driver verksamhet som specialföretag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske. Om det är osäkert om lagen är tillämplig på viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Den som är revisor i ett företag är skyldig att på begäran av inspektionen lämna sådana upplysningar om företagets verksamhet som revisorn har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag. Om ett specialföretag inte följer ett föreläggande att upphöra med verksamheten, ska rätten, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta att företaget ska gå i likvidation. Beslut om likvidation ska inte meddelas om det under ärendets handläggning vid rätten visas att verksamheten har upphört. Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

20 Återförsäkring

20.1 Likvärdighetsbedömningar (ekvivalensbedömningar)

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om kommissionens skyldigheter och möjligheter när det gäller s.k. likvärdighetsbedömningar av solvensordningar som tredjeland tillämpar på återförsäkringsverksamhet behöver inte tas in i lag.

Bestämmelsen i Solvens II-direktivet om att återförsäkringsavtal som ingåtts med ett försäkringsföretag med huvudkontor i ett tredje land vars solvensordning av kommissionen bedömts vara likvärdig med solvensordningen i direktivet, ska behandlas på samma sätt som återförsäkringsavtal som ingåtts med företag som har fått tillstånd enligt direktivet behöver inte heller tas in i svensk lag.

Utredningens bedömning sammanfaller endast delvis med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att det tas in en uttrycklig bestämmelse i lag om likabehandling.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 172.1 i Solvens II-direktivet, i dess lydelse enligt *omnibus II-direktivet (artikel 2.42)*, finns bestämmelser om att kommissionen ska anta genomförandeåtgärder som specificerar kriterierna för att bestämma om den solvensordning som ett tredje land tillämpar på återförsäkringsverksamheter som bedrivs av företag med huvudkontor i det tredje landet är likvärdig med den solvensordning som gäller enligt Solvens II-direktivet. Bestämmelsen riktar sig till kommissionen och ska därför inte tas in i svensk lag.

Av artikel 172.2 (i dess lydelse enligt *omnibus II-direktivet*) framgår det att kommissionen får, med beaktande av de kriterier som fastställts enligt artikel 172.1, besluta om huruvida en solvensordning som tredje land tillämpar på återförsäkringsverksamhet som bedrivs av försäkringsföretag med huvudkontor i samma tredjeländ är likvärdig med den solvensordning som gäller enligt Solvens II-direktivet. Eftersom delegerade akter som antas av kommissionen i form av EU-förordning är direkt gällande i Sverige, krävs det inga lagstiftningsåtgärder med anledning av artikel 172.2.

Av artikel 172.3 framgår det att återförsäkringsavtal som ingåtts med ett försäkringsföretag med huvudkontor i ett tredje land vars solvensordning bedömts vara likvärdig med solvensordningen i Solvens II-direktivet ska behandlas på samma sätt som återförsäkringsavtal som ingåtts med företag som har fått tillstånd enligt Solvens II-direktivet. Artikeln får anses ha betydelse vid beräkning av solvenskapitalkravet och hur man där får beakta riskreduceringstekniker, dvs. i vilka fall t.ex. avgiven återförsäkring kan reducera kapitalkravet för att försäkringsföretagets risk är lägre. Eftersom detta regleras i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 bedöms inte heller denna artikel föranleda någon genomförandeåtgärd i lag.

Genom *omnibus II-direktivet (artikel 2.42)* införs det även nya bestämmelser i Solvens II-direktivet (artikel 172.4–172.6). Enligt artikel 172.4 och 172.5 införs en möjlighet för kommissionen att besluta om ekvivalens under en begränsad tidsperiod. Enligt artikel 172.6 ska återförsäkringskontrakt som sluts med företag vars solvensordning ansetts vara ekvivalent under en begränsad tidsperiod behandlas på

samma sätt som återförsäkringskontrakt som sluts med företag vars solvensordning ansetts vara ekvivalent.

Även sådana återförsäkringskontrakt som har slutits med företag vars solvensordning har ansetts vara ekvivalent under en begränsad tidsperiod bör beaktas vid beräkning av solvenskapitalkravet enligt ovan. För detta krävs också i dessa fall ett beslut om ekvivalens från kommissionen.

20.2 Förbud mot att vägra att godkänna återförsäkrings- och retrocessionsavtal

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om förbud mot att vägra godkänna återförsäkrings- och retrocessionsavtal i Solvens II-direktivet behöver inte tas in i lag.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 32.1 och 32.2 i Solvens II-direktivet får ett försäkringsföretags hemland inte vägra att godkänna eller motsätta sig ett återförsäkringsavtal eller retrocessionsavtal som ingåtts med ett återförsäkringsföretag eller ett försäkringsföretag som är auktoriserat i ett annat land inom EES av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i det återförsäkrings- eller försäkringsföretagets finanser. Bestämmelsen har sin motsvarighet i de äldre direktiven och är redan införd i svensk rätt genom bestämmelserna i nuvarande 6 kap. 1 § tredje stycket FRL.

Enligt artikel 32.2 får återförsäkringsföretagets hemland inte motsätta sig ett s.k. retrocessionsavtal som företaget ingått med ett återförsäkrings- eller försäkringsföretag som är auktoriserat i ett annat land inom EES av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i det återförsäkrings- eller försäkringsföretagets finanser. Även denna bestämmelse har sin motsvarighet i de äldre direktiven, och är införd i svensk rätt genom bestämmelserna i nuvarande 6 kap. 1 § tredje stycket FRL.

Bestämmelserna i 6 kap. 1 § tredje stycket FRL har inte någon relevans i Solvens II-regelverket. Dessa regler slopas därför. Bestämmelserna i artikel 32 får emellertid anses ha betydelse vid beräkning av solvenskapitalkravet och hur man där får beakta riskreduceringstekniker, dvs. i vilka fall avgiven återförsäkring kan reducera kapitalkravet för att försäkringsföretagets risk är lägre. Eftersom detta regleras i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 bedöms emellertid denna artikel inte föranleda någon genomförandeåtgärd i lag.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om förbud mot system med bruttoreserver som kräver att tillgångar pantsätts för att täcka ej intjänade premier och oregrerade skador i de fall då återförsäkraren är ett försäkringsföretag i tredjeland vars solvensordning bedömts vara likvärdig med solvensordningen i Solvens II-direktivet, kräver ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 173 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om förbud mot system med bruttoreserver som kräver att tillgångar pantsätts för att täcka ej intjänade premier och oregrerade skador i de fall då återförsäkraren är ett försäkringsföretag i tredjeland vars solvensordning bedömts vara likvärdig med solvensordningen i Solvens II-direktivet.

När motsvarande direktivbestämmelse för återförsäkringsgivare från ett annat EES-land genomfördes i svensk rätt i samband med genomförandet av återförsäkringsdirektivet gjordes bedömningen att det i Sverige inte fanns något sådant system med bruttoreserver som avses i bestämmelsen och att bestämmelsen därför inte krävde någon lagstiftningsåtgärd (se prop. 2007/08:40 s. 84).

I 5 kap. LUFT finns bestämmelser om att en försäkringsgivare från tredje land ska, som säkerhet för sin försäkringsrörelse i Sverige, deponera värdehandlingar i en bank eller ett kreditmarknadsföretag på det sätt och under de villkor som Finansinspektionen bestämmer. Bestämmelserna ändrades senast i samband med genomförandet av återförsäkringsdirektivet, genom vilket det klargjordes att depositionsbestämmelserna för direkt försäkringsrörelse även skulle gälla vid återförsäkringsrörelse. Att depositionsbestämmelserna alltså i grunden ska gälla för all försäkringsrörelse som bedrivs genom filial till en försäkrings- eller återförsäkringsgivare från tredje land följer av artikel 162.2 i Solvens II-direktivet.

Frågan är nu om bestämmelsen i artikel 173 ska anses förbjuda depositionskrav i de fall försäkrings- eller återförsäkringsgivaren har sitt huvudkontor i ett tredje land vars solvensordning bedömts vara likvärdig med solvensordningen i Solvens II-direktivet. Om bestämmelsen vore avsedd att innebära krav på ett sådant förbud, torde emellertid sistnämnd direktivbestämmelse ha formulerats på ett sådant sätt att den hänvisade till bestämmelserna om deposition i samma direktiv. Eftersom en sådan hänvisning saknas bör bestämmelsen tolkas enligt dess ordalydelse, dvs. som ett förbud mot en viss form av system med bruttoreserver. I enlighet med tidigare bedömningar finns det inget sådant system i Sverige, och bestämmelsen i artikel 173 kräver därför inga lagstiftningsåtgärder.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om krav på särskild riskhantering i samband med finansiell återförsäkring kräver ingen särskild reglering i lag

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Begreppet finansiell återförsäkring förklaras i artikel 210.3 i Solvens II-direktivet på följande sätt; en återförsäkring där den explicita maximala potentiella förlusten som kan uppstå överstiger premien för avtalets livslängd, samtidigt som det i avtalet antingen tas hänsyn till pengars tidsvärde eller finns mekanismer för att utjämna skillnaden i ekonomiskt åtagande mellan parterna. Risken för förlust ska uppstå genom överföring av en teckningsrisk och en tidsrisk, som båda är betydande. Den potentiella förlusten ska överstiga premien med ett ”begränsat men betydande belopp”.

Finansiell återförsäkring i olika former har funnits sedan i vart fall 1950-talet. Den började användas i ökad utsträckning under 1990-talet till följd av de katastrofskador som drabbade den internationella återförsäkringsmarknaden under slutet av 1980 och början av 1990-talet. Medan traditionell återförsäkring syftar till att överföra en del av försäkringsrisken från en försäkringsgivare till en återförsäkrare så syftar finansiell återförsäkring i sin ursprungliga form till att skydda ett försäkringsbolags balansräkning och framtida rörelseresultat mot sådana risker som räntefluktuationer, felaktig valutamatchning, felaktiga investeringar etc. Finansiell återförsäkring kan också vara fokuserad på transaktioner som syftar till att lösa sådana problem hos försäkringsgivare som svaga reserver, otillräckligt kapital och stora fluktuationer i riskrörelsen. Den är en av de tekniker som ibland brukar kallas alternativa riskreduceringstekniker. Det tycks inte finnas någon tydlig gräns mellan traditionell återförsäkring och finansiell återförsäkring.

Enligt artikel 210.1 i Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att försäkringsföretag som ingår avtal om finansiell återförsäkring, eller bedriver verksamhet med sådan återförsäkring, på ett tillfredsställande sätt kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera risker som uppstår genom sådana avtal eller verksamheter. Enligt artikel 210.2, i dess lydelse enligt *omnibus II-direktivet (artikel 2.45)*, får kommissionen, i syfte att säkerställa en harmoniserad behandling av finansiell återförsäkringsverksamhet, anta delegerade akter för att närmare specificera bestämmelserna i 210.1 i fråga om övervakning, hantering och kontroll av risker till följd av finansiell återförsäkringsverksamhet.

Eftersom bestämmelsen i artikel 210.2 inte är riktad till medlemsstaterna behöver bestämmelsen inte genomföras i svensk rätt.

När det gäller bestämmelserna i artikel 210.1 och 210.3 görs följande bedömning.

I samband med det svenska genomförandet av återförsäkringsdirektivet – som innehöll en option som gjorde det möjligt att tillämpa bestämmelserna i det direktivet på finansiell återförsäkring – gjordes bedömningen att det inte då borde införas några särbestämmelser för finansiell återförsäkring eller någon definition av finansiell återförsäkring (se prop. 2007/08:40 s. 120–122). Ställningstagandet grundades bl.a. på att begreppet försäkringsrörelse inte är definierat i FRL och att det därför inte var lämpligt att införa en detaljbestämmelse om att just finansiell återförsäkring skulle anses vara försäkringsrörelse. Dessa bedömningar äger fortfarande giltighet.

Bestämmelsen i artikel 210.1 skulle visserligen – till skillnad från bestämmelserna i återförsäkringsdirektivet – kunna tolkas som en skyldighet för alla medlemsländer att nu införa uttryckliga bestämmelser om finansiell återförsäkring. Med en uttrycklig definition skulle det t.ex. bli helt klart att i vart fall den form av finansiell återförsäkring som ryms inom den definition som finns i direktivet får bedrivas av försäkringsföretag. Bestämmelsen bör emellertid inte tolkas som en sådan skyldighet, eftersom den snarast handlar om en skyldighet för försäkringsföretag att beakta de särskilda risker som kan finnas vid denna typ av verksamhet.

I avsnitt 16 föreslås omfattande ny reglering om företagsstyrning. I det sammanhanget föreslås en bestämmelse om att ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker (se 10 kap. 6 § FRL). Enligt regeringens bedömning innefattar den föreslagna bestämmelse även en skyldighet att ta hänsyn till sådana risker som uppstår vid finansiell återförsäkring, även om detta inte framgår uttryckligen av den föreslagna lagbestämmelsen.

Mot denna bakgrund anser regeringen att den övergripande bestämmelsen i artikel 210.1 om krav på särskild riskhantering i samband med finansiell återförsäkring inte behöver tas in särskilt i svensk lag. I linje med detta ställningstagande saknas det också anledning att i den svenska lagen ta in den definition av finansiell återförsäkring som finns i artikel 210.3, eftersom finansiell återförsäkring såsom den definieras i Solvens II-direktivet får anses vara sådan verksamhet som får bedrivas av svenska försäkringsföretag utan att detta behöver anges uttryckligen i lagen.

20.5 Koassurans

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om koassuransverksamhet inom gemenskapen kräver ingen ytterligare lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inga invändningar mot den.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 190–196 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om koassuransverksamhet inom gemenskapen (numera Europeiska unionen). Med koassurans avses försäkringsverksamhet då två eller flera försäkringsgivare genom ett enda avtal, med en samlad premie och för samma termin, försäkrar en risk. Var och en av försäkringsgivarna svarar för sin del. En av försäkringsgivarna ska vara den ledande försäkringsgivaren och ska behandlas som den som täcker hela risken. Den ledande försäkringsgivaren tar hand om den löpande förvaltningen och ska bl.a. fastställa försäkringsvillkor och tariffer. I Sverige kallas koassurans ibland för samförsäkring. Bestämmelserna har sin huvudsakliga motsvarighet i äldre direktiv (artiklarna 1–4 koassuransdirektivet, 78/473/EEG). Genom Solvens II-direktivet görs endast mindre justeringar i artiklarna 190 och 192, i övrigt konsolideras de redan i svensk rätt genomförda bestämmelserna i koassuransdirektivet.

Enligt gällande rätt krävs inte tillstånd från Finansinspektionen för samförsäkring. Det försäkringsföretag som deltar i samförsäkring av risker belägna i eller för åtaganden som ska fullgöras i ett annat EES-land – när detta ska ske utan förmedling av en sekundäretablering i det landet – ska dock underrätta Finansinspektionen om gränsöverskridande verksamhet (se 3 kap. 15 § FRL). Vissa undantag finns i 3 kap. 16 § FRL för försäkringsföretag som deltar i samförsäkring i annan egenskap än ledande försäkringsgivare.

Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om koassuransverksamhet inom gemenskapen bedöms inte kräva någon ytterligare lagstiftningsåtgärd.

21 Försäkringsgivare från tredjeland

Regeringens förslag: Försäkringsgivare från tredjeland ska tillämpa de nya bestämmelserna om försäkringstekniska avsättningar, kapitalbas, kapitalkrav och företagsstyrning som införs till följd av Solvens II-direktivet. Vissa följdändringar görs i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige med anledning av att begreppet solvensmarginal ersätts med krav kopplade till begreppet solvenskapitalkrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad ett register som en företrädare för en försäkringsgivare från tredje land är skyldig att föra, ska innehålla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även meddela föreskrifter om kapitalbas, solvenskapitalkrav och mini-

Utredningens förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 162–167 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om behandlingen av inom gemenskapen etablerade filialer till försäkringsföretag med huvudkontor utanför gemenskapen (numera Europeiska unionen). Enligt artikel 13.11 avses med filial en agentur eller en filial till ett försäkringsföretag. Delar av bestämmelserna i artikel 162–167 har sin motsvarighet i de äldre direktiven (artiklarna 23–26 och 28a i första skadeförsäkringsdirektivet, artiklarna 51 och 53–56 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet och artikel 53 i tredje livförsäkringsdirektivet). Dessa äldre bestämmelser har genomförts genom bestämmelser i 4–10 kap. lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige (LUFT).

Enligt artikel 162.1 ska filialens verksamhet vara tillståndspliktig. Tillstånd ska ges till försäkringsföretaget, om företaget uppfyller vissa särskilda krav som finns angivna i artiklarna 162.2 och 163. Enligt artikel 162.2 får en medlemsstat bevilja auktorisation, om företaget uppfyller minst följande villkor:

1. Det har rätt enligt sitt eget lands lag att utöva försäkringsverksamhet.
2. Det etablerar en filial inom den medlemsstats territorium där företaget ansökt om auktorisation.
3. Det förbinder sig att på den plats där filialen är belägen upprätta till verksamheten hänförliga räkenskaper samt att där förvara alla handlingar som hör till verksamheten.
4. Det utser en allmän representant som ska godkännas av tillsynsmyndigheterna.
5. Det innehar tillgångar i den medlemsstat där företaget ansökt om auktorisation av en storlek som motsvarar minst hälften av den i artikel 129.1 d föreskrivna lägsta gränsen för minimikapitalkravet och deponerar en fjärdedel av detta tröskelvärde som säkerhet.
6. Det förbinder sig att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt kraven i artiklarna 100 och 128.
7. Det meddelar namn och adress på de skaderegleringsrepresentanter som utses i varje medlemsstat utom i den medlemsstat där auktorisationen söks, om de risker som ska täckas klassificeras enligt klass 10 under del A i bilaga I, med undantag för fraktförarens ansvar.
8. Det företer en verksamhetsplan enligt bestämmelserna i artikel 163.
9. Det uppfyller kraven på företagsstyrning i avsnitt 2 av kapitel IV.

De nuvarande svenska bestämmelserna om krav på koncession (tillstånd) finns i 4 kap. LUFT, där det också finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om handlingar som ska fogas till ansökan. För att

genomföra artikel 162.2 e (med undantag för frågan om deposition), f och i behöver LUFT ändras. I övriga delar bedöms artikel 162 inte föranleda någon genomförandeåtgärd då dessa delar överensstämmer med gällande rätt (se 4 kap. 1, 4 och 5 §§ samt 5 kap. 1 och 2 §§ i LUFT). Detsamma gäller beträffande artikel 163 (se 4 kap. 4 § andra stycket LUFT).

I artikel 164 finns bestämmelser om möjlighet att överlåta försäkringsbestånd från filialer till försäkringsföretag i tredje land. De nuvarande svenska bestämmelserna om överlåtelse av försäkringsbestånd från en försäkringsgivare från tredje land finns i 9 kap. LUFT. Bestämmelserna i artikel 164 kräver följdändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna. Följdändringarna är föranledda av att kraven i de tidigare försäkringsdirektiven var kopplade till begreppet solvensmarginal som nu genom Solvens II-direktivet ersatts med krav kopplade till begreppen medräkningsbar kapitalbas och solvenskapitalkrav.

I artikel 165 finns bestämmelser kring försäkringsföretagens försäkringstekniska avsättningar m.m. och i artikel 166 bestämmelser om filialens skyldighet att hålla vissa belopp relaterade till kapitalkrav och medräkningsbar kapitalbas. De nuvarande svenska bestämmelserna om bl.a. deposition, försäkringstekniska avsättningar, solvenskrav och tillräcklig kapitalbas finns i 5 kap. LUFT. Bestämmelserna i artikel 165 och artikel 166 kräver följdändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna. Följdändringarna handlar i praktiken om att även filialer till försäkringsgivare från tredje land ska tillämpa de nya bestämmelserna om avsättningar, kapitalbas, kapitalkrav och företagsstyrning som till följd av Solvens II-direktivet införs för försäkringsgivare etablerade inom EES. Det krav på deposition som finns i dag ska finnas kvar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om kapitalbas, solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav samt interna modeller som avser den försäkringsrörelse som en försäkringsgivare från tredjeland bedriver i Sverige.

I artikel 167 finns bestämmelser om vissa särskilda förmåner för försäkringsföretag med huvudkontor utanför gemenskapen som har filialer i fler än en medlemsstat inom gemenskapen. Förmånerna handlar om beräkning av kapitalkrav, deposition och placering av tillgångar. De nuvarande svenska bestämmelser som gäller vid verksamhet i flera EES-länder finns i 5 kap. 16–18 §§ LUFT. Bestämmelserna i artikel 167 kräver följdändringar i de nuvarande svenska bestämmelserna. Följdändringarna är föranledda av att kraven i de tidigare försäkringsdirektiven var kopplade till begreppet solvensmarginal som nu genom Solvens II-direktivet ersatts med krav kopplade till begreppet solvenskapitalkrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om vad ett sådant register, som en företrädare för en försäkringsgivare från tredje land är skyldig att föra, ska innehålla.

I övrigt bör vissa ändringar, som är föranledda av Solvens II-direktivet, göras utöver de som nämnts tidigare.

Lagrådet anför att det inte framgår av remissen om det krävs särskilda föreskrifter om värderingen av tillgångar och skulder samt åtgärdsplaner och saneringsplaner när det gäller försäkringsgivare från tredje land eller varför det annars krävs särskilda bemyndiganden i de nu aktuella paragraferna. Vidare pekar *Lagrådet* på att det finns motsvarande

bestämmelser och bemyndiganden i förslaget till ändring av FRL. Frågan bör enligt Lagrådet klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Regeringen bedömer numera att det inte behövs några sådana särskilda bemyndiganden i nu aktuella bestämmelser i förevarande lag då Finansinspektionens föreskrifter om värderingen av tillgångar och skulder samt åtgärdsplaner och saneringsplaner även kommer att omfatta försäkringsgivare från tredje land. Det bör dock klargöras i nu aktuella bestämmelser att föreskrifterna ska beaktas.

22 Genomförande av ändringarna i prospektdirektivet med anledning av omnibus II-direktivet

22.1 Prospektets utformning

Regeringens förslag: Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering och offentliggöra dessa enligt ett visst förfarande.

Finansinspektionen ska att så snart det är möjligt underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om villkoren.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 1.2 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 5.4 tredje stycket i prospektdirektivet. Där sägs att om det slutliga villkoren för erbjudandet inte ingår i vare sig grundprospektet eller något tillägg, ska de göras tillgängliga för investerarna, registreras hos den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten samt meddelas av den behöriga myndigheten till den behöriga myndigheten i värmedlemsstaten/värmedlemsstaterna så snart det är praktiskt möjligt när ett erbjudande till allmänheten görs, och om det är möjligt före den tidpunkt då erbjudandet till allmänheten börjar gälla eller de berörda värdepapperen tas upp till handel. I artikeln stadgas även att hemmedlemsstatens behöriga myndighet ska meddela de slutliga villkoren till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma), att de slutliga villkoren ska innehålla information som endast avser värdepappersnoten och ska inte användas för att komplettera grundprospektet samt att artikel 8.1 a ska tillämpas i sådana fall.

Ändringen i artikel 5.4 innebär att det inte längre åligger emittenten att underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES om villkoren. I stället införs en skyldighet för hemmedlemsstatens behöriga

myndighet att så snart det är möjligt underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES och även Esma om villkoren.

Artikel 5.4 tredje stycket i prospektdirektivet har genomförts i 2 kap. 17 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Den paragrafen bör justeras så att den nya lydelsen av nu aktuell artikel i prospektdirektivet genomförs.

22.2 Övriga ändringar i prospektdirektivet

Regeringens bedömning: Övriga artiklar i prospektdirektivet som ändras genom omnibus II-direktivet föranleder ingen lagstiftningsåtgärd.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom *artikel 1.2–1.5* i *omnibus II-direktivet* ändras artiklarna 11.3, 13.7, 14.8 och 15.7 i prospektdirektivet. I samtliga dessa fall åläggs Esma att utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn inom vissa i respektive artikel preciserade områden. Dessa artiklar är således riktade till Esma och är inte föremål för genomförande i nationell lagstiftning.

Genom *artikel 1.6* i *omnibus II-direktivet* införs en ny artikel 31 a i prospektdirektivet. Sistnämnd artikel behandlar Esmas personal och resurser och bör inte genomföras i nationell lagstiftning.

23 Finansiella konglomerat – specialföretag

Regeringens förslag: Specialföretag ska ingå i definitionen av finansiell sektor (försäkringssektorn) och reglerat företag i lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Utredningens förslag innehåller inte någon motsvarighet till regeringens förslag.

Remissinstanserna lämnar inga synpunkter i aktuell del.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Både definitioner av reglerade företag och försäkringssektorn kan få avgörande betydelse för om ett finansiellt konglomerat föreligger i ett enskilt fall. I den finansiella sektorn ingår inte enbart reglerade företag – t.ex. kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersbolag – utan även vissa andra företag. Genom ändringsdirektivet ändras konglomeratdirektivets nuvarande definitioner

av ”reglerad enhet” och ”försäkringssektor”. Definitionen av reglerad enhet ändras så att den omfattar återförsäkringsföretag. Dessa ingår redan i dag i försäkringssektorn. Samtidigt ändras definitionen av återförsäkringsföretag så den inkluderar specialföretag (se artikel 2.4 och 2.6 i konglomeratdirektivet som ändras genom artikel 2.1 i ändringsdirektivet).

Specialföretag definieras genom en hänvisning till artikel 13.26 i Solvens II-direktivet. Där anges att specialföretag är ett företag, annat än ett befintligt försäkrings- eller återförsäkringsföretag, oavsett om det är ett eget bolag eller inte, som övertar risker från försäkrings- eller återförsäkringsföretag och till fullo finansierar sin exponering för sådana risker genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan finansieringsmekanism där återbetalningsrättigheterna för dem som tillhandahåller sådana lån eller en sådan finansieringsmekanism är efterställda ett sådant företags återförsäkringsskyldigheter.

Definitionen av reglerade företag i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat (konglomeratlagen) omfattar bl.a. försäkringsföretag. Till försäkringsföretag hänförs försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar enligt FRL. Detta gäller även om företaget uteslutande bedriver återförsäkringsrörelse och är ett återförsäkringsföretag i EU-direktivets mening. I detta avseende har alltså de svenska reglerna redan ett vidare tillämpningsområde än vad EU-rätten kräver.

Specialföretag beaktas inte särskilt i konglomeratlagen enligt gällande rätt, varken som ett reglerat företag eller som ett företag inom den finansiella sektorn.

Redan i dag finns en definition av specialföretag i FRL. Med specialföretag avses där ett utländskt företag som, utan att vara försäkringsgivare, övertar risker från ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare och som helt finansierar sin verksamhet genom emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagens skyldigheter enligt avtal om riskövertagande. Definitionen får betydelse i placerings- och solvenssammanhang.

Nu föreslås att det införs en reglering för svenska specialföretag i FRL (se avsnitt 19). Med specialföretag avses ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som, utan att vara ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare, övertar försäkringsrisker från ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och som helt finansierar sin verksamhet genom emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagens skyldigheter enligt avtal om riskövertagande.

För att genomföra ändringsdirektivet bör ändringar göras i konglomeratlagen i enlighet med direktivet som innebär att specialföretag ingår i definitionen av finansiell sektor (försäkringssektorn) och reglerat företag. Vid bedömningen om ett finansiellt konglomerat är för handen ska således förekomsten av ett specialföretag beaktas.

24 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

24.1 Ikraftträdande- och infasningsperiod

Regeringens förslag: Ändringarna i försäkringsrörelselagen och övriga lagar till följd av Solvens II-direktivet ska träda i kraft 1 januari 2016. Finansinspektionen får ta ut avgifter även före lagens ikraftträdande för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna om solvens, specialföretag, undantag beroende på storlek, grupp tillsyn och fastställande av tillämpning av övergångsbestämmelser, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

Regeringens bedömning: Under tiden fr.o.m. det datum då lagstiftningen utfärdats och offentliggjorts t.o.m. 31 december 2015 ska Finansinspektionen, på begäran av ett försäkringsföretag, kunna göra granskningar och besluta om godkännande av interna modeller, tilläggskapital, klassificering av kapitalbasmedel, företagspecifika parametrar, specialföretag, durationsbaserade aktiekursrisker och de särskilda övergångsbestämmelserna kring beräkningen av bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar. Finansinspektionen ska även under motsvarande tid kunna göra en granskning och ha befogenhet att fatta beslut i vissa grupprelaterade frågor. Dessa beslut ska inte gälla förrän tidigast 1 januari 2016.

Under tiden fr.o.m. det datum då lagstiftningen utfärdats och offentliggjorts t.o.m. 31 december 2015 får Finansinspektionen, efter ansökan av ett försäkringsföretag, besluta om undantag från bestämmelserna om solvens, offentliggörande och grupp tillsyn i försäkringsrörelselagen. Beslutet ska inte gälla före 1 januari 2016.

Finansinspektionens förtida prövning av dessa ärenden kräver inte stöd av någon uttrycklig övergångsbestämmelse.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Kammarrätten i Stockholm* anför att det inte framgår av utkastet till lagrådsremiss huruvida beslut under infasningsperioden ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol och att det i vart fall inte kommer vara möjligt att överklaga dessa beslut enligt överklagandebestämmelserna i FRL.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Ikraftträdandet

Enligt artikel 311 i Solvens II-direktivet ska ett antal uppräknade artiklar i direktivet *tillämpas* fr.o.m. 1 januari 2014. De uppräknade artiklarna är de artiklar som anses ingå i den s.k. konsolideringen. Enligt artikel 309.1

första stycket i Solvens II-direktivet ska medlemsländerna *genomföra* den normgivning som behövs för att följa ett antal utpräknade artiklar senast den 30 juni 2013. De utpräknade artiklarna motsvarar de s.k. egentliga Solvens II-artiklarna. Av artikel 309.1 andra stycket framgår att den nationella normgivningen ska tillämpas från och med den 1 januari 2014. Alla dessa datum har ändrats flera gånger genom olika rättsakter.

De artiklar som ingår i den s.k. konsolideringen har redan genomförts i svensk rätt, vilket innebär att bestämmelsen i artikel 311 inte kräver några lagstiftningsåtgärder. Merparten av de s.k. egentliga Solvens II-artiklarna – dvs. de artiklar som finns med i utpräkningsen i artikel 309.1 första stycket – föreslås bli införda genom ändringar i FRL.

Genom *artikel 2.83 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 311 i Solvens II-direktivet på det sättet att de aktuella artiklarna ska tillämpas fr.o.m. 1 januari 2016 i stället för fr.o.m. 1 januari 2014. Som framgått ovan krävs det inga lagstiftningsåtgärder för att genomföra artikel 311, vilket innebär att det inte heller krävs några lagstiftningsåtgärder med anledning av ändringen i artikel 311. Det kan noteras att ändringen genom omnibus II-direktivet också innebär att artiklarna 56 och 143 i Solvens II-direktivet inte längre finns med i utpräkningsen av ”konsolideringsartiklarna” i artikel 311. Ändringen är svårtolkad, mot bakgrund av att de aktuella artiklarna inte heller finns med i den utpräkningsen av de egentliga Solvens II-artiklarna som finns i artikel 309.1. Det kan dock antas att ändringen saknar praktisk betydelse för det svenska genomförandet.

Genom *artikel 2.81 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 309.1 första stycket i Solvens II-direktivet på det sättet att det datum då den nationella normgivning som behövs för att följa de aktuella artiklarna ska sättas i kraft ändras från 30 juni 2013 till 31 mars 2015. Vidare införs det ett nytt andra stycke där det anges att den normgivning som är nödvändig för att följa artikel 308a (de särskilda s.k. infasningsreglerna som behandlas under nästa rubrik) ska tillämpas fr.o.m. 1 april 2015. Det får antas att även det nuvarande andra stycket i Solvens II-direktivet ändras på det sättet att det datum då de egentliga Solvens II-artiklarna ska börja tillämpas ändras från 1 januari 2014 till 1 januari 2016.

De ändringar i Solvens II-direktivet som genomförs genom omnibus II-direktivet innebär i praktiken att de ändringar som med anledning av Solvens II-direktivet genomförs i framför allt FRL, men också i bl.a. lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige, ska ”sättas i kraft” senast den 31 mars 2015, och börja tillämpas från och med den 1 januari 2016. Regeringen gör bedömningen att den svenska normgivningen kan anses ha ”satts i kraft” när riksdagen har fattat beslut om de aktuella lagändringarna och de har blivit utfärdade av regeringen.

Särskild infasningsperiod före ikraftträdandet

Som framgått ovan ska bestämmelserna i Solvens II-direktivet vara genomförda senast 31 mars 2015, och börja tillämpas senast 1 januari 2016.

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det en ny artikel 308a i Solvens II-direktivet, som innehåller bestämmelser om en s.k. infas-

ningsperiod. Enligt artikel 308a.1 ska medlemsländerna se till att tillsynsmyndigheterna fr.o.m. 1 april 2015 har rätt att fatta beslut om godkännande i vissa utpekade frågor – t.ex. när det gäller frågor kring godkännande av s.k. tilläggskapital, företagsspecifika parametrar, interna modeller och övergångsregler.

Enligt artikel 308a.2 och 308a.3 ska tillsynsmyndigheterna även, fr.o.m. 1 juli 2015, ha befogenhet att vidta vissa uppräknade åtgärder i grupprelaterade frågor. Enligt 308a.4 ska medlemsländerna när det gäller de s.k. grupprelaterade frågorna ålägga tillsynsmyndigheterna att pröva ansökningar om godkännande eller tillstånd som lämnas in av försäkringsföretagen. Tillsynsmyndigheternas beslut med anledning av dessa ansökningar ska dock inte börja gälla före 1 januari 2016.

Enligt artikel 311 i Solvens II-direktivet ska artikel 308a gälla fr.o.m. 1 april 2015.

Syftet med den särskilda infasningsperioden från den 1 april respektive den 1 juli 2015 till den 31 december 2015 är att den ska möjliggöra för såväl företag som tillsynsmyndigheterna att kunna börja tillämpa Solvens II-regelverket fr.o.m. 1 januari 2016. Det är här fråga om att möjliggöra för Finansinspektionen att ta emot och pröva ärenden enligt de nya bestämmelserna innan de har trätt i kraft. Normgivningen ska dock givetvis ha ”satts i kraft”. Detta sker när riksdagen har fattat beslut om de aktuella lagändringarna och dessa har utfärdats och offentliggjorts. Finansinspektionens prövning torde inte kräva stöd av några uttryckliga övergångsbestämmelser (se Lagrådets yttrande i prop. 2009/10:220 s. 529). Regeringen anser, till skillnad från Kammarrätten i Stockholm, att det kommer att vara möjligt att överklaga beslut som meddelas under infasningsperioden enligt överklagandebestämmelserna i FRL, då sådana beslut kommer att meddelas med stöd av lagen (trots att lagändringarna ännu inte har trätt i kraft) och därmed är överklagbara enligt överklagandebestämmelserna i FRL (jfr Lagrådets yttrande i prop. 2009/10:220 s. 529).

Trots att Finansinspektionens prövning inte torde kräva stöd av några uttryckliga övergångsbestämmelser, behövs det en ikraftträdande- och övergångsbestämmelse i FRL om att Finansinspektionen även före lagens ikraftträdande får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

Lagrådet har invänt att det framstår som inkonsekvent att meddela särbestämmelser om avgiftsuttag före ikraftträdandet, men inte i fråga om denna tidiga beslutsprocess som sådan och att frågan bör övervägas på nytt. Regeringen å sin sida kan bara konstatera att det inte torde krävas några uttryckliga övergångsbestämmelser för denna tidiga beslutsprocess – ett ställningstagande som Lagrådet tidigare har tagit och som Lagrådet nu inte har invänt mot. För att Finansinspektionen ska kunna ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna även före lagens ikraftträdande, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande, krävs emellertid en övergångsbestämmelse i FRL. Denna ordning framstår även efter förnyade överväganden som lämplig.

Av artikel 4.1 i Solvens II-direktivet framgår att direktivet inte ska tillämpas på ett försäkringsföretag som uppfyller vissa villkor (vissa

tröskelvärdet). Det närmare innehållet i artikel 4 och förslaget till genomförande i svensk rätt av denna behandlas i avsnitt 6.4. För att försäkringsföretag ska kunna planera sin verksamhet bör de i god tid innan den 1 januari 2016 få besked om undantag kan medges från FRL i sin helhet eller i vissa delar. Även i dessa fall bör Finansinspektionen, efter ansökan av ett försäkringsföretag, kunna besluta om undantag från bestämmelserna om solvens, offentliggörande och grupp tillsyn i FRL. Ett sådant beslut ska inte gälla före 1 januari 2016.

24.2 Övergångsreglering

24.2.1 Företag som har upphört med sin verksamhet (s.k. run off)

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag, som senast 1 januari 2016 upphört med att teckna nya försäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta sin verksamhet, får efter tillstånd av Finansinspektionen, undantas från skyldigheten att tillämpa delar av försäkringsrörelselagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de närmare villkoren för undantag och omfattningen av undantagen.

För återförsäkringsbolag som senast 10 december 2007 har upphört att teckna nya återförsäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta verksamheten gäller äldre bestämmelser.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I förslaget i utkastet till lagrådsremiss saknades övergångsreglering för återförsäkringsbolag som har upphört med sin verksamhet.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det en ny artikel i Solvens II-direktivet – artikel 308b.1–308 b.3 – som tar direkt sikte på vissa typer av s.k. run off-företag, dvs. företag som inte tecknar nya försäkringsavtal utan som endast förvaltar äldre bestånd.

Enligt artikel 308b ska försäkringsföretag som senast 1 januari 2016 har upphört med att teckna nya försäkrings- eller återförsäkringsavtal och uteslutande administrerar sina existerande portföljer i syfte att avsluta sin verksamhet under vissa närmare angivna förutsättningar inte vara skyldiga att tillämpa de bestämmelser som finns i avdelningarna I, II och III i Solvens II-direktivet. Regleringen innebär motsatsvis att dessa företag endast ska lyda under den reglering som finns i avdelning IV (bestämmelser om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag), avdelning V (bestämmelser om domstolsprövning, samarbets- och förfaranderegler, valuta och indexeringar, särskilda övergångsregler för ägarprövningsreglerna, följdändringar i tjänstepensionsdirektivet och

bestämmelser om s.k. durationsbaserad aktiekursrisk) och avdelning VI (övergångsbestämmelser och slutbestämmelser).

När det gäller de närmare förutsättningarna för att omfattas av övergångsregleringen framgår det av artikel 308b.1 att företaget antingen ska ha visat för tillsynsmyndigheten att verksamheten kommer att avslutas före 1 januari 2019, eller att företaget är föremål för rekonstruktion och att det har utsetts en likvidator. För de olika kategorierna av företag (företag där verksamheten ska avslutas senast 31 december 2018 eller företag som är föremål för rekonstruktion) gäller olika bestämmelser för tiden fr.o.m. 1 januari 2019, se artikel 308b.2.

Dessutom ställs det i artikel 308b.3 vissa ytterligare särskilda villkor för att få tillämpa övergångsregleringen. Ett villkor är att företaget inte ingår i en grupp, eller – om företaget ingår i en grupp – alla företag i gruppen upphör med att teckna nya försäkringsavtal. De övriga villkoren är att ett företag som tillämpar den särskilda övergångsregleringen ska ha underrättat tillsynsmyndigheten om detta, samt att företaget lämnar en årlig rapport till tillsynsmyndigheten om hur avvecklingen av verksamheten fortskrider.

Enligt artikel 308b.4 ska medlemsländerna upprätta en förteckning över de företag som berörs av övergångsregleringen och överlämna dessa förteckningar till alla övriga medlemsländer.

De nya bestämmelserna i artikel 308b i Solvens II-direktivet har vissa likheter med den särskilda reglering för återförsäkringsföretag som har upphört med sin verksamhet som finns i *artikel 12* i Solvens II-direktivet. Sistnämnd artikel bör genomföras genom en övergångsregel som innebär att nuvarande bestämmelser fortsatt gäller för återförsäkringsbolag som senast den 10 december 2007 har upphört att teckna återförsäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta verksamheten.

När det gäller den nya artikel 308b bör en liknande bedömning göras. I detta fall är det emellertid lämpligt att artikeln i stället genomförs genom en övergripande övergångsbestämmelse, i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som ska gälla för de företag som omfattas av övergångsregleringen, dvs. de närmare villkoren för undantag och omfattningen av undantagen. Bedömningen grundas på att den särskilda regleringen är av relativt teknisk karaktär och att bestämmelserna inte torde komma att bli relevanta för mer än ett fåtal företag. Avsikten är således att det – med grund i nu beskriven övergångsreglering – i föreskrifter uttömmande ska preciseras vilken reglering som ska vara gällande för de försäkringsföretag som har beviljats undantag (enligt särskilda villkor som även de ska preciseras i föreskrifter) – ett förtydligande som har efterlysts av *Lagrådet*.

Bestämmelsen om att medlemsländerna ska upprätta en lista över de företag som tillämpar övergångsregleringen kan genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Regeringens bedömning: Övergångsbestämmelserna om senaste tidpunkter för försäkringsföretagens olika rapporteringar till tillsynsmyndigheterna och försäkringsföretagens olika offentliggöranden av information kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 35 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om att försäkringsföretagen ska vara skyldiga att lämna viss information till tillsynsmyndigheterna och i artikel 51 finns bestämmelser om att försäkringsföretagen ska vara skyldiga att offentliggöra viss information i en s.k. lägesrapport om verksamhet och solvens.

Nu föreslås att bestämmelserna i artikel 35 genomförs genom bestämmelser om att ett försäkringsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär och ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen samt när och hur de ska lämnas (se avsnitt 17.12). Bestämmelserna i artikel 51 föreslås bli genomförda genom lagbestämmelser i kombination med bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten (se avsnitt 17.4).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs nya bestämmelser i Solvens II-direktivet – artikel 308b.5–308b.8 – med övergångsregler för tillsynsrapportering respektive offentliggörande.

Enligt artikel 308b.5 ska medlemsländerna – under en period som inte får överstiga fyra år – se till att den senaste dagen för den årliga eller mer frekventa rapportering som ska ske enligt artikel 35.1–35.4 i Solvens II-direktivet minskar med två veckor för varje räkenskapsår, med början från 20 veckor efter utgången av företagets räkenskapsår när denna tidpunkt infaller mellan 30 juni 2016 och 31 december 2016 till senast 14 veckor efter utgången av företagets räkenskapsår när denna tidpunkt infaller mellan 30 juni 2019 och 31 december 2020.

I artikel 308b.6 finns motsvarande reglering för det offentliggörande som ska ske enligt artikel 51 i Solvens II-direktivet.

Vidare finns det i artikel 308b.7 motsvarande bestämmelser när det gäller kvartalsrapportering som avser informationen i artikel 35.1–35.4 i Solvens II-direktivet, med den skillnaden att minskningen ska ske med en vecka per räkenskapsår med början från åtta veckor efter respektive kvartal som avslutas under 2016 till senast 5 veckor efter respektive kvartal som avslutas under 2019.

Av artikel 308b.8 framgår slutligen att motsvarande övergångsreglering också ska gälla för den rapportering och det offentliggörande som gäller för försäkringsgrupper, med den skillnaden att det ska läggas

till ytterligare sex veckor i respektive bestämmelse. Artikel 308b.8 hanteras nedan i avsnitt 23.2.12 i samband med övriga övergångsregler som har samband med grupp.

Beträffande artiklarna 308b.5–308b.7 gäller, mot bakgrund av det förslag till genomförande av artikel 35 och artikel 51 som nu lämnas, att de senaste tidpunkterna för olika former av inrapportering och offentliggörande avses bestämmas av Finansinspektionen med stöd av det bemyndigande som föreslås i 17 kap. 30 § andra stycket respektive verkställighetsföreskrifter. Den särskilda övergångsregleringen i artiklarna 308b.5–308b.7 avseende senaste tidpunkter för inrapportering respektive offentliggörande som införs genom omnibus II-direktivet kräver alltså inte några lagstiftningsåtgärder.

24.2.3 Behandlingen av kapitalbasposter som har emitterats före lagens ikraftträdande

Regeringens förslag: Kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före 17 januari 2015 och som enligt nuvarande reglering får ingå i ett försäkringsföretags kapitalbas, men som den 31 december 2015 maximalt får utgöra 50 procent av kapitalbasen, ska klassificeras som s.k. nivå 1-kapital t.o.m. 31 december 2025.

Kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före 17 januari 2015 och som enligt nuvarande reglering får ingå i ett försäkringsföretags kapitalbas, men som den 31 december 2015 maximalt får utgöra 25 procent av kapitalbasen, ska klassificeras som s.k. nivå 2-kapital t.o.m. 31 december 2025.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka typer kapitalbasposter som ska omfattas av bestämmelserna.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I regeringens förslag har beaktats att EU-förordningen på nivå 2 har trätt i kraft.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 94 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om klassificeringen av s.k. kapitalbasposter. Nu föreslås artikel 94 bli genomförd genom bestämmelser i 7 kap. 7 § FRL i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning av kapitalbasen, se 7 kap. 12 § 2 (se avsnitt 13.3).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs nya bestämmelser i Solvens II-direktivet – artikel 308b.9 och 308b.10 – med övergångsregler kring klassificeringen av vissa kapitalbasposter.

Enligt artikel 308b.9 ska s.k. primärkapitalposter – som har utfärdats före visst datum²⁹ och som per 31 december 2015 enligt då gällande rätt på visst sätt (procentuell begränsning) får användas för att uppfylla (de äldre) solvenskraven men som inte annars klassificeras som s.k. nivå 1 – eller nivå 2-kapital enligt de nya kapitalkravsreglerna (Solvens II-regelverket) – kunna klassificeras som s.k. nivå 1-kapital under en period om maximalt 10 år räknat fr.o.m. 1 januari 2016.

I artikel 308b.10 finns motsvarande reglering för vissa andra typer av kapitalbasposter, som under en period om maximalt 10 år ska klassificeras som s.k. klass 2-kapital.

Det saknas skäl för att inte utnyttja den maximala övergångstiden.

Bestämmelserna är av teknisk karaktär och bör därför genomföras genom en övergripande bestämmelse i kombination med föreskrifter på lägre nivå än lag.

Av föreslagna bestämmelser bör uttryckligen framgå att de procentuella begränsningarna enligt direktivet ska gälla förhållandena den 31 december 2015 – ett förtydligande som har efterfrågats av *Lagrådet*.

24.2.4 Tillämpliga bestämmelser för vissa typer av lån som har getts ut före 1 januari 2011

Regeringens förslag: För ett försäkringsföretag som ompaketerar lån till överlåtbara värdepapper eller andra finansiella instrument gäller, för lån som har emitterats före den 1 januari 2011, villkoren enligt artikel 135.2 i Solvens II-direktivet endast om den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter den 31 december 2014.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 132–134 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om investeringar och i artikel 135 finns bestämmelser om s.k. genomförandeåtgärder. Enligt artikel 135.2 ska kommissionen anta genomförandeåtgärder kring behandlingen av s.k. ompaketerade lån. Enligt bestämmelserna ska kommissionen anta genomförandeåtgärder när det gäller vilka krav de företag (ursprungliga sponsorn) som paketerar lån till värdepapper måste uppfylla för att försäkringsföretag ska få lov att investera i denna typ av värdepapper eller instrument som har getts ut *efter* den 1 januari 2011. Kommissionen ska också anta genomförandeåtgärder kring vilka kvalitativa krav som ska gälla för försäkringsföretag som investerar i denna typ av tillgångar.

²⁹ Det datum som ska användas är 17 januari 2015, dvs. datumet för ikraftträdande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35.

Genom *artikel 2.35 i omnibus II-direktivet* ges kommissionen – via ändringar i artikel 135.2 i Solvens II-direktivet – rätt att meddela delegerade akter på de områden där kommissionen enligt ovan hade rätt att vidta genomförandeåtgärder, men kommissionen ges nu också rätt att närmare reglera förutsättningarna för ytterligare kapitaltillägg när kraven kring ompaketerade lån inte efterlevs. De nu nämnda ändringarna i artikel 135.2 föranleder inte i sig några lagstiftningsåtgärder, eftersom bestämmelserna riktar sig till kommissionen.

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det emellertid också en ny artikel i Solvens II-direktivet – 308b.11 – som innehåller övergångsregler kring vad som ska gälla för ompaketerade lån som har utfärdats *före* den 1 januari 2011.

Enligt artikel 308b.11 ska – när det gäller ompaketerade lån som har utfärdats *före* den 1 januari 2011 – de krav som införs med stöd av artikel 135.2 i Solvens II-direktivet endast tillämpas i de fall där den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter 31 december 2014.

Lagrådet har invänt att den i lagrådsremissen föreslagna övergångsregeln i punkten 5 avser bestämmelser i en direkt tillämplig kommissionsförordning, kommissionens delegerade förordning EU 2015/35, och att någon svensk övergångsreglering inte torde vara nödvändig.

Regeringen konstaterar dock att övergångsregeln i artikel 308b.11 är en *kompletterande regel* till de krav som införs genom kommissionens delegerade förordning med stöd av artikel 135.2. Den delegerade förordningen omfattar lån som har emitterats efter den 1 januari 2011, medan nu aktuell övergångsregel reglerar lån som har emitterats före den tidpunkten. Föreslagen övergångsbestämmelse bör dock omformuleras till följande. För ett försäkringsföretag som ompaketerar lån till överlåtbara värdepapper eller andra finansiella instrument gäller, för lån som har emitterats före den 1 januari 2011, villkoren enligt artikel 135.2 i Solvens II-direktivet endast om den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter den 31 december 2014.

24.2.5 Beräkningen av kapitalkravet för koncentrationsrisk och räntedifferensrisk enligt standardformeln

Regeringens bedömning: De övergångsvisa justeringar av standardformeln såvitt avser beräkningen av kapitalkravet för koncentrationsrisk och räntedifferensrisk som införs genom omnibus II-direktivet kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 100, 101.3 och 104 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om solvenskapitalkravet och hur

solvenskapitalkravet ska närmare beräknas. Nu föreslås artiklarna om solvenskapitalkrav bli genomförda genom lagbestämmelser i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. hur det s.k. primära solvenskapitalkravet ska beräknas (se bl.a. 8 kap. 6 och 22 §§ FRL).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom en ny artikel 308b.12 i Solvens II-direktivet – särskilda övergångsregler kring fastställandet av vissa av de parametrar som ska användas vid beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln. Av övergångsbestämmelserna i artikel 308b.12 framgår sammanfattningsvis och förenklat följande.

Fram t.o.m. 31 december 2017 ska vissa av de standardparametrar som används vid beräkningen av kapitalkravet för undergrupperna koncentrationsrisk och räntedifferensrisk bestämmas utifrån nationella förhållanden.

Under år 2018 ska de nu aktuella standardparametrarna reduceras med 80 procent när det gäller exponeringar mot tillgångar uttryckta i ett annat EES-lands valuta.

Under år 2019 ska de nu aktuella standardparametrarna reduceras med 50 procent när det gäller exponeringar mot tillgångar uttryckta i ett annat EES-lands valuta.

Fr.o.m. 2020 ska ingen reduktion ske av de nu aktuella standardparametrarna.

Som framgått ovan föreslås nu att bestämmelserna i Solvens II-direktivet om vilka närmare parametrar som ska användas vid beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln kommer att genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, jfr 8 kap. 6 § och 8 kap. 22 § 1 FRL. Det bemyndigande som föreslås i 8 kap. 22 § 1 – för föreskrifter om hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas enligt 6 § – bör även användas för genomförandet av den nu aktuella övergångsregleringen. Den särskilda övergångsregleringen kring hur kapitalkravet för koncentrationsrisk och räntedifferensrisk ska beräknas under de första fyra åren efter det att Solvens II-regelverket har trätt ikraft kräver alltså inga ytterligare lagstiftningsåtgärder.

24.2.6 Ytterligare övergångsregler för beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisken enligt standardformeln

Regeringens bedömning: De ytterligare övergångsvisa justeringar av standardformeln såvitt avser beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisken med hänsyn till den särskilda regleringen för s.k. långa åtaganden som införs genom omnibus II-direktivet kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den..

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 100, 101.3 och 104 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om solvenskapitalkravet och hur solvenskapitalkravet ska närmare beräknas. I artikel 304 i Solvens II-direktivet finns en option för medlemsländerna som möjliggör införandet av särskilda kapitalkravsbestämmelser såvitt avser aktiekursrisker för livförsäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet eller erbjuder pensionsförmåner. Nu föreslås artiklarna om solvenskapitalkrav bli genomförda genom lagbestämmelser i kombination med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. hur det s.k. primära solvenskapitalkravet ska beräknas (se bl.a. 8 kap. 6 och 22 §§ FRL).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom en ny artikel 308b.13 i Solvens II-direktivet – särskilda övergångsbestämmelser för aktier som ett försäkringsföretag har förvärvat senast 1 januari 2016. För denna typ av aktier ska den standardparameter som används vid beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisken enligt standardformeln utan tillämpning av optionen i artikel 304 beräknas utifrån ett vägt genomsnitt av den standardparameter för aktiekursrisken som ska användas vid utnyttjande av optionen i artikel 304 och den standardparameter för aktiekursrisken som ska användas utan utnyttjande av optionen i artikel 304. Viktningen av den standardparameter för aktiekursrisken som ska användas utan utnyttjande av optionen i artikel 304 ska öka åtminstone linjärt i slutet av varje år från 0 procent under det år som inleds 1 januari 2016 till 100 procent 1 januari 2023. Kommissionen ska anta delegerade akter som detaljerar kriterier som ska vara uppfyllda, inklusive aktier som kan bli föremål för övergångsperioden. Eiopa ska ta fram förslag till tekniska standarder om rutinerna för tillämpning av denna artikel.

Som framgått ovan föreslås nu att bestämmelserna i Solvens II-direktivet om vilka närmare parametrar som ska användas vid beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln ska genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, jfr 8 kap. 6 § och 8 kap. 22 § 1 FRL. Det bemyndigande som föreslås i 8 kap. 22 § 1 – för föreskrifter om hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas enligt 6 § – bör även användas för genomförandet av den nu aktuella övergångsregleringen. Den särskilda övergångsregleringen kring hur beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisken ska justeras, med hänsyn till den särskilda regleringen för s.k. långa åtaganden, under de första sju åren efter det att Solvens II-regelverket har trätt ikraft kräver alltså inga ytterligare lagstiftningsåtgärder.

24.2.7 Efterlevnaden av solvenskapitalkravet

Regeringens förslag: För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller de nya solvenskapitalkraven, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt gällande rätt, ska bestämmelserna om ingripande vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet inte tillämpas under år 2016 och 2017. Under de två första

åren efter lagens ikraftträdande ska i stället särskilda övergångsbestämmelser om ingripande vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet tillämpas.

Enligt de särskilda bestämmelserna ska Finansinspektionen vid lagens ikraftträdande förelägga de aktuella försäkringsföretagen att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla solvenskapitalkravet senast 31 december 2017.

Under den period då de särskilda bestämmelserna gäller ska företaget var tredje månad ge in en lägesrapport till Finansinspektionen avseende vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortlöper med att uppfylla solvenskapitalkravet.

Om ett försäkringsföretags lägesrapport visar att det inte har skett några väsentliga framsteg när det gäller företagens möjlighet att uppfylla solvenskapitalkravet senast 31 december 2017, ska de nya bestämmelserna om ingripande i försäkringsrörelselagen tillämpas.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 138.3 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om tillsynsmyndigheternas ingripande vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet. Nu föreslås artikeln bli genomförd genom bestämmelser i lag (se 18 kap. 4 § FRL).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom artikel 308b.14 i Solvens II-direktivet – bestämmelser som i praktiken innebär att tillsynsmyndigheterna, under en övergångsperiod om två år, inte ska tillämpa bestämmelserna om ingripande i artikel 138.4 när det gäller försäkringsföretag som uppfyller de kapitalkrav som gäller vid tidpunkten för ikraftträdandet av de nya reglerna. När det gäller dessa företag ska tillsynsmyndigheterna kräva att företagen vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla solvenskapitalkraven senast 31 december 2017. Enligt bestämmelserna ska berörda företag var tredje månad lämna in en lägesrapport till tillsynsmyndigheten. De särskilda övergångsreglerna ska upphöra att gälla om lägesrapporten visar att det inte skett några väsentliga framsteg.

De särskilda övergångsreglerna vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet har vissa likheter med de särskilda övergångsregler som ska gälla vid bristande efterlevnad av minimikapitalkravet. I likhet med den bedömning som har gjorts när det gäller genomförandet av övergångsregleringen för minimikapitalkravet bör övergångsregleringen för solvenskapitalkravet tas in i lag.

24.2.8 Övergångsregler för uppfyllelse av minimikapitalkravet

Regeringens förslag: För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller de nya minimikapitalkraven, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt nuvarande regler, ska

bestämmelserna om ingripande vid bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet inte tillämpas under år 2016.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 131 i Solvens II-direktivet finns särskilda övergångsbestämmelser när det gäller bestämmelserna om krav på medräkningsbart primärkapital som täcker minimikapitalkravet (se artikel 128) och ingripande mot företag som inte uppfyller kraven (se artikel 139 och 144). Bestämmelserna i artikel 131 får förstås på det sättet att försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande klarar de solvenskrav som gäller enligt den s.k. Solvens I-regleringen – dvs. de krav som gäller enligt försäkringsrörelselagen i dess lydelse per 31 december 2015 – får ett år på sig att uppfylla de minimikapitalkrav som ska gälla enligt Solvens II-regleringen. Om minimikapitalkravet inte är uppfyllt senast ett år efter det att Solvens II-regleringen har börjat tillämpas ska företagets tillstånd återkallas.

Genom *artikel 2.34 i omnibus II-direktivet* ändras artikel 131 i Solvens II-direktivet på det sättet att den tidpunkt då minimikapitalkravet senast ska vara uppfyllt ändras från 31 oktober 2013 till 31 december 2016. Övergångsreglerna för uppfyllelsen av minimikapitalkravet bör utformas med beaktande av detta..

24.2.9 Beräkning av minimikapitalkravet

Regeringens förslag: Finansinspektionens möjligheter att övergångsvis kräva att ett försäkringsföretag vid beräkning av minimikapitalkravet ska tillämpa de s.k. gränsvärdena i relation till det solvenskapitalkrav som fås genom tillämpning av standardformeln gäller t.o.m. 31 december 2017.

Regeringens bedömning: Vissa ändrade regler med anknytning till rapporteringskrav för försäkringsföretag och Europeiska kommissionen föranleder inte någon lagstiftningsåtgärd.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt artikel 129.1c i Solvens II-direktivet ska minimikapitalkravet kalibreras till ett värde för Value-at-Risk med ett konfidensintervall på 85 procent för en ettårsperiod. Av artikel 129.3 första stycket följer att minimikapitalkravet inte får underskrida 25 procent eller överskrida 45 procent av företagets solvenskapitalkrav (de s.k. gränsvärdena).

Enligt artikel 129.3 andra stycket ska medlemsstaterna tillåta att tillsynsmyndigheterna – under en övergångsperiod t.o.m. 31 december 2015 – kräver att ett försäkringsföretag tillämpar gränsvärdena på det solvenskapitalkrav som fås genom tillämpning av standardformeln.

Enligt artikel 129.4 ska minimikapitalkravet beräknas minst varje kvartal och rapporteras till tillsynsmyndigheterna.

Nu föreslås merparten av bestämmelserna i nyss nämnda artiklar bli genomförda genom bestämmelser i kapitlet i FRL om solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav. Bestämmelserna i 129.3 andra stycket bör genomföras i övergångsbestämmelserna. Kravet på regelbunden rapportering till tillsynsmyndigheten av minimikapitalkravet anses genomfört genom den allmänna upplysningsbestämmelsen i 17 kap. 5 § FRL tillsammans med en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen samt när och hur de ska lämnas.

Genom *artikel 2.32 b i omnibus II-direktivet* ändras artikel 129.3 andra stycket i Solvens II-direktivet på det sättet att övergångsperioden förlängs från 31 oktober 2014 till 31 december 2017. Övergångsbestämmelserna bör utformas med beaktande av detta.

Genom *artikel 2.32 c i omnibus II-direktivet* ändras artikel 129.4 i Solvens II-direktivet på det sättet att det klargörs att bestämmelserna om tillsynsmyndighetens möjlighet att kräva att procentsatserna ska relateras till det solvenskapitalkrav som fås genom tillämpning av standardformel inte i sig innebär något krav på att solvenskapitalkravet ska beräknas varje kvartal. Bakgrunden till förtydligandet torde vara att minimikapitalkravet enligt artikel 129.4 ska beräknas minst varje kvartal, medan solvenskapitalkravet enligt artikel 102.1 ska beräknas minst årligen. Denna ändring bör hanteras inom ramen för nyss nämnt bemyndigande.

Bestämmelsen i *artikel 2.32 d i omnibus II-direktivet* ändrar artikel 129.5 i Solvens II-direktivet på bl.a. det sättet att den tidpunkt då kommissionen senast ska lämna en viss rapport till parlamentet ändras från 31 oktober 2017 till 31 december 2020. De nya bestämmelserna i artikel 129.5 kräver ingen lagstiftningsåtgärd, eftersom bestämmelserna är riktade till kommissionen.

24.2.10 Försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar

Regeringens förslag: För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar gäller för den delen av verksamheten, t.o.m. den 31 december 2019, tillämpliga nuvarande bestämmelser om rörelse, tillsyn och ingripande samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För verksamheten som avser tjänstepensionsförsäkring gäller under angiven tid i övrigt nya tillämpliga bestämmelser gällande i huvudsak företagsstyrning, associationsrätt och grupp-tillsyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av de nya tillämpliga bestäm-

melserna om företagsstyrning och grupp tillsyn på ett försäkringsföretags tjänstepensionsverksamhet.

För försäkringsföretag som förutom tjänstepensionsverksamhet även bedriver övrig livförsäkringsverksamhet gäller nuvarande tillämpliga äldre bestämmelser även sistnämnd del, om denna är av endast ringa omfattning.

Ett försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet får, efter anmälan till Finansinspektionen, i stället tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten fr.o.m. 1 januari 2016.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med ringa omfattning.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen föreslår att ett försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar ska tillämpa äldre rätt till 31 december 2019 och att Finansinspektionen i ett enskilt fall får besluta att ett försäkringsföretag som bedriver sådan verksamhet i stället tillämpar Solvens II-regelverket på hela verksamheten fr.o.m. den 1 januari 2016.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer inte med utredningens förslag. I utkastet till lagrådsremiss föreslås att äldre bestämmelser ska gälla under övergångstiden för försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Svensk Försäkring* och *Finansinspektionen* påtalar vikten av att det tydliggörs hur verksamheten i ett försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet – och för vilket delvis olika regelverk ska gälla för försäkringsverksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet under en övergångsperiod – ska fungera.

Skälen för regeringens förslag

Bakgrund

Enligt artikel 4 i *tjänstepensionsdirektivet* får medlemsstaterna välja att tillämpa vissa av bestämmelserna i tjänstepensionsdirektivet på tjänstepensionsverksamheten hos försäkringsföretag som omfattas av det *konsoliderade livförsäkringsdirektivet*. De bestämmelser i tjänstepensionsdirektivet som får tillämpas på tjänstepensionsverksamheten hos försäkringsföretag är bestämmelserna om villkoren för att bedriva verksamhet (artikel 9), årsbokslut och förvaltningsberättelser (artikel 10), information som ska lämnas till medlemmar och förmånstagare (artikel 11), riktlinjer för placeringsverksamheten (artikel 12), uppgifter som ska lämnas till de behöriga myndigheterna (artikel 13), de behöriga myndigheternas befogenheter att ingripa samt deras förpliktelser (artikel 14), tekniska avsättningar (artikel 15), skuldtäckning av tekniska avsättningar (artikel 16), investeringsregler (artikel 18) och om förvaltning och förvaring (artikel 19). I sådana fall, och endast när det gäller tjänstepensionsverksamheten, ska försäkringsföretaget inte omfattas av vissa motsvarande bestämmelser i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. De bestämmelser i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet som *inte* ska tillämpas när det gäller tjänstepensionsverksamheten är bestämmelserna om tekniska avsättningar och om tillgångar som ska motsvara

dessa (artiklarna 20–26), om tillgångar som inte används för att täcka tekniska avsättningar (artikel 31) och om information till försäkringsstagare (artikel 36).

Sverige har valt att utnyttja möjligheten enligt artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. De nu aktuella direktivbestämmelserna har genomförts i svensk rätt genom att det i FRL har införts vissa särskilda bestämmelser för verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring. Särskilda bestämmelser finns bl.a. när det gäller regleringen kring sekundäretablering och (annan) gränsöverskridande verksamhet, information till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, upplåning, ställande av säkerhet för tredje man, separation av tjänstepensionsförsäkring, beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna, bestämmande av premier, placering av tillgångar och placeringsriktlinjer.

Det svenska genomförandet av tjänstepensionsdirektivet kan sägas innebära att hela den nuvarande FRL utgör den samlade regleringen för försäkringsföretag som helt eller delvis bedriver tjänstepensionsverksamhet.

Med livförsäkring avses en sådan försäkring som anges i 2 kap. 12 § (1 kap. 5 § FRL). Tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse ska avse en eller flera försäkringsklasser enligt 2 kap. 12 § FRL. Klasserna är livförsäkring som inte är fondförsäkring (klass I.a), försäkring som meddelas som tillägg till försäkring enligt klass I.a (klass I.b), försäkring som utfaller vid giftermål (klass II.a), försäkring som utfaller vid födelse (klass II.b), fondförsäkring (klass III) och s.k. lång sjukförsäkring och olycksfallsförsäkring (klass IV).

Med tjänstepensionsförsäkring avses enligt 1 kap. 8 § FRL en livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkring som meddelas som tillägg till sådana livförsäkringar.

Detta innebär att ett försäkringsföretag som har tillstånd att bedriva direkt livförsäkringsverksamhet enligt exempelvis klasserna I.a och III har möjlighet att bedriva enbart tjänstepensionsförsäkring eller sådan försäkring tillsammans med övrig livförsäkring.

Övergångsregleringen

I skäl 30 i omnibus II-direktivet anges att det är nödvändigt att fastställa en övergångsordning för tjänstepensionsverksamhet som drivs av försäkringsföretag med stöd av artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet under den tid som kommissionen utför sin översyn av det direktivet, och att övergångsperioden bör löpa ut så snart som ändringarna av tjänstepensionsdirektivet träder i kraft.

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* (artikel 308 b.15 i Solvens II-direktivet) införs det en särskild övergångsreglering för de medlemsländer som vid lagens ikraftträdande tillämpar artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. Enligt övergångsregleringen får dessa medlemsländer – som längst till 31 december 2019 – fortsätta att tillämpa den nationella normgivning som gäller 31 december 2015 och som har antagits för att uppfylla ett antal uppräknade artiklar i det konsoliderade livförsäkrings-

direktivet. I uppräknningen återfinns samtliga artiklar i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet, förutom artiklarna 20–26 (bestämmelserna om tekniska avsättningar och om tillgångar som ska motsvara dessa), artikel 31 (tillgångar som inte används för att täcka tekniska avsättningar), artikel 36 (information till försäkringstagare) och artiklarna 68–74 (vissa av de s.k. slutbestämmelserna).

Enligt artikel 308 b.15 andra stycket i Solvens II-direktivet får kommissionen anta delegerade akter som justerar övergångsperioden, om ändringar av de artiklar som reglerar kapitalkraven i tjänstepensionsdirektivet³⁰ har blivit antagna innan 31 december 2019 – en regel som inte kräver lagstiftningsåtgärder, eftersom den är riktad till kommissionen.

Enligt artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet, får som nämnts vissa bestämmelser från det direktivet tillämpas på tjänstepensionsverksamhet hos försäkringsföretag, förutsatt att alla tillgångar och skulder som hänför sig till denna verksamhet hålls fullständigt åtskilda från, förvaltas och hanteras skilt från försäkringsföretagets övriga verksamheter, utan någon möjlighet till överföring.

Fullständigt åtskild verksamhet (separata fonder) regleras i artiklarna 80, 81, 216 och 217 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 samt i riktlinjer från Eiopa. I huvudsak innebär bestämmelserna att ett försäkringsföretag ska beräkna ett teoretiskt kapitalkrav för den separata fonden, som om det vore ett eget företag. Detta teoretiska kapitalkrav summeras med kapitalkraven för den övriga verksamheten, för att ge företagets samlade kapitalkrav samt avdrag från kapitalbasens överskott. Den separerade fonden får inte ge upphov till diversifieringseffekter eller solvensöverskott i förhållande till den övriga verksamheten.

Berörda försäkringsföretag

I Sverige finns det 38 aktivt verkande livförsäkringsföretag. Av dessa bedriver 30 tjänstepensionsverksamhet i någon form (vissa enbart tjänstepensionsverksamhet).³¹ Tjänstepensionsverksamheten uppgår till ca 75 procent av dessa livförsäkringsföretags totala verksamhet. Av dessa 30 livförsäkringsföretag omfattas 21 av nu gällande försäkringsgruppsreglering, 3 av gruppregleringen för understödsföreningar och 11 av konglomeratregleringen.

En övergångsreglering bör införas

Det pågår beredning i regeringskansliet av ett förslag till en ny reglering för tjänstepensionsföretag (se slutbetänkandet från Tjänstepensionsföretagsutredningen, SOU 2014:57). Utredningen föreslår bl.a. att försäkringsföretag som enbart tillhandahåller tjänstepensionsförmåner ges en tidsbegränsad möjlighet att omvandlas till ett tjänstepensionsföretag enligt den nya regleringen. Om dessa förslag blir verklighet bör nu

³⁰ Se artikel 303 i Solvens II-direktivet som ändrar i tjänstepensionsdirektivet för att bevara äldre kapitalkravsregler.

³¹ I detta fall betraktas tjänstegrupplivförsäkringar som övrig livförsäkring.

aktuella försäkringsföretag inte behöva byta grundläggande reglering mer än en gång. Trots att det för närvarande och en tid framöver kommer att finnas en stor osäkerhet i denna fråga, bör detta beaktas vid bedömningen av om det finns skäl att utnyttja övergångsregleringen för medlemsstatsoptionen. Till detta kan läggas att det även kan finnas anledning att ge försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet i olika stor utsträckning, men som avser att sedermera tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten, en övergångstid för denna förändring. Enligt regeringens mening finns således övervägande skäl för att utnyttja övergångsregleringen för medlemsstatsoptionen.

Övergångsregleringen innebär att Sverige har en möjlighet att föreskriva att försäkringsföretag, som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar – under en period om maximalt fyra år – får fortsätta att tillämpa den samlade svenska normgivning om rörelse, tillsyn och ingripande som gäller för dessa företag vid lagens ikraftträdande. Till följd av att artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet endast tillåter särreglering för tjänstepensionsverksamhet kan övergångsregleringen emellertid inte anses innebära någon möjlighet för Sverige att tillämpa nuvarande bestämmelser också på sådan verksamhet i försäkringsföretaget som inte avser tjänstepensionsförsäkring (se dock nedan).

Mot denna bakgrund bör, för ett försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar för den delen av verksamheten, t.o.m. 31 december 2019, gälla nuvarande tillämpliga bestämmelser av nyss nämnd omfattning samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För verksamheten som avser tjänstepensionsförsäkring bör under angiven tid i övrigt – i vart fall – nya tillämpliga bestämmelser som i huvudsak rör företagsstyrning och associationsrätt gälla.

För ett försäkringsföretag som så gott som uteslutande bedriver tjänstepensionsverksamhet – och endast i liten omfattning försäkringsrörelse som avser övrig livförsäkringsverksamhet – bör, av i huvudsak praktiska skäl, nuvarande regler gälla även för den ringa försäkringsverksamheten. För klarhetens skull är det lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som ska avses med övrig försäkringsverksamhet av ringa omfattning – något som även har efterfrågats av *Lagrådet*.

Allmänt om problemen med övergångsregleringen

Det kan allmänt konstateras att den föreslagna övergångsregleringen innebär att vissa företag under en övergångsperiod kommer att tillämpa i huvudsak nuvarande reglering på vissa delar av verksamheten och den nya regleringen på övriga delar av verksamheten. Denna typ av övergångsreglering är visserligen inte ovanlig – jämför t.ex. övergångsregleringen såvitt avser skälighetsprincipen – men mot bakgrund av de stora principiella skillnader som finns mellan framför allt den äldre solvensregleringen och den solvensreglering i kombination med EU-förordningar på lägre nivå som införs till följd av Solvens II-direktivet, kan det uppstå besvärliga tillämpningsproblem under övergångsperioden. Detta gäller särskilt de tillämpningsproblem som kan komma att uppstå när Solvens II-direktivets bestämmelser om en särskild solvensbalans-

räkning och ett riskbaserat solvenskapitalkrav ska tillämpas på en viss del av verksamheten, samtidigt som kapitalkravet för andra delar av verksamheten ska beräknas på ett helt annat sätt.

I det sammanhanget kan noteras att enligt nu gällande 4 kap. 8 § FRL ska ett försäkringsföretags förvaltning av tillgångar som motsvarar dess åtaganden för tjänstepensionsförsäkring hållas åtskild från förvaltningen av företagets övriga tillgångar. De försäkringstekniska avsättningarna för tjänstepensionsförsäkringar ska hållas åtskilda från försäkringsföretagets övriga avsättningar. Redan enligt nu gällande regler ska det alltså i ett blandat försäkringsbolag vara åtskillnad mellan försäkringstekniska avsättningar och tillgångar svarande mot dessa som avser tjänstepensionsförsäkring respektive övriga försäkringar.

Enligt 11 kap. 17 § FRL ska årsvinsten i ett livförsäkringsaktiebolag och belopp som förs över från bundet eget kapital till fritt eget kapital i bolaget användas för återbäring, i den utsträckning inte vinsten eller det överförda beloppet får tas i anspråk för vinstutdelning eller för att täcka förluster enligt bestämmelser i bolagsordningen eller annat följer av FRL eller lagen om årsredovisning för försäkringsföretag. Enligt 11 kap. 18 § FRL ska ett livförsäkringsaktiebolag gottskriva återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade med en fördelning som utgår från försäkringens bidrag till överskottet, om inte annat följer av bestämmelser i försäkringsavtalet eller i bolagsordningen (kontributionsprincipen). Motsvarande reglering för ömsesidiga försäkringsbolag finns i 12 kap. 68 och 69 §§, och för försäkringsföreningar i 13 kap. 21 och 23 §§. Redan enligt nu gällande regler måste försäkringsföretagen alltså kunna fördela återbäring med utgångspunkt i försäkringens bidrag till överskottet, vilket i sin tur förutsätter en särredovisning av i vart fall olika försäkringstagarkollektiv.

Närmare om problemen med kapitalkrav enligt nya och äldre regler

Kapitalbasens sammansättning enligt det *nuvarande solvensregelverket* består något förenklat av poster i eget kapital, obeskattade reserver, vissa övervärden och efterställda skulder efter vissa avdrag, se 7 kap. 2–5 §§ nuvarande FRL och Finansinspektionens rapporteringsföreskrifter. Kapitalbasen beräknas i kronor. Solvensmarginalen beräknas framför allt för livförsäkringsföretag utifrån försäkringstekniska avsättningar. Solvensmarginalen beräknas i kronor. Garantibeloppet ska, enligt nuvarande regelverk, uppgå till minst 3 000 000 EUR eller det högre belopp, grundat på förändringar i Europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager, se 18 § 7 kap. försäkringsrörelselagen.³² Kapitalbasen ska täcka solvensmarginalen respektive garantibeloppet.

Kapitalbasens i *Solvens II-regelverket* ska bestå av primärkapital och tilläggskapital, se förslaget till 7 kap. FRL. Kapitalbasen beräknas i kronor. Primärkapital beräknas något förenklat som skillnaden mellan tillgångar och skulder (inklusive försäkringstekniska avsättningar) i solvensbalansräkningen. I primärkapital ingår också efterställda skulder

³² Garantibeloppet var i december 2014 fastställt till 3 700 000 EUR.

(förlagslån). Tilläggskapital³³ är poster som kan krävas in av företaget för att täcka förluster och som inte ingår i primärkapitalet. De ingår inte i solvensbalansräkningen och avser t.ex. garantier, ej inbetalt eller infordrat aktiekapital, kreditutrymme hos bank och fordringar grundade på uttaxeringsrätt. Nämnas bör även i sammanhanget att det finns regler om hur stor del av primärkapitalet respektive tilläggskapitalet som får ingå i kapitalbasen som ska täcka kapitalkraven.

Solvenskapitalkravet beräknas något förenklat utifrån summan av företagets risker (försäkringsrisker, marknadsrisker, motpartsrisker och operativa risker), se förslaget till 8 kap. FRL. De beräkningsmetoder som ska användas är standardformeln eller intern modell (intern modell kräver tillstånd från Finansinspektionen). Företaget har möjlighet att justera vissa parametrar i standardformeln eller använda en partiell intern modell, men det kräver tillstånd från Finansinspektionen. Solvenskapitalkravet beräknas i kronor.

Minimikapitalkravet utgör den minsta storleken på kapitalbasen som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena. Beräkningarna sker med utgångspunkt i bland annat försäkringstekniska avsättningar, premieinkomst och administrativa kostnader. Minimikapitalkravet ska vidare uppgå till ett belopp som inte får understiga 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet. Minimikapitalkravet får aldrig vara lägre än garantibeloppet.

Garantibeloppet ska uppgå till minst 3 700 000 EUR, se förslaget i 8 kap. FRL.

Kapitalbaserna ska minst uppgå till minst solvenskapitalkravet och får inte understiga minimikapitalet.

Företag som har både tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring kommer att omfattas av kapitalkrav enligt både nuvarande regler och Solvens II-regelverket – kapitalkrav som beräknas på olika sätt. Om varje kapitalkrav presenteras och rapporteras separat innebär att det saknas möjlighet att få en samlad bild av företagets kapitalkrav och solvenssituation. Information om företagets kapitalkrav är viktig i företagets styrning av verksamheten och vid olika typer av tillståndsansökningar. Även ur ett konsumentperspektiv är denna information väsentlig. Försäkringstagare och andra ersättningsberättigade bör få en rättvisande bild av verksamheten, så att de kan kontrollera att de får del av sin rätt till avkastning och återbäring och därmed kan göra välgrundade val av pensionslösning. Dessutom är informationen viktig för Finansinspektionens tillståndsgivning och ingripandeåtgärder.

Om det inte finns ett samlat kapitalkrav för företaget kommer det att medföra stora problem i samband med företagets möjligheter att få tillstånd avseende tilläggskapital, företagspecifika parametrar i standardformeln samt interna modeller.

³³ Kräver tillstånd av Finansinspektionen.

Som *Svensk Försäkring* och *Finansinspektionen* påtalar är det viktigt att det tydliggörs hur verksamheten i ett försäkringsföretag som bedriver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet – och för vilket delvis olika regelverk ska gälla för försäkringsverksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet under en övergångsperiod – ska fungera. Nedan ges vissa utgångspunkter och huvudprinciper för detta.

Det kan konstateras att det av övergångsregeln inte närmare framgår hur det äldre regelverket ska samordnas med Solvens II-regelverket när ett försäkringsföretag bedriver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet. Vad som övergripande kan konstateras är att både artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet och Solvens II-regelverket förutsätter att tjänstepensionsverksamheten ska utgöra en separat del av försäkringsföretaget (jfr vad som ovan sägs om hanteringen av separata fonder i kommissionens delegerade förordning [EU] 2015/359).

Denna utgångspunkt gör det praktiskt och formellt möjligt att beräkna ett teoretiskt kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten enligt äldre solvensregler även inom ett försäkringsföretag som i övrigt tillämpar Solvens II-regler. Detta teoretiska kapitalkrav bör sedan utgöra en del av det samlade kapitalkrav som ska rapporteras enligt det nya regelverket.

Mer i detalj kan sägas att det är rimligt att uppdelningen mellan tjänstepensionsverksamhet och övrig livverksamhet ska ta sin utgångspunkt i företagets balansräkning enligt dess legala redovisning, dvs. bolagets externa redovisning som upprättas enligt BFL, ÅRFL och Finansinspektionens föreskrifter; detta för att kunna beräkna solvenskravet enligt äldre regler. Detaljnivån för uppdelningen av balansräkningen bör vara samma som årsredovisningens uppställningsform. Uppdelningen bör ske enligt Finansinspektionens grenindelning i årsredovisningsföreskriften för försäkringsföretag. Företaget bör dokumentera och motivera denna uppdelning samt göra en avstämning mellan de sammanlagda verksamheternas balansräkningar och företagets legala balansräkning. En sådan avstämning bör ske vid varje tillfälle som uppdelningen av verksamheten sker för solvensberäkningar.

För att kunna hantera olika kapitalkrav i samma företag krävs det att företaget ska rapportera både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkring inom ramen för Solvens II-regleringens rapporteringskrav. På så sätt erhålls en samlad bild av hela företagets solvenssituation och kapitalkrav. Det innebär att företagsstyrningen bli ändamålsenlig, försäkringstagarnas rätt kan säkerställas och tillstånd avseende tilläggskapital samt företagsspecifika parametrar i standardformeln kan medges.

Kraven på rapportering enligt Solvens II-regleringen kan hantera att tjänstepensionsverksamheten beräknas enligt ett annat kapitalkrav. Detta genom att tillgångar och skulder för hela företaget omvärderas och rapporteras enligt det regelverket (solvensbalansräkningen). Detta innebär att hela företagets legala balansräkning värderas om enligt Solvens II-regelverket. Tjänstepensionsverksamheten betraktas som en separat fond och värderas enligt nuvarande solvensregler. Underlag för denna verksamhet tas fram enligt en s.k mjuk separation som beskrivs nedan.

Huvudprincip för uppdelningen bör vara att tillgångar som svarar mot de försäkringstekniska avsättningarna ska hänföras till respektive verksamhet vid uppdelningen. Tillgångar som svarar mot överskott som är relaterade till försäkringsavtal ska hänföras till respektive verksamhet utifrån försäkringstagarens rätt till överskott (kontributionsprincipen). I ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst bör däremot summan av de försäkringstekniska avsättningarna och konsolideringsfonden i företagets resultatanalys enligt årsredovisningen för respektive försäkringskollektiv användas som hjälp vid fördelningen. En tillgång eller skuld som kan hänföras till en av de uppdelade verksamheterna bör inte vara föremål för en fördelning enligt en fördelningsnyckel. En tillgång eller skuld (t.ex. derivat) som är hänförlig till ett underliggande instrument, bör hänföras till samma verksamhet som det underliggande instrumentet. När det gäller förutbetalda anskaffningskostnader bör dessa hänföras till samma verksamhet som den försäkringstekniska avsättningen för försäkringsavtalet. Förlagslån (efterställda skulder) bör hänföras till tjänstepensionsverksamheten om förlagslånet beviljats enligt särregler för tjänstepensionsverksamhet (se 4 kap. 5 § andra stycket FRL). För övriga tillgångar, skulder, obeskattade reserver och eget kapital som inte avser konsolideringsfond, bör gälla att dessa fördelas ut på respektive verksamhet utifrån en fördelningsnyckel som har sin grund i uppdelningen av summan av de försäkringstekniska avsättningarna och överskott som är relaterade till respektive verksamhet.

Företaget bör dokumentera grunderna för fördelningsnyckeln. Denna dokumentation bör arkiveras enligt samma principer som räkenskapsmaterial i BFL.

Solvenskapitalkravet enligt Solvens II-regelverket beräknas för allt utom den separerade verksamheten. Erforderlig solvensmarginal beräknas för tjänstepensionsverksamheten enligt äldre solvensregler och blir därmed ett teoretiskt kapitalkrav. Det totala solvenskapitalkravet för företaget blir därmed summan i kronor av solvenskapitalkravet och erforderlig solvensmarginal. Överskott i tjänstepensionsverksamhetsdelen hanteras med återläggning respektive justeringar för omvärderingar avseende tjänstepensionsverksamheten. På så sätt kommer överskottet att framgå för tjänstepensionsverksamheten respektive övrig livförsäkringsverksamhet.

Kapitalbasen för hela företaget beräknas enligt Solvens II-balansräkningen. Avdrag sker för överskott avseende den separata fonden (tjänstepensionsverksamhet). Hanteringen av tjänstepensionsverksamheten inom ramen för Solvens II-regelverket innebär att företaget får ett krav på minimikapital (som är i procent av solvenskapitalkravet) och ett krav på garantibelopp. På så sätt erhålls en samlad bild över företagets kapitalposition som är förenlig med artikel 10 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet som gäller enligt övergångsregleringen. Där anges att den finansiella tillsynen ska omfatta kontroll av försäkringsföretagets hela verksamhet och dess solvens.

Beräkningen av kapitalbas för tjänstepensionsverksamheten bör följa av hur det egna kapitalet och andra poster som påverkar kapitalbasen har fördelats.

Som komplement till dessa utgångspunkter och huvudprinciper för övergångsregleringen bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om tillämpningen av de nya tillämpliga bestämmelserna om företagsstyrning på ett försäkringsföretags tjänstepensionsverksamhet.

Val av äldre respektive nya regler under övergångstiden

Lagrådet har efterlyst en närmare motivering av valet av äldre respektive nya regler som ska tillämpas i övergångssituationen, särskilt när det gäller tillämpningen av äldre eller nya gruppregler.

För ett försäkringsföretag som *enbart bedriver tjänstepensionsverksamhet* ska i huvudsak äldre regler tillämpas, inklusive bestämmelser om solvens, tillsyn, rapportering och ingripande. Det gäller även om företaget bedriver övrig livförsäkringsverksamhet i ringa omfattning och inte har anmält att Solvens II-regelverket ska gälla för hela försäkringsverksamheten. I övrigt gäller tillämpliga bestämmelser om associationsrätt, företagsstyrning och lämplighetsprövning av ägare i försäkringsaktiebolag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av bestämmelserna om företagsstyrning (se nedan om grupp-tillsyn). Av föreskriften ska framgå vilka nya bestämmelser om företagsstyrning enligt 10 kap. som bör vara tillämpliga när det gäller försäkringsföretag som enbart bedriver tjänstepensionsverksamhet.

För ett försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet (som inte är av ringa omfattning – ett *blandat försäkringsföretag*) gäller som utgångspunkt Solvens II-regelverket för försäkringsföretaget. I det sammanhanget bör tjänstepensionsverksamheten anses vara en separat del av företaget för vilket det ska beräknas ett teoretiskt kapitalkrav enligt äldre solvensregler.

Detta teoretiska kapitalkrav bör sedan utgöra en del av det samlade kapitalkrav som ska *rapporteras* enligt det nya regelverket. Genom att hela företaget rapporteras i varje rapport erhålls en samlad bild över verksamheten. Det innebär att alla försäkringsföretag som i någon del tar steget över till Solvens II-regelverket rapporterar kapitalkravet på samma sätt. Korrekt – och med andra länder jämförbar information – skickas till Eiopa, ECB och Riksbanken om livförsäkringsverksamheten.

För ett *blandat försäkringsföretag* gäller även bestämmelserna om *offentliggörande* i Solvens II-regelverket. Med utgångspunkten ovan bör en samlad bild av hela försäkringsföretagets solvenssituation offentliggöras enligt dessa bestämmelser. Att företaget publicerar jämförbar information med andra försäkringsföretag i detta avseende är viktigt ur ett konsumentperspektiv.

Med utgångspunkten ovan för ett *blandat försäkringsföretag* bör det finnas möjlighet att använda en *intern modell* för den övriga livförsäkringsverksamheten utan att ge avkall på hur regelverket för interna modeller är uppbyggt.

Det bör även finnas möjlighet att *ingripa* mot ett *blandat försäkringsföretag* grundat på det sammanlagda solvenskapitalkravet för hela företaget enligt nya regler. Finansinspektionen kan även ingripa

enligt äldre regler om företaget inte uppfyller solvenskravet p.g.a. en brist avseende tjänstepensionsverksamheten.

Även för ett blandat försäkringsföretag gäller tillämpliga bestämmelser om *företagsstyrning* i nya 10 kap. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av dessa bestämmelser på försäkringsföretagets tjänstepensionsverksamhet. Av föreskriften ska framgå vilka nya bestämmelser om företagsstyrning som bör gälla tjänstepensionsverksamheten i det blandade försäkringsföretaget, givetvis i syfte att företaget ska kunna bedriva en optimal verksamhet under övergångstiden. Mot den bakgrunden bör en stor del av de nya reglerna om företagsstyrning bli tillämpliga även på det blandade försäkringsföretagets tjänstepensionsverksamhet. Detta gäller exempelvis regleringen av aktuarier.

Den utökade *tillsynen* för försäkringsföretag som ingår i en *grupp* är en väsentlig del av EU-regleringen av försäkringsföretag. Regleringen infördes med försäkringsgruppsdirektivet³⁴ och innebär bl.a. att försäkringsföretag ska beräkna och rapportera ett gruppbaserat kapitalkrav samt rapportera gruppinterna transaktioner. Genom Solvens II-direktivet upphävs försäkringsgruppsdirektivet och ersätts med nya regler om grupp-tillsyn. Den gemensamma grupp-tillsynsordningen inom EES kommer därför att grundas på Solvens II-regelverket. Därmed saknas förutsättningar för att i Sverige låta de äldre reglerna om grupp-tillsyn i nuvarande 9 kap. FRL gälla för de försäkringsföretag som omfattas av övergångsregeln för verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring.

Frågan blir därför om de nya reglerna om grupp-tillsyn enligt Solvens II-direktivet ska gälla för blandade försäkringsföretag som omfattas av den ifrågavarande övergångsregeln. Som utgångspunkt bör tas att de aktuella försäkringsföretagen enligt gällande regler omfattas av grupp-tillsynsregleringen. Av de 30 livförsäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar, ingår 21 företag i grupper som omfattas av grupp-tillsyn enligt FRL.

Den nya Solvens II-regleringen om grupp-tillsyn utgör en vidareutveckling av bestämmelserna i försäkringsgruppsdirektivet. Det finns i övrigt inte någonting i artikel 308b.15 eller i den övriga övergångsregleringen till Solvens II-direktivet, som tyder på en avsikt att avskaffa grupp-tillsynsordningen för blandade försäkringsföretag under övergångsperioden. Verksamheten i ett blandat försäkringsföretag som regleras enligt övergångsregeln bör således omfattas av de nya bestämmelserna om grupp-tillsyn.

Av övergångsregeln framgår inte hur det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas under övergångstiden. Vad som övergripande kan konstateras är att både artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet och Solvens II-regelverket förutsätter att tjänstepensionsverksamheten ska utgöra en separat del av försäkringsföretaget (jfr vad som ovan sägs om

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EU av den 27 oktober 1998 om extra tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp.

hanteringen av separata fonder i kommissionens delegerade förordning [EU] 2015/359).

Denna utgångspunkt gör, som tidigare nämnts, det praktiskt och formellt möjligt att beräkna ett teoretiskt kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten enligt äldre solvensregler inom ett försäkringsföretag som i övrigt tillämpar Solvens II-regler. Detta teoretiska kapitalkrav bör sedan utgöra en del av det samlade kapitalkrav som ska rapporteras enligt det nya regelverket. Motsvarande bör gälla för det gruppbaseade kapitalkravet. Ett försäkringsföretag som bidrar till det gruppbaseade kapitalkravet bör kunna beräkna en del av sitt kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten enligt äldre solvensregler.

I sammanhanget bör särskilt noteras att för ett blandat försäkringsföretag gäller under övergångstiden även äldre regler för tjänstepensionsverksamheten, inklusive bestämmelser om tillsyn, rapportering och ingripande.

Enligt artikel 329.1 b i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/329 ska solvensberäkningen för en grupp även omfatta kapitalkraven och kapitalbasen i anknutna tjänstepensionsinstitut, som beräknas enligt de artiklar i tjänstepensionsdirektivet som direkt motsvarar solvenskraven enligt äldre solvensregler.

Även ett försäkringsföretag som enbart bedriver tjänstepensionsverksamhet bör omfattas av gruppreglerna i tillämpliga delar i egenskap av anknutet företag (när så är fallet). Detta följer redan av artikel 213.2 i Solvens II-direktivet (fall då grupp-tillsyn ska utövas) och ligger i linje med vad som gäller för anknutna tjänstepensionsinstitut enligt nyss nämnda artikel i EU-förordningen. Ett fullständigt undantag från grupp-tillsyn medför en risk för situationer där EU-regleringen och utländska tillsynsmyndigheter förutsätter en sådan tillsyn. Verksamheten i dessa försäkringsföretag kan beaktas inom ramen för grupp-solvensberäkningar med sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Genom gruppregler utövas även tillsyn över transaktioner inom gruppen.

I sammanhanget bör särskilt noteras att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen av grupp-tillsynsbestämmelserna i 19 kap.

Solvens II-regelverket på hela verksamheten

Det kan ifrågasättas om det är rimligt med en övergångsreglering som tvingar försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring att tillämpa i huvudsak äldre rätt under fyra år efter det att en ny och modern reglering har trätt ikraft. Rimligheten kan ifrågasättas med hänsyn till såväl kundskydd som konkurrensaspekter. Mot denna bakgrund torde det stå medlemsstaterna fritt att ge försäkringsföretag som vid lagens i kraftträdandet bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring rätt att, efter anmälan till Finansinspektionen, i stället tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten fr.o.m. den 1 januari 2016. En sådan möjlighet bör införas.

Regeringens förslag: Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag övergångsvis ska använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkoren för sådana undantag och beräkningen av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur och den närmare beräkningen av övergångsjusteringen.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda den övergångsvisa justeringen av den riskfria räntestrukturen ska – som en del av sin solvens- och verksamhetsrapport – offentliggöra företagets användning av den övergångsvisa justeringen och då även kvantifiera effekterna på den finansiella ställningen av att inte tillämpa justeringen, kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Av artikel 77.2 första stycket i Solvens II-direktivet framgår att bästa skattningen ska fastställas med tillämpning av riskfria räntesatser för relevanta durationer (löptider). Nu föreslås att det i den grundläggande lagregeln preciseras att den bästa skattningen ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur, medan de mer detaljerade bestämmelserna kring bl.a. beräkningen av den bästa skattningen ska meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag, se 5 kap. 13 §.

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom artikel 308c i Solvens II-direktivet – särskilda övergångsbestämmelser för de riskfria räntesatserna.

Enligt artikel 308c.1 får försäkringsföretag, med tillsynsmyndighetens förhandsgodkännande, tillämpa en tillfällig justering på de riskfria räntesatserna för relevanta durationer i fråga om godkända försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser.

Enligt artikel 308c.2 ska justeringen av räntesatserna för varje valuta beräknas med utgångspunkt i skillnaden mellan den räntesats som företaget ska tillämpa enligt de regler som gäller per 31 december 2015 och en räntesats som härleds ur de regler som gäller enligt Solvens II-direktivet. Den ursprungliga justeringen – som alltså utgörs av skillnaden mellan de båda räntesatserna vid dagen för ikraftträdandet – ska vara 100 procent under år 2016 för att sedan linjärt minska till 0 procent under år 2032. I artikel 308c.2 finns vidare vissa detaljbestämmelser kring vilka räntor som ska ligga till grund för beräkningen av den övergångsvisa justeringen.

Som framgått ovan får den övergångsvisa justeringen av räntesatserna endast användas i fråga om *godkända* försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser, och i artikel 308c.3 finns bestämmelser om vilka kriterier

som måste vara uppfyllda för att försäkrings- eller återförsäkringsåtaganden ska kunna ”godkännas”. I nyss nämnda artikel finns även bestämmelser om förhållandet till s.k. matchningsjustering. I artikel 308c.4 a och b finns bestämmelser om hur den övergångsvisa justeringen förhåller sig till s.k. volatilitetsjustering och till den särskilda övergångsregleringen för de försäkringstekniska avsättningarna (artikel 308d). Slutligen finns det i artikel 308c.4 c bestämmelser om att försäkringsföretag som använder den övergångsvisa justeringen av de riskfria räntesatserna ska offentliggöra viss information kring detta i sin solvens- och verksamhetsrapport.

Möjligheten att få tillstånd till övergångsvis justering av de riskfria räntesatserna bör framgå av en ny bestämmelse i 5 kap. FRL, medan de närmare kraven för tillstånd kan tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om villkoren för sådana undantag och beräkningen av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur. En liknande lagstiftningsteknik har använts i den nu gällande regleringen när det gäller t.ex. möjligheten att använda s.k. företagsspecifika parameterar, se 8 kap. 7 § och 8 kap. 22 § 2 FRL. Det finns därför anledning att föreslå en liknande lagstiftningsteknik när det gäller regleringen av de s.k. matchnings- och volatilitetsjusteringarna.

När det särskilt gäller de krav på offentliggörande som införs genom artikel 308c.4 c bör bestämmelserna lämpligen införas genom föreskrifter på lägre nivå än lag, med stöd av det bemyndigande att meddela föreskrifter om innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten som nu föreslås, se 16 kap. 9 § 1 FRL. Enligt regeringens mening får uppgifter om företagets användning av övergångsvisa justeringar av de riskfria räntesatserna anses vara detaljkrav på beskrivningen av företagets ”värderingsmetoder för solvensändamål”, jfr 16 kap. 2 § första stycket 4 FRL.

24.2.12 Försäkringstekniska avsättningar

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, övergångsvis använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkoren för sådana undantag och beräkningen av det tillfälliga avdraget.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Solvens II-direktivet om att försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda särskilda avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska – som en del av sin solvens- och verksamhetsrapport – offentliggöra företagets användning av de särskilda avdragen och då även kvantifiera effekterna på den finansiella ställningen av att inte tillämpa avdragen, kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I artikel 76 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar. Nu föreslås att merparten de mer detaljerade bestämmelserna kring beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag (se 5 kap. 13 § FRL och avsnitt 11).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom artikel 308d i Solvens II-direktivet – särskilda övergångsåtgärder för de försäkringstekniska avsättningarna.

Enligt artikel 308d.1 får försäkringsföretag, med tillsynsmyndighetens förhandsgodkännande, tillämpa ett tillfälligt avdrag för försäkringstekniska avsättningar. Avdraget får tillämpas på ”affärsgränsvivå”.

Enligt artikel 308d.2 ska det tillfälliga avdraget motsvara en andel av skillnaden mellan försäkringstekniska avsättningar beräknade enligt artikel 76 i Solvens II-direktivet och försäkringstekniska avsättningar beräknade enligt den reglering som gäller per 31 december 2015. Den maximala andelen som kan dras av ska minska linjärt från 100 procent under år 2016 till noll procent under år 2032. I artikel 308b.2 andra stycket finns bestämmelser om hur det tillfälliga avdraget förhåller sig till s.k. volatilitetsjustering.

I artikel 308d.3 finns bestämmelser om att försäkringsföretaget, med tillsynsmyndighetens förhandsgodkännande eller på myndighetens initiativ, får göra vissa justeringar av de belopp som används vid beräkningen av det tillfälliga avdraget. Justeringarna får göras vartannat år, eller oftare om företagets riskprofil har ändrats väsentligt.

I artikel 308d.4 finns bestämmelser om att det tillfälliga avdraget får begränsas av tillsynsmyndigheten under vissa förutsättningar, nämligen om en tillämpning av det tillfälliga avdraget kan leda till en minskning av de krav på finansiella medel som skulle gälla vid en tillämpning av de regler som gäller per 31 december 2015.

Enligt artikel 308d.5 a får ett försäkringsföretag inte tillämpa det tillfälliga avdraget i kombination med den övergångsvisa justeringen av de riskfria räntesatserna. Enligt artikel 308b.5 b ska ett försäkringsföretag som använder det tillfälliga avdraget och som inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet utan tillämpning av det tillfälliga avdraget lämna in en årlig lägesrapport. I lägesrapporten ska företaget redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortskrider med att senast 1 januari 2031 uppfylla solvenskapitalkravet. Slutligen finns det i artikel 308d.5 c bestämmelser om att försäkringsföretag som använder tillfälliga avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna ska offentliggöra viss information kring detta i sin solvens- och verksamhetsrapport.

Möjligheten att få tillstånd till tillfälligt avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna bör framgå av en ny bestämmelse i 5 kap. FRL, medan bestämmelserna kring de närmare villkoren för tillstånd och beräkning av det tillfälliga avdraget kan tas in i föreskrifter på lägre nivå. Detsamma gäller bestämmelserna om möjligheterna till justerade beräkningar och bestämmelserna kring vad som ska gälla när det tillfälliga avdraget är en förutsättning för att försäkringsföretaget ska uppfylla solvenskapitalkravet. En liknande lagstiftningsteknik har använts

i den nu gällande regleringen när det gäller t.ex. möjligheten att använda s.k. företagsspecifika parameterar, se 8 kap. 7 § och 8 kap. 20 § 2 FRL, och en liknande lagstiftningsteknik bör användas även när det gäller regleringen av de s.k. matchnings- och volatilitetsjusteringarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om villkoren för undantag att övergångsvis använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna och beräkningen av det tillfälliga avdraget.

När det särskilt gäller de krav på offentliggörande som införs genom artikel 308d.5 c bör bestämmelserna lämpligen införas genom föreskrifter på lägre nivå än lag, med stöd av det bemyndigande att meddela föreskrifter om innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten som nu föreslås (se 16 kap. 9 § 1 FRL och avsnitt 16). Uppgifter om företagets användning av övergångsvisa justeringar av de riskfria räntesatserna får anses vara detaljkrav på beskrivningen av företagets ”värderingsmetoder för solvensändamål”, jfr 16 kap. 2 § första stycket 4 FRL.

24.2.13 Interna modeller för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet

Regeringens bedömning: Det bör inte införas någon övergångsregel av innebörd att ett försäkringsföretag, som är moderföretag och som finns i toppen av en grupp, t.o.m. 31 mars 2022 får ansöka om godkännande av en intern modell för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet på en urskiljbar del av en grupp som uppvisar en väsentligt annorlunda riskprofil än de övriga företagen i gruppen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 230 och 231 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om interna modeller för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet. Nu föreslås att delar av dessa bestämmelser genomförs genom nya bestämmelser i lag, men att bestämmelser om hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas ska meddelas genom föreskrifter på lägre nivå (se avsnitt 19).

Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom artikel 308b.16 i Solvens II-direktivet – en möjlighet för medlemsländerna att tillämpa en särskild övergångsregel avseende ansökningar för beräkning av det gruppbaseade solvenskapitalkravet.

Enligt artikel 308b.16 får medlemsstaterna ge det moderförsäkrings- eller moderåterförsäkringsföretag som har det yttersta ägarintresset möjlighet att under en period t.o.m. 31 mars 2022 ansöka om godkännande av en gruppintern modell som tillämpas på en del av en grupp, om både företaget och företaget med det yttersta ägarintresset är belägna i

samma medlemsstat och om denna del utgör en urskiljbar del som uppvisar en väsentligt annorlunda riskprofil än de övriga i gruppen.

Artikeln ställer således inte något krav på att övergångsregeln ska införas utan lämnar till medlemsstaterna att välja om den ska införas eller inte. Med utgångspunkt i svenska förhållanden saknas det anledning att införa övergångsbestämmelsen.

24.2.14 Övergångsbestämmelser för grupp

Regeringens förslag: De övergångsbestämmelser som gäller för enskilda försäkringsföretag avseende behandlingen av kapitalbasposter som har emitterats före lagens ikraftträdande, tillämpliga bestämmelser för vissa typer av lån som har utgetts före 1 januari 2011, försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar, tillfällig justering av riskfria räntor, och tillfälliga åtgärder samt ingripanden gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i försäkringsrörelselagens lydelse efter 31 december 2015, i tillämpliga delar även på gruppnivå.

De övergångsbestämmelser som gäller för enskilda försäkringsföretag avseende ingripande när kraven på tillräcklig kapitalbas inte är uppfyllda gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i försäkringsrörelselagens lydelse efter 31 december 2015, i tillämpliga delar även på gruppnivå om försäkringsföretagen i en grupp uppfyller de gruppbaseade kapitalkraven i försäkringsrörelselagens lydelse 31 december 2015 men inte uppfyller kapitalkravet på gruppnivå.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs – genom artikel 308b.17 i Solvens II-direktivet – bestämmelser om att vissa övergångsbestämmelser som gäller för enskilda försäkringsföretag även ska gälla på gruppnivå.

Enligt artikel 308b.17 första stycket ska, utan hinder av artikel 218.2 och 218.3 i Solvens II-direktivet, de övergångsbestämmelser som avses i artikel 308b punkterna 8–12 och 15 och artiklarna 308c, 308d och 308e i Solvens II-direktivet gälla i tillämpliga delar på gruppnivå.

Enligt artikel 308b.17 andra stycket ska, utan hinder av artikel 218.2, 218.3 och 218.4 i Solvens II-direktivet, de övergångsbestämmelser som avses i artikel 308b.14 gälla i tillämpliga delar på gruppnivå och om försäkrings- eller återförsäkringsföretagen med ägarintresse eller försäkrings- och återförsäkringsföretagen i en grupp uppfyller de jämkade solvenskraven enligt artikel 9 i direktiv 98/78/EG men inte uppfyller solvenskapitalkravet på gruppnivå.

Av artikel 308b.8 (till vilken 308b.17 första stycket hänvisar) framgår att övergångsbestämmelserna i artikel 308b.5–308b.7 inte bara ska gälla

för enskilda försäkringsföretag utan dessutom i tillämpliga delar ska gälla för försäkringsföretag med ägarintresse, försäkringholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag på gruppnivå i enlighet med artiklarna 254 och 256 i Solvens II-direktivet, varvid de frister som anges i artiklarna 308b.5–308b.7 ska förlängas med sex veckor.

Övergångsbestämmelserna i artikel 308b.5–308b.7 har behandlats ovan i avsnitt 24.2.2. Där konstateras att enligt nu lämnat förslag till genomförande av artikel 35 och artikel 51 kommer de senaste tidpunkterna för olika former av inrapportering och offentliggörande att bestämmas av Finansinspektionen med stöd av det bemyndigande som föreslås i 17 kap. 30 § andra stycket FRL. De särskilda övergångsbestämmelserna i artiklarna 308b.5–308b.7 avseende tidpunkter för inrapportering respektive offentliggörande som införs genom omnibus II-direktivet kräver alltså inte några lagstiftningsåtgärder.

Bemyndigandet i 17 kap. 30 § andra stycket FRL omfattar dock inte den del av artikel 308b.17 som avser tillämpligheten av artikel 308b.8 på gruppnivå. Nu föreslås däremot ett motsvarande bemyndigande för gruppnivå i 19 kap. 104 § FRL. På grund av detta bemyndigande krävs inte några lagstiftningsåtgärder för den del av artikel 308b.17 som avser artikel 308b.8 (se avsnitt 18).

När det gäller artikel 308b.12 i Solvens II-direktivet innehåller särskilda övergångsbestämmelser kring fastställandet av vissa av de parametrar som ska användas vid beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln (se avsnitt 24.2.5). Som framgått där föreslås nu att vilka närmare parametrar som ska användas vid beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln kommer att genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, jfr 8 kap. 6 § och 8 kap. 22 § 1 FRL. Det bemyndigande som föreslås i 8 kap. 22 § 1 – för föreskrifter om hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas enligt 6 § – kan som konstaterats ovan även användas för genomförandet av den nu aktuella övergångsbestämmelsen. Den särskilda övergångsbestämmelsen avseende hur kapitalkravet för aktiekurs- och räntedifferensrisk ska beräknas under de första fyra åren efter det att Solvens II-regelverket har trätt ikraft kräver alltså inga ytterligare lagstiftningsåtgärder såvitt avser enskilda försäkringsföretag.

Artikel 308b.17 innehåller som nyss konstaterats ett krav på att övergångsbestämmelserna i artikel 308b.12 ska gälla även på gruppnivå. Nu föreslås ett motsvarande bemyndigande för gruppnivå i 19 kap. 104 § FRL. Det bemyndigandet avser hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§ i samma kapitel. På grund av detta bemyndigande krävs inte några lagstiftningsåtgärder för den del av artikel 308b.17 som avser artikel 308b.12.

Artikel 308b.17 innebär även ett krav på att artikel 308d som reglerar övergångsbestämmelser avseende försäkringstekniska avsättningar ska gälla på gruppnivå. Såvitt avser enskilda försäkringsföretag har artikel 308d behandlats i avsnitt 24.2.11 där det konstaterats att artikel 308d inte föranleder några lagstiftningsåtgärder avseende enskilda försäkringsföretag eftersom bemyndiganden att meddela föreskrifter omfattar hela artikeln. Nu föreslås ett bemyndigande för gruppnivå som omfattar de detaljerade bestämmelserna i artikel 308d, se 19 kap. 104 §. På grund av

detta bemyndigande krävs inte några lagstiftningsåtgärder för den del av artikel 308b.17 som avser artikel 308d. Prop. 2015/16:9

Med ovan nämnda undantag för de delar av artikel 308b.17 som avser tillämpning på gruppnivå av artikel 308.b.8, 308b.12 och 308d bör bestämmelser motsvarande artikel 308b.17 första och andra stycket införas i lag.

Artikel 308b.17 tredje stycket är riktad endast till kommissionen och ska därför inte genomföras.

24.2.15 Krav på plan för infasning m.m.

Regeringens förslag: Ett försäkringsföretag som tillämpar bestämmelserna om justering av de riskfria räntesatserna eller om ett tillfälligt avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna, ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet utan en tillämpning av dessa bestämmelser.

Finansinspektionen ska förelägga företaget att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att företaget kan uppfylla solvenskapitalkravet senast 1 januari 2032, och att inom två månader från dagen för bristens konstaterande överlämna en plan för infasning till inspektionen.

Företaget ska överlämna en årlig lägesrapport till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska återkalla tillstånd att använda regleringen som rör justering av de riskfria räntesatserna eller ett tillfälligt avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna, om lägesrapporten visar att företaget inte kommer att kunna uppfylla solvenskapitalkravet senast 1 januari 2032.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en plan för infasning och en årlig lägesrapport.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Genom *artikel 2.80 i omnibus II-direktivet* införs det – genom artikel 308e i Solvens II-direktivet – särskilda bestämmelser om vad som ska gälla för försäkringsföretag som använder de särskilda övergångsreglerna kring justering av de riskfria räntesatserna eller ett tillfälligt avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna, och som inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet utan användning av övergångsreglerna.

Enligt artikel 308e första stycket ska ett försäkringsföretag som tillämpar övergångsbestämmelserna om justering av de riskfria räntesatserna eller om ett tillfälligt avdrag för de försäkringstekniska avsättningarna informera tillsynsmyndigheten så snart företaget konstaterar att det inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet utan en tillämpning av övergångs-

bestämmelserna. Enligt bestämmelserna ska tillsynsmyndigheten kräva att företaget vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de uppfyller solvenskapitalkravet vid utgången av övergångsperioden.

Enligt 308e andra stycket ska företaget, inom två månader från det att företaget konstaterade att det inte uppfyller solvenskapitalkravet utan tillämpning av övergångsreglerna, till sin tillsynsmyndighet lämna in en infasningsplan till tillsynsmyndigheten. I planen ska företaget redogöra för de åtgärder som har planerats för att företag ska uppfylla solvenskapitalkravet senast vid utgången av övergångsperioden. Av bestämmelsen framgår vidare att företaget får uppdatera planen under övergångsperioden.

Enligt 308e tredje stycket ska företaget varje år till sin tillsynsmyndighet lämna in en lägesrapport till sin tillsynsmyndighet, i vilken företaget ska redogöra för de åtgärder som har vidtagits. I samma stycke finns även en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska återkalla tillståndet att använda övergångsregleringen, om lägesrapporten visar att uppfyllandet av solvenskapitalkravet vid utgången av övergångsperioden är orealistisk.

Merparten av bestämmelserna i artikel 308e bör tas in i lag. Bestämmelserna om det närmare innehållet i en infasningsplan och en lägesrapport bör dock meddelas genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om innehållet i en plan för infasning och en årlig lägesrapport.

25 Förslagets konsekvenser

Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Det innehåller bl.a. förändrade kapitalkrav för försäkringsföretagen, tydligare krav på företagsstyrning och riskhantering, förändrade regler i tillsynsprocessen samt mer omfattande krav på försäkringsföretagens rapportering och offentliggörande av information. Regleringen i Solvens II-direktivet innebär att den nuvarande försäkringsrörelselagen måste revideras kraftigt. Detta kommer få konsekvenser för samtliga europeiska försäkringssföretag.

I samband med direktivets antagande har omfattande konsekvensanalyser gjorts av EU-kommissionen.³⁵ Därutöver har CEIOPS/Eiopa utfört fem enkätundersökningar på EU-nivå (Quantitative Impact studies, QIS) och en särskild enkätundersökning med avseende på regleringen av s.k. långa åtaganden, där försäkringsföretagen själva gjort beräkningar över hur regelförslagen påverkar företagen.

Solvens II-direktivet är i stor utsträckning ett fullharmoniseringsdirektiv. Det innebär att det finns små möjligheter att avvika från dess bestämmelser. Konsekvensanalysen är därmed gjord med hela Solvens II-regelverket i tanke.

³⁵ Se t.ex. Solvency II Impact Assessment Report, COM(2007) 361 final, SEC(2007) 870.

Samtliga svenska försäkringsföretag omfattas av den reformerade försäkringsrörelselagen. Regering föreslår dock att mindre företag ska kunna undantas från delar av den reformerade lagen. De som undantas på grund av sin storlek bör inte omfattas av Solvens II-regelverket. Totalt rör det sig om cirka 160 försäkringsföretag och knappt 20 försäkringsgrupper som omfattas av detta regelverk.

Försäkringsföretag per 31 december 2014

	Antal	Varav ömsesidiga bolag	Under likvidation	Omfattas av SII
Rikstäckande företag	124	11		116
Livförsäkringsföretag	29	5	3	28
Fondförsäkringsföretag	9			8
Skadeförsäkringsföretag	86	6	4	80
varav skadecaptive	45		1	43
Lokala skadebolag	131	130		47
Större lokala bolag	40	39		34
Mindre lokala bolag	19	19	7	13
Kreatursbolag	72	72	6	0
	255	141		163

Källa: Finansinspektionen

25.1 Konsekvenser för försäkringsföretagen

De flesta svenska försäkringsföretag har under flera år förberett sig inför Solvens II-regelverket i flera steg. Finansinspektionen bedömer att de företag som under 2014 och 2015 följt Eiopas riktlinjer för förberedelser kommer att ha begränsade engångskostnader i samband med att regelverket träder ikraft. De företag som däremot inte deltar i det förberedande arbetet kommer förmodligen få högre kostnader för att komma ifatt. Finansinspektionen räknar därmed att försäkringsföretagen redan tagit – eller under förberedelsefasen kommer ha tagit – merparten av de engångskostnader som Solvens II-regelverket medför.

Solvens II-direktivet innebär att försäkringsföretag ska tillämpa nya metoder för beräkning av kapitalkravet, inklusive nya värderingsregler för försäkringstekniska avsättningar. I QIS-enkäterna har beräkningar gjorts av hur dessa nya regler påverkar företagen. Finansinspektionen har ansvarat för insamlingen, kontrollen och sammanställningen av den svenska delen av de europeiska enkäterna till försäkringsbranschen. I dessa enkäter har de svenska företagen gjort beräkningar över hur Solvens II-direktivet och de regelförslag avseende värdering och kapitalkrav som finns i EU-förordningen på nivå 2, påverkar de svenska företagen. Detta ger en god bild av hur kraven kommer att påverka försäkringsföretagen i Sverige. De försäkringsföretag som deltog i den enkät

som gjordes 2014, ca 155 stycken, uppskattade sina totala kostnader för att genomföra Solvens II-regelverket till cirka 3,4 miljarder kronor. En del i problematiken för företagen ligger i att Solvens II-regelverket består av många olika delar och att alla de regler som företagen ska tillämpa inte längre kommer finnas samlade. Det kommer finnas regler både i t.ex. lag och i EU-förordningar vilket gör det svårare för företagen att få en överblick över regelverket, det är dock inte möjligt att förutse vilka kostnader detta kan innebära för företagen.

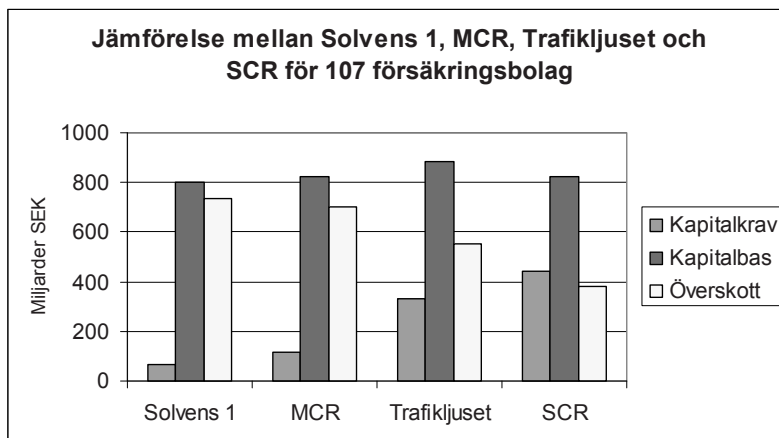
Ökade kapitalkrav

Som framgår av Solvens II-direktivet introduceras två nya kapitalkrav. Det ena är solvenskapitalkravet (SCR), som företagen normalt ska uppfylla. Det andra är minimikapitalkravet (MCR), som är schablonmässigt beräknat och ett krav som företaget inte får gå underskrida.

Solvens II-regleringen innebär en mycket kraftig ökning av kapitalkravet jämfört med dagens lagreglering. Resultatet av QIS 5-enkäten indikerar att det samlade solvenskapitalet för den svenska försäkringsbranschen blir ca 6–7 gånger högre än under Solvens I-regleringen (se figur 1). Detta innebär emellertid inte att försäkringsbolagens totala kapital ska öka i en sådan utsträckning utan kravet avser endast det kapital som ska finnas utöver det kapital som ska täcka försäkringstekniska avsättningar. Det kapital som krävs för att täcka bästa skattning, riskmarginal och det lagstadgade kapitalkravet ökar med omkring en femtedel för livbolagen, medan det i praktiken är oförändrat för skadeförsäkringsföretagen.

Minimikapitalkravet beräknas bli dubbelt så högt som nuvarande kapitalkrav enligt Solvens I-regleringen. Detta är en omfattande höjning för framför allt livförsäkringsföretagen. I det sammanhanget bör man dock uppmärksamma att dagens försäkringstagarskydd också baseras på en säkerhetsmarginal i värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna som nu försvinner. Ökningen av kapitalkraven motverkas därför delvis av att kapitalbasen också ökar till följd av att befintliga buffertar synliggörs. I praktiken styrs dock försäkringsföretagens kapitalkrav för närvarande inte enbart av lagreglerna utan även av Finansinspektionens trafikljustest,³⁶ trots att detta givetvis inte är ett formellt kapitalkrav utan enbart ett tillsynsverktyg. Kraven från trafikljustestet ligger väsentligt högre än Solvens I-kraven. Det nya solvenskapitalkravet är emellertid också i genomsnitt ca en tredjedel högre än trafikljusets krav.

³⁶ Trafikljuset är en del av Finansinspektionens metodik för tillsyn över svenska försäkringsföretag. Detta "stresstest" mäter hur väl företagen klarar av exponeringar mot olika finansiella risker och försäkringsrisker.

Över hälften av de svenska försäkringsföretagen har en kapitalbas i dagsläget som är mer än dubbelt så stor som det nya solvenskapitalkravet. En handfull företag har en kapitalbas som är mer än fem gånger så stor som det nya kravet. Cirka vart femte företag har emellertid för lite kapital och klarar inte det nya solvenskapitalkravet utan åtgärder.

De nya kapitalkraven kan antingen beräknas utifrån en standardmodell eller genom att företagen tillämpar en fullständig eller partiell intern modell. Sannolikt kommer ett tiotal av försäkringsföretagen att använda sig av interna modeller för att på så sätt få fram ett solvenskapitalkrav som mer exakt speglar försäkringsföretagets risker. Ett försäkringsföretag som inte klarar det nya solvenskapitalkravet när direktivet träder i kraft måste vidta åtgärder för att uppfylla kravet senast 31 december 2017. Företag som inte klarar det nya minimikapitalkravet när direktivet träder i kraft måste uppfylla kraven senast 31 december 2016, annars måste företaget avvecklas. I båda fallen följer detta av övergångsregler till Solvens II-direktivet. Det är långt ifrån säkert att alla företag kan skaffa det kapital som krävs, alternativt dra ned riskerna i rörelsen i tillräcklig mån. Införandet av Solvens II-direktivet kan således innebära att några försäkringsföretag försvinner genom att dessa sätts i s.k. run off (ordnad avveckling av företaget) eller genom att försäkringsbeståndet överläts eller köps upp av annat försäkringsföretag.

En mer korrekt prissättning och effektivare kapitalutnyttjande

Det mer avancerade sättet att beräkna kapitalkravet enligt Solvens II-reglerna kommer på ett tydligare sätt åskådliggöra vilka kapitalkostnader som är förknippade med de olika försäkringsriskerna och därmed bör företagen kunna prissätta sina försäkringsprodukter på ett mer ändamålsenligt sätt. Detta bör gynna försäkringskunderna genom att premien (prissättningen) kan beräknas mer exakt på respektive försäkringsprodukt utifrån rådande omständigheter.

I det nya regelverket ska försäkringstekniska avsättningar (FTA) värderas utifrån en bästa skattning av framtida kassaflöden, med ett tillägg av en riskmarginal. Den bästa skattningen utgörs av det förväntade nuvärdet av framtida kassaflöden som kan uppkomma till följd av ingångna försäkringsavtal, medan riskmarginalen ska motsvara kapitalkostnaden för att hålla en kapitalbas motsvarande solvenskapitalkravet.

Enligt beräkningar framgår det att FTA ökar för ungefär hälften av de svenska livförsäkringsföretagen, medan övriga får lägre FTA. Att inte alla får en lägre FTA beror bl.a. på att en stor del av livförsäkringsverksamheten i dag lyder under tjänstepensionsregleringen som inte ska värderas med säkerhetsbuffert samt att företagen nu ska beräkna en riskmarginal.

För skadebolagen får en klart övervägande del lägre FTA. Det beror sannolikt på att skadebolagen enligt det nuvarande regelverket inte ska diskontera skadefall som förväntas inträffa inom en fyraårsperiod. En tredjedel fick dock högre FTA beroende på att företagen inte tidigare haft kravet på betryggande antagande och inte heller beräknat någon riskmarginal.

Anpassad riskhantering och företagsstyrning

En central del av Solvens II-regelverket rör företagets riskkontroll och styrning. Regelverket innebär att försäkringsföretagen måste analysera varje del av verksamheten, mäta sina risker och beräkna de kapitalkrav dessa risker genererar. Många av försäkringsföretagen har redan anpassat sin riskkontroll och företagsstyrning för att kunna möta de nya kraven. En viktig del av detta är kravet på att försäkringsföretagen regelbundet ska göra en egen risk- och solvensbedömning (ORSA) som ska vara en integrerad del i affärsstrategin och som ska beaktas vid strategiska beslut. För att möta de nya kraven måste företagen anpassa sina it- och rapporteringssystem för att kunna hantera det ökade rapporteringskraven som Solvens II-direktivet medför (se nedan).

De stora och systemviktiga företagen ligger långt framme och har till stor del redan anpassat sina system för kommande regelverk och har därmed även tagit stora delar av investeringskostnaderna. Jämfört med nuvarande regelverk kommer emellertid Solvens II-regelverket att ställa betydligt högre krav på system och tillgång till kvalificerad personal inom bolagens riskkontrollfunktioner, vilket sannolikt ändå kommer bidra till högre indirekta kostnader för försäkringsföretagen när Solvens II-direktivet är genomfört. Även större krav på analys, styrning och kontroll kommer att bidra till högre administrationskostnader. Kostnaderna blir störst i övergångsfasen då företagen ska ta fram interna rutiner och anpassa it-system.

Sammantaget bör dock det nya regelverket leda till en ökad och bättre riskkontroll och styrning av företagen, vilket i sin tur bör minska risken betydligt för ekonomiska problem och för de kostnader som det för med sig för försäkringstagare, ägare och samhället.

Företagen ska enligt direktivet årligen offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport och till Finansinspektionen lämna en omfattande tillsynsrapportering. Därutöver kommer det att finnas särskilda krav på att uppdatera tidigare publicerad information om företaget inte längre uppfyller minimikapitalkravet. Denna uppdatering ska ske omedelbart då underskottet upptäcks och har inte underskottet korrigerats efter tre månader från upptäckt ska underskottet offentliggöras. Även om solvenskapitalkravet underskrids i väsentlig grad finns krav på att uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter. De nya reglerna kommer att ge aktieägare, långivare, försäkringstagare och andra intressenter en bättre insyn i försäkringsföretagens finansiella ställning och verksamhet. De nya reglerna kommer innebära att redovisningen blir betydligt mer transparent, vilket kommer att göra det lättare för utomstående intressenter att bedöma och utvärdera verksamheten.

Konsekvenser för mindre försäkringsföretag

Mindre försäkringsföretag har, enligt lagförslaget, möjlighet att ansöka om undantag från bestämmelserna i lagen om solvens och offentliggörande av information. Vid prövning av undantag ska Finansinspektionen beakta proportionalitetsprincipen, dvs. att dessa bestämmelser ska tillämpas proportionellt i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i varje försäkringsföretags verksamhet. Detta får särskild betydelse för de minsta försäkringsföretagen.

Dessa möjligheter till undantag och lättnader kan förväntas förenkla kraven på bland annat rapportering och verksamhetsplanen för nya företag i denna kategori. Det bör dock betonas att mindre företag i många fall har mindre utvecklade funktioner för exempelvis riskhantering, regelefterlevnad och styrning, vilket medför att anpassning till reglerna kan innebära en relativt sett högre kostnad jämfört med större företag.

25.2 Konsekvenser för försäkringsmarknaden

Ökad koncentration

Solvens II-direktivet innebär att kapitalkraven höjs kraftigt, samtidigt som försäkringsföretag och grupper får tillgodoräkna sig diversifieringseffekter av att ha flera olika typer av försäkringsprodukter. Detta kommer att innebära att försäkringsföretag med låg kapitalisering som i dag erbjuder enstaka produkter, får incitament att fusionera eller på annat sätt gå upp i större försäkringskoncerner. Detta för att kunna erhålla diversifieringseffekter och på så sätt få ned sina kapitalkostnader. Ökade administrativa kostnader och krav på nya funktioner kommer sannolikt också bidra till att mindre försäkringsföretag kommer söka partners eller fusioner för att få skal fördelar och därmed kunna ha en prissättning som är konkurrenskraftig. Mer allmänt kommer fusioner och beståndöverlåtelser att öka i antal.

Om detta resulterar i en alltför hög grad av koncentration i form av ett fåtal aktörer på marknaden inom vissa produktsortiment, kan det få nega-

tiva effekter för konkurrensen och i slutändan för konsumenterna. Ökad koncentration på försäkringsmarknaden kan dock även resultera i mer stabila företag, vilket i slutändan gynnar konsumenterna.

Mindre försäkringsinnehåll

Det faktum att Solvens II-reglerna innebär ökade kapitalkrav för med sig att försäkringsprodukter, allt annat lika, blir dyrare. I det fall försäkringstagarna inte uppfattar att vinsten i form av minskad kreditrisk för försäkringsföretaget (till följd av högre kapitalkrav och bättre riskkontroll) uppväger prisökningen, kan det komma att resultera i en minskad efterfrågan på vissa försäkringsprodukter.

Ett alternativ till att höja priset på försäkringsprodukter är att förändra dem så att de binder mindre kapital. När det gäller livförsäkringsmarknaden kan detta ske genom att justera marknadsrisken genom att exempelvis minska andelen aktier i tillgångar som täcker FTA. Detta kommer dock att bidra till att den förväntade avkastningen sjunker och därmed kan de framtida pensionerna bli lägre – något som även kan resultera i en minskad efterfrågan på livförsäkringssparande.

Ett alternativ för livbolagen att reducera kapitalkravet, utan att minska den förväntade avkastningen, är att minska garantiinnehållet för nya avtal, t.ex. genom att sänka den garanterade avkastningen i traditionellt livförsäkringssparande. Försäkringstagarnas alternativ när det gäller mer garanterade pensionsprodukter kan därmed på sikt komma att minska och pensionsnivåerna kan komma att skilja sig betydligt för likartade pensionstagare i framtiden jämfört med i dag beroende på hur väl pensionstagararen lyckats med att placera sina pensionspengar. Det kan också innebära att pensionsutbetalningar ändras från att vara livslånga till att bli tidsbestämda, vilket innebär ett sämre ekonomiskt skydd vid lång livslängd.

Solvens II-regelverket ger således incitament för försäkringsföretagen, med anledning av de nya kapitalkraven, att ytterligare påskynda försäkringstagare att gå över från traditionellt livförsäkringssparande till fondförsäkring, en trend som setts under det senaste decenniet. Sammantaget kan detta leda till att försäkringstagarna får produkter med en lägre försäkringsandel i framtiden, något som kan få negativa konsekvenser för framtida pensionärer. De försäkringstagare som är kunder i finansiellt starka bolag kommer dock att ha en större valmöjlighet att fortsätta spara i en traditionell försäkringslösning än kunder i finansiellt svagare bolag som sannolikt helt eller delvis kommer behöva ändra förvaltningsstrategi.

Högre inträdesbarriärer

Som berörts ovan kommer det vara viktigt i framtiden att vara kund i ett finansiellt starkt försäkringsföretag, om man ska kunna räkna med att få någon återbäring utöver den garanterade avkastningen på sitt försäkringskapital. I dag finns ett antal livbolag som med bred marginal uppfyller de nya solvenskapitalkraven. Dessa är nästan uteslutande äldre livförsäkringsföretag som byggt upp sitt kapital under lång tid och som har ett stort riskkapital ackumulerat i sina konsolideringsfonder. De gamla livbolagens välkapitaliserade balansräkningar gör att det finns begränsade möjligheter för nya aktörer att slå sig in på försäkringsmarknaden. Det blir

helt enkelt svårt för dem att kunna matcha de gamla företagens försäkringsvillkor och riskprofil. De etablerade företagen har därför goda förutsättningar att bibehålla sina marknadsledande positioner i och med införandet av det nya regelverket. Däremot har nya bolag som är inriktade mot fondförsäkring goda möjligheter att komma in på marknaden, eftersom kapitalkraven blir betydligt lägre i dessa bolag jämfört med för de traditionella livbolagen. Sammantaget kan således konkurrensen komma att minska ytterligare med det nya regelverket, vilket kan komma att avspeglas i t.ex. högre avgiftsnivåer.

25.3 Konsekvenser för kapitalmarknaden

Försäkringsföretagen är stora placerare på kapitalmarknaden och större regelförändringar för försäkringsföretagen påverkar därför normalt de finansiella marknaderna och i förlängningen hela samhällsekonomin. Beräkningen av solvenskapitalkraven i den del som avser marknadsrisk kommer ge försäkringsföretagen incitament att bättre löptidsmatcha tillgångar och skulder då bristande matchning ger högre kapitalkrav. Högre matchningskrav ökar efterfrågan på ränteinstrument med långa löptider, vilket påverkar marknadsräntorna, allt annat lika. Även aktiemarknaden påverkas av hur försäkringsföretagen allokerar sina portföljer.

Det nya regelverket innebär högre kapitalkrav för aktieplaceringar, vilket kan komma att bidra till att finansiellt svagare försäkringsföretag måste minska sina aktieandelar. Detta kan i sin tur leda till minskad efterfrågan på aktier och högre efterfrågan på obligationer och andra mindre volatila tillgångar. I och med beräkningen av solvenskapitalkravet ges försäkringsföretagen incitament att diversifiera till andra tillgångsslag såsom fastigheter, infrastrukturinvesteringar och riskkapitalinvesteringar. Det ger också incitament att investera i bostadsobligationer eller andra obligationer som innehåller kreditrisk. Företagsobligationsmarknaden, som idag är relativt liten i Sverige, skulle även kunna utvecklas positivt i och med denna förändring.

Eftersom försäkringsföretagen i beräkningen av solvenskapitalkravet fullt ut kommer att kunna tillgodoräkna sig effekten av olika typer av riskminskningsstrategier är det sannolikt att nya typer av instrument, skräddarsydda för Solvens II-regelverket, kommer att utvecklas.

Ökad efterfrågan på långa obligationer

Beräkningen av solvenskapitalkraven kommer att ge försäkringsföretagen starka incitament att bättre löptidsmatcha skulder och tillgångar. Det bör emellertid noteras att de svenska bolagen redan i dag har incitament till en ökad löptidsmatchning genom trafikljussystemet. Försäkringsföretag med långa åtaganden, t.ex. livförsäkringsbolag, placerar i dag oftast i obligationer med kort genomsnittlig löptid, där utbudet är större. Avsaknaden av matchning ger en stor känslighet för ränteförändringar. Företagen får nu starkare incitament att löptidsmatcha skuld- och tillgångssida, då en bristande matchning ger högre kapitalkrav.

Ett problem är att den genomsnittliga löptiden på de obligationer som är utestående på dagens svenska obligationsmarknad är relativt kort. Det

finns således en brist på långa obligationer över fem år, vilket kan leda till fallande långa räntor om försäkringsföretagen börjar köpa i större omfattning, samtidigt som det inte är möjligt för företagen att göra fullständiga matchningar av sina portföljer. Efter beslut från Finansinspektionen kan försäkringsföretagen dock från den 31 december 2013 använda sig av en förutbestämd långsiktig terminsränta, fastställd till 4,2 procent, då de fastställer räntesatserna på diskonteringsräntekurvan. Det innebär att terminsräntorna efter tioårspunkten väger in – och vid tjugooårspunkten konvergerar till, den fastställda långsiktiga terminsräntan. I svenska kronor sätts tidpunkten för konvergens till längsta löptid plus 10 år, dvs. till 20 år. Även om det finns noterade swapräntor på längre löptider är likviditeten mycket låg i dessa instrument och uppfyller inte kravet på likviditet.

Den nya metoden gör att diskonteringsräntan inte blir lika känslig för svängningar på marknaden då den är både marknads- och modellbaserad. I praktiken innebär detta att företagen fortsätter att använda marknadsdata för att bestämma räntekurvan på löptider upp till 20 år, medan de kan beräkna längre åtagande genom att extrapolera marknadsräntan mot den aviserade terminsräntan. Det gör att försäkringsföretagen inte kommer bli beroende av att löptidsmatcha sina åtaganden över 10 år med obligationer på motsvarande löptider. Det bör leda till att efterfrågan på riktigt långa obligationer blir begränsad även framöver och därmed minskar risken för kraftiga räntefall orsakat av massiva köp från försäkringsföretagen.

Företag som berörs av de nya reglerna är i huvudsak livförsäkringsföretag och skadeförsäkringsföretag med liv- och sjukräntor. Även tjänstepensionskassor ska kunna använda den nya metoden. Andra metoder för att öka löptiden är att använda derivatmarknaden. Genom swapkontrakt kan försäkringsföretagen löptidsomvandla en kort obligationsportfölj till en längre löptid. För att denna marknad ska kunna växa krävs emellertid att det finns motparter som är villiga att ta en motsatt position. På t.ex. aktiemarknaden har intresset minskat betydligt för att inneha långa derivatkontrakt. Anledningen till detta är att dessa oftast har en låg eller obefintlig likviditet, är svåra att marknadsvärdera och binder kapital. Att köpa utländska obligationer med längre löptider och försäkra bort valutarisken är också ett alternativ för företagen att bättre kunna matcha löptiderna.

Den metod som sedan den 31 december 2013 används i Sverige för att fastställa diskonteringsräntekurvan är dock inte exakt densamma som den metod som kommer gälla efter att Solvens II-regelverket har trätt i kraft. Den metod som ska användas för att bestämma den grundläggande diskonteringsräntekurvan i svenska kronor fastställs då av Eiopa med ledning av vad som anges i Solvens II-direktivet och i delegerade akter. Denna metod har ännu inte slutgiltigt beslutats, men den kommer inte helt och hållet att överensstämma med den nuvarande svenska metoden, även om Eiopas metod också kommer att vara både marknads- och modellbaserad med konvergens till en förutbestämd långsiktig terminsränta. Eiopas metod använder enbart marknadsdata upp till 10 år och terminsräntorna därefter väger den in den långsiktiga jämviktsräntan på 4,2 procent fram till 20 år då konvergens sker.

Det finns kända problem med den metod som Eiopa tidigare har förespråkats och som ledde Finansinspektionen till att välja en annan metod. Dessa problem består huvudsakligen i en mycket stor räntekänslighet mot tioårsräntan och mycket komplexa och kostsamma hedgingsstrategier för de försäkringsföretag som behöver skydda sig mot förändringar i marknadsräntorna. Dessa problem kan leda till en markant ökad efterfrågan på tioåriga ränteinstrument, vilket leder till en press nedåt på tioårsräntan, samtidigt som instrument med längre löptider efterfrågas i mindre utsträckning. Det senare kan innebära att räntorna på riktigt långa löptider stiger i förhållande till kortare räntor och att marknaden för långa obligationer påverkas genom att Riksgälden blir mindre intresserade av att ge ut sådana obligationer.³⁷

Utöver metoden för att bestämma den grundläggande diskonteringsräntekurvan tillkommer dock – då Solvens II-regelverket har trätt i kraft – möjligheten till att justera räntekurvan med volatilitets- och matchningsjusteringar. I dessa fall kan särskilt matchningsjusteringar leda till en större efterfrågan på långa obligationer, för det fall att dessa kommer att användas frekvent bland försäkringsföretagen.

Sammantaget kommer efterfrågan på långa obligationer avgöras av den metod som Eiopa väljer för den grundläggande diskonteringsräntekurvan tillsammans med den utsträckning i vilken svenska försäkringsföretag antingen behöver (kapitalsvaga företag) eller önskar matcha sina åtaganden.

Minskad efterfrågan på aktier?

Kapitalkravet för aktierisk kommer att öka med det nya Solvens II-regelverket. Detta gäller jämfört såväl med Solvens I-reglerna – där kapitalkravet inte bedöms utifrån riskerna på tillgångssidan – som i förhållande till reglerna om aktiekursrisk i trafikljuset. De företag som i dag inte bedöms kunna uppfylla de nya solvenskraven har starka incitament att dra ned risken i sina placeringar för att klara kraven och skapa en betryggande marginal till dessa. Ett sätt att göra det är att placera en mindre andel i aktier och i stället öka sina investeringar i obligationer. Många försäkringsföretag – särskilt de största – är emellertid välkonsoliderade och kommer inte att behöva förändra sin placeringsstrategi. Därmed är risken relativt låg för att det nya regelverket kommer att innebära en större tillgångsförflyttning från aktier till obligationer, åtminstone på kort och medellång sikt.

Skulle dock efterfrågan på aktier från försäkringssektorn minska kraftigt kan detta påverka den svenska riskkapitalförsörjningen. Med hänsyn till den internationella interaktionen av kapitalmarknaderna ska dock inte risken överdrivas – ett bortfall av svenska institutioner borde således kunna kompenseras med efterfrågan från utländska aktörer.

³⁷ Se Riksgäldskontorets remissvar till Finansinspektionen avseende föreskriften och allmänna rådet om försäkringsföretagens val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2013:23).

Vid beräkning av solvenskapitalkravet kan försäkringsföretagen använda sig av en standardformel. I Solvens II-regelverket finns det, i likhet med gällande regelverk, utrymme att göra långsiktiga, hållbara investeringar i onoterade tillgångar som exempelvis infrastruktur och förnyelsebar energi. Hur mycket utrymme det finns i praktiken avgörs dock bland annat av försäkringsföretagens solvenssituation. Hur stora möjligheter företagen har att göra investeringar utanför basområdena (noterade OECD-aktier, obligationer och fastigheter) styrs främst av hur stark deras kapitalbas är samt vilka utfästelser man gjort till sina försäkringstagare. Generellt dock så kommer kapitalkravet för denna typ av investeringar vara högre än exempelvis noterade OECD-aktier.

25.4 Konsekvenser för försäkringstagarna

Solvens II-direktivet innebär en skärpning av såväl solvenskapitalkravet som kravet på riskkontroll. Det innebär att den enskilde konsumenten kan förvänta sig en förbättrad stabilitet i försäkringsbranschen som helhet. Solvenskapitalkraven ska kalibrerats så att de motsvarar en fallissemangsrisk på 0,5 procent under kommande 12 månader. Försäkringsföretagen kommer dock i de flesta fall ha en kapitalbas som med marginal klarar solvenskapitalkravet. Risken för ekonomiskt obestånd kommer således i praktiken sannolikt att vara ännu lägre än den lagstadgade nivån. Baksidan av de skärpta reglerna är de kostnader som försäkringsföretagen drabbas av till följd av högre kapitalkrav samt kostnader för ökad riskkontroll och administration. Dessa kostnader kommer troligtvis att föras över på försäkringstagarna, vilken kan leda till att deras kapitaltillväxt blir lägre till följd av högre avgifter. En mer omfattande regelharmonisering kan dock få till följd att konkurrensen bland försäkringsföretagen ökar, vilket kan leda till att det ändå bli svårt för företagen att avvika för mycket i sina avgiftsstrukturer.

Alternativ till att höja priserna på försäkringsprodukter kan vara att förändra produkterna genom att exempelvis sänka andelen aktier. En sådan åtgärd ger en lägre risk och resulterar i att livbolagen behöver hålla mindre kapital. Detta får dock den negativa följden att avkastningen – och i förlängningen även framtida pensioner – sannolikt blir lägre (beaktat den minskade andelen aktier). Detta är ett problem som ytterligare aktualiserats i rådande lågräntemiljö. Ett annat alternativ till att minska aktieandelen för livbolagen är att minska garantiinnehållet i produkterna eller genom att få försäkringstagarna att gå över till produkter där de själva bär den finansiella risken. En sådan utveckling kan dock innebära volatilare pensioner eller att utbetalningstiden begränsas till en viss period och inte livet ut. Detta påverkar konsumtion och, i förlängningen samhällsekonomin, negativt.

Ett av huvudsyftena med Solvens II-regelverket är att förbättra konsumentskyddet och öka transparensen, vilket förväntas generera stabilare försäkringsbolag. Den ökade transparensen kan dock även bidra till press på försäkringsföretagen att sänka premierna.

Även om syftet med regleringen är att minska risken för försäkrings- tagarna kan de drabbas av högre risker i form av lägre andel garanterat kapital och ett generellt lägre försäkringsinnehåll.

Prop. 2015/16:9

25.5 Konsekvenser för myndigheter

En mer riskbaserad och framåtblickande tillsyn enligt Solvens II-regelverket ställer nya och utökade krav på Finansinspektionen. Ny beskrivande tillsynsrapportering, betydligt utökad, detaljerad kvantitativ rapportering samt tillsyn över företagens egen risk- och solvensbedömning ställer helt enkelt större krav på tillsynsmyndighetens arbete. Inspektionens arbete kommer dessutom att påverkas genom ett utökat krav på internationellt samarbete, exempelvis när det gäller gränsöverskridande grupper.

Från att gruppreglerna har betraktas som en kompletterande del av tillsynen över ett enskilt försäkringsföretag, kommer den gruppbase- rade tillsynen nu att få en högre prioritet i tillsynsverksamheten. Tillsynen över gränsöverskridande koncerner kommer att innebära stora föränd- ringar som kommer att tvinga fram ett ökat samarbete mellan tillsyns- myndigheterna, där en huvudansvarig grupp- tillsynsmyndighet kommer att utses som blir ytterst ansvarig för gruppen. I normalfallet kommer det bli tillsynsmyndigheten i det land där majoritetsägandet har sitt säte inom EU. I Sverige kommer utländska tillsynsmyndigheter att ges huvud- ansvaret för tillsynen av viktiga grupper. Det innebär att Finansinspekt- ionen inte blir huvudansvarig tillsynsmyndighet för gruppen, men kommer att fortsätta med tillsynen på det enskilda bolaget och ges inflytande på gruppnivån via tillsynskollegier.

Vidare kommer flera företag att vilja tillämpa egna interna modeller, företagsspecifika parametrar etc. för att beräkna solvenskapitalkravet under Solvens II-regelverket. Finansinspektionen funktion blir att granska och godkänna bl.a. dessa modeller – en ny uppgift för myndig- heten som kommer att kräva viss ny kompetens och bidra till en generell högre arbetsbelastning.

En stor del av bestämmelserna i Solvens II-direktivet är så pass detaljerade att de inte är lämpliga att genomföra i lag. Det föreslås därför att ett betydande antal bestämmelser i stället placeras i föreskrifter eller i förordning som utfärdas av regeringen. Det kommer således att öka arbetsbelastningen på Finansinspektionen att färdigställa dessa föreskrif- ter. Till detta kommer av EU-kommissionen beslutade förordningar i delegerade akter och bindande tekniska standarder som har direkt effekt i medlemsländerna. Att beakta denna reglering kommer även det att öka arbetsbelastningen på Finansinspektionen.

Eventuella merkostnader för Finansinspektionen ska hanteras inom för myndigheten befintliga ramar.

25.6 Konsekvenser för domstolar

Det föreslagna genomförandet av Solvens II-direktivet innebär att Finansinspektionen kommer att fatta beslut om bl.a. försäkringsföretagens interna modeller och tilläggskapital. Detta kan leda till ett ökat antal överklaganden från företagen till domstolarna och således kan arbetsbördan öka för domstolarna med anledning av införandet av Solvens II-direktivet. Bedömningen är emellertid att dessa beslut sällan kommer att överklagas och att antalet överklaganden därför inte beräknas bli fler än att de ökade kostnaderna för Sveriges Domstolar ska hanteras inom befintliga ramar.

25.7 Samhällsekonomiska konsekvenser

Försäkringsföretagen utgör en viktig samhällsfunktion som måste fungera på ett rättssäkert sätt så att försäkringstagare och investerare ska kunna ha förtroende för att bolagen ska kunna uppfylla sina åtaganden. I och med att Solvens II-regelverket genomförs kommer kraven på företagens kapitalbas, styrning och riskhantering samt rapportering offentliggörande att öka. Det bidrar till finansiellt robustare företag som bättre kan stå emot framtida finansiella kriser – något som kommer att gynna både försäkringstagare och samhällsekonomin i stort. Ett ökat rapporteringskrav gör också att genomlysningen av verksamheterna blir bättre. Det nya regelverket bidrar dock till att kostnaderna ökar för försäkringsföretagen och för de myndigheter, främst Finansinspektionen, som ska granska och bedöma företagens löpande verksamhet.

De direkta kostnaderna som uppkommer för försäkringsföretagen är kapitalkostnad för högre kapitalkrav, kostnader för ökad riskkontroll och administration. Dessutom kan indirekta kostnader uppkomma i det fall fler försäkringstagare väljer att helt eller delvis avstå ifrån att försäkra sig eller väljer bort eget pensionssparande på grund av högre premier.

Ur ett finansiellt stabilitets- och konsumentperspektiv kommer det nya regelverket att stärka upp dessa faktorer. Försäkringsbolagen tvingas att anpassa sina investeringar utifrån risknivå i än högre utsträckning än enligt nuvarande regelverk, vilket gör företagen mindre känsliga för makroekonomiska störningar. Risken minskar också för att enskilda företag fallerar och därmed minskar risken för att problem i ett institut sprids och utvecklas till en mer fullskalig systemkris. Jämfört med banksektorn är emellertid risken för spridningseffekter generellt lägre mellan försäkringsföretag, eftersom interaktionen mellan dem är mindre än inom banksektorn. Rent allmänt kan dessutom i sammanhanget tilläggas att försäkringsföretagen visserligen spelar en viktig roll på de finansiella marknaderna, men att enskilda företag endast i undantagsfall är att betrakta som systemviktiga.

Försäkringsföretagen har en stor exponering mot banksektorn genom s.k. säkerställda obligationer. Företagen äger 26 procent av de svenska bankernas utestående stock av sådana obligationer. Höjda kapitalkrav på försäkringsföretagen kan medföra risk för att bankernas finansierings-

möjligheter försämras, vilket kan få konsekvenser för samhällsekonomin i stort. Prop. 2015/16:9

Ur ett konsumentperspektiv bidrar mer välkapitaliserade försäkringsföretag till att kunderna kan känna ökad trygghet för att företaget kan uppfylla sina åtaganden den dag som utbetalning ska ske. Som nämnts ovan finns dock risk för att försäkringsprodukter kan komma att bli dyrare, samtidigt som ökade kapitalkrav kan komma att påverka avkastningen negativt. För försäkringstagarkollektivet kan detta i förlängningen leda till lägre pensionsutbetalningar eller pensioner som inte räcker livet ut. Ur ett konsumentperspektiv kan det således uppstå vissa negativa faktorer med det nya regelverket, men sammantaget får det anses vara till gagn för konsumenterna och samhällsekonomin i stort.

26 Författningskommentar

26.1 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

1 kap. Inledande bestämmelser

1 kap. 1 §

Solvens II-direktivet innehåller en reglering av verksamhet i försäkringsföretag och specialföretag. I direktivet finns även vissa bestämmelser om försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Dessa regler genomförs i denna lag. I lagens inledande bestämmelse preciseras vilka institut som har tillstånd att bedriva verksamhet enligt denna, dvs. försäkringsföretag och specialföretag.

Lagrådet anser att bestämmelsen i lagrådsremissen som rör lagens tillämpningsområde ger en missvisande bild av lagens innehåll då de nya bestämmelserna om grupp tillsyn tar sikte även på verksamhet som bedrivs av utländska företag. Lagrådet anför vidare följande. I 1 kap. 3 § definieras ”försäkringsföretag” som ”försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening”. Den definitionen föreslås inte ändrad. Eftersom det i 1 § talas om ”svenska” försäkringsföretag” framstår det som om definitionen i 3 § omfattar även utländska företag. Detta är dock inte avsikten utan när termen försäkringsföretag används i lagen i övrigt avses endast svenska företag. De nämnda paragraferna bör ses över så att lagens tillämpningsområde och den använda terminologin klargörs.

Regeringen anser inte att bestämmelsen som rör lagens tillämpningsområde är missvisande då grupp tillsynen enligt 19 kap. ska utövas över försäkringsföretag som ingår i en grupp (se avsnitt 18.1.3). Däremot instämmer regeringen i att bestämmelsen bör justeras (i stället för orden ”svenska försäkringsföretag” bör ordet ”försäkringsföretag” användas) för att undvika att definitionen i 3 § motsatsvis tolkas som att den omfattar även utländska företag.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

1 kap. 6 och 7 §§

I paragraferna ändras hänvisningarna till andra paragrafer i lagen. Detta är en följd av de ändrade solvensregler som införs.

1 kap. 12 §

Paragrafen innehåller ett antal definitioner av begrepp som förekommer i lagen.

I en ny *punkt 2* införs, efter förslag från *Lagrådet*, en definition av blandat finansiellt holdingföretag.

I en ny *punkt 4* definieras EES-försäkringsgivare. Definitionen har betydelse för grupp tillsyn.

I en ny *punkt 5* införs en definition av externt kreditvärderingsinstitut.

I enlighet med synpunkter från *Lagrådet* har definitionen justerats så att den överensstämmer med motsvarande definition i Solvens II-direktivet (se artikel 13.40).

Begreppet används i bestämmelserna om företagsstyrning (se 10 kap. 10 §).

Definitionen i *punkt 6* av försäkringsholdingföretag behålls i sak oförändrad.

I *punkt 7* införs en definition av försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet. Begreppet används i bestämmelserna om grupp tillsyn i 19 kap.

I en ny *punkt 8* definieras försäkringsgivare från tredje land. Definitionen har betydelse för grupp tillsyn.

Även de nya definitionerna i *punkterna 9 och 12* av grupp tillsynsmyndighet (som justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter) respektive tillsynskollegium används i 19 kap.

I en ny *punkt 10* införs en definition av Solvens II-direktivet.

Definitionen av specialföretag (*punkten 11*) ändras när det nu skapas möjlighet att få tillstånd enligt lagen att bedriva verksamhet i ett svensk sådant företag. Definitionen har utformats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2 och 6.3.

1 kap. 13 §

I paragrafen preciseras vad som avses med ägarintresse. Begreppet, som används i 19 kap., ersätter det nu använda begreppet intresseföretag.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

1 kap. 16 a och 16 b §§

I paragraferna preciseras vad som avses med ett anknutet företag. Begreppet får sin användning i 19 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

1 kap. 19 §

Paragrafen genomför artikel 4.1, 4.4 och 4.5 i Solvens II-direktivet som ändrar artikel 3.1 i första skadeförsäkringsdirektivet och artikel 3.6 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet.

I *första stycket 1–6* anges vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med viss verksamhet ska få beviljas undantag från lagens bestämmelser om

solvens, offentliggörande och grupp-tillsyn. Samtliga dessa förutsättningar måste vara uppfyllda för att undantag ska få beviljas.

Paragrafen omfattar såväl skade- som livförsäkringsrörelse.

Punkten 1 motsvarar huvudsakligen nuvarande 1 kap. 19 § 1 c och 20 § 2 b. Vidare motsvarar *punkten 4* nuvarande 1 kap. 19 § 1 a. Det nuvarande kravet på att bolagsordningen eller stadgarna ska innehålla bestämmelser som tillåter uttaxering för delägarna eller medlemmarna slopas, eftersom ett sådant krav saknas i direktivet. Detsamma gäller kravet på att minst hälften av premieinkomsten ska komma från företagets delägare eller medlemmar. Dessa mindre försäkringsföretag får, när de beviljas undantag från vissa nu aktuella delar av rörelseregleringen, inte anses tillämpa Solvens II-direktivet (se artikel 4.1). Detta innebär att inte heller EU-förordningen på nivå 2, kommande EU-förordning på nivå 2,5 eller riktlinjer från Eiopa är tillämpliga för dessa försäkringsföretag. Önskar något av dessa mindre försäkringsföretag att tillämpa Solvens II-regelverket fullt ut, kan detta uppnås genom att avstå från att ansöka om undantag (jfr artikel 4.5).

Paragrafen gäller för försäkringsföretag som redan bedriver försäkringsrörelse sedan en viss tid. För nystartade försäkringsföretag, se 19 b § och kommentaren till den paragrafen.

Av 22 § följer att det är Finansinspektionen som prövar om undantag kan beviljas. Inom ramen för denna prövning ska inspektionen göra en lämplighetsbedömning. Vid denna prövning kan hänsyn exempelvis tas till om det är lämpligt att ett företag med specifika typer av produkter och risker medges undantag i förhållande till rådande finansiella förutsättningar eller om ett undantag är lämpligt med beaktande av de intressen som försäkringstagare och andra ersättningsberättigade har.

Enligt *andra stycket* får undantag inte beviljas för ett försäkringsföretag som driver gränsöverskridande verksamhet eller verksamhet som sekundäretablering.

Paragrafens nuvarande andra punkt flyttas till 20 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

1 kap. 19 a §

Paragrafen genomför artikel 4.2 och 4.5 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar som ett beviljat undantag ska upphöra att gälla.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

1 kap. 19 b §

Paragrafen genomför artikel 4.3 i Solvens II-direktivet.

Genom paragrafen ges möjlighet att i samband med tillståndsprövningen undanta mindre företag från lagens bestämmelser om solvens, offentliggörande och grupp-tillsyn. Om företaget sedermera överskrider angivna nivåer, ska det snarast anmäla detta till Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

1 kap. 19 c §

I enlighet med *Lagrådets* synpunkter anges i paragrafen de grunddrag som ska gälla för de försäkringsföretag som beviljas undantag beroende på storlek. Bestämmelsen kompletteras i 23 § med föreskriftsbemyndiganden.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

1 kap. 20 §

Paragrafen anger när ett företag får undantas från lagens tillämpningsområde på grund av dess verksamhet.

Paragrafens nuvarande andra punkt ändras och flyttas till 19 § 1.

Paragrafens nya *andra punkt* är hämtad från nuvarande 19 § 2 FRL.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

1 kap. 23 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vissa frågor som behandlas i 1 kap.

I 19 c § anges att ett försäkringsföretag som beviljas undantag beroende på storlek åtminstone ska uppfylla vissa solvenskrav och krav på företagsstyrningssystem.

I paragrafen införs bemyndiganden (*nya punkterna 2–5*) för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur tillgångarna enligt 19 c § 1 ska definieras, placeras och värderas, hur kapitalkravet enligt 19 c § 2 ska beräknas, fastställande av garantibelopp enligt 19 c § 3, kapitalbasens nivå, sammansättning och beräkningen av denna enligt 19 c § 4 samt hur ett företagsstyrningssystem enligt 19 c § 5 ska utformas.

Bemyndigandet avser vilka kompletterande eller alternativa bestämmelser som ska gälla inom de ramar som anges i 19 och 19 b §§.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Paragrafen har utformats med beaktande av synpunkter från *Lagrådet*.

2 kap. Tillstånd för försäkringsföretag

2 kap. 2 §

I paragrafens *första stycke* justeras vissa hänvisningar med anledning av ändringar som nu görs i lagen.

2 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 42.2 i Solvens II-direktivet i den del det avser lämplighetsprövningens räckvidd.

I paragrafen anges förutsättningarna för att få driva försäkringsrörelse.

I *första stycket 4* anges vilka lämplighetskrav som ställs på företagets ledningspersoner. Ändringen innebär att personkretsen som ska ledningsprövas utvidgas till att omfatta även sådana personer som ansvarar för en s.k. central funktion. Även övriga personer som utför arbete i en central funktion ska uppfylla lämplighetskraven men behöver inte anmälas till Finansinspektionen för ledningsprövning. Vidare klargörs att personkretsen även omfattar ersättare för styrelseledamöter.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.
Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Prop. 2015/16:9

2 kap. 10 §

Paragrafen innehåller regler om kapitalbas när försäkringsrörelsen påbörjas. Nu ändras endast hänvisningen till att avse de nya reglerna om garantibelopp.

2 kap. 19 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vissa frågor som behandlas i 2 kap.

Ändringen i *första stycket 1* innebär att bemyndigandet avser rätt att meddela föreskrifter om de lämplighetskrav som ska gälla för såväl ledningen som för de som ansvarar för de centrala funktionerna. Bemyndigandet avser även rätt att meddela föreskrifter om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget.

3 kap. Verksamhet i ett annat land inom EES

3 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 146.1 andra stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen behandlas det meddelande som Finansinspektionen ska lämna till behörig myndighet i det land där en sekundäretablering avses inrättas.

Ändringen i *första stycket* innebär att det intyg som Finansinspektionen ska lämna, om förutsättningarna för det är uppfyllda, i stället ska avse om försäkringsföretaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.

I andra stycket anges vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett sådant meddelande ska kunna lämnas.

Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

3 kap. 17 §

Paragrafen genomför artikel 148.1 första stycket a i Solvens II-direktivet.

I paragrafen behandlas det meddelande som Finansinspektionen ska lämna till behörig myndighet i det land där en gränsöverskridande verksamhet ska bedrivas.

Ändringen av paragrafen innebär att det intyg som Finansinspektionen ska lämna, om förutsättningarna för det är uppfyllda, i stället ska avse om försäkringsföretaget uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

4 kap. Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse

Kapitlet innehåller grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse. Dessa grundläggande bestämmelser behålls, samtidigt som det införs en ny allmän proportionalitetsprincip. Bestämmelserna om upplåning och separation av tjänstepensionsförsäkring bygger på regler i

tjänstepensionsdirektivet som Sverige tillämpar på livförsäkringsföretag med stöd av medlemsstatsoptionen i artikel 4 i det direktivet. Denna option ska – efter en längre övergångsperiod – upphöra att gälla (se avsnitt 24). Till följd av detta justeras 4 kap. 2 och 5 §§, medan 4 kap. 6 och 8 §§ utmönstras. Bestämmelserna i 5 kap. 15 och 16 §§ om återköp och överföring flyttas oförändrade till detta kapital.

4 kap. 2 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om information.

Paragrafens *andra stycke* tas bort, eftersom det avser information som ska lämnas vid tjänstepensionsverksamhet. Bestämmelsen i angivet stycke genomför tjänstepensionsdirektivet.

4 kap. 5 §

Genom den nya bestämmelsen införs en allmän proportionalitetsprincip. Den ska gälla vid tillämpningen av de rörelserättsliga reglerna om tillgångar, skulder, försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas, kapitalkrav, interna modeller, företagsstyrning, tillsynsrapportering och försäkringsgrupper.

Det får ankomma på rättstillämpningen att avgöra vilka av kraven i dessa delar av lagen som ska kunna mildras eller skärpas med hänsyn till proportionalitetsprincipen eller vilka krav som inte bör kunna ändras med beaktande av denna princip. Prövningen bör ta sin utgångspunkt i den konkreta utformningen av den bestämmelse som är aktuell och i det grundläggande intresset av skydd för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

4 kap. 6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om försäkringsföretagens upplåning.

Paragrafens *andra stycke* tas bort, eftersom det avser försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet.

4 kap. 17 a och 17 b §§

Dessa bestämmelser om återköp och överföring flyttas oförändrade från 5 kap. 15 och 16 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

5 kap. Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar

Kapitlet innehåller bestämmelser om värdering av tillgångar och skulder, beräkning av försäkringstekniska avsättningar samt bestämmande av premier. De nya bestämmelserna ersätter nuvarande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar och bestämmande av premier. Kapitlets bestämmelser utgår ifrån den värdering och beräkning som försäkringsföretaget ska göra i balansräkningen för solvensändamål, den s.k. solvensbalansräkningen. Tillgångar och skulder som redovisas i solvensbalansräkningen kan vara lägre eller högre än det värde som redovisas i externredovisningen.

5 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 75 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* införs en skyldighet för försäkringsföretaget att upprätta en särskild balansräkning för solvensändamål, en s.k. solvensbalansräkning. Denna ska vara fristående i förhållande till den balansräkning som företaget ska upprätta enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Av *andra stycket* följer att företaget ska tillämpa 2 § vid värderingen av tillgångar och skulder samt 3–16 §§ vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Bestämmelser om rapportering och offentliggörande av solvensbalansräkningen finns i 16 och 17 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 10.1.1.

5 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 75 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges att tillgångar och skulder ska värderas till verkligt värde, dvs. till marknadsvärdet. Det innebär exempelvis att finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad ska tas upp till noterat värde. Värderingsregeln omfattar endast tillgångar som ska tas upp i solvensbalansräkningen. Poster som ingår i det s.k. tilläggskapitalet ska inte tas upp i solvensbalansräkningen. Vid värdering av tilläggskapitalposter gäller särskilda värderingsregler (se 7 kap.).

Begreppet verkligt värde förekommer inte i direktivtexten. Begreppet förekommer däremot i nuvarande 6 kap. 27 § i denna lag och i 4 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I paragrafen definieras verkligt värde, vilket medför att betydelsen av begreppet i förevarande paragraf ska tolkas oberoende av vilken innebörd detta ges i annan lagstiftning.

I *andra stycket* anges att hänsyn inte ska tas till försäkringsföretagets egen kreditvärdighet vid värderingen av skulderna. Utan ett sådant undantag skulle ett företag med låg kreditvärdighet annars kunna redovisa en lägre skuld än ett företag med hög kreditvärdighet.

Värderingen av tillgångar och skulder till verkligt värde ligger även till grund för bestämmelserna om skuldtekniska register (se 6 kap.).

Enligt artikel 75.2 i Solvens II-direktivet ska Europeiska kommissionen meddela ytterligare föreskrifter om vilka metoder och antaganden som ska användas vid värdering av tillgångar och skulder.

Övervägandena finns i avsnitt 10.1.1.

5 kap. 3 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak nuvarande 5 kap. 1 § första stycket och genomför artikel 76.1 och 76.2 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* förtydligas att ett försäkringsföretag är skyldigt att göra försäkringstekniska avsättningar.

Av *andra stycket* följer att de försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara vad ett försäkringsföretag skulle få betala för att omedelbart överföra sina åtaganden till ett annat oberoende försäkringsföretag. Detta innebär således att de försäkringstekniska avsättningarna ska beräknas till ett fiktivt marknadsvärde.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2.

5 kap. 4 §

Paragrafen genomför artiklarna 76.3, 76.4, 78, 82 och 83 i Solvens II-direktivet.

Genom paragrafen sätts en grundläggande kvalitetsnorm för beräkningarna av de försäkringstekniska avsättningarna.

I samband med genomförandet av tjänstepensionsdirektivet i svensk rätt infördes ett krav på att avsättningarna för tjänstepensionsverksamhet ska beräknas på ett aktsamt sätt (se artikel 15 i tjänstepensionsdirektivet och nuvarande 5 kap. 7 §). Ett snarlikt krav kommer fortsättningsvis att gälla för all försäkringsverksamhet. I dessa fall krävs – förutom aktsamhet eller ansvarsfullhet – dessutom att antagandena som ligger till grund för avsättningarna ska vara tillförlitliga och objektiva (jfr artikel 76.4 i Solvens II-direktivet). Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska således grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva.

Detta innebär exempelvis att beräkningen av avsättningarna ska vara förenlig med information från de finansiella marknaderna och allmänt tillgängliga uppgifter om försäkringsrisker (se artikel 76.3). Det följer av principen om ansvarsfullhet att dessa faktorer ska beaktas vid beräkningen.

Kostnader för att uppfylla försäkringsförpliktelseerna, inflationen och förväntade utbetalningar till försäkringstagare ska beaktas vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar (se artikel 78).

Av artikel 82 andra stycket i Solvens II-direktivet framgår att företagen har viss möjlighet att använda approximationer vid brister i informationsunderlaget. En approximation är en beräkning av ett ungefärligt värde eller en metod att beräkna ett ungefärligt värde. Artikelens innebär att ett försäkringsföretag som inte har tillgång till ett fullgott beräkningsunderlag har tillåtelse att använda såväl särskilda närmevärden som speciella metoder för att beräkna närmevärden.

Av bestämmelserna i artikel 83 andra stycket följer ett krav på anpassningar av metoder och antaganden vid konstaterad avvikelse från gjorda erfarenheter. En ansvarsfull beräkning av försäkringstekniska avsättningar får anses kräva sådana jämförelser och anpassningar som avses i nämnd artikel.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artiklarna 76.3, 78 och 82 andra stycket och 83 andra stycket i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.3, 10.2.8 och 10.2.9.

5 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 77.1 och 77.4 första stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafens *första stycke* anges att de försäkringstekniska avsättningarna ska utgöras av summan av en bästa skattning av framtida kassaflöden och en riskmarginal. Detta är huvudregeln.

I *andra stycket* anges en alternativ metod för beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna. Någon separat beräkning av riskmarginal ska således inte göras om de förväntade framtida kassaflödena till följd

av ingångna försäkringsavtal har en motsvarighet i kassaflöden hos finansiella instrument för vilka det finns ett säkert marknadsvärde. I ett sådant fall ska värdet av de försäkringstekniska avsättningarna i stället motsvara marknadsvärdet för dessa finansiella instrument.

Ett försäkringsföretag kan även få använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur eller en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. (se 7 och 9 §§ samt artikel 77 b och 77 d i Solvens II-direktivet).

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

5 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 77.2 första–tredje styckena i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur. Bestämmelsen om den bästa skattningen ska tolkas utifrån de ansvarsfulla beräkningar som ska utföras enligt 4 §. Detta innebär bl.a. att den bästa skattningen av framtida kassaflöden ska bygga på realistiska antaganden utifrån relevanta försäkringsmatematiska och statistiska metoder. Vidare ska hänsyn tas till alla in- och utbetalningar som krävs för att reglera försäkringsåtagandena under deras återstående löptid.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 77.2 första–tredje styckena i Solvens II-direktivet att genomföras.

I enlighet med artikel 86 i Solvens II-direktivet har kommissionen genom EU-förordning på nivå 2 meddelat föreskrifter om de riskfria räntesatser som ska användas vid beräkningen av den bästa skattningen.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

5 kap. 7 §

Paragrafen genomför delvis artikel 2.23 i omnibus II-direktivet (ny artikel 77 b i Solvens II-direktivet).

I paragrafen anges att Finansinspektionen i ett enskilt fall får besluta att ett försäkringsföretag ska använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur får inte återgå till att använda en riskfri räntestruktur utan matchningsjustering.

I 18 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda matchningsjustering enligt förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses delar av artikel 77 b i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.6.

5 kap. 8 §

Paragrafen genomför delvis artikel 77b.2 i Solvens II-direktivet (införd genom artikel 2.23 i omnibus II-direktivet).

Första stycket innehåller en skyldighet för ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering att underrätta Finansinspektionen om det inte längre uppfyller villkoren för användning av en sådan justering.

Av *andra stycket* framgår att om ett försäkringsföretag har fått ett föreläggande att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering, får det inte beviljas tillstånd att använda en sådan justering inom två år från föreläggandet.

5 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 2.23 i omnibus II-direktivet (ny artikel 77 d i Solvens II-direktivet).

Av paragrafen framgår att ett försäkringsföretag får använda en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

I 18 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur en volatilitetsjustering ska beräknas enligt förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 77d i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.9.

5 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 308 c i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att ett försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av bästa skattningen.

I 18 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om villkoren för tillstånd att använda en sådan tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.11.

5 kap. 11 §

Paragrafen genomför artikel 77.2 fjärde stycket och artikel 81 i Solvens II-direktivet.

Genom paragrafens *första stycke* genomförs Solvens II-direktivets bestämmelse om bruttoberäkning av den bästa skattningen. Återförsäkringsarrangemang, antingen hos ett annat försäkringsföretag eller hos ett specialföretag, ska inte beaktas när den bästa skattningen beräknas. I likhet med nuvarande bestämmelser (se t.ex. 7 kap. 12 § första stycket 1) används begreppet avgiven återförsäkring för att beteckna återförsäkring där försäkringsföretaget är försäkringstagare.

I *andra stycket* framgår hur belopp som kan återfås på grund av återförsäkringsarrangemang ska behandlas i försäkringsföretagets balansräkning. Sådana belopp ska beräknas separat och tas upp på solvensbalansräkningens tillgångssida.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 77.2 fjärde stycket och artikel 81 i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

5 kap. 12 §

Paragrafen genomför artikel 308b.1–308b.4 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att ett försäkringsföretag kan få tillstånd av Finansinspektionen att använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

I 18 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om villkoren för tillstånd att använda ett sådant tillfälligt avdrag vid beräkningen.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.12.

5 kap. 13 §

Paragrafen genomför artikel 77.3–77.5 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen följer att riskmarginalen är ett tillägg till den bästa skattningen av framtida kassaflöden för att säkerställa att de försäkringstekniska avsättningarna motsvarar det belopp som försäkringsföretaget skulle vara tvunget att betala om åtagandena omedelbart skulle föras över till ett annat försäkringsföretag.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 77.4 och 77.5 i Solvens II-direktivet att genomföras.

I enlighet med artikel 86 i Solvens II-direktivet har kommissionen genom EU-förordning på nivå 2 meddelat föreskrifter om metoder och antaganden som ska användas vid beräkningen av riskmarginalen.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.4.

5 kap. 14 §

Paragrafen genomför artikel 79 i Solvens II-direktivet.

I bestämmelsen anges att hänsyn ska tas till värdet av garantier och optioner vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Med begreppet option avses en avtalad möjlighet att göra ett val. Den som har fått valmöjligheten kan välja att utnyttja optionen eller att avstå från detta. Optioner i ett försäkringsavtal kan finnas för såväl försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som för försäkringsföretaget. Som exempel på optioner nämns i direktivtexten möjlighet för försäkringstagaren att välja att premiebetalningar ska upphöra under en viss period och möjlighet för en försäkringstagare att få en försäkring återköpt av försäkringsföretaget. Ett ytterligare exempel är möjligheten för försäkringstagare att ändra mottagare av en efterlevandeförmån. Med begreppet garanti avses bl.a. avtalsvillkor om garanterad avkastning på försäkringens värde.

I artikel 79 i Solvens II-direktivet uppställs ett krav på att värdet av en option ska bestämmas med utgångspunkt i antaganden om sannolikheten för att en option ska utnyttjas och hur denna sannolikhet kan förändras från tid till annan. Det följer av principen om aktsam beräkning att dessa antaganden ska vara realistiska och grundas på aktuell och trovärdig information.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 79 andra stycket i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.12.

5 kap. 15 §

Paragrafen genomför artikel 80 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen ställs krav på att ett försäkringsföretag ska dela upp sina försäkringsåtaganden vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Enligt den engelska språkversionen av artikeln ska uppdelningen göras i "homogeneous risk groups", vilket i den svenska versionen har översatts med uttrycket homogena riskgrupper. Vidare ska uppdelningen enligt den engelska versionen göras åtminstone mellan olika "lines of business" vilket har översatts till "klasser" i den svenska språkversionen. Ändamålet med direktivbestämmelsen får anses vara att befästa den rådande ordningen som innebär att de försäkringstekniska avsättningarna ska beräknas separat för olika slags försäkringsrisker. För att bestämmelsen ska uppfylla sitt ändamål används uttrycket "försäkringsrisker av likartat slag".

Vidare kan anmärkas att begreppet klasser inte används, eftersom det kan sammanblandas med bestämmelserna om försäkringsklasser (se 2 kap. 11 och 12 §§). I stället används begreppet affärgrenar (line of business).

Kommissionen har enligt artikel 86 i Solvens II-direktivet, genom EU-förordning på nivå 2 meddelat föreskrifter om uppdelningen av försäkringsriskerna vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 80 i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.13.

5 kap. 16 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 5 kap. 2 §.

I 18 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt bl.a. förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

5 kap. 17 §

Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 5 kap. 12 och 13 §§ FRL.

I paragrafen anges hur premier för livförsäkringar och vissa skadeförsäkringar som kan meddelas av livförsäkringsföretag ska bestämmas. Ändringen innebär att premierna för all livförsäkring ska bestämmas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva, om inte en avvikelse är försvarlig med hänsyn till försäkringsföretagets ekonomiska situation. Enligt nuvarande bestämmelser ska premierna för livförsäkringar och vissa skadeförsäkringar bestämmas på grundval av betryggande antaganden, för tjänstepensionsförsäkringar dock i stället på ett aktsamt sätt.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.1.

5 kap. 18 §

I paragrafens *punkt 1* bemyndigas regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning. Bemyndigandet motsvarar nuvarande 5 kap. 17 § och ger utrymme för genomförande av artiklarna 76.3, 76.4, 77.2–77.5 och 79–83 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller även bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda matchningsjustering enligt 7 § (*punkten 2*) och hur en volatilitetsjustering enligt 9 § ska beräknas (*punkten 3*). Bestämmelserna ger utrymme för att genomföra artiklarna 77 a och 77 d i Solvens II-direktivet.

Dessutom innehåller paragrafen bemyndigande att meddela föreskrifter om villkor för att få använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen (*punkten 4*) och om villkoren för att få använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna (*punkten 5*). Bestämmelserna ger utrymme för att genomföra artikel 308 c i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet) samt artikel 308b.1–308b.4 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet)

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

6 kap. Investeringar

Kapitlet innehåller bestämmelser om ett försäkringsföretags investeringar, krav på registerföring av de tillgångar som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna samt försäkringstagares och andra ersättningsberättigades särskilda förmånsrätt i dessa tillgångar som följer med deras försäkringsfordringar.

Bestämmelserna om investeringar utgår från den s.k. aktsamhetsprincipen. För tillgångar där försäkringstagaren bär investeringsrisken gäller särskilda investeringsregler.

Det ställs särskilda krav för tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar.

6 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 132.1 och 132.2 fjärde stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen genomförs aktsamhetsprincipen. Med denna princip menas, enligt *första stycket*, att försäkringsföretagets tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt. I praktiken innebär det att investeringarna ska göras med omsorg och skicklighet av en person med god kunskap om den specifika verksamheten (se prop. 2004/05:165 s. 101–103). Aktsamhetsprincipen får sitt innehåll genom ett antal kvalitativa investeringsregler i 2–10 §§.

I *andra stycket* läggs den grundläggande utgångspunkten fast att vid intressekonflikter mellan försäkringsföretaget och försäkringstagarna ska tillgångarna investeras på det sätt som bästagnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

6 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 132.2 första stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller de grundläggande krav som ställs i fråga om riskkontroll i ett försäkringsföretags tillgångsportfölj. Investeringar får ske i finansiella instrument – däribland derivatinstrument – och i andra tillgångar om risktagandet kan identifieras, mätas, övervakas, hanteras, kontrolleras och rapporteras. Vidare krävs att riskerna på lämpligt sätt kan beaktas i försäkringsföretagets egna risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11 § andra stycket 1.

I förhållande till direktivets lydelse har begreppet ”instrument” ersatts med ”finansiella instrument” i den svenska lagbestämmelsen. Termen finansiella instrument definieras i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och har samma innebörd här.

I enlighet med artikel 135.1 i Solvens II-direktivet har kommissionen genom EU-förordningen på nivå 2 specificerat dels de kvalitativa kraven för investeringar i allmänhet och beträffande specifika risker i samband med derivatinstrument, dels de krav som måste vara uppfylla i samband med investeringar i värdepapper och andra finansiella instrument avseende värdepapperisering.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

6 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 132.2 andra stycket första meningen i Solvens II-direktivet.

Paragrafens *första stycke* innehåller ett allmänt krav på lämplig riskspridning. Det innebär att investeringarna ska göras på ett sätt som tillförsäkrar säkerhet och kvalitet för de samlade tillgångarna. I begreppet lämplig riskspridning inbegrips att tillgångarna ska investeras så att risken för valutaförluster begränsas. Någon särskild bestämmelse om valutamatchning är således inte nödvändig (jfr nuvarande 6 kap. 19 §).

I *andra stycket* anges att samtliga tillgångar ska investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig. Investeringen ska göras med beaktande av

försäkringsföretagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning.

Dessa krav på likviditet och lönsamhet i de samlade tillgångarna har stora likheter med två av grundsatserna i nuvarande 6 kap. 2 §. Jämfört med nuvarande lydelse utvidgas kraven till att omfatta försäkringsföretagets samtliga tillgångar, dvs. inte bara de tillgångar vars samlade värde motsvarar värdet av de försäkringstekniska avsättningarna.

I 14 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som avses med lämplig riskspridning enligt förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 132.2 andra stycket första meningen i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

6 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 132.2 andra stycket andra meningen i Solvens II-direktivet.

I nämnda artikel anges att tillgångarna ska förvaras så att de är åtkomliga för försäkringsföretaget. Innebörden är att tillgångarna ska vara geografiskt lokaliserade så att de är tillgängliga men även förvarade på så sätt att det inte finns några andra legala hinder för deras tillgänglighet. Denna regel ersätter nuvarande krav på att skuldtäckningstillgångar ska vara lokaliserade inom EES om företagets verksamhet utövas inom detta område, se nuvarande 6 kap. 18 §.

I 14 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förvaring av tillgångar enligt förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 132.2 andra stycket andra meningen i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

6 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 132.4 andra stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger hur derivatinstrument får användas i ett försäkringsföretags förvaltning av dess tillgångar och skulder. Den motsvarar i sak nuvarande 6 kap. 32 §. Lydelsen är dock justerad för att närmare ansluta till direktivtexten.

I 14 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om användning av derivatinstrument enligt förevarande paragraf. Genom sådana föreskrifter avses artikel 132.4 andra stycket i Solvens II-direktivet att genomföras.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

6 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 132.4 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer. Vad som avses med reglerad marknad framgår av artikel 13.22 i Solvens II-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

6 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 132.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller särskilda investeringsregler för tillgångar som innehas för att täcka försäkringstekniska avsättningar. Med försäkringstekniska avsättningar avses de försäkringstekniska avsättningarna inklusive mottagen återförsäkring med avdrag för avgiven återförsäkring (försäkringstekniska avsättningar för egen räkning).

Dessa tillgångar ska, utöver det som följer av 1–6 §§, investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandenas art och löptid. För dessa tillgångar gäller även krav på registerföring, se 11 §.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

6 kap. 8 §

Paragrafen genomför artikel 132.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen behandlar försäkringsföretagets tillgångar som innehas med avseende på villkor i livförsäkringsavtal enligt vilka försäkringstagaren står för den finansiella risken i investeringarna.

Tillgångarna kan avse fondförsäkringstillgångar och tillgångar för villkorad återbäring som ska investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandets karaktär, bl.a. art och löptid. Genom ytterligare hänvisningar i paragrafens *första stycke* framgår också att tillgångarna ska investeras på ett sätt som gagnar de ersättningsberättigades intressen och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Utöver de grundläggande investeringsregler som paragrafen hänvisar till i 1–4 §§ (med undantag av 3 § första stycket), ska gälla vissa särregler enligt 9 och 10 §§.

I *andra stycket* regleras den situationen när förmånerna innefattar en garanterad avkastning på investeringar eller någon annan garanterad förmån. I ett sådant fall gäller de allmänna investeringsreglerna i 1–6 §§ för de tillgångar som motsvarar ytterligare avsättningar för den garanterade förmånen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

6 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 132.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen överensstämmer i sak med nuvarande 6 kap. 33 §. Enligt paragrafen ska premier för fondförsäkring investeras så att de så nära som möjligt motsvarar andelar i sådana fonder som är knutna till försäkringen och som försäkringstagaren eller den försäkrade från tid till annan bestämmer.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

6 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 132.3 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår – vilket får anses vara i överensstämmelse med gällande rätt – att premier för försäkringsförmåner som är knutna till ett aktieindex eller till något annat referensvärde än de som avser fondförsäkringstillgångar, ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar de förmåner som referensvärdet baseras på för sådana avtal.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

6 kap. 11 §

Paragrafens *första stycke* motsvaras i huvudsak av nuvarande 6 kap. 30 § första stycket. Det innehåller krav på ett register som ska föras över de tillgångar som ska omfattas av den särskilda förmånsrätt som upptas i 4 a § förmånsrättslagen (1970:979). För tydlighets skull har lagts till att värderingen av dessa tillgångar ska göras till verkligt värde. Vad som avses med verkligt värde framgår av 5 kap. 2 §.

I *andra stycket* anges att om en tillgång som har antecknats i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för att täcka försäkringstekniska avsättningar, ska detta antecknas i registret.

I 14 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förande av förmånsregister enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 11.7.

6 kap. 12 §

Paragrafen anger vilka tillgångar som inte kan omfattas av försäkringstagares och andra ersättningsberättigades särskilda förmånsrätt och därmed inte antecknas i registret. Det är fråga fordringar på någon annan än försäkringstagare när gäldenären har en motfordran på ett högre belopp (punkten 1) och försäkringsaktiebolags egna aktier (punkten 2).

Paragrafen har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 11.7.

6 kap. 13 §

Paragrafen innehåller bestämmelser angående förmånsrätt för försäkringsfodringar.

Paragrafen överensstämmer med nuvarande 6 kap. 31 § angående förmånsrätt enligt förmånsrättslagen.

I *andra stycket* anges att förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i förmånsrättsregistret när företaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum. Det innebär att de tillgångar som avses i 12 § inte omfattas av förmånsrätt.

Övervägandena finns i avsnitt 11.7.

6 kap. 14 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om investeringar.

Bemyndigandet i *punkten 1* gör det möjligt att meddela föreskrifter om vad som anses med att tillgångarna är investerade med en lämplig riskspridning. Genom sådana föreskrifter kan artikel 132.4 i Solvens II-direktivet genomföras i sin helhet.

I *punkten 2* finns ett bemyndigande som gör det möjligt att meddela föreskrifter om förvaring av tillgångarna för att garantera tillgänglighet. På detta sätt kan artikel 132.2 andra stycket sista meningen genomföras.

Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att meddela föreskrifter om hur derivatinstrument får användas i förvaltningen. På detta sätt kan artikel 132.4 andra stycket genomföras.

I *punkten 4* finns ett bemyndigande som gör det möjligt att meddela föreskrifter om förandet av register enligt 11 § (s.k. förmånsrättsregister).

Lagrådet har efterfrågat ett bemyndigande att meddela föreskrifter om tillgångar som enligt 12 § inte ska åsättas något värde vid registerföringen. Ett sådant bemyndigande är inte aktuellt efter den av *Lagrådet* efterlysta justeringen av nämnd paragraf, dvs. att dessa tillgångar inte ska antecknas i registret.

7 kap. Kapitalbas

Kapitlet innehåller bestämmelser om nödvändigt buffertkapital, s.k. kapitalbas. Bestämmelserna behandlar kapitalbasens sammansättning och indelning. Posterna i kapitalbasen delas in i tre nivåer beroende på bl.a. förlusttäckningsförmåga och efterställdhet. Efter denna kvalitetsindelning ska kapitalbasen minst uppgå till solvenskapitalkravet (8 kap.).

Vidare finns särskilda begränsningar beträffande vilka poster i kapitalbasen som får användas för att täcka solvenskapitalkravet respektive minimikapitalkravet. Detta för att säkerställa att företaget har ett buffertkapital av tillräckligt god kvalitet.

Bestämmelserna i detta kapitel ersätter bestämmelserna om tillräcklig kapitalbas i nuvarande 7 kap.

7 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 100 första stycket och 129.1 d i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges att ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1 § eller 17 kap. 26 §. Bestämmelserna om solvenskapitalkrav ersätter gällande bestämmelser om solvensmarginal i 7 kap.

I vissa fall kan Finansinspektionen besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet, s.k. kapitaltillägg. I ett sådant fall ska kapitalbasen, uppgå till summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln eller enligt en intern modell.

Av *andra stycket* framgår att kapitalbasen inte får vara mindre än minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 13–15 och 17–21 §§.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

7 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 87 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller inledande bestämmelser om kapitalbasens sammansättning.

I paragrafen anges att kapitalbasen består av primärkapital och sådant tilläggskapital som Finansinspektionen har godkänt. Vad som avses med primärkapital och tilläggskapital framgår av 3–5 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

7 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 88 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket 1* anges att primärkapitalet ska beräknas som den positiva skillnaden mellan försäkringsföretagets tillgångar och skulder, inklusive de försäkringstekniska avsättningarna. Genom *första stycket 2* återläggs dock efterställda skulder, eftersom dessa skulder ska återbetalas

först efter att försäkringstagarnas åtaganden har infriats. Primärkapitalposterna kan vara desamma som posterna i eget kapital i årsredovisningen. Posterna kan dock inte vara övriga poster i årsredovisningen som olika typer av tillgångar och skulder.

I *andra stycket* anges att bestämmelser om värderingen av tillgångarna och skulderna, inklusive de försäkringstekniska avsättningarna, ska göras enligt bestämmelserna i 5 kap. 1–7 och 9–16 §§.

I *tredje stycket* anges att värdet av egna aktier ska räknas av från den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt första stycket 1. En motsvarande bestämmelse om avräkning för egna aktier finns i nuvarande 7 kap. 4 §.

Överväganden finns i avsnitt 12.2.

7 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 89.1 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges övergripande att tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

7 kap. 5 §

Paragrafen genomför artiklarna 89.2, 89.3, 90.2 och 90.4 i Solvens II-direktivet.

I paragrafens *första stycke* anges vilka poster som får ingå som tilläggskapital i kapitalbasen. Tilläggskapitalet utgörs av vissa poster utanför företagets solvensbalansräkning, men som kan krävas in och täcka förluster. Posterna utgör tilläggskapital till dess att dessa har betalats in eller inforrats.

I *andra stycket* preciseras förutsättningarna för att godkänna en post som tilläggskapital och hur denna ska värderas.

I 13 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de krav som ska gälla för godkännande av poster som tilläggskapital och grunder för värdering av poster i tilläggskapitalet enligt förevarande paragraf.

I enlighet med artikel 92.1 a i Solvens II-direktivet har kommissionen genom EU-förordning på nivå 2 närmare angett kriterierna för tillsynsmyndigheternas godkännande enligt artikel 90.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

7 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 90.1 och 90.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen behandlar Finansinspektionens godkännande av de poster som kan räknas in i tilläggskapitalet.

I *första stycket* anges att Finansinspektionen antingen ska fastställa det belopp som en post kan tas upp till eller godkänna en beräkningsmetod som ska användas för att fastställa beloppet.

I *andra stycket* anges att Finansinspektionens beslut att använda en metod ska vara tidsbegränsat.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

7 kap. 7 och 8 §§

Paragraferna genomför artikel 93 i Solvens II-direktivet.

I 7 § *första stycke* anges att posterna i kapitalbasen ska delas in i tre nivåer (1–3) beroende på om posterna är primärkapital eller tilläggskapital. Primärkapital kan delas in i nivå 1–3 medan tilläggskapital endast kan delas in i nivå 2 eller 3.

Nivåindelningen avgörs av i vilken grad tillgångarna har full förlusttäckningsförmåga och skulderna är fullt efterställda.

Kapitalbasposter som ska delas in som nivå 1 är primärkapital som kan täcka förluster helt och är fullt efterställd. Nivå 2 kan utgöras av primärkapital som är fullt efterställd eller tilläggskapital som kan täcka förluster helt och är fullt efterställd. Övriga poster som inte har klassificerats som nivå 1 eller 2 utgör nivå 3.

I 7 § *andra* och *tredje styckena* definieras vad som avses med full förlusttäckningsförmåga respektive full efterställdhet.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

I 8 § anges vad som ska beaktas vid bedömningen av om en post ska anses ha full förlusttäckningsförmåga eller full efterställdhet.

I 13 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning i nivåer enligt 7 §.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

7 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 94 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att en post ska klassificeras som nivå 1 eller 2 om den i väsentlig grad uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§. Där sägs även att om en post inte utgör nivå 1 eller 2, ska den klassificeras som nivå 3.

Övervägandena finns i avsnitt 12.3.

7 kap. 10 §

Paragrafen genomför artiklarna 91 och 96 i Solvens II-direktivet.

Paragrafens *första stycke* anger att ackumulerade vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare får klassificeras som nivå 1, om posterna uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§. Ackumulerade vinster som inte har använts för återbäring till försäkringstagarna avsätts i en konsolideringsfond som får användas för förlusttäckning i företaget. Detta innebär att konsolideringsfonden kan användas till förlusttäckning innan medlen blir föremål för utbetalning till försäkringstagarna i form av försäkringsersättning. Eftersom medlen i fonden är såväl förlusttäckande som efterställda klassas medlen som nivå 1.

I *andra stycket* anges att vissa poster i tilläggskapitalet får klassificeras som nivå 2.

Lagrådet anser att det inte är tillfredsställande att föreskriva att något ska gälla under vissa förutsättningar utan någon närmare precisering av vilka dessa förutsättningar är och förordar därför att den föreslagna bestämmelsen ska utgå. I stället för att slopa bestämmelsen har denna omformulerats och innehåller numera en närmare precisering av de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att posterna ska få

klassificeras som nivå 2. Därmed bortfaller även behovet av att omformulera bemyndigandet i 13 § 4. Ett bemyndigande som Lagrådet menar bör omformuleras om andra stycket i den förevarande paragrafen utgår.

I 13 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificering av poster i tilläggskapitalet enligt andra stycket i förevarande paragraf. Övervägandena finns i avsnitt 12.3 och 12.4.

7 kap. 11 §

Paragrafen genomför artikel 98 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* fastställs hur stor andel av solvenskapitalkravet som minst måste utgöras av sådant primärkapital som har klassificerats som nivå 1.

I *andra stycket* anges hur stor andel av solvenskapitalkravet som maximalt får täckas av poster som har klassificerats som nivå 3, dvs. sådana poster som inte kan klassificeras som nivå 1 eller 2.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

7 kap. 12 §

Paragrafen genomför artiklarna 98 och 128 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges att den kapitalbas som ska täcka minimikapitalkravet får bestå av primärkapital som har delats in i nivå 1 och 2 enligt 9 § och 10 § första stycket.

I paragrafens *andra stycke* anges att primärkapital som har klassificerats som nivå 1 ska utgöra mer än hälften av det totala minimikapitalkravet. Den resterande delen av kapitalbasen som ska täcka minimikapitalet ska, enligt *tredje stycket* bestå av kapitalposter som har klassificerats som nivå 2. Detta medför att kapitalbasposter som har klassificerats som nivå 3 inte till någon del får ingå i den kapitalbas som ska täcka minimikapitalkravet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

7 kap. 13 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om kapitalbasen.

Bemyndigandet i *punkten 1* gör det möjligt att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att en post ska godkännas som tilläggskapital och grunder för värdering av poster i tilläggskapitalet. Genom sådana föreskrifter kan bl.a. artikel 90.2 och 90.4 i Solvens II-direktivet genomföras.

Enligt bemyndigandet i *punkten 2* ges det möjlighet att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning av nivåer enligt 7 §. Genom sådana föreskrifter kan artikel 93 genomföras.

Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificeringen av kapitalbasposter enligt 9 §. Genom sådana föreskrifter kan artikel 94 genomföras.

Enligt bemyndigandet i *punkten 4* ges det möjlighet att meddela föreskrifter om vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificering av vissa särskilda poster i tilläggskapitalet. Genom sådana föreskrifter kan artikel 96 genomföras.

8 kap. Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

Kapitlet innehåller bestämmelser om hur ett försäkringsföretag ska beräkna solvens- och minimikapitalkraven.

Solvenskapitalkravet syftar till att säkerställa att företaget har en tillräcklig kapitalbas (buffertkapital) som ska kunna täcka alla oförutsedda förluster i verksamheten.

I kapitlet finns även bestämmelser om det absolut lägsta tillåtna minimikapitalkravet, det s.k. garantibeloppet. Kapitalbasen ska uppgå till minst garantibeloppet för att företaget ska få starta och därefter bedriva sin rörelse.

I 18 kap. finns bestämmelser om ingripande från Finansinspektionen vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav.

Bestämmelserna om solvenskapitalkrav ersätter gällande bestämmelser om solvensmarginal i 7 kap.

8 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 101.2 och delvis 101.3 i Solvens II-direktivet.

Av *första stycket* följer att solvenskapitalkravet utgör den minsta storleken på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av företagets åtaganden (skydds nivå). Vidare klargörs att den fastställda skydds nivån ska beaktas även vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i solvenskapitalkravet. Det förhållandet att solvenskapitalkravet ska beräknas utifrån förhållandena under en tolv månadersperiod medför att företaget ska beakta såväl befintliga som sådana nya åttaganden som kan förväntas tillkomma under denna period. Det bör noteras att skydds nivån är densamma oavsett om företaget beräknar solvenskapitalkravet enligt standardformeln eller en intern modell (se 4 §). Samma skydds nivå gäller även om företaget gör förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk enligt 11 §.

Lagrådet har uppmärksammat att det i lagrådsremissen har föreslagits att solvenskapitalkravet ska relateras till den minsta storleken på primärkapitalet i förevarande paragraf och att minimikapitalkravet ska relateras till den minsta storleken på kapitalbasen. I den engelska språkversionen används uttrycket "basic own funds" vid beräkningen av solvenskapitalkravet i artikel 101.3 andra stycket. I den svenska språkversionen används i stället uttrycket kapitalbas, vilket emellertid får anses vara en felöversättning. När direktivet avser kapitalbasen i dess helhet används uttrycket "own funds" i den engelska språkversionen. Begreppet primärkapital bör således användas vid beräkningen av såväl solvenskapitalkravet som minimikapitalkravet. Vidare bör detta begränsas ytterligare till det medräkningsbara primärkapitlet dvs. endast till den del av kapitalbasen som uppfyller särskilda krav och därför får

användas för att täcka solvens- respektivet minimikapitalkravet. Uttrycket medräkningsbart primärkapital ("eligible basic own funds") används därför i artikel 128.

I *andra stycket* anges att solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att försäkringsföretaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet (fortlevnadsprincipen).

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.1.

8 kap. 2 §

Paragrafen genomför delvis artiklarna 101.3 första stycket, 101.4 första stycket och 105 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges att alla mätbara risker ska beaktas vid beräkningen av solvenskapitalkravet. Detta är en skillnad mot gällande solvensmarginal som beräknas utifrån indexvärden. Vidare har begreppet kalibreras som används i direktivet ersatts med beräknas och uttrycket kvantifierbara risker har ersatts med mätbara risker.

I *andra stycket* anges vilka risker som minst ska beaktas vid beräkningen av solvenskapitalkravet. Uppräkningen av riskerna är således inte uttömmande. Exempelvis ska risker i immateriella tillgångar beaktas enligt EU-förordningen på nivå 2.

De uppräknade riskerna i lagrummet definieras i artikel 13.30–13.33 i direktivet. Begreppet teckningsrisk som används i direktivet har genomgående ersatts med *försäkringsrisk*, vilket motsvarar begreppet "underwriting risk" i den engelska språkversionen. Med försäkringsrisk (teckningsrisk) avses, enligt artikel 13.30, risken för förlust eller negativ förändring avseende försäkringsförpliktelsens värde till följd av otillräckliga tariffer och antaganden om avsättningar. De olika varianterna av försäkringsrisker (liv-, skade- och sjukförsäkring) anges inte i paragrafen.

Begreppet *marknadsrisk* definieras i artikel 13.31 och avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av svängningar i nivån eller volatiliteten när det gäller marknadspriserna för tillgångar, skulder och finansiella instrument.

Lagrådet anser att det är oklart om begreppet motpartsrisk eller kreditrisk bör användas i förevarande paragraf. Begreppet motpartsrisk är inte definierat i direktivet, men däremot kreditrisk. Med kreditrisk avses, enligt artikel 13.32, risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställning till följd av svängningar i kreditvärdigheten hos emittenter, motparter och gäldenärer för vilka försäkringstagaren är exponerade i form av motparts- eller spreadrisker eller koncentrationer av marknadsrisker. Eftersom direktivet använder begreppet kreditrisk ("credit risk") i den nu aktuella artikeln bör detta användas vid genomförandet av direktivartikeln. Vidare bör noteras att begreppet motpartsrisk används i andra artiklar och vid genomförandet av dessa bör i stället detta begrepp användas.

Slutligen definieras begreppet *operativ risk* i artikel 33 som risken för förlust till följd av att interna rutiner visat sig otillräckliga eller fallerat, orsakad av personal eller system eller av externa händelser. Av artikel 101.4 andra stycket framgår att begreppet operativ risk även ska omfatta

rättsliga risker, men inte risker till följd av strategiska beslut eller renommérisiker.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.1.

8 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 101.5 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger att ett försäkringsföretag vid beräkning av solvenskapitalkravet ska beakta effekterna av de riskreduceringstekniker som företaget använder. Ett exempel på en sådan riskreduceringsteknik är återförsäkring. En förutsättning för att företaget ska få beakta effekterna av riskreduceringstekniker är att beräkningen även tar hänsyn till motpartsrisker och andra risker till följd av sådana tekniker. Det är således den samlade nettoeffekten av sådana tekniker som ska beaktas vid beräkningen.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.1.

8 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 100 andra stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att solvenskapitalkravet ska beräknas antingen enligt en standardformel eller enligt en av Finansinspektionen godkänd intern modell. Den interna modellen kan vara fullständig eller partiell. Detta innebär att standardformeln kan i vissa delar ersättas av en partiell intern modell. Hur beräkningen enligt standardformeln ska gå till följer av paragraferna 5–10 §§. Bestämmelserna om interna modeller finns i 9 kap.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.1.

8 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 103 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges hur solvenskapitalkravet ska beräknas enligt standardformeln.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.2.

8 kap. 6 §

Paragrafen genomför artiklarna 104.1–104.6 och 105 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas och vilka risker som ska beaktas vid beräkningen. Detta innebär att ett kapitalkrav ska beräknas för var och en av de risker som omfattas av det primära solvenskapitalkravet. Varje beräkning ska vara förenlig med den skyddsnivå som anges i 1 §. När de olika kapitalkraven sätts samman till det primära solvenskapitalkravet ska det beaktas om och i vilken grad riskerna samvarierar. En särskild korrelationsmatris finns i bilaga IV till Solvens II-direktivet.

I sammanhanget ska uppmärksammas att kategorin försäkringsrisker (2 § andra stycket 1) består av kategorierna skade-, liv- och sjukförsäkring. Det förekommer också undergrupper till dessa kategorier.

I 22 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur det primära

solvenskapitalet ska beräknas enligt förevarande paragraf. Därigenom ges en möjlighet att meddela föreskrifter om hur solvenskapitalkravet ska beräknas, med avseende på i vilken grad olika risker ska anses samvariera enligt den aktuella korrelationsmatrisen. Det ger även möjlighet till preciseringar av dessa kategorier och undergrupper.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.3.

8 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 104.7 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen ger försäkringsföretaget en möjlighet att beräkna kapitalkravet för försäkringsrisker med beaktande av företagsspecifika parametrar i stället för sådana parametrar som ligger till grund för standardformeln. Företagsspecifika parametrar kan användas exempelvis för att kapitalkravet bättre ska överensstämma med företagets riskprofil.

För att företaget ska få använda företagsspecifika parametrar krävs tillstånd av Finansinspektionen.

Det bör noteras att Finansinspektionen kan besluta om företagsspecifika parametrar som en tillsynsåtgärd. För en sådan åtgärd krävs emellertid att företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln och att det därför är olämpligt att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna (se 17 kap. 22 §). En beskrivning av sambandet mellan dessa bestämmelser har efterfrågats av *Lagrådet*.

I 22 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda företagsspecifika parametrar för att beräkna kapitalkravet för försäkringsrisker enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.4.

8 kap. 8 §

Paragrafen genomför delvis artikel 304.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en särskild beräkningsmetod för kapitalkravet för aktiekursrisk. Metoden får, efter tillstånd från Finansinspektionen, användas av företag som meddelar sådana försäkringar som uppfyller inkomstskattelagens villkor för en pensionsförsäkring.

I 22 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk utifrån en särskild metod enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.5.

8 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 107 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger vilka risker som ska beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för operativ risk enligt standardformeln.

I 22 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur kapitalkravet för operativ risk ska beräknas enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.6.

8 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 108 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkning av justeringsbeloppet enligt standardformeln.

I *punkten 1* anges att justeringsbeloppet ska omfatta minskningen av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på att företagets åtaganden minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet. Detta gäller exempelvis sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändring på tillgångar som försäkringstagaren står risken för (s.k. villkorad återbäring).

I *punkten 2* anges att justeringsbeloppet ska motsvara den minskning av företagets oförutsedda förluster till följd av att de uppskjutna skatterna minskar.

I *punkten 3* stadgas att justeringsbeloppet ska motsvara den minskning av oförutsedda förluster som beror på en kombination av första och andra punkten ovan.

I 22 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur justeringsbeloppet ska beräknas enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 13.1.7.

8 kap. 11 §

Paragrafen genomför artikel 109 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger att ett försäkringsföretag får göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk under de förutsättningar som beskrivs i *punkterna 1* och *2*. Även förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk måste emellertid uppfylla de bestämmelser om skyddsnivå som anges i 1 §.

Överväganden finns i avsnitt 13.1.9.

8 kap. 12 §

Paragrafens *första stycke* genomför artikel 138.1 i Solvens II-direktivet.

Av det första stycket framgår att ett försäkringsföretag omedelbart ska underrätta Finansinspektionen om företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna.

Paragrafens *andra stycke* genomför delvis artikel 308 e i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt 2.80 i omnibus II-direktivet).

Detta andra stycke behandlar frågan om underrättelseskyldighet till Finansinspektionen för ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. En sådan underrättelseskyldighet finns om företaget inte skulle uppfylla solvenskapitalkravet utan en tillämpning av dessa lättnadsregler.

Övervägandena finns i avsnitten 13.1.8 och 24.2.15.

8 kap. 13 §

Paragrafen genomför artikel 129.1c i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger vilken lägsta nivå som ska gälla vid beräkningen av minimikapitalkravet (jfr motsvarande bestämmelse för solvenskapitalkravet i 1 §). Principerna för hur beräkningen ska gå till finns i 14 och 15 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.1.

8 kap. 14 §

Paragrafen genomför artikel 129.2 och 129.3 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen preciseras vilka variabler som ska beaktas vid beräkningen av minimikapitalkravet. En av variablerna är positiv risksumma. *Lagrådet* anser att skillnaden mellan begreppen positiv risksumma och risksumma bör motiveras. Med risksumma avses skillnaden mellan försäkringens värde omedelbart efter inträffat dödsfall och försäkringens värde omedelbart före inträffat dödsfall. Risksumman är positiv om företaget får skjuta till belopp, utöver de försäkringstekniska avsättningarna, vid utbetalningen på grund av ett dödsfall. I annat fall är risksumman negativ. Eftersom minimikapitalkravet ska beräknas utifrån uppräknade variabler på skuldsidan ska endast positiva risksummor beaktas vid beräkningen.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.1.

8 kap. 15 §

Paragrafen genomför artikel 129.3 första stycket och 129.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger begränsningar för minimikapitalkravets andel av solvenskapitalkravet. Minimikapitalkravet får inte utgöra mindre än 25 procent eller mer än 45 procent av det senaste rapporterade solvenskapitalkravet inklusive kapitaltillägg enligt 17 kap. 24 §.

Oavsett de ovan nämnda gränsvärdena, får ett försäkringsföretags minimikapitalkrav inte understiga det garantibelopp som gäller för verksamheten.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.1.

8 kap. 16 §

Paragrafen genomför artikel 139.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om underrättelse om bristande uppfyllelse av minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.2.

8 kap. 17 §

Paragrafen genomför artiklarna 129.1d i (i dess lydelse enligt artikel 2.32 a i omnibus II-direktivet) och 300 i Solvens II-direktivet.

Bestämmelserna motsvaras av nuvarande 7 kap. 17 § första stycket.

I paragrafen anges storleken på garantibeloppet för skadeförsäkringsföretag. Skadeförsäkringsföretag definieras i 1 kap. 4 §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

8 kap. 18 §

Paragrafen genomför artiklarna 129.1d ii (i dess lydelse enligt artikel 2.32 a i omnibus II-direktivet) och 300 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen, som motsvaras av nuvarande 7 kap. 18 § första stycket, anger storleken på garantibeloppet för livförsäkringsföretag. Livförsäkringsföretag definieras i 1 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

8 kap. 19 §

Paragrafen genomför artiklarna 129.1d iii (i dess lydelse enligt artikel 2.32 a i omnibus II-direktivet) och 300 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen, som motsvarar nuvarande 7 kap. 18 § första stycket, anger storleken på garantibeloppet som gäller för återförsäkringsbolag som inte är captivebolag. Återförsäkringsbolag definieras i 1 kap. 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

8 kap. 20 §

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 129.1d iii (i dess lydelse enligt artikel 2.32 a i omnibus II-direktivet) och 300 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger storleken på garantibeloppet som gäller för captivebolag för återförsäkring.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1 och 13.3.

8 kap. 21 §

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 129.1d iv och 300 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen anger storleken på garantibeloppet som gäller för försäkringsföretag som bedriver både liv- och skadeförsäkring enligt 4 kap. 7 § andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

8 kap. 22 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter i fråga om beräkning av solvenskapitalkrav.

Bemyndigandet i *punkten 1* gör det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bl.a. artikel 105 i Solvens II-direktivet samt den matematiska formel och korrelationsmatris som finns i bilaga IV till direktivet.

I *punkten 2* finns ett bemyndigande som gör det möjligt att meddela föreskrifter om vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda företagsspecifika parametrar.

Bemyndigandet i *punkten 3* gör det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bl.a. artikel 304.1, dvs. en särskild beräkningsmetod för kapitalkravet för aktiekursrisk.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 4* är det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bl.a. artikel 107.2 och 107.3, dvs. hur kapitalkravet för operativ risk ska beräknas.

Med stöd av bemyndigandet i *punkten 5* kan föreskrifter meddelas för att genomföra artikel 108, dvs. hur justeringsbeloppet ska beräknas.

9 kap. Interna modeller

Kapitlet innehåller bestämmelser om interna modeller – ett företagsinternt system som försäkringsföretagen kan använda för att mäta, styra och hantera sina risker. I Solvens II-direktivet införs möjligheter för försäkringsföretagen att använda en intern modell för att helt eller delvis beräkna solvenskapitalkravet, i stället för att använda den standardformel som följer av direktivet och som införs i svensk rätt genom bestämmelser i 8 kap. Bestämmelserna saknar motsvarighet i dagens solvensreglering. Det finns dock redan i dag en möjlighet till förhandsgranskning av en intern modell (se 14 kap. 17 §). Dessa bestämmelser har tillkommit för att underlätta Finansinspektionens och försäkringsföretagens anpassning till den nya solvensregleringen. När den nu förslagna regleringen införs i lag utmönstras gällande regler om förhandsgranskning av interna modeller.

9 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 112.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafens *första stycke* innehåller den grundläggande bestämmelsen om att ett försäkringsföretag, efter tillstånd, får använda en fullständig eller partiell intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet.

I *andra stycket* klargörs att de allmänna bestämmelserna i Solvens II-direktivet om solvenskapitalkrav – som genomförs i 8 kap. 1 och 2 §§ – gäller även när detta krav beräknas med en intern modell.

Bestämmelserna i artikel 112.3 om bl.a. överlämnande av relevanta handlingar som styrker att den interna modellen uppfyller kraven genomförs genom föreskrifter (se 19 § 1). Genom EU-förordning på nivå 2 meddelas ytterligare föreskrifter om förfarandet för godkännande av interna modeller.

Bestämmelserna i artikel 116 om förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganens ansvarsområden när det gäller ansökningar om användande av interna modeller genomförs i 10 kap. om företagsstyrning.

I 19 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 14.1.1.

9 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 112.4 och 112.5 i Solvens II-direktivet.

Genom paragrafen får även artikel 126 i direktivet anses genomförd.

I paragrafens *första stycke* anges vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska erhålla tillstånd att använda en intern modell.

I *första stycket 1* anges att ett försäkringsföretag ska ha ett för ändamålet anpassat riskhanteringssystem som uppfyller kraven enligt 10 kap. 6 §, för att kunna ges tillstånd att använda en intern modell.

Av *första stycket 2* framgår att också kraven enligt 6 och 9–18 §§ ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska kunna få tillstånd att använda en intern modell. Detta innebär exempelvis att ett godkänt

styrdokument är en förutsättning för att företaget ska få tillstånd att använda en intern modell.

I *andra stycket* regleras den tid som Finansinspektionen har till sitt förfogande för att handlägga en ansökan om tillstånd att använda en intern modell. För att tidsfristen om sex månader ska börja löpa krävs att ansökan är fullständig, dvs. att den inte behöver kompletteras.

Det ska betonas att kraven på interna modeller är desamma oavsett om försäkringsföretaget självt tagit fram modellen eller om modellen och informationen som ligger till grund för modellen har tagits fram av någon extern part (jfr artikel 126).

I 19 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt förevarande paragraf. Med stöd av detta bemyndigande är det möjligt att genom föreskrifter genomföra bestämmelserna i artikel 112.7.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 14.1.2.

9 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 112.2 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen finns bestämmelser om hur tillämpningsområdet för en partiell intern modell kan avgränsas. Denna avgränsning kan ske dels med utgångspunkt i olika beståndsdelar av solvenskapitalkravet (*första stycket*), dels med utgångspunkt i försäkringsföretagets organisation (*andra stycket*). En partiell intern modell kan således tillämpas på endast vissa enheter inom ett försäkringsföretag. De två sätten att avgränsa en intern modell kan också kombineras. Tillämpningsområdet för en partiell intern modell kan alltså avgränsas på så sätt att det endast avser en viss beståndsdel av solvenskapitalkravet inom en viss del av försäkringsföretagets verksamhet.

En partiell intern modell måste enligt artikel 112.2 i Solvens II-direktivet alltid omfatta i vart fall en av de risker som anges i 8 kap. 2, 9 och 10 §§, dvs. i vart fall en undergrupp av en riskmodul, t.ex. alla ränterisker inom kategorin marknadsrisker (jfr artikel 104). Den måste vidare alltid avse i vart fall en större affärsenhet hos ett försäkringsföretag. Därav följer att en avgränsning i mindre beståndsdelar inte är tillåten. En partiell intern modell kan exempelvis inte avse endast vissa av de risker som ingår i kategorin fastighetsrisker, en undergrupp av kategorin marknadsrisker, vare sig i hela försäkringsföretaget eller inom en större affärsenhet. Vidare kan en partiell intern modell inte avse någon mindre del av ett försäkringsföretags verksamhet än en större affärsenhet.

I 19 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt förevarande paragraf. Detta innebär att det i föreskrifter bör finnas kompletterande regler om undergrupper av riskmoduler (jfr artikel 105), vilket möjliggör för försäkringsföretagen att beräkna kapitalkravet för sådana undergrupper – exempelvis aktieprisrisken och ränterisken – i enlighet med 112.2 a i direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.1.

9 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 113.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen ställer upp särskilda krav på utformningen av en partiell intern modell.

I *punkten 1* anges att det ska finnas godtagbara skäl att avgränsa tillämpningsområdet för den interna modellen på det sätt som försäkringsföretaget har gjort. Det krävs alltså att försäkringsföretaget visar att det valda tillämpningsområdet är lämpligt.

I *punkten 2* ställs krav på att den partiella interna modellen ska ge en bättre bild av företagets riskprofil än en beräkning enligt standardformeln. Det innebär att en jämförelse ska göras mellan en beräkning i enlighet med standardformeln och en beräkning i enlighet med den partiella interna modellen i kombination med standardformeln. De grundläggande principerna om solvenskapitalkravet i 8 kap. ska vara vägledande för den jämförelsen.

I *punkten 3* anges att modellen ska kunna samordnas med standardformeln i de delar som inte omfattas av den interna modellen.

I 19 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt förevarande paragraf.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.1.

9 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 113.2 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen ger Finansinspektionen möjlighet att i vissa fall kräva en övergångsplan för utvidgning av den interna modellen. Det gäller sådana interna modeller som är avgränsade till att avse endast en eller flera risker eller undergrupper av risker, eller en eller flera större affärsenheter, eller avgränsade i båda dess avseenden. Om den partiella interna modellen är begränsad såvitt avser risker, får en övergångsplan begäras endast om den interna modellen endast omfattar submoduler.

I övergångsplanen ska det framgå hur ett försäkringsföretag planerar att utvidga sitt tillämpningsområde för att se till att modellen till övervägande del beaktar de risker som kan uppstå till följd av företagets försäkringstransaktioner.

I 19 § 1 ges ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt bl.a. 5 §.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 14.2.2.

9 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 115 första och andra styckena i Solvens II-direktivet.

I paragrafen uppställs krav på ett försäkringsföretag som ansöker om tillstånd att använda en intern modell ska lämna in styrdokument avseende ändring av denna till Finansinspektionen. Styrdokumentet ska

sedan godkännas av Finansinspektionen. Detta dokument sätter ramverket för hur den interna modellen får ändras.

I 19 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ändring av en intern modell och styrdokument enligt 6 och 7 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.1.

9 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 115 tredje och fjärde styckena i Solvens II-direktivet. Paragrafen reglerar hur en intern modell får ändras.

Mindre ändringar som framgår av ett enligt 6 § godkänt styrdokumentet får enligt *första stycket* ske utan tillstånd från Finansinspektionen. Bestämmelserna i EU-förordningen på nivå 2 innehåller dock krav på rapportering av sådana ändringar.

Enligt *andra stycket* får större ändringar i enlighet med styrdokumentet ske först efter tillstånd av Finansinspektionen.

Mindre ändringar av modellen som täcks av styrdokumentet kräver emellertid inte något tillstånd av inspektionen. Däremot får sådana mindre ändringar som inte täcks av det godkända styrdokumentet göras först efter att styrdokumentet har ändrats.

Enligt *tredje stycket* ska Finansinspektionen godkänna alla ändringar av styrdokumentet. Ändringar av en partiell intern modell, genom utvidgning av dess tillämpningsområde, behöver emellertid inte framgå av styrdokumentet.

I fjärde stycket framgår genom hänvisning till 2 § att Finansinspektionen ska tillämpa kraven på motsvarande sätt vid sin prövning av huruvida tillstånd till ändring av den interna modellen kan lämnas eller ändring av styrdokument ska godkännas.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.2.

9 kap. 8 §

Paragrafen genomför artikel 117 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen ställs krav på tillstånd från Finansinspektionen för att byta från en intern modell till standardformeln. Kravet på tillstånd gäller oavsett om försäkringsföretaget har tillstånd att använda en partiell eller en fullständig intern modell. Likaså gäller kravet om ett försäkringsföretag som har tillstånd att använda en fullständig intern modell önskar övergå till en partiell intern modell, och om ett försäkringsföretag som har tillstånd att använda en partiell intern modell önskar inskränka dess tillämpningsområde. I båda dessa fall handlar det om att försäkringsföretaget delvis byter till standardformeln.

Ett tillstånd till byte ska endast ges om försäkringsföretaget har visat att det finns godtagbara skäl för en återgång till standardformeln.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.3. (Artikel 118 och 119 behandlas i avsnitt 17).

9 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 116 andra stycket och artikel 120 i Solvens II-direktivet.

När en intern modell är godkänd för beräkning av solvenskapitalkravet hos ett försäkringsföretag ska den i betydande utsträckning kunna användas i ett försäkringsföretags företagsstyrnings- och riskhanteringsystem, i dess beslutsprocesser samt i den egna risk- och solvensbedömningen (ORSA).

I *andra stycket* stadgas att styrelsen ska ansvara för att säkerställa att utformningen och användningen av den interna modellen är ändamålsenlig och ger ett tillfredsställande uttryck för riskprofilen (jfr artikel 116 andra stycket och artikel 120 tredje stycket).

I 19 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt bl.a. förevarande paragraf. Bemyndigandet gör det möjligt att genom föreskrifter genomföra bestämmelserna i artikel 120 andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.4.

9 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 121.2 och 121.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller föreskrifter om kvaliteten på det statistiska underlag som ligger till grund för en intern modell.

I *första stycket* finns bestämmelser om beräkning av sannolikhetsfördelning som motsvarar artikel 121.2. Det som avses är en beräkning som visar hur sannolika olika scenarier är. Beräkning som ett försäkringsföretag måste göra ska åskådliggöra en uppskattning av hur stora risker företaget bär och kan bära. De metoder som används ska vara överensstämmande med de metoder som används för beräkning av försäkrings-tekniska avsättningar.

Kravet i artikel 121.2 tredje stycket att ett försäkringsföretag ska kunna motivera och förklara för tillsynsmyndigheten de antaganden som ligger till grund för en intern modell framgår också av detta stycke.

I *andra stycket* anges en grundläggande kvalitetsnorm för de uppgifter som används som grundval för en intern modell. Genom detta stycke och genom 1 § andra stycket får bestämmelserna i artikel 121.4 tredje stycket anses genomförda.

I *tredje stycket* införs bestämmelserna i artikel 121.3 andra stycket angående det tidsintervall som gäller för uppdatering av de uppgifter som används för att beräkna sannolikhetsfördelningen.

Bestämmelserna i artikel 121.4 andra stycket och 121.8 lämpar sig för genomförande genom föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (se bemyndigandet i 19 § 3).

Ett relativt stort antal ytterligare bestämmelser om kraven på statistisk kvalitet förväntas finnas i en kommande EU-förordning på nivå 2,5 (se artiklarna 217–225).

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.5.

9 kap. 11 och 12 §§

Paragraferna genomför artikel 121.5 och 121.6 i Solvens II-direktivet.

Paragraferna innehåller föreskrifter om diversifiering och riskreducerande tekniker.

I 11 § stadgas att ett försäkringsföretag i en intern modell får ta hänsyn till inbördes beroenden inom och mellan olika risker (diversifierings-

effekter), om de metoder som används är ändamålsenliga. Av 12 § framgår att ett försäkringsföretag i en intern modell får beakta effekterna av riskreduceringstekniker, om företaget även fullt ut inkluderar de risker som är förenade med dessa tekniker.

I 19 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt bl.a. 11 och 12 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.5.

9 kap. 13 §

Paragrafen genomför artikel 121.7 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen uttrycks att ett försäkringsföretag i sina interna modeller ska ta hänsyn till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal. I det sammanhanget ska försäkringsföretaget beakta hur sannolikheten för att en option ska utnyttjas kan förändras från tid till annan (jfr regleringen av försäkringstekniska avsättningar).

I 19 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt bl.a. förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.5.

9 kap. 14 §

Paragrafen genomför artikel 121.9 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att ett försäkringsföretag i en intern modell ska beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Av bestämmelserna i artikel 78.3 följer dock att ett försäkringsföretag inte ska beakta förväntade utbetalningar av överskottsmedel vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Överskottsmedlen ska betraktas som en del av kapitalbasen och inte som ett åtagande mot försäkringstagarna. Konsekvensen blir därmed att ett företags beräkning av solvenskapitalkravet, vare sig den sker enligt standardformeln eller med en intern modell, inte ska ta hänsyn till förväntade utbetalningar av överskottsmedel. Även den delen av överskottsmedlen som företaget förväntar sig att utbetala ska alltså ingå i kapitalbasen. I övrigt ska effekterna på företagets balansräkning av en förväntad utbetalning, vare sig den sker till följd av avtal eller inte, beaktas i den interna modellen.

I 19 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt bl.a. förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.6.

9 kap. 15 §

Paragrafen genomför artikel 122.1–122.3 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att ett försäkringsföretag ska kalibrera en intern modell på ett sätt som ger försäkringstagarna och andra ersättnings-

berättigade en skyddsnivå som är likvärdig med den nivå som anges i 8 kap. 1 §. Prop. 2015/16:9

I 19 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beräkning av en intern modell enligt förevarande paragraf. Med stöd av bemyndigandet är det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bestämmelserna på teknisk detaljnivå i artikel 122.1–122.3.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.7. (Artikel 122.4 behandlas i avsnitt 17).

9 kap. 16 §

Paragrafen genomför artikel 123 i Solvens II-direktivet.

I paragrafens *första stycke* genomförs artikel 123 första stycket i Solvens II-direktivet och där anges med vilka intervall som ett företag som använder en intern modell, ska granska vad som har gett upphov till vinster eller orsakat förluster inom de olika större affärsenheterna.

I *andra stycket* genomförs artikel 123 andra stycket. Av paragrafen framgår att analysen ska visa hur vald kategorisering av risker som har gjorts i den interna modellen förklarar orsaker och källor till vinster och förluster. Riskkategoriseringen ska återspegla försäkringsföretagets riskprofil.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.8.

9 kap. 17 §

Paragrafen genomför artikel 124 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen behandlar den löpande valideringen som ska ske av en intern modell. Där anges att en intern modell ska regelbundet valideras och att valideringen ska innefatta en utvärdering av modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

I 19 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om validering av en intern modell enligt förevarande paragraf. Med stöd av bemyndigandet är det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bestämmelserna på teknisk detaljnivå i artikel 124 andra–fjärde styckena.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.9.

9 kap. 18 §

Paragrafen genomför artikel 125 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller särskilda krav på den dokumentation som ska ske av en intern modell.

I 19 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på dokumentation enligt förevarande paragraf. Med stöd av bemyndigandet är det möjligt att genom föreskrifterna genomföra bestämmelserna på teknisk detaljnivå i artikel 125 tredje stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.10.

9 kap. 19 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om de närmare förutsättningarna för

tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell (*punkt 1*), förutsättningarna för ändring av en intern modell och styrdokument (*punkt 2*), kraven på användning och statistiska kvalitetsnormer för en intern modell (*punkt 3*), kalibrering av en intern modell (*punkt 4*), validering av en intern modell (*punkt 5*) samt krav på dokumentation (*punkt 6*).

Genom bemyndigandena skapas utrymme för genomförande genom föreskrifter av tekniska detaljbestämmelser i artiklarna 112.3, 112.7 120 andra stycket, 121.4 andra stycket, 121.8, 122.2, 122.3, 124 första stycket och 125 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.11.

10 kap. Företagsstyrning

Kapitlet innehåller bestämmelser om företagsstyrning av försäkringsföretag. De nya bestämmelserna kompletterar bl.a. dagens regler om riktlinjer som återfinns i 8 kap FRL. Bestämmelserna om företagsstyrning är en särreglering i förhållande till det gällande allmänna associationsrättsliga regelverket i ABL och FL. Det företagsstyrningssystem för aktiebolag och ekonomiska föreningar som följer av ABL och FL utgör alltså den primära strukturen och är regelverk som försäkringsaktiebolag respektive ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar har att följa.

10 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 41.1 första–tredje styckena i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges att ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

I *andra stycket* anges att systemet ska ses över regelbundet av företaget.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

10 kap. 2 §

Paragrafen genomför artiklarna 41.3, 35.5. och 115 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen finns bestämmelser om de styrdokument som ett försäkringsföretag ska upprätta och följa.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.

10 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 41.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen rör kontinuiteten i ett försäkringsföretags verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 15.4.

10 kap. 4 §

I artikel 42 i Solvens II-direktivet används uttrycket centrala funktioner. I artikeln preciseras emellertid inte vilka centrala funktioner

som avses. Detta får i stället utläsas av skälen till direktivet. Av skäl 33 följer att de funktioner som ingår i företagsstyrningssystemet – funktionerna för riskhantering, regelefterlevnad, internrevision och aktuarie – anses vara nyckelfunktioner. Det innebär att de funktioner som ingår i företagsstyrningssystemet anses som centrala funktioner. I paragrafen fastställs att nu nämnda funktioner som ett försäkringsföretag ska inrätta är att anse som centrala funktioner.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

10 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 42.1 och 42.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen behandlar lämplighetskrav. Det anges i *första stycket* att ett försäkringsföretag – inom ramen för företagsstyrningssystemet – ska säkerställa att den som ingår i styrelsen för företaget eller är verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem eller den som ansvarar för eller utför arbete i en central funktion i företaget uppfyller de lämplighetskrav som anges i 2 kap. 4 § 4. I sammanhanget bör uppmärksammas skillnaden beträffande omfattningen av lämplighetsprövningen vid jämförelse med Finansinspektionens ledningsprövning. Sistnämnd prövning omfattar endast de som avses ansvara för en central funktion. Detta avspeglas också i *andra stycket* – som reglerar försäkringsföretagets anmälningsskyldighet beträffande ändringar – som avgränsas på samma sätt.

Däremot ska försäkringsföretagens underrättelseskyldighet beträffande utförda byten av personer på grund av en uppkommen brist på lämplighet, omfatta alla som har prövats enligt första stycket.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 15.2.

10 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 44.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller krav på att ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering med ett visst angivet innehåll och utformning.

I *första stycket* anges att ett försäkringsföretags system för riskhantering ska innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan riskerna. Med strategier avses de beslut kring mål, risktolerans m.m. som måste finnas bl.a. för att det ska vara möjligt att identifiera och värdera en risk. Med processer avses allt (intern arbetsordning och beslutsstruktur m.m.) som måste finnas, exempelvis för att företaget på ett effektivt sätt ska kunna hantera och kontrollera riskerna. Med rapporteringsrutiner avses de rutiner som måste finnas för att nödvändig information ska spridas till berörda.

När det gäller uttrycken ”identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera” så är fråga om det första ledet i processen att identifiera riskerna. Därefter ska såväl de enskilda riskerna som de samlade riskerna uppskattas, dvs. värderas. Vidare ska riskerna hanteras, vilket innebär att företaget ska vidta nödvändiga åtgärder till följd av de identifierade riskerna. Kravet på rapportering innebär att det ska finnas väl fungerande

informationsvägar för att styrelsen, den verkställande direktören och andra beslutfattare i organisationen ska hållas underrättade om riskernas storlek och utveckling.

I *andra stycket* anges att systemet ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur. Det ska vara utformat med lämplig hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

I 26 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad ett system för riskhantering ska innehålla när ett försäkringsföretag har fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 15.5.

10 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 44.2 i Solvens II-direktivet i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet (artikel 2.10 b tredje stycket i omnibus II-direktivet).

I paragrafen finns regler om vilka risker som riskhanteringssystemet ska omfatta och krav på innehållet i styrdokumentet för riskhantering.

I *första stycket* anges att systemet för riskhantering ska avse både de risker som täcks av solvenskapitalkravet, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, och risker som inte, eller endast delvis, beaktas vid beräkningen av detta.

Av *andra stycket* framgår vilka risker som systemet ska omfatta.

I *tredje stycket* preciseras vilka risker som styrdokumentet för riskhantering ska innehålla.

I *fjärde stycket* fastställs att om försäkringsföretaget använder volatilitetsjustering ska styrdokumentet för riskhantering också innehålla riktlinjer för volatilitetsjusteringen.

Övervägandena finns i avsnitt 15.5 och 15.5.1.

10 kap. 8 §

Paragrafen genomför artikel 44.2 i Solvens II-direktivet i dess lydelse enligt omnibus II-direktivet (2.10 a i omnibus II-direktivet).

I paragrafen finns regler om krav på företag som använder matchningsjustering eller volatilitetsjustering.

Ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering ska upprätta en särskild likviditetsplan och ska regelbundet utvärdera användningen av justeringar.

I 26 § 3 och 4 finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en likviditetsplan enligt punkt 1 och om kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering enligt punkt 2 i förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 15.5.1.

10 kap. 9 §

Paragrafen genomför artiklarna 44.2a–c i Solvens II-direktivet i deras lydelse enligt omnibus II-direktivet (artikel 2.10 b respektive artikel 2.10 c i omnibus II-direktivet).

I paragrafen finns krav på regelbunden utvärdering.

Ett försäkringsföretag ska regelbundet utvärdera företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den ränta som används vid beräkningen av den bästa skattningen av framtida kassaflöden.

I 26 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag när det gäller företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den relevanta riskfria räntestrukturen enligt förevarande paragraf.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Överväganden finns i avsnitt 15.5.1.

10 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 44.4a i Solvens II-direktivet (artikel 2.10 c i omnibus II-direktivet).

I paragrafen finns krav på analys av externa bedömningar.

Ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska, när det är möjligt, göra en egen bedömning av de externa värderingarna.

I 26 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur en sådan egen bedömning ska genomföras.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Överväganden finns i avsnitt 15.5.2.

10 kap. 11 §

Paragrafen genomför artikel 45.1–45.4 i Solvens II-direktivet. Genom artikel 2.11 i omnibus II-direktivet införs det i artikel 45.2a i Solvens II-direktivet bestämmelser som genomförs i paragrafens fjärde stycke.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om att ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömningar och vad som ska bedömas.

I *första stycket* anges att ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömningar.

Andra stycket handlar om vad som ska bedömas.

I *tredje stycket* anges bl.a. att företaget ska ha processer för bedömningen av företagets solvensbehov.

I *fjärde stycket* anges att ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen eller tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna, inom ramen för sin egen bedömning av solvensbehov (ORSA), ska göra en bedömning av om företaget lever upp till solvenskapitalkravet såväl med som utan

tillämpning av matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri råteststruktur eller tillfälligt avdrag vid nämnd beräkning.

I *femte stycket* föreskrivs att den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i ett försäkringsföretags affärsstrategier och beaktas vid företagets strategiska beslut.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 15.7 och 15.7.1.

10 kap. 12 §

Paragrafen genomför artikel 45.5 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om när en egen risk- och solvensbedömningen ska göras.

Övervägandena finns i avsnitt 15.7.

10 kap. 13 §

Paragrafen genomför artikel 45.6 i Solvens II-direktivet

I paragrafen anges att resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning ska rapporteras till Finansinspektionen.

I 26 § 7 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om rapportering av resultat av den egna risk- och solvensbedömningen enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 15.7.

10 kap. 14 §

Paragrafen genomför artikel 46.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om ett försäkringsföretags system för internkontroll.

Övervägandena finns i avsnitt 15.8.

10 kap. 15 §

Paragrafen genomför artikel 44.4 och 44.5 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller vilka krav som ska ställas på funktionen för riskhantering.

I 26 § 8 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad funktionen för riskhantering enligt förevarande paragraf ska svara för när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell.

Övervägandena finns i avsnitt 15.6.

10 kap. 16 §

Paragrafen genomför artikel 46.2 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen regleras vilka uppgifter som funktionen för regelefterlevnad har.

Övervägandena finns i avsnitt 15.9.

10 kap. 17 §

Paragrafen genomför artikel 47 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller vilka krav som ska ställas på funktionen internrevision.

Av *första stycket* framgår vad funktionen för internrevision ska göra. Den utvärdering av systemen för internkontroll och andra aspekter av företagsstyrning som funktionen har att utföra ska innefatta en bedömning av dess lämplighet och effektivitet.

I *andra stycket* anges att funktionen ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som utvärderas.

Det är styrelsens ansvar att fatta beslut om nödvändiga åtgärder och att se till att dessa åtgärder utförs.

Övervägandena finns i avsnitt 15.10.

10 kap. 18 §

Paragrafen genomför artikel 48 i Solvens II-direktivet.

I *första stycket* anges vilka uppgifter som ett försäkringsföretags aktuariefunktion ska ha.

I *andra stycket* införs särskilda behörighetskrav för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen.

Av *tredje stycket* följer att Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta om undantag från villkoren för behörighet för den som ansvarar för eller utför uppgifter i aktuariefunktionen och från kravet på att upprätta en aktuariefunktion. Ett sådant beslut förutsätter att försäkringsföretaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b § och därmed inte omfattas av Solvens II-direktivet (se även författningskommentaren till 1 kap. 19 §).

I 26 § 9 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om villkor för behörighet för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen enligt förevarande paragraf.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 15.11.

10 kap. 19 §

Paragrafen genomför artikel 49.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller den grundläggande bestämmelsen om uppdragsavtal.

Övervägandena finns i avsnitt 15.12.

10 kap. 20 §

Paragrafen genomför artikel 49.2 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges när uppdrag enligt 19 § inte får ingås.

Övervägandena finns i avsnitt 15.12.

10 kap. 21 §

Paragrafen genomför artikel 49.3 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen regleras ett försäkringsföretags anmälningsskyldighet avseende operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse.

Övervägandena finns i avsnitt 15.12.

10 kap. 22 §

Paragrafen genomför artikel 38.1 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen finns bestämmelser om vilka åtgärder som ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal enligt 19 § ska vidta.

Övervägandena finns i avsnitt 15.12.

10 kap. 23 §

I paragrafen finns bestämmelser om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag. Dessa riktlinjer kompletterar de styrdokument som ett försäkringsföretag ska upprätta och följa enligt Solvens II-direktivet (se 2 §).

I 26 § 10 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.

10 kap. 24 §

I paragrafen finns bestämmelser om riktlinjer för hantering av intressekonflikter. Dessa riktlinjer kompletterar de styrdokument som ett försäkringsföretag ska upprätta och följa enligt Solvens II-direktivet (se 2 §).

I 26 § 11 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som riktlinjer för hantering av intressekonflikter ska omfatta enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 15.3.

10 kap. 25 §

I paragrafen slås fast att styrelsens ansvar för riktlinjerna.

Överväganden finns i avsnitt 15.3.

10 kap. 26 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter av nämnd omfattning.

Med stöd av bemyndigandena möjliggörs föreskrifter som genomför artiklarna 44.5, 45.6 och 48.2.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

11 kap. Associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsaktiebolag

11 kap. 6 §

Ändringen är en följd av att det nuvarande kravet i 8 kap. 4 § om att ett försäkringsföretag ska upprätta och följa placeringsriktlinjer slopas.

16 kap. Offentliggörande**16 kap. 1 §**

Paragrafen genomför artikel 51.1 första stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när ett försäkringsföretag ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport.

Övervägandena finns i avsnitt 16.3.

16 kap. 2 §

I paragrafen genomförs delvis artikel 51.1 andra stycket samt artiklarna 51.1 a (som införs genom artikel 2.13 a i omnibus II-direktivet) och 53.3 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen regleras vad en solvens- och verksamhetsrapport ska innehålla.

Rapporten ska, enligt *första stycket*, innehålla en beskrivning av den verksamhet som företaget bedriver, hur bolagets resultat har utvecklats, vilka företagsstyrningssystem som används samt en beskrivning där varje riskkategori behandlas separat av riskexponering, riskkoncentration, riskreducering och riskkänslighet (riskprofil). Även vilka värderingsmetoder för solvensändamål som används ska beskrivas. Rapporten ska också innehålla uppgifter om företagens solvenssituation.

Andra stycket innehåller krav på särskild information i solvens- och verksamhetsrapporten för ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering.

Enligt *tredje stycket* får ett försäkringsföretag helt eller delvis lämna de uppgifter som ska offentliggöras i rapporten genom hänvisning till uppgifter som företaget offentliggjort för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav, om dessa uppgifter är likvärdiga både till art och till omfattning.

I 9 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten enligt förevarande paragraf. Bemyndigandet omfattar även genomförandet av artikel 51.2 i Solvens II-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 16.4 och 16.5.

16 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 53.1, 53.2 och 53.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller undantag från kravet på offentliggörande av vissa uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten.

I *första stycket* beskrivs i vilka situationer ett försäkringsföretag efter beslut av Finansinspektionen kan ges undantag från att offentliggöra vissa uppgifter som ska finnas med i solvens- och verksamhetsrapporten. Anledning till att det ska finnas möjlighet att undanta viss information är att företagen kan bryta mot tystnadsplikt och även få konkurrensnackdelar genom att redovisa viss information. Undantag från offentliggörande kan dock aldrig ske när det gäller uppgifter om ett företags solvenssituation. Det finns inte heller någon möjlighet att ge undantag för sådana uppgifter som ska lämnas enligt 2 § andra stycke eftersom sådan möjlighet saknas enligt direktivet – ett förtydligande som har efterfrågats av *Lagrådet*.

Om företaget fått tillstånd av tillsynsmyndigheten att undanta vissa uppgifter från offentliggörande, ska enligt *andra stycket* skälen till detta anges i rapporten.

I 9 § 2 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om undantag från kravet på offentliggörande enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 16.7.

16 kap. 4 §

Paragrafen genomför delvis artikel 54.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen reglerar krav på uppdateringar av tidigare offentliggjorda uppgifter om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt.

I *första stycket* ställs krav på att försäkringsföretaget omedelbart ska uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt, underskottet är betydande och Finansinspektionen inte har erhållit en realistisk åtgärdsplan inom viss tid. Enligt *andra stycket* ska försäkringsföretaget uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter, om Finansinspektionen har ansett att en åtgärdsplan är realistisk men ett underskott inte har korrigerats inom viss tid. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som planeras.

Övervägandena finns i avsnitt 16.8.1.

16 kap. 5 §

Paragrafen genomför delvis artikel 54.1 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen preciseras vilka uppgifter som ett försäkringsföretag, under vissa förutsättningar och på begäran av Finansinspektionen, ska offentliggöra.

Övervägandena finns i avsnitt 16.8.1.

16 kap. 6 §

Paragrafen genomför delvis artikel 54.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen reglerar krav på uppdateringar om minimikapitalet inte är uppfyllt.

I *första stycket* ställs krav på att försäkringsföretaget omedelbart ska uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten om minimikapitalkravet inte är uppfyllt och Finansinspektionen bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk finansiell saneringsplan (punkt 1), eller inte har erhållit någon sådan plan inom viss i paragrafen preciserad tid (punkt 2). Enligt *andra stycket* ska försäkringsföretaget uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter om ett underskott inte har korrigerats inom viss tid (trots att Finansinspektionen har ansett att en av företaget upprättad finansiell saneringsplan är realistisk). Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som planeras.

Övervägandena finns i avsnitt 16.8.2.

16 kap. 7 §

Paragrafen genomför delvis artikel 54.1. i Solvens II-direktivet.

I paragrafen preciseras vilka uppgifter som ett försäkringsföretag, under vissa förutsättningar och på begäran av Finansinspektionen, ska offentliggöra.

Övervägandena finns i avsnitt 16.8.2.

16 kap. 8 §

Paragrafen genomför artikel 55 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller krav på ett försäkringsföretag att upprätta lämpliga informations- och rapporteringssystem samt även ha styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs fortlöpande är relevanta. Den innehåller även krav på att solvens- och verksamhetsrapporter samt uppdateringar av dessa ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan de offentliggörs.

I 9 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i informations- och rapporteringssystem och styrdokument enligt förevarande paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 16.8.3.

16 kap. 9 §

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i vissa frågor som hör till kapitlet.

Den *tredje punkten* har justerats, efter påpekande från *Lagrådet*, i syfte att klargöra att bemyndigandet avser de formella krav som en ansökan ska innehålla.

17 kap. Tillsyn

Kapitlet innehåller bestämmelser om registrering av och tillsyn över försäkringsföretag.

Lagrådet anser att flera av de nya paragraferna som har införts i kapitlet inte handlar om tillsyn i egentlig mening utan om att företagen ska inge olika underrättelser och rapporter till Finansinspektionen. *Lagrådet* anser därför att paragrafernas placering bör övervägas ytterligare. Vidare anser *Lagrådet* att rubriksättningen bör ses över. Regeringen delar *Lagrådets* bedömning och därför har vissa paragrafer flyttats till andra kapitel. Vidare har bestämmelserna om interna modeller samlats under en gemensam rubrik Tillsyn av interna modeller.

17 kap. 2 §

Paragrafen genomför artikel 29 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen preciseras att Finansinspektionen har tillsyn över försäkringsföretag och tillsynens omfattning.

Paragrafens innehåll överensstämmer delvis med nuvarande 14 kap. 2 §.

I *andra stycket punkt 2* ersätts ordet näringsverksamhet med verksamhet för att anpassa terminologin till den som används i andra lagar på finansmarknadsområdet (15 kap. 1 § bank och finansieringsrörelselagen (2004:297) och 25 kap. 1 § lagen (2007:528)

om värdepappersmarknaden). Ändringen är endast språklig. *Femte punkten* är ny och innebär en utvidgning av tillsynen för att täcka in styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet. Med detta avses de styrdokument som omfattas av 10 kap. 2 § och de kompletterande riktlinjer som anges i 10 kap. 23 och 24 §§.

I *tredje stycket* ersätts ordet ledning med styrning för att utvidga tillsynen över lämplighetskraven till att även omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner.

Av ett nytt *fjärde stycket* följer att tillsynen ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 17.2.4.

17 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 52 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.14 i omnibus II-direktivet) och artikel 65 a i Solvens II-direktivet (införd genom artikel 2.17 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller regler om samarbete och utbyte av information.

Ändringen innebär att den skyldighet som nu finns för Finansinspektionen att i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, utvidgas till att även omfatta Eiopa.

Övervägandena finns i avsnitt 17.3.7.

17 kap. 3 a §

Paragrafen genomför artiklarna 33, 38, 155 och 158 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tvistlösning.

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet till Eiopa för tvistlösning när det gäller tillsyn över ett försäkringsföretags filialer i en annan medlemsstat, kontroll av information och överträdelse av beslut om rättelse.

Lagrådet anser att formuleringen ”ett förfarande av” bör klargöras. Av artikel 19 i förordningen om inrättandet av Eiopa följer att om en behörig myndighet har invändningar mot en annan medlemsstats behöriga myndighets förfarande får Eiopa bistå myndigheterna med att nå fram till en överenskommelse. Den nu föreslagna bestämmelsen syftar till att ge Finansinspektionen möjlighet att hänskjuta ärendet till Eiopa om tillsynsmyndigheten i värdlandet inte kan eller vill medverka till exempelvis en platsundersökning enligt artikel 33. En motsvarande formulering infördes i samband med genomförandet av det s.k. omnibus I-direktivet i bl.a. 6 kap. 4 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag samt 23 kap. 5 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (prop. 2011/12:70).

Övervägandena finns i avsnitt 17.4.

17 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 38 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om platsundersökning.

Av paragrafen framgår i ett nytt *andra stycke* att Finansinspektionen får – förutom hos försäkringsföretag – genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett försäkringsföretag att utföra vissa funktioner eller verksamheter, om det behövs för tillsynen av försäkringsföretaget.

Övervägandena finns i avsnitt 17.3.5.

17 kap. 7 a §

Paragrafen genomför delvis artikel 77b.2 i Solvens II-direktivet (införd genom artikel 2.23 i omnibus II-direktivet).

I paragrafen behandlas vilka åtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad av villkoren för användning av matchningsjustering.

Överväganden finns i avsnitt 17.6.2.

17 kap. 8 §

Ändringen i *första stycket* är en ren följdändring till att nuvarande 6 § ska betecknas 7 §.

17 kap. 12 §

Paragrafen genomför artikel 72 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår i en ny *punkt 4 i första stycket* att de nu gällande reglerna om revisors och särskild granskares rapporterings-skyldighet kompletteras med skyldighet för dessa att genast rapportera till Finansinspektionen, om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som kan innebära att företaget brister eller har brustit i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 17.5.

17 kap. 16 §

Paragrafen genomför artikel 34.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om krav på en redogörelse för ändrade ekonomiska förhållanden.

Rubriken till paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.3.1.

17 kap. 17 §

Paragrafen genomför artikel 84 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn över de försäkrings-tekniska avsättningarna.

Rubriken till paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.6.1.

17 kap. 18 §

Paragrafen genomför artikel 112.7 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om kompletterande beräkning av solvenskapitalkravet vid användande av en intern modell.

Övervägandena finns i avsnitt 17.7.1.

17 kap. 19 §

Paragrafen genomför artikel 118.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handlingsplan vid bristande uppfyllande av kraven för att få använda en intern modell.

Övervägandena finns i avsnitt 17.7.2.

17 kap. 20 §

Paragrafen genomför artikel 118 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om beräkning enligt standardformeln vid bristande genomförande av plan.

Paragrafen har justerats med i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.7.2.

17 kap. 21 §

Paragrafen genomför artikel 122.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verifiering och kontroll av en intern modell.

Övervägandena finns i avsnitt 17.7.1.

17 kap. 22 §

Paragrafen genomför artikel 110 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen finns bestämmelser om möjlighet för Finansinspektionen att under vissa omständigheter besluta att ett försäkringsföretag ska använda företagsspecifika parametrar vid beräkning av solvenskapitalkravet.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.2.

17 kap. 23 §

Paragrafen genomför artikel 119 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller regler om beräkning enligt en fullständig eller partiell modell i stället för med standardformeln.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.3.

17 kap. 24 §

Paragrafen genomför artikel 37.1 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.8 a och b i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår i vilka fall Finansinspektionen får besluta om kapitaltillägg.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.4.

17 kap. 25 §

Paragrafen genomför artikel 37.2 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.8 a och b i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår hur ett kapitaltillägg ska beräknas.
Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.
Övervägandena finns i avsnitt 17.10.4.

17 kap. 26 §

Paragrafen genomför artikel 37.5 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår hur ett försäkringsföretags solvenskapitalkrav ska beräknas efter ett beslut om kapitaltillägg.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.4.

17 kap. 27 §

Paragrafen genomför artikel 37.3 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen vid beslut om vissa kapitaltillägg enligt 24 § även ska förelägga försäkringsföretaget att vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som har föranlett kapitaltillägget.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.4.

17 kap. 28 §

Paragrafen genomför artikel 37.4 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkommande omprövningar av beslut om kapitaltillägg.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 17.10.4.

17 kap. 30 §

Paragrafen innehåller föreskriftsbemyndiganden.

Paragrafen ändras eftersom de nuvarande reglerna om förhandsgranskning av interna modeller tas bort. Vidare utvidgas bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen till att även omfatta när och hur dessa upplysningar ska lämnas.

18 kap. Ingrepan

Kapitlet innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot försäkringsföretag. Kapitlet inleds med bestämmelser som reglerar när och hur Finansinspektionen ska ingripa samt avstå från att ingripa. Kapitlet justeras och kompletteras för genomförandet av Solvens II-direktivet.

Lagrådet anser att flera av de nya paragraferna som har införts i kapitlet inte har karaktär av ingripande- eller sanktionsbestämmelser utan innehåller t.ex. handlingsregler för företagen. *Lagrådet* anser därför att paragrafernas placering bör övervägas ytterligare. Regeringen delar denna bedömning och bestämmelser som får anses vara handlingsregler för företagen har därför flyttats till 8 kap. Vidare har rubriker omformulerats eller slopats.

18 kap. 1 §

Av paragrafen framgår när Finansinspektionen ska ingripa mot försäkringsföretag.

Bestämmelserna i punkterna 1–3 motsvarar i huvudsak nuvarande 16 kap. 1 §. Finansinspektionens möjligheter att ingripa när det gäller ett försäkringsföretags åsidosättande av skyldigheterna enligt sina egna styrdokument har utvidgats till att avse samtliga styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet. Likaledes ska Finansinspektionen ingripa om styrdokumenten inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Med styrdokument avses inte bara sådana dokument som avses i 10 kap. 2 § utan även de kompletterande riktlinjer som anges i 10 kap. 23 och 24 §§.

Vidare ersätts ordet näringsverksamhet med verksamhet i första punkten för att anpassa terminologi till den som används i andra lagar på finansmarknadsområdet, se 15 kap. 1 § bank och finansieringsrörelselagen (2004:297) och 25 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Ändringen är endast språklig.

Övervägandena finns i avsnitt 17.9.1.

18 kap. 2 §

Av paragrafen, som motsvarar nuvarande 16 kap. 2 §, framgår hur Finansinspektionen får ingripa. En paragrafhänvisning i *första stycket* är ändrad.

Övervägandena finns i avsnitt 17.9.1.

18 kap. 4 §

Paragrafen genomför artikel 138.2 och 138.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärdsplan vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet.

Av paragrafens *första stycke 1* framgår att ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet ska upprätta en åtgärdsplan. En sådan måste ges in till Finansinspektionen för godkännande inom två månader från dagen då bristen i solvenskapitalkravet konstaterades. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får med stöd av bemyndigandet i 28 §, meddela närmare föreskrifter om vilket innehåll som en åtgärdsplan enligt stadgandet ska ha (jfr artikel 142.1).

Av paragrafens *första stycke 2* framgår att Finansinspektionen ska förelägga försäkringsföretaget att vidta nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från dagen för bristens konstaterande åter uppfylla solvenskapitalkravet. Detta ska göras antingen genom att företaget återupprättar den tidigare nivån på den medräkningsbara kapitalbas som täcker solvenskapitalkravet eller genom att företaget gör reduceringar i sin riskprofil.

Om så är lämpligt får Finansinspektionen, enligt *andra stycket*, förlänga tidsfristen med tre månader.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.11.1 och 17.11.2.

18 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 138.4 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.36 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller regler om förlängd tidsfrist vid exceptionella förhållanden.

Av paragrafens *första stycke* framgår att Finansinspektionen får förlänga tidsfristen i 4 § 2 ytterligare (längst sju år), om Eiopa har meddelat att det föreligger exceptionella förhållanden och dessa förhållanden och dessa förhållanden påverkar ett försäkringsföretag som är föremål för åtgärder enligt 4 §. Vid en sådan förlängning måste det berörda försäkringsföretaget enligt *andra stycket* sända in en lägesrapport var tredje månad. I en sådan rapport ska företaget redogöra för vilka åtgärder som företaget vidtagit samt lämna uppgifter om hur arbetet fortskrider i syfte att på ovan nämnda sätt åter uppnå solvenskapitalkravet.

I paragrafens *tredje stycke* anges att Finansinspektionen ska besluta att den förlängda tidsfristen enligt första stycket ska upphöra att gälla om det av den ingivna rapporten framgår att företaget inte haft någon framgång i arbetet med att åter uppfylla solvenskapitalkravet. Det ställs således krav på att väsentliga framsteg kan påvisas avseende solvenskapitalkravets uppfyllande från den dag då bristande solvenskapital konstaterades till den dag då lägesrapporten gavs in. I annat fall ska den förlängda tidsfristen upphöra att gälla.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 17.11.3.

18 kap. 6 §

Paragrafen genomför artikel 308 e i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att företaget kan uppfylla solvenskapitalkravet utan tillämpning av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningarna av de försäkringstekniska avsättningarna senast den 1 januari 2032 och att inom två månader från dagen för bristens konstaterande överlämna en plan för infasning till inspektionen. Företaget ska lämna en lägesrapport till Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.15.

18 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 308 e i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen ska återkalla ett tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningarna av de försäkringstekniska avsättningarna om lägesrapporten enligt 6 § visar att företaget inte kommer att kunna uppfylla solvenskapitalkravet senast den 1 januari 2032.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.15.

18 kap. 8 §

Paragrafen genomför artikel 139.2 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, ska föreläggas att komma in med en finansiell saneringsplan.

En finansiell saneringsplan ska vara kortfristig och realistisk samt ges in till Finansinspektionen inom en månad från dagen då bristen i minimikapitalkravet konstaterades. Saneringsplanen ska godkännas av Finansinspektionen och innehålla de åtgärder som ska vidtas för att försäkringsföretaget inom tre månader åter ska uppfylla minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får med stöd av bemyndigandet i 28 § meddela närmare föreskrifter om vilket innehåll som en finansiell saneringsplan enligt stadgandet ska ha (jfr artikel 142.1).

Övervägandena finns i avsnitt 17.12.1.

18 kap. 10 §

Paragrafen motsvarar i huvudsak nuvarande 16 kap. 7 § och genomför artiklarna 138.5 och 139.3 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen i vissa specifika fall får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar.

Bestämmelsen möjliggör för Finansinspektionen att i likhet med nuvarande 16 kap. 7 § kunna ingripa då ett försäkringsföretag inte uppfyller kapitalkraven. För det fall ett företag inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, krävs inga ytterligare förutsättningar för ett ingripande i enlighet med paragrafen. I de fall som ett företag inte uppfyller solvenskapitalkravet måste det dessutom föreligga särskilda omständigheter som ger tillsynsmyndigheten anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare för att en förfoganderättsinskränkning enligt paragrafen ska vara möjlig.

Övervägandena finns i avsnitt 17.13.

18 kap. 11 §

Paragrafen genomför inte någon artikel i Solvens II-direktivet-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkallelse av tillstånd.

Ändringen i *första stycket* innebär att återkallelse ska ske även på den grunden att en person som ansvarar för en central funktion i ett försäkringsföretag inte uppfyller lämplighetskraven.

Ändringen i *andra stycket* innebär att Finansinspektionen, i stället för att återkalla tillståndet, får besluta att även den som ansvarar för en central funktion inte längre får kvarstå i sin befattning och då förordna en ersättare för denna

Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

18 kap. 12 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 16 kap. 9 § 1, 3 och 5, och genomför artikel 144.1 i Solvens II-direktivet. Paragrafens nuvarande andra och fjärde punkter flyttas oförändrade till 13 §.

Av paragrafen framgår i vilka fall Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd.

Paragrafen är anpassad till Solvens II-regelverket genom att Finansinspektionen åläggs att återkalla ett försäkringsföretags tillstånd om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b § och den finansiella saneringsplanen är uppenbart otillräcklig. Dessutom ska inspektionen återkalla tillståndet för ett försäkringsföretag som inte inom tre månader från den tidpunkt då företaget inte längre uppfyllde minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b § inte vidtagit åtgärderna i en godkänd finansiell saneringsplan.

Övervägandena finns i avsnitt 17.14.

18 kap. 13 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 16 kap. 9 § 2 och 4 och 10 § samt genomför artiklarna 141 och 144.1 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår när Finansinspektionen får återkalla ett försäkringsföretags tillstånd.

Andra punkten i första stycket är flyttad från nuvarande 9 § 2 och *tredje punkten* från 9 § 4.

I en ny *punkt 4 i första stycket* införs en bestämmelse om att ett försäkringsföretags tillstånd får återkallas, om företaget inte inom de tidsfrister som anges i 4 § andra stycket och 5 § har vidtagit de åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet som finns angivna i en godkänd åtgärdsplan, eller i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 17.14.

18 kap. 15 §

Paragrafen innehåller ändrade hänvisningar. Anmälningsskyldigheten vad gäller Eiopa ändras nu vid genomförandet av omnibus II-direktivet till en anmälan till Eiopa utan inskränkning i fråga om verksamheten.

18 kap. 28 §

Paragrafen genomföra artikel 142.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en åtgärdsplan då solvenskapitalkravet hos ett försäkringsföretag inte är uppfyllt samt om innehållet i en finansiell saneringsplan då ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet. Den motsvarar – i den del den avser finansiell saneringsplan – nuvarande 16 kap 26 §.

Övervägandena finns i avsnitt 17.16.

19 kap. Grupptillsyn

Kapitlet innehåller regler om den särskilda tillsyn som ska utövas över försäkringsföretag som ingår i en grupp (grupptillsyn). Reglernas syfte är att säkerställa att skyddet för försäkringstagarna inte försämras till följd av koncernstrukturen hos en försäkringsgivare. Detta kapitel innehåller de materiella bestämmelserna om grupptillsynen. I 1 kap. finns en rad

definitioner som har betydelse för gruppreglerna, bl.a. definieras där begreppen tillsynskollegium och ägarintresse.

Enligt *Lagrådet* försvåras möjligheten att få en överblick över hur grupp tillsynen är tänkt att fungera av att centrala bestämmelser blandas med olika särregleringar. Efter de inledande 16 paragraferna, som väsentligen har generell innebörd, kommer ett avsnitt med rubriken ”Nationell undergrupp tillsyn”, omfattande 17–26 §§, som reglerar en särskild ordning som medlemsstaterna har möjlighet att införa (s. 383 ff. i remissen). Under rubriken ”Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning” finns paragraferna 50–71. Dessa avser ett särskilt samrådsförfarande mellan tillsynsmyndigheter (lagrådsremissen s. 415 ff.). Därefter, från och med 72 §, synes kapitel 19 återgå till huvudregleringen avseende grupp-tillsyn.

Enligt *Lagrådets* mening bör övervägas om sådana delar av kapitlet som nu har nämnts kan skiljas ut från den generella regleringen och t.ex. bilda egna kapitel i lagen.

Lagrådet anser vidare att rubriksättningen i kapitlet är olämplig. Som exempel på olämplig rubriksättning nämns bl.a. följande:

- 6–10 §§ avser grupp tillsynsmyndigheten och hur en sådan utses. Före vardera av 6–9 §§ finns en kortare eller längre huvudrubrik, alla på samma nivå.
- Huvudrubriken ”Gruppsolvans” omfattar 27–40 §§, och i stort sett alla paragrafer har sin egen underrubrik, alla på samma nivå. Bland dessa finns emellertid ett antal paragrafer, 34–39 §§, som samtliga synes avse ett specialfall, nämligen användning av s.k. interna modeller.
- Efter 40 § finns ett antal paragrafer, 41–45 §§, som också synes avse aspekter på frågor om gruppsolvans, men som var och en försetts med egen huvudrubrik.

Lagrådet anser sammanfattningsvis att den föreslagna regleringen i 19 kap. innehåller sådana brister och oklarheter att den, innan den kan läggas till grund för lagstiftning, måste omarbetas grundligt

Regeringen delar *Lagrådets* synpunkter i fråga om placeringen av bestämmelserna i kapitlet och har därför brutit ut särbestämmelser från mera centrala bestämmelser (genom att lägga bestämmelserna om nationell grupp tillsyn och särskild tillsynsordning i slutet av kapitlet). Regeringen delar även *Lagrådets* synpunkter i fråga om rubriksättningen och har justerat den i allt väsentligt i enlighet med vad *Lagrådet* anför.

Dessa justeringar innebär en avsevärt förbättrad struktur inom kapitlet och det finns därför, enligt regeringens mening, inte behov av att bryta ur särregleringen på så sätt att den bildar egna kapitel i lagen.

Genom de ändringar som nu görs i kapitlet vad gäller de materiella bestämmelserna, rubriksättningen och placeringen av bestämmelserna anser regeringen att *Lagrådets* påpekande, att kapitlet måste omarbetas grundligt, har tillgodosetts.

Lagrådet anför också följande. I 19 kap. 77–80 §§ finns bestämmelser om upplysningsskyldighet för försäkringsföretag och om vissa tillsynsbefogenheter för Finansinspektionen. Tidigare var kapitlet om försäkringsgrupper (9 kap.) placerat före kapiteln om tillsyn (14 kap.) och ingripanden (16 kap.) i lagen. Enligt lagförslaget ska grupp kapitlet

nu komma efter dessa kapitel (vilka enligt förslaget ska ha nummer 17 och 18). I den fortsatta beredningen bör belysas hur bestämmelserna i 17–19 kap. förhåller sig till varandra och i vilken utsträckning bestämmelserna i 17–18 kap. är tillämpliga även på de frågor som behandlas i 19 kap.

Regeringen vill med anledning av Lagrådets synpunkter, såvitt gäller förhållandet mellan bestämmelserna i 17 och 19 kap. peka på det som sägs i avsnitt 18.1.3. Där förklaras bl.a. att grupp tillsynen utgör ett komplement till den tillsyn som ska ske med avseende på de enskilda försäkringsföretagen individuellt. Ett försäkringsföretag som ska underkastas grupp tillsyn ska alltså även stå under tillsyn som enskilt institut. När det gäller förhållandet mellan bestämmelserna i 18 och 19 kap. så finns särskilda ingripandebestämmelser i 19 kap. som gäller för bl.a. försäkringsföretag som ingår i en grupp. När det sedan gäller frågan i vilken utsträckning bestämmelserna i 17 och 18 kap. är tillämpliga även på de frågor som behandlas i 19 kap. så anges det ibland i 19 kap. att vissa bestämmelser i 17 och 18. kap. ska gälla, se t.ex. 19 kap. 28 §.

19 kap. 1 §

Genom paragrafen genomförs definitionen av grupp i artikel 212.1 c i Solvens II-direktivet.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.1.

19 kap. 2 §

Genom paragrafen genomförs delvis artikel 213.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.2. i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU av den 16 november 2011 om ändring av direktiven 98/78/EG, 2002/87/EG och 2009/138/EG vad gäller extra tillsyn över finansiella enheter i ett finansiellt konglomerat [direktiv 2011/89/EU]). Genom paragrafen får även artiklarna 213.1 och 214.1 i Solvens II-direktivet anses genomförda.

I paragrafen anges de olika fall i vilka grupp tillsyn ska utövas. Grupp tillsynen är olika omfattande beroende på hur en grupp ser ut.

Paragrafens *första stycke* anger att särskild tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp (grupp tillsyn) ska utövas enligt detta kapitel.

I paragrafens andra stycke anges de fall då den mest omfattande grupp tillsynen ska ske enligt 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§.

I *andra stycket 1* genomförs större delen av artikel 213.2 a i Solvens II-direktivet. Eftersom begreppet företag med ägarintresse inte används i lagen (se avsnitt 18.1.1) måste de tre olika fall där ett företag med ägarintresse föreligger, beskrivas direkt i lagtexten. I denna punkt anges två av de fallen: när ett företag är moderföretag och när ett företag har ett ägarintresse i ett annat företag. Begreppet ägarintresse i *första stycket 1* definieras liksom begreppen EES-försäkringsgivare och försäkringsgivare från tredjeland i 1 kap. 12 §.

I *andra stycket 2* genomförs återstående del av artikel 213.2 a i Solvens II-direktivet. Det är den situation då ett företag är ett företag med ägarintresse enligt direktivets definition (se artikel 212.1 a) på grund av att det företaget förenas med ett annat företag genom en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning.

I *andra stycket 3* genomförs artikel 213.2 b i Solvens II-direktivet.

I *tredje stycket* genomförs artikel 213.2 c i Solvens II-direktivet, som reglerar grupp tillsyn över grupper där moderföretaget finns utanför EES. Den tillsynen är begränsad till vad som följer av artiklarna 260–263 i Solvens II-direktivet, vilket uttrycks i paragrafen genom hänvisningen till 65–73 §§, som genomför dessa direktivartiklar.

I *fjärde stycket* genomförs artikel 213.2 d i Solvens II-direktivet, som reglerar fall då moderföretaget i gruppen är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet. Begreppet definieras i 1 kap 12 §. Tillsyn ska i detta fall endast utövas enligt 41 §.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.3.

19 kap. 3 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel utan är en ren upplysningsbestämmelse om var vissa bestämmelser finns i kapitlet.

19 kap. 4 §

Paragrafen, genomför artikel 215.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.4. i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om nivån för grupp tillsyn.

Lagrådet anser att det bör klargöras vad som närmare bestämt avses med att bestämmelserna om grupp tillsyn ska tillämpas ”enbart på nivån för vissa företag”. Regeringen vill med anledning av detta klargöra att det i detta sammanhang innebär att någon indelning i undergrupper inte ska göras utan grupp tillsynen ska omfatta det yttersta moderföretaget inom EES och, med en tillämpning av bestämmelsen om vilka företag som ingår i en grupp, alla företag därunder som ingår i gruppen.

Lagrådet anser vidare att regleringen i paragrafen är svåräst och att det bör övervägas om inte bestämmelserna kan utformas i närmare överensstämmelse med motsvarande reglering i direktivet, vilken i detta fall framstår som något tydligare (se artikel 215). Regeringen anser att bestämmelsen redan är tillräckligt nära utformad motsvarande reglering i direktivet och att någon justering av paragrafen inte behövs i detta hänseende.

Lagrådet anför att benämningen ”toppen av en grupp” används för att peka ut det företag som ligger överst i gruppstrukturen, att detta uttryckssätt saknar motsvarighet i direktivet och att valet att använda en annan terminologi i den svenska regleringen än i direktivet bör motiveras. Regeringen noterar att i direktivet (se artikel 215) används uttrycket ”moderföretag som har det yttersta ägarintresset på gemensamskapsnivå” i stället för som i lagförslaget ”i toppen av en grupp”. Enligt regeringen åskådliggör emellertid uttrycket ”i toppen av en grupp” på ett bättre sätt vad som avses varför detta bör användas i lagtexten. I sammanhanget bör särskilt noteras att detta uttryck används i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, se 3 kap. 1 § 1. När det gäller benämningen ”i toppen av en grupp”, se även vad som sägs om detta uttryck i avsnitt 18.1.5.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.4.

19 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 213.1 andra stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen klargörs att grupp tillsyn inte ersätter tillsyn över ett enskilt försäkringsföretag utan utgör ett komplement till den.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.3.

19 kap. 6 §

Paragrafen genomför artiklarna 212.1 d och 247.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om grupp tillsynsmyndigheten och dess ansvar.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.5.

19 kap. 7 §

Paragrafen genomför artikel 247.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse direktivartikeln fått genom artikel 4.16 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om när Finansinspektionen ska vara grupp tillsynsmyndighet.

Lagrådet anser att det bör övervägas om inte de svenska bestämmelserna om när Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet bör utformas i närmare anslutning till direktivets ordalydelse och anför följande. I en av bestämmelserna beskrivs situationen att det ”i toppen av gruppen” finns fler än ett företag. Enligt den begreppsapparat som introduceras i en annan bestämmelse kan dock endast ett företag vara ”i toppen”. I direktivet används olika benämningar för att ringa in de företag som avses i dessa paragrafer (se artiklarna 215 och 247). Regeringen instämmer i *Lagrådets* bedömning och har utformat bestämmelsen i närmare anslutning till direktivets ordalydelse.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.5.

19 kap. 8 §

Paragrafen genomför Solvens II-direktivets artikel 247.3 första stycket och delar av tredje stycket (i den lydelse artiklarna fått genom artikel 2.65 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om överenskommelse och beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet.

Lagrådet pekar på att bestämmelserna i tredje och fjärde styckena inte överensstämmer med motsvarande reglering i artikel 247.3 i direktivet och att det i direktivet anges att de berörda behöriga myndigheterna ska göra allt de kan för att nå fram till ett gemensamt beslut om valet av grupp tillsynsmyndighet inom tre månader men att det i den svenska regleringen i stället är Finansinspektionen som åläggs att fatta beslut inom tre månader. *Lagrådet* anför att detta även har relevans för utformningen av bestämmelsen om hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Regeringen vill med anledning av detta framhålla att det inte är möjligt för svenska förvaltningsmyndigheter att fatta beslut gemensamt med andra myndigheter samt att en liknande lagteknisk lösning har valts vid andra direktivgenomföranden, se t.ex. 4 kap. 4–8 §§ lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och

värdepappersbolag samt prop. 2013/14:228 s. 216. Med anledning av vad Lagrådet har anfört bör dock bestämmelsen justeras så att det framgår att en överenskommelse om valet av grupp tillsynsmyndighet får träffas inom tre månader från den dag då frågan om en sådan överenskommelse väcktes av en berörd behörig myndighet.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter. Övervägandena finns i avsnitt 18.1.6.

19 kap. 9 §

Paragrafen genomför artikel 247.4 och 247.5 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artiklarna fått genom artikel 2.65 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Eiopa.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.7.

19 kap. 10 §

Paragrafen genomför artikel 247.6 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.65 i omnibus II-direktivet).

I paragrafen anges vilken behörig myndighet som ska utföra uppgiften som grupp tillsynsmyndighet, om ett gemensamt beslut enligt 8 och 9 §§ inte kan fattas.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter. Övervägandena finns i avsnitt 18.1.7.

19 kap. 11 §

Paragrafen genomför artikel 214.2 första–tredje styckena i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges i vilka fall som Finansinspektionen får besluta om att, helt eller delvis, inte beakta ett företag i en grupp vid grupp tillsynen.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.8.

19 kap. 12 §

Paragrafen genomför artikel 214.2 fjärde stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att om Finansinspektionen med stöd av 11 § första stycket 2 eller 3 beslutar att inte beakta en EES-försäkringsgivare i en grupp ska det företag som finns i toppen av gruppen i Sverige, på begäran av Finansinspektionen, lämna de upplysningar som en behörig myndighet i EES-försäkringsgivarens hemland behöver för sin tillsyn av EES-försäkringsgivaren.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.8.

19 kap. 13 §

Paragrafen genomför artikel 213.4 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.2 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innebär att Finansinspektionen, under vissa förutsättningar, får medge att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

Paragrafen motsvaras i sak av nuvarande 9 kap. 8 a § första stycket.

Lagrådet har anfört att sista delen av bestämmelsen ("så att det...") förefaller överflödigt och kan strykas. Regeringen anser dock att den delen bör kvarstå då det finns en liknande bestämmelse i sak i 4 kap. 10 §

första stycket lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag och då det är angeläget att reglerna i största möjliga mån ser likadana ut för att underlätta för tillämparna.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.9.

19 kap. 14 §

Paragrafen genomför artikel 213.5 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.2 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innebär att Finansinspektionen, under vissa förutsättningar, får medge att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa bestämmelserna för den största sektorn enligt 2 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Paragrafen motsvaras i sak av nuvarande 9 kap. 8 a § andra stycket. En justering i förhållande till lagförslaget i lagrådsremissen har gjorts. Den är föranledd av att uttrycket ”finansiella företagsgrupper” inte längre används. Någon ändring i sak är dock inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.9.

19 kap. 15 §

Paragrafen genomför artikel 213.6 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.2 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innebär att Finansinspektionen ska underrätta Eba och Eiopa.

Paragrafen motsvaras i sak av nuvarande 9 kap. 8 a § tredje stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.9.

19 kap. 16 §

Paragrafen genomför artiklarna 218.2, 218.3 och 224 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om säkerställande av kapitalbas och kapitalkrav på grupp-nivå.

I 104 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 17 §

Paragrafen genomför artiklarna 220.2 och 230.1 andra stycket i Solvens II-direktivet och är utformad med förebild i 5 kap. 4 § konglomeratlagen och nuvarande lydelse av 9 kap. 5 § denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav.

I 104 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 18 §

Paragrafen genomför delvis artikel 221 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om proportionellt beaktande av innehav.

I 104 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§. Med stöd av det bemyndigandet avses delar av artikel 221 genomföras (artikel 221.1 a andra–fjärde styckena).

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 19 §

Paragrafen genomför artikel 221.2 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att när Finansinspektionen är grupp-tillsyns-myndighet, ska inspektionen, efter samråd, besluta vilken proportionell andel som ska beaktas i vissa angivna fall.

I 104 § 1 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 20 §

Paragrafen genomför artikel 222.1 första stycket och delar av artikel 223.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vissa avdrag vid beräkning av den grupp-baserade kapitalbasen.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 21 §

Paragrafen genomför artikel 230.2 första stycket i Solvens II-direktivet. Övriga delar av artikel 230.2 genomförs genom 33 §, 44 § andra stycket och myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet i 104 § 1 där det anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om standardformeln och interna modeller på grupp-nivå.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 22 §

Paragrafen genomför artikel 230.2 andra och tredje styckena.

Paragrafen innehåller bestämmelser om minsta värde av det grupp-base-rade solvenskapitalkravet om konsolideringsmetoden används.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 23 §

Paragrafen genomför artiklarna 231.1 och 233.5 i Solvens II-direktivet (i de lydelse artiklarna fått genom artiklarna 4.8 och 4.9 i direktiv 2011/89/EU och genom artikel 2.51 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillstånd till användning av interna modeller inom en grupp.

Lagrådet har anfört att det framstår som oklart i vilka situationer det kan bli aktuellt att beräkna ett solvenskapitalkrav för en EES-försäkringsgivare samt om bestämmelsen när det gäller försäkringsföretag tar sikte på grupp tillsynen eller tillsynen av det enskilda företaget. Enligt *Lagrådet* bör dessa frågor klargöras i den fortsatta beredningen. Regeringen vill med anledning av detta framhålla att bestämmelsen tar sikte på det enskilda företaget. Vidare kan ett beslut om en intern modell ha bäring på en EES-försäkringsgivare, när Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 24 §

Paragrafen genomför inte någon artikel i Solvens II-direktivet. Den är utformad med förebild i 10 kap. 5 § andra stycket i den numera upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen).

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämplig lag vid prövning av en tillståndsansökan.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 25–27 §§

Paragraferna genomför tillsammans artiklarna 231.2–231.6 och 233.5 i Solvens II-direktivet, i den lydelse artiklarna fått genom artikel 4.9 i direktiv 2011/89/EU och artikel 2.51 i omnibus II-direktivet. I paragraferna beskrivs den ordning i vilken handläggningen ska ske av en tillståndsansökan som avser en grupp baserad intern modell.

Bestämmelserna är utformad efter mönster från 10 kap. 6 § och 6 c § i den numera upphävda lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen) och har motsvarande innehåll.

27 § har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 28 §

Paragrafen genomför artikel 231.7 första och andra styckena i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.51 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder om en intern modell på grupp nivå avviker från antaganden för den interna modellen på grupp nivå.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 29 §

Paragrafen genomför artikel 232 i Solvens II-direktivet (i den lydelse denna artikel fått genom artikel 2.52 och 2.53 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om kapitaltillägg på gruppnivå till det gruppbaseade solvenskapitalkravet.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 30 §

Paragrafen genomför artikel 227.2 första och andra styckena i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.50 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av likvärdighet avseende anknutna försäkringsgivare från tredjeland.

Lagrådet pekar på att det framstår som oklart vad som avses med ”anknutna försäkringsgivare” och vilken koppling (om någon) dessa bestämmelser har till bestämmelserna om moderföretag från tredjeland. I 1 kap. 16 a § finns en definition av begreppet ”anknutet företag”, men det framgår inte om denna definition är tänkt att tillämpas även med avseende på vad som är en ”anknuten försäkringsgivare”. Dessa frågor behöver klargöras och rubriksättningen anpassas.

Regeringen vill med anledning av *Lagrådets* synpunkter förtydliga att definitionen av anknutet företag i 1 kap. 16 a § även ska tillämpas i detta fall. Vidare bör påpekas att kontrollen av likvärdighet i detta fall ska skiljas från kontrollen av om den tillsyn, som en tillsynsmyndighet i ett tredjeland utövar, är likvärdig med den grupp tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet. För att undvika missförstånd bör vidare bestämmelserna om kontroll av likvärdighet avseende anknutna försäkringsgivare från tredjeland placeras på ett annat ställe i lagen, nämligen bland bestämmelserna som rör grupp solvens och, som *Lagrådet* påpekat, rubriksättningen anpassas.

Lagrådet pekar vidare på att det inte finns några bestämmelser motsvarande dem om kontroll av likvärdighet av tillsyn som en tillsynsmyndighet i tredje land utövar (se avsnitt 18.2.14), om vad som blir konsekvensen av utfallet av kontrollen. Detta kommer att regleras i myndighetsföreskrifter med stöd av det bemyndigande som ges till Finansinspektionen.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 31 §

Paragrafen genomför artikel 227.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.50 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om hänskjutande av ärende till Eioipa.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 32 §

I paragrafen genomförs artikel 219.1 första stycket i Solvens II-direktivet, i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.6 direktiv 2011/89/EU.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.11.

19 kap. 33 §

I paragrafen genomförs artikel 219.1 andra stycket i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom direktiv artikel 4.6 i 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om rapportering av återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå.

I 104 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i samt omfattningen och fullgörandet av rapporteringen enligt den förevarande paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.11.

19 kap. 34 §

I paragrafen genomförs artikel 219.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.6 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om fortlöpande övervakning av solvenskapitalkravet för gruppen och ny beräkning om riskprofilen förändrats väsentligt.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.11.

19 kap. 35 §

I paragrafen genomförs artikel 218.4 andra meningen (delvis), 218.5 och artikel 230.2. fjärde stycket sista meningen i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet för gruppen.

I 104 § 4 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en åtgärdsplan och en finansiell saneringsplan enligt andra stycket i den förevarande paragrafen.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.11.

19 kap. 36 §

Paragrafen genomför artikel 235 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.11 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om grupp-solvens för försäkringsföretag som är dotterföretag till försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10.

19 kap. 37 §

Paragrafen genomför delvis artiklarna 244 och 245 i Solvens II-direktivet (i den lydelse bestämmelserna fått genom artiklarna 4.13 och 4.14 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp.

I 104 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt den förevarande paragrafen.

Övervägandena finns i 18.2.4.

19 kap. 38 §

Paragrafen genomför delvis artikel 244.2 och artikel 245.2 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artiklarna 4.13 och 4.14 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om rapportering enligt 37 §.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.4.

19 kap. 39 §

Paragrafen genomför artikel 215.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.4 i direktiv 2011/89/EU).

I paragrafen anges under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta att inte tillämpa bestämmelserna om tillsyn enligt 37 och 38 §§ avseende riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp på ett visst dotterföretag.

Paragrafen har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.4.

19 kap. 40 §

Paragrafen genomför artikel 213.3 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.2 i direktiv 2011/89/EU).

I paragrafen anges i vilka fall som Finansinspektionen får besluta att tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp inte ska utövas.

Paragrafen har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.5.

19 kap. 41 §

Paragrafen genomför artikel 265 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.6.

19 kap. 42 §

Paragrafen genomför artikel 246 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om företagsstyrningssystem inom en grupp.

I 104 § 6 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om företagsstyrningssystemet inom en grupp enligt den förevarande paragrafen.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.7.

19 kap. 43 §

Paragrafen genomför artikel 246.4 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.15 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om den egna risk- och solvensbedömningen.

Lagrådet har efterfrågat ett klagörande av vad som avses med ”nivån för ett dotterföretag”. Med uttrycket avses att den egna risk- och solvensbedömningen ska avse dotterföretaget och, med tillämpning av

bestämmelsen om företag som ingår i en grupp, företag som Prop. 2015/16:9
dotterföretaget har ett ägarintresse i.

I 104 § 7 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en egen risk- och solvensbedömning inom en grupp enligt den förevarande paragrafen.

Övervägande finns i avsnitt 18.2.7.

19 kap. 44 §

Paragrafen genomför artikel 254.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lämnande av information inom en grupp.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.8.

19 kap. 45–48 §§

Paragraferna genomför inte några direktivartiklar.

Paragraferna innehåller bestämmelser om tystnadsplikt, uppgiftsskyldighet, meddelandeförbud och ansvar. De motsvaras i sak av nuvarande 9 kap. 11–14 §§.

19 kap. 49 §

Paragrafen genomför artikel 254.2 första stycket första meningen i Solvens II-direktivet (i den lydelse bestämmelsen fått genom artikel 2.69 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om lämnande av upplysningar till Finansinspektionen.

I 104 § 5 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt den förevarande paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.8.

19 kap. 50 §

Paragrafen genomför artikel 254.2 andra stycket (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.69 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om föreläggande.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.8.

19 kap. 51 §

Paragrafen genomför artikel 255.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av information.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.3.

19 kap. 52 §

Paragrafen genomför artikel 255.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.70 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av information på begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.3.

19 kap. 53 §

Paragrafen genomför artiklarna 248.2 tredje stycket, 248.4 andra stycke, 249.1a, 255.2 fjärde stycket, 260.1 fjärde stycket i Solvens II-direktivet (i den lydelse artiklarna fått genom artiklarna 2.50, 2.66, 2.67, 2.70 och 2.75 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om hänskjutande av olika frågor till Eiopa för tvistlösning.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.1, 18.2.3 och 18.2.14.

19 kap. 54 §

Paragrafen genomför artikel 256.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.18 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av en solvens- och verksamhetsrapport på gruppnivå.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.9.

19 kap. 55 §

Paragrafen genomför delvis artikel 256.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.18 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på gruppnivå och för enskilda företag i en grupp.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.9.

19 kap. 56 §

I paragrafen genomförs delvis artikel 256.2 och 256.3 i Solvens II-direktivet och när det gäller artikel 256.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.18 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i den gemensamma solvens- och verksamhetsrapporten.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.9.

19 kap. 57 §

Paragrafen genomför artikel 256 a i Solvens II-direktivet (som är införd genom artikel 2.72 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av strukturen på en grupp.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.10.

19 kap. 58–62 §§

Paragraferna genomför artikel 258.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.20 i direktiv 2011/89/EU).

Paragraferna innehåller bestämmelser om förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.11.

19 kap. 63 §

Paragrafen genomför artikel 257 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.19 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Prop. 2015/16:9

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.12.

19 kap. 64 §

Paragrafen kompletterar 63 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripande mot försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag och dess ledning.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.12 och 18.2.13.

19 kap. 65 §

Paragrafen genomför artikel 260.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.75 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av likvärdighet.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.14.

19 kap. 66 §

Paragrafen genomför artikel 260.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.75 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av likvärdighet; vad Finansinspektionen ska kontrollera.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.14.

19 kap. 67 §

Paragrafen genomför artikel 260.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.75 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad Finansinspektionen ska göra innan inspektionen beslutar i frågan om likvärdighet.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.14.

19 kap. 68 §

Paragrafen genomför artikel 263 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.22 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om nivån för kontrollen av likvärdigheten i vissa fall.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.15.

19 kap. 69 §

Paragrafen genomför artikel 261.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om likvärdighet bedöms föreligga.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.16.

19 kap. 70 §

Paragrafen genomför artikel 260.7 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.75 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillfällig likvärdighet.

Lagrådet anser att bestämmelsen i lagrådsremissen som reglerar när tillsynen är tillfälligt likvärdig bör kompletteras så att den täcker in också det fallet att dotterföretaget är en EES-försäkringsgivare, och anför följande till stöd för detta. I paragrafen anges att grupp-tillsynen ska utövas av Finansinspektionen under förutsättning bl.a. att det finns ett försäkringsföretag (dvs. ett svenskt företag, jfr vad *Lagrådet* anför i anslutning till 1 kap. 1 §) som är dotterföretag och som har en balansomslutning som är större än balansomslutningen för moderföretaget. I den motsvarande direktivbestämmelsen finns dock inte något krav på att dotterföretaget ska höra hemma i samma land som grupp-tillsynsmyndigheten (se artikel 260.7 i direktivet där det talas om ”ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag i en medlemsstat”). Regeringen anser emellertid att en sådan komplettering inte bör göras. Om dotterföretaget har sitt säte utanför Sverige och har en balansomslutning som överstiger balansomslutningen för moderföretaget som är beläget utanför unionen, ska grupp-tillsynen nämligen utföras av det landets tillsynsmyndigheter, vilket ska framgå i det landets lag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.14.

19 kap. 71 §

Paragrafen genomför artikel 262.1 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.21 i direktiv 2011/89/EU och artikel 2.76 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad Finansinspektionen ska göra om likvärdighet inte bedöms föreligga.

I 104 § 8 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade kapitalkravet ska beräknas enligt tredje stycket i den förevarande paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.17.

19 kap. 72 §

Paragrafen genomför artikel 262.2 första stycket i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 4.21 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Finansinspektionen under vissa angivna omständigheter får använda andra tillsynsmetoder. än de som följer av 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.17.

19 kap. 73 §

Paragrafen genomför artikel 262.2 andra och tredje styckena i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 4.21 i direktiv 2011/89/EU).

Paragrafen innehåller bestämmelser om begäran att en ägare till ett försäkringsföretag ska inrätta ett holdingföretag med huvudkontor i EES.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.17.

19 kap. 74 §

Paragrafen genomför artikel 216.1 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta om nationell undergrupp-tillsyn.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 75 §

Paragrafen genomför artikel 216.2 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges på vilka sätt ett beslut om nationell undergrupp-tillsyn får begränsas.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 76 §

Paragrafen genomför artikel 216.6 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges när Finansinspektionen inte får besluta om nationell undergrupp-tillsyn.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 77 §

Paragrafen genomför artikel 216.6 i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges under vilka omständigheter som Finansinspektionen ska upphäva ett beslut om nationell undergrupp-tillsyn.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 78 §

Paragrafen genomför artikel 216.5 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innebär att om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupp-tillsyn avseende grupp-solvans, får det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige inte ges tillstånd att låta något dotter-företag omfattas av den särskilda tillsynsordning som avses i 85 §.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 79 §

Paragrafen genomför artikel 216.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkning av grupp-solvans efter beslut om nationell undergrupp-tillsyn.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 80 §

Paragrafen genomför delvis artikel 216.4 första stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges att om det företag som enligt 4 § finns i toppen av en grupp inom EES har fått tillstånd att använda en intern modell för beräkningen av gruppens solvenskapitalkrav och solvenskapitalkravet för de försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, ska den interna modellen gälla även för företag i gruppen som

omfattas av ett beslut om nationell undergrupptillsyn avseende gruppssolvans.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 81 §

Paragrafen genomför delvis artikel 216.4 andra stycket i Solvens II-direktivet.

I paragrafen anges i vilka fall som Finansinspektionen får besluta om kapitaltillägg till gruppens solvenskapitalkrav för det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 82 §

Paragrafen genomför delvis artikel 216.4 andra och tredje styckena i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.48 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att om kapitaltillägg enligt 81 § på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen under de förutsättningar som anges i 81 § 1 och 2 i stället besluta att företaget som finns i toppen av undergruppen ska beräkna undergruppens solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 83 §

Paragrafen genomför artikel 217.1 och 217.2 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artikel 2.49 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om överenskommelser om samordnad grupptillsyn över en undergrupp.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.2.18.

19 kap. 84 §

Paragrafen genomför artikel 237.1 andra stycket i Solvens II-direktivet (i den lydelse denna artikel fått genom artikeln 2.56 i omnibus II-direktivet) och artikel 243 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.2.

19 kap. 85 §

Paragrafen genomför artikel 237.1, 237.2, 237.5 och 237.6 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beslut om särskild tillsynsordning.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.3.

19 kap. 86 §

Paragrafen genomför artikel 237.3 i Solvens II-direktivet (i den lydelse denna artikel fått genom artikel 2.56 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om hänskjutande av ett ärende till Eiopa vid oenighet om ansökningar.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.12.

19 kap. 87 §

Paragrafen genomför artikel 236 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att tillstånd att omfattas av särskild tillsynsordning får meddelas endast under vissa förutsättningar.

Lagrådet anser att det bör klargöras vad som avses med att Finansinspektionen utövar grupp-tillsyn ”på grupp-nivå” och med solvensbedömning som omfattar hela gruppen ”och på nivån för dotterföretaget”. Regeringen har i avsnitt 18.2.7. redogjort för vad som avses med ”nivån för dotterföretaget”. Med uttrycket ”på grupp-nivå” avses att tillsynen sker över moderföretaget, och därmed, med en tillämpning av bestämmelsen om vilka företaget som ingår i en grupp, även dotterföretaget.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.3.

19 kap. 88 §

Paragrafen genomför artikel 238.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om innebörden av särskild tillsynsordning.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.4.

19 kap. 89 §

Paragrafen genomför artikel 238.2 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.5.

19 kap. 90 §

Paragrafen genomför artikel 238.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.6.

19 kap. 91 §

Paragrafen genomför artikel 238.4 i Solvens II-direktivet (i den lydelse denna artikel genom artikel 2.57 i omnibus II-direktivet och 239.2 andra stycket i Solvens II-direktivet.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om beslut efter överenskommelse inom tillsynskollegiet.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.7.

19 kap. 92 §

Paragrafen genomför artikel 239.1 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.8.

19 kap. 93 §

Paragrafen genomför artikel 239.2 första och andra stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.9.

19 kap. 94 §

Paragrafen genomför artikel 239.2 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en överenskommelse inte kan träffas.

Paragrafen och rubriken till denna har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.10.

19 kap. 95 §

Paragrafen genomför artikel 239.3 i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder om minimikapitalkravet inte är uppfyllt.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 18.3.11.

19 kap. 96 §

Paragrafen genomför artiklarna 238.5 och 239.4 i Solvens II-direktivet (i den lydelse artikeln fått genom artiklarna 2.58 och 2.59 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om hänskjutande till Eiopa vid oenighet om åtgärdsförslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.13.

19 kap. 97 §

Paragrafen genomför artiklarna 237.3, 238.5 andra–fjärde styckena och 239.4 fjärde–sjätte styckena i Solvens II-direktivet (i den lydelse dessa artiklar fått genom artiklarna 2.56, 2.58 och 2.59 i omnibus II-direktivet).

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsekvenserna av att ett ärende hänskjutits till Eiopa.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.14.

19 kap. 98 §

Paragrafen genomför artikel 240.1 första stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om upphörande av särskild tillsynsordning.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.
Övervägandena finns i avsnitt 18.3.15.

Prop. 2015/16:9

19 kap. 99 §

Paragrafen genomför artikel 240.1 andra stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om omedelbar underrättelse i de fall då den särskilda tillsynsordningen har upphört på grund av att ett dotterföretag har undantagits från grupp-tillsyn.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.16.

19 kap. 100 §

Paragrafen genomför artikel 240.1 tredje stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om moderföretagets åtgärder vid bristande uppfyllelse av villkoren för särskild tillsynsordning.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.17.

19 kap. 101 §

Paragrafen genomför artikel 240.1 fjärde och femte styckena i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens kontroll av villkoren för särskild tillsynsordning.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.18.

19 kap. 102 §

Paragrafen genomför artikel 240.1 sjätte stycket i Solvens II-direktivet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse om en plan är otillräcklig eller inte genomförs i rimlig tid.

Paragrafen och rubriken till den har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.19.

19 kap. 103 §

Denna paragraf genomför inte någon direktivartikel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämplig lag vid prövningen av ansökningar.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.3.21.

19 kap. 104 §

Paragrafen innehåller bemyndiganden.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.10, 18.1.11, 18.2.4, 18.2.7, 18.2.8 samt i avsnitt 18.2.17.

20 kap. Specialföretag

20 kap. 1 §

Paragrafen genomför artikel 211.1 i Solvens II-direktivet.

Av paragrafen framgår att det krävs tillstånd för att få driva verksamhet som specialföretag. En definition av specialföretag finns i 1 kap. 12 § 11.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i 2 kap. 1 §.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 19.3.1.

20 kap. 2 §

I paragrafen anges förutsättningarna för tillstånd att driva verksamhet som specialföretag.

I artikel 318 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 anges vilka villkor som måste vara uppfyllda för att tillstånd ska beviljas.

Av paragrafen framgår att förutsättningar för tillstånd är att bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens FRL och andra författningar som reglerar ett specialföretags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten (*punkten 1*), och den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i FRL och andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet (*punkten 2*).

Kravet på att den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven i FRL och andra författningar som reglerar ett specialföretags verksamhet innebär att den planerade verksamheten ska antas kunna uppfylla bestämmelserna i bl.a. kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 samt aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i 2 kap. 4 §.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 19.3.2.

20 kap. 3 och 4 §§

Paragraferna rör prövning av bolagsordning och stadgar för ett specialföretag.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i 2 kap. 8 och 9 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 19.3.2.

20 kap. 5 §

I paragrafen anges att en ansökan om tillstånd att driva verksamhet som specialföretag, liksom frågor om godkännande av bolagsordning eller stadgar enligt 3 eller 4 §, prövas av Finansinspektionen.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i 2 kap. 15 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.3.3.

20 kap. 6 §

I paragrafen upplyses om att kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 innehåller ytterligare bestämmelser om specialföretag när det gäller

1. villkor för tillstånd,
2. obligatoriska avtalsvillkor,

3. företagsstyrningssystem,
4. tillsynsrapportering,
5. sovenskrav,
6. återkallelse av tillstånd, och
7. samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

20 kap. 7 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av specialföretag.

Motsvarande bestämmelse för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 17 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.4.1.

20 kap. 8 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn över specialföretagen.

Av *andra stycket 1* framgår att Finansinspektionen har tillsyn över författningar som reglerar specialföretagets verksamhet. Detta innebär att inspektionen ska utöva tillsyn över att specialföretag följer bestämmelserna i bl.a. EU-förordningarna på nivå 2 och 2,5, aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:1245) om ekonomiska föreningar.

I *andra stycket 2* anges att tillsynen även omfattar företagets bolagsordning och stadgar.

Tillsynen ska enligt *andra stycket 3* även omfatta styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet. I detta uttryck innefattas de styrdokument som ska finnas enligt EU-förordningen (nivå 2) och som avser bl.a. internkontroll (se artikel 324).

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 17 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.4.2.

20 kap. 9 §

I paragrafen anges att ett specialföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

I 26 § första stycket finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett specialföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt förevarande paragraf.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretagen finns i nu föreslagna 17 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.4.3.

20 kap. 10 §

I paragrafen anges att specialföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

I 26 § andra stycket finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter enligt förevarande paragraf.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 17 kap. 29 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.4.4.

20 kap. 11 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när Finansinspektionen ska ingripa mot ett specialföretag.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 1 §.

Paragrafen har justerats i enlighet med Lagrådets förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.1.

20 kap. 12 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen ska ingripa mot ett specialföretag.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.2.

20 kap. 13 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när Finansinspektionen får avstå från ingripande.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 3 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.3.

20 kap. 14 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överträdelse av beslut om rättelser.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.4.

20 kap. 15 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om avveckling av ett specialföretags verksamhet när dess tillstånd återkallas. Beslutet om återkallelse får även förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av verksamheten.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 15 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.5.

20 kap. 16–18 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om straffavgift.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 17–19 §§.

17 § har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.6.

20 kap. 19 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om förseningsavgift.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 20 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.7.

20 kap. 20–23 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift.

Motsvarande bestämmelser för försäkringsföretag finns i nu föreslagna 18 kap. 21–24 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.8.

20 kap. 24 och 25 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om ingripande mot den som saknar tillstånd.

Motsvarande bestämmelser finns i nu föreslagna 18 kap. 26 §.

Övervägandena finns i avsnitt 19.5.9.

20 kap. 26 §

Paragrafen innehåller föreskriftsbemyndiganden.

Motsvarande bestämmelser finns i nu föreslagna 18 kap. 29 §.

21 kap. Överklagande m.m.**21 kap. 1 §**

I paragrafen ändras hänvisningarna till andra paragrafer i lagen som en följd av de ändrade solvensreglerna. Dessutom beaktas att bestämmelserna i 14 kap. 17 upphör att gälla.

21 kap. 5 §

I paragrafen beaktas att 3 kap. 9, 13 och 22 §§ upphör att gälla.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**Punkt 1**

Punkten genomför, när det gäller ikraftträdandet den 1 januari 2016, artiklarna 309.1a och 311 i Solvens II-direktivet (i deras lydelse enligt artiklarna 2.81 och 2.83 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller en bestämmelse om att lagen träder i kraft den dag regeringen bestämmer ifråga om punkten 15 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen och i övrigt den 1 januari 2016.

Överväganden finns i avsnitt 24.1.

Punkt 2

Punkten genomför artikel 308 b.15 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller i *första stycket* en övergångsreglering för försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver tjänstepensionsverksamhet. För dessa företag gäller för den delen av verksamheten, till och med den 31 december 2019, tillämpliga äldre bestämmelser om rörelse, tillsyn och ingripande samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För denna verksamhet gäller under angiven tid i övrigt nya tillämpliga bestämmelser om företagsstyrning, associationsrätt och grupp-tillsyn. Bestämmelsen avser såväl försäkringsföretag som enbart bedriver tjänstepensionsverksamhet som försäkringsföretag som även bedriver övrig livförsäkringsverksamhet – ett förtydligande som har

efterfrågats av *Lagrådet*. I *andra stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillämpningen av de nya tillämpliga bestämmelserna om företagsstyrning och grupp tillsyn på försäkringsföretagets tjänstepensionsverksamhet.

I *tredje stycket* läggs fast att det för nu aktuella företag gäller äldre bestämmelser om rörelse, tillsyn och ingripande även den del av försäkringsrörelsen som avser övrig livförsäkringsverksamhet, om denna är av endast ringa omfattning. Det är här fråga om försäkringsföretag som så gott som uteslutande bedriver tjänstepensionsverksamhet.

Enligt *fjärde stycket* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vad som avses med ringa omfattning. I föreskrifterna kan exempelvis klarläggas vid vilken tidpunkt bedömningen ska göras.

Punktens *femte stycke* innehåller en bestämmelse som möjliggör för ett nu aktuellt blandat försäkringsföretag att, efter anmälan till Finansinspektionen, i stället tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten från och med den 1 januari 2016.

Punkten har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter. Övervägandena finns i avsnitt 24.2.10.

Punkt 3

Punkten genomför artikel 308 b.1–308 b.3 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsbestämmelser om försäkringsföretag som har upphört att teckna nya försäkringsavtal.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.1.

Punkt 4

Punkten genomför artikel 308 b.9 och 308 b.10 i Solvens II-direktivet (i deras lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsregler för behandling av kapitalbasposter som har emitterats före lagens ikraftträdande.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.3.

Punkt 5

Punkten genomför artikel 308 b.11 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsregler för vissa typer av lån som har utgetts före den 1 januari 2011.

Punkten har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.4.

Punkt 6

Punkten genomför artikel 308 b.14 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsregler beträffande ingripande när kraven på tillräcklig kapitalbas inte är uppfyllda.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.7.

Punkt 7

Punkten genomför artikel 131 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.34 i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsregler för uppfyllelse av minimikapitalkravet.

Punkten har justerats i enlighet med *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.8.

Punkt 8

Punkten genomför artikel 129.3 i Solvens II-direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2.32 b i omnibus II-direktivet).

Punkten innehåller övergångsregler för justering av beräknat minimikapitalkrav.

Punkten har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.9.

Punkterna 9 och 10

Punkterna genomför artikel 308b.17 i Solvens II-direktivet (i deras lydelse enligt 2.80 i omnibus II-direktivet).

Punkterna innehåller övergångsbestämmelser som är tillämpliga på grupp.

Punkten har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 24.2.14.

Punkt 11

Punkten innehåller en övergångsbestämmelse som gör det möjligt för Finansinspektionen att ta ut avgifter före lagens ikraftträdande för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

Det är här fråga om godkännande av interna modeller, tilläggskapital, klassificering av kapitalbasmedel, företagsspecifika parametrar, specialföretag, durationsbaserade aktiekursrisker samt de särskilda övergångsbestämmelserna kring beräkningen av bästa skattning och försäkrings-tekniska avsättningar (jfr artikel 308 a.1).

Det kan även vara fråga om fastställande av grupp tillsynens nivå och omfattning, fastställa grupp tillsynsmyndighet, inrätta ett tillsynskollegium, dra av ägarintresse, fastställa valet av metod för beräkning av grupp solvens samt fatta beslut om likvärdighet och tillfällig likvärdighet. Dessutom fatta beslut om att låta försäkringsföretaget omfattas av artiklarna 238 och 239 i Solvens II-direktivet, fatta beslut som avses i artiklarna 262 och 263 och fastställa tillämpning av övergångsbestämmelser enligt 308 b i Solvens II-direktivet (jfr artikel 308 a.2–308 a.4).

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med visst slag av verksamhet får enligt 1 kap. 19 eller 19 b § beviljas undantag från bestämmelserna om solvens och offentliggörande av information i FRL. Finansinspektionen ska ha möjlighet att ta ut avgifter även för infansningsbeslut som rör sådana undantag beroende på storlek.

Denna övergångsbestämmelse ska senare kompletteras med ändringar i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Övervägandena finns i avsnitt 24.1.

Punkt 12

Bestämmelserna i 5 kap. 10 och 11 §§ om utjämningsreserv för kreditförsäkring upphävs genom denna lag. Dessa bestämmelser infördes för att genomföra artikel 18 i tredje skadeförsäkringsdirektivet (92/49/EEG). Någon motsvarande direktivbestämmelse har inte införts i Solvens II-direktivet. De risker som utjämningsreserven avser att täcka kommer i stället att täckas av försäkringstekniska avsättningar och det nya risk känsliga solvenskapitalkravet.

Punkten innebär att försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande har en utjämningsreserv för kreditförsäkring ska göra de årliga nedsättningar som krävs för att helt avveckla reserven under en treårsperiod. Som utgångspunkt ska de årliga avsättningarna vara linjära, men företaget ska även kunna göra större eller mindre avsättningar under treårsperioden, anpassade efter företagets skattesituation. Under övergångsperioden får ett försäkringsföretag också göra nedsättningar av utjämningsreserven för det ursprungliga syftet, att täcka tekniska underskott i kreditförsäkringsrörelsen.

26.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Bestämmelserna i förevarande lag om pensionsstiftelser genomför tjänstepensionsdirektivet när det gäller bl.a. placeringsregler, information, upptagande av lån och tillsyn. Det är således inte aktuellt med några materiella ändringar i den regleringen med anledning av Solvens II-direktivet. Eftersom det i vissa bestämmelser hänvisas till FRL i nuvarande lydelse, måste dock vissa justeringar göras i dessa bestämmelser.

10 a §

I paragrafens *tredje stycke, punkt 2* införs den definition av grupp som finns i nuvarande lydelse av 6 kap. 15 § FRL och som det enligt nuvarande lydelse hänvisas till. Den bestämmelse som det hänvisas till utmönstras.

I *femte stycket* hänvisas till nuvarande bestämmelser i 6 kap. 32 § FRL och föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 34 § samma lag. I 6 kap. 5 § FRL föreslås en liknande bestämmelse om användning av derivatinstrument. Den föreslagna regeln innebär dock att derivatinstrument även får användas för att effektivisera förvaltningen av företagets skulder. I förslaget till 6 kap. 14 § 3 finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om användningen av derivatinstrument enligt 5 §.

Nuvarande lydelse av 6 kap. 32 § införs i förevarande paragrafs femte stycke. Där preciseras även att pensionsstiftelsen ska tillämpa föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 14 § 3 om användning av derivatinstrument, utom när föreskrifterna gäller effektivisering av förvaltningen av skulderna.

35 §

I paragrafens *femte stycke* justeras vissa av hänvisningarna med anledning av reformeringen av FRL.

26.3 Förslaget till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

4 a§

Hänvisningen till FRL i paragrafen justeras med anledning av aktuell reformering. Den nu gällande 6 kap. 31 § motsvaras helt av nu föreslagna 6 kap. 13 §.

26.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

6 §

Hänvisningen till FRL i paragrafen justeras med anledning av aktuell reformering. Den nu gällande 10 kap. 1 § motsvaras helt av nu föreslagna 14 kap. 1 §.

26.5 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

8 kap. 7 §

I paragrafens *fjärde stycke* justeras hänvisningen med anledning av reformeringen av FRL. Den nu gällande 10 kap. 16 § motsvaras helt av nu föreslagna 14 kap. 16 §.

26.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

2 kap. 17 §

Paragrafen genomför artikel 1.2 i omnibus II-direktivet.

Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering och offentliggöra dessa enligt ett visst förfarande.

I paragrafen införs nu även en skyldighet för Finansinspektionen att så snart det är möjligt underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES och Esma om villkoren.

Övervägandena finns i avsnitt 22.1.

26.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

1 kap. 1 §

I paragrafens *fyärde stycke* justeras hänvisningen med anledning av reformeringen av FRL. Undantaget ska således i stället anknyta till föreslagen lydelse i 1 kap. 20 §.

6 kap. 1 §

Paragrafens *tredje stycke* justeras med anledning av att det i styckets andra mening hänvisas till en paragraf som är upphävd (8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen [1982:713]).

26.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

1 kap. 3 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämpning av lagen.

Lagrådet har pekat på att skälen till ändringar i första och andra styckena bör redovisas inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet. Ändringarna i *första stycket* är en följd av att den paragraf som det hänvisats till tidigare, 5 kap. 14 §, som handlar om vilka poster kapitalbasen för livförsäkring får omfatta, har utgått samt har ersatts med en hänvisning till ett nytt lagrum, 5 kap. 12 §, där det numera bl.a. framgår hur kapitalbasen ska beräknas. Ändringarna i *andra styckena* görs i huvudsak av samma skäl.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

1 kap. 6 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel.

Paragrafen innehåller legaldefinitioner.

Ändringen i *tredje stycket* är en följdändring.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

5 kap. 4 b §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 162.2 i Solvens II-direktivet.

En försäkringsgivare från tredjeland ska tillämpa de nya bestämmelserna om företagsstyrning i Solvens II-direktivet och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa. Paragrafen innehåller bestämmelser om detta.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 21.1.

5 kap. 5 §

Paragrafen genomför artikel 165 i Solvens II-direktivet.

En försäkringsgivare från tredjeland ska tillämpa de nya bestämmelserna om värdering av tillgångar och skulder inklusive försäkringstekniska avsättningar i Solvens II-direktivet och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa. Paragrafen innehåller bestämmelser om detta.

Lagrådet anför att det inte framgår av remissen om det krävs särskilda föreskrifter om värderingen av tillgångar och skulder samt åtgärdsplaner och saneringsplaner när det gäller försäkringsgivare från tredjeland eller varför det annars krävs särskilda bemyndiganden i de nu aktuella paragraferna. Vidare pekar *Lagrådet* på att det finns motsvarande bestämmelser och bemyndiganden i förslaget till ändring av FRL. Frågan bör enligt *Lagrådet* klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Regeringen bedömer numera att det inte behövs några sådana särskilda bemyndiganden i förevarande paragraf och i 6 kap. 9 § då Finansinspektionens föreskrifter om värderingen av tillgångar och skulder samt åtgärdsplaner och saneringsplaner även kommer att omfatta försäkringsgivare från tredjeland. Det bör dock klargöras i nu aktuella bestämmelser att föreskrifterna ska beaktas.

Paragrafen har justerats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

5 kap. 10 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om register som företrädaren för en försäkringsgivare från tredjeland ska föra.

Ändringarna i *första och andra styckena* är en följd av att uttrycket skuldtäckning inte längre används.

I paragrafen införs ett nytt *tredje stycket* som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad ett sådant register ska innehålla.

Lagrådet har noterat att uttrycket skuldtäckning även används i 5 kap. 8 §. Där görs vidare hänvisningar till bestämmelser om skuldtäckning i 6 kap. FRL. Bestämmelserna i 6 kap. ska enligt remissens förslag upphävas. Det finns därför enligt *Lagrådet* skäl att även överväga utformningen av 5 kap. 8 §. Regeringen vill med anledning av detta påpeka att bestämmelsen, enligt regeringens förslag, föreslås upphöra att gälla.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

5 kap. 12 §

Paragrafen genomför artikel 166 i Solvens II-direktivet.

En försäkringsgivare från tredjeland ska tillämpa de nya bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav samt interna modeller i Solvens II-direktivet. Paragrafen innehåller bestämmelser om detta.

I *sjätte stycket* införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kapitalbas, solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav samt interna

modeller som avser den försäkringsrörelse som en försäkringsgivare från tredjeland bedriver i Sverige.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

5 kap. 16 §

Av paragrafen framgår att om en försäkringsgivare från tredjeland har ansökt om tillstånd att driva verksamhet genom agentur eller filial i ett eller flera länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får Finansinspektionen efter ansökan medge försäkringsgivaren undantag från vissa krav i lagen.

Ändringen i *första stycket 1* är enbart redaktionell. Ändringen i *första stycket 2* är en följd av att kraven i de tidigare försäkringsdirektiven var kopplade till begreppet solvensmarginal som nu genom Solvens II-direktivet ersatts med krav kopplade till begreppen medräkningsbar kapitalbas och solvenskapitalkrav. Ändringen i *första stycket 3* är också en följd av Solvens II-direktivet.

Paragrafen har justerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

6 kap. 2 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 155 och 158 i Solvens II-direktivet (i deras lydelse enligt artikel 2.39 och 2.40 i omnibus II-direktivet).

Av paragrafen framgår att Finansinspektionen får hänskjuta en fråga som rör förfarande av en annan myndighet inom EES till Eiopa för tvistlösning när det gäller överträdelse av beslut om rättelse.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

6 kap. 8 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel.

I paragrafen regleras ingripande och sanktioner.

Ändringen i *andra stycket 2* är en följd av att placeringsriktlinjer inte längre ska upprättas. I övrigt görs en redaktionell ändring i samma stycke.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

6 kap. 9 §

Ändringarna i paragrafens *första stycke* är en följd av att kraven i de tidigare försäkringsdirektiven var kopplade till begreppet solvensmarginal som nu genom Solvens II-direktivet ersatts med krav kopplade till begreppen medräkningsbar kapitalbas och solvenskapitalkrav. Vidare har begreppet saneringsplan ersatts med åtgärdsplan för att överensstämna med det nya begrepp som används i 18 kap. 4 § FRL. Ändringen i första stycket är också en följd av Solvens II-direktivet och det nya begreppet minimikapitalkrav. Vidare har begreppet finansieringsplan ersatts med begreppet finansiell saneringsplan för att överensstämna med det nya begrepp som används i 18 kap. 8 § FRL.

Ändringarna i *andra stycket* är rena följdändringar som gjorts med anledning av de nya begreppen som införts i första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

6 kap. 11 §

Bestämmelserna i *första stycket*, som har justerats för att överensstämma med de begrepp som införs genom Solvens II-direktivet, anger de situationer där Finansinspektionen kan begränsa den rätt försäkringsgivare från tredjeland har att fritt förfoga över sin egendom i Sverige. Ändringarna i andra–fjärde styckena är av redaktionell art.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

7 kap. 11 §

Paragrafen genomför inte någon direktivartikel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som ska gälla om en försäkringsgivare från tredjeland, med undantag för ett visst fall, upphör att driva försäkringsrörelse i Sverige.

Ändringen är en följdändring.

Lagrådet anser att det är oklart vad som avses med uttrycket ”på det sätt som anges”. Med detta avses att tillgångarna ska redovisas i ett register och att anteckningar ska föras under de förutsättningar som anges i 5 kap. 10 § andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

9 kap. 3, 5 och 8 §§

Paragraferna genomför inte några direktivartiklar.

Paragraferna innehåller bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd.

Ändringarna är följdändringar.

5 § har kompletterats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 21.

26.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

Premiepensionen är en del av den allmänna pensionen och inbegrips inte i tjänstepension eller annan privat försäkring. Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet omfattas inte av den EU-rättsliga försäkringsrörelseregleringen.

I socialförsäkringsbalken anges att Pensionsmyndigheten är försäkringsgivare för premiepension och att myndighetens verksamhet om premiepension ska bedrivas enligt försäkringsmässiga principer (64 kap. 3 §). Pensionsspararen kan välja att få ut sin premiepension antingen genom uttag från fondförsäkringen eller i form av livränta med garanterat belopp enligt vissa närmare bestämmelser (64 kap. 7 §). I förevarande lag finns vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens tillämpning av försäkringsrörelse- och redovisningsregler. Det konstaterades i propositionen som föregick denna reglering att det framstod som naturligt att stora delar av det regelverk som enligt FRL gäller för försäkringsbolagens verksamhet också ska gälla för försäkringsverksamheten i premiepensionssystemet. Av förarbetena framgår dock att det framför allt var bestämmelserna om

försäkringstekniska avsättningar som ansågs vara viktiga för premiepensionsverksamheten, medan däremot krav på kapitalbas av viss storlek (solvensmarginalen) inte ansågs behöva göras tillämpliga på den verksamheten (prop. 1997/98:151 s. 433–438).

Solvens II-utredningens förslag innebar att hänvisningen till vissa bestämmelser i FRL skulle ersättas med en hänvisning till motsvarande bestämmelser i en av utredningen föreslagna tjänstepensionsrörelselag (SOU 2011:68 s. 564 och 565). Utredningens förslag har i denna del inte lett till lagstiftning. Det pågår nu beredning i Regeringskansliet av ny reglering för tjänstepensionsföretag (se slutbetänkande från Tjänstepensionsföretagsutredningen, SOU 2014:57).

De finns anledning att reformera de för premiepensionsverksamheten gällande försäkringsrörelsereglerna. Huruvida nu föreslagna Solvens II-regler i större eller mindre utsträckning ska väljas eller om ett mer specialanpassat regelverk i stället ska arbetas fram, bör analyseras noga i ett annat sammanhang. Denna analys ska göras inom kort och det nya regelverket bör träda i kraft senast den 1 januari 2017. I avvaktan på denna reformering bör nuvarande regelverk även fortsättningsvis vara gällande. I de delar i förevarande lag där det hänvisas till FRL bör det preciseras att hänvisningen avser FRL i dess lydelse den 31 december 2015.

2, 8 och 10 §§

Ändringen innebär att de nuvarande bestämmelserna i FRL ska gälla i Pensionsmyndighetens premie-pensionsverksamhet.

26.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

8 §

Paragrafen innehåller krav på omräkning av premieindex och skadeindex om ett försäkringsföretag har bytt redovisningsvaluta.

Enligt nuvarande FRL ska solvensmarginalen för skadeförsäkringsrörelse och återförsäkringsrörelse bestämmas med utgångspunkt i dessa index (7 kap. 7–9 §§). Dessa bestämmelser föreslås nu upphävd. Även förevarande paragraf ska därmed upphävas.

9 §

Paragrafen innehåller i *punkten 2* ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om beräkning av premieindex och skadeindex i försäkringsföretag som har fått tillstånd av Finansinspektionen till en alternativ beräkning enligt 8 § andra stycket. Eftersom 8 § upphävs bör denna punkt slopas.

26.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Prop. 2015/16:9

5 kap. 10 §

I paragrafen finns en rad hänvisningar till bestämmelser om uppgiftsskyldighet i andra lagar. I nuvarande FRL finns bestämmelsen i 9 kap. 12 §. Denna paragraf motsvaras helt av föreslagna 19 kap. 46 §.

26.12 Förslag till lag om ändring av försäkringsavtalslagen (2005:104)

10 kap. 1 §

I paragrafens första stycke anges i huvudsak att ett försäkringsbolag är skyldigt att lämna information enligt bestämmelser i kapitlet.

Andra stycket innehåller undantag från det informationskrav som följer av första stycket. Ett av undantagen gäller sådana försäkringsföreningar som har medgett undantag enligt 1 kap. 19 § 1 eller 20 § FRL.

Genom artikel 4 i Solvens II-direktivet ändras artikel 3.1 i första skadeförsäkringsdirektivet och artikel 3.6 i konsoliderade livförsäkringsdirektivet som har genomförts i nuvarande 1 kap. 19 § 1 och 20 § 2. Kriterierna för undantag från Solvens II-direktivet jämfört med tidigare direktiv har i vissa delar förändrats. Det innebär givetvis att även de undantagsbestämmelser som genomför artikel 4 har ett något annat innehåll.

Undantaget i 1 kap. 20 § 1 behålls oförändrat i förslaget till FRL. Hänvisningen till denna bestämmelse ska därför kvarstå. Undantaget i 1 kap. 20 § 2 upphävs, varför hänvisningen till den bestämmelsen slopas.

Undantaget i 1 kap. 19 § 1 motsvaras i huvudsak och har samma syfte som de föreslagna bestämmelserna i 1 kap. 19 och 19 b §§. Hänvisningen ändras därför till sistnämnda bestämmelser.

26.13 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

27 kap. 1 §

Paragrafen behandlar primärt aktiebolagsregistret. I *andra stycket* regleras hur bankregistret och försäkringsregistret ska hanteras inom ramen för aktiebolagslagen. I paragrafen hänvisas bl.a. till nuvarande lydelse av FRL. Den hänvisningen bör justeras med anledning av reformeringen av FRL.

26.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

1 kap. 3 §

Paragrafen genomför artikel 2.4, 2.6 och 2.8 b i ändringsdirektivet (2011/89/EU).

Paragrafen innehåller definitioner av bl.a. finansiell sektor och reglerat företag.

Ändringarna i *punkterna 7 b, 10 och 14 b* innebär att specialföretag ingår i definitionen av finansiell sektor (försäkringssektorn) och reglerat företag. Vid bedömningen om ett finansiellt konglomerat är för handen ska således förekomsten av ett specialföretag beaktas.

Övervägandena finns i avsnitt 23.

26.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

16 kap. 4 §

I paragrafens *andra stycke* finns en hänvisning till att det i andra lagar finns bestämmelser om revision. Hänvisningen till FRL bör justeras med anledning av reformeringen av FRL.

26.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

3 §

I paragrafens *punkt 8* justeras hänvisningen med anledning av reformeringen av FRL.

Den äldre bestämmelsen gäller för försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande fortsätter att bedriva verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till försäkringsrörelselagen.